**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК
ИЛИМДЕР АКАДЕМИЯСЫ**

**ГУМАНИТАРДЫК ЖАНА ЭКОНОМИКАЛЫК
ИЛИМДЕР БӨЛҮМҮ**

**Ч.АЙТМАТОВ АТЫНДАГЫ
ТИЛ ЖАНА АДАБИЯТ ИНСТИТУТУ**

Курманакунов Б. Н.

КЫРГЫЗЧА-АНГЛИСЧЕ, АНГЛИСЧЕ-КЫРГЫЗЧА СӨЗДҮК

KYRGYZ–ENGLISH, ENGLISH–KYRGYZ DICTIONARY

БИШКЕК – 2015

УДК 80/81
ББК 81.2-4
К 97

Кыргыз Республикасында 2014-2020-жылдары мамлекеттик тилди өнүктүрүүнүн жана тил саясатын өркүндөтүүнүн улуттук программасы боюнча Кыргыз Республикасынын Президентинин Жарлыгы (2014-ж. 2-июнь, №119) жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн токтомунун (2015-ж. 6-апрель, №151-б.) негизинде жарык көрдү.

КР УИАнын Ч.Айтматов атындагы Тил жана адабият институтунун Окумуштуулар кеңеши тарабынан басмага сунуш кылынган.

Жооптуу редактор:
Абдувалиев И. А., филол. илим. доктору, профессор

Рецензент:
Сыдыков Ж. К., КР ИУА корр. - мүчөсү

Редколлегия:

Акматалиев А.А.
Байгазиев С.О.
Жайнакова А.Ж.
Маразыков Т.С.
Мусаев С.Ж.
Садыков Т.С.
Токтоналиев К.Т.
Эркебаев А.Э.

Курманакунов Б. Н.
К 97 **Кыргызча-англисче, англисче-кыргызча сөздүк**
(транскрипция менен). 30 000 сөз. – Б.: «Кут-Бер», 2016. – 800 б.

ISBN 978-9967-12-535-3

Бул сөздүк бардык англис тилин үйрөнүүчүлөргө, окуучуларга жана студенттерге арналат. Англисче сөздөр фонетикалык транскрипциясы менен менен берилди.

К 4602030000-16
УДК 80/81
ББК 81.2-4

ISBN 978-9967-12-535-3

© Курманакунов Б. Н., 2016
© КР УИА, 2016
© «Бийиктик+» ЖЧК, 2016

Мазмуну

Кириш сөз…………..	4
Сөздүктүн түзүлүшү…	5
Фонетикалык эскертме	6
Англис алфавити ……	6
Кыргыз алфавити …….	6
Кыргызча-англисче…..	10
А ………………………	10
Б………………………..	56
В ……………………	95
Г……………………..	98
Д……………………	105
Е……………………	119
Ё……………………	119
Ж……………………	119
З……………………	154
И……………………	157
Й……………………	169
К……………………	170
Л……………………	242
М……………………	246
Н……………………	265
О……………………	270
Ө……………………	281
П……………………	290
Р……………………	296
С……………………	299
Т……………………	328
У……………………	367
Ү……………………	375
Ф……………………	380
Х……………………	382
Ц……………………	382
Ч……………………	383
Ш……………………	398
Ы……………………	405
Э……………………	409
Ю……………………	416
Я……………………	417
Англисче кыргызча ….	418
A ………………………	418
B ………………………	440
C…………………………	464
D………………………	497
E………………………	521
F………………………	536
G………………………	556
H………………………	570
I………………………	588
J………………………	609
K……………………	613
L……………………	616
M………………………	629
N………………………	647
O………………………	653
P………………………	661
Q………………………	689
R………………………	691
S………………………	711
T………………………	753
U………………………	772
V………………………	781
W………………………	787
X………………………	797
Y………………………	797
Z………………………	799

Кириш сөз

Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик тил жөнүндөгү мыйзамын, токтомдорун ийгиликтүү ишке ашыруу чараларынын бири мектептерде, ишканаларда жана окуу жайларда кыргыз тилин окутууну ар тараптан жакшыртуу, окуучуларды жана студенттерди окуу куралдары, ар түрдүү нормативдик сөздүктөр менен камсыз кылуу болуп саналат. Демек, кыргыз тилинин лексикасын камтыган сөздүктөрдүн, сүйлөшмөлөрдүн жаралышы учурдагы зарыл маселелерден. Мына ушундай милдеттерди аркалап жаралган бул сөздүк англис тилин кыргыз окурмандарынын эне тилинде окуп үйрөнүп өздөштүрүүсүн жеңилдетүүгө, англисчеден которулган сөздөрдү туура колдонуп жазууга жана машыгууга жардам берүү максаты менен жаралды.

Ошентип, англис тилин өз эне тилиндей түшүнүүдө, англис тилин кыргыз тилине которууда, кыргыз тилин англис тилине которууда кошумча курал катары кызмат кылат деген ниет менен жаздык. Кыргыз тилин англис тили менен салыштырып үйрөтүү максатын көздөгөн бул сөздүктү орто мектептин окуучулары да пайдаланса болот.

Сөздүк белгилүү түрколог-сөздүкчү Кыргыз ССР Илимдер академиясынын академиги, профессор К. К. Юдахиндин редакциялоосу менен жарык көргөн «Орусча-кыргызча сөздүк», анын өзү түзгөн «Кыргызча-орусча сөздүк», С. И. Ожеговдун «Словарь русского языка», профессор Д. Н. Ушаковдун редакциясы менен басылып чыккан «Толковый словарь русского языка», А.Осмонкулов менен П. И. Харакоз жазган «Русско-кыргызский гнездовой словарь», А. М. Таубенин «Русско-английский словарь», В. Д. Аракиндин «Англо-русский словарь», П. Фоланын «The Oxford Russian Dictionary» өңдүү сөздүктөрдүн тажрыйбаларын жана факт-материалдарын пайдалануу менен жаралды.

Сөздүктүн биринчи басылмасы Америка мамлекетинин Тынчтык Корпусу уюмунун жардамы менен 2004-жылы жарык көргөн, экинчи толукталган басылмасы 2005-жылда Жалалабат шаарында басылып чыккан.

Бул сөздүк толукталып, кошумчаланып, оңдолуп ар жылы жарыкка чыгып келе жатат. Бул сегизинчи басылышы.

Ар кандай ой-пикирлерди, сындоолорду, кеп-кеңештерди алдын ала ыраазычылык билдирүү менен төмөнкү дарекке жөнөтүүңүздөрдү сурайбыз.

E-mail: nurbakyt07@rambler.ru

Сөздүктүн түзүлүшү:

1. Сөздөр алфавиттик тартипте берилди;

2. Сөз түркүмдөрү кыскартылып, курсив менен көрсөтүлдү;

3. Этиштер, фразалар жана мисалдар:

1. Англисче-кыргызчада: Англисчеси **кара**, кыргызчасы **тексттик шрифт** менен берилди:

Мисалы: **abduct *v.*** ала качып кет, алып кач

ала качып кет *эт.* abduct

2. Омонимдик сөздөр I, II, III, ал эми алардын маанилери 1., 2., 3. деп берилди.

Мисалы: **arm I [Q:m]** *n.* кол

arm II [Q:m] *v.* 1. куралдан 2. куралдандыр

3. Кээ бир сөздөрдүн колдонулушу бул белги «t» менен көрсөтүлдү:

Мисалы: **abide [q'baId]** *v.* чыда; ♦ **I cannot abide him.** Мен ага чыдай албайм.

4. Кыргыз тилиндеги этиштер буйрук ыңгай түрүндө берилди. Себеби, кыргыз тилинде этиштердин баштапкы формасы, көпчүлүгүнүн уңгу түрү буюруу маанисинде келет да уланды мүчөлөр ошол негиздерге уланып, түрдүү грамматикалык маанилерди жаратат.

Мисалы:

1.	Кел+е+м.	I come. I will come.
2.	Кел+е+сиң.	You will come.
	Кел+е+сиз.	You will come.
3.	Кел+е+т.	S/he will come.

4. Кыймыл атоочтун **-оо, -уу** мүчөлөрү менен берилгенде, уланды мүчөлөрдүн жалганышы тилди үйрөнүүчүлөр үчүн түшүнүксүз болуп калат. Кыргыз тилиндеги мүчөлөрдүн сөзгө жалганышы (кыргыз тилин жаңыдан үйрөнгөндөр үчүн) абдан кыйынга турат. Ошондуктан, сөздүктүн аягында кыргыз тилинин кыскача грамматикасы берилди.

Abbreviations – Кыскартуулар

A – American-English	**A** – Амеркалык түр
adj. – Adjective	*с.* **–**Сын атооч
adv. – Adverb	*т.* – Тактооч
B – British-English	**B** – Британиялык түр
conj. – Conjunction	*ба.*- Байламта
end. – Ending	*мүчө* - Мүчө
int. – Interjection	*с.с.*- Сырдык сөз
N - used in North	**N. -** Түндүктө колдонулат
n. – Noun	*з.* Зат атооч
num. – Numerals	*са.*- Сан атооч
part. – Particle	*бө* - Бөлүкчө
pre. – Preposition	*пр.* – Предлог
pro. – Pronoun	*ат.*- Ат атооч
S - used in South	**S -** Түштүктө колдонулат
v. – Verb	*эт.* – Этиш

ФОНЕТИКАЛЫК ЭСКЕРТМЕ

Кыргыз тилинин алфавити

Аа	**ң**	**ъ**
Бб	**Оо**	**Ыы**
Вв	**Өө**	**ь**
Гг	**Пп**	**Ээ**
Дд	**Рр**	**Юю**
Ее	**Сс**	**Яя**
Ёё	**Тт**	
Жж	**Уу**	
Зз	**Үү**	
Ии	**Фф**	
Йй	**Хх**	
Кк	**Цц**	
Лл	**Чч**	
Мм	**Шш**	
Нн	**Щщ**	

Англис тилинин алфавити

Aa	**[ei]**	**Nn**	**[en]**
Bb	**[bi:]**	**Oo**	**[ou]**
Cc	**[si:]**	**Pp**	**[pi:]**
Dd	**[di:]**	**Qq**	**[kju:]**
Ee	**[i:]**	**Rr**	**[a:]**
Ff	**[ef]**	**Ss**	**[es]**
Gg	**[dZi:]**	**Tt**	**[t:]**
Hh	**[eiC]**	**Uu**	**[ju:]**
Ii	**[ai]**	**Vv**	**[vi:]**
Jj	**[dZei]**	**Ww**	**[dAblju:]**
Kk	**[kei]**	**Xx**	**[eks]**
Ll	**[el]**	**Yy**	**[wai]**
Mm	**[em]**	**Zz**	**[zed]**

Үнсүздөрдүн окулушу

p — п	**b — б**	**m — м**	**w — ув**
f — ф	**v — в**		

T (үн жок **ц**), **D** (үн менен **з**): тилдин учун эки тиштин ортосуна коюп айтуу керек

s — с	**z — з**	**t — т**	**d — д**
n — н	**l — л**	**r — кыска р**	**S** — жумшак **ш**
Z — жумшак **ж**	**tS — ч**	**dZ —дж**	**k — к**
g — г	**N — ң**	**h — х**	**j — кыска й**

Үндүүлөрдүн окулушу

	Aa		**Ee**		**Ii**
[eI]	make, plate,	**[i:]**	he, meet	**[aI]**	fine, bind,
[x]	same	**[I]**	begin, behind	**[I]**	sign
[Q:]	cat, bag, catch	**[E:]**	her, berth,	**[i:]**	is, pick, ink
[O:]	farm, past, grass	**[Iq]**	serve	**[E:]**	machine,
[P]	tall, salt, walk	**[Q:]**	mere, here		ravine
[q]	watch, wash,		clerk, sergeant		fir, bird
	what				
	about, around				
	Oo		**Yy**		**Uu**
[qV]	bone, home	**[aI]**	sky, my, by	**[ju:]**	tune, fume,
[P]	not, got, long	**[I]**	shaky, fully	**[A]**	mute
[u:]	do, who, move	**[j]**	yes, yeast,	**[V]**	cut, fuss, plum
[A]	son, come,		yawn		put, pull, full
[O:]	above				
	more, for, store				

Тыбыштардын бирге окулушу

	[i:]		[Q:]		[0:]
e	he, she,	**a+r**	car, farm,	**o+r**	short, horse
ee	we	**a+ss**	dark	**a+ll**	all, call, fall
ea	green,	**a+st**	class, pass,	**au**	sauce, autumn
ie	tree	**a+sk**	grass	**aw**	draw, claw
ei	read,	**a+sp**	past, cast,	**augh**	taught, caught
	speak	**a+lf**	mast	**ough**	thought,
	field,	**a+lm**	ask, bask, task	**wa+r**	brought
	chief	**a+nt**	grasp, clasp		war, warm
	receive	**ea+r**	half, calf		
			calm, palm		
			plant, can't		
			heart, hearth		

	[u:]		[E:]		[A]
o	do, who, move	**i + r**	shirt, dirt, dirth	**u**	but, gun, must
oo	spoon, too,	**e + r**	berth, her	**o**	son, love,
ou	fool	**u + r**	fur, turn, burn	**ou**	some
	soup, group	**ea+r**	learn, earn	**oo**	young, trouble
					blood, flood

	[aV]		[qV]		[OI]
ou	found, round	**o**	phone,	**oi**	boil,
ow	count	**oa**	tone	**oy**	coin
	how, now,	**ow**	boat,		boy,
	down	**o+ll,**	moan		toy
		ld	know,		
			slow		
			roll, bold		

	[0I]		[aI]		[eI]
oi	boil,	**i**	nice, write, kite	**a**	take, lame,
oy	coin	**y**	sky, fly, my	**ai**	sake
	boy, toy	**igh**	high, light,	**ay**	rain, pain,
		i+**gn**	right	**ey**	plain
		i + **ld**	sign	**eigh**	day, may, say
		i + **nd**	child, wild,		they, grey
			mild		eight, freight
			mind, kind,		
			bind		

	[Iq]		[eq]		[Vq]
e +	here, mere	**a** +	care, dare,	**oo** +	moor
re	ear, hear,	**re**	fare	**r**	tour
ea+	fear	**e** +	there, where	**our**	
r		**re**			

A

а *ба.* and; ♦ **мен барам, а сиз бул жерде каласыз** I shall (will) go, and you'll stay here

а дегенде *а.* at first, primarily

аалам *з.* universe, world, planet, galaxy

аарчы *эт.* 1. clean, wipe, rub; ♦ **ал идиштерди аарчыды** she wiped the dishes; 2. (efface) **аарчып тазала**; **дубалдагы такты тазала** wipe a mark off the wall

аары *з.* bee, bumblebee, wasp

аба I *з.* air, atmosphere

аба II *з.* uncle

аба жол *з.* airline, airway

аба майдан *з.* airfield

аба ырайы *з.* climate, weather

абайла *эт.* watch, be careful, beware

абайлаба *эт.* overlook

абайлабаган *с.* imprudent, incautious, indifferent

абайлабагандык *з.* imprudence

абайлабоо *з.* imprudence, indifference, oversight

абайлаган *с.* careful, cautious, solicitous

абайлагыч *с.* cautious, wary

абайлап кара *эт.* scrutinize, watch out

абайлоо *з.* care , watchness, carefulness

абайлоо менен *с.* with care

абак *з.* jail, prison

абал *з.* 1. position, status 2. situation 3. state

абалак *з.* bat

абасыз *с.* airless

аба-ырайы *з.* weather, climate; **аба-ырайы жөнүндө билдирүү** weather report

аббревиатура *з.* acronym

абдан *т.* most, very, too, thorough

абдан бышырылган *с.* hard-boiled

абдан даамдуу *с.* delicious

абдан жакшы *с.* very good

абдан зор *с.* voluminous

абдан катуу *с.* infernal

абдан күчтүү *с.* infernal
абдан ойлон *эт.* ponder
абдан үшү *эт.* feel frozen, feel chilled to the marrow
абдан чоң *с.* grandiose, voluminous
абзац *з.* indention, paragraph
абийир *з.*honor, dignity, merit
абийирдүү *с.* honorable
абийирсиз *с.* unscrupulous, dishonest, disreputable,
абийирсиздик *з.*immodesty
абийри төгүлгөн *с.* disgraceful
абийри төгүлгөндүк *з.*disgrace
абитуриент *з.* freshman, university entrant
абонемент *з.* subscription
абонент *з.* subscriber
аброй *з.*reputation
абройлуу *с.* prestigious
абсолют *з.* absolute
абстрактуу *с.* abstract
абстракция *з.* abstraction
абстракцияла *эт.* abstract
абырой *з.* authority, prestige
абыройлуу *с.* authoritative
абысын *з.* brothers' wives
абышка *з.* eldest, old man
аванс *з.* advance
авансыла *эт.* give in, advance
авария *з.* accident, breakdown, catastrophe, crash, disaster, wreck
авариясыз *с.* accident-free
Август *з.* August
Августук *с.* August
авиабилет *з.* airline ticket
авиабөлүк *з.* air force unit
авиадесанттык *с.* airborne assault
авиадиспетчер *з.* air-traffic controller
авиакатастрофа *з.* air crash
авиакомпания *з.* airline
авиалиния *з.* airway, air route
авиапочта *з.* air mail

авиаракета *з.* air-launched missile
авиаспорт *з.* aerial sports
авиатрасса *з.* airway, air route, air line
авиация *з.* aviation, aircraft
авиациялык *з.* aircraft
Австралия *з.* Australia
Ав**стралиялык** *с.* Australian
Австрия *з.* Austria
Австриялык *с.* Austrian
авто жарыш *з.* car race
авто жолчу *з.* highway engineer
авто токтоочу жай *з.* car park
авто устаканасы *з.* car repair garage
авто ээси *з.* car owner
автоавария *з.* road or traffic accident
автобаза *з.* motor-transport depot
автобекет *з.* bus station, bus terminal
автобиографиялык *с.* autobiographic(al)
автобус *з.* bus
автограф *з.* autograph
автодром *з.* vehicle testing point, motor-racing circuit
автожол *з.* highway
автозавод *з.* car factory
автоинспектор *з.* traffic inspector
автоинформатор *з.* answering machine
автоколонка *з.* petrol pump
автоколонна *з.* motorcade, convoy
автол *з.* motor oil
автомагистраль *з.* motorway
автомат *з.* automaton
автоматизация *з.* automation
автоматика *з.* automation
автоматикалык *с.* automatic, self-acting
автоматтык машина *з.* automatic machine
автомашина *з.* motor vehicle
автомобиль *з.* car, motor vehicle, motorcar
автомотодром *з.* race-track
автономдук *с.* autonomous

автономия *з.* autonomy
автопоезд *з.* articulated lorry
автоприцеп *з.* trailer
автор *з.* author
автордошкон *с.* authorized
автордоштур *эт.* authorize
автордоштуруу *з.* authorization
автордук *с.* authorship
автордук укук *з.* author’s royalties, copyright
автореферат *з.* abstract, dissertation
авторитет *з.* authority
авторитеттүү *с.* authoritative, trustworthy
авторитеттүүлүк *з.* authoritativeness, trustworthiness
автоспорт *з.* motor sports
автотранспорт *з.* motor transport
автотрасса *з.* highway
автотрюкач *з.* stunt driver
автоунаа *з.* bus, car, machine, transport, transport, transportation
автофургон *з.* van
автоцистерна *з.* tanker
авточана *з.* sledge car, motorized sleigh
автошкола *з.* driving school
ага I *ат.* him
ага II *с.* senior
ага! III *с.с.* ha!
ага IV *з.* uncle
агар *эт.* grow white
агарт *эт.* whitewash, bleach
агартуу I *з.* education, enlightenment
агартуу II *з.* bleaching
агарыңкы *с.* whitish
агент *з.* agent
агентство *з.* agency
агитатор *з.* agitator
агитация *з.* agitation
агитацияла *эт.* agitate
агитациялык *с.* agitation
агитборбор *з.* agitation centre

агрардык *с.* agrarian
агрегат *з.* aggregate
агрегаттык *с.* modular
агрессивдүү *с.* aggressive
агрессия *з.* aggression
агрессор *з.* aggressor
агроном *з.* agronomist
агрономия *з.* agronomics
агротехник *з.* agricultural technician
агротехника *з.* agricultural technology
агуучу *с.* runny
агым I *з.* course
агым II *з.* flowing, stream, trend
агынды *з.* windfall, windfallen trees, branches
агып азаюу *з.* seepage
агып кемүү *з.* seepage
агып кир *эт.* pour, flow, leak (into, behind)
агып чык *эт.* flow (from, out of)
адабий *с.* literary
адабият *з.* literature
адабият факультети *з.* literature department
адал ниет менен *т.* openly, without equivocation
адам *з.* person (individual), man, human, human being
адам кызыга турган *с.* tempting
адам тукуму *з.* human
адамгерчилиги жоктук *з.* inhumanity, lowness, baseness, meanness
адамгерчилик *з.* good personality
адамгерчиликсиз *с.* inhuman
адамгерчиликтүү *с.* sociable, humane, with good personality
адамдар *з.* people
адамдык *з.* human
адамзат *з.* human, humanity, mankind
адамзатка каршы *с.* inhuman
адаптация *з.* adaptation
адаптер *з.* adapter
адат *з.* 1. habit, manner 2. tradition
адат албаган *с.* unaccustomed

адат болгон *с.* accustomed, traditional
адат кыл *эт.* inculcate
адата *т.* usually
адаттан тышкаркы *с.* outstanding, exceptional
адаш *эт.* lose one's way, get lost, loss, stray
адашкан *с.* loss, astray
адаштырган *с.* loss, lost, stray
адаштыруучу *с.* confused, confusing, embarrassed
адашуу *з.* confusion, embarrassment, error, delusion
адашып кет *эт.* loss, lose one's way, get lost, loss, stray
адвокат *з.* advocate, lawer, attorney
адеби жок *с.* obscenity
адекваттуу *с.* adequate, identical, coincident
адеп *з.* morality, morals
адеп-ахлак *з.* morality
адепсиз *с.* discourteous, ill-mannered, impolite, uncivil, rude, boor, coarse, ill-bred, indelicate, obscene, tactless
адепсиздик *з.* ill breeding, bad manners, obscenity, dirt, indecency, tactless action; discourtesy, impoliteness, incivility, bad manners
адептүү *с.* well-mannered, well brought, civil, courteous, decorous, polite, tactful
адептүүлүк *з.* civility, good breeding, good manners, good breeding, politeness
адилет *з.* justice, equitable, fair, fairness, just
адилетсиз *с.* unjust, unfair, incorrect, unfounded, biased
адилетсиздик *з.* injustice, unfairness
адилеттик *з.* impartiality, justice (fairness; equity), just (equitable)
адилеттүү караган *с.* loyal
адилеттүү *с.* just
адилеттүүлүк *з.* justice (fairness; equity)
адилеттүүлүк кыл *эт.* do justice to
адилеттүүлүк менен *т.* with justice
адис *з.* specialist, expert
адистешкен *з.* expert, learned, erudite
адистештирүү *з.* specialization
адистик *з.* 1. specialty, specialization 2. expertise, skillness

административдик *с.* administrative

администратор *з.* administrator, manager

администратордук *с.* administrative means

администрация *з.* administration, management

адмирал *з.* admiral

адмиралдык *с.* admiral

адрес *з.* address; *эт.* 1. **жибер, жөнөт**; address to 2. **кайрыл**; 3. **жолдомо сөз айт, каала** address, counsel (at parting) 4. **багытта** address, direct

адресат *з.* addressee

адыр *з.* hill, foothills

адыранда *эт.* fly at, go for

адырашман *з.* rue

адырлуу *с.* hilly, mountainous, craggy

аёо *з.* pity

аёосуз *с.* ferocious, heartless, merciless

аёосуз ур *эт.* beat unmercifully, beat up

ажаан *с.* mean, shrew, termagant

ажайып *з.* marvel, miracle, miraculous, wonder

ажайып *с.* miracle, wonderful, prodigy, prodigious; ♦ **ажайып кооз экен** it's beautiful

ажалдуу *с.* mortal

ажарлуу *с.* fine, lik(e)able, fine-looking, good-looking

ажо *з.* president

ажыдаар *з.* dragon, monster

ажылдаак *с.* brawler

ажырабас *с.* inseparable

ажыралгыс *с.* indissoluble

ажырат *эт.* deprive (of), differ, disconnect, disjoin, divide, subdivide, segregate, unstick, disconnect, lose, be deprived (of)

ажыратуу *з.* deprivation, disconnection, separation, segregation, separation, disconnection

ажыратылгыс *с.* indefinable

ажыраш *эт.* divorce, apart, break up

ажырашкан эркек/аял *з.* divorcee

ажырашуу *з.* divorce

ажыроо *з.* descend

ажырык *з.* crabgrass

аз *т.* little, a bit, a little bit, a few, small
аз аздап *т.* partly
аз гана *с.* little, a bit
аз кандуу *с.* anaemic
аз кандуулук *з.* anaemia
аз келгенсип *с.* completion
аз сандагы *с.* less, minor
аз сүйлөгөн *с.* taciturn
аз төлөөнүүчү *с.* low-paid
аза *п.* mourning, sorrow
аза тарткан *с.* doleful, mournful
азай *эт.* decrease, lessen
азайт *эт.* lessen, abate, decrease, lower, less, reduce
азайтуу *з.* diminution, reduction
азалуу *с.* mourning, sorrowful
азамат *з.* fine fellow
азамат! *фр.* good job!, well done!, good for you!
азап *з.* agony, sadness, tribulation
азап көргөн *с.* suffering
азап тарт *эт.* suffer, martyr, torment
азап тарттыр *эт.* plague
азап тартуучулук *з.* suffer, martyrdom
азаптуу *с.* disastrous
азарт *з.* gamble
азат *з.* independence, independent, freedom, independent, free, unencumbered
азат кыл *эт.* emancipate
азаттык *з.* freedom, emancipation
азаттык кыл *эт.* set at liberty
азаюу *з.* decrease, diminution
азгын *с.* good-for-nothing, useless
азгыр *эт.* tempt, seduce, abashe, abet, captivate, entice, lure, mislead, seduce
азгыргыч *з.* tempter
азгырма *с.* instigator
азгыруу *з.* seduction
азгыруучу *с.* seductive, instigator
азгыруучулук *з.* instigation, temptation, seduction

азгырык *з.* temptation
азгырып ал *эт.* juggle
аздек *з.* favorite, darling, minion
аздыр *з.* impoverish
азезил *з.* devil
Азербайжан *з.* Azerbaijani(an)
Азиат *з.* Asian, Asiatic
Азиаттык *с.* Asian, Asiatic
азиз *с.* blind
азил *з.* caricature, cartoon, travesty
азилкеч *с.* buddy
азимут *з.* azimuth, bearing
Азия *з.* Asia
Азиялык *с.* Asian, Oriental
азоо *с.* unbroken (for horses)
азот *з.* nitrogen
азоттуу *с.* nitric, nitrous
азуу тиш *з.* canine (tooth), fang, tusk, molar
азуу тиш көрсөт *эт.* show (bare) one's teeth
азчылык *з.* miner, minority
азык I *з.* food, extraction, provision, nutriment
азык II *з.* kill (animals killed), catch
азык болуучу *с.* nutritious
азык болуучу зат *з.* nutrient
азыктан *эт.* eat
азыктандыруу *з.* nutrition, nourishment, feeding
азыктандыруучу *с.* nutritive
азыктант *эт.* feed
азыктануу *з.* nutrition
азык-түлүк дүкөнү *з.* grocery store
азык-түлүк *з.* groceries, products, food, foodstuff
азыр *т.* now
азыр эле *т.* just (time)
азыраак *с.* less, fewer, lesser, smaller
азыркы *т.* contemporary, current, given, modern, recent, present, this, at present, now, nowadays
азыркы учурда *т.* at the present time
азыркы учурдагы *т.* topical

азырынча *ба./т.* while, yet, as yet, for this time
ай I *з.* month
ай II *з.* moon
ай сайын *т.* every month, monthly
айа *эт.* be pity, feel sorry (for), spare, have mercy
айбан *з.* animal
айбандар дүйнөсү *з.* animal
айбаттуу *с.* formidable, menacing
айбийирдүүлүк *з.* honor
айва *з.* quince, quince-tree
айгак *з.* informer
айгыр *з.* stallion
айда I *эт.* plough, plow, sow, cultivate, till, plant
айда II *эт.* drive, conduct
айдай башта *эт.* plough in, begin to plough
айдал I *эт.* be plowed
айдал II *эт.* be driven
айдалбаган *с.* uncultivated, untilled
айдап жибер *эт.* banish
айдап жиберүү *з.* banishment
айдап кач *эт.* hijack
айдап чыгар *эт.*expel
айдоо I *з.* banishment, tillage
айдоо II *з.* ploughing
айдоочу I *з.* driver, chauffeur
айдоочу II *з.* ploughman
айдөш *з.* rise (area of higher ground)
айдын жарыгы *з.* moonlight
айкалыштырылган *с.* combined
айкалышуу *з.* combination, correspondence
айкел *з.* monument
айкөл *с.* generous, open-hearth, magnanimous, noble
айкөлдүк *з.* magnanimity
айкын *с.* concrete, obvious
айкын кыл *эт.* disentangle, elucidate
айкын кылуу *з.* elucidation
айкында *эт.* clarify
айлакер *с.* crafty, foxy, tricky, wily, rogue

айлакердик *з.* cunning, shrewd
айлалуу *с.* evasive
айлампа I *з.* whirlpool
айлампа II *з.* round
айлан *эт.* turn, spin, revolve
айлана I *з.* around, environment
айлана II *с.* cycle, circle, circumference
айлана башта *эт.* begin to whirl, begin to go round, spin
айланадагы *с.* environmental, ambient
айланайын *з.* darling, dear
айлананы коргоочу *з.* environmentalist
айланасы *з.* around
айлана-чөйрө *з.* surroundings
айланган *с.* flighty, frivolous
айлангыч *з.* revolving object
айландыр *эт.* convert, revolve, transmogrify, versify, whirl
айландыруу *з.* rotation, flighty
айландыруучу *с.* rotary
айланпа *з.* dizzy
айлант I *эт.* rotate
айлант II *эт.* turn (transform)
айлантма *с.* circulation
айлантуу *з.* conversion
айлануу I *з.* transformation, circulation
айлануу II *з.* rotation, revolution
айланып жүрө турган *с.* circular
айланып өт *эт.* detour
айланып чык *эт.* go, walk all over
айланыш *з.* circulation
айласы кеткен *с.* restless, unable to find anything to do
айласыз *с.* clumsy, forced, hopeless, involuntary
айлуу *с.* lunar
айлык I *з.* payment, salary, reward, earnings, pay, wage
айлык II *т.* monthly
айлык акы *з.* monthly salary
айлыкка кошуу *з.* raise (rise in salary)
айлыктын төмөндөшү *з.* cut in salary, wage-cut
аймак *з.* region, district

айнек *з.* glass, pane
айнек көз *с.* glass eye
айнек сал *эт.* glass
айнекте *эт.* glass, glaze, fit with glass
айнектүү *с.* vitreous
айныбас *с.* irrevocable, final
айныт *эт.* dissuade
айоо *з.* pity, compassion
айосуз *с.* ruthless
айраң кал *эт.* amaze
айраң-таң кал *эт.* be perplexed, be at a loss
айраң-таң калуу *з.* perplexity
айруу *з.* deprivation
айры I *эт.* rive, bowl, deprive (of), differ
айры II *з.* fork, pitchfork
айры III *эт.* tear
айры куйрук *з.* kite
айрый алгыс *с.* indistinguishable, indiscernible
айрык *с.* torn, fissure
айрыкча *т.* especially, particularly
айрыкчалык *з.* trait
айрыл *эт.* split
айрылбас *с.* inseparable
айрылгыс *с.* inseparable, indissoluble, indistinguishable
айрылуу *з.* deprivation
айрым *т./с.* some, certain, separately, apart, separate
айрым-айрым *т.* clearly, distinctly, separately
айрынды *з.* shred
айрып ал *эт.* rive
айсберг *з.* iceberg
айсыз *с.* moonless

айт I *эт.* 1. tell (relate; inform of; make known); **мага бардыгын айтып бериңизчи** tell me all about it!; 2. (speak, say) **сүйлө**; **сиз чындыкты айтып жатасызбы, сиз чындыкты сүйлөп жатасызбы?** are you telling the truth? 3. (decide, determine, know) **аныкта, бил**; **кайсы кнопканы басышты кайдан билесиң?** how do you tell which button to press?; 4. (distinguish) **айырмала**; **мен аларды айрый албайм** I can’t tell them apart; 5. (assure) **ишендир**;

6. (direct, instruct) **түшүндүр, буйру**; **ага күтпөсүн деп айткыла** tell him not to wait; 7. (predict) **алдын ала айт**; **айттым эле го!** I told you so! (give information) **маалымат бер**; **ал өзүнүн башынан өткөргөндөрдү айтып берди** he told of his adventures; ♦ **көп калп айт, өрдөк учур** tell a lot of lies; **бал ач, төлгө сал** tell fortunes (by); **калп айт, жалган айт** tell lies; **сөз ташы** tell tales (about), inform (on, about); **ийгилик кала** say; say a good word for; **мен минтип айтпайт элем** I wouldn't (go so far as to) say that; **бирөө менен саламдаш**; tell good-morning someone **ушинт, ушинтиш керек** so to say; **эгер ага ишенсек** so he says; **сөз жок** it goes without saying; **жакшы айтылды, сөз эмес бекен!** well said!; (suppose, assume): (let's) say; **маселен** shall we say; (for instance) **мисалы, мисал үчүн**; **маселен, ал бул жерде болду дейли?** say he were here, what then?; (of inanimate objects: state, indicate): **көрсөтмөдө эмне деп айтылыптыр?** what does it say in the instructions?; **"Таймста" эмне деп жазыптыр?** what does the "Times" say?; **саат 5ти какты** the clock says 5 o'clock; **мында, аны авто кырсыктан өлгөн дешет** it says here he was killed in an accident; **мыйзам боюнча сиз штраф төлөшүңүз керек** the law says you must pay a fine. (formulate, express): say a prayer **сыйын, табын**; (of reactions) **макул бол:** say yes (agree) to something **макул бол**; say no (refuse invitation) **чакырыктан баш тарт**; **мен андан баш тарта албадым** I could not tell him no; (express fully, candidly) **жылуу айт**; **ушак айт, ушакта** say spiteful things; **капкайдагыларды айт** say, talk a lot (of); **үн бер, үн чыгар** say, utter; **ой, пикир**; **бирөөнүн оюн ук, бирөөнү ук** let someone have his say; **мен өзүмдүн оюмду, пикиримди айттым** I have said my say; **бул маселе жөнүндө биздин ойубуз суралбады** we had no say in the matter.

Айт II *з.* Ait (holyday after Ramadan)

айта кетүү *з.* mention

айтуу *з.* expression, statement, declaration, application

айтыл *эт.* be said, be told

айтылгандай *фр.* they say

айтылып бүтпөгөн *с.* unexpressed, unsaid

айтып бер *эт.* tell

айтып бере алгыс *с.* inexpressible, indescribable

айтып кой *эт.* tell someone

айтып көрсөт *эт.* mention

айтып көрсөтүл *эт.* be mentioned
айтып өт *эт.* clarify
айтып түгөткүс *с.* unspeakable, ineffable, inexplicable, indescribable
айтып түшүндүргүс *с.* inexplicable
айтыш *з.* tack back
айтышат *фр.* they say
айтышуучу *з.* wrangler
айыбы жок *с.* blameless, irreproachable
айыбын ач *эт.* inculpate, show (be), point to (as being)
айыга турган *с.* curable
айыгуу *з.* recovery, convalescence
айыгуучу *с.* curable
айыгып кет *эт.* get better, make a complete recovery (from)
айыгышкан *с.* fierce
айыз *з.* menstruation
айыз кел *эт.* menstruate
айыз мезгили *с.* menstrual
айык *эт.* get better, recover, feel better
айыккыс *с.* incurable
айыктыр *эт.* cure, heal
айыктыруучу *з.* healer
айыктырылган *с.* cured
айыл *з.* village, town, country, community, country-side, site
айыл өкмөтү *з.* local government, village council
айыл чарба *з.* agriculture
айыл чарбалык *с.* agricultural
айыл чарбасы *з.* agriculture
айыл-апа *з.* neighborhood
айылдык *с.* rural, village
айылчыла *эт.* visit, come for a guest
айым *з.* lady, woman, miss, mistress
айып *з.* fault, guilt, blame, denunciation, sin
айып кой *эт.* charge
айып пул *з.* fine
айып пул төлө *эт.* fine
айыпкер *з.* guilty
айыпсыз *с.* blameless, guiltless, innocent, sinless, virgin(al)

айыпсыздык *з.* innocence, virginity

айыпта *эт.* charge (with), guilty, blame; condemn, damn, accuse (of), impeach; ♦ **ал уурулугу үчүн айыпталды** he was accused of stealing.

айыпталган *с.* accusatory

айыптоо *з.* charge, condemnation, accusation

айыптоочу *з.* accuser, prosecutor

айыптуу *с.* guilty, sinful, sinner

айыптуулук *з.* guilt

айырбашта *эт.* change, exchange, receive in exchange, barter (for)

айырбаштоо *з.* exchange, barter

айырма *з.* difference

айырмала *эт.* differ, distinguish, tell; ♦ **мен аларды айрый албайм** I can't tell them apart.

айырмаланган *с.* distinguished

айырмасы *з.* difference

айырмасын тап *эт.* distinguish

айырмачылык *з.* distinction

ак I *эт.* flow (from, out of)

ак II *с.* white

ак деп тап *эт.* acquit, exculpate, absolve

Ак жол! *фр.* Good Luck!

ак жүздүү *с.* pale, white-faced

ак жумал *с.* white skin, blond

ак кандуулук *з.* leukemia

ак көңүл *с.* easy-going, geniality, kind-hearted, magnanimous, open-hearth, generous, open-hearted

ак көңүлдүк *з.* magnanimity, generosity

ак көңүлдүү *с.* good-natured, genial

ак көңүлдүүлүк *з.* amiability, good-nature

ак кулаалы *з.* harrier

ак күп *з.* thistledown

ак куу *з.* swan, cob(-swan)

ак куу мамыгы *з.* swansdown

ак менен боё *эт.* whiten, paint white

ак ниет менен *фр.* sincere

ак ниети менен *фр.* sincerely, candidly, truly

ак ниеттик *з.* sincerity, candor, rectitude
ак ниеттүү *с.* benevolent, honest, conscientious
ак ниеттүүлүк *з.* honesty
ак *с.* white
ак саргыл *с.* blond(e), fair-haired
ак сөөк *з.* aristocrat
ак сөөктөр *з.* aristocracy
ак суу *з.* mineral water
Ак Үй *з.* White House
ак чардак *з.* seagull
ак чачтуу *с.* white-haired
академик *з.* academician
академия *з.* academy
академиялык *с.* academic(al)
акак *з.* amber
акация *з.* acacia
акварелист *з.* water-colorist
акварель *з.* water-colors
аквариум *з.* aquarium
аке^{S} *з.* elder or older brother
акидей асылуу *з.* solicitation, importunity
акимдик *з.* administrative
акимчилик *з.* administration
акиташ *з.* lime, limestone, whitewash
аккордеон *з.* accordion
аккордеончу *з.* accordion player, accordionist
аккредитте *эт.* accredit
аккумулятор *з.* accumulator, battery
аккумуляция *з.* accumulation
аккумуляцияла *эт.* accumulate
акма кулак *с.* someone who listens, but often forget
акма *с.* runny
акмак кыл *эт.* fool, dupe
акмак *с.* blockhead, dunce, fool, foolish, idiot, jerk, jester
акмак чалыш *с.* silly
акмактык *з.* stupid, foolish, idiotic
акмакчылык *з.* folly, foolery, idiocy, absurdity, foolish trick
акмала *эт.* trail

акробат *з.* acrobat
акробатика *з.* acrobatics
акса *эт.* lame
аксак *с.* game, gammy, lame
аксактык *з.* limp
аксаңда *эт.* hobble, stump
аксоо *з.* limp
акт I *з.* deed
акт II *з.* act; action
акта I *эт.* castrate, exculpate, husk
акта II *эт.* justify, acquit
акта III *эт.* peel
акта IV *эт.* whitewash, bleach, whiten
актёр *з.* actor
актив *з.* active
активдештир *эт.* activate, intensify, stimulate
активдүү *с.* active, energetic
активдүүлүк *з.* activity, activities
активист *з.* activist
активсиз бол *эт.* be inactive, lie idle
актовый зал *з.* assembly hall
актооч *з.* advocate, lawyer
актоочу *с.* exculpatory
актриса *з.* actress
актуалдуу *с.* actual, topical, current, interest
актуалдуу эмес *с.* academic
актуалдуулук *з.* actuality, topicality
актык I *з.* whitness
актык II *з.* rightness
акула *з.* shark
акустика *з.* acoustics
акустикалык *с.* acoustic
акушер *з.* obstetrician
акушерка *з.* midwife
акушерство *з.* obstetrics
акцент *з.* accent
акцепт *з.* acceptance
акциз *з.* excise

акционер *з.* shareholder, stockholder
акция *з.* share (of capital)
акча алмаш *эт.* change
акча *з.* money
акча сактагыч *з.* money-box
акча сарп кыл *эт.* spend money
акчалай *т.* monetary
акчасыз *с.* impecunious, penniless
акчасыздык *з.* lack of money
акшак *з.* cereal
акшам *з.* gloaming, nightfall, twilight
акы төлөө *з.* reward, recompense, compensation
акыйкаттуу *с.* fair
акыл *з.* intellect, mind, intellegence, mental
акыл айт *эт.* edify
акыл айтуу *з.* edification
акыл жеткис *с.* incomprehensible, inscrutable, beyond
акыл менен иштелген *с.* prudent, sensible
акыл үйрөт *эт.* inspire (with), instil, suggest
акыл үйрөтүү *з.* suggestion, reproof, reprimand
акыл эмгеги *с.* mental, psychical work
акыл эстүү *с.* logical
акылга салбаган *с.* reckless, foolhardy
акылга салуу *з.* prudence, sense
акылга сыйбаган *с.* unreasonable, unwise, foolish, incongruous (with), incompatible (with), absurd
акылга сыйбас *с.* incongruous
акылдаш *эт.* consult, deliberate
акылдашуу *з.* consultation
акылдуу *з.* clever, intelligent, kind, philosopher
акылдык *з.* mental
акылман *з.* wise man, sage, sagea
акылмандуулук *з.* wisdom
акылмандык *з.* wisdom
акылсыз *с.* brainless, foolish, unkind
акылсыздай жүр *эт.* behave like a mad-man, rave
акылсыздык *з.* imprudence, ill-advise, unwise behavior
акылуу бол *эт.* have a right (to), deserve

акылы жетишпеген *з.* lowbrow, dunce, numskull, thickhead
акылы кем *с.* dunce, thickhead
акылы курч *с.* repartee
акыл-эс *з.* intellect, reason
акыл-эстүү *с.* reasonable
акын *з.* poet, bard
акы-ой *з.* mental set
акыр I *з.* end, ending
акыр II *з.* feeding trough
акыра *з.* giraffe
акырек *з.* clavicle, collar-bone
акырет *з.* beyond the grave, life after death
акыркы абал *з.* emergency
акыркы кабар *з.* newscast
акыркы *с.* 1. last; 2. final; 3. ultimate
акыркы убакыт *з.* deadline
акыркы чек *з.* deadline, extreme
акыркы экзамен *з.* final examination, finals
акыр-чикир жаткан жер *з.* scrimmage
акыр-чикир *з.* refuse, trash
акыр-чикир ташуучу *з.* refuse collection
акырын I *т.* gentlemanly
акырын II *т.* slow, slowly, quietly
акырында *т.* finally, in the end, after all, at last, subsequently, afterwards
акырындап *т.* gradually
акырындат *эт.* decelerate, slow
акысыз *с.* free
ал I *ат.* he, she, it
ал II *эт.* subtract
ал II *эт.* take (accept, receive); ♦ **ал Испан тилинен сабак алат** she takes lessons in Spanish.
ал жерге *т.* to that place
ал кезде *т.* at that time
ал эми *т.* now
ала I *с.* skewbald, varicolored
ала II *з.* leprosy (пес оорусу)
ала кач *эт.* kidnap

алабарман *эт.* neglectful
ала-була *с.* garish, patchy, streaky
алагүү *с.* tipsy, fuzzy
алай-дүлөй түш *эт.* rage, storm
алакай көз *с.* big-eyed
алакан *з.* palm (of hand)
алакан чап *эт.* clap one's hands
алаксыт *эт.* distract, divert
алалык *з.* dissension, disseminate
алаңгазар *с.* mad, crazy, senseless, reckless, frivolous, whimsical
алаңгазардык менен *т.* terribly, dreadfully, madly, crazily
алап *з.* mash
алар *ат.* they; ♦ **алар дешет, … айтышат, дешкендей, айтылгандай** they say, as the saying goes.
алардыкы *ат.* their
алардын *ат.* their
алачык *з.* hovel, shack
Албан *з.* Albanian
Албандык *с.* Albanian
Албания *з.* Albania
албарсты *з.* evil, witch, koshchey, brownie, house-sprite, kikimora
албетте *т.* certainly, of course
алга *т.* ahead
алга жыл *эт.* move forward, advance
алга жылуу *з.* advancement
алга жылыш *з.* advance
алга карай *т.* forward(s), ahead
алгач *т.* firstly
алгачкы *т.* initial, original, primordial
алгебра *з.* algebra
алгебралык *с.* algebraic
алгылыктуу *с.* acceptable, admissible
алгылыктуулук *з.* acceptability
алда канча *т.* well (considerably), much, far, by far
алда качан *т.* very long ago, ages (and ages) ago, once, some time, formerly
алда *эт.* deceit, lie, cheat, swindle, trick

алдамай *с.* swindling, underhand

алдамчы *з.* deceiver, deceptive, liar, con, cheater, rapscallion, swindler, trickster, rogue

алдамчылык *з.* swindling, cheating, deceit, trickery, do (swindle), fraud, rapscallion

алдан *эт.* be deceived, be **алдан** tricked

алдан кабар бер *эт.* forebode, foreshadow, portend

алдан тай *эт.* exhaust

алдап ал *эт.* cheat, juggle, swindle (out of), wheedle (out of. , deprive of)

алдейле *эт.* lull, sing lullabies (to), nurse

алдейлеп уктат *эт.* lull

алдоо жолу менен *т.* fraudulent

алдоо *з.* lie, fraud, deception, deceit, scam, trickery

алдуу-күчтүү *с.* strong

алды жак *т.* front

алды жакта *т.* ahead

алды жактан *т.* in front, ahead

алды *т.* front

алдыга өтүп кет *эт.* pass (overtake)

алдыда *т.* ahead, before

алдын ала *т.* beforehand, preview

алдын ала айт I *эт.* tell in advance, forecast, foretell

алдын ала айт II *эт.* predict, prognosticate, tell (predict), prophesy

алдын ала айтуу *з.* **1.** forecast; 2. prediction, prognostication, foretell

алдын ала доолборлонгон *с.* prearranged

алдын ала сактан *эт.* preclude, prevent

алдын ала тамшануу *з.* foretaste

алдын ала төлө *эт.* prepay

алдын ала чеч *эт.* prejudge, predetermine

алдында *т.* below, before, in front of, herewith, under

алдыңкы I *с.* advanced, fore, preceding

алдыңкы II *с.* front

алдыңкы айнек *з.* windscreen

алдыңкы күнү *з.* eve

алдыңкы план *з.* foreground

алдыра *эт.* bewildered
алдыраган *с.* exhausted
алдыроо *з.* exhaustion, lassitude
алебастр *з.* alabaster
алек бол *эт.* fuss
алектен *эт.* fuss
алешем *с.* undercooked
алжапкыч *з.* pinafore
Алжир *з.* Algeria
Алжирдик *с.* Algerian
али *т.* still
алиби *з.* alibi
алимент *з.* aliment, alimony, maintenance
алиппе *з.* alphabet, primer
алкак I *з.* rim
алкак II *з.* zone
алкаш *з.* alcoholic
алкогол *з.* alcoholic
алкоголдуу *с.* alcoholic
алкоголизм *з.* alcoholism
алкоголик *з.* alcoholic, drunkard
алкоголсуз *с.* non-alcoholic
алкоголу жок *с.* non-alcoholic
алкоголь *з.* alcohol
алкым *з.* gullet, larynx, throat
алкым бездери *з.* tonsil
алкыш айт *эт.* thank, express gratitude
алкыш *з.* gratitude, thanks
Алла *з.* Allah, God
аллегория *з.* allegory
аллегориялык *с.* allegorical
аллергия *з.* allergy
аллея *з.* alley, avenue, path, walk
аллигатор *з.* alligator
алло! *фр.* hello!
алма дарагы *з.* apple-tree
алма *з.* apple
алмаз *з.* diamond

алман *з.* tribute
алмаш *эт.* change, alternate, exchange, trade,
алмашма *c.* alternate
алмаштыр I *эт.* change, barter, exchange
алмаштыр II *эт.* replace (by), substitute (for)
алмаштыруу *з.* substitution, replacement, exchange, reshuffle
алмаштырыла турган *c.* replaceable
алмашуу *з.* alternation
алмурут *з.* pear
алоо *з.* flame
алоолонгон *з.* crimson
алоэ *з.* aloe
алп *c.* giant
алпеште *эт.* nurse, pamper, coddle, caress
алпештел *эт.* be pampered
алсыз *c.* sick, desperate, faint, helpless, puny, feeble, sickly, faint (weak, indistinct)
алсыздык *з.* feebleness, sickness, weakness
алсыра *эт.* be exhausted (from), weaken, grow faint (from), be worn out
алсыраган *c.* exhausted
алсыроо *з.* exhaustion, wingness
алтарь *з.* altar
алты *ca.* six
алты жаштагы *c.* sexennial
алты эсе *c.* sextuple, sixfold
алтымыш *ca.* sixty
алтымышынчы *ca.* sixtieth
алтын *з.* gold
алтын өнөр жайы *з.* gold mining
алтын сымал *c.* golden
алтын түстүү *c.* golden
алтындан *c.* gold
алтынчы *ca.* sixth
алуу I *з.* subtraction
алуу II *з.* occupation, pursuit
алууга боло турган *c.* admissible
алууну чеч *эт.* take (acquire; obtain possession of)

алуучу *з.* payee, recipient
алфавит *з.* alphabet, ABCs
алфавиттик *с.* alphabetical
алфавиттик тартипте *с.* alphabetical
алча *з.* cherry, cherry-plum
алы кет *эт.* exhaust someone, wear someone out
алым *з.* scholar, tribute
алымдуу *с.* sociable
алын *эт.* abide, taken
алынган нерсе *з.* extraction
алып бар *эт.* 1. conduct, lead, guide; **экскурсия гид менен** a conducted tour. 2. (manage) **алып бар**; **алып кел** bring; **ал кол чатырды алып келди** he brought an umbrella.
алып бер *эт.* get (procure, fetch, reach, lay hands on)
алып жүр *эт.* carry, take with
алып кач *эт.* kidnap, bring
алып кел *эт.* bring back, carry
алып кет *эт.* carry
алып сат *эт.* resell, resale
алып сатаарлык *з.* jobbery, profiteering, speculation
алып сатар *з.* profiteer, speculator, scalper
алып сатарлык кыл *эт.* profiteer
алып ташта (салмакты) *эт.* disburden; ♦ **алып ташта, ал** (кишенди) unshackle; **алып ташта, ал** (кулпуну) unlatch
алып чык *эт.* carry
алыс *т.* far, afar, away, distant, farther
алыска кет *эт.* leave, go away from
алыска *т.* afar, at a distance
алыста *т.* afar
алыстан *т.* from afar, afar
алыстат *эт.* spay
алысты көрбөс *с.* short-sighted
алыстык *з.* far, distance
алысын *з.* aftermath
алыш *эт.* exchange (of)
алыштыр *эт.* replace
алыштыруу *з.* substitution
алышуу *з.* exchange (of)

альбом *з.* album
альманах *з.* almanac
Альп *з.* Alps
Альп *с.* Alpine
альпинизм *з.* mountaineering
альпинист *з.* mountain climber
альтернатива *з.* alternative
альтернативалык alternative
алюминий *з.* aluminum
алюминийлүү *с.* aluminum
амал *з.* ruse, machination, intrigue
амал-айла *з.* ploy
амалдан *эт.* pretend
амалдуу *с.* crafty, elusive, foxy, wily
амалкөй *с.* crafty
амалкөйлүк *з.* craftiness, trick, slyness
амалсыз *с.* hopeless
амалсыздык *з.* hopelessness
аман кал *эт.* relive
амандаш *эт.* greet
аман-эсен *с.* alive
аман-эсендик *з.* well-being, prosperity
амбиция *з.* ambition
амбулатордук дарылоо *з.* ambulant
амбулатория *з.* out-patients department
амёба *з.* amoeba
Америка *з.* America; ♦ **Американы таанып билүү, Американы окуу** American studies
Америка футболу *з.* soccer
Америкалык *с.* American
Американизм *з.* Americanism
амнезия *з.* amnesia
амнезия менен ооруган *с.* amnesiac
амнистия *з.* amnesty
амнистияла *эт.* amnesty
ампер *з.* ampere
амперметр *з.* ammeter
амплитуда *з.* amplitude

ампула *з.* ampoule, type, role
ампутация *з.* amputation
ампутацияла *эт.* amputate
амфибия *з.* amphibian
амфитеатр *з.* circus
аң I *з.* hunting, trapping, ditch
аң II *з.* ravine
аң менен курчан *эт.* entrench
аң сезим *з.* awareness
аназтезия *з.* anaesthesia
анализ *з.* analysis
анализде *эт.* analyze
аналитикалык *с.* analytic(al)
аналогия *з.* analogy
анан кийин *т.* after that, thereupon, then, next
анан соң *т.* then
анан *т.* then
ананас *з.* pineapple
ананас согу *з.* pineapple juice
анар *з.* pomegranate
анархист *з.* anarchist
анархия *з.* anarchy
анархиялык *с.* anarchic(al)
анатом *з.* anatomist
анатомия *з.* anatomy
анатомиялык *с.* anatomic(al)
анбар *з.* pantry, larder, storeroom
ангар *з.* hangar
аңгеме *з.* story, narrative
аңгемеле *эт.* narrate, recount, relate
аңгемелеш *эт.* talk, converse (with)
аңгемелешүү *з.* conversation, interview, talk (speech, conversation)
аңгемечи *з.* storyteller, narrator
ангина *з.* quinsy, tonsillitis
Англис *з.* English; ♦ **Англис тилинде сүйлөөчү мамлекеттер** English-speaking countries
Англис киши *з.* Englishman

Англис тили *з.* English
Англия *з.* England
Англиялык *с.* English
анда *т.* then
аңдабоо *з.* incomprehension
андан аркы *с.* further, furthest
андан ары *т.* further
андан башка *т.* besides
андан бетер *т.* whereby
андан кийин *т.* then, thereafter, afterwards
андан көрө *т.* better, rather
андан сырткары *т.* besides, except
анда-санда *т.* now and then, from time to time
аңдоосуздан пайда бол *эт.* appear unexpectedly
аңдын чыйыры *з.* manhole, (hunting) track
аңдып кара *эт.* snoop
аңдып сөз тыңша *эт.* eavesdrop
анегдоттук *с.* anecdotal
анекдот *з.* anecdote, joke
анексия кыл *эт.* annex
анемия *з.* anaemia
анемиялык *с.* anaemic, pale
анжир *з.* fig
анис *з.* anise, anise apples
анкета *з.* application, questionnaire
аңкоо *з.* blockhead, naive, sap, simpleton
аңкоо чалыш *с.* sap, simpleton
аңкоолук *з.* naivete, naive
аңкуу *з.* fragrance
аңкыган *з.* bouquet, bunch of flowers, posy
аңкыгый *с.* gawky
аңкылдак *с.* clamorous
аннексия *з.* annexation
аннексияла *эт.* annex
аннотация *з.* annotation, blurb
аннотация түз *эт.* annotate
аномалия *з.* anomaly
аномалиялык *с.* anomalous

анонимдүү *с.* anonymous

анонс *з.* announcement, notice

анонста *эт.* announce

аңсыз *с.* irresponsible, unconscious of social obligations

аңсыздык *з.* thoughtlessness, irresponsibility, (political) backwardness

ант *з.* oath, vow

ант бер *эт.* swear in

ант бузуу *з.* perjury

ант кылып баш тарт *эт.* abjure

аң-таң болгон *с.* spell-bound

аңтарасынан *т.* inside out, wrong side out

Антарктика *з.* Antarctic

Антарктикалык *с.* Antarctic

антенна *з.* aerial, antenna

антенналуу *с.* antenna

анти- . . . *пр.* anti-

антибиотик *з.* antibiotic

антиквар *з.* antiquary

антиквардык *с.* antiquarian

антилопа *з.* antelope

антипатия *з.* antipathy

антисептик *з.* antiseptic

антисептика *з.* antisepsis, antiseptics

антисептикалык *с.* antiseptic

антифриз *з.* antifreeze

антициклон *з.* anti-cyclone

анткени *т.* because, therefore

анткор *с.* hypocrite, hypocritical, perjurer, simulator, artificial, forced, affected

анткорлон *эт.* malinger

анткорлон *эт.* pretend, malinger

анткорлук *з.* affectation, simulation

антоним *з.* antonym

антракт *з.* interval, entr’acte

антрополог *з.* anthropologist

антропология *з.* anthropology

антропологиялык *с.* anthropological

антташ *эт.* swear
антты буз *эт.* forswear, swear to give up
анчалык *т.* so, little
анчалык маанилүү эмес *с.* of little value, little significance, of little importance, insignificant, negligible, unimportant, inessential, immaterial
аңчы *з.* hunter, huntsman, trapper
аңчы ит *з.* little hound
аңчылык *з.* catching, hunting
аңчылык кылуу *з.* catching
аншлаг *з.* notice
аңыз *з.* stubble, stubble field
анык *с.* real, actual, explicit, for certain, true, authentic, thorough
аныкта *эт.* clarify, elucidate, specify, verify, tell (decide, determine, know), redefine
аныктоо *з.* elucidation
аныкы *ат.* his, hers, its
анын *ат.* his, hers, its
анын үстүнө *т.* besides, completion, in addition, moreover
аңырая ачылган *з.* wide open, open wide
аорта *з.* aorta
апа *з.* mother, mom, ma
апаке *з.* mommy
апалык *с.* maternal
апапактык *з.* whiteness
апартамент *з.* apartment
апач *з.* apache
апачык *с.* undisguised, unequivocal, unequivocal, unambiguous
апеллянт *з.* appellant
апелляция жаз *эт.* appeal
апелляция *з.* appeal
апельсин *з.* orange, orange tree
апенди *с.з.* fool
апийим *з.* opium, poppy
апорт *з.* oport apple
апостол *з.* apostle
апостроф *з.* apostrophe
аппарат *з.* apparatus, appliance, hardware

аппаратура *з.* apparatus, equipment, hardware, set, wireless set
аппендицит *з.* appendicitis
аппликация *з.* applique work
Апрель *з.* April
апробоция *з.* approbation
апсайган *с.* disheveled
апта *з.* week
апталык *т.* weekly
аптап *з.* sunlight
аптека *з.* drugstore[A]
аптекардык *с.* pharmaceutical
аптекачы *з.* chemist, pharmacist, druggist
аптечка *з.* first-aid set, medicine chest
аптыгуу *з.* disarray, discomfort, dismay
аптык *эт.* gasp
апылдат *эт.* gobble up
апыраңда *эт.* brag (of)
апырт *эт.* overstate
ар *с.* every, each
ар бир киши *т.* everybody
ар бир *т.* every; everyone, every, each
ар бири *т.* each, either, everyone
ар дайым *т.* always, continual
ар жерде *т.* everywhere
ар жылы *т.* every year, annual
ар кандай *т.* every
ар качан *т.* always
ар кошкон *с.* pied
ар күнү *т.* everyday
ар нерсе *з.* everything
ар түрдүү *с.* 1. different, sundry (unlike); that is quite different **бул такыр эле башка**; 2. (unusual) **кадимки эмес**; **бул суусундуктун жыты кадимкидей эмес** this drink has a really different flavor; 3. (various) **ар түрдүү, ар кандай**; **биз ар нерселерди сүйлөштүк** we talked of different things.
ар түрдүүчө *с.* diverse
ара *с.* interval, premature, pre-term
ара туулган *с.* premature

араа *з.* saw
араала *эт.* saw, saw off
араалоочу *з.* sawyer
араачы *з.* sawyer
Араб *з.* Arab
Араб *с.* Arabian, Arabic
араба *з.* cart, wagon, bullock-cart, chariot, wain
арабакеч *з.* carter, carrier, coachman, driver
ара-бечел *з.* weakling, runt
Арабия *з.* Arabia
Арабиялык *с.* Arabian
арадагы *с.* intermediate
арак *з.* vodka
аракет *з.* try (attempt), effort, function, go (turn, attempt, shot), movement, undertaking
аракет кыл *эт.* try (attempt), act, undertake
аракет кылуучулук *з.* endeavor
аракетсиз *с.* inaction
аракетсиздик *з.* inactive
аракеттен *эт.* try, attempt
аракеттүү *с.* lively
араккана *з.* tavern, low bar
араккеч *з.* alcoholic, drunkard, sot, inebriate, fast liver, hard drinker, drunken
араккечтик *з.* drunkenness
арал *з.* island, isle
арала *эт.* nag, saw
аралаш *с.* mix, mixed
аралаш тек *з.* miscegenation
аралашма *з.* blend, medley, mixture, mongrel
аралаштыр *эт.* mix (with), blend (with), add (to), mix in(to), intermingle, mingle
аралаштыргыч *з.* mixer, stirrer, agitator
аралаштыруу *з.* displacement, mixing
аралашуу *з.* admixture
аралыгында *т.* between
аралык *з.* distance, date, expanse, interval, space, interim
аралыкты сакта *эт.* keep one’s distance

арам I *с.* not eatable

арам II *с.* jealous person

арам ойлуу *с.* ill-intentioned

арам тамак *з.* parasite, sponger, scrounger

арам тамактык кыл *эт.* parasite, sponge, scrounge

арам тамактык кылуу *з.* parasitism, sponging

арам чөп *з.* weed

арамдыгы жок *с.* good nature, mildness, genuine, unfeigned, sincere

арамза *з.* dirty, dishonest, nasty, rascal, rotter, scoundrel

арамзаа көз караш *з.* furtive

арамзалык *з.* rascally

араң жылып бас *эт.* transpose

араң *т.* hardly, faintly, scarcely, barely, only just

араңдан *т.* just (barely, no more than)

араңдан зорго түшүндүр *эт.* din (into), ram (into), drum

аранжировка *з.* arrangement

аранжировка кыл *эт.* arrange

арасына киргиз *эт.* put in, wedge in

арасында *т.* between, among, intra; **мен эки лекцияда болуп, арасында түштөндүм** I attended the two lectures and had lunch in between; ♦ **арасында, ортосунда, аралыгында**; **экөөбүздүн ортобузда** between you and me; **убакыт аралыгында**(in) between times; **эки же үч ай аралыгында** between two and three months; **экөөнөн бирөөнү танда** choose between the two; **биз экөөбүз бир машина алдык** we bought a car between us.

арахис *з.* peanut, groundnut

арахис кошулган май *з.* peanut butter

арачы *з.* intermediary

арба *эт.* adjure, cast a spell (over), bewitch, enchant, captivate

арбак *з.* ghost, banshee, spectre, spook

арбап сал *эт.* conjure

арбитр *з.* arbiter, arbitrator, umpire, referee

арбитраж *з.* arbitration

аргасыз кыл *эт.* coerce, constrain

аргасыз *с.* inevitable, involuntary, compelled, compulsory, forced

Аргентина *з.* Argentinia

Аргентиналык *с.* Argentinian

аргон *з.* argon

аргумент *з.* 1. argument; 2. reasoning, argumentation

аргумент келтир *эт.* argue, try to prove

аргументация *з.* reasoning

аргымак *з.* purebred, thoroughbred

аргын *с.* hybrid

ардагер *з.* veteran

ардак *з.* esteem, respect

ардакта *эт.* value

ардактуу *с.* esteemed, honorary, honored, respected, distinguished, dear

ардануу *з.* conscientious, conscientiousness

арена *з.* arena, ring

аренда *з.* rent, lease, let

арендатор *з.* tenant, lessee

арест *з.* arrest

арзан *с.* cheap, cheaply

арзанда *эт.* fall in price, become cheaper

арзандап кал *эт.* fall in price, become cheaper

арзандык *з.* cheapness, low price

арзыбаган *с.* trifle, footling, trifling

арзый турган *з.* standee

арийне *т.* certainly, naturally

арип *з.* letter

аристократ *з.* aristocrat

аристократия *з.* aristocracy

арифметика *з.* arithmetic

арка *з.* arch, back, backbone

аркак *з.* weft

аркалуу *ба.* 1. across; **ал көчө аркалуу барды** he went across the street; **алар стол аркалуу сүйлөшүштү** they were talking across the table; 2. (over the surface of) **нерсенин бети аркалуу**; **булут асман аркалуу жылды** clouds travelled across the sky; 3. (athwart) **туурасынан**; **ал керебетте туурасынан жатты** she lay across the bed; 4. (on the other side of) **наркы, тиги жакта**; **ал парктын маңдайында жашайт** he lives across (the street) from the park.

аркан *з.* rope, lasso, cord

арканда *эт.* lasso

Арктика *з.* Arctic
Арктикалык *с.* Arctic
аркылуу *ба.* by, via, across
аркыраган шамал *з.* hurricane
аркы-терки *з.* tangle
арман *з.* regret
армандуу *с.* regrettable
арматура *з.* armature
арматуралуу *с.* armature
Армения *з.* Armenia
армия *з.* army
Армян *з.* Armenian
Армяндык *с.* Armenian
арна *эт.* dedicate, devote, pre-ordain
ар-намыс *з.* dignity, honor, pride
аромат *з.* aroma, fragrance
ароматтуу *с.* balmy
арпа *з.* barley
арс *з.* ermine, stoat
арсар бол *эт.* hesitate
арсар болуу *з.* hesitation, oscillation, vibration
арсарлан *эт.* hesitate, waver, vacillate
арсарлык *з.* hesitation
арсенал *з.* arsenal
арстан *з.* lion
арстандын күчүгү *з.* lion cub
арстандын ургаачысы *з.* lioness
арсылда *эт.* bark
арт *эт.* excessive, rear
арт жак *т.* back, backwards
артезиан *с.* artesian
артерия *з.* artery
артериялык *с.* arterial
артикль *з.* article; ♦ the **(белгилүү)**; a **(белгисиз) (сөз үнсүз тыбыш м-н башталса колдонулат)**; **бул ручка** this is a pen; an **(белгисиз) (сөз үндүү тыбыш менен башталса колдонулат)**; **бул пил** this is an elephant.
артикуляция *з.* articulation

артиллерия *з.* artillery
артиллериялуу *с.* artillery
артист *з.* artist(e)
артисттик *с.* artistic
артка *т.* back
артка бурул *эт.* turn back
артка кайт *эт.* back
артка чегин *эт.* recede
арткы план *з.* background
арткы *т.* back, rear, hind
арткы фон background
артта кал *эт.* lag behind
артта калуу *з.* arrears, debts
арттыр *эт.* increase, transcend, exceed; develop
арттыруу *з.* enlargement, increase, augmentation, extension
арты менен *т.* backwards, on one's back
артыгыраак *с.* better , more
артык баш *с.* excessive, surplus
артык *т.* extra, more, excessive, superfluous
артыкча баа бер *эт.* overrate
артыкча баа берүү *с.* overrate
артыкча бол *эт.* outdo
артыкча *с./т.* especially, particularly, excessively, unnecessarily, superfluously, exceptionally, exclusively, solely
артыкчылык *з.* advantage, excellence, excessiveness, superiority, supremacy
артыкчылыктуу *с.* advanced
артынан *т.* behind
артынан түш *эт.* chase, pursue, retrace, covet, persecute, seek (after), solicit
артынан удаа *т.* after, in pursuit of
артынан чурка *эт.* run after
артында кал *эт.* fall (behind), sink down
артында *т.* behind
аруу *з.* epilepsy
арфа *з.* harp
архаизм *з.* archaism
археолог *з.* archaeologist

археология *з.* archaeology

археологиялык *с.* archaeological; ♦ **археологиялык казуу** dig (archaeol. site, expedition)

архиариус (архив кызматкери) *з.* keeper of archives

архив *з.* archives

архитектор *з.* architect

архитектура *з.* architecture

архитектуралык *с.* architectural

арча *з.* juniper

арчында *эт.* crosswise

ары I *т.* beyond, further

ары II *эт.* fatigued, yonder

ары жагында *т.* on the other side

арыбас *с.* indefatigable

ары-бери жүгүр *эт.* run about, bustle

ары-бери *т.* from nere to there

арыз *з.* application, petition, statement, complaint

арыздан *эт.* appeal, complaint, complain (of, about)

арызчыл *с.* plaintiff

арык I *з.* ditch

арык II *с.* lean, skinny, thin, weak

арыкта *эт.* skinny

арыктап кал *эт.* become emaciated, become wasted, lose weigh

арыктат *эт.* emaciate

арыктоо *з.* emaciation, exhaustion, depletion

арыктык *з.* leanness, weakness

арыкчырай *с.* thin, slim (person)

арылгыс *с.* irreparable, interminable

арылдаган *с.* gusty

арылт *эт.* eliminate

арыш *з.* step, reach, pace

ас *эт.* hang (suspend)

аса таяк *з.* staff

асан кайгы *с.* grumbler, melancholy, moaner

асан-үсөн *з.* rainbow

асбест *з.* asbest

асбестүү *с.* asbestos

асел^{S} *з.* honey

аска *з.* cliff
аскалуу *с.* craggy
аскер башчысы *з.* commander
аскер *з.* army, military, fighter, soldier, warrior, troops
аскер кийим *з.* uniform
аскер-деңиз *з.* navy
аскердик *с.* military
аскерлештирүү *з.* militarization
аскет *з.* ascetic
аскетикалык *с.* ascetic
асма *с.* hanging, pendent, door on hinges, underslung
асман *з.* 1. sky, heaven; 2. *с.* heavenly, celestial
аспап *з.* instrument, tool, implement, piece
аспаптык *с.* instrumental
аспект *з.* aspect
аспид I (жылан) *з.* asp
аспид II *з.* slate
аспиддик *с.* slate
аспирант *з.* graduate student, post-graduate student
аспирантура *з.* graduate study, post-graduate study
аспирин *з.* aspirin
ассамблея *з.* assembly
ассимиляция *з.* assimilation
ассимиляция кыл *эт.* assimilate
ассистент *з.* assistant
ассистенттик кыл *эт.* assist
ассорти *з.* assortment
ассортимент *з.* assortment
ассоциация *з.* association
аста-аста *т.* gradually
астана *з.* veranda
астма *з.* asthma
астра *з.* aster
астралык *с.* astral
астролог *з.* astrologer
астрология *з.* astrology
астрологиялык *с.* astrological
астроном *з.* astronomer

астрономикалык *с.* astronomic(al)
астрономия *з.* astronomy
асты жагы *з.* ground floor
асты *з.* bottom
астын каз *эт.* subvert
астынан жар *эт.* destruct
астында *т.* below, downstairs, under
астыңкы кабат *з.* ground floor
астыртан *т.* secretly
астыртан бил *эт.* find out
асфальт *з.* asphalt
асфальтта *эт.* asphalt
асфальттуу *с.* asphalted
асыбай *з.* snuff
асыл I *эт.* fall (on, upon)
асыл II *с.* invaluable, precious, molest
асыл нуска болгондук *з.* originality
асыл нуска *з.* original
асыл тукумдуу *с.* bloodstock
асылган түр *з.* hang (way in which a thg. hangs)
асылып ал *эт.* thrust someone (upon), intrude someone (upon)
асып кой *эт.* hang, put up, post up
асыра *эт.* rear
асыранды *с.* adoptive
асыроо *з.* adoption
ат I *з.* 1. name; 2. appellation; 3. title
ат II *эт.* shoot
ат III *з.* horse
ат атооч *з.* pronoun
ат атоочтук *с.* pronominal
ат байлоо мамысы *з.* tether
ат жалы *з.* horse equine
ат жарыш *з.* race (horse race)
ат кой *эт.* name
ат кулак *з.* sorrel
ат мин *эт.*ride a horse
ат теп *эт.* give a kick (of horse)
ат току *эт.* saddle

ат чабыш *з.* horse race
ата I *з.* father, pa, dad, dady
ата II *эт.* call, name, designate, give name to
ата мекен *з.* fatherland, motherland
ата экендик *з.* paternity
атаандаш I *эт.* compete (with)
атаандаш II *з.* pretender, claimant, competitor
атаандаштык *з.* competition
атаандашуу *з.* contest
атаандашып *т.* in defiance (of), counter (to)
ата-баба *з.* forefather
ата-бабалар *з.* ancestors
атаганат *с.с.* alas
ата-журт *з.* fatherland, motherland, native land
атайы иштелбеген *с.* unpremeditated
атайы *с.* purposely, deliberate, intentional; deliberately, intentionally
атайын *т.* deliberately, intentionally, special
атайын чатыштыруучу *с.* given to playing mean, dirty tricks
атак *з.* fame, reputation, glory, renown, repute, notoriety
атака жаса *эт.* attack
атака *з.* attack
атакала *эт.* attack
атак-даңк *з.* popularity
атаке *з.* daddy
атактуу *с.* popular, glorious, outstanding, distinguished, celebrated, famous, renowned
атактуулук *з.* celebrity
атакты сүйүүчү *с.* ambitious
атал *эт.* call, name
аталаш *с.* consanguineous
аталган *с.* so-called
атам замандагы *с.* ancient, age-old, antediluvian
атама *з.* appellation
атаман *з.* marksman
ата-мекен *з.* native land
атап сана *эт.* name (recite)
атап чыгуу *з.* enumeration

атап чык *эт.* enumerate, name
атасыз *с.* fatherless
атасынын аты *з.* initials
аташ *с.* namesake
ата-эне *з.* parents
ата-энелик *з.* parental
атеизм *з.* atheism
атеист *з.* atheist
атеисттик *с.* atheistic
ателье *з.* studio
аткаминер *з.* rich
аткана *з.* stable
аткар I *эт.* execute, carry out, fulfill
аткар II *эт.* play
аткарбоо *з.* non-execution, non-performance, non-fulfilment
аткаруу *з.* fulfilment (of wish), execution (of order), discharge (of duties)
аткаруу комитет *з.* executive committee
аткарууга мүмкүн болгон *с.* feasible, practicable, realizable
аткаруучу *з.* executor; *с.* executive
аткарылбас *с.* impracticable, unrealizable
аткарылуучу *с.* practicable, feasible
аткылай башта *эт.* open fire
аткыч *з.* rifleman, marksman
атлас I *з.* atlas
атлас II *з.* satin
атлет *з.* athlete
атлетика *з.* athletics
атлетикалык *с.* athletic
атмосфера *з.* atmosphere
атом бомбасы *з.* A-bomb
атом *з.* atom
атомго каршы *с.* antinuclear march
атомдук *с.* atomic
атooч жөндөмө *з.* nominative case
атоочтук *з.* participle
атрибут *з.* attribute
атсыз *с.* nameless

аттестат *з.* certificate
аттестация *з.* attestation
аттестация кыл *эт.* attest
аттестациядан өткөр *эт.* attest
аттестацияла *эт.* attest, test
аттиш *з.* pliers, wire-cutters, pincers, tongs
аттракцион *з.* attraction
аттуу *т.* named
атты үйрөт *эт.* break(in)
аттын таскагы *з.* gallop
атуу *з.* shoot, shooting, snipe
атуул *з.* citizen
атуулдук *з.* citizenship, nationality
атчан аскер *з.* cavalry
атчан *з.* rider, horseman, calvaryman
атчан киши *з.* rider
атчы аял *з.* horsewoman
атчы *з.* horseman, stableman
аты I *з.* initials
аты II *з.* theme
аты жок I *з.* ring finger
аты жок II *с.* nameless, anonymous
атылган илбээсин *з.* kill (hunted animal)
атылуу *з.* shot, report
атылып чык *эт.* leap up, fly up
атынан чакыр *эт.* call by patronymic
атынып өл *эт.* shoot someone, blow one’s brains out
атып ал *эт.* shoot
атып өлтүр *эт.* shoot (dead)
атыр *з.* cologne, perfume
атыр жыт *з.* odour, aromat
атыр жыттуу *с.* aromatic, fragrant
атыр *з.* perfume
атыр себин *эт.* perfume someone (with), scent, perfume
атыр сеп *эт.* scent
атырылтып чыгар *эт.* throw out, expel
атырылып чыгуу *з.* eruption
аудиовизуалдык *с.* audiovisual

аудиосөздүк *с.* audiolingual
аудитория *з.* auditorium
аукцион *з.* auction
аукциондук *с.* auction
аукционер *з.* auctioneer
аут *з.* out
аутентикалык *с.* authentic
Афгандык *с.* Afghan
афера *з.* speculation
аферист *з.* speculator
афинажда *эт.* refine
афиша *з.* handbill, poster, placard
афоризм *з.* aphorism
Африка *з.* Africa
Африкалык *с.* African
аффект *з.* fit of passion
аффектирдик *с.* affected
аффикс *з.* affix
ах! *с. с.* ah!, oh!
ахлак-адеп *з.* moral
ахлаксыз *с.* amoral
ацетон *з.* acetone
ач I *с.* hungry

ач II *эт.* 1. open; **ал оозун чоң ачты** he opened his mouth wide; 2. **ал мага жүрөгүн ачып берди** she opened her heart to me; **ал эсеп ачты** he opened an account; 3. **токой аркалуу жол ачылды** a road was opened through the forest; **жаан көнөктөп/челектеп жаады** the heavens opened; 4. (begin) **башта**; **пьеса узун монолог менен башталды** the play opens with a long speech; 5. (of door, room) **эшикти ач**; **терезе короо жактан ачылган** the windows open on to a courtyard; **дарыя ташкындап жатат** the river opens out; **розалар ачылып жатат** the roses opened out; **ал машинанын багажын ачты** he opened up the trunk (of the car); **ал өзүнүн саякаты жөнүндө ачык эле айтып берди** he opened up about his visit; ♦ **ачуу, ачылыш** opening, unsealing; **ачуу, айкын кылуу, түшүндүрүү** elucidation, explanation open, unlock

ач бол *эт.* be hungry, starve
ач болуу *з.* starvation

ач көз бол *эт.* be greedy, be mean

ач көз *с.* greedy (for), envious, avid (for); grasping, self-interested, mercenary-minded

ач көздүк *з.* greed, greediness, avidity, avarice, meanness, cupidity

ач кыйкырык *з.* cry

ачарчылык *з.* starvation, hunger

ачарчылыкка учураган *с.* starving, hungry, famished

ачка *т.* hungry

ачка бол *эт.* be famished, starve

ачка болуу *з.* starvation

ачкалык *з.* starvation, hunger-strike, hunger, starvation

ачкараак *с.* voracious

ачкачылык *з.* hunger

ачкөздүүлүк *з.* self-interest, cupidity

ачкыл *с.* tart

ачкыч *з.* key, clue

ачтуу-токтуу *т.* half-starving

ачуу I *с.* hot, spicy, salty, rancid

ачуу II. *з.* 1. open; (open space; open air) **ачык нерсе**; **ачык асман алдында, таза абада** in the open; 2. bring something into the open, (be frank) **ачык болуу, ачуу**; *с.* ♦ **кучак ачып/жайып тосуп ал** receive, welcome with open arms; **ачык карета** open car/carriage; **ачык шаар** open city; **ачык мелдеш** open competition; **ачык сот** in open court; **ачык эшик күнү** open day (at school); **ачылып келе жаткан гүл** open flower; **ачык кол** with an open hand; **ачык эшик, сыйкор** open hostility; **ачык кат** open letter; **ачык базар** open market; **оозун ачып** with open mouth; **ачык суроо** an open question; **ачык деңизде** on the open sea; **аң кылуучу сезон** open season; **оор эмес кыш** open winter; **ачык жара** open wound; (accessible, available) **кирүүгө мүмкүн**; **жүрүүгө жол ачык** the road is open to traffic; **сыйкор, колу ачык** generous; **ачык** (frank); **анын жан дүйнөсү ачык** he is as open as the day.

ачуу III *з.* anger, rage, wrath, fury, frenzy

ачуу IV *з.* fermentation

ачуу даам *з.* bitter taste

ачууга тийүүчү *с.* defiant

ачуулан *эт.* be angry with, get excited, become impassioned, reprimand, upset

ачууландыр *эт.* tease

ачуулант *эт.* anger, vex, irritate, rile

ачууланып кара *эт.* glower

ачуулуу *с.* angry; **аны менен барганыма ачуулуандым** I was angry with him for going; **ал өтө ачууланды** she got extremely angry; **ал ачууланганынан кызарып чыкты** she flushed and got red with anger.

ачуулуу бол *эт.* be in a bad temper, be angry (with)

ачуусу келбеген *с.* invulnerable

ачуусу келүү *з.* indignation

ачуусу чукул *с.* hot-tempered, irascible

ачуусуз *с.* mild, good-natured

ачуусун келтир *эт.* get on someone's nerves, irritate

ачык I *с.* outgoing

ачык II *с.* clear, bright; ♦ **ачык мейкиндик** open (open space; open air); **ачык асман алдында** in the open; **ачык асман** fair (weather); **ачык асманда укта** sleep out; **ачык бол** open (be frank); **ачык көк түстүү** cornflower blue; **ачык сары кызгылт** cream (-colored); **ачык чырай, ак көңүл, жылуу жүз** geniality; **ачык эшик** free pass; **ачык, ачылган** uninhibited; **ачык, ачылган** unlocked; **ачык, ашкере, көрүнөө** openly, publicly; **ачык, даана** discriminating; **ачык, жашырбаган** self-confessed; **ачык, сылык, сыпайы** fair; **ачык, так, даана** distinct, intelligible; **ачык, чын жүрөгүнөн** candid

ачык асман *з.* fair (of weather)

ачык кат *з.* postcard

ачык сой *эт.* cut open

ачык чырай *с.* geniality

ачык эмес *с.* deaf, illegible, inarticulate, indistinct

ачык эшик *з.* free pass

ачык-айкын *с.* expressive

ачык-айрым *с.* frankly, openly

ачыктык *с.* openness, clearness, clarity, lucidity

ачыктыр *эт.* starve

ачыл *эт.* be opened, be disclosed

ачыла элек гүл *з.* bud

ачылган *с.* unlocked
ачылуу *з.* revelation; disclosure
ачылыш жаса *эт.* discover
ачылыш *з.* discovery, opening
ачып кал *эт.* turn sour, turn rancid
ачып кой *эт.* open, expose (as), convict (of), unmask
ачып коюу *з.* exposure
ачыт *эт.* ferment, leaven, pickle, make sour
ачыткы *з.* yeast, leaven
ачыткыч *с.* fermentative
ачытуу *з.* ferment, fermentation
ачытылган *с.* sour, fermented
аш I *з.* meal
аш II *эт.* pass, climb over
ашказан *з.* stomach, gastric
ашар *з.* all-hands evolution
ашкабак *з.* pumpkin
ашказанды тазалоо *з.* catharsis
ашкан *з.* incarnate
ашкана *з.* kitchen, cook-house, eating-house, cook-shop
ашкереле *эт.* expose, reveal
ашмачы *з.* cook
ашпоз *з.* cook
аш-той *з.* feast
аштык *з.* grain
ашуу *з.* pass
ашыгы *з.* sweetheart
ашыгын сат *эт.* oversell
ашык I *з.* beloved, loved, lover
ашык II *с.* superfluous, surplus, excess, abundance, plenty; superfluous, unnecessary, unwanted
ашык бол *эт.* fall in love (with)
ашык болуп кал *эт.* fall in love (with)
ашык кыл *эт.* make fall in love (with)
ашык сарптоо *з.* overdraft, overspend
ашык төлө *эт.* overpay
ашык ысырап кылуу *з.* excess
ашыктык *з.* excessiveness

ашыкча *с.* excessive

ашынган катаал *с.* bigot, fanatic, zealot, bigoted, fanatical; inveterate, regular

ашынган катаалдык *з.* bigotry

ашып калган *с.* surplus

ашып түш *эт.* outnumber

ашыра *с.* over

ашыра шилте *эт.* go too far, overstep the mark

аэробика *з.* aerobics

аэровокзал *з.* air terminal

аэродром *з.* aerodrome

аэропорт *з.* airport

аюу *з.* bear

аюу териси *з.* bearskin

аюу үңкүрү *з.* den

аюунун баласы *з.* bear-cub

ая *эт.* have a heart, pity

аябаган *с.* prodigious, unimaginable

аябаган чоң *с.* colossal, terrific, great; burly, strapping, beefy; giant, tremendous

аябай коркут *эт.* terrify

аябай *т.* splendidly, magnificently, completely, devilish

аягандык *з.* pity

аягы *з.* end

аягы суюктук кыл *эт.* cheat on, wander, roam

аягына чык *эт.* bring to an end, complete

аягында *т.* in the end, finally, after all

аяз *з.* frost

Аяз Ата *з.* Santa Claus

аяздуу *с.* frosty

аяк I *з.* completion, end, finish, ending

аяк II *з.* foot, leg

аяк III *з.* cup

Аяк оона *з.* September

аяккы *с.* final, last, ultimate

аяксыз *с.* unending

аякта I *т.* there

аякта II *эт.* end, finish, conclude, bring to an end

аяктабаган *с.* incomplete

аякталбаган *с.* unfinished

аякталыш *з.* denouement

аяктап кал *эт.* come to an end

аяктоо *з.* completion, conclusion, finish (conclusion)

аял алып бер *эт.* marry**(fo males)**

аял I *з.* wife, woman

аял II *с.* female

аял көйнөгү *з.* gown

аялда *эт.* delay, linger, procrastinate

аялдама *з.* bus stop, stand (halt)

аялдарды тамшандырган эркек *з.* lady-killer

аялдоо *з.* procrastination

аялдуу *с.* married**(fo males)**

аялдык *с.* female

аялдык назиктик *з.*femininity

аян берүүчү *с.*prophetic

аян *з.* prognostic

аянт *з.* area, lot, square, glade, piazza, plaza

аяныч *з.* compassion, mercy

аянычтуу болуп *т.* pity, feel sorry (for)

аянычтуу *с.* pitiful, pitiable, pathetic, wretched, piteous, doleful, mournful

аяр *с.* Circumspect

Б

баа I *з.* 1. mark; 2. **ак так**; **аттын тумшугунда ак тагы бар** the horse has a white mark on its nose; 3. **из** trace; 4. **белги** sign, symbol; **суроо белгиси** question mark; **сылыктык-эркек кишинин белгиси** politeness is the mark of a gentleman; 5. **белги** for purpose of distinction or identification; **дарактарга салынган белги** marks made on trees; 6. **ченөөчү белги** reference point; **белги суунун терендигин фут менен көрсөтөт** the marks show the depth of water in feet; **анын иши баалоого татыксыз** (standard) his work was not up to the mark; **бүгүн мен формада эмесмин** I'm not quite up to the mark today; 7. **маара, старт** (starting-line); **маарадан серпил** get on

the mark; **стартка**; **кулак салгыла**; **жөнөгүлө!** get set, go!; 8. **максат** (target); **максатка жет** hit the mark; **сиздин колуңуз көккө жетип калыптыр** you're way off the mark.

баа II *з.* grade

баа ал *эт.* receive a grade

баа кой *эт.* give a grade

баала *эт.* evaluate, value, prize, set store (by), put (of price), treasure

баалаба *эт.* underestimate, underrate

бааланбас *с.* inestimable, priceless, invaluable

баалаш *эт.* bargain

баалашуу *з.* bargain

баалоо *з.* evaluation, estimation

баалоочу *з.* valuer

баалуу эмес *с.* unimportant

баалуулук *з.* assets, asset, value

бааны көтөр *эт.* raise the price of, mark-up

баамда *эт.* comprehend

баамдап кал *эт.* catch

баардыгы *а.* all

баары *а.* all (everybody, everything); ♦ **биз баарыбыз** all of us; **ал аз жерден өлүп кала жаздады** he all but died; **дээрлик бардыгы өлдү** all but a few died; **жалпысынан** all in all (in general); **мага баары бир** it's all one to me; **эми баардыгыбыз тең!** all together now!; **а дегенде, баарыдан мурда** above all; **ошондой болсо да, ал келди го** he came after all; **такыр, таптакыр** not at all; **алар эмне кылышты таптакыр билишпеди** they did not know what to do at all; **анда таптакыр акча жок** he has no money at all; **сиз такыр эч нерсе жебедиңиз** you have eaten nothing at all; **мен билишимче, ал өлгөн болуш керек эле** for all I know he may be dead; *с.* **бүт, бардык, бою**; **өзүнүн бүт жашоосунда** all his life; **күнү бою** all day long; **дайыма** all the time; **анын бардык байлыгына карабастан** for all his wealth; **колун жүрөгүнө коюп** in all fairness; *т.* **такыр, таптакыр, абдан, толук** (quite); **ал таптакыр кара кийинген** she was (dressed) all in black; **мен абдан толкунданып жатам** I got all excited; **бардык жолдо** all along the road; **бардык жерде** all around; **мунун баарын ал өзү жасаган** she did it all by herself; **ал жеңиш үчүн баарын жасады** he went all out to win; **бардык бөлмөлөрдө**

all over the room; **дүйнө жүзүндө** all the world over; **аны менен баары бүттү** it's all over, up with him; **кайрадан** all over again; **макул, жакшы, дурус** all right (satisfactory); **кофе жакшы бекен?** is the coffee all right?; **биз саксаламат кайтып келдик** we got back all right; **жакшы** (in replies); **андан жакшы** all the better; **жакшы нерселер үчүн** it's all to the good; **сиздики таптакыр туура эмес** you're all wrong; **бардык ар кандай, ар түрдүү нерселер** all kinds of things.

баасы төмөн *з.* low price
баасын кетир *эт.* devalue
баатыр *з.* hero, brave, warrior, fire-eater
баатырдык *с.* heroic, powerful, mighty, herculean, bogatyr
баатырсын *эт.* brave, defy
багаж *з.* luggage
багажник *з.* glove compartment, luggage compartment
багуу *з.* keep, after-care, recession, upkeep
багынбаган *с.* refractory, recalcitrant, unruly
багынбастык *з.* recalcitrance, unruliness
багынбоо *з.* insubordination
багындыр *эт.* subject, submit, subordinate
багындыруу *з.* domination, submission
багынт *эт.* dominate, domineer, overbear
багынуу *з.* dependence
багынычтуулук *з.* dependence
багып айыктыр *эт.* tend, nurse, rear
багып алынган *с.* adopted
багыт *з.* direction, course, direction, run (tendency, sequence)
багытта *эт.* address, direct, turn
багытталган *с.* directional
багытталыш *з.* direction, tendency, trend
багыттоочу *с.* guiding, guide, leading
багыш *з.* elk
бадал *з.* bush
бадам *з.* almond, maple
бадачы *з.* cowboy
бадминтон *з.* badminton
бадминтонист *з.* badminton player
бадыраң *з.* cucumber

бажа *з.* sisters' husbands
бажыкана *з.* customs-house
бажысыз *с.* duty-free, free trade
база I *з.* base
база II *з.* depot, center
базалык *с.* basal
базар *з.* market, bazaar
Базар күн *з.* Sunday
базис *з.* base, basis
бай *з.* rich, wealthy
байге *з.* prize
байдубал *з.* base
байка *эт.* observe, notice, watch
байкабастык *з.* oversight
байкагыч *с.* attentive, circumspect, discerning, considerate, thoughtful
байкагычтык *з.* discernment, observation
байкал *эт.* be seem
байкап кал *эт.* notice, perceive, remark
байке^{N} *з.* brother (elder or older)
байкоо *з.* observation, supervision, superintendence
байкоочу *з.* observer, spectator
байкуш *з.* poor, poor devil
байла *эт.* join, rope, tie on (to), fasten (to), hitch up, jerk up, bind, cord
байламта I *з.* conjunction
байламта II *з.* dam
байлан *эт.* attached, bound, connected
байлана башта *эт.* start, arise (about fruit)
байланган *с.* tidal
байлануу *з.* attachment, associate, communication
байланыш *з.* connection, contact, join; *эт.* reach (make contact with)
байланышсыз *с.* disconnected, incoherent, ungainly, awkward
байланыштуу бол *эт.* depend (on)
байланыштыр *эт.* associate, connect, join
байланышуу *з.* contact, join
байланышы жоктук *з.* incoherence

байлоо *з.* garter, tying, binding, кnitting
байлык *з.* capital, riches, richness, wealth
байлыктуу *с.* wealthy
байпак *з.* sock, stocking
байрак *з.* banner
байт *з.* byte
байтал *з.* filly
байчечекей *з.* snowdrop
байы *эт.* grow rich
байыркы замандан *т.* immemorial
байыркы *с.* ancient, archaic, former, remote
байыркылык *з.* antiquity
байыт *эт.* enrich
бак I *з.* garden; ♦ **жемиш бак, огород** vegetable garden; **бак кайчысы** secateurs; **бак корзинасы** trug; **бак өстүрүү** horticulture; **бак өстүрүүчүлүк** horticultural
бак II *эт.* bring up
бак III *эт.* watch
бака *з.* frog
бакалавр *з.* bachelor
бакалея *з.* groceries, grocery
бакалоор *з.* gills, branchia
бакан *з.* cudgel
баклажан *з.* eggplant
бакма куштар *з.* poultry, fowl
бактек *з.* turtle dove
бактериолог *з.* bacteriologist
бактериология *з.* bacteriology
бактериологиялык *с.* bacteriological
бактерия *з.* bacterium
бактериялык *с.* bacterial
бактылуу *с.* happy, fortunate
бактысыз *с.* unhappy, ill-fated, ill-starred
бактысыздык *з.* ill-luck, misfortune, unfortunate, accident
бакча *з.* garden
бакчачы *з.* gardener
бакчачылык *з.* gardening
бакчы *з.* gardener, horticultur(al)ist

бакчылык кыл *эт.* garden
бакшы *з.* crackpot, rainmaker
бакыйган *с.* stately, majestic
бакыйгандык *з.* happiness, majesty
бакылда *эт.* quack
бакыр *эт.* yell, blub, shout at, bark, cry out, scream
бакыруу *з.* yell, blubber, roar
бакырчаак киши *з.* blubber
бакырык *з.* blare, roar, cry
бакырып жибер *эт.* let out a roar
бакыт *з.* fortune, happiness
бал I *з.* ball (dance)
бал II *з.* honey
бала бакча *з.* nursery
бала *з.* boy, son, babe, child, kid, little boy
бала кылып ал *эт.* adopt
бала кылып алуучулук *з.* adoption
бала кылып асыра *эт.* adopt
бала өлтүрүүчүлүк *з.* infanticide
бала чак *з.* childhood
баладай *с.* boyish, childish, puerile
балакай *з.* little boy
балакат *з.* maturity
балакатка жеткендик *з.* genital, puberty
балакет *з.* adversity, disaster, mishap
балакеттүү *с.* disastrous
балалайка *з.* balalaika
балалайкачы *з.*balalaika player
балалуу бол *эт.* have a baby
балалуу *с.* having many children
балалык *з.* childhood
баланс *з.* balance
баланста *эт.* keep one’s balance, balance
баланы отургуз *эт.* circumcise
баланы уктат *эт.* put a child to sleep
балапан *з.* chik, nestling
баласыз *с.* childless
балаты *з.* fir tree, spruce

балачак *з.* childhood
балбан *з.* fighter (for), campaigner, activist
балдак *з.* crutch
балдар бакчасы *з.* nursery school, kindergarten
балдар бөлмөсү *з.* nursery
балдар *з.* children
балдар үйү *з.* orphanage, children's home, resident of a children's home
балдуу *с.* melliferous, nectariferous
балдыз *з.* wife's younger sister (for brother-in-law)
балдыра *эт.* mutter, mumble
балдыр-салдыр *с.* inarticulate
балекет *з.* calamity
балерина *з.* ballerina
балет бийчиси *з.* ballet dancer
балет *з.* ballet
балка *з.* hammer
Балкан *з.* Balkan
Балкандык *с.* Balkan
балким *т.* perhaps, probably, most likely, I dare say
балкон *з.* balcony
балл *з.* point, mark, score
баллада *з.* ballade
балмуздак *з.* ice cream
балта *з.* axe, hatchet, woodchopper
Балтикалык *с.* Baltic
балчы аял *з.* fortune-teller
балык *з.* fish, pisces; ♦ fish bream; **балык кармоочу аспаптар** piscatorial; **балык өстүрүүчү** piscicultural; **балык өстүрүчүүлүк** pisciculture; **балык уулоо** angler; **балык ыштоочу чоң эмес ишкана** smoking-shed
балыкчыла *эт.* catch a fish, fish, seize
балыр *з.* algae
бальзам *з.* anointing oil, unction, balm, balsam
бальзамда *эт.* embalm
бальзамдоо *з.* embalming; ♦ **бальзамдоочу киши** embalmer
балээ *з.* misfortune, calamity
балээни чакыр *эт.* bring upon someone

бамбук *з.* bamboo
бамбуктуу *с.* bamboo
баналдуу *с.* banal
банан *з.* banana
баңги *з.* addict, drug addict
баңгилик *з.* drug addiction
Бангладеш *з.* Bangladesh
банда *з.* band, gang, crew
бандаж *з.* bandage
бандероль *з.* wrapper
бандит *з.* bandit
бандитизм *з.* brigandage, gangsterism
бандиттик кыл *эт.* rampage
бандиттик *с.* brigand, gangster
банк *з.* bank, banking-house
банка *з.* jar, tin, can
банкет *з.* banquet
банкир *з.* banker
банкнот *з.* bank note
банкрот бол *эт.* become bankrupt
банкрот *з.* bankruptcy, bankrupt
банкроттук *з.* bankruptcy
бант *з.* bow
бап *з.* chapter (китепте)
Баптист *з.* Baptist
баптистик *з.* baptist(e)ry

бар I *эт.* 1. have (possess); **анын көздөрү көк** she has blue eyes; **менде эч кандай шек жок** I have no doubt; **менде түшүнүк жок, эч нерсе билбейм** I have no idea; **ал чет тилдерин билбейт** he has no languages; **алар балалуу боло алышпайт** they cannot have children; 2. (contain): **Июнда 30 күн бар** June has 30 days; 3. (experience); **убактыңыздарды жакшы өткөрүңүздөр** have a good time!; **сиздин тиштериңиз тез-тез ооруйбу?** do you often have a toothache? 4. (bear) **төрө**; **ал Май айында төрөйт** she is having a baby in May; 5. (receive, obtain): **кечээ биз андан кат алдык** we had news of him yesterday; **бул мен үчүн эмес!** (accept): I'm not having any!; **буга мен чыдай албайм!** (tolerate): I won't have it!; 6. **боор оору, айа**(show, exercise): have pity on; 7. **кечки тамак ич**(partake of,

enjoy): have dinner; 8. (cause, order): **аны алып келгиле!** have him come here!; **мен туфлимди оңдоого беришим керек** I must have my shoes mended; **сизге билдирип коёбуз** I would have you know; **эми эмне кылышым керек?** what would you have me do?; (suffer): **ал бутун сындырып алды** he had his leg smashed; 9. (be obliged to) **жоопкерчиликтүү бол, жооп бер**; **мен … -га тийишмин** I have to; **бул жасалууга тийиш** it has be done; **сиз барбоого тийишсиз** you don't have to go; **мен каалабадым, бирок жасоого тийиш болдум** I didn't want to, but I had to; 13. (with it): **таптым!** I have it! (the answer, solution); **ага жакшылап көрсөтүп коюңуз!** let him have it! (attack him); **анын мезгили өтүп кеткен** he's had it! (is too old or old-fashioned); ♦ **сиздин эки жолуңуз бар** you can't have it both ways; **ал мага азуусун көрсөттү** he has it in for me; **сиздикиндей эле болсун!** have it your own way!; **саатымды кайра алсам болобу?** can I have my watch back?; **ал пальтосуз болчу** he had his coat off; **ал кызыл көйнөкчөн болчу** she had a red dress on; **сиздин кечкиге пландарыңыз барбы?** have you anything on tonight?; **мен бул тишти жулдурууга тийишмин** I must have this tooth out; **биз чатырды көз ирмемде тигебиз** we'll have the tent up in no time; **бул анын ишине байланыштуу** it has to do with his work; **бул сизге тиешелүү эмес** it has nothing to do with you.

бар II *эт.* go

бар III *эт.* there is, there are, have

бар IV *з.* bar, snack bar

бар бол *эт.* consist (of), contain

бара алгыс *с.* inaccessible

бара алгыстык *з.* inaccessibility

барабан *з.* drum

барабандык *с.* drumroll

барабанчы *з.* drummer

барак *з.* leaf, sheet

баракелде! *с. с.* bravo!, good gracious!

баракта *эт.* turn over the pages of

баргек *з.* dried apricots

бардар *с.* propertied, well-off

бардыгы колдон келген *с.* omnipotent, all-powerful

бардык *а.* everything; ♦ **бардык жагынан** all-round, thorough, detailed; **бардык жерде болуучу** ubiquitous, omnipresent; **бардык жерде, ар жерде, кайда болбосун** everywhere

бардык жерде *ат.* everywhere

бардык нерсени жей турган *с.* omnivorous

бардык чаралар менен *ат.* utmost

бармак *з.* toe

бармен *з.* barman, bartender

барометр *з.* barometer

баррикада жаса *эт.* barricade

баррикада *з.* barricade

барскан *з.* hammer, beetle, gavel, heavy hammer, sledge hammer

бартер *з.* barter

баруучуга оңой *с.* accessible

бархат *з.* velvet

бархаттуу *с.* velvety

барымта *з.* gage

барымтадагы киши *з.* hostage

барымтала *эт.* capture

барына жайылт *эт.* popularize

барып алып кел *эт.* fetch, take out

барып турган *с.* passionate, inveterate

барыш жөндөмө *з.* dative case

бас I *эт.* pressure, quell, squeeze, press, oppress, weigh (upon), lie heavy (on)

бас II *эт.* walk

бас III *эт.* print

басаңдаган *с.* retarded, delayed

басаңдат *эт.* slow down, retard, deaden, slacken, become slower

баскан тоок *з.* brood hen, sitting hen

баскетбол *з.* basketball

баскетболист *з.* basketball player

баскыч *з.* pressure

басма сөз кызматкери *з.* typographer

басмадан чыгаруу *з.* edition

басмакана *з.* publishing house, printing house

басмачы *з.* burglar, robber, raider

басмырла *эт.* dominate

басмырлоочу *з.* domination
басмырт *с.* depressed
бассейн *з.* pool, reservoir
бастык *с.* bass
бастыра тигүү *з.* stripe, chevron
бастырма *з.* penthouse, awning
бастыруучу *з.* publisher
бастырык *з.* press, weight
бастырып тик *эт.* sew on
басуу *з.* push (vigorous effort)
басыл *эт.* die down
басыла элек *с.* unprintable, not printed
басылбаган *с.* ceaseless, unremitting, never-abating
басылтуучу *с.* pacificatory, restful
басылуу *з.* dying out, dying down, coming down
басылууга болбой турган *с.* unprintable
басылып чыкпаган *с.* unpublished
басым I *з.* pressure
басым II *з.* stress, accent, accentuation
басым кыл *эт.* overpower
басым менен айт *эт.* accent
басымдуулук кылуучу *с.* predominant
басымдык *з.* excellence
басымдык кылуу *з.* dominance
басымсыз *с.* unaccented, unstressed
басып ал *эт.* 1. put a step on; 2. invade, conquer
басып алуу *з.* capture
басып алуучу *з.* invader, conqueror, aggressor
басып жүр *эт.* percolate
басып кал *эт.* be able to walk
басып кирүү *з.* invasion, intrusion
басып өт *эт.* overcome
басып өтүүчү *с.* passing
басып сал *эт.* drown, deaden, muffle
басып чыгар *эт.* imprint, print
басып чыгаруу *з.* printing
бат таасирленүүчү *с.* impressionable
бат *эт.* fit, go on (clothes)

бата ал *эт.* receive the blessing (of)
бата бер *эт.* bless, give one's blessing (to)
бата берүү *з.* blessing, benediction
бата *з.* blessing, benediction
батальон *з.* battalion
батальондук *з.* battalion
батарейка *з.* battery
батарея *з.* battery
бат-бат *c.* fast, frequent, quick
батир *з.* rented, apartment, house, flat
баткак *з.* mud, dirt, filth
баткактуу *c.* dirty, muddy, mud-stained
батон *з.* loaf of bread
баттерфляй *з.* butterfly
батын *эт.* dare (have impudence)
батына ал *эт.* dare
батыр *эт.* submerge, stick, get stuck, bite, sting, fit into
Батыш *з.* West
батышпоочулук *з.* unaccommodating nature, quarrelsome disposition
батышсыз *c.* unaccommodating, get on with, quarrelsome
батыштан *c.* western, westerly, Occidental
батышчылдык *з.* westernism
бачики *з.* fox-cub
баш айландыр *эт.* turn someone's head, fool smb.
баш айландыргыч *c.* dizzy
баш айлануу *з.* giddiness, dizziness
баш аламан *c.* jumble
баш аламандык *з.* confusion, anarchy, disorder
баш *з.* 1. head; **аны башка согушту** he was hit on the head; **ал баш-оту менен сүйүп калыптыр** he was head over heels in love; **башынан бутуна чейин карыздар** over head and ears in debt; **анын башы көккө жетип калды** his head is in the clouds; **ал эми элдин бетин карай албайт** he will never hold up his head again; 2. (as measure): **анын бою бир кыйла жогору** he is taller by a head; 3. (mind, brain): **«бир баш жакшы, экөө андан артык»** two heads are better than one; **ага бир аз жетишпейт** he's a bit weak in the head; **муну башымда сактай албайм** I can't keep it in my head; **алар**

чогуу талкуулай башташты they put their heads together; **муну мен ойлоп чыгардым** I made it up out of my head; **эсиңизден чыгарып таштаңыз!** put it out of your head!; **муну кайдан таба койдуң?** what put that into your head?; **бул менин эсимден таптакыр чыгып калыптыр** it went clean out of my head; **оюума деле келбептир** it never entered my head; (faculties): **шарап анын башына чыкты** the wine went to his head; **кийинки күнү башым сынайын деп калыптыр** the next day I had a thick head; (balance, composure): **ал эсин жоготподу** he kept his head; **анын башы бийиктиктен айланып жатат** he has no head for heights; 4. **адам, баш**; (personage) 5. (unit): **ар башка 5 фунттан** J5 a head; **40 баш мал** forty head of cattle; 6. (life): **ал башы менен жооп берет** it cost him his head; **анын башы бааланды** he had a price on his head; 7. (upper or principal end): **столдун төр/ баш жагы** at the head of the table; **барактын башынан** at the head of the page; 8. (principal member) **башчы, чоң**; **мамлекеттин башчысы** head of state; 9. (of tool, plant, vegetable, flower) **нерселедин башы**; *эт.* 1. **көздөй жөнө/бас**; (steer, direct): **ал үйүн көздөй жөнөдү** he is headed for home; 2. **баш менен ур, сок**; (strike with head): **ал башы менен гол урду** he headed the ball into the net; 3. (be first in): **ал команданы башкарды** he headed the team.

баш ийдирүү *з.* submission

баш ийке *эт.* nod

баш ийкөө *з.* nod

баш каала *з.* capital

баш катыр *эт.* fool, pull the wool over the eyes of

баш катыргыч *с.* subtle, complicated

баш катырма *з.* puzzle, conundrum; puzzling, baffling

баш кесер *з.* cutthroat, bandit, desperado; hangman, headsman, executioner

баш кийим *з.* headgear, headdress

баш коштур *эт.* unify

баш макала *з.* editorial

баш менен сок *эт.* head (strike with head)

баш мүчөлөр *з.* an independent clause

баш мээ *з.* cerebral, brain

Баш оона *з.* August

баш оору *з.* headache

баш сөөк *з.* skull

баш тамга *з.* big (capital) letters

баш тарт *эт.* refuse, deny

баш тартуу *з.* refusal, abandonment

баш чайка *эт.* shake one's head

баш-аламан *с.* chaos, commotion

баш-аламан кыл *эт.* bowl

башат *з.* source

башка жерлик *с.* alien

башка өлкөгө көч *эт.* emigrate

башка өлкөлүк *с.* alien

башка *с.* different, other, another; ♦ **башка, сырткары, тышкары** except, besides, in addition to **башка жактан алынып келинген** brought in, imported; **башка жерге ас** outbalance; **башка өлкөгө көч** emigrate; **башка мамлекеттин атуулдугуна өт** naturalize; **башка тилде сүйлөөчү** speaking another language; **башка шаар** another town; **башка /жат жерлик, башка өлкөлүк** alien, extra, terrestrial

башкалардан бөлөкчө *с.* different, idiosyncratic

башкалардан мурда бил *эт.* forestall

башкар *эт.* conduct, direct, manage, control, supervise, be in charge of, rule

башкаруу *з.* administer, management, ruling, leading, driving, control, check(ing)

башкаруучу *з.* ruler

башкаруучулук *з.* administer

башкача *т.* differently, otherwise

башкы *с.* initial, first; leading, capital (major); high (chief, important) primary

башпаанек *з.* asylum

башпагып кара *эт.* look out

башсыз *с.* headless

башсыздык *з.* anarchy

башта *эт.* begin; **ал Англис тилин үйрөнө баштады** he began English; **ал чогулушту баштады** he began the meeting; **мен, ал келбейт деп ойлоно баштадым** I began to think she would not come; **ырдай башта** begin to sing; **ал ыйлай баштады** he began to cry; **ал башынан баштады** he began at the beginning; **чогулуш башталды**

the meeting began; **кыш башталганга чейин** before winter begins; **ал өзүнүн эмгек жолун репортёрлуктан баштады** he began as a reporter; ♦ **«жакшы ниет, жарым ырыс»** well begun is half done; **түтөй башта** begin to (emit) smoke; **ооруй, оорута башта** begin to ache, hurt; **көөшөрө башта** begin to be obstinate, turn obstinate; **сого башта, ура башта** begin to beat; **кайнай башта** begin to boil, be on the boil; **көмө башта** begin to dig, bury; **тамчылай башта** begin to drip; **тарсылдата башта** begin to drum; **жыт чыгара башта**; begin to emit a smell; **себээлей башта** begin to fall (of raindrops); **ал өз сөзүн цитаталардан баштады** he began his speech with a quotation; **ал ишти эрте баштайт** he starts work early.

башталгыч *с.* elementary (school)

башталыш *з.* start (beginning)

башталышы *з.* beginning

баштан өткөн окуя *з.* adventure

баштан өткөр *эт.* experience, outlive

баштап жүр *эт.* take first place, be in the lead

баштапкы *с.* initial

башты ийке *эт.* nod (one's head), nod in agreement

баштык *з.* wallet, knapsack

баштыкча *з.* bag

башчы *з.* head (principal member), chief, leader, ringleader

башчылык *з.* supremacy

башчылык кыл *эт.* supervise

башы *з.* beginning, commencement

башын айландыр *эт.* stupefy

башынан *т.* afresh

башынан аягына чейин *т.* from start to finish, through (from beginning to end; completely)

башында бол *эт.* head, be at the head of

башында *т.* first, for a start, formerly

баянда *эт.* expound, state, set forth

баяндап жазылган *с.* descriptive

баяндоо *з.* narration

баяндооч *з.* predicate

баяндоочтук *с.* predicative

бегемот *з.* hippopotamus

беде *з.* alfalfa, clover

беделдүү *с.* authoritative
беделин кетир *эт.* discredit
без *з.* gland, tonsils
безгектүү *с.* feverish
безетки *з.* zit, pimple
бейбаштык *з.* excess, enormity
бейбаштык кыл *эт.* commit excesses
бейгам *с.* careless, unconcerned, carefree, light-hearted
бейгамдык *з.* negligence
бейгамдык кыл *эт.* take life easily, do not care
бейил күтмө *с.* pompous
бейит *з.* cemetery
бейиш *з.* paradise
беймаза кыл *эт.* disturb
беймазалан *эт.* be disturbed
бейөкмөт уюм *з.* NGO
бейпил *с.* free, free-and-easy
бейпилчилик *з.* serenity, placidity
бейсбол *з.* baseball
бейсболист *з.* baseball player
Бейшемби *з.* Thursday
бекем *с.* steady; strong, firm
бекемде *эт.* certify, consolidate, evolve; develop, confirm
бекемдик *з.* durability
бекемдөө *з.* confirmation, consolidated
бекер I *з.* idleness, vain
бекер II *с.* free (of cost)
бекер жүр *эт.* idle, hang about, loaf
бекер жүргөн куу чирен *з.* scamp
бекер сөз *з.* fudge, poppycock, twaddle
бекерге *т.* vainly, in vain, no purpose, mistakenly
бекеринен эмес *с.* not without purpose, with an ulterior motive
бекерчи *з.* idler, loafer
бекин *эт.* hide oneself
бекит I *эт.* appoint, approve, confirm, ratify, affirm
бекит II *эт.* lock, close
бекит III *эт.* strengthen, fasten, secure
бекитилген *с.* fortified, hidden

бекиткич *з.* bolt
бекитме *з.* bolt, bar, lock
бекитпе *эт.* disapprove
бекитпей кой *эт.* disapprove
бекитпөө *з.* disapproval
бекитүү *з.* 1. strengthening, fastening 2. appointment, confirmation, affirmation
бекитүүчү *з.* fixing agent, fixer
бел *з.* loin
белбоо *з.* sash, girdle
белги *з.* sign, mark, token, symbol, blaze
белги кой *эт.* endorse
белги сал *эт.* brand
белгиле *эт.* demarcate, designate, determine, note, signify, mark; mean
белгиленген marked
белгиленген бол *эт.* be outlined, take shape
белгиленүү *з.* marking, designation
белгилеп билип коюу *з.* notch, mark
белгилүү бир *с.* definite
белгилүү *с.* well-known, famous, outstanding
белгилүү эмес problematic(al)
белгилүүлүк *с.* popularity, fame
белгисиз I *с.* indefinite
белгисиз II *с.* unknown
белгисиздик *з.* uncertainty, be uncertain (about), be in the dark (about)
белдемчи *з.* apron
белдин кайкысы *з.* saddleback
белек *з.* gift, present; ♦ **белектер дүкөнү** gift shop
белила (сыр) *з.* whitewash
белкурчоо *з.* belt
белок *з.* albumen, protein
Белоруссия *з.* Byelorussia
Белорустук *с.* Byelorussian
белуга *з.* beluga
белуха *з.* whale
Бельгия *з.* Belgium

бельгиялык *с.* Belgian

бельэтаж *з.* first floor

бензин *з.* benzine, petrol[B], gas[A]

бензин куй *эт.* gas up (take in petrol)

бензин куюучу жай *з.* gas station

бензо. . . *с.* petrol

бензобак *з.* petrol tank

бер *эт.* give; **сабак бер, сабак өт, сабак окут** give lessons; **мен сизге сөз берем** I give you my word; **жашоодо албастан, бериш да керек** you must give and take in this life; 2. (preference): **жашчак кайрылып келсечи!** give me the good old days!; 3. (present, bestow, surrender) **белек бер, сыйлык бер**; **ага китеп белекке берилди** he was given a book; 4. (give in exchange): **бул үчүн жакшы төлөдүм** I gave a good price for it; **пальто үчүн канча бересиз?** what will you give me for this coat?; 5. (provide, furnish, impart, inflict): **күн-жарыктын булагы** the sun gives light; **ал мисал келтирди** he gave (cited) an example; **менин атыман ага салам айтып койгула** give him my regards; **көрсөтмө бер** give evidence (in court); **ыраазы кыл/бол** give pleasure; **чуру-чуудан башым ооруп чыкты** the noise gives me a headache; 6. (indicate): **жоопторду бул китептен табасыз** this book gives you the answers; 7. (decide): **иш анын пайдасына чечилди** the case was given against him; 8. (devote, sacrifice) **бөл**; **ал бул ишке көп убактысын бөлдү** he gave a lot of time to the work; 9. (allow, estimate): **даярданыш үчүн бир саат берем** I give you an hour to get ready; 10. (organize) **уюштур**; **алар бий кечесин уюштурушту** they gave a dance; 11. (perform action): **ат тээп жиберди** the horse gave a kick; **ал катуу каткырды** he gave a loud laugh; 12. (with pronominal object): **мен аны башка соктум** I gave him one (a blow) over the head; 13. (special uses of given); **азыркы убактагы шартка жараша** under the given (existing) conditions; ♦ **берилген убакыттын ичинде жасоого болот** given time, it can be done; **коюлган ат** given name (forename); **ал өтө эле ак көңүл** he gives generously; **чырпык ийилди, бирок сынбады** the branch gave but did not break; **аркан үзүлүп кетти** the rope gave (broke); **мени сатпаңыз!** don’t give me away!; **ал экзамендик ишин тапшырды** he gave in his (exam) paper; (abandon hope of): **докторлор аны көрүүдөн баш тартышты** the doctors gave him up; **биз бул ишке колубузду шилтеп койдук** we gave it up as a bad job

(desisted from hopeless attempt); **жеңилдим!** I give up!; **бер, колуна бер** assign, appropriate, allocate; **бер, тапшыр** set, give

береке *з.* benefit

берекелүү *с.* beneficial, abundant

берекеси аз *с.* unprofitable

берекесиз *с.* disadvantageous

644ересе кагазы *з.* promissory note

береселүү *з.* debtor

берет *з.* beret

берешен *с.* generous person

бери *т.* hither, since

бери ал *эт.* give

бери жагында *т.* on this side

берил I *эт.* serve

берил II *эт.* have become an obsession (with); set oneself, (to), make up one's mind (to)

Берлин *з.* Berlin

бермет *з.* pearl(s), jewelry

бертинтип ал *эт.* dislocate, put out (of joint)

бертинүү *з.* dislocation, dislocated part

берүү *з.* issuing, issue, payment; bringing in, carrying in

беседка *з.* summerhouse

бет бөлүгү *з.* feature (part of face)

бет *з.* face (front part of head); ♦ **бет алдыр, дуушар кыл** foredoom; **бет маңдай, бетме-бет** opposite; **бети-башты тырыштыр** knit one's brow; **бетине чегип жаз** inscribe, superscribe; **бетме-бет тур** face; **бетсиз бол** be impudent, insolent; **бетсиз, уятсыз** impudent, impertinent, cheeky, brazen; **бетсиздик, уятсыздык** impudence, impertinence, effrontery; **бетти кол менен тос** bury someone; **беттин чуңкуру** dimple

бетеге *з.* feather grass

бети жок *с.* barefaced

бетине чегип жаз *эт.* inscribe

бетон *з.* concrete; ♦ **бетон ташуучу машина** concrete delivery truck; **бетон аралаштыргыч** concrete mixer

бетондо *эт.* concrete

бетондуу *с.* concrete

бетпак *з.* impudent, insolent; impudence, insolence, effrontery, impertinence

бетсиз *с.* barefaced, impudent

бетсиздик *з.* impudence

бетте *эт.* face (with), revet (with)

беттин чуңкуру *з.* dimple

беттөө *з.* facing

бефстроган *з.* beef stroganoff

беш бармак *з.* besh barmak (boiled meat with noodles, Kyrgyz national dish)

беш бурчтук *з.* pentagon

беш жүз жылдык *з.* quincentenary

беш жылдык *з.* quinquennial

беш *са.* five; ♦ **беш бурчтук** pentagon; **беш жүз жылдык** quincentenary; **беш жылдык** quinquennial

бешене *з.* brow

бешик cradle

бешик ыры *з.* lullaby

бешөө *т.* five (together)

Бештин айы *з.* December

библейдик *с.* biblical

библиотека *з.* library

библиотекарь *з.* librarian

Библия *з.* Bible, the Bible

Библия китеби *з.* the Book (Bible)

бигуди *з.* hair curlers

бидон *з.* can, churn (for liquids)

биз *а.* we

бизге *а.* to/for us

биздики *а.* ours

биздин *а.* our(s)

бизнес *з.* business, biz, work; ♦ **ишкер аял** businesswoman; **ишкер эркек** businessman

бизнес кыл *эт.* get down to business

бизон *з.* bison

бий *з.* dance; ♦ **бий залы** ballroom; **бий кечеси** dance (party)

бийик *с.* high, big, large, tall

бийиктик (бой) *з.* height; ♦ бийик (жер) height, altitude

бийиктикти өлчөөчү курал *з.* altimeter

бийкеч *з.* unmarried woman, spinster

бийле *эт.* dance

бийлик *з.* power, authority

бийлик кыл *эт.* rule

бийлик кылуучу *з.* boss

бийликке келүү *з.* accession

бийликчил *с.* authoritative

бийлөөчү *с.* commanding

бийчи *з.* dancer

бил *эт.* 1. know; (be aware, have knowledge of); **мен ал жөнүндө эч нерсе билбейм** I know nothing about it; **менин билишимче** as far as I know; **ким билет** for all I know, who knows?; **мен кайдан билейн** I wouldn't know; **мен анын жинди экенин бетине айттым** he's a fool and I let him know it; **көп билет экенсиз** that's all you know (about it); **мен билгемин!** I knew it!; **анын буга чейин үйлөнгөнү белгилүү эле** he is known to have been married before; **ал өз ишин билет** he knows what he is about; 2. **бил, тааны** (recognize, distinguish); **мен аны көрүнүшүнөн эле билем** I know him by sight; **ал аны алгач эле тааныды** he knew her at once; **мен аны түшүмдө да билем** I'd know him anywhere; 3. **тааныш бол** (be acquainted, familiar with); **бирөө менен тааныш** get to know someone; **мен аны менен бала чагыбыздан таанышмын** I have known him since childhood; 4. **бил, түшүн** (be versed in; understand; have experience in); **ал орусча билет** he knows Russian; **ийне-жибине чейин бил** know by heart; 5. **башыцан өткөр**; **өтө начар нерселерди да башыман өткөргөмүн** I have known worse to happen; 6. **билдир**, **кабар бер, айтып кой**; ♦ **мага айтып койосузбу?** will you let me know?; **кудай эле билбесе!** (the) Lord only knows!; **сиз билесизби…**; **сиз түшүнөсүзбү…** (do) you know (in parenthesis); **сиз жакшы ресторанды айта аласызбы?** do you know of a good restaurant?; **мен аны нак билбейм, бирок ал жөнүндө уккамын** I don't know him but I know of him.

билбеген *с.* ignorant (of)

билбегендик *з.* ignorance, rudeness, bad manners

билгенди кыл *эт.* take liberties in actions

билгиз *эт.* mean

билгич *з.* expert, authority, connoisseur

билгичсинген адам *з.* know-all
билдир *эт.* inform, notify; report, give a report (on); express, convey, voice; announce, declare
билдиргич *з.* harbinger
билдирүү *з.* information; report, dispatch
билек *з.* forearm, wrist
билерик *з.* bracelet
билет *з.* ticket, card
билим *з.* knowledge
билим бер *эт.* educate, bring up
билим берүү *з.* education
билим берүүчү *с.* educational
билимдүү *з.* educated
билимсиз *с.* uneducated
билинбеген *с.* imperceptible, inconspicuous
билинбестик *з.* imperceptibly, insensibly
билинер-билинбес *с.* barely visible, barely noticeable
билип туруп *т.* wittingly
билишимче *т.* as far as I know
билүүчү *с.* able (skilful)
бильярд *з.* billiards
бинт *з.* bandage
бинт менен таң bandage
бинте *эт.* bandage
биограф *з.* biographer
биография *з.* biography
биографиялык *с.* biographical
биолог *з.* biologist
биология *з.* biology
биологиялык *с.* biological
биосфера *з.* biosphere
биохимия *з.* biochemistry
биохимиялык *с.* biochemical
бир I *т.* an
бир II *са.* one
бир аз гана мурун *т.* shortly (before), not long (before)
бир аз кооздо *эт.* glamorize
бир аз куюп ал *эт.* recast

бир аз кычкыл *с.* slightly sour, sourish
бир аз сөк *эт.* unstitch
бир айда чыгуучу *с.* monthly
бир айлык каржы *з.* allowance
бир боорлук *с.* blood relationship
бир бөлүк *з.* reflux
бир буттуу *с.* one-legged
бир гана жолу *т.* but once, once only
бир да *т.* even one
бир далай *а.* considerable, fairly moderately
бир деме *а.* something
бир деме деп айтып кой *эт.* put in a word (for)
бир добуштан *т.* unanimously
бир добуштуу *с.* unanimous
бир добуштуулук *з.* unanimity
бир жагынан … *а.* on one hand . . .
бир жак *а.* some where
бир жарым *са.* one and a half
бир жолу *а.* once
бир жылдык *с.* yearly (happening once a year)
бир заманда *т.* once, formerly, in the old days
бир карап кой *эт.* glance (at)
бир катарлуу *с.* a row of ones
бир күнү *т.* one day, once
бир кыйла *а.* considerable, fairly large
бир муун *з.* monosyllable
бир муундуу *с.* monosyllabic
бир нерсе *а.* something
бир нерсеге катыш *эт.* take part in
бир нече *са.* one or two (several)
бир никелүү *с.* monogamous, monogamian, monogynous
бир никелүүлүк *з.* monogamy
бир топ *а.* fairly, moderately
бир түп *з.* bush, shrub
бир түрдүү *с.* uniform
бир түстүү *с.* self-colored
бир тутам *з.* wisp
бир бир тууган *з.* sibling, relative

бир уюмдун мүчөсү *з.* member of
бир четке ыргыт *эт.* recline
бир-бирине каршы турган *с.* unconstitutional
бирге бол *эт.* hang together
бирге *т.* together
биргелешкен *с.* joint, collective, corporate
бирдей *с.* alike, same, flat (uniform, undifferentiated)
бирдей турган *с.* equidistant
бирдей эмес *с.* heterogeneous, multifarious, uneven
бирдейлик *з.* unity
бирден-бир *с.* unique
Бирдин айы *з.* February
бири-бирине *а.* each other, one another
бири-биринен озунуп *с.* vying with one another
биригиш *эт.* unite
биригүү *з.* incorporation, confluence
бирик *эт.* join, ally
бириккен акционердик коом *з.* joint-stock company
бирикме *з.* union; association, unification
бириктир *эт.* associate; unite, ally
бириктирүү *з.* annexation
биримдик *з.* unity
бирин эки кыл *эт.* whip up, make to foam
биринчи first, primal, primordial
биринчи жолу *т.* first time
биринчи жолу төрөөчү *с.* primogeniture
биринчи курстун студенти *з.* beginner, freshman
биринчиден *т.* first, first of all, in the first place
Бирма *з.* Burma
Бирмалык *с.* Burmese, Burman
бирок *ба.* but; though
биротоло *т.* definitive, keep (retain possession of)
биротоло бүткөн *с.* definitive

бирөө *а.* someone, somebody, alone, any, anybody, anyone, one; ♦ **бирөө, жалгыз, жеке, сыңар** alone; **бирөө, ким болсо да, кимдир бирөө** anyone; anybody **сиз бирөөгө жолуктуңузбу?** did you meet anybody? **эгер кимдир бирөө чалса, жооп бербе** if anybody rings, don’t answer; **бул орун бошпу?** is this anybody’s seat?; **эч ким** (in

negative sentences); **мен эч ким менен сүйлөшпөдүм** I didn't speak to anybody**. ким болсо дагы** (anybody at all; no matter who); **ким болсо дагы сизге айтат** anybody will tell you; **дагы ким** anybody else; **ал бардыгынан жакшы сүйлөйт** he speaks better than anybody; **ал аны бардыгынан жакшы көрчү** he loved her more than anybody; **белгилүү адам** (person of note) famous

бирөөгө туура бол *эт.* act justly to(wards) someone

бирөөлөр *а.* any

бирөөнү көндүр *эт.* get (induce, persuade)

бирөөнүн динин шылдында *эт.* blaspheme

бирөөнүн динин шылдындоо *з.* blasphemous

бирөөнүн динин шылдындоочулук *з.* blasphemy

бис! encore!

бисер *з.* bead

бисквит *з.* sponge-cake, biscuit

бисквиттүү *с.* swiss roll

бит *з.* louse

битир *з.* selfish

битон *з.* can

битте *эт.* castrate

биттөө *з.* castration

бифштекс жасоочу жай *з.* steakhouse

бифштекс *з.* beefsteak

бланк *з.* form, questionnaire

блик *з.* light, highlight; speck, patch of light

блинчик *з.* pancake, fritter

блок *з.* block, pulley, sheave

блокада *з.* blockade

блокировкала *эт.* blockade

блокнот *з.* notebook, notepad

блоктоштур *эт.* form a bloc with

блондинка *з.* blonde, fair woman

блузка *з.* blouse

боа I *з.* boa **(аял моюн орогучу)**

боа II *з.* boa **(жылан)**

бобслей *з.* bobsleigh, bobsleighing

богок *з.* crop, craw

бодо мал *з.* cattle, herd

бодурайган *с.* hardened, calloused
бодурая башта *эт.* harden, coarsen, become callous
боё *эт.* color, dye, paint over, paint out
боёк *з.* painting, coloring, dyeing
боёкчу *з.* dyer
боёлбогон *с.* plain, unvarnished
боёлгон *с.* painted, colored
боёмо *с.* artificial, counterfeit
боён *эт.* paint, make up
боёо *з.* dyeing
боёчу зат *з.* dye-stuff
божомол *з.* legend, surmise, conjecture, guess, presupposition
божомолдо *эт.* presume; conjecture, assume
божомолдуу *с.* problematic, conjectural, hypothetical
боз кендир *з.* canvas
боз *с.* grey
боз үй *з.* yurt
боздоп ыйлоо *з.* bitter tears
бозо *з.* fermented beverage from wheat, barley, grains (alcoholic)
бозор *эт.* turn pale
бозоруңку *с.* dull
бой жет *эт.* mature
бой *з.* height
бой көтөргөн *с.* haughty, arrogant
бой көтөрүү *з.* aplomb, assurance; haughtiness, arrogance
бой көтөрүүчүлүк *з.* conceit
бойго бүтүп кал *эт.* conceive
бойго бүтүп калуу *з.* conception
бойго жеткен *с.* grown-up, adult
бойго жеткендер *з.* adult, grown-up
бойдок *с.* single, bachelor, unmarried
бойдон алдыр *эт.* abort
бойдон алдыруу *з.* abortion
бойдон түшүр *эт.* abort
бойдон түшүү *з.* miscarriage, abortion
бойкот *з.* boycott
бойкот кыл *эт.* boycott
бойлой *т.* along

бойо *эт.* color, dye
бок *з.* shit
бокал *з.* wine glass
бокс *з.* boxing
боксёр *з.* boxer
бокста *эт.* box

бол *эт.* be (**жардамчы этиш**-helping verb), happen, occur; ♦ **ийил** be breaking; **жайгаш, тур** be (situated); **калтаары** be a coward, funk; **бузуку бол** be a debauchee; **күйүп-бышуучу, күйөрман бол** be a fan (of), support; **көчмөн бол** be a nomad, roam from place to place; **селсаяк бол, жолдо бол** be a tramp, be on the road; **жесир бол, тул бол** be a widow(er), be widowed; **кал**; **укмуштай бол** be absurd, ridiculous; **сүйлөп кал** be able to speak, learn to speak; **басып кал** be able to walk; **корк** be afraid, frightened; **таң кал** be amazed, astounded; **ызаа бол** be annoyed (with), be vexed (with); **жоо, кас бол** be at enmity, at odds (with); **согушта бол** be at war; **ойго бол** be awake, keep awake; **кара бол, көө бол** be blackened; **туул** be born; **башчы бол** be boss (of); **сынган бол** be broken, be smashed; **сактан, абайла** be careful, take care; **кокурай, кежирей** be carried away; **суктан** be carried away (by), admire; **калтыра** be chilled, freeze; **чокундурул** be christened; **канааттан** be content (with), be satisfied (with); **бубак бол, кыроо бол** be covered with hoar frost; **муз капталган бол, муз капта** be covered with ice, freeze up, ice up; **аябай кубан, абдан сүйүн** be delighted (with), be in raptures (over); **жөөлү** be delirious, rave; **беймазалан** be disturbed; **жылмышчаак бол** be drawable, be slidable; **алсыра** be exhausted (from), grow faint (from); **азап чегип чарча** be exhausted, tired out; **абдан чарча** be exhausted, worn out; **ачка бол** be famished, starve; **ырай кыл, жакшылык кыл** be favorably disposed (toward), favor; **жара, ылайык кел** be fit (for), be suited (for), serve (for); **суу кир, суу капта, суу жайыл** be flooded, inundated; **достош** be friends (with), on friendly terms (with); **аткар** be fulfilled; **ток бол** be full, be sated; **бүлбүлдө** be glimpsed fleetingly; **ач көз бол, сугалак бол** be greedy, be mean; **бетсиз бол** be impudent, insolent; **ачуулуу бол, маанайы жок бол** be in a bad temper, be angry (with); **сасык тумоо бол** be in a fever; **жырга** be in a state of bliss; **жан талаш** be in one’s death-throes; **жыртык кийимчен бол** be in tatters; **кыжырдан** be indignant (at), be exasperated (by); **ооруп жүр** be indisposed, be

unwell; **ооруу жугуз** be infected (with); **кызык** be interested (in); **үшүк ал, үшүк ур** be killed by frost, freeze (right through); **табигый бол** be natural; **тентек, шок бол** be naughty, play tricks; **изинде бол** be on the track of, shadow; **жөнү жок бөйпөлөктө** be overnice, be too soft with someone; **айраң таң кал** be perplexed, be at a loss; **кара тер бас** be possessed (to do something); **бар бол** be present, be available; **көз алдында бол** be present, be on hand; **ойлон** be thoughtful, meditate, ponder; **күтө берип тажа** be tired of waiting (for); **жүгүрө берип чарча** be tired out with running about; **кыйнал, чарча** be tired out, be exhausted; **көз алалбай карап кал** be unable to take one's eyes off; **чала той** be under-nourished, be underfed; **колдонулуп бүт** be used up; **табыл**; **бол, тур** be found

болбогон *с.* extreme, utter, unimaginable, fantastic, imaginary

болбой койбостук *з.* inevitability

Болгар *з.* Bulgarian

Болгария *з.* Bulgaria

Болгарлык *с.* Bulgarian

болгон *эт.* be been

болгон иш *з.* fact, true

болгондо *т.* in order

болгонун *т.* were

болот! I yes!

болот II *з.* steel

болочок *з.* coming

болт *з.* bolt, bar

болумуш *з.* reality, realities, conditions, life

болуп да кала турган *с.* conceivable

болуп кал *эт.* become; ♦ **климатташып кал** become acclimatized; **толкунданып кал** become agitated; **калпты чубуртуучу болуп кал, калпты көп айтуучу бол** become an inveterate liar; **калпычы, жалганчы болуп кал** become an inveterate, hardened liar; **банкрот болуп кал** become bankrupt; **мокоп кал** become blunted; **кубанып, көңүлү ачылып кал** become bright; **жырткыч болуп кал** become brutalized; **ачык-айкын болуп кал** become clear, turn out, prove; **дордоюуп кал** become coarsened, become callous; **суук түшүп кал** become cold; **семирип кал** become corpulent, put on weight; **түтөп, ышталып, ыш басып кал** become covered with soot; **кыйшайып кал** become crooked, bent;

уйпаланып, бырышып кал become crumpled, rumple up easily; **дүлөй болуп кал** become deaf; **деградацияланып кал** become degraded; **жөөлүп кал** become delirious; **кирдеп, булганып кал** become dirty; **тили байланып, тилден калып кал** become dumb, grow dumb; **чаң болуп кал** become dusty

болуп өт *эт.* come, occur, happen, take place

болуп чык *эт.* come (originate), amount

болууга да мүмкүн *с.* conceivable, thinkable

болуш *эт.* stand up for, take someone's part, plead (for)

болушу мүмкүн болгон *т.* probable

бомба *з.* bomb; ♦ **бомбадан коргонуучу жай** air-raid shelter, bomb-proof shelter

бомба ташта *эт.* bombard

бомбала *эт.* bombard, bomb

бомбалоо *з.* bomb, bombing

бомбалоочу авиация *з.* bomber

бомбалоочу *с.* bombardment, bombing

боо *з.* string, lace, band, shoe-lace, shoe-string

бооз *с.* foal (for animal)

боор *з.* liver

боор оору *эт.* set one's heart on, have pity on

боордоштук *з.* brotherhood

боордошчо *с.* brotherly

боорсок *з.* fried dough

боорукер *с.* amiable, sympathetic, responsive, soft-hearted

боорукердик *з.* soft-heartedness

боосун чеч *эт.* unlace

бор *з.* chalk, whiting, white-wash

борбор *з.* capital (principal city), center, heartland; heart (centre)

борбордук *с.* central

борборлош *с.* concentric

борборлоштур *эт.* centralize

бордон турган *с.* consisting of chalk, white as chalk

боркок *з.* bib

бороз *з.* furrow

бороздо *эт.* furrow

бороон *з.* blizzard

борпоң *с.* fragile

борсойгон *с.* plump
борсулдап үр *эт.* yap
борсулдап үрүү *з.* yap
борт *з.* board
бортко чык *эт.* board a ship (go on board)
борщ *з.* bor(t)sch
босого *з.* doorstep
бот *з.* boat
ботала *с.* dirty
ботаник *з.* botanist
ботаника *з.* botany
ботаникалык *с.* botanical
ботинка *з.* shoe, boot
ботко *з.* kasha
бото *з.* young camel, camel foal
бочка *з.* barrel, cask
бочкачы *з.* cooper
бош I *с.* be free
бош II *с.* soft, spineless
бош III *с.* empty, blank
бош орун *з.* blank
бош убак *з.* free time, leisure, leisure-time
бош эмес *с.* busy
бошо *эт.* empty, be free
бошоң *с.* sluggish, slow, tardy
бошоңдобогон *с.* unremitting, unabated
бошоотуу *з. з.* liberation
бошот I *эт.* empty
бошот II *эт.* free, let out, release, liberate, disentangle
боштоондук *з.* liberation
боштук *з.* emptiness, void
боюн чыгар *эт.* lean out, thrust someone forward
боюна бүтүп кал *эт.* become pregnant
боюнда бардык *з.* pregnancy, gestation
боюнча *пр.* about, through (over the area of), according to
бөбөк *з.* baby, infant, kid
бөгө *эт.* dam
бөгөөл *з.* barrage, embankment

бөгөөл жаса *эт.* dam
бөгөт *з.* dam
бөгөт бол *эт.* prevent (from), hinder, impede, hamper
бөз *з.* coarse calico
бөйөн *з.* tarantula
бөйпөңдө *эт.* try to ingratiate someone (with)
бөйпөңдөгөн *с.* ingratiating
бөйрөк *з.* kidney
бөл I *эт.* divide; subdivide, disjoin
бөл II *эт.* part; ♦ **ал урушкандарды ажыраштырды** he parted the fighters
бөл III *эт.* pick out, single out, detach, detail
бөлмө *з.* room
бөлө *з.* cousin
бөлөк I *с.* discrete
бөлөк II *т.* apart, different
бөлөк III *пр.* excepting, with the exception of
бөлөкчө *с.* particular
бөлөш *з.* cousin
бөлтүрүк *з.* wolf cub
бөлүк *з.* part, portion, share; lump, piece, bit, slice
бөлүктөр *з.* spare parts, spares
бөлүкчө *з.* particle
бөлүм *з.* unit, department, faculty, block, subdivision
бөлүн *эт.* divide (into)
бөлүнбөс *с.* indivisible, inseparable; undivided
бөлүнбөстүк *з.* indivisibility
бөлүнгөн *с.* isolated, separate
бөлүнүп тур *эт.* shine
бөлүнүп чыгуу *з.* secession
бөлүнүп чык *эт.* secede
бөлүнүү *з.* dissidence
бөлүнүүчү *з.* dividend
бөлүнүүчүлүк *з.* divisibility
бөлүп бер *эт.* invest (with), provide (with)
бөлүп кой *эт.* isolate, quarantine
бөлүү *з.* division, segregation, separation; secretion, excretion
бөлүүчү *з.* denominator, divisor

бөлүштүр *эт.* divide, classify, deal, distribute, syllabify
бөлүштүргүч *з.* distributor
бөлүштүрүү *з.* division
бөлүшүү *з.* sharing, division, partition
бөлчөк *з.* shot-gun
бөлчөктүк *с.* separate, subdivided, split up
бөөштүк *з.* affectation
бөрк *з.* rivet
бөрктө *эт.* rivet
бөрктөө *з.* riveting
бөрү жатыш *з.* nettle rash, wren
бөрү *з.* wolf
бөрү карагат *з.* daphne
бөрүбасар *з.* wolfhound
бөтөлкө *з.* bottle
бөтөн *с.* alien, different
бөтөнчө *с.* particular
бөтөнчө учур *з.* exceptional case
бөтөнчөлүгү жок *с.* featureless, faceless, impersonal
Бразилия *з.* Brazil, Brasilia
Бразилиялык *з.* Brazilian
бракка чыгар *эт.* reject
браконьер *з.* poacher
браконьерчилик *з.* poaching
браслет *з.* bracelet
брезент *з.* tarpaulin
бренди *з.* brandy
бригада *з.* brigade, crew
бригадир *з.* brigadier
бриллиант *з.* brilliant
Британия *з.* Britain
Британиялык *с.* British
брифинг *з.* briefing
бром *з.* bromine
бронияла *эт.* reserve
бронхит *з.* bronchitis
бронхиттүү *с.* bronchial
брошюра *з.* pamphlet, brochure

брудершафт *з.* bruderschaft
бу *с.* this, such
бубак бол *эт.* be covered with hoar-frost
бубак *з.* hoarfrost, rime
буга байланыштуу *т.* according to this
Бугу айы May
бугу *з.* deer
бугу териси *з.* doeskin
бугу эти *з.* venison
Буддизм *з.* Buddhism
Буддист *з.* Buddhist
будка *з.* box, booth, stall
буз *эт.* distort, pervert, twist, misrepresent, break, corrupt, crack, deprave
бузугу жоктук *з.* good condition
бузук defective, lecherous; randy; dissipated, dissolute
бузуктук *з.* debauchery, fornication
бузуктук кыл *эт.* fornicate
бузуктукка үйрөт *эт.* deprave
бузуку *с.* lewd
бузуку бол *эт.* be a debauchee
бузукулук *с.* cabal
бузукулук кыл *эт.* cabal, lead a dissipated life
бузукчул *з.* lecher, profligate
бузулбаган *с.* unspoiled, innocent
бузулбас *с.* inviolable
бузулган *с.* crippled, maimed, depraved, corrupted, distorted, perverted, unnatural
бузулгандык *з.* depravity, perverted
бузулгус *с.* immutable, unalterable, indisputable
бузуп ач *эт.* break open, force, smash
бузуу *з.* distortion, perversion, perversion
бузуучу *з.* transgressor, infringer
буйвол *з.* buffalo
буйдал *эт.* stay too long, linger
буйдалып кал *эт.* linger, tarry over, loiter
буйру *эт.* command
буйрук бер *эт.* give orders

буйрук *з.* command, order
буйрук кыл *эт.* order, reserve
буйрук кылган *т.* peremptory
буйт бер *эт.* shirk
буйтка *з.* back street, alley
буйткалуу көчө *з.* alley
буйуртма *з.* order
буйуртма бер *эт.* order
бука *з.* bull, ox
бука моюн *с.* bull neck
букет *з.* bouquet
буклет *з.* leaflet
букмекер *з.* bookmaker, bookie
буксирле *эт.* steam tug, take in tow
буктурма *з.* catch, wait, ambush
буктурмала *эт.* ambush
бул *а.* this
бул жерде *т.* here (in this place)
бул убакка чейин *т.* until this time
була *з.* splint
булак I *з.* spring water
булак II *з.* origin, source, resource
булалуу *с.* fibrous, stringy
булар *а.* these
булбул *з.* nightingale
булга I *эт.* soil, dirty, stain, besmirch; make dirty, smear, pollute, strike out
булга II *эт.* wave, wag, flap
булгаары *з.* leather; ♦ **булгаары костюм** leather jacket, sheepskin jacket; **булгаары товарлар** leather goods
булгаары товарлар *з.* leather goods
булгаарычы *з.* currier, leather dresser, tanner
булгай башта *эт.* begin to wave
булган *эт.* get dirty, make someone dirty; make oneself, dirty, become dirty
булганбаган *с.* unsullied, stainless
булгануу *з.* soiling, pollution, contamination
булганып кал *эт.* become dirty

булганыч *с.* dirty
булганычтык *з.* dirtiness
булгары куртка *з.* leather coat
булгоо *з.* profanation
булгоочу *з.* polluter, pollutant
була *з.* bull
булочка *з.* roll (of bread)
булт эт *эт.* dodge, take evasive action
бултуйт *эт.* blow up, burst, explode
булуң *з.* angle, bay, gulf, creek, cove
булут *з.* cloud
булут менен чүмкөлгөн *с.* overcast
булутсуз *с.* cloudless
булуттуу *с.* cloudy
булчуң *з.* muscle
булчуңдуу *с.* muscular, sinewy, brawny
бульвар *з.* avenue, boulevard
бульвардык *с.* tabloids, gutter press
бульдог *з.* bulldog
бульдозёр *з.* bulldozer
бульон *з.* broth, stock
бур *эт.* roll up, tuck up, turn, turn in, drop in
бура *эт.* turn (cause to move round); ♦ he turned the key **ал ачкычты бурады.**
бурагыч *з.* screwdriver
буралма *с.* winding, starting
буралып көтөрүл *эт.* swirl, curl, wreathe
бурама *з.* gimlet, auger
бурап кийир *эт.* screw up; insert
бурап көтөр *эт.* blow up, puff out
бурап теш *эт.* drill, bore
бурап чыгар *эт.* unscrew, pull out
бурганак *з.* snowstorm, blizzard
бургу *з.* brace, drill
бургула *эт.* bore, drill
бургулоо *з.* boring, drilling
бургулоочу *с.* boring
буржуазия *з.* bourgeoisie

буржуй *з.* bourgeois
бурмала *эт.* corrupt, distort, twist
бурмалоо *з.* distortion
буроо *з.* auger, winding up, winding mechanism
буроочу *з.* borer, driller, drill operator
буртуй *эт.* swig; grumble (at), pout (at)
бурул *эт.* turn
бурулуш *з.* turn (rotation)
бурч *з.* corner; angle
бут астында *с.* underfoot
бут *з.* leg, foot
бут кийим *з.* footwear, shoes
бут менен теп *эт.* kick; ♦ **ал топту тепти** he kicked the ball
бут тазалоочу *с.* shoeblack
бута *з.* target
бутак *з.* branch, twig, bough, snag
бутактоо *з.* disparity
бутактуу *с.* branchy, spreading
бутерброд *з.* sandwich
бутсуз *с.* legless
бутсы *з.* football boots
буттун изи *з.* footmark, footprint
бутуңу чеч *эт.* take off shoes
буу бас *эт.* steam over
буу баскан *с.* misted, dim
буу *з.* steam
буу сымал *с.* steamy
бууга айлан *эт.* evaporate, vanish into thin air
буудай *з.* wheat
буула *эт.* stew, bake
буулант *эт.* evaporate, exhale; steam, clean, disinfect (by steaming)
бууланнуу *з.* evaporation, exhalation, fumes
буурул *с.* gray, grizzled, hoar
буурчак *з.* bean, green peas, pea
буфер *з.* buffer
буфет *з.* sideboard, buffet; refreshment room, bar
буфетчи аял *з.* barmaid, counter assistant

буфетчи киши *з.* barman
буханка *з.* loaf
бухгалтер *з.* bookkeeper, accountant
бухгалтерия *з.* bookkeeping
бухгалтериялык *с.* bookkeeping, account
бучук мурун *с.* snub-nosed
бушайман *с.* anxious
буюм *з.* thing
буюмдай *с.* payment in kind
буюмдата төлөө *з.* naturopathy
бүгүн *т.* today
бүгүн кечинде *т.* tonight
бүгүш *з.* crease, pleat
бүжүңдөгөн *с.* obsequious
бүйүрмө *з.* frill, flounce; valance
бүк *эт.* bent, crouch, tuck
бүктөлүү *з.* fold, bend
бүкүр *с.* hump, humpbacked, hunchbacked, gibbous
бүкүр эркек *з.* hunchback
бүкүрөй *эт.* arch one's back
бүкүрөңдө *эт.* stoop, become bent
бүкшүгөн *с.* mouldy, musty, stuffy
бүлбүлдөө *эт.* twinkle, glimmer, flicker, be glimpsed fleetingly
бүлгүнгө учурат *эт.* devastate
бүлдүр *эт.* ruin, spoil
бүлдүргүч *з.* saboteur, wrecker
бүлкүлдөк *з.* peritoneum
бүлөө *з.* hone
бүлөөсү аз *с.* having a small family
бүргө *з.* flea
бүрк *эт.* besprinkle, asperse
бүркөк *с.* cloudy, dull
бүркүт балапаны *з.* eaglet
бүркүт *з.* eagle
бүрүш *эт.* cower
бүртүк *з.* grain, fragment, atom
бүртүктүү *с.* granular
бүрсүгүнү *т.* day after tomorrow

бүт *эт.* finish, end
бүткөн *т.* definitive
бүтөп ташта *эт.* do up, block up, close up
бүтпөгөн *с.* incomplete, unfinished
бүтпөс *с.* interminable, never-ending
бүтүм *з.* peaceful settlement, amicable agreement
бүтүндөй *т.* completely, exclusively
бүтүр *эт.* end (in), finish (by), come to an end; complete, conclude
бүтүргүс *с.* pernicious
бүтүү *з.* finishing, ending
бүтүүрүүчү *з.* graduate (of university, school)
бүчүлө *эт.* button
быжыгыр *с.* curly, curly-headed
быжыгыр чач *з.* curl
быктырып бышыр эт stew
былбырак *с.* flabby, flaccid, sluggish
былдыра *эт.* babble, prattle
былдыраак *с.* babble
былдыроо *з.* babble
былжыраган *с.* foolish, trifling
былжыраак *с.* sticky, adhesive
былжыраш *эт.* blab
былжырлуу *с.* mucous, slimy
былкылдама *с.* unsteady, shaky, vacillating
былкылдоо *з.* tic
былыктык *з.* disorder
быркырат *эт.* beat
бырп этип учуп чык *эт.* flit
бырыш *эт.* crease, crumble
бырышкан *с.* crumpled, creased
быч I *эт.* cut (of clothes)
быч II *эт.* castrate, geld, emasculate
бычак *з.* knife; ♦ **чоң бычак** chopper
бычмал *з.* eunuch
бычуу I *з.* cutting (out)
бычуу II *з.* castration
быша башта *эт.* ripen, mature
бышактап кой *эт.* sob

бышкан *с.* ripe, ripen, mature; mellow
бышкыр *эт.* snort, pooh-pooh
бышкыруу *з.* snort
бышпаган *с.* unripe, uncooked
быштак *з.* cheese
бышуу *з.* maturation; ripen, mature
бышыгуу *з.* tempering, hardening, (sport) conditioning
бышык I *с.* hard-wearing, good, high quality
бышык II *с.* meticulous, greedy
бышыкта *эт.* cram
бышылда *эт.* sniff, snort
бышылдак *с.* sniffy
бышылдоо *з.* sniffle, snort
бышып жетилгендик *з.* ripeness, maturity
бышыр *эт.* cook, cook up, boil, bake
бышыруу *з.* boiling, cooking
бышырыл *эт.* cooked
бышырылган *с.* boiled
бышырып бүт *эт.* bake until done, finish baking
бэкон *з.* bacon
бээ *з.* mare
бюжет *з.* budget
бюжеттик *с.* budgetary
бюллетень *з.* ballot, bulletin
бюро *з.* bureau
бюрократ *з.* bureaucrat
бюрократизм *з.* bureaucracy
бюрократия *з.* bureaucracy
бюрократтык *с.* bureaucratic
бюст *з.* bust
бюстгальтер *з.* bra(ssiere)

В

вагон *з.* carriage, coach
ваза *з.* vase, bowl
вазелин *з.* vaseline
вазир *з.* vizier
вакансия *з.* vacancy
вакуум *з.* vacuum
вакцина *з.* vaccine
вакцинация *з.* vaccination
вал *з.* shaft
валет *з.* jack
валик *з.* roll, roller, cylinder, spindle
вальс *з.* waltz
валюта *з.* currency
валюталык *с.* currency
вампир *з.* vampire
ванилин *з.* vanilla
ванна бөлмөсү *з.* bathroom
ванна *з.* bath
ваннага түш *эт.* take a bath
варан *з.* giant lizard
варвар *з.* barbadian
варвардык *с.* barbadian
вареник *з.* varenik
варенье *з.* jam
вариант *з.* variant, version, option
Варшава *з.* Warsaw
Варшавалык *с.* Warsaw
вата *з.* cotton wool, wadding
ватник *з.* quilted jacket
ватт *з.* watt
ваучер *з.* voucher
вафельница *з.* waffle iron
вафля *з.* waffle, wafer
вахта *з.* watch
вегетарианец *з.* vegetarian
вегетарианчылык *з.* vegetarianism

вегетация *з.* vegetation
ведомость *з.* list, register
ведомство *з.* department
ведомстволук *с.* departmental
вексель *з.* promissory note, bill of exchange
велен кагазы *з.* vellum
велодром *з.* cycle track, velodrome
веложарыш *з.* cyclo-cross
веломашыгуучу *з.* exercycle, exercise bicycle
велосипед *з.* bicycle, cycle
велосипед теп *эт.* bike
велосипеддик *с.* bicycle, cycle
велосипедист *з.* bicyclist, cyclist
вельвет *з.* velveteen
Вена I *з.* Vienna
вена II *з.* vein
Веналык *с.* Viennese
венанын ичиндеги *с.* intravenous
Венгрия *з.* Hungary
Венгрлик *с.* Hungarian
венерикалык *с.* venereal
Венециан *з.* Venetian
венок *з.* wreath, garland
вентилятор *з.* ventilator
вентиляция кыл *эт.* ventilate
вентиляцияла *эт.* ventilate
веранда *з.* veranda
вермишель *з.* vermicelli
версия *з.* version
верстка кыл *эт.* impose, make up into pages
вертикалдуу *с.* vertical
вертикаль сызыгы *з.* vertical line
вертодром *з.* heliport
вертолёт *з.* helicopter
ветврач *з.* vet
ветеран *з.* veteran
ветеринар *з.* veterinary surgeon
ветеринария *з.* veterinary

ветеринариялык *с.* veterinary
вето *з.* veto
ветчина *з.* ham
веха *з.* landmark
взвод *з.* cocking notch, platoon
взнос *з.* payment, fee, dues, subscription
вибратор *з.* vibrator
вибрация *з.* vibration
видео *с.* video
видеокамера *з.* video camera
видеокассета *з.* video cassette
видеомагнитофон *з.* video recorder
видеотелефон *з.* videophone
виза *з.* visa
виза кой *эт.* visa
визир *з.* viewfinder
визит *з.* visit, call
визит кыл/жаса *эт.* visit, call
визиттик карточка *з.* visiting card
викторина *з.* quiz
вилка *з.* fork
вилла *з.* villa
Винегрет *з.* Russian salad
вино *з.* wine
вино заводу *з.* distillery
вино тартуучу *з.* distiller
винт *з.* vint
винтовка *з.* rifle
виола *з.* viol, viola
виолончелист *з.* violoncellist
виртуоз *з.* virtuoso
вирус *з.* virus, bug
виски *з.* whisky
вист *з.* whist
витамин *з.* vitamin
витаминдүү *с.* vitamin-rich
витраж *з.* stained glass window
витрина *з.* shop window

вице *с.* vice
вице-король *з.* viceroy
вклад *з.* deposit, investment
вкладчик *з.* depositor, investor
водка *з.* vodka
водолаз *з.* diver
водопроводчу *з.* plumber
водороддук *с.* plumber
вокалдык *с.* vocal
вокзал *з.* station, station building
вокзалдык *с.* station
волейбол *з.* volleyball
волейболчу *з.* volleyball player
волонтёр *з.* volunteer
вольт *з.* vault, volt
воронка *з.* funnel
вратарь *з.* goalkeeper
врач *з.* physician, doctor
врачтык *с.* medical
вулкан *з.* volcano
вулкандык *с.* volcanic
вулканизация *з.* vulcanization
вулканизацияла *эт.* vulcanize
вульгаризацияла *эт.* vulgarize
вульгаризм *з.* vulgarism
вульгарный *с.* vulgar; vulgar language
вульгарчылык *з.* vulgarity
вулькан лавасы *з.* lava
Вьетнам *з.* Vietnam

Г

-га, -ка, -ма *мүчө.* 1. to; ♦ **аялыма кат** a letter to my wife; **Пушкинге айкел** a monument to Pushkin; (support); **жумушчуларга үчүн тост** a toast to the workers; 2. (destination) a) (with place names, countries, areas, buildings, institutions, places of study or entertainment); **Москвага** to Moscow; **театрга** to the theater; b) (with

islands, peninsulas, mountain areas of Russia, planets, points of the compass, left and right, places considered as activity or function, places of employment); **Цейлонго** to Ceylon; **кайрадан жерге** back to earth; **оңго бурулуңуз**! turn to the right!; **концертке** to a concert; c) (with persons, types of shop, objects approached but not entered); **ал ата-энесиникине кетти** he went to his parents'; **алар жээкке келишти** they came to the shore; 3. **чейин** (limit or extent of movement: up to, as far as, until); **шаарга чейин алыспы?** is it far to town?; **биз акырына чейин болдук** we stayed to the end; **эртеден кечке чейин** from morning to night; 4. (end state); **жамандан эң жаманга**; from bad to worse 5. (response); **катыма жооп** an answer to my letter; 6. (result or reaction); **ушул максатта** to that end; 7. (appurtenance, attachment, suitability); **каалгага ключ** the key to the door; 8. (reference or relationship): **ал жумушчуларына жакшы мамиле кылат** he is good to his employees; **директордун катчысы** secretary to the director; 9. (ratio or proportion): **47 сом бир долларга туура келет** there are 47 soms to the dollar; 10. (score); **биз 6-4 эсебинде жеңдик** we won by six goals to four; 11. (accompaniment): **сүйлөшүп жатып, уктап кетипмин** I fell asleep to the sound of lively conversation; 12. (position): **оң жагымда** to my right; to; 1. **инфинитивди түзүүдө колдонулат**; **ал сүзүүнү үйрөндү** he learnt to swim; 2. (as extension of adjective): **окууга оңой, ыңгайлуу** easy to read; **кармоого ысык** too hot to touch; 3. (purpose) **мен жардам берүүгө келдим** I came to help; **сиз менен сүйлөшүүгө келдим** I have come to talk to you; (result, sequel); **качан мен келгенде, ал эбак эле кетип калыптыр** I arrived only to find him gone; 4. (as substitute): **ал биринчи болуп келип, акыркы болуп кетти** he was first to arrive and last to leave; 5. (as substitute for complete infinitive): **мен кат жазганы жаткамын, бирок унутуп калыпмын** I was going to write but I forgot to**.**

Гавайдык *с.* Hawaiian

Гавайи *з.* Hawaii

Гавайи (арал) *з.* Hawaii

газ *з.* gas

газ сыяктуу *с.* gaseous

газ трубасы *з.* gas pipe

газда *эт.* aerate

газдалган *с.* aerated

газета *з.* newspaper
газолин *з.* gasoline
газон *з.* grass plot, lawn
Гаити *з.* Haiti
гайкалык *с.* spanner
галактика *з.* galaxy
галантерея *з.* haberdashery, fancy goods
галерея *з.* gallery
галлюцинация *з.* hallucination
галстук *з.* necktie, cravat
галушка *з.* dumpling
гамак *з.* hammock
гана *т.* only
гангрена *з.* gangrene
гангреналуу *с.* gangrenous
гангреналык *с.* gangrenous
гандбол *з.* handball
гандболист *з.* handball player
гараж *з.* garage
гарант *з.* guarantor
гарантия *з.* guarantee, safeguard
гарантияла *эт.* guarantee, vouch for
гарантиялык *с.* guarantee
гардероб *з.* wardrobe
гарем *з.* harem
гармон *з.* accordion, concertina
гармония harmony
гармониялуу *с.* harmonic,harmonious
гарнизон *з.* garrison
гарнизондук *с.* garrison
гарнир *з.* trimmings, garnish
гарнитур *з.* set, suite
гастрит *з.* gastritis
гастролго баруу *з.* touring
гастроль *з.* tour, temporary engagement
гастроном *з.* grocery store
гастрономиялык *с.* gastronomical
гашиш *з.* hashish

гвоздика *з.* carnation; cloves
гейзер *з.* geyser
гектар *з.* hectare(s)
гемоглобин *з.* haemoglobin
геморрой *з.* haemorrhoids
ген *з.* gene
генеалогия *з.* genealogy
генерал *з.* general
генералдык катчы *з.* general-secretary, secretary-general
генератор *з.* generator
генетика *з.* genetics
генетикалык *с.* genetic
гениалдуулук *з.* genius, greatness
гениалдык *с.* genius, great, brilliant
гений *з.* genius
географ *з.* geographer
география *з.* geography
географиялык *с.* geographical
геодезикалык *с.* geodetic
геодезист *з.* land surveyor
геодезия *з.* geodesyз
геолог *з.* geologist
геология *з.* geology
геологиялык *с.* geological
геометрик *з.* geometrician
геометрия *з.* geometry
геометриялык *с.* geometric(al)
георгин *з.* dahlia
геофизика *з.* geophysics
геофизикалык *с.* geophysical
гепард *з.* cheetah
гепатит *з.* hepatitis
геральдика *з.* heraldry
герань *з.* geranium
герб *з.* insignia
гербарий *з.* herbarium
геркулестик *с.* herculean
Германдык *с.* Germanic

Германия *з.* Germany
гермафродит *з.* hermaphrodite
герметикалык *з.* hermetically
герундий *з.* gerund
гибрид *з.* hybrid
гигабайт *з.* gigabyte
гигиена *з.* hygiene, hygienics
гигиеналык *с.* hygienic, sanitary
гид *з.* guide
гидравлика *з.* hydraulics
гидро *з.* hydro
гидродинамика *з.* hydrodynamics
гидрология *з.* hydrology
гидролокатор *з.* sonar
гидротерапия *з.* hydrotherapy
гидротехник *з.* hydraulic engineer
гидротехника *з.* hydraulic engineering
гидроэлектрдик *с.* hydro-electric
гидроэлектростанция *з.* hydro-electric power-station
гиена *з.* hyena
гимн *з.* hymn, anthem
гимназия *з.* gymnasium, grammar school, high school
гимнаст *з.* gymnast
гимнастика *з.* gymnastics
гимнастикалык *с.* gymnastic
гинеколог *з.* gynaecologist
гинекология *з.* gynaecology
гинекологиялык *с.* gynaecological
гипербола *з.* hyperbole
гиперболалык *с.* hyperbolical
гипноз *з.* hypnosis
гипноздо *эт.* hypnotize
гипноздук *с.* hypnotic
гипнотизёр *з.* hypnotist
гипотеза *з.* hypothesis
гипотезалык *с.* hypothetical
гипотенуза *з.* hypotenuse
гиппопотам *з.* hippopotamus

гипс *з.* gypsum
гипсте *эт.* plaster
гипстүү *с.* gypseous
гистолог *з.* histologist
гистология *з.* histology
гистологиялык *с.* histological
гитара *з.* guitar
гитарист *з.* guitarist
гичка *з.* gig
глава *з.* chapter
гладиатор *з.* gladiator
гладиатордук *с.* gladiatorial
глазирь *з.* glaze
глицерин *з.* glycerine
глобалдык *с.* global
глобус *з.* globe
глюкоза *з.* glucose, grape sugar, dextrose
го *т.* probably, maybe
говор *з.* dialect
гоголь *з.* golden-eye
гол ур *эт.* score, shoot a goal
Голландия *з.* Holland
Голландиялык *с.* Dutch, Dutchman
гольф *з.* golf
гомик *з.* fairy, queer, poof(ter)
гомосексуализм *з.* homosexuality
гомосексуалист *з.* homosexual, gay
гонорар *з.* fee, honorarium
гоноррея *з.* gonorrhoea
горелка *з.* burner
горизонт *з.* horizon
горизонталь *з./с.* horizontal
горилла *з.* gorilla
гормон *з.* hormone
гороскоп *з.* horoscope
горчица *з.* mustard
горчичник *з.* mustard-poultice
горчичница *з.* mustard-pot

госпиталь *з.* hospital
гравюра *з.* engraving, print, etching
градус *з.* degree
градусник *з.* thermometer
градустуу *с.* grid
граждандык *с.* civil, citizen’s, civic
грамм *з.* gramme, gram
грамматика *з.* grammar
грамматикалык *с.* grammatical
граната *з.* shell, grenade
гранатомёт *з.* grenade cup discharger
гранаттуу *с.* shellfire
гранит *з.* granite
грант *з.* grant
графа *з.* column
графала *эт.* rule, grid
график *з.* graph, chart, schedule
графика *з.* drawing, graphics
графикалык *с.* graphic
графин *з.* carafe, decanter
грейдер *з.* grader
грек жаңгагы *з.* walnut
Грек *з.* Greek
грелка *з.* hot-water bottle
Греция *з.* Greece
гречка *з.* buckwheat
грим *з.* make-up, cosmetics
гримде *эт.* make up
гримденүүчү бөлмө *з.* make-up (room)
гример *з.* make-up artist
грипп *з.* flu, influenza
гроб жасоочу *з.* coffin maker, undertaker
гроссмейстер *з.* grand master (at chess)
Грузин *з.* Georgian
Грузия *з.* Georgia
грузовик *з.* lorry
группа *з.* group, club, circle, clump, body
группага бөл *эт.* group, form groups, classify

группала *эт.* arrange, group, form groups
группалоо *з.* grouping, classification, putting together, arrangement
гуашь *з.* gouache
губернатор *з.* governor
губка *з.* sponge
гудок *з.* hooter, siren, horn, whistle
гумандуу *с.* humane
гумандуулук *з.* humanity, humaneness
гуманизм *з.* humanism
гуманист *з.* humanist
гусеница *з.* caterpillar
гусеницалуу *с.* caterpillar
гүл *з.* flower
гүлдесте *з.* bouquet
гүлдө *эт.* bloom, blossom
гүлдөй башта *эт.* break into blossom
гүлдөө *з.* bloom, blossom, prosperity
гүл таажысы *з.* corolla
гүлкайыр *з.* mallow, hollyhock
гүлчанбар *з.* bouquet

Д

да I *ба.* also, too, although
да II *мүчө.* in, at
даам *з.* taste
даамдуу *с.* delicious, tasty
даамсыз *с.* tasteless, unappetizing, unpalatable
даамын көр *эт.* taste
даана *с.* clear, distinct, precise, real
даана ук *эт.* catch someone's words
даана эмес *с.* illegible, clarity, clearness, precision
даанышман *с.* famous
даарат кагазы *з.* toilet paper
дааратканa *з.* toilet, toilette
дaары *з.* drug, tablets, medicine, madication

даарыкана *з.* chemist's (shop), drugstore[A]

дабатчы *з.* missionary

дабырт *з.* tramp

дагара *з.* wash-tub

дагы *т.* also, else, else, still, too, again, another

дагы эле *т.* yet, still

дайра *з.* river

дайыма көгөрүп туруучу *с.* evergreen

дайыма *т.* always, constant, constantly, continual

дайында *эт.* appoint, designate

дайындалган жер *з.* destination

дайындоо *з.* appointment, determination

дайынсыз жогол *эт.* get lost, disappear, mislay

дал өзү *т.* just, on the point of, that's just it

дал *т.* just

далда *з.* cover

далдайган *с.* cumbersome

далдал *з.* stakeholder

далдалан *эт.* shield someone, screen someone

далдалап кал *эт.* darken

далдалчы *з.* broker, intermediary, mediator, middleman

далдалчылык *з.* brokerage, mediation, mediatory

далил боло ала турган *с.* demonstrative

далил *з.* argument, argumentation, proof

далил келтир *эт.* argue

далилде *эт.* 1. prove, demonstrate; **ал өзүн эң жогорку адам экендигин көрсөттү** he proved his worth many times over; 2. **сына** (put to the test) 3. **мурас кыл** prove a will; 4. **болуп чык**(turn out); **тревога калп болуп чыкты** the alarm proved (to be) a hoax

далилденбес *с.* indemonstrable

далилденүүчү *с.* demonstrable

далилсиз *т.* baseless, inadequate, not acceptable, unfounded, lacking foundation, frivolous

далилсиздик *с.* unsubstantiated, unfounded, unsupported by evidence

дамба *з.* dam, dike

дамбала *эт.* dam

-дан I *мүчө.* 1. from; **ал кайсы жерден, ал кайдан?** where is he from? 2. (separation): **мен андан ачкычты алдым** I took the key from him; **бирөө менен ажырашып кет** part from someone; **бир нерседен кат/бекит** hide from; **өлүмдөн сакта** save from death; 3. (denoting personal origin): **уулумдан кат** a letter from my son; **менин атыман айтып койгула** tell him from me; **ал жакшы үй бүлөдөн** she is from a good family; 4. (material origin): **шарап жүзүмдөн жасалат** wine is made from grapes; 5. (origin in time): **башынан, эң башынан** from the very beginning; **башынан аягына чейин** from beginning to end; **туулганынан көр, азиз же тубаса көр/азиз** blind from birth; **бала чактан, бала чагынан** from childhood; **жаздан күзгө чейин** from spring to autumn; 6. (source or model): **мен газетадан ...көрдүм** I see from the papers that . . . **ал чын жүрөгүнөн сүйлөдү** he spoke from the heart; 7. (cause); from grief **кайгыдан, күйүттөн**; **артриттен жабыгуу** suffer from arthritis; **уулангандан өл** die from poisoning; **кызганычтан** from jealousy; 8. (difference): **мен аны инисинен айрый албайм** I can't tell him from his brother; 9. (change): **иш начарлоодон начарлоодо** things went from bad to worse; 10. (with numbers): **бирден онго чейин** from 1 to 10; **бул 10 күндөн 15 күнгө чейин созулат** it will last from 10 to 15 days; 11. (with adverbs): **чокусунан** from above; **төмөнтөн** from below; **ичинен** from inside; **сыртынан** from outside; **алыстан** from afar

дан II *з.* corn, grain

дан өсүмдүктөр *з.* cereal

дан сактагыч *з.* granary

Дания *с.* Denmark

Даниялык *с.* Danish

даңк *з.* renown, glory

даңктуу *с.* glorious, celebrated

даңктуулук *з.* celebrity

даңкы чыккан *с.* renowned

дапдаяр *т.* ready to hand

даража *з.* degree

даражасын түшүр *эт.* bring down

дарактарды акта *эт.* girdle, ring bark

дарбаза I *з.* gate, gates, gateway

дарбаза II *з.* goal (sport)

дарбазанын асты *з.* gateway
дарбазачы *з.* gatekeeper, pylorus
дарбыз *з.* watermelon
Дарвинизм *з.* Darwinism
Дарвинист *з.* Darwinist
дарегиңи калтыр *эт.* address, write the address
дарек *з.* addres
дарексиз *с.* without leaving a trace
даректе *эт.* direct
даркылда *эт.* bawl
дарчы *з.* ropewalker
дары *з.* medicine, drug
дарыгер *з.* doctor
дарыла *эт.* heal, cure, treat
дарыланган *с.* cured
дарыланып айыгуу *з.* healing, cure, recovery
дарыланып айык *эт.* recover (from), be cured (of), get over
дарылда *эт.* buzz, drone, hum
дарылдоо *з.* buzzing, drone, hum, honk
дарылоо *з.* treatment, healing
дасторкон *з.* tablecloth
дат I *з.* complaint
дат II *з.* corrosion, rust
дат бас *эт.* rust, have got rusty
дат баскан *с.* rusty
дата *з.* date; ♦ **бүгүн кайсы число?** what's the date today?
датасын кой *эт.* date (indicate date on)
даттан *эт.* appeal, complain
дача *з.* dacha, cottage
дачада туруучу *з.* holiday visitor
даяр болгондук *з.* readiness
даяр *с.* ready (for), prepared (for)
даярда *эт.* prepare, make ready, arrange, cook, do
даярдалган сөз *с.* a set speech
даярдап бер *эт.* prepare
даярдап чыгар *эт.* make (manufacture, produce)
даярдоо *з.* preparation, procurement
даярдоочу *з.* manufacturer, producer

даярдык *з.* preparedness
даярдык көр *эт.* prepare someone (for), make preparations (for)
дворец *з.* palace
дворян *з.* nobleman
де *эт.* say, tell
дебат *з.* debate, disputation
дебат кыл *эт.* debate
дебет *з.* debit
дебетте *эт.* debit
дебеттөө *з.* debit
девиз *з.* motto
дегенерация *з.* degeneration
дегенин койбогон *с.* persistent, stubborn, urgent, insistent
дежур бол *эт.* be on duty
дезертир бол *эт.* desert
дезертирлик *з.* desertion
дезинфекция *з.* disinfection
дезинфекция кыл *эт.* disinfect
дезинфекцияла *эт.* disinfect
дезинформация *з.* misinformation
Декабрь *з.* December
декадент *з.* decadent
декан *з.* dean
деканат *з.* office of dean
декламация айт *эт.* recite, declaim
декламация *з.* recitation, declamation
декларация *з.* declaration
декларациялык *с.* declaratory, solemn
декорация *з.* scenery, decor, window-dressing
деле *ба.* also
делегат жибер *эт.* delegate
делегат *з.* delegate
делегация *з.* delegation, group
деликатес *з.* delicacy, dainty
дельтаплан *з.* hang glider
дельфин *з.* dolphin
дем ал I *эт.* breathe in, inhale
дем ал II *эт.* rest, have a rest

дем алуу I *з.* leave, holiday (leave of absence)
дем алуу II *з.* breathing, breath, sigh
дем алуучу *с.* respiratory
дем чыгар *эт.* breath
дем чыгаруу *з.* breath
демагог *з.* demagog
демагогия *з.* demagogy
демагогиялык *с.* demagogic
демде *эт.* brew, steam
демдел *эт.* have brewed
демдеме *эт.* boiled
демдент *эт.* inspire
демдөө *з.* brewing
демдүү *с.* brisk
демейдеги *т.* normal
демек *т.* so, then, well then, thereby
демилге *з.* initiative, determination, effort
демилге көтөр *эт.* start (initiate)
демилгелүү *с.* initiating, originating
демилгесиз *с.* inert, inactive, lacking initiative sluggish, stagnant
демилгесиздик *з.* inactivity, inertia
демилгечи *з.* originator, initiator, skirmisher, tirailleur, pioneer, leader
демилитаризация *з.* demilitarization
демилитаризацияла *эт.* demilitarize
демисезондук *с.* light overcoat
демобилизация *з.* demobilization
демоблизацияла *эт.* demobilize
демократ *з.* democrat
демократия *з.* democracy
демократиялаштыр *эт.* democratize
демократиялашуу *з.* democratization
демократиялык *с.* democratic
демон *з.* demon
демонстрант *з.* demonstrator
демонстратор *з.* demonstrator
демонстрация *з.* demonstration
демонстрация кыл *эт.* demonstrate, make a demonstration

демонстрацияга катыш *эт.* demonstrate, take part in a demonstration
демонстрацияда бол *эт.* be on strike
деморализация *з.* demoralization
деморализацияла *эт.* demoralize
демөөрчү *з.* sponsor
ден соолук *з.* health, well-being
ден соолукта бол *эт.* be healthy, thrive, prosper
ден соолуктуу *с.* healthy
денгээл I *з.* degree
деңгээл II *з.* level
дене *з.* body
дене түзүлүш *з.* physique
денесиз *с.* incorporeal
дени сак с*з.* well (in good health)
дени соо *с.* well (in good health)
деңиз *з.* sea
деңиз саякаты *з.* cruise
деңиздин ары жагындагы *т.* oversea(s)
деңиздин жээги *з.* seashore, seaside
деп эсепте *эт.* as
департамент *з.* department
депозит *з.* deposit
депозитор *з.* depositor
депонент *з.* depositor
депрессия *з.* depression, slump
дептер *з.* notebook, copybook
депутат *з.* deputy, delegate
дербиш *з.* dervish, hermit, anchorite, recluse, solitary
дерматин *з.* leatherette
дерматолог *з.* dermatologist
дерматология *з.* dermatology
десант *з.* landing force
десанттык *с.* landing
десерт *з.* dessert
десерттик кашык *з.* dessert spoon
деспот *з.* despot
деспоттук *эт.* despotic

дестабилизацияла *эт.* destabilize
деталдуу *с.* detailed
дефект *з.* defect
дефективдүү *с.* defective, handicapped
дефектолог *з.* specialist on mental defects and physical handicaps
дефектология *з.* study of mental defects and physical handicaps
дефицит *с.* showing a loss, in short supply, scarce
деформация *з.* deformation
деформацияла *эт.* deform, transform
деформациялан *эт.* change one's shape, become deformed
децентрализация *з.* decentralization
децентрализация кыл *эт.* decentralize
децилитр *з.* decilitre
дециметр *з.* decimetre
дешет *фр.* they say
дешифровкала *эт.* decipher
дзю(-)до *з.* judo
дзюдоист *з.* judoist, judoka
диабет *з.* diabetes
диабет менен ооручу киши *з.* diabetic
диагноз *з.* diagnosis; ♦ **ал бейтапка рак деген диагноз койду.** he diagnosed (the illness as) cancer.
диагноз кой *эт.* diagnose
диагностика *з.* diagnostics
диагоналдуу *с.* diagonal
диагональ *з.* diagonal
диаграмма *з.* diagram, chart
диалект *з.* dialect
диалектик *з.* dialectician
диалектика *з.* dialectics
диалектикалык *с.* dialectical
диалектология *з.* dialectology
диалектологиялык *с.* dialectological
диалекттик *с.* dialectal
диалог *з.* dialog, conversation
диаметр *з.* diameter
диапазон *з.* diapason, range
диапозитив *з.* slide, transparency

диафрагма *з.* diaphragm
диван *з.* divan, couch, sofa
диверсия *з.* diversion, sabotage
дивиденд *з.* dividend, interest
дивизион *з.* battalion, division
дивизиондук *с.* battalion, division
дивизия *з.* division
дивизиялык *с.* battalion
дидактикалык *с.* didactic
диета *з.* diet
диета сакта *эт.* diet
диеталык *с.* dietery
дизайн *з.* design, scheme, idea
дизайнер *з.* designer
дизел *з.* diesel
дизелдик кыймылдаткыч *з.* diesel engine
дизентерия *з.* dysentery
диктант *з.* dictation
диктатор *з.* dictator
диктатордук кылуу *з.* dictatorship
диктатура *з.* dictatorship
диктор *з.* radio announcer
диктофон *з.* dictaphone
дикция *з.* diction, enunciation
дилбаян *з.* essay
дилер *з.* dealer
дин *з.* religion
дин илими *з.* theology
дин тут *эт.* believe (in)
динамика *з.* dynamics, loudspeaker
динамикалык *с.* dynamic
динамит *з.* dynamite
динамо *з.* dynamo
динар *з.* dinar
династия *з.* dynasty, house
династиялуу *с.* dynasti
динге ишенүү *з.* creed, denomination
динге ишенүүчү *з.* believer

динго *з.* dingo
динден кайтуучулук *з.* apostasy
диний ишеним *з.* belief, creed
диний *с.* divine
дининен кайткан адам *з.* apostate
динозавр *з.* dinosaur
динсиз *с.* atheist, unbeliever
динсиздик *з.* atheism
динчил *з.* theologian, religious, devout
диплом *з.* diploma, degree
дипломант *з.* diploma graduate
дипломат *з.* diplomat, diplomatist
дипломатика *з.* diplomatic(s)
дипломатия *з.* diplomacy
дипломатиялык *с.* diplomatic
дипломдук иш *з.* degree work, degree thesis
дипломдук *с.* degree
директор *з.* director, manager
дирекция *з.* management, board (of directors)
дирижёр *з.* conductor
дирижёрлук кыл *эт.* conduct
дирилде *эт.* vibrate, shake, move, tremble, shiver
дирилдек *з.* shivering, trembling, tremor, quaver
дирилдөө *з.* quiver, quaver, flicker, vibrate, oscillate
диртилдек *з.* nervous
диртилдектик *з.* irritability, edginess
диск *з.* disk
дисквалификация *з.* disqualification
дисквалификациялa *эт.* disqualify
дискет *з.* diskette
дисковод *з.* disk drive
дискотека *з.* disco(theque)
дискреттүү *с.* discrete
дискриминация *з.* discrimination
дискриминация кыл *эт.* discriminate
дискуссия *з.* discussion
дискуссия кыл *эт.* discuss
диспансер *з.* clinic, (health) centre

дисплей *з.* display
диспут *з.* dispute, disputation, debate
диссертант *з.* author of dissertation
диссертация *з.* dissertation, thesis
дистанттык башкаруу *з.* remote control
дистанция *з.* distance (measure of space)
дистанциялык башкаруу *с.* remote control
дистилляция *з.* distillation
дистилляция кыл *эт.* distil
дисциплина *з.* discipline
дисциплинардык *с.* disciplinary
дит *з.* dedication
дифтерия *з.* diphtheria
дифтериялык *с.* diphtheritic
дифтонг *з.* diphthong
дифференциал *з.* differential
дифференциалдуу *с.* differential
до *нота з.* **С**
добул *з.* hail, storm
добуш бер *эт.* vote
добуш берүү *з.* vote
добуш *з.* sound, tune
доза *з.* dose
дозалоо *з.* dosage
доклад *з.* report
докладчы *з.* speaker
доктор *з.* doctor, doctorate
доктордук *з.* doctoral
доктордук иш *з.* thesis
доктринёр *з.* doctrinaire
документ *з.* document, deed
документалдык *с.* documentary
документация *з.* documentation
документте *эт.* document
документтештир *эт.* document
долбоор *з.* project, design, draft
долбоор түзүүчү *з.* projector
долбоорло *эт.* design

доллар *з.* dollar
долу кемпир *з.* hag
долу *с.* argumentative, dirty
донор бол *эт.* donate
донор *з.* donor, blood donor
донорло *эт.* donate
доңуз *з.* boar
доо *з.* claim, complaint, grievance, grievance, grudge
доор *з.* century
дос *з.* friend, buddy
доска *з.* board, chalkboard, blackboad
достор менен жолук *эт.* meet with friends
досторчо байланыш *эт.* befriend
досторчо *с.* friendly, amicable
достош *эт.* make friends
достук *з.* friendship, amity
достук катнаш *з.* amity
дөбө *з.* hillock, barrow, mound, knoll, bump, lump, dune
дөбөлүү *с.* hilly, bumpy
дөбөт *с.* male (for animals)
дөң *з.* rise (area of higher ground)
дөңгөлөк *з.* tire, wheel
дөңгөлөн *эт.* rotate, turn (round), revolve
дөңгөч *з.* block, log
дөңсөө *з.* height, eminence, loftiness, sublimity
дөө *з.* giant
дөшү *з.* anvil
драма *з.* drama
драмалаштыр *эт.* dramatize
драмалык *с.* dramatic, drama
драматизация *з.* dramatization
драматизм *з.* dramatics
драматург *з.* playwright, dramatist
драматургия *з.* dramatic art, plays, drama
драмкружок *з.* dramatic circle
дренаж *з.* drainage
дренажда *эт.* drain
дуб *з.* oak

дуб токойу *з.* oak forest
дубал *з.* wall
дубал шкафы *з.* closet
дубалап сал *эт.* conjure, invoke, exorcize, adjure
дубалоо *з.* incantation, spell
дубалоочу *з.* exorcist
дубана аял *з.* beggarwoman
дубана *з.* beggar
дубаналык кыл *эт.* beg, go begging, be destitute
дубаначылык *з.* begging, beggary
дубинка *з.* bludgeon
дублёнка *з.* sheepskin coat
дублет *з.* duplicate
дубликат *з.* duplicate
дудук *с.* dumb
дудуктук *з.* dumbness, muteness
думукма *з.* stuffiness, closeness, stuffy heat
дурус *с.* sensible, not badly, well enough! not bad!, fair (average)
дуу clamour
дуу кыл *эт.* kick up a din
дуулда *эт.* make much noise
дуулдаган *с.* furious, tumultuous
дух *з.* spirit
духи *з.* perfume, scent
духи себин *эт.* perfume
духовка *з.* oven
духовник *з.* confessor
духовный *с.* spiritual, inner, inward
душ бөлмөсү *з.* shower room
душ *з.* shower, shower bath
душка түш *эт.* take shower, bathe, have, take a bath
душман *з.* unfriendly, enemy
душмандык *с.* enemy
дуэль *з.* duel
дуэт *з.* duet
дүйнө *з.* world
дүйнөдөн кайт *эт.* die
дүйнөдөн кайтуу *эт.* die, decease

дүйнөдөн өт *эт.* die
Дүйнөлүк Банк *з.* World Bank
Дүйшөмбү *з.* Monday
дүкөн *з.* shop
дүкөнчү *з.* shopkeeper, retailer
дүлөй болуп кал *эт.* become deaf
дүлөй жана дудук *с.* deaf and dumb
дүлөй *с.* deaf
дүлөйлүк *з.* deafness
дүмбүл *с.* corn; unripe, immature
дүң *з.* gross, wholesale, in bulk
дүң соода *з.* wholesale
дүңүнөн сатып ал *эт.* buy up
дүрбөлөң *з.* alarm, alert, panic, trouble, disarray, dismay, dither
дүрбөлөңчү *з.* alarmist, troublemaker
дүрбөт *эт.* alarm
дүрбү *з.* binoculars
дүрбүлүк *с.* binocular
дүрмөт албоо *з.* misfire
дүрмөт *з.* charge, cartridge
дүрт этүү *з.* flash
дүүлүгүү *з.* excitement
дүүлүктүр *эт.* arouse, exacerbate
дүүлүктүргүч *з.* irritant
дыбырат *эт.* drizzle
дыйкан *з.* farmer, peasant
дыйканчылык *з.* agriculture, farming
дыйканчылык *с.* agricultural
дыкаттык менен *т.* attentively
дың жер *з.* virgin soil
дын *end.* of, ‘s
дээрлик *п.* almost
дюжина *з.* dozen
дюйм *з.* inch

Е

Евангелдик *с.* Gospel
Евангелие *з.* Gospels
Евангелист *з.* Evangelist
Еврей *з.* Jew, Hebrew
евро *з.* euro
Европа *з.* Europe
Европалаштыр *эт.* Europeanize
Европалашуу *з.* Europeanization
Европалык *с.* European, Western
Европарламент *з.* European Parliament
енот *з.* raccoon
епископ *з.* bishop, diocesan
епископтук *с.* episcopal
ессе *з.* essay

Ё

ёлка *з.* fir tree, spruce; ♦ **Рождестволук ёлка** Christmas tree
ёлканы жак *эт.* light up the Christmas tree
ёрш *з.* fish ruff

Ж

жаа *з.* arrow
жаак I *з.* cheek
жаак II *з.* jaw
жаак сөөгү *з.* jawbone
жаал *з.* anger, brutality
жаалдан *эт.* rage, rave, commit brutalities
жаан *з.* rain; rainfall
жаан-чачын *з.* rainfall
жаанчыл *с.* rainy
жаап кал *эт.* darken, obscure
жаачы *з.* sagittarius
жабдуучу *з.* provider, victualler

жабды *эт.* deliver, provide, stock, ticket, rig
жабдык *з.* armor, equipment
жабдыла *эт.* equip with services and utilities
жабо *з.* quinsy
жабуу I *з.* closing, shutting
жабуу II *з.* baking
жабык муун *з.* close syllable
жабык *с.* close, closed, shut
жабыккан *с.* broken, haggard, gaunt, hollow-cheeked
жабыктыр *эт.* emaciate
жабыл *эт.* close, closed, covered
жабылган *с.* closed
жабын *эт.* pull (on, over)
жабыш *эт.* stick (to), adhere (to)
жабышкаак *с.* sticky; modelled, moulded
жабышма *с.* adhering
жабыштыр *эт.* stick on, adhere
жабыштыргыч *з.* sticking in
жабыштырып жасоо *з.* modelling
жабышып тур *эт.* cling (to)
жагдай *з.* condition, circumstance
жагоо байла *эт.* tie (up), knot
жагоо *з.* tie
жагоо кыпчыткыч *з.* tiepin
жагым *з.* charm
жагымдуу *с.* enjoyable, pleasant
жагымсыз *с.* unpleasant, disagreeable, annoying, rebarbative, unfavourable, inauspicious
жагын *эт.* flatter, gratify, wheedle
жагынып *эт.* gain promotion, be promoted
жадат *эт.* bother (with), bore, pester (with), plague (with)
жадаткан *с.* intolerable, insupportable
жадаткыч *с.* splintery, tiresome, importunate
жадаткычтык *з.* importunity
жадатма *с.* boring, tiresome, importunate, obtrusive
жадатып жибер *эт.* annoy
жадегенде *т.* even
жадырап-жайна *эт.* rejoice, exult

жаз I *эт.* write, put; mark
жаз II *з.* spring
жаз III *эт.* unwrap
жаз IV *з.* jazz
жаза ат *эт.* mishit
жаза *з.* punishment, retribution, requital
жазала *эт.* punish
жазалай турган *с.* punishable
жазалоо чаралары *з.* punitive
жазалоочу *з.* punisher, chastiser
жазасыз *с.* unpunished
жазасыздык *з.* impunity
жазгы *с.* vernal
жаздык *з.* pillow
жаздык кап *з.* slip, pillow case
жаздык тыш *з.* pillowcase, pillowslip
жаздыкча *з.* cushion
жазист *з.* jazzman, jazz musician
жаз-музыка *з.* jazz
жазуу дептери *з.* notebook
жазуу *з.* writing
жазуу кагазы *з.* notepaper
жазуусуз *с.* having no written language
жазуучу *з.* writer
жазы *с.* broad
жазык *з.* error (transgression)
жазыксыз *с.* innocent, sinless, virgin(al)
жазыл *эт.* register, subscribe, enter one's name, enrol
жазылбаган *с.* unwritten
жазылуу *з.* disclosure
жазылыш *з.* tracing, outline
жазып ал *эт.* note, make a note (of), take down, write down, record
жай I *з.* summer
жай II *эт.* flatten, spre, (un)roll
жай III *с.* slow
жай IV *эт.* spread
жай ортосу *з.* midsummer

жай ыңгай *з.* indicative mood
жайбаракат *с.* calmly, sluggish, slow
жайбаракаттык *з.* calmness
жайга кой *эт.* bury
жайгаш I *эт.* be situated, be located
жайгаш II *эт.* establish
жайгашкан *эт.* situated
жайгаштыр *эт.* arrange, situate, accommodate
жайгаштыруу *з.* arrangement
жайдак *с.* bareback
жайдары *с.* merry
жайкысын *т.* in summer
жайланыш *эт.* base, settle
жайлаш *эт.* be settled, remain
жайлаштыр *эт.* arrange; (to settle); install, quarter (in); accommodate
жайлаштыруу *з.* installation, quartering
жайлоо *з.* summer pasture
жайлуу *с.* convenient, cosy, favourable, propitious
жайлуулук *з.* equipping with services and utilities, improvement
жайпа *эт.* flood (with), inundate (with), deluge (with), submerge
жайсыз *с.* uncomfortable, inconvenient, awkward, embarrassing
жайсыздык *з.* discomfort, inconvenience, embarrassment
жайык *с.* broad
жайыл *эт.* take root; be flattened
жайылт *эт.* distribute, inculcate, instill
жайында *т.* in summer
жайып кой *эт.* decompose
жайыт *з.* pasture, meadow
жак I *з.* part, side (side in dispute)
жак II *з.* person (grammar)
жак III *эт.* burn (up, down); kindle, ignite, fire, inflame
жака *з.* collar, neckband
жакет *з.* jacket
жакка *т.* apart
жакпа *эт.* dislike
жакта I *эт.* approve
жакта II *эт.* conjugate

жактоо *з.* backing

жактоосуз *с.* defenceless

жактоочу *з.* adherent

жактыр *эт.* like; (take pleasure in); **ага парижде жашаган жагат** he likes living in paris; **ал бийлегенди жакшы көрөт** she liked dancing; **мен аны жакшы көрөм, ал мага жагат** I like him; **пьеса бизге жакты** we liked the play; **бир нерсе ичесизби?** would you like a drink?; **эгерде кааласаңыз** if you like; **мага элдин чындыкты сүйлөшкөнү жагат** I like people to tell the truth; **каалаган убакта келе бериңиз** come whenever you like

жактыраарлык *с.* complimentary, willing

жактырба *эт.* 1. dislike 2. disapprove

жактырбаган *с.* disapproving; unflattering, ill-disposed (towards), unwilling (to)

жактырбоо *з.* disapproval, disapprobation

жактыруу *з.* support, endorsement, willingness, desire

жакшы I *с.* good (in most senses)

жакшы II *с.* pretty, nice, sweet, dear

жакшы бар! *фр.* goodbye!

жакшы жабдылган *с.* well-equipped

жакшы кал! *фр.* goodbye!

жакшы көр *эт.* like

жакшы көргөн *с.* loving

жакшы көрүнбөө *з.* disliked

жакшы көрүүчү *з.* amateur

жакшы сез *эт.* feel better

жакшы эмес *т.* badly

жакшыга жакшы жооп бер *эт.* reciprocate

жакшылап байка *эт.* discern

жакшылык *з.* favor, grace, favors, good (goodness, good action), good deed, well; nobleness, nobility

жакшылык иш *з.* good deed, blessing, boon

жакшылык каалагандык *з.* goodwill, benevolence

жакшылык каалоочу *з.* well-wisher

жакшылык кылуучу *з.* benefactor

жакшылык тилөөчү *з.* benevolent

жакшылыкты билбеген *с.* ungrateful

жакшылыкты билбегендик *з.* ingratitude

жакшынакай *с.* beautiful, cute, smart, pretty, nice-looking
жакшыраак *с.* better
жакшырт *эт.* amend, improve, reform
жакшыртуу *з.* reform
жакын I *т.* almost
жакын II *ба.* by; ♦ by 12 o'clock **он экиге жакын**
жакын III *с.* close (near); ♦ **ал жакын жерден атты** he fired at close range
жакын IV *т.* around (quantity)
жакын кел *эт.* approach
жакында *т.* soon, recently
жакында *эт.* approach
жакындаган *з.* oncoming, upcoming
жакындагы *с.* recent
жакындоо *з.* approximation
жакындык *з.* nearness, closeness, proximity, intimacy
жакынкы *т.* recent
жакыныраак *с.* nearer, closer
жакыр *з.* poor, meager, beggar, mendicant, pauper
жал *з.* mane, wooded ridge, earthen wall
жала *эт.* lick
жалаа жап *эт.* romance, tell yarns; fabricate, invent
жалаа ойлоп чыгаруу *з.* fabrication, invention
жалаакор *з.* slanderer, calumniator, disingenuous
жалаакорлук *з.* malevolence, ranting
жалайык *з.* diaper
жалакай *с.* lazy, restless, not persevering
жалаң *т.* only
жалбар *эт.* adjure, beg, entreat
жалбарып чакыр *эт.* appeal (to), call (for)
жалбыз *з.* mint
жалбырак *з.* leaf; leaves, foliage
жалбырактуу *с.* deciduous
жалбыракча *з.* leaflet
жалбыртта *эт.* flare
жалга *эт.* associate, connect
жалгама *с.* forgery, sham, fake, forged
жалган I *эт.* connected

жалган II *з.* untruth, false, fake, untruth, falsehood, lie
Жалган куран *з.* March
жалганчы *з.* liar
жалгыз I *с.* alone, lonely, lone, single
жалгыз II *с.* privately, in private
жалгыз аяк жол *з.* footpath
жалгыз гана *т.* only, solely
жалгыз жашоо *з.* seclusion
жалда *эт.* hire, rent, employ
жалдагыч *з.* mercenary, hireling
жалдама ат *з.* hack
жалданма *с.* hired, freelance, rented
жалдоо *з.* hire, renting
жалкоо бол *эт.* be lazy, idle, loaf
жалкоо *с.* loafer, idler, lazy, idle, sluggish, lazybones, lie-abed, sluggard
жалкоолон *эт.* loaf, idle
жалкоолук *з.* laziness, idleness, indolence
жалпак *с.* flat, platitudinous
жалпактык *з.* plane, platitude
жалпаңда *эт.* flatter, pay compliments (to), pay court (to)
жалпы жөнүнөн *т.* in general, on the whole
жалпы *с.* common, general, universal
жалпыга угуза *т.* publicly
жалпылоо *з.* generalization
жалпысынан *с.* in general, on the whole
жалтана *т.* cowardly
жалт-жулт эт *эт.* sparkle, scintillate
жалт-жулт этүү *з.* spark
жалтыра *эт.* glitter, be glossy, shine
жалуун *з.* salary, reward
жалын I *з.* fire, blaze, zest
жалын II *эт.* adjure, beg (for) and obtain, beg (of), pray
жалына башта *эт.* beg (for), beseech
жалындабас *с.* uninflammable, non-inflammable
жалындай башта *эт.* blaze up, flare up
жалынуу *з.* begging, entreaty, supplication

жалынып-жалбарып сура *эт.* pray (for), entreat (for), supplicate (for), beseech
жама *эт.* sew, darn
жамаат *з.* collective, staff
жамаатташ *эт.* collectivize
жамаатташуу *з.* collectivization
жамак *з.* patch
жаман атты кыл *эт.* compromise
жаман жөрөлгөлүү *с.* ominous, ill-omened, sinister
жаман көр *эт.* dislike
жаман ниетүү *с.* ill-intentioned
жаман ой менен пайдалан *эт.* abuse, overdo
жаман ойлуу *с.* villainous
жаман *с.* bad
жаман сары (чымчык) *з.* buzzard
жаман сез *эт.* feel unwell
жаман эмес *с.* not bad
жаманатты кыл *эт.* soil, dirty, befoul
жаманда *эт.* calumniate, defame
жамандык *з.* ill, evil, harm
жамачыла *эт.* patch
жамгыр жаа *эт.* rain; ♦ **жамгыр челектеп төгүп жатат** it is raining cats and dogs
жамгыр *з.* rain; ♦ **мен жаанга кабылдым** I was caught in the rain
жамгырлуу бороон *з.* storm
жамгырлуу *с.* rainy
жамоо *з.* mending
жамын *эт.* cover someone (with), throw (on, over)
жамынчы *з.* bedspread
жан бутак *з.* slip (plant cutting)
жан жер мүчөлөрү *з.* genital
жан жөкөр *з.* accomplice
жан *з.* soul; heart, seat of emotions
жан коргоочу *з.* bodyguard
жан оору *з.* heartache
жан тарт *эт.* sympathize

жана *ба.* and; ♦ **нан жана май, нан май менен** bread and butter; **доктор жана аялы келди, доктор аялы менен келди** the doctor and his wife came; **сиз жана мен, мен сиз менен** you and I; **алар эки-экиден басышты** they walked two and two; 2. (in order to) **билгенге аракеттен** try and find out; **күтө туруңуз, анан көрөсүз!** wait and see! 3. (adversative) **а**; **мен барам, а сиз бул жерде каласыз** I shall go, and you stay here. 4. **ошондо да, анда да, анын үстүнө, антсе да**; **ал табылды, ошондо да кокусунан** he was found, and by chance; **ал Англисче сүйлөйт, ошондо да абдан жакшы** he speaks English, and very well too; **жана башка (ж. б.), ушул сыяктуу (у. с.)** *т.* et cetera, and so on

жана башта *эт.* catch fire

жанаша *т.* alongside, beside

жаңгак *з.* nut, walnut

жаңда *эт.* beck, nod

жандай *т.* through (across)

жандан ажырагыс *с.* ever-present, permanent

жандандыр *эт.* animate, revive

жандили менен *с.* selfless, wholehearted

жандуу *с.* alive

жандуулук *з.* liveliness, mobility, vivacity, animation

жанды койбогон *с.* persistent, importunate

жандык *з.* cattle

жандыр I *эт.* switch on, turn on

жандыр II *эт.* set fire to, kindle, light

жандыр III *эт.* untwist

жандыруу *з.* switching

жандыруучу *з.* arsonist

жаңжал *з.* conflict, scandal, unruly, riotous conduct

жаңжал сал *эт.* make a row, brawl, kick up a row

жаңжалчы *з.* rowdy, brawler

жанр *з.* genre, genre painting

жанрист *з.* genre painter

жаңса *эт.* gesticulate

жансыз дене *с.* corps

жансыз *с.* dead, lifeless

жансыз суроо *з.* dead matter

жантай *эт.* tilt to one side, tilt, list

жантайма *с.* slope, incline, hill-side, pitch
жантык *с.* inclined, sloping, slanting, oblique
жануу *з.* setting
жанууучу *с.* combustible
жаңы *с.* fresh, new, modern
жаңы баа кой *эт.* overestimate
жаңы бала *з.* greenhorn
жаны бирге *с.* bosom friend
жаңы жайланышуучу *з.* settler
жаңы жашоо *з.* fresh start (in life)
Жаңы Жыл *з.* New Year
жаңы жыл тос *эт.* see the new year in
Жаңы Зеландия *з.* New Zealand
жаны таттуу *с.* egoist
жаңы үйлөнгөндөр *з.* bridegroom, just married, newly married couple, newlyweds
жаңы формага өткөр *эт.* reincarnate
жаныбар *з.* animal, beast; ♦ **жапайы айбандар** wild animal; **мүйүздүү айбандар** cattle; **жүк жүктөлүүчү жаныбарлар** beast of burden; **жырткыч жаныбарлар** beast of prey; 2. (savage person) **жырткыч, мыкаачы**; (nasty person) **мал, айбан**; **өзүңү-өзүң айбандай алып жүр** make a beast of someone; **бул адамды айбандай эле козгойт** it brings out the beast in man; 3.: **оор/өтө жаман күн** a beast of a day; **оор/кыйын иш** a beast of a job
жаңыдан баштоочу *з.* beginner
жаңыдан жаз *эт.* rewrite
жаңыдан жасалып пайда болуу *з.* new growth, new formation
жаңыдан каржыла *эт.* re-equip
жаңыдан окто *эт.* recharge
жаңыдан *т.* anew, afresh, newly
жаңыла *эт.* renew, reform
жаңылбас *с.* infallible
жаңылбастык *з.* infallibility
жаңылоо *з.* renewal
жаңылуу *з.* slip of the tongue
жаңылык I *з.* novelty
жаңылык II *з.* news
жаңылыш *с.* erroneous

жаңылыштык *з.* mishit, error
жаным *с.* darling, dear heart, sweetheart
жанында *т.* near, close to, by, at
жаныр *с.* genre
жанырдык *с.* genre
жаңырт *эт.* update
жаңыртуу *з.* renovation, update, upgrade
жаңыртылган *с.* updated
жаңырык *з.* echo
жанышма *з.* tangent
жап I *эт.* close, shut, lock, cover
жап II *эт.* bake
жапайы I *с.* wild; ♦ **жапайы айбандарды асыроочу** fur farmer; **жапайы айбандарды асыроочулук** fur farming; **жапайы айбандарды багуучу жай** menagerie; **жапайы илбээсиндерди коруучу** gamekeeper
жапайы II *с.* wild, ferocious, savage
жапайы айбанаттар *з.* wild beasts
жапайылан *эт.* run wild, become wild
жапайычылык *з.* atrocity, brutality, shyness
жапалак үкү *з.* owl
жапкыч *з.* cover
жапырт эмес *с.* disunited, disjointed
жар I *эт.* break, chop, disturb, split
жар II *эт.* kill (animals for food); ♦ **карышкыр торпокту жарып кетти** the wolf killed the calf
жар III *з.* beloved
жара I *з.* wound
жара II *эт.* be fit (for), be suited (for), serve (for), worthy
жара III *з.* sore, scab
жара IV ulcer (ашказандын)
жара сай *эт.* insure
жарабаган *с.* indecent, improper, unseemly, unbecoming
жарабай турган *с.* inadmissible, intolerable
жарабас жаман кылык *з.* ugliness, ill-manners
жарадар кыл *эт.* wound
жарака *з.* break, cleft
жаракка кеткен *с.* cracked

жараксыз *с.* rubbish, trash, rotten; unfit, useless, unserviceable; worthless, low-grade, unfit, unsuitable, good-for-nothing

жарамдуу *с.* fit, suitable, valid, proper

жарамдуулук *з.* fitness, suitability, validity

жарамсыз *з.* reprobate, scoundrel, ne'er-do-well

жаран *з.* citizen, civilian

жарандык *з.* citizenship, civilian

жарат I *з.* wound

жарат II *эт.* make, create

жаратты таң *эт.* dress (of a wound)

жаратылыш газы *з.* natural gas

жаратылыш *з.* nature, environment

жараша *т.* according

жарашкан *эт.* be reconciled (with), make it up (with)

жараштыр *эт.* reconcile

жарганат *з.* bat

жаргон *з.* jargon, slang, cant

жаргыч *з.* chopper

жардам бер *эт.* help, assist, aid

жардам *з.* aid, help, assistance, succour

жардам кыл *эт.* help, assist, aid, subserve

жардамдаш *эт.* aid, help, assist, aid, subserve

жардамчы *з.* aide, assistant

жардамчы этиш *з.* auxiliary verb, helping verb

жарды *с.* beggar, poor, poorer, meager

жардыр *эт.* explode, detonate

жарк-журк этүү *з.* glimmer

жаркылда *эт.* shine, glitter, sparkle

жаркылдаган *с.* spotless

жаркылдама *с.* phosphoric

жаркылдоо *з.* scintillation; shine, splendour, magnificence; brightness, brilliance

жаркыраган *с.* shining, bright, brilliant, sprightly; refulgent

жарма *з.* beverage from wheat, barley, grains

жармашып чык *эт.* climb, clamber (on to, up)

жарнак *з.* advertisment

жартысы *т.* half

жаруу *з.* impale

жаруучу *з.* breaker, bow wave
жарчы *з.* messenger, public crier
жарыбаган нерсе *з.* crumb
жарык I *з.* fracture
жарык II *с.* breach, bright, light, limelight, illumination, irradiation
жарык кыл *эт.* light, illuminate
жарык кылуу *з.* illumination
жарык өткөр *эт.* enlighten
жарыкка чыгар *эт.* publish
жарыктык *з.* brightness, luminosity
жарыл *эт.* break, blow up, burst, explode, prick
жарылган жер *з.* rift
жарылган *с.* chipped
жарылма *с.* explosive
жарылуу *з.* explosion; ♦ **снаряд жарылды** the shell burst.
жарым *с.* half, semi-
жарым арал *з.* peninsula
жарым группа *з.* subgroup
жарым жылдык *з.* semi-annual
жарым үндүү *з.* semivowel
жарым шар *з.* hemisphere
жарым-жартылай *т.* partly
жарымы катуулук *с.* semi-solid
жарымынан *с.* half and half, semi-
жарыш I *з.* race (contest), competition
жарыш II *эт.* race (compete in speed with)
жарыш жолу *з.* racetrack
жарыш сөз *з.* debate
жарыша *т.* racing one another
жарышуу *з.* race (contest)
жарышуучу *з.* competitor
жарыя *з.* advertisment, announcement, declaration
жарыя кыл *эт.* advertise
жарыя сал *эт.* advertise
жарыяла *эт.* announce; declare, proclaim; advertise
жарыялоо *з.* announcing, declaration
жарыялоого жатпай турган *с.* confidential

жарыячы *з.* mouthpiece, spokesperson, exponent

жаса I *эт.* 1. do **(негизги этиш катары)**; **мен ага колумдан келген бардык нерселерди жасадым** I did my best for her; **мен бөлмөнү жыйнаштырдым** I did the room; 2. do **(жардамчы этиш катары колдонулат да, которулбайт)** 1. **мен чекпейм** I do not smoke; **чын эле мени көргөн жоксузбу?** did you not see me?; **мен барганды абдан каалайм** I do want to go; **мага айтыңызчы!** do tell me; 2. (perform, carry out): **менин кызматым керекпи?** what can I do for you?; **ал эмне иш кылат?** what does he do (for a living)?; **өзүңүн милдетиңи аткар** do one's duty; **айтыш оңой, жасаш кыйын** easier said than done; 3. (bestow, render): **ал мага кызмат көрсөттү** he did me a service; **Англисче которуңуз!** do into English!. 4. (effect, produce): **биринчи жакшы айткыла!** try what kindness will do!; 5. (finish): **мен бүттүм** I have done; **мен алгебраны бүттүм** I have done with algebra; 6. (work at): **ал алгебраны жасап жатат** he's doing algebra; 7. (solve): **арифметикалык маселелерди чеч** do a sum; 8. (attend to): **чачтарач мени биринчи тейледи** the barber did me first; **бүгүн биз география өттүк** we did geography today; 9. (arrange, clean, tidy): **гүлдөрдү чогулт** do the flowers; **чачты жаса** do one's hair; **бөлмөнү тазала** do a room; **идиштерди жуу** do the dishes; 10. (cook) **тамак даярда**; 11. (enact): **ал Гамлеттин ролун аткарды** he did Hamlet; 12. (cater for): **"савойдо" эң жакшы тейлешет** they do you well at the savoy; 13. (act, behave): **мени угуп туруңуз** do as I tell you; 14. (happen): **клубда эмне болуп жатат?** is anything doing at the club?; ♦ **бирөөгө жакшы мамиле жаса** do well by someone; **мен ага чыдай албайм** I can't be doing with her; **бул сизге тиешелүү эмес** it is nothing to do with you; **өзүңү өзүң өлтүр** do away with someone; **кеңеш, совет (жасай турган жана жасабай турган нерселер)** do's and don'ts

жаса II *эт.* make, do, create

жасай ал *эт.* can, able ♦ **сиз келе аласызбы?** will you be able to come?

жасакер *з.* flatterer, lickspittle; *с.* flattering

жасакерленген *с.* servile

жасакерлик *з.* servility, dancing attendance

жасалга *з.* finish (polish)

жасалгала I *эт.* dress, dress up

жасалгала II *эт.* decorate (lavishly), beautify

жасалгалан *эт.* dress up
жасалгалоо *з.* decoration
жасалгалуу *с.* decorated, splendid
жасалма дем алдыр *эт.* kiss of life
жасалма көлмө *з.* pool
жасалма *с.* artificial, counterfeit, assumed
жасалма секи *з.* turret
жасалма суу сактагыч *з.* reservoir
жасалма эместик *з.* artless
жасалмалуулук *з.* artificiality
жасама *с.* affected, not natural, artificial, imitation
жасан *эт.* array someone (in), dress up oneself
жасантып кийинт *эт.* dress (in) smb., array (in)
жасануучу бөлмө *з.* dressing room
жасмин *з.* jasmin(e), jessamin(e)
жасоо *з.* make (fashion, create, construct)
жасоочу *з.* creator
жат I *эт.* lie down, lie low, lie in wait, sleep
жат II *з.* stranger, outsider
жат III *эт.* sleep together, intimate, do sex
жат айт *эт.* dictate
жат жаздыр *эт.* dictate
жат жазуу *з.* dictation
жат жерлик *с.* alien
жатак *з.* den
жатакана *з.* hostel, domitory
жатка *т.* by heart, from memory
жаткан абалда *т.* lying down, in lying position
жатта *эт.* cram
жатталган *с.* memorized, studied
жаттап ал *эт.* learn by heart
жатын *з.* uterus, womb
жатындаш I *с.* blood relationship
жатындаш II *с.* uterine
жатырка *эт.* be shy (of)
жаш I *з.* age
жаш II *с.* little, young
жаш III *з.* tear

жаш адамдар *з.* youth
жаш бол *эт.* be young
жаш кез *з.* infancy
жаш урпактар *з.* younger generation
жаша *эт.* 1. live, survive 2. (subsist): **алар жер-жемиштер менен жашашат** they live on vegetables; 3. (depend for one's living); **ал өзүнүн гана айлыгы менен жашайт** he lives on his earnings; **ал досторунун эсебинен жашайт** he lives on, off his friends; 4. (conduct someone) **ал менин үмүтүмдү алдабады** he lived up to my expectations; **ал бой жүрүп эле өлүп кетти** he lived and died a bachelor; 5. (enjoy life): **мына эми жашоо десе болот!** now at last I'm really living; 6. (continue alive): **докторлордун айтуусуну боюнча, ал көпкө жашабайт** the doctors think he won't live; **ал ишин бүтпөстөн эле өтүп кетти** he did not live to finish the work; **ал иши үчүн эле жашайт** he lives for his work; 7. (reside) **сиз кайда жашайсыз?** where do you live?; **мен 17-квартирада жашайм** I live at No. 17; **ал эрте мененкиге жетпейт** she will not live out the night.
жашаган жери *з.* abode, residence, dwelling
жашап тур *эт.* inhabit
жашар *эт.* grow young again
жашарт *эт.* make look younger, rejuvenate
жашоо *з.* life, survival
жашоого ийкемдүү *с.* capable of living
жашоочу *з.* habitant
жаштар *з.* youth, young people
жаштык *с.* youth, youthful
жашчылык *з.* youth
жашы жетпеген *з.* infant, juvenile, minor
жашыл *с.* green
жашылча *з.* vegetable
жашылча сатуучу *з.* greengrocer
жашылчалар *з.* greenstuff, greens (green vegetables)
жашылыраак *с.* greenish
жашынмак *з.* hide and seek
жашыр *эт.* hide; conceal, dissemble, dissimulate
жашыруу *з.* hiding, concealment
жашыруун ат *з.* pseudonym
жашыруун аттуу *с.* pseudonymous

жашыруун кампа *з.* cache

жашыруун *с.* anonymous, confidential, in secret, privately, stealthily, under-cover

жашыруучу *с.* racing

жашырын ат менен *т.* incognito

жашырын кир *эт.* steel in, creep in

жашырын *эт.* disguise, latent

жашырын *эт.* hide

же …, же… *ба.* either

же I *эт.* 1. eat; **кечки тамакты ич** eat one's dinner; **же, ич жана ойно** eat, drink and be merry; 2. (of animal); **пальтомду күбө жеп койуптур** the moths ate holes in my coat; 3. (of physical substances); **кислота темирди жейт** acids eat (into) metals; 4. (idioms): **сөзүңдү кайта ал** eat one's words; **бирөөнүн колунан тамак же** eat out of someone's hand; **ал сизди жебейт** he can't eat you; 5. (in passive sense): **бул алмалар жакшы желинет** these apples eat well; **курт-кумурскалар даракты жеп ташташыптыр** the wood was eaten away by worms; **үйдө тамактан** eat in (at home); **сыртта тамактан** eat out

же II *ба.* or

жебе I *з.* arrow

жебе II *з.* hand of a clock

жегич I *с.* 1. caustic, acrid, pungent; 2. eater, destroyer

жегич II *с.* embezzler

жегичтик *з.* embezzlement

жез *з.* copper

жезде *з.* brother-in-law

жезчи *з.* copper, cauldron, coppersmith, tinker, silversmith

жейрен *з.* antelope

жек көр *эт.* hate, detest, loathe, take an instant dislike (to)

жек көргөн *с.* disdainful

жек көрүндү *с.* despicable

жек көрүнүүчү *з.* hated

жек көрүү *з.* disdain

жек көрүүчү *з.* hater

жек көрүүчүлүк *з.* hatred, detestation

жеке бийлөөчү *з.* autocractic

жеке мүлк *з.* belongings

жеке өзүн ойлобогон *с.* disinterested
жеке *с.* personal, individual, private, alone
жеке согуш *з.* duel
жекеме-жеке *т.* tete-a-tete
жекен *з.* cattail
жекир *эт.* reprove, take to task, shout (at)
Жекшемби *з.* Sunday
жел I *эт.* be eaten
жел II *з.* blow, puff, breath (of wind)
жел жүр blow
жел сок *эт.* blow
желаргы *з.* breeze
желатин *з.* gelatin(e)
желатиндүү *с.* gelatinous
желбегей *с.* wear thrown over the shoulders
желбес *с.* uneatable, inedible
желбире *эт.* gab, prate
желдет I *з.* executioner
желдет II *эт.* aerate, blow
желдетилген *с.* airy
желдетүү *з.* ventilation
желе I *з.* cobweb, web
желе II *з.* jelly
желек *з.* flag, banner, standard
желекче *з.* pennant, pennon, petal
желетке *з.* waistcoat
желиктирүүчү *з.* instigator, ringleader
желим *з.* glue
желимде *эт.* glue, gum, paste, stick on
желин *з.* udder
желке *з.* occiput, back of the head
желпигич *з.* fan
желпигичтей *с.* fan-shaped
желүүчү *с.* eatable
жем *з.* catch
жеме аралаш насыят *з.* notation
жеме *з.* notation, objurgation, rebuke, reproach
жемеле *эт.* reprimand, fly at, go for

жемиш бербес *с.* fruitless, futile, barren
жемиш *з.* berry
жемиш тамыр *з.* tuberose
жемиштен жасалган торт *з.* fruitcake
жемиштерди сатуучу *з.* fruiterer
жемиштин эти *з.* pulp (of fruit)
жемиштүү *с.* fruity, fruitful, abundant
жемпир *з.* jumper
жемсөө *з.* crop, craw (of birds)
жең I *з.* cuff, sleeve
жең II *эт.* win
жең ичинен *т.* in secret, privately
жеңе *з.* aunt, sister-in-law (older brother's wife)
жеңил I *с.* light (in weight), easy
жеңил II *эт.* loose
жеңил аял *з.* flirt, coquette
жеңил кайнат *эт.* parboil
жеңил тамак *з.* hors d'oeuvre, snack
жеңил туман *з.* mist
жеңилбей турган *с.* invincible, insuperable
жеңилгис *с.* insuperable, insurmountable, irresistible
жеңилдет I *эт.* facilitate
жеңилдет II *эт.* mitigate
жеңилдетүү *з.* facilitate
жеңилдик берилген *с.* privileged
жеңилдик *з.* abandon, lightness, easiness, privilege, advantage
жеңилдөө *з.* facilitation
жеңип ал *эт.* conquer, land, gain, win
жеңип алуучу *з.* conqueror
жеңип чык *эт.* overcome
жеңиш *з.* victory
женский род *з.* feminine
джентльмен *з.* gentleman
джентльмендик *с.* gentlemanly
джентльменчилик *з.* gentlemanliness
жеңүү *з.* overpower
жеңүүчү *з.* winner, victor
женшень *з.* ginseng

жеп көр *эт.* taste

жер айда *эт.* cultivate

жер астындагы *т.* subsoil

жер жаңгак *з.* peanut

жер *з.* earth, (dry) land, ground, soil; ♦ **жер астындагы суулар** subsoil waters; **жер жарыганга чейин** before daybreak; **жер жөнүндөгү илим** physical geography; **жер үй, жер там** dug-out, adobe cottage; **жер үстүндөгү** overground, surface, terrestrial; **жер каз, каз** dig (excavate ground); **жер казгыч** shrew; **жер казуучу** navvy; **жер кыртышы** earthing, earth; **жер массиви** land mass; **жер салыгы** land tax; **жер семирткич, кык** manure, dung; aunt **тереңдиги** depths (of the earth)

жер каз *эт.* dig

жер казгыч *з.* shrew

жер карама *эт.* reserved

жер кепе *з.* dugout

жер семиркич *з.* manure

жер тап *эт.* find

жер титирөө *з.* earthquake

жер ченегич *з.* land surveyor

жер ээси *з.* landholder, landowner, landlord, landlady

жергиликтүү *с.* local, aboriginal

жерде жок *с.* supernatural, unearthly

жерде-сууда жашоочу *с.* amphibian

жердеш *з.* fellow-countryman, person from same district

жердештер уюму *з.* friendly society of persons coming from same district

жердештирүү *з.* settlement, colonization

жердин чеги *з.* landmark, boundary mark

жер-жемиш *з.* fruits and vegetables

жерсиз *с.* landless

жерсиздик *с.* lack of land

жертөлө *з.* basement, cellar

жесир аял *з.* widow

жесир кал *эт.* be a widow(er), be widowed

жесир эркек *з.* widower

жесирлик *з.* widowhood, widowerhood

жест *з.* gesture

жестикуляция *з.* gesticulation

жесть *з.* tinware

жет I *эт.* reach (arrive at); ♦ **биз шаарга 5 минутада жетебиз** we shall reach town in 5 minutes.

жет II *эт.* reach (stretch out hand), get (procure, fetch, lay hands on)

жет III *эт.* achieve, gain

жете баалабоо *з.* underestimation, underestimate

жете бышкан *с.* ripe, juicy

жетекчи *з.* head, chief, superior, guide

жетекчилик кыл *эт.* manage, superintend, be in charge (of)

жетеле *эт.* lead, conduct, take

жети бурчтук *з.* heptagon

жети жылдык *з.* septennial

жети мертебе *с.* sevenfold

жети *са.* seven

жетилбеген *с.* imperfect, incomplete

жетилбегендик *с.* lacking self-control, inconsistent

жетиле электик *с.* lack of development, underdevelopment

жетим *з.* orphan

жетимиш *с.* seventy

жетимкана *з.* orphanage

Жетинин айы *з.* November

жетиш *эт.* achieve

жетишкендик *з.* achievement

жетишпе *эт.* lack, unable to

жетишпеген бол *эт.* be missing, be lacking

жетишпеген *с.* missing

жетишпегендик *з.* defect

жетишпестик *з.* lack, missing; failing (defect)

жетишсиздик *з.* deficiency

жетишүү *з.* achievement, attainment

жетишээрлик *т.* adequate, fairly moderately, sufficiently, enough, sufficient

жеткен *с.* inveterate, out-and-out, downright

жеткиз *эт.* run (convey in car)

жеткизүү *з.* delivery

жеткиликсиз *с.* scanty

жеткиликтүү *с.* sufficient
жеткир *эт.* take (to), bring to; deliver, convey, supply, furnish
жеткире айтпагандык *з.* reticence
жеткирүү *з.* delivery, carriage
жеткирүүчү адам *з.* delivery man, roundsman
жеткис *с.* unattainable
жетон *з.* medal, counter, token
жетүү *з.* arrival
жетээрлик *т.* sufficient, sufficiency, enough
жибек *з.* silk
жибек көпөлөгү *з.* silkworm
жибек сымал *с.* silky
жибер I *эт.* 1. send, (dispatch); ♦ **алар товарларын дүйнө жүзү боюнча жөнөтүшөт** they send their goods all over the world; **ал мага китеп жөнөттү** he sent me a book.
жибер II *эт.* inject; ♦ **дары венасынан жиберилди** the drug was injected into the blood-stream.
жибер III *эт.* deport
жиберүү *з.* sending, dispatching, deportation
жибит *эт.* dampen
живописчи *з.* painter
живопись *з.* painting
жига *з.* jig
жигер *з.* good spirits, cheerfulness, courage
жигердүү *с.* devil-may-care
жигит *з.* dzhigit, fiance, groom, teenager, guy, fellow, chap
жийиркен *эт.* abhor, have an aversion
жийиркенерлик *с.* disgusting, loathsome, abominable, foul
жийиркенич *з.* distaste, disgusting, vileness, loathsomeness
жийиркенткич *с.* antipathetic, repulsive
жийиркенткичтик *з.* antipathy
жийиркенүү *з.* aversion, disgust
жийиркенүүчүлүк *з.* squeamishness, fastidiousness, disgust
жийиркенчээк *с.* squeamish, fastidious
жин I *з.* gin (liquor)
жин II *з.* evil spirits, imp, demon, little devil
жинден *эт.* get angry
жинди *с.* mad, crazy, senseless; insane, wacky

жинди киши *з.* madman
жиндилер үйү *з.* madhouse
жиндилик *з.* madness, insanity
жинсы *з.* jeans
жип *з.* thread, line; cord, rope, string; ♦ **жип ийрүүчү чарык** distaff; **жип менен байла** cord, rope
жираф *з.* giraffe
житүү *з.* disappearance
жоболоңдуу *с.* restless
жоггинг *з.* jogging
жогол *эт.* be lost, disappear; be mislaid
жоголуу *з.* disappearing, disappearance
жогорку *с.* high, higher, supreme
жогорку сапаттуу *с.* high-quality
жогору *т.* up, upward(s), over, above
жогору чык *эт.* climb
жогоруда айтылган *с.* afore-mentioned, aforesaid, foregoing
жогорула *эт.* climb
жогорулат *эт.* rise, increase, make higher
жогорулатуу *з.* rise (increase)
жогорулаш *з.* ascent
жогорулоо *з.* upgrade
жогот *эт.* lose, mislay
жоготуу *з.* destruction
ЖОЖ (жогорку окуу жайы) *з.* institution of higher education
жой *эт.* abolish, destroy, eliminate, annul, nullify
жойло *эт.* yaw
жойлоп жүр *эт.* yaw
жойпокто *эт.* fawn
жойстик *з.* joystick
жойуу *з.* abolition
жойчу (ит) *з.* bloodhound, tracker dog
жок бол *эт.* die
жок болгондук *з.* absentee
жок болуп кет *эт.* disappear, vanish
жок болуу I *з.* anorexia (табит)
жок болуу II *з.* absence; disappearance
жок кыл I *эт.* delete

жок кыл II *эт.* kill (destroy, put an end to), liquidate
жок кылуу *з.* liquidation
жок *т.* no, not in, un, less, without, absent
жок, …жок *ба.* neither … nor …
жокей *з.* jockey
жокко чыгар *эт.* abrogate, deny, rebut, repudiate, ignore, disprove, refute
жокко чыгаруу *з.* abrogation, disproof, rebut
жокту-барды сүйлө *эт.* talk a lot of nonsense
жоктук *з.* absence, lack, deficit
жокчулук *з.* need, necessity
жокчулукту тарт *эт.* need, require, be need (of)
жол ачык *с.* accessible
жол бер *эт.* admit (to)
жол бербе *эт.* forbid, prohibit
жол берилбей тургандык *з.* intolerance
жол боюндагы ресторан *з.* roadhouse
жол *з.* 1. road, way; **негизги жол** main road; **ал жолдо** he is on the road; **аттанар аяк (ичкилик берүү)** one for the road; 2. **ал сакаюунун жолунда** he is on the road to recovery; 3. ж**олтоо болбоо!** (way): get out of my road!; 4. (roadstead) **рейд, жүрүш**
жол кире *з.* fare (cost of journey)
жол көрсөт *эт.* advise, direct
жол көрсөткүч *з.* guidebook
жол тосуу *з.* blockade
жолборс *з.* tiger
жолго чыгуу *з.* departure
жолго чык *эт.* depart
жолдо *эт.* move (make application)
жолдомо I *з.* intercession
жолдомо II *з.* parting
жолдомо сөз айт *эт.* address, counsel (at parting)
жолдомо сөз *з.* parting words, farewell speech
жолдон чыгар *эт.* abet
жолдош *з.* comrade, fellow, chap, mate, companion
жолдоштук *з.* camaraderie
жолдошчул *с.* sociable, companionable
жолду тос *эт.* blockade

жолдун айлампасы *з.* detour
жолдун чети *з.* roadside, wayside
жолдуу киши *с.* successor
жолдуу *с.* lucky
жолсуздук *з.* absence of roads
жолто болуу *з.* block
жолто кыл *эт.* impede, prevent
жолу бол *эт.* have luck
жолу болбогон *с.* unlucky, luckless, failure
жолу болбоо *з.* bad luck
жолугуу *з.* meeting, encounter, reception
жолугушуу *з.* meeting, date
жолук *эт.* meet (with), come across, see
жолуктур *эт.* find
жолун жактоочу *з.* adherent, follower
жолун жолдоочу *з.* follower
жомок *з.* tale, story, fairytale
жомокчу *з.* storyteller
жон I *з.* back, backbone
жон II *эт.* square off
жонбаштык *з.* backpack
жоо бол *эт.* be at enmity
жоогазын *з.* tulip
жоокер *з.* soldier
жоолук *з.* scarf, kerchief
жоон жыгач *з.* log
жоон *с.* thick
жоон үндүү *с.* bass
жоондук *з.* thickness
жооп бер *эт.* reply, answer
жооп берүү *з.* reply
жооп *з.* answer, reply, response, rejoinder
жооп иретиндеги *т.* reprisal, retaliatory
жоопкер *с.* defendant, responsive
жоопкерчилик *з.* responsibility, duty, liability, accountability, amenability
жоопкерчиликсиз *с.* irresponsible
жоопкерчиликтүү *с.* responsible, amenable, liable, accountable

жооптуу *з.* responsible, accountable
жоош *з.* quiet, calm, humble, gentle, mild, soft
жоошолонт *эт.* crimson
жооштук *з.* gentleness, mildness
жоошутуу *з.* cool down somebody
жорго ат *з.* ambler (horse)
жорго *с.* amble, ambler
жоромол *з.* conjecture
жоромолдо *эт.* conjecture
жортуул *з.* invasion, descent
жорук *з.* act, action, behavior, manner
жоюл *эт.* destroyed
жоюлгус *с.* ineradicable
жоюу *з.* destruction
жөжө бас *эт.* sit on eggs
жөжө *з.* chick
жөлөк пул *з.* compensation
жөн гана *з.* just because
жөн эле соттошо берүүчү адам *з.* scandalmonger
жөн эле *т.* just, just so, just because (positively, absolutely)
жөнгө сал *эт.* control
жөнгө салуу *з.* regulation, control
жөнгө салынбаган *с.* unsettled
жөндө I *эт.* conjugate, decline
жөндө II *эт.* fix, repair
жөндө III *эт.* regulate
жөндөлбөс *с.* indeclinable
жөндөм *з.* ability
жөндөмдүү *с.* capable, energetic, brainy, active, pushing, good (at), clever (at)
жөндөмдүүлүк *з.* ability, skill, capability, donation
жөндөмө *з.* case
жөндөмсүз *с.* incapable
жөндөмсүздүк *з.* incapacity, inability, incompetence
жөндөө *з.* declension
жөндүү *с.* advisable, suitable, pertinent
жөнө *эт.* leave, depart

жөнөкөй *с.* simple, easy, common, modest, plain, uncomplicated; simple person, down-to-earth person
жөнөкөйлө *эт.* simplify, make easier
жөнөкөйлөө *з.* simplification
жөнөө *з.* departure
жөнөт *эт.* send, address
жөнү жок *с.* inappropriate, undeserved, misplaced, irrational
жөнүндө *ба.* about, concerning
жөө аскер *з.* infantry
жөө бар *эт.* walk, go by foot
жөө бас *эт.* walk
жөө жарыш *з.* race walker
жөө жүр *эт.* walk
жөө жүрүүчү *з.* pedestrian
жөө күлүк *з.* runner
жөө *с.* afoot, on foot
жөө чечендик кыл *эт.* orate
жөөк *з.* ridge
жөөлөп кир *эт.* push somebody, squeeze (oneself) in(to)
жөөлөр өтүүчү жол *з.* footway
жөөлү *эт.* rave about, be mad about, be delirious, rave
жөөлүп кал *эт.* become delirious
жөөлүү *з.* delirium, ravings
жөргөлө *эт.* crawl
жөргөлөп чык *эт.* crawl out, creep out (from)
жөргөмүш *з.* spider
жөрмөлөп келип урун *эт.* crawl (over, against)
жөрмөлөп кир *эт.* creep
жөрмөлөп чык *эт.* scramble (up, on to) clamber (up, on to)
жөткүрүк *з.* fuse, touchhole
жөтөл бол *эт.* have a cough
жөтөл *з.* cough
жөтөлүн *эт.* cough up, have a fit of coughing
жөтөлүү *з.* cough, coughing
жребий *з.* lot
жрец *з.* priest, priestly
жубайлар *з.* couples
жубат *эт.* pet

жубатаарлык *с.* comforting
жубу менен *т.* in (form; mode; arrangement)
жугуз *эт.* infect (with)
жугузуучу *з.* susceptibility to infection
жугунду төгүүчү чуңкур *з.* cesspit, sink, sewer
жугуш I *з.* absorption
жугуш II *з.* infection, contagion
жугушсуз *с.* non-contagious
жугуштуу *с.* infectious, catching, contagious
жука *с.* thin, slender, slim
жукалык *з.* delicacy
жул *эт.* pull out, pull up, fumble, snatch
жулк *эт.* pull, tug, jerk, twitch
жулкун *эт.* twitch
жулкуна башта *эт.* start up (with a jerk)
жулкунуу *з.* hitch, yank
жулкуп үз *эт.* pluck, pick
жулунуп кир *эт.* tear someone away (from), break out (from)
жулуп ал *эт.* snatch out, snatch away from
Жума *з.* 1. week 2. Friday
жума сайын *т.* every week
жумалык *с.* weekly, bi-weekly
жуманын аягы *з.* weekend
жуманын аягында *т.* on the weekend
жумасына бир жолу *т.* once a week
жумуртка[N] *з.* egg
жумурткала *эт.* lay (eggs)
жумурткалоо *з.* laying, ovipositor
жумуртканы басып чыгар *эт.* hatch (out), stay, sit out
жумуртканын сарысы *з.* yolk
жумуш *з.* work, job, business, career, working
жумушка отургуз *эт.* set someone to work
жумушсуз *с.* unemployed
жумушсуздук *з.* unemployment
жумушчу *з.* worker
жумушчу күч *з.* manpower
жумша I *эт.* spend, expend
жумша II *эт.* make somebody do work, ask somebody to do favor

жумшак *с.* soft, mild, gentle; unsteady, shaky; softly, mildly, gently, smooth, tender
жумшактык *з.* tenderness
жумшар *эт.* soften, become soft, relent
жумшарт *эт.* mitigate, soften, loosen, mollify
жумшартуу *з.* mitigation
жумшоо *з.* allocation
жунгли *з.* jungle
жуп *з.* pair
жуптан ойно *эт.* double
журнал *з.* magazine, periodical, journal
журналист *з.* journalist
журналистика *з.* journalism
журналисттик *с.* journalistic
жут *эт.* swallow, gulf, engulf
жуу *эт.* wash
жуугуч *з.* washer, cleaner
жуула турган *с.* washable
жуулгус *с.* indelible, ineffaceable
жуулма доска *з.* washboard
жуун *эт.* bathe
жуунгуч *з.* washstand
жуунду *з.* dishwater, pigwash
жуунуу *з.* bathing
жууп кетир *эт.* wash
жуур *эт.* crumple
жуурат *з.* fermented boiled milk
жууркан *з.* blanket
жууркан-төшөктөр *з.* bedding, stratification
жууру *эт.* mix, knead dough, crumble
жуучу бөлмө *з.* washroom
жуучу каражаттар *з.* detergent
жууш *з.* washing
жүгөн *з.* bridle, snaffle
жүгөнсүз *с.* unbridled
жүгөрү *з.* corn
жүгөрү талаасы *з.* cornfield
жүгүр *эт.* run, jog

жүгүртмө *з.* schedule
жүгүрүп жет *эт.* run to, reach
жүгүрүп *т.* running
жүгүрүү *з.* jog
жүдө *эт.* toil (with, over), pine, suffer
жүдөгөн *с.* emaciated, worn out; impoverished, decayed
жүдөңкү *с.* emaciated
жүдөө *с.* faded, ailing
жүдөт I *эт.* emaciate, impoverish
жүдөт II *эт.* wind (wool), wind off, use up
жүдөтүүчү *с.* exhausting, gruelling
жүз *са.* hundred
жүз эсе *т.* hundredfold
жүзөөгө ашыр *эт.* carry into effect
жүзү каралык *з.* treachery, perfidy
жүзүкара *с.* treacherous
жүзүм *з.* grapes, vine
жүзүм заар *з.* vineyard
жүзүм өстүрүүчүлүк *з.* viticulture
жүзүмчү *з.* winegrower
жүйөлүүлүк *з.* reasoning
жүк I *з.* baggage, luggage
жүк II *з.* weight, load, cargo, freight, burden
жүк жапкыч *з.* bedspread
жүк жөнөтүүчү *з.* consignee
жүк машина *з.* lorry, truck
жүк ташуучу *з.* carrier
жүк ташыгыч *з.* porter
жүк түшүр *эт.* land, cargo
жүксүз *т.* without luggage
жүктө *эт.* burden, load
жүктөл *эт.* load someone (with), burden someone (with), take on cargo, freight
жүктөө *з.* loading, load
жүктөрдү ташуу *з.* transportation
жүктүү *с.* loaded, laden
жүлүк *з.* petty thief, cheater, swindler
жүлүктүк *з.* cheating (at games), underhand, dishonest action

жүлүн *з.* brain
жүн *з.* wool, nap
жүн кыркып алуу *з.* shearing
жүндүү *с.* wooly, shaggy
жүр *эт.* go, ride, drive
жүрбөй калуу *з.* delay
жүргөн кыз *з.* girl friend
жүргүз *эт.* start (of engine), conduct
жүргүзүү *з.* start (of engine)
жүргүнчү *з.* passenger, rider
жүрөгү жоктук *з.* timidity
жүрөк *з.* heart (organ)
жүрөк заада *с.* faint-hearted, pusillanimous
жүрөк заадалык *з.* faint-heartedness, pusillanimity
жүрөк оорусу *з.* heart disease
жүрөк элжиреткен *с.* touching
жүрөктүн кагышы *з.* palpitation
жүрөктүү *с.* brave, adventurous, bold
жүрү! *фр.* let's go! (informal)
жүрүңүз! *фр.* let's go! (formal)
жүрүп өтүү *з.* passing
жүрүү (ат менен) *з.* ride, riding; (транспорт менен) *з.* drive, driving, going
жүрүш *з.* run (trip, journey, route), pace, gait (of horses)
жүрүшкө алып кет *эт.* march
жүрүш-туруш *з.* behavior, bearing
жүрүшүндө *т.* during
жыгач *з.* wood, tree
жыгач заводу timber mill
жыгач иштетүү *з.* woodwork
жыгач материал *з.* timber
жыгач уста *з.* carpenter, cabinetmaker
жыгач челек *з.* tub
жыгачтан *с.* wood, wooden
жыгыл *эт.* fall down
жый *эт.* accumulate
жыйна I *эт.* clean, do, arrange, tidy

жыйна II *эт.* gather, collect, amass, store up, accumulate, assemble

жыйнак I *з.* anthology

жыйнак II *з.* collection, vault

жыйнал *эт.* collected

жыйналыш *з.* meeting, conference

жыйнап ал *эт.* pack

жыйнаштыруу *з.* clean, cleaning

жыйноо I *з.* haverst

жыйноо II *з.* clean out (стол, бөлмө ж. б.)

жыйноочу *з.* collector

жыйноочу машина *з.* binder

жыйыл *эт.* accumulate, cower

жыйылган топ *з.* crowd

жыйын *з.* meeting, conference, throng

жыйын залы *з.* assembly hall

жыйынтык *з.* conclusion, overall, sum

жыйынтык сумма *з.* total

жыйынтык чыгар *эт.* conclude

жыйынтыкта *эт.* conclude, end (with), summarize, sum up, add up

жыйынтыктоо *з.* conclusion

жыйынтыктоочу *с.* final, concluding

жыйырма беш жылдык period of twenty-five years, twenty-fifth anniversary

жыйырма *са.* twenty

жыйырманчы *са.* twentieth

жыйыштырылган *с.* untidy, unharvested

жык *с.* dump

жык тол *эт.* crowd, be crowded out; overcrowd

жыл I *з.* year

жыл II *эт.* move (change position; be in motion)

жыл мезгилдери *з.* seasons

жыл сайын *т.* every year

жылан *з.* snake

жылан териси snakeskin

жылаңач *с.* naked, nude, bare

жылаңачтоо *з.* denudation

жылаңачтык *з.* nakedness, nudity
жыландай *с.* serpentine
жылбыш *эт.* slip
жылбышып кет *эт.* slip out
жылга *з.* ravine
жылгаяк *з.* roll
жылгаяк тебүү *з.* rolling
жылда *т.* annual
жылдан жылга *т.* from year to year
жылдар бою *т.* for years
жылдаш *с.* coeval
жылдыз *з.* star, star (famous actor)
жылдыз курт *з.* caterpillar
жылдыз түш *эт.* have the blues
жылдыздуу *с.* starlit
жылдыздуу түн *з.* starlit night
жылдызсыз *с.* starless
жылдызы түшкөндөй көрүн *эт.* look blue (of person)
жылдызы түшүү *з.* blue
жылдык *з.* anniversary, annual, year's, yearly
жылдык киреше *з.* year income
жылдык отчёт *з.* year report

жылдыр *эт.* 1. move (change position of; put in motion); **ал отургучун отко жакын жылдырды** he moved his chair nearer the fire; **китептериңизди жылдырып коюңуз!** move your books out of the way!; 2. (affect, provoke); **пьеса мени өтө толкундатты** the play moved me deeply; **анын жинине тийүү оңой** he is easily moved to anger; 3. (prompt, induce); **мен кийлигишпей коё албадым** I was moved to intervene; 4. (propose); **мен чогулушту жылдырууну сунуш кылдым** I move that the meeting be adjourned; 5 (change position; be in motion); **жылбагыла, кыймылдабагыла!** don't move!; 5. (in games); **кимдин жүрүшү?** whose turn is it to move?; 6. (change one's residence) **үйдөн көч**; 7. (make progress); **жумуш жай жылып жатат** work moves slowly; 8. (stir); **эч ким ага жардамга кыймылдабады** nobody moved to help him; 9. (make application); **ишти кайрадан кароого жолдодум** I move for a new trial; 10. **алар эмеректерди кайрадан жайлаштырышты** they moved the furniture about; ♦ **колуңузду тартыңыз!** move your hand away!

жылкы дарыгер *з.* horse doctor
жылкы *з.* horse
жылкы өстүрүүчүлүк *з.* horse breeding
жылкы уурдоочулук *з.* horse stealing
жылкы ууру *з.* horse thief
жылкычы *з.* horse breeder
жылмай *эт.* smile
жылмайуу *з.* smile
жылмала *эт.* efface, wipe out
жылмаңдаган *с.* insinuating, ingratiating
жылмарт *эт.* furbish, efface
жылмышма *с.* sliding
жылмышчаак бол *эт.* be drawable, be slidable
жылтыраак *с.* glossy, polished, smooth
жылтыраган *с.* glossy, lustrous
жылтырак *з.* gloss, luster, shine, sparkling
жылтырат *эт.* polish, gloss, glaze
жылуу I *з.* advance, tepid
жылуу II *с.* warm
жылуу айт *эт.* say (express fully, candidly)
жылуу жүздүү *с.* affable
жылчык *з.* crevice
жылчыксыз *т.* tightly, hermetically
жылы *эт.* get warm
жылына бир жолу *т.* once a year
жылыт *эт.* warm, heat up (raise temperature of)
жылытуу *з.* heating
жылыш *з.* advance
жымжырт *с.* dead, deaf (dull, of sound or color); calm, lull, silence
жымжырттык *з.* silence
жыңайлак *с.* barefoot
жыныс *з.* gender
жыпар жыттуу *с.* aromatic
жыпар мончок *з.* carnation
жыпжылаңач болуп *т.* stark naked
жырга *эт.* have fun, enjoy
жыргагыча *т.* one's heart's content

жыргал *з.* fun, bliss, felicity, treat, enjoyment
жыргалдуу *с.* amusing, beneficial, abundant
жыргалчылык *з.* amusement, wellbeing, welfare
жыргат *эт.* amuse
жырт *эт.* tear (up, to pieces), rip
жырткыч айбандар *з.* beast
жырткыч болуп кал *эт.* become brutalized
жырткыч *з.* predator
жырткыч *с.* brutal, bestial, terrific, tremendous, beast-like
жырткычка окшогон *с.* beast
жырткычтарча *т.* brutally, bestially, terribly, awfully
жырткычтык *з.* brutality, atrocity, predatory
жыртык кийимчен бол *эт.* be in tatters
жыртык *с.* torn
жыртыла башта *эт.* wear out, be worn out
жыртылган *с.* tattered, torn
жыртып ал *эт.* tear out
жырып кетүү *з.* rupture
жыт *з.* smell, scent, flair, fragrance, odor
жытта *эт.* smell (at), take snuff
жыттуу *с.* fragrant, sweet-smelling, sweet-scented
жыты кет *эт.* have lost fragrance
жыш *т.* tight, frequently; densely populated
жыштык *з.* density
жышы *эт.* rub
жышыш *з.* rubbing (act of rubbing)
жээк *з.* bank, shore, beach: (нерсенин) edge, edging, quay, strand, border
жээкке сүзүп чык *эт.* land (bring to shore)
жээктеп *т.* along
жээкти бойлой *т.* alongshore
жээктик *с.* coastal, waterside
жээн *з.* nephew, niece (кыз1)
жюри *з.* judge

З

заар *з.* brutality, cruel

заара *з.* urine

заара кыл *эт.* urinate, defecate

заардуу *с.* acrimonious

заардуулук *з.* acrimony

заардык *з.* cruelty

заведуюший *з.* manager, head, person in charge (of)

завод *з.* plant

заговор *з.* plot, conspiracy

заговорчу *з.* conspirator, plotter

заговорчулук *с.* conspiratorial

задатка *з.* deposit, advance

задачник *з.* book of problems

заём *з.* loan

зажигалка *з.* cigarette lighter

Заир *з.* Zaire

Заирдик *з.* Zairean

зайтун *з.* olive

зайтун майы olive

зайыпкер *з.* riding master

Закавказье *з.* Transcaucasia

Закавказьелик *с.* Transcaucasian

заказ берүүчү *з.* customer

заказ боюнча жасалган made to order, made to measure, bespoke

заказ *з.* reserve, order

заказ кыл *эт.* order, reserve; book (reserve, engage) ♦ **театрдан орун заказ кыл** book seats at a theater

заказ кылынган *с.* reserved

заказчы *з.* customer, client

заколка *з.* stabbing, pinning, hairpin

закон *з.* law, rule

законсуз *с.* illegal, unlawful, illegitimate

законсуздук *з.* lawlessness, arbitrariness, illegality, unlawfulness

закуска *з.* snack

закуска кыл *эт.* have a snack, have a bite

закым *з.* mirage
зал *з.* hall, lobby
залал *з.* damage, disadvantage
залал келтир *эт.* damage
залалдуу *с.* harmful, malignant
залог *з.* mortgage
залп *з.* volley, salvo
замазка *з.* correction pen, putty
заманбап *с.* contemporary, morden, present day
замат *з.* moment
заматта *н.* immediately
замбил *з.* stretcher
замбирек *з.* cannon, howitzer
замбирекчи *з.* artillerist
замша *з.* suede
заңда *эт.* defecate
заңкайып тур *эт.* tower (up), rise
запас *з.* supply, stock, reserve
запас кылып кой *эт.* provide someone (with), stock up (with), supply (with)
запастагы *с.* spare, reserve
заргалдак *з.* oriole
зарыл *с.* necessary, essential
зарылдык *з.* necessity, need
зарына *з.* heartburn
зарядда *эт.* charge, load
заряддал *эт.* charged
зарядка *з.* charger, charging
застава *з.* barrier
зат атооч *з.* noun
зат *з.* substance, matter
затвор *з.* bolt
заттык эмес *с.* immaterial
зачёттон өт *эт.* pass a test (in)
зачёттук китепче *з.* receipt, student's record book
зебра *з.* zebra
зекет *з.* alms
зергер *з.* eler, goldsmith

зеригүү *з.* boredom
зерик *эт.* bore
зериктир *эт.* annoy, bother, vex
зериктирме *с.* tedious, boring
зет *з.* Z
зефир *з.* zephyr
зилзала *з.* earthquake
Зимбабве *з.* Zimbabwe
Зимбабвиелик *з.* Zimbabwean
Зодиак *з.* Zodiac
Золушка *з.* Cinderella
зомбулук *з.* outrage, slavery, kabala slavery
зона *з.* zone, area
зоналаштыр *з.* zone
зоналык *с.* zone, regional
зоо I *з.* gorse
зоо II *з.* rock
зоодүкөн *з.* pet shop
зоокалуу *с.* rocky
зоолог *з.* zoologist
зоология *з.* zoology
зоологиялык *с.* zoological
зоопарк *з.* zoo
зоотехник *з.* livestock specialist
зоотехника *з.* zootechny, animal science
зор *с.* big, large, grandios, better, immense
зордо *эт.* rape, violate (интим)
зордоп *п.* by force, forcibly
зордоп ал *эт.* take away by force, withdrawal
зордоп алуу *з.* seizure, capture
зордоп аткарт *эт.* compel, force, make
зордоп *т.* by force, forcibly
зордук *з.* violence, force
зордукта *эт.* rape, assault, violate (интим)
зордуктоо *з.* rape, assault, violation (интим)
зордукчу *з.* user of force, aggressor, rapist
зоруккан ат *з.* hackney
зоруккан *с.* hackneyed, trite

Зулус *з.* Zulu
Зулустук *с.* Zulu
зуулда *эт.* hum, buzz, drone, whiz
зыгыр *з.* flax
зыгыр талаасы *з.* flax
зыкым *з.* curmudgeon, crosspatch
зымыра *эт.* fly out, rush out
зымырап чап *эт.* rush, tear, fly
зымырык куш *з.* fire bird
зымырыт билерик *з.* emerald
зымырыт *з.* emerald
зындан *з.* dungeon
зыпылдат *эт.* rush, whirl along, race, tear along
зыркыратып ооруган *с.* ache
зыркыратып ооруган оору *з.* ache
зыян *з.* damage, disadvantage, loss, wastage, harm, hurt, injury
зыян келтир *з.* do much harm (to), harm
зыян кыл *з.* damage
зыянда *эт.* damage (physically or morally)
зыяндуу *с.* harmful, disadvantageous, injurious, unhealthy
зыянкеч *з.* pest, vermin
зыянкечтик *з.* wrecking, sabotage
зыянсыз *с.* harmless
зыярат кылуу *з.* pilgrimage
зээн *з.* donation
зээндүү *с.* brainy, kind
зээндүүлүк *з.* ability (capacity in general)
зээнсиз *с.* talentless, incapable (of), unreceptive, slow-witted, stupid, dull

И

Ибилис *з.* Satan
идеал *с.* ideal, perfect
идеалдуу *с.* idealistic
идеализацияла *эт.* idealize
идеализм *з.* idealism

идеалист *з.* idealist
идеалисттик *с.* idealist(ic)
идентификация *з.* identification
идентификацияла *эт.* identify
идеолог *з.* ideologist
идеология *з.* ideology
идея *з.* idea, thought (of, about)
идеялык *с.* ideological
идеясыздык *с.* lack of ideals
идиома *з.* idiom
идиомалык *с.* idiomatic
идиш *з.* dish
идиш-аяктар *з.* dishes
иена *з.* yen
иероглиф *з.* hieroglyph, ideogram, ideograph
ижаарачы *з.* tenant
ижара *з.* rent
ижарага ал *эт.* rent, lease
из I *з.* trace; footstep, footprint
из II *з.* mark
из калтыр *эт.* leave (dirty) marks, traces
изгилик *з.* virtue
изгиликтүү *с.* virtuous
изде *эт.* look for, seek, dig, scour
издеп тап *эт.* search out, try to find
издөө *з.* searching, quest
издөө үчүн кара *эт.* have a look for (search for), light upon, track down, run to earth
издөөчү *з.* seeker, searcher
изи менен *т.* after
изилде *эт.* investigate, research into, explore, analyze
изилдеп бил *эт.* reconnoitre
изилдөө *з.* investigation, research, exploration
изилдөөчү *з.* researcher, investigator, explorer
изинде бол *эт.* be on the track of, shadow
изине түш *эт.* track, trace, track down
изине түшүү *з.* victimization
изолятор *з.* isolation

изоляциялык *с.* insulating
Израил *з.* Israel
изсиз *т.* unnoticeably
ий *эт.* arch, bend, fold, crease
ийгилик *з.* success
ийгиликке жет *эт.* succeed
ийгиликсиз *с.* unsuccessful, unfortunate
ийгиликтүү *с.* successful
ийик *з.* axle
ийил *эт.* bow, bend
ийилбес *с.* unbending, inflexible
ийилген *с.* curved, convex
ийилгич эмес *с.* inflexible
ийилгичтик *з.* flexibility, pliancy
ийилме *с.* flexible, pliant, lithe, floppy
ийилчээк *с.* compliant
ийин I *з.* burrow, hole, lair
ийин II *з.* forearm, shoulder
ийинге асынма *с.* over the shoulder
ийинди кыс *эт.* shrug
ийинди кысуу *з.* shrug
ийке *эт.* bob
ийкөө *з.* bob
ийле *эт.* crumble, curry, tan; knead (dough)
ийленген *с.* tanned, leathery, weather-beaten
иймей *эт.* warp, buckle
иймек *з.* hook, rounding, curving
ийне I *з.* needle
ийне II *з.* sting
ийне сапта *эт.* put in(to)
ийнелик *з.* dragon fly
ийнетерапия *з.* acupuncture
ийрейт *эт.* bend
ийри буттуу *с.* bandy-legged, bow-legged
ийри *с.* crooked, curve
ийри-буйру с. bent
ийрилген жип *з.* yarn
ийүү *з.* inclination

Икона *з.* Icon
икра *з.* calf, roe, spawnate
икра чачуу *з.* spawning
икс *з.* X
ил *эт.* fasten on, attach; hang
илбээсин *з.* game (hunted animal, quarry)
илгери жыл *эт.* advance, move forward
илгери жылдыр *эт.* move forward
илгери *т.* in those days, prior
илгерилөө *з.* advance, advancement
илгертен *т.* from ancient time
илгир *с.* tenacious
илгирлик *з.* tenacity
илгич *з.* hanger
илдирип ал *эт.* catch (of entanglement, fastening)
илег-илек *з.* stork
илең-салаң бол *эт.* waste time, mess about, maunder
илептүү *с.* exclamatory
илик жөндөмө *з.* genitive case
иликте *эт.* inquire
иликтөө *з.* inquiry
илим *з.* science, learning, study
илимий изилдөө *з.* scientific research
илимий *с.* scientific
илимий эмес *с.* unscientific
илин *эт.* hang, catch (on)
илиндирүү *з.* peg, hook, hooking
илинчек *з.* snag, obstacle
илип ал *эт.* hook, catch (on)
иллюзия *з.* illusion
иллюминатор *з.* porthole
иллюстратор *з.* illustrator
иллюстрация *з.* illustration
иллюстрацияла *эт.* illustrate
иллюстрацияланган *с.* illustrated
иллюстрациялуу *с.* illustrative
илмек *з.* frog
илээлеп бас *эт.* shuffle, drag someone along

илээнди *с.* slovenly, disorderly, sloven, untidy, scruffy
илээндилик *з.* slovenliness, untidiness, sloppiness
илээшкек *с.* viscous, sticky, boggy
илээшчектик *з.* viscosity, stickiness, bogginess
илээшчээк *с.* tedious, sticky
имарат *з.* building, edifice, premises
имарат сал *эт.* build (over, on, up), begin to build
имерилиш *з.* bend, wind
имитатор *з.* mimic, impressionist
иммигрант *з.* immigrant
иммиграция *з.* immigration
иммиграция кыл *эт.* immigrate
иммунизация *з.* immunization
иммунизацияла *эт.* immunize
иммунитет *з.* immunity
императив *з.* imperative
императивдүү *с.* imperative
император *з.* emperor
империализм *з.* imperialism
империалист *з.* imperialist
империалисттик *с.* imperialist(ic)
империя *з.* empire
империялык *с.* imperial
имперфект *з.* imperfect
импичмент *з.* impeachment
импорт *з.* import
импортто *эт.* import
импорттоочу *з.* importer
импотент *с.* impotent
импотенция *з.* impotence
импульс *з.* impulse
импульстуу *с.* impulsive
инвентардык *с.* inventory
инвентаризация *з.* inventory making, inventorying
инвентаризацияла *эт.* inventory
инвентарь *з.* stock, equipment, appliances
инверсия *з.* inversion
инвестиция *з.* investment

инвестиция кыл *эт.* invest
инвестор *з.* investor
ингалятор *з.* inhaler
ингредиент *з.* ingredient
Инд Океаны *з.* Indian Ocean
индекс *з.* index
индивид *з.* individual
индивидуалдык *з.* individuality
индивидуализация *з.* individualization
индивидуализацияла *эт.* individualize
индивидуализм *з.* individualism
индивидуалист *з.* individualist
индивидуалисттик *с.* individualistic
индикатор *з.* indicator
Индия *з.* India
Индиялык *с.* Indian
Индоевропалык *с.* Indo-European
Индокытай *з.* Indo-China
Индокытайдык *с.* Indo-Chinese
Индонезия *з.* Indonesia
Индонезиялык *с.* Indonesian
индуктор *з.* inductor
индукция *з.* induction
Индус *з.* Hindu
Индустан *з.* Hindustani
индустриализация *з.* industrialization
индустрия *з.* industry
индустриялаштыр *эт.* industrialize
индюк *з.* turkey
инерция *з.* inertia
инженер *з.* engineer
инженерия *з.* engineering
Инжил *з.* Gospels
ини *з.* younger brother
инкубатор *з.* incubator
инкубация *з.* incubation
инкубациялык *с.* incubative, incubatory
инсан *з.* person, individual, human being

инсектицид *з.* insecticide
инспектор *з.* inspector, controller
инспекция *з.* inspection
инспекцияла *эт.* inspect
инстинкт *з.* instinct
инстинкттүү *с.* instinctive
институт *з.* institute, institution
инструктаж *з.* instructing
инструктор *з.* instructor
инструкция *з.* instructions, directions
инструкцияла *эт.* instruct, give instructions to
инструкциялуу *с.* instructional
инструменталист *з.* instrumentalist
инструментте *эт.* arrange for instruments
инструменттөө *з.* instrumentation
инсулин *з.* insulin
инсульт *з.* cerebral thrombosis
инсценировка *з.* dramatization, adaptation for stage or screen
интеграция *з.* integration
интеллект *з.* intellect
интеллектуалдуу *с.* intellectual
интеллигент *з.* intellectual; cultured, educated
интеллигенция *з.* intelligentsia, professional class(es)
интенсивдүү *с.* intensive
интенсивдүүлүк *з.* intensive
интенсификация *з.* intensification
интенсификацияла *эт.* intensify
интервал *з.* interval
интервью ал *эт.* interview
интервью *з.* interview
интернат *з.* boarding school
интернационал *з.* international
интернационализация *з.* internationalization
интернационализм *з.* internationalism
интернационалист *з.* internationalist
интерпретация *з.* interpretation, commentary
интерпретацияла *эт.* interpret
интонация *з.* intonation

интонация менен айт *эт.* intone
интриган *с.* schemer
интурист *з.* foreign tourist
инфаркт *з.* infarct, infarction, heart attack
инфекция *з.* infection
инфинитив *з.* infinitive
инфляция *з.* inflation
информатик *з.* information scientist
информатика *з.* information science, informatics
информатор *з.* informant
инфра-кызыл шоола *с.* infrared
инцидент *з.* incident
инъекция *з.* injection
ион *з.* ion
ипотека *з.* mortgage
ипподром *з.* hippodrome, racecourse
Ирак *з.* Iraq
Ирактык *с.* Iraqi
Иран *з.* Iran
Иран *с.* Iranian
ирге *эт.* choose
иргел *эт.* chosen
иреге *з.* door step
иренжи *эт.* distressed
иренжит *эт.* distress
ирет *з.* instance
ирети келгенде *с.* in turn, apropos, at the point, opportunely
иретке сал *эт.* regulate
иретсиз *с.* disordered, disorderly, disorganized
ири *с.* large, huge, big, large-scale
ирилештир *эт.* amalgamate
ирим *з.* whirlpool
ириң *з.* fester, suppuration
ириңде *эт.* allow to fester, allow, rot, allow decay
ириңдей башта *эт.* fester
ириңдет *эт.* let rot, allow to decay
ириңдин уясы *з.* abscess, ulcer
ириңдөө *з.* suppuration

ириңдүү *с.* purulent
ирис *з.* iris
Ирландия *з.* Ireland
Ирландиялык *с.* Irishman
ирмөө *з.* winking, twinkling, blinking
ирония *з.* irony
иррационалдуу *с.* irrational
искусство *з.* art
искусство тарыхчысы *з.* art historian
Ислам *з.* Islam
Исландия *з.* Ireland
Исландиялык *з.* Icelander
Испан *с.* Spaniard, Spanish
Испания *з.* Spain
истерик аял *з.* hysterical woman
истерик эркек *з.* hysterical man
истерика *з.* hysterics (талма оору)
истерия *з.* hysteria (нерв оорусу)
истериялык *с.* hysterical
историограф *з.* historiographer
историография *з.* historiography
ит бекер *с.* dirt-cheap
ит жандуу *с.* tenacious of life, hardy
ит *з.* dog
Италия *з.* Italy
Италиялык *с.* Italian
итер *эт.* press, put pressure (upon), push (propel; exert pressure to move)
итерип чыгар *эт.* shove out, bundle out
иткел *з.* scum
иткелден *эт.* form a scum, form a scale
ич I *эт.* drink, drink up
ич II *з.* stomach
ич алдыруучу каражаттар *з.* laxative, purgative
ич ара *с.* internecine, intestine
ич ара тартыш *з.* civil strife, internecine strife
ич катуу *з.* constipation
ич кийим *з.* underclothes

ич күй *эт.* begrudge
ич өтүү *з.* diarrhoea
ичеги түйүлүү *з.* turn, turning
ичегидеги жел *з.* gauze
ичеги-карын *з.* gastrointestinal
ичегилер *з.* intestines, intestinal, bowels
ичи кара *с.* a black heart; insincere
ичи тар *с.* jealous person
ичин жар *эт.* disembowel, eviscerate
ичинде *т.* in, at, inside, among
ичине кир *эт.* fall (into), lapse (into), sink (into)
ичип бүт *эт.* drink (up)
ичке дем тарт *эт.* take breath
ичке *с.* taper
ичкелетүү *з.* sharpening
ичкелик *з.* delicacy
ичкерки *т.* inner
ички *с.* inner, interior, domestic, intra, internal, inside
ичкилик *з.* drinking, liquor
ичте *т.* in, inside
ичүү *з.* drinking
иш I *з.* affair, business, career, deed
иш II *з.* job
иш аракет *з.* action
иш жүзүндө *т.* effectively
иш жүзүнө ашпас *с.* impracticable, unrealizable
иш күн *з.* weekdays, working days, workdays
иш ташта *эт.* strike
иш таштоо *з.* strike, striking
иш таштоого катышуучу *з.* striker
ишаарат *з.* insinuation
ишаарат кыл *эт.* insinuate
иш-аракет *з.* action
Ишемби *з.* Saturday
ишен *эт.* believe, entrust (to), rely, trust (in), put one's faith (in), confide (in)
ишенбе *эт.* disbelieve, distrust
ишенбеген *с.* uncertain; distrustful, mistrustful

ишенбегендик *з.* uncertainty
ишенбей кал *эт.* lose faith (in), lose confidence (in)
ишенбес *с.* distrustful
ишенбестик *з.* distrust, mistrust
ишенбөө *з.* disbelief, distrust
ишенбөөчүлүк *з.* in bad faith, unbelief, lack of faith
ишенгич *с.* trustful, credulous, gullible, gullible
ишенгичтик *з.* credulity, gullibility, trustfulness, credulity
ишендир *эт.* persuade; assure (of), certify, tell
ишендирмелик *с.* persuasive
ишендирүү *з.* persuasion
ишенерлик эмес *с.* inconclusive, unreliable
ишеним *з.* assurance, protestation; faith, belief (in), trust, confidence
ишеним кайт *эт.* lose faith (in), lose confidence (in)
ишенимде *т.* trusted
ишенимдүү *с.* confident, faithful
ишенимдүүлүк *з.* confidence
ишенимсиз *с.* unreliable
ишенич *з.* assurance, belief, confidence
ишеничсиз *с.* unreliable
ишеничтик *з.* faith sincerity
ишеничтин символу *з.* credo
ишеничтүү *с.* certain, confident, confiding, reliable, trustworthy, safe, loyal
ишеничтүүлүк *з.* fairness, honesty, loyalty, good faith, faithfulness, loyalty
ишенчиликти сакта *эт.* keep faith
ишенчиликтүүлүк *з.* reliability, trustworthiness, loyalty
ишенчээк *с.* credulous
ишенээрлик эмес *с.* unreliable, untrustworthy, insecure
иши бар болуп кал *эт.* become employed, get a job
иши мене жол көрсөтүүчү *з.* precursor
иши оңунан чыккан *с.* lucky
ишкана *з.* establishment, institution
ишканалык *с.* entrepreneurial
ишке ашуу *з.* embodiment
ишке ашыр *эт.* embody, incarnate

ишке ашыруу *з.* embodiment
ишке ашырылбас *с.* impracticable
ишке кирүү *з.* accession
ишкер айым *з.* businesswoman
ишкер киши *з.* businessman
ишкер *с.* active, agent, business, efficient, sensible, practical
ишкердүүлүк *з.* activity, activities
ишмер *с.* agent, foreman
ишмердик *з.* action, business, efficiency
ишмердүү *с.* active
ишсиз *с.* unemployed

иште *эт.* 1. work; **ал өзү иштебестен бирөөлөрдү иштөөгө мажбурлайт** he works his men hard; 2. (set in motion, actuate) **иштет, аракетке келтир**; **бул машинаны кандай иштетип жатасыңар?** how do you work this machine? 3. (effect): **баатырдыктын үлгүсүн көрсөт** work wonders; 4. (achieve by working) **иштеп жетиш/тап**; **ал жөнөкөй жумушчудан директорго чейин көтөрүлдү** he worked his way up to the rank of manager; 5. (operate, manage: a mine, land) **иштет**; **шахтаны Италиялыктар иштетишти** the mine was worked by Italians; 6. (move, bring by degrees); **ал теманы өзүнүн сүйүктүү темасына бурду** he worked the conversation round to his favorite subject; 7. (shape, manipulate; see also wrought) **иштеп/иштетип чык**; **май чыгар** work butter; 8. (make by stitching) **саймала**; **дасторкондогу гүлдөр жибек жип менен саймаланган** a design of flowers was worked in silk on the tablecloth; 9. (labor, be employed) **иште**; **аттай иште** work like a horse; **бир маселенин үстүндө иште** work at a problem; **Латын тилинин үстүнөн иште** work at Latin; **тынчтык үчүн күрөш** work for peace; 10. (operate, function) **кызмат кыл**; **тормоз иштөөдөн баш тартты** the brake won’t work; **менин саатым иштебей калды** my watch stopped working; **бул аппарат ток менен иштейт** the machine works by electricity; 11. (produce desired effect): **план иштеп жатат** the plan worked; **дары жардам берди** the medicine worked; 12. (move gradually) **чыгып кал**; **анын көйнөгү шымынан чыгып калыптыр** his shirt worked out of his trousers; 13. work in **кош, аралаштыр**; **жумурткага шекер жана май кошуп, анан кургак кошулмаларды аралаштырасыз** mix butter, sugar and eggs, then work in the dry ingredients; **ачууңузду менден чыгарбаңыз** don’t work off your

irritation on me; **мен бул карызды эч качан төлөй албайм** I shall never be able to work off this debt; **жоопту өзүңүздөр табыңыздар** you must work out the answer yourself; 14. **болуп кал**; (turn out) **биздин нике ийгиликсиз болуп калды** our marriage hasn't worked out; 15. (beat up): **хулигандар тобу аны өлгөнгө чейин уруп койду** the gang worked him over**.**

иштемчил *с.* hardworker

иштен айда *эт.* fire, break, push (dismissal)

иштен бошотуу *з.* fire

иштеп даярда *эт.* make, turn out

иштеп тап *эт.* earn, make

иштеп тапканы *з.* earnings

иштеп чарча *эт.* overwork, tire someone out with work

иштеп чыгар *эт.* manufacture, prepare

иштеп чыгаруу *з.* manufacture, workmanship

иштеп чык *эт.* establish

иштермен *з.* hard worker

ишти соз *эт.* dawdle

иштиктүү *с.* efficacious

иштиктүүлүк *з.* efficacy

иштин көзү *з.* in ♦ **ал иштин көзүн, баарын билет** he knows all the ins and outs of the affair.

иштөөгө жөндөмдүү *с.* efficient

иштөөгө келишим түз *эт.* contract to work (for), hire someone out (to), sign a contract

иштөөгө эптүүлүк *з.* efficiency

июль *з.* July

июнь *з.* June

Й

Йемен *з.* Yemeni

Йемендик *с.* Yemeni

йети *з.* yeti, abominable snowman

йог *з.* yogi

йога *з.* yoga

йогурт *з.* yog(h)urt

йод *з.* iodine
йоду бар *с.* containing iodine
йота *з.* iota

К

каадалуу *с.* steady
каада-салт *з.* tradition, ceremony
каакым *з.* dandelion
каала *эт.* desire, lust, wish (for)
каалабагандык *з.* reluctance
каалабоо *з.* unwillingness, disinclination
каалаган *с.* desirable, advisable, preferable
каалагандар *т.* people who wish\want
каалаганча *т.* ad lib
каалоо *з.* anxiety, desire, keenness, wish (for)
каалоочулар *з.* persons interested, those who so desire
каар *з.* malice, wrath, spite, anger, brutality
каардан *эт.* bear malice
каарданган көз караш *з.* scowl
каардуу *с.* wrathful, hard, malicious, spiteful, bad-tempered, fury
каарман *з.* role, characters
каары келүү *с.* wroth
каары *эт.* pitch into, go for
каарын келтир *эт.* incense
каат жыл *с.* lean year, bad harvest year
каат *с.* bad harvest, failure of crops, drought
кабак *з.* eyelid
кабакка баса кий *эт.* pull down (over one's head or eyes)
кабар жөнөт *эт.* dispatch, report, send a message
кабар *з.* news (of), information
кабардар эмес *с.* ignorant (about), not well-informed (about)
кабарландыр *эт.* inform, notify
кабарсыздык *з.* uncertainty, obscurity
кабарчы *з.* correspondent; messenger, herald
кабат I *з.* layer, stratum
кабат II *з.* story (floor)

кабатталуу *з.* stratification, layer, deposit
кабаттуу *с.* layered, multi-storey, high-rise
кабель *з.* cable
кабинет *з.* cabinet, study, consulting room, surgery
кабык *з.* crust, peel, rind, skin, husk, shell
кабыксыз *с.* unhusked
кабыл ал *эт.* take (use regularly; food or drink); **ал баңги заттарын кабыл ала баштады** he has begun to take drugs; **кабыл ал, ал** 1. accept (agree to receive); **ал чай пул алгандан баш тартты** he refused to accept a tip; 2. (recognize, admit) **тааны, моюнга ал**; **сиз бул фактыны моюнга алышыңыз керек** you must accept this fact
кабылан *з.* panther
кабылт *эт.* mix up, entangle (in)
кабылып кал *эт.* become mixed up, entangled (in), be involved in
кабыр *эт.* bend, curve inwards
кабырга *з.* rib
кабырчыктын бир бөлүгү *з.* scale
кабырылган орун *з.* dent
кабырыңкы *с.* bend, curve inwards
кавалер *з.* admirer, cavalier
кавалерист *з.* cavalryman
Кавказ *з.* Caucasian
Кавказдык *с.* Caucasian
кагаз *з.* paper
кагуу *з.* flap, flapping
кагыл *эт.* struck
кагылган мамы *з.* stake
кагылыш *з.* push, shove, (sport) put, collision, clash, skirmish
кагып жибер *эт.* wave, flap
кагып киргиз *эт.* drive in, hammer in
кагыра *эт.* dry, wither
кагыш *з.* beating, throb, curse
кадала кара *эт.* stare, searching look
кадам *з.* 1. footstep 2. step
кадамдап бас *эт.* overstep
кадиксиз *с.* doubtless

кадимки *с.* ordinary, commonplace
кадоочу *з.* riveter
кадрдык бөлүк *з.* cadre
кадрдын сыртындагы *с.* voice-over
кадыр-барк *з.* merit, virtue, dignity
кадыресе *т.* simple, temporal; *с.* dull, humdrum
кадыреселик *с.* simplicity
кадырла *эт.* respect, revere
кадырлоо *з.* esteem, respect
кадырлуу *с.* respectful, reputable
каерден *т.* from where?
кажала *эт.* gnaw
кажыбас *с.* steadfast
кажылдактык *с.* querulous
кажыра *эт.* shrink
каз I *з.* goose
каз II *эт.* excavate, plough up, turn up, dig
каза болуу *з.* death
каза тап *эт.* perish
Казак *с.* Kazakh
Казакстан *з.* Kazakstan
казал *з.* ghazal
казан *з.* wok for cooking food
казан *з.* wok for cooking food
казанча *з.* pot, mess tin
казарма *з.* barrack
казармадай *с.* barrack-like appearance
каздын баласы *з.* gosling
казино *з.* casino
казкана *з.* goose pen, goose run
казна *з.* exchequer, treasury, money, property
казналык кылуу *з.* treasury, exchequer
казуу I *з.* excavation
казуу II *з.* digging
казуучу *з.* storage
казык *з.* stake, picket
казына *з.* treasury
казыналык *с.* fiscal, of state, of treasury

казып алынуучу *з.* mineral, fossil
казып изде *эт.* dig
кайгы *з.* sadness, melancholy, tribulation, grief, sorrow, woe
кайгыга салуу *з.* chagrin
кайгыдан чеккен азап *з.* real telling off
кайгылан *эт.* grieve (for), mourn
кайгылуу *с.* sad, melancholy, sorrowful, pitiful, regrettable, woeful
кайгыр *эт.* sorrow, woe, be sad
кайгырба *эт.* don't worry
кайгыруу *з.* condolences
кайгысы арылбаган *с.* inconsolable, disconsolate
кайда *т.* where
кайдадыр бир жерде *т.* anywhere, somewhere
кайдан *а.* from where?
кайдыгер *с.* antipathetic, indifferent
кайдыгерлик *з.* apathy, indifference
каймак *з.* cream
каймактуу *с.* creamy
кайман *з.* cayman
кайманалуу *с.* allegorical
кайна *эт.* boil
кайнак суу *з.* boiling water
кайнат *эт.* boil
кайнаткыч *з.* boiler
кайнатма *з.* boiled, brew
кайнатуу *з.* boil
кайнатуучу бөлмө *з.* boiler house
кайнатылган суюк тамак *з.* broth, slop
кайнатып парла *эт.* boil down, extract by boiling, steam
кайноо *з.* boiling
кайпып учуу *з.* hedge hopping flight
кайра *ба.* 1. again 2. re-
кайра бар *эт.* revisit
кайра кароо *з.* review
кайра *эт.* whet
кайрадан *т.* again, once more
кайрак *з.* whetstone

кайра-кайра *т.* repeatedly
кайрап жукарт *эт.* grind down, eat away
кайрат *з.* temerity
кайраткер *с.* courageous, ardent
кайратсыз *с.* weakling
кайраттуу *с.* manly, steadfast, volitional, gallant; cheerful, bright, hale and hearty
кайратыңа кел *эт.* dare (have courage)
кайраштыр *эт.* incite
кайрыл *эт.* address to
кайрым *з.* kindness
кайрымдуу *с.* charitable, merciful
кайрымдуулук *з.* charity
кайрымсыз *с.* merciless
кайсы жакка? *т.* where to?
кайсы жактан? *т.* from where?
кайсы жерге? *т.* where to?
кайсы жерде? *т.* where?
кайсы жерден? *т.*from where?
кайсы? *т.* which?
кайт I *эт.* return, revert
кайт II *эт.* bring back, get back, call back
кайта айт *эт.* repeat (recite)
кайта айтып бер *эт.* retell
кайта бас *эт.* reprint
кайта басып чыгар *эт.* republish
кайта башта *эт.* renew, resume, restore
кайта баштан *с.* afresh, anew, again, -re
кайта кел *эт.* return
кайтала I *эт.* repeat (say or do again), revise, review
кайтала II *эт.* duplicate
кайталама *с.* repeated
кайталанбас *с.* irreversible
кайталоо *з.* repetition, revision
кайтар I *эт.* retaliate
кайтар II *эт.* return, give back, pay back
кайтаруу *з.* return, repayment, reimbursement
кайтарылбас *с.* irrevocable, irretrievable

кайтма *с.* recurring
кайтуу *з.* return, home coming
кайтышта *с.* return
кайф кылуу *з.* kicks, buzz
кайчы *з.* scissors
кайчылаш жол *з.* crossroad
кайчылаш *эт.* wry
кайык *з.* boat, canoe
кайыктын калагы *з.* oar, scull
кайыкчы *з.* boatman
кайын ага (кайнага) *з.* spouse's older brother
кайын ага же ини *з.* brother-in-law
кайын ата (кайната) *з.* spouse's father
кайың *з.* birch
кайын ини (кайни) *з.* spouse's younger brother
кайын сиңди *з.* sister-in-law
кайын эже (кайнеже) *з.* spouse's older sister
кайыңдуу *с.* birch, a flogging
кайып тик *эт.* sew up, stitch up
кайыптан кабар берген *с.* prophetic
кайыр берүүчү *з.* donor
кайыр *з.* alms
кайырдуу *с.* virtuous
кайырмак *з.* sinker
кайырмактын кылы *з.* line
кайырчы *з.* beggar
кайыш *з.* strap
как I *эт.* pulsate
как II *эт.* knock in, hammer in
кака *эт.* choke, swallow the wrong way
каканак *з.* membrane
какао *з.* cacao, cocoa
какач *з.* dandruff
каккыла *эт.* tap
какта *эт.* dry (in the sun), dry-cure, jerk
какталган *с.* dried
кактус *з.* cactus
какша *эт.* chatter

какшы *эт.* dry

какшык *з.* sarcasm, contempt, mockery

какшыкта *эт.* mock, sneer

какшыкчыл *с.* malicious, spiteful, snide, venomous, being sarcastic

какшыма ысык *з.* intense heat, sultriness

какылда *эт.* cackle

какылдоо *з.* cackling, clucking

какырык *з.* phlegm

кал I *эт.* stay

кал II *з.* birthmark, mole

калай *з.* tin

калай уста *з.* tinsmith, tinman

калак *з.* shovel, trowel, scoop, oar, paddle

калак ур *эт.* row

калактуу *с.* rowboat

калакчы *з.* rower, oarsman

каламбур *з.* pun

каламбурист *з.* punster

каламбурлат *эт.* pun

каламбурлуу *с.* punning

калбыр *з.* riddle

калбыр кыл *эт.* pierce with holes

калган *т.* remaining

калдык *с.* left-over, remnants, residual, vestigial

калдыксыз *з.* entirely, without remainder

калем *з.* pen, pencil

калемдеш *з.* colleague

калемпир *з.* pepper

календарь *з.* calendar

калжактаган *с.* shameless, brazen

калжыңда *эт.* play the fool

калий *з.* potassium

калийден жасалган *с.* potassium

калийлүү *с.* potassic, potassium

калк *з.* population, inhabitants, peopling

калка *з.* cover (shelter, protection)

калкала *эт.* take cover; cover (overspread; also cover up, cover over)

калкаланган жай *з.* pew

калкалап кой *эт.* fence off

калкан *з.* shield

калканчык *з.* roof, shelter

калкылдабас *с.* steadfast, unshakeable, inflexible

калкылдак *с.* unstable, unsteady

калкып чык *эт.* rise to the surface, surface

Калмык *з.* Kalmuck

Калмыктык *с.* Kalmuck

калория *з.* calorie

калориялуу *с.* high-calorie, fattening

калориясы аз *с.* low-calorie

калп айт *эт.* lie, tell lies, talk nonsense cheat

калп *з.* lies, nonsense; invention, idea

калпак *з.* Kyrgyz national hat for men

калпка чыккыс *с.* irrefutable

калпты чубурт *эт.* talk a lot of nonsense

калптык *з.* falsity, error, cheating

калпычы болуп кал *эт.* become a liar

калпычы *з.* liar, chatterbox, cheater

калтаарыбаган *с.* impertinent, insolent, daring, audacious

калтаарыган бол *эт.* be a coward, funk

калтаруу *з.* embarrassment

калтылда *эт.* fluctuate, startle

калтылдай башта *эт.* start, wince, flinch, shudder, quiver

калтыр I *эт.* leave (allow or cause to remain); ♦ **жараттан тырык калды** he wound left a scar; **менде … сезим калды** I was left with the feeling that . . .; **андан аялы үч баласы менен калды** he left a wife and three children; **жалгыз калтырыңызчы!** leave me alone! **эшикти ачык калтырыңыз!** leave the door open!

калтыр II *эт.* miss; ♦ **сиз көп сабак калтырдыңыз** you missed many lessons

калтыра *эт.* chill, shiver, feel shivery, feverish

калтыратма *з.* fever

калтыруу *з.* abrogation

калтырылбас *с.* urgent, pressing

калыбына келтир *эт.* restore, renew, rehabilitate; reconstruct, reconstitute

калыбына келтирүү *з.* restoration

калың I *с.* thick, heavy, stout, dense

калың II *з.* bride money

калып *з.* boot tree, last, shoe

калыптандыр *эт.* shape, shaped

калыс *с.* neutral, impartial, unbias(s)ed

калыстыгы жок *с.* biased, discriminatory

калыстык *з.* neutrality, impartiality

калька *з.* tracing paper

кальмар *з.* squid

кам көр *эт.* care, tend (charge, responsibility), take care (of), look after

кам көргөн *с.* anxious; (worried, uneasy) ♦ **мен анын коопсуздугуна бушайманмын** I am anxious for his safety.

кам көрүү *з.* concern

кама *эт.* arrest, sequestrate, confine, shut up, incarcerate, imprison

камакта болуу *з.* confinement, incarceration, captivity

камалган киши *з.* prisoner, convict

каман *з.* boar, hog, wild boar

камбала *з.* flatfish

камбыл *с.* agile, thrifty, provident

камбылдык *з.* thriftiness

камда *эт.* stock, store, lay in a stock of

камдуу *с.* thoughtful

камикадзе *з.* kamikaze

камин *з.* fire place, (open) fire

камкор *с.* thoughtful

камкордук *з.* care, attention(s), concern, solicitude, thoughtfulness, anxiety, worries

камкордуу *с.* careful

камкорсуз *с.* careless

кампа *з.* cornbin, barn, granary, warehouse, storehouse

кампания *з.* campaign

кампачы *з.* storeman

камсыз болбогон *с.* without means, unprovided for

камсыз кыл *эт.* supply, provide
камсызда *эт.* supply, provide
камсыздан *эт.* cover, provide, stock up, assured
камсыздандыр *эт.* insure, guarantee, guaranteed
камсыздандыруу *з.* insurance, cover
камсыздандыруучу *з.* insurer, provider
камсыздандырылган *с.* insured, provided
камуфляж *з.* camouflage
камчы *з.* whip, lash
камчыла *эт.* flog, lash, castigate, whip
камылгалуу *с.* attentive
камыр *з.* dough
камырабас *с.* imperturbable
камыш *з.* cane, reed, rush
кан *з.* blood
кан ичээр *с.* parasite
кан коё бер *эт.* bleed
кан куй *эт.* transfuse
кан соргуч *с.* parasite
кан тамырлар *з.* blood vessel
кана ич *эт.* slake one's thirst (with, on)
кана *эт.* bleed
канааттан *эт.* be content (with), be satisfied (with)
канааттанаарлык *с.* satisfactory
канааттанба *эт.* dissatisfy, be dissatisfied
канааттандыр *эт.* satisfy
канааттандырарлык *с.* satisfactory
канааттандырбаган *с.* unsatisfactory
канааттандыруу *з.* satisfaction
Канада *з.* Canada
Канадалык *с.* Canadian
канайым *з.* queen
канаке? *т.* how?
канал *з.* canal, channel
канализация *з.* sewerage, sewer (system)
канализациялык *с.* sewer(-pipe)
канарейка *з.* canary
канарейканын түсүндөй *с.* canary-colored

канат *з.* wing, flank
канатсыз *с.* wingless, uninspired
канаттуу *с.* winged
каңгыма *с.* wanderer
каңгырак *з.* rumble, hum, boom
каңда *эт.* solder (onto)
кандай болсо да *а.* some one, any
кандай жол менен болсо да *т.* somehow (or other), anyhow, which
кандай? *а.* how? which?
кандайдыр *а.* any
кандайдыр бирөө *а.* someone
каңдап жама *эт.* solder
кандаш *з.* sibling
кандаш туугандык *з.* blood relationship
кандидат *з.* candidate
кандидатура *з.* candidature
каңдоо *з.* soldering
кандуу *с.* bloody
кандын айланышы *з.* circulation of the blood
кандыр *эт.* quench
канжар *з.* dagger
каникул *з.* holidays
канкор *з.* blood sucker
канкордук *з.* butchery
каңкуу *з.* allusion
каңкылда *эт.* scream, squeal, yelp
каңкылдак *с.* shrill, given to screaming, squealing, yelping
кан-сөлү жок *с.* anaemic, pale, bloodless
кансыз *с.* pale
кансыздык *с.* bloodless
кансыроо *з.* bleeding
кант *з.* sugar
кант кошулган *с.* candied, sweet
кант сал *эт.* sugar, sweeten
кантала *з.* bug, bedbug
канталап көгөргөн жер *з.* bruise
каңтар *эт.* unscrew, unwind

кантип? *т.* how?
канттуу *с.* saccharine, sugary
канцелярдык товарлар *з.* office supplies
канцелярия *з.* office
канча жолу? *т.* how many times?
канча? *т.* how many\much?
канчалап? *т.* at what?
канчалык *т.* as far as, so far as, just as much
канчык *з.* bitch
каңшаар *з.* gossip, hearsay
каңшыла *эт.* howl, yelp
каны аз *с.* anaemic
каны суюк *с.* uncontrolled
каныккан *с.* saturated
каныккандык *з.* saturation, richness
каңылтыр *з.* name plate, number plate
каңырыш ук *эт.* fail to hear all of
кап *з.* bag, sack
капа кыл *эт.* offend, dispirit, sadden
капалуу *с.* macabre, plaintive, regretful
капарсыз *с.* untroubled
капас *з.* cage, cell, coop, hutch
капитал *з.* capital (wealth)
капиталдаштыр *эт.* capitalize
капитализация *з.* capitalization
капитализм *з.* capitalism
капиталист *з.* capitalist
капиталисттик *с.* capitalist(ic)
капитан *з.* captain
капитандык *с.* captain
капка сал *эт.* bag, sack
капкак *з.* lid,cover
капкан *з.* trap
капканчы *з.* trapper
капкара *с.* pitch black
капкараңгы *с.* pitch-dark
капот *з.* hood, bonnet, cowl
капрон *з.* kapron

капта *эт.* sack
каптал I *з.* slope
каптал II *с.* side, flank, lateral, sidelong
капталдата жайгаштыр *эт.* juxtapose
капталы менен *т.* sideways
капуста *з.* cabbage
капуста көпөлөгү *з.* cabbage butterfly
капчыгай *з.* canyon
капчык з.wallet, purse
капыс *т.* abruptly
капыстан *т.* unexpectedly, unaware
капюшон *з.* hood, cowl
кар бас *эт.* cover lightly
кар бүртүгү *з.* snow flake
кар жаа *эт.* snow, snow fall
кар *з.* snow
кар киши *з.* snowman
кар топ *з.* snowball
кар түшүү *з.* snowfall
кара I *эт.* look, glance, stare
кара II *эт.* take a look at, examine, inspect

кара III *с.* black, dark *с.* 1. black (color); **кара түстө кийин** dress in black; **кара кийин (аза мезгилинде)** wear black for someone; **көк кийин (кыргыздар)**; 2. **кара менен боёо** (paint); **эшикти кара сыр менен боёо** give the door a coat of black; 3. **көө**; **жеңиңиз көө болуп калыптыр** you have some black on your sleeve; 4. (Negro) **кара расага кирүүчүлөр, каралар**; 5. (horse) **кара ат. 6. уят бол** put up a black; *с.* 1. (color) **кара**; **сыядай, чайырдай кара** as black as ink; **кара көз** a black eye**.** 2. **кара иш** a black deed; **ичи кара** a black heart; 3. **кара киши, кара терилүү** blacks; 4. **кара-ак, түстүү эмес** black and white; **ал аны көк-ала кылып уруп койду** he beat him black and blue; **кара магия** black art; **кара нан** black bread; **сүт кошулбаган кофе** black coffee; **муз, тайгалак** black ice; *эт.* 1. **кара менен бойо, сырда** paint black; **бирөөнүн көзүн көгөрт** black someone's eye; 2. (boycott) **кара тизмеге киргиз**; 3. **карала, күнөөлө**; 4. **вакса менен жылтыратып майла** black, polish; 5. **шайлабай кой** black-ball, reject, fail to elect

кара IV *эт.* review, view

кара бол *эт.* be blackened
кара бүлдүркөн *з.* blackberries, huckleberry
кара буудай *з.* rye
кара далы кыз *з.* girl, maiden, unmarried girl
кара дыйкан *з.* peasant
кара жыгач *з.* elm tree
кара ичеги *з.* small intestine
кара иш *с.* a black deed
кара кий *эт.* mourn
кара кийин *эт.* wear black for someone
кара көз *с.* a black eye
кара көсөө *з.* blight, smut, rust
кара куназ *з.* stork
кара куурай *з.* hemp
кара күч *з.* witchcraft, sorcery, magic
кара куш мээ *з.* cerebellum, parietal
кара магия *з.* black art
кара май самыны *з.* coaltar soap
кара менен бойо *эт.* black, paint black
кара мүртөз *с.* dirty, nasty, vile, repulsive
кара мүртөздүк *з.* filth, muck, dirty trick
кара ниет *с.* vile, foul
кара ниеттүү *с.* dishonest
кара ниеттүүлүк *з.* dishonesty, vileness, foulness, insincerity
кара нөөшөр *з.* heavy shower, downpour, cloudburst
кара өрүк *з.* prune
кара санатай *с.* ill-wisher, unscrupulous
кара санатайлык *з.* villainous, malevolence, ill-will
кара сөз *з.* prose
кара сур *с.* wog
кара тер бас *эт.* be possessed (to do something)
кара тизмеге киргиз *эт.* black (boycott)
карабастан *с.* in spite of, irrespective (of)
карагаз *з.* paraffin stove
карагай *з.* spruce (picea), fir(tree), acacia
карагайча *з.* fir, spruce

караганда *ба.* than, according to; ♦ **ал мага караганда узунураак** he is taller than I; **сиз тезирээк баса албайсызбы?** can't you walk faster than that?

карагат *з.* blackcurrant

карагер *с.* brown, hazel

каражат *з.* expense, outlay

каражатта *эт.* expend, spend

каражаттап түгөт *эт.* exhaust, drain

кара-көк *с.* navy blue

каракта *эт.* plunder

карактап ал *эт.* rob, amass by robbery, pillage

карактоо *з.* robbery

каракуль *з.* astrakhan

каракуш мээ *з.* cerebellum

каракчы *з.* robber, scarecrow, plunderer

каракчылык *з.* piracy, robbery, plunder

карала *эт.* black, jug

карамагына өткөрүү *з.* subjection

карама-каршылык *з.* contrast, contrasting, resistance

карамель *з.* caramel

караңгы *с.* dark, dim, ignorant

караңгыда *т.* at dark

караңгылык *з.* dark, gloomy, dismal, darkening, obscuring, darkness, gloom

карандай *с.* unmixed

карандаш *з.* pencil

карантин *з.* quarantine

карантиндик *с.* bill of health

карап бил *эт.* see (ascertain by looking; find out)

карапа *з.* pot, jug, vase, earthernware

карапайым *с.* simple

карапайымдык *з.* simplicity

карапачы *з.* potter

карар *эт.* dim

карась *з.* crucian

карат *эт.* turn one's eyes upon

карате *з.* karate

каратист *з.* karate enthusiast

кара-тору *с.* dark-skinned person
караш *з.* look (glance), view
караштуу *с.* dependent (on)
карга *з.* crow
карган *эт.* swear; damn
каргануу *з.* incantation
каргылдан *эт.* wheeze
каргыш *з.* ban, damn, imprecation, malediction
каргыш тийген *с.* cursed, damnable
кардар з.client, customer
кардиограмма *з.* cardiogram
кардиолог *з.* cardiologist
карек *з.* pupil (of the eye)
кариб деңизи *з.* caribbean sea
кариес *з.* caries, decay
карикатура *з.* caricature, cartoon
карикатурист *з.* caricaturist, cartoonist
каркас *з.* frame, framework
каркастык үй *с.* framehouse
каркылда *эт.* cackle, cluck; caw, croak
каркыра *з.* crane
карлуу *с.* snowy
карлыгач *з.* martlet
карма I *эт.* take, catch; ♦ **коён капкан менен кармалды** the hare was taken in a trap.
карма II *эт.* pick up, get hold (of), come by, grab
кармагыч *з.* snare, trap
кармал *эт.* hold, caught, held
кармалган киши *з.* detainee
кармалуу *з.* detention, arrest
кармалып кал *эт.* keep, detain, delay
карман *эт.* hold (maintain, keep in a certain position)
кармап ал *эт.* catch (intercept, detect)
карматпас *с.* elusive, difficult to catch, imperceptible
кармаш *эт.* cling
кармоо *з.* catch (act of catching), hold (grasp, grip); ♦ **ал арканды кармады** he caught hold of the rope.
кармоочу *з.* holder

карнавал *з.* carnival
карниз *з.* cornice, ledge
каробка *з.* cardboard box
кароо *з.* surveying, viewing, looking round
кароол *з.* guard, post
кароол кана *з.* gate house
кароолчу *з.* guard, watchman
кароосуз калган *с.* abandoned; neglected, deserted, desolate
кароосуз *с.* unsupervised
кароочу *з.* inspector, examiner
карп *з.* carp
карсылда *эт.* crackle
карта I *з.* card
карта II *з.* map
карта оюну *з.* card playing, gambling
картага түшүр *эт.* map, draw a map of
картай *эт.* grow old
картина *з.* picture
картинка *з.* picture, illustration
картон *з.* cardboard, pasteboard
картотека *з.* card index
карточка *з.* card
картөшкө *з.* potatoes, potato; ♦ **картөшкө тазалоочу машина** potato peeler; **картөшкө уну** potato flour
карусель *з.* roundabout, merry-go-round
каруу *з.* force
каршы *ба.* 1. against; **мен буга каршы эмесмин** I have nothing against it; **мен анын барышына каршымын** I was against his going; **агымга каршы сүз** swim against the current; **мыйзамга каршы аракет кыл** act against the law; 2. (in spite of) **карабастан**; 3. (to the disfavor of): **анын жүрүш-турушу өзүнө каршы** his manner is against him; 4. (oppose or combat); **душманды көздөй бар** march against the enemy; 5. (to withstand); **душмандан коргон** defend someone against the enemy; 6. (in readiness for, anticipation of): **анын келишине даярдан** make preparations against his coming; 7. (in collision with); **ал башы менен ташка урунду** he banged his head against a stone; 8. (into contact with); **ал стулун дубалга карай жылдырды** he moved the chair against the wall; 9. (by; in the vicinity

of); **ал терезеге баштанып олтурду** she sat against the window; 10. (facing): **чиркөөнүн бет маңдайында** over against the church.

каршылык I *з.* opposition

каршылык II *з.* objection, retort

кары *с.* old, olden

карыз ал *эт.* borrow

карыз бер *эт.* lend, loan

карыз *з.* debts

карыздар *с.* owing

карылар *з.* old; ♦ **карылар үйү** almshouse, workhouse

карын *з.* stomach, gastric, bellow

карындаш *з.* younger sister(fo male)

карынча *з.* ventricle

карып *с.* unsheltered

карыш *эт.* grow numb

карышкыр *з.* wolf, lupine

карыштырма *с.* convulsive

карышуу *з.* convulsion

карыя *з.* gaffern

карьера *з.* career

кас *з.* enemy

касапкана *з.* butcher's (shop)

касапчы *з.* butcher, slaughterer

касатка *з.* whale

касиет *з.* attribute, feature

касиет киргиз *эт.* sanctify

каска *з.* helmet

каскад *з.* cascade

каскадёр *з.* stunt man

каскак *з.* pole, staff, shaft

каскан *з.* steamer for manty

Каспий деңизи *з.* Caspian sea

касса *з.* cashbox, cash register

кассалык китепче *з.* cashbook

кассета *з.* cassette

кассир *з.* cashier, teller

кастан эмес *т.* unintentionally, unwittingly, accidentally, unintentional, accidental

кастарла *эт.* have a reverential attitude
кастарлуу *с.* reverential
кастелянща *з.* linen keeper
кастрюл *з.* saucepan
кастык *з.* enmity, animosity, conspiracy
кат I *з.* letter
кат II *эт.* harden
кат III *эт.* hide
кат ал *эт.* receive a letter
кат жөнөт *эт.* send a letter
ката *з.* error, mistake, blunder
ката кетир *эт.* mistake, err
катаал *с.* cruel, merciless, relentless, unmerciful, cruel, brutal, hard-hearted
катализ *з.* catalysis
катализатор *з.* catalyst
каталог *з.* catalog
каталогго киргиз *эт.* catalog
каталык *з.* error, blunder
катамаран *з.* catamaran
катар I *з.* row
катар II *з.* catarrh (oopy)
катар III *т.* alongside, side by side, next to, beside
катар IV *з.* line, order
катаракт *з.* cataract
катарлан *эт.* lined
катарлаш бол *эт.* adjoin
катары менен *т.* consecutively
катары сана *т.* as; (capacity or category); ♦ **мен аны жинди деп санайым** I regard him as a fool.
катары *т.* as
катарынан *с.* running
катастрофа *з.* catastrophe, disaster, accident
катастрофалык *с.* catastrophic
катасыз *с.* correct, faultless
категория *з.* category
катер *з.* launch, long boat, motor launch
каткалаң *с.* frozen

каткыр *эт.* laugh
катмар *з.* ply
каток *з.* skating-rink
Католик *з.* Catholic
Католиктик *с.* Catholic
катта *эт.* register
каттал *эт.* register someone
катталуу *з.* registration
катташтырбоо *з.* dissociation
катташуу *з.* intercommunication
каттоо *з.* registration, census
катуу I *с.* loud, strict, fast, tight, strictly; hard (firm, resistant, solid)
катуу II *с.* strong, sturdy, robust
катуу III *т.* strongly, firmly, soundly
катуу айтканда *т.* strictly speaking
катуу жазала *эт.* let someone have it punish, chastise
катуу жайпа *эт.* flow, gush (over, into)
катуу сөз *з.* hard words
катуу эреже *з.* hard and fast rules
катуулан *эт.* harden
катуулук *з.* rigour, severity, solidity, hardness
катушка *з.* reel, bobbin, spool
катчы *з.* secretary, girl typist
катыкта *эт.* mix in
катын баакы *з.* ram
катын *з.* woman
катынпоз *з.* ladies' man, philanderer
катып кал *эт.* stand still, freeze, rooted to the spot
катыш I *эт.* join (take part), participate, attend
катыш II *эт.* associate
катышкан *т.* present
катышпоо *з.* non-attendance (at)
катыштык *з.* connection (with)
катышуу *з.* attendance, participation
катышуучу *з.* participant, partner
каучук *з.* rubber, caoutchouc
кафе *з.* cafe

кафедра *з.* department
Кафель *з.* Dutch tile (also Delft Tile)
кафетерий *з.* cafeteria
кач *эт.* flee, run away or try to escape from; avoid; shun
качан болсо да *а.* some time, some day
качан? *т.* when?
качанга чейин *т.* how long, until
качкын *з.* fugitive, refugee, deserter, escapee
качуу *з.* evasion, escape, offshoot
качыр *з.* hinny, mule
качыруучу *з.* assailant
каш *з.* eyebrow, brow
кашаа I *з.* brackets
кашаа II *з.* fence, enclosure
кашалот *з.* cachalot
кашат *з.* pantleg
кашка баш *с.* bald-head
кашка *с.* bald
кашкалдак *з.* coot
кашкулак *з.* badger
кашмир *з.* cashmere
каштан *з.* chestnut
каштан түстүү *с.* chestnut (-colored)
кашык *з.* spoon
кашыкта *эт.* spoon
каюта *з.* cabin
каяктан? *т.* from where?
квадрат *с.* square
квалификация *з.* qualification
квалификацияла *эт.* qualify (as)
квалификациясы жок *с.* unqualified
квартал *з.* quarter (of year)
кварталдык *с.* quarterly
квартет *з.* quartet(te)
квартира *з.* apartment(s), flat, lodging
квартирада тур *эт.* lodge
квартирада туруучу *з.* lodger, tenant
кварц *з.* silica

квас *з.* kvass
квитанция *з.* receipt
кворум *з.* quorum
кебек *з.* husk
keберси *эт.* burst, dry
кебете *з.* expression, apartment(s), appearance
кеда *з.* baseball boots, tennis shoes
кедей *з.* poor
кедейлен *эт.* grow poor (in), be reduced to beggary
кедр *з.* cedar
кежендеп кал *эт.* become restive, stubborn
кежир *с.* capricious, caprice, whim, vagary
кежирлик кыл *эт.* behave capriciously, play up
кез *з.* instance, arshin
кезде *т.* that time
кездеме *з.* textile, cloth, tissue, web
кезе *эт.* cover
кезек *з.* turn (opportunity of doing something in proper order); ♦ **кийинки сиздин кезегиңиз** it's your turn next
кезектен тышкары *с.* out of turn
кезектешип *т.* alternately
кезектешүү *з.* alternation
кезектүү *с.* next
кезик *эт.* meet (with), come across
кейбир *з.* insane
кейи *эт.* pity
кейигендик *з.* remorse, repentance, pity
кейип *з.* shape
кейиштүү *с.* pitiful
кек *з.* revenge, grudge, spite
кек сактабаган *с.* mild, forgiving
кекет *эт.* upbraid (for), reproach (with)
кекетүү *с.* rancorous
кекеч *з.* stammerer, stutterer
кекечтен *эт.* stutter
кекечтенүү *з.* stammer(ing), stutter(ing)
кекир *эт.* burp, regurgitate
кекире *з.* cornflower

кекирейген *с.* conceited, pretentious

кекирейгендик *з.* conceit

кекирейүү *з.* conceit

кекиртек *з.* larynx, trachea, windpipe, gullet, throat

кектүүлүк *з.* rancour

кекчил *с.* revengeful, spiteful, vengeful

кекчилдик *з.* vengefulness, spiteness

кекээрдүүлүк *з.* arrogance

кекээрле *эт.* scoff

кел *эт.* come (get, move near, arrive); ♦ **кириңиз!** come into the house!

келбет *з.* shape

келбеттүү *с.* handsome, shapely

келбөө *з.* non-appearance, failure to appear

келгин *с.* migratory

келемиш *з.* rat

келеп *з.* spool, reel

келепте *эт.* reel

келесоо *з.* crazy, stupid, fool, blockhead, silly

келесоолук *з.* madness, foolhardiness, eccentricity

келесоолук кыл *эт.* make a fool of someone, do something foolish

келечеги жоктук *с.* having no prospects, hopeless

келечегин карабаган *с.* improvident, short-sighted

келечек *з.* future, coming

келечекте *т.* in future

келжире *эт.* chatter, jabber

келжиреш *эт.* chat

келжирешип кал *эт.* become engrossed in conversation

келжирөө *з.* chatter, jabber, natter

келжирээк *с.* gabby, garrulous, talkative, indiscreet, chatterbox, gas-bag

келжирээктик *з.* garrulity, talkativeness, nonsense

келин *з.* bride, girl

келиң *эт.* let's …

келинчек *з.* bride

келип кал *эт.* come; ♦ **пальто тизесине чейин эле келип калды** the dress comes to her knees

келип тур *эт.* keep coming
келиш *эт.* agree, negotiate (about), reconciled
келише албастык *з.* disagreement
келишим *з.* agreement, contract
келишим түзгөн киши contractor
келишимге бар *эт.* contract (for), enter into a contract (for)
келишимдүү *с.* handsome, shapely
келишпестик *з.* discrepancy
келишүү *з.* reconciliation; concert, coming
келишүүчүлүк *з.* agreement, understanding
келте *з.* typhus, typhoid
келтек *з.* club, cudgel, truncheon, baton
келүү *з.* arrival
келүүчү *с.* forthcoming, incoming
келээр чак *з.* future tense
келээрки *т.* next
кем акыл *с.* insane, mad
кем *т.* little, few; not enough, less
кеме *з.* ship, vessel, boat
кемер *з.* strap, thong, whiplash
кеми *з.* makeweight, reduce
кемин бер *эт.* make up (the rest of), pay up
кемир *эт.* gnaw, nibble
кемирип бүт *эт.* gnaw out
кемирүүчү *з.* rodent
кемирчек *з.* cartilage
кемит *эт.* abate, reduce, lessen, humiliate, diminish
кемитүү *з.* humiliation
кемитүүчү *з.* subtrahend
кемпир *з.* wife, old woman
кемсел *з.* camisole
кемсинт *эт.* humiliate
кемсинтилгендик *з.* abjection
кемсинткен *с.* pejorative
кемсинтүү *з.* humiliation, indignity
кемчет *з.* beaver
кемчил *с.* insufficient, inadequate
кемчилик *з.* lack, shortcoming

кемчиликсиз *с.* irreproachable, impeccable, flawless
кен *з.* mines
кен каз *эт.* mine
кең пейилдүүлүк *з.* kindness
кең *с.* wide, broad; capacious, spacious, roomy
кеңгир *з.* cretin, idiot, imbecile
кенгуру *з.* kangaroo
кеңдик *з.* latitude, breadth, scope, width
кене *з.* mite, tick
кенебес *с.* indifferent, insensitive
кенедей да *т.* not at all, not in the least, not a bit
кеңей *эт.* wide
кеңейт *эт.* widen
кенен *с.* broad, wide
кенендик *з.* spaciousness
кеңеш I *з.* council, soviet
кеңеш II *з.* advice
кеңеш бер *эт.* advise, give the (required) idea
кеңешчи *з.* advisor, counselor
кенже *с.* junior
кеңи *эт.* flare
кеңүү *з.* dilatation, distension
кенч *з.* treasure
кенчи *з.* miner
кепе *з.* hut, shed
кепил *з.* sponsor
кепилин ал *эт.* vouch
кепин *з.* shroud
кепич *з.* galosh
кепка *з.* cap, cloth cap
кепкир *з.* skimmer
кепкор *с.* talkative
кепкордук *з.* talkativeness
кептеп кий *эт.* stretch on, pull on, struggle into
кептер *з.* dove
кепшөөчү *с.* ruminant
кепшөөчүлөр *з.* ruminant
кер *эт.* stretch, draw (tight)

керамика *з.* ceramics
керамикалык *с.* ceramic
кербезденген *с.* arrogant, haughty
кербен *з.* caravan, convoy
керебет *з.* bed, bedstead
керез *з.* ward
керек бол *эт.* be necessary
керек *з.* want, requirement, need; ♦ the house is in need of repair **үйгө ремонт керек**; I have need of a rest **мага эс алуу керек**; a friend in need is a friend indeed **достук оорчулукта керек**
керекке жараксыз *с.* long unsold, shop-soiled, worthless, useless
керексиз *с.* unimportant, insignificant; unnecessary, superfluous, needless
керексиздик *з.* uselessness
керектик *з.* need
керектөө *з.* consumption, usage
керектөөчү *з.* consumer, user
керектүү *с.* necessary, requisite
керемет *з.* miracle, wonder
кереметтүү *с.* miraculous, wondrous
керил *эт.* stretch, stretched
керилген *с.* tight, strained, tense, strain
керосин *з.* paraffin, kerosene
кес I *эт.* sever
кес II *эт.* cut, slice (divide, separate, wound, extract by cutting)
кесектеп топто *эт.* piece (make up from pieces)
кеселдүү *с.* sick, ill
кесик *з.* cut, slice
кесил *эт.* peel (off), scale
кесим *з.* slice, cut, piece (portion, fragment, bit); ♦ **бир кесим нан** a piece of bread
кесинди *з.* cut (piece or quantity cut), cutting, slicing
кесип *з.* profession, occupation
кесиптеш *з.* colleague, co-worker
кескелдирик *з.* lizard
кескиле *эт.* chop up, hack to pieces
кескин *с.* harsh, keen, severe, stale
кескиндик *з.* harshness

кескич *з.* point tool, chisel
кесме *з.* noodles, noodle soup
кет *эт.* depart, leave, start
Кета *з.* Siberian salmon
кетик *с.* notch, jag
кетилт *эт.* crack, chip
кетирекей мурундуу *с.* snub-nosed
кетирилген *с.* maimed, mutilated
кеткен *с.* gone
кетмен *з.* hoe
кетменде *эт.* hoe
кетүү *з.* departure
кефир *з.* kefir
кеч I *эт.* excued, forgiven
кеч II *т.* evening
кеч кир *эт.* grow dark
кече *з.* party (entertainment)
кечеңдетүү *з.* procrastination
кечигип кеткен *с.* long drawn-out, protracted
кечигүү *з.* lateness, being late
кечик *v.* late, be late
кечиккен бол *эт.* be late (with)
кечиккен *с.* late
кечиктирилбей турган *с.* urgent
кечилик *з.* flaw
кечинде *т.* in the evening
кечип өт *эт.* wade
кечире турган *с.* excusable, pardonable, apologetic
кечиресиз! *фр.* excuse me! (formal)
кечирил *эт.* excued, forgiven
кечирилгис *с.* disproportionate
кечирим *з.* excuse, apology, forgivness
кечирим сура *эт.* apologize (to), excuse, pardon
кечиримдүү *с.* excusable, forgivable
кечирээк *т.* later
кечке *т.* all day long
кечки *т.* evening
кечки тамак *з.* supper[B], dinner[A]

кечүү *з.* ford
кеччилик *з.* shortcoming
кечээ *т.* yesterday
кечээки *т.* yesterday's
киви *з.* kiwi
кий *эт.* put on (clothes), wear, dress (clothes)
кийгиз I *эт.* dress
кийиз II *з.* felt, strip of felt
кийим *з.* dress (clothing, costume), garment
кийим тигүүчү *з.* tailor
кийимдер *з.* clothes
кийин I *пр.* after
кийин II *эт.* worn, wear, put on
кийиндир *эт.* dress
кийинки *с.* next
кийлигиш *эт.* interfere (in), meddle (with), intervene (in), intrude
кийлигишпөө *з.* nonintervention, noninterference
кийлигишүү *з.* interference, intervention, intrusion
килем *з.* carpet, rug, mat
килем тазалоочу машина *з.* carpet sweeper
килемче *з.* rug
кило *з.* kilogram
киловатт *з.* kilowatt
килограмм *з.* kilogram
километр *з.* kilometer
ким бирөө *а.* anybody, anyone
ким болсо да *а.* whoever
ким? *т.* who?
кимге? *т.* whom?
кимден? *т.* from whom?
кимдин? *т.* whose?
кимдир бирөө *а.* anybody, anyone
кимдир бирөөнүн атынан *з.* behalf; ♦ on/in my behalf **менин атыман, менден, мен үчүн**; **ал биз үчүн кетип жатат** he is going on our behalf
кимоно *з.* kimono
киндик *з.* umbilical cord
кинематограф *з.* cinematograph

кинематография *з.* cinematography
кинематографиялык *с.* cinematographic
киңкилдеген *с.* nasal
киңкилдектик *з.* twang, nasal intonation
киңкилдеп *эт.* speak through one's nose
кино *з.* cinema
киноаппарат *з.* cinecamera
киного тартуу *з.* filming, shooting
кинодраматург *з.* screenwriter
киножурнал *з.* newsreel
киножылдыз *з.* film star
кинокартина *з.* film, motion picture, movie
киноматографист *з.* cinematographer, film-maker
киномеханик *з.* projectionist
кинорежиссёр *з.* film director
киностудия *з.* film studio
киносценарий *з.* screenplay
киносценарист *з.* scriptwriter, scripter
кинотасма *з.* film
кинотеатр *з.* cinema
киоск *з.* kiosk, stall
киоскачы *з.* stallholder
кип *з.* pile, stack
кипкичине *с.* least, slightest

кир I *эт.* 1. come (in)(to), enter, go in(to); **кириңиз!** come in, please!; **кир, өт, кабыл алын, кошул 2**. enter (into), join (in); **ал партияга кирди, ал партияга өттү** he joined the party; **больницада жат** enter hospital; **мектепке кир** enter school; **аскерде кызмат кыл** enter the army; **Франция согушка кирди** France entered the war; **бул ой башыма эч кирбептир** the idea never entered my head; 2. (include in record) **жазып киргиз**; **бирөөнүн атын тизмеге киргиз** enter one's name in a list; **атты жарыштын тизмесине киргиз** enter a horse for a race; **баланы мектепке жаздыр, каттат** enter a boy at a school; **майда-чүйдөгө кирип кет** enter into details

кир II *с.* dirty (not clean); muddy, mud-stained
кир жуу *эт.* do the laundry

киргиз *эт.* carry, insert, include; ♦ **китепке көп таблицалар киргизилген** the book carries many tables

киргизип жайгаштыр *эт.* settle, install
кирдеп кал *эт.* become dirty
киреше *з.* profit, gain, incoming
кирешелөө *з.* debit
кирешелүү *c.* profitable, lucrative, paying; gainful
кирешелүүлүк *з.* profitableness, income
кирешесиз *c.* unprofitabilitable
кирешесиздик *з.* unprofitability
кирин *эт.* bathe, bath
кирип чык *эт.* call (on), look in (at)
кириш I *з.* entry
кириш II *з.* income
кириш III *эт.* join (in), enter (into)
кириш IV *c.* introductory
киришүү *з.* introduction
кирпи *з.* hedgehog, porcupine
кирпик *з.* eyelash, lash
кирпич *з.* brick
кирсиз *c.* clean
кирүү *з.* admission, admittance, entry, entrance
кирүүгө укук *з.* right of entry, admittance
кирчил *c.* soiled
кисель *з.* kissel
кислород *з.* oxygen
кислоталуу *c.* acid
кислоталуулук *з.* acidity
кисточка *з.* brush
кит *з.* whale
китель *з.* tunic, jacket

китеп *з.* book; **Библия китеби** the Book (Bible); **Бытие жөнүндө китеп** the Book of Genesis; **адабий тилде сүйлөө** talk like a book; **бирөөнү ийне-жибине чейин бил** read someone like a book; **ал абдан ачык** he is an open book; **инструкция, көрсөтмө, эреже** book of words (instructions); 2. (set): **пачка билет, куту ийне, куту күкүрт** book of tickets/needles/ matches; 3. (libretto) **либретто**; 4. **эсеп-чот китеби**; **эсеп-чот китебин жүргүз** keep the books; **бул мага туура келет, канааттандырат** that suits my book; *эт.* 1. (enter in book or list) **тизмеге кийир/киргиз**; 2. (reserve, engage) **заказ**

кыл; **театрдан орун заказ кыл** book seats at a theater; **билет заказ кыл** book one's passage; **мен Ишембиде бош эмесмин, Ишембиде колум бошобойт** I am booked (up) on Wednesday; **мейманканадан бөлмө заказ кыл** book someone in at a hotel

китеп сатуучу *з.* bookseller

китеп текчеси *з.* bookshelf

китепкана *з.* library

китепканачы *з.* librarian

китирейе *с.* surprise

кичи шаарча *з.* mikrorayon or mikroraion

кичине *с.* little, small, some, not much, a few, not many, a bit

кичинекей *с.* little, smaller, tiny, dainty

кичинерээк *с.* smaller, less

кичипейилдүүлүк *з.* civility

кичирейт *эт.* abate

кичирейтүү *з.* understatement

кичүү *с.* younger

кишен *з.* shackles, fetters

киши *з.* person, human, individual

кишиден жат *с.* unsociable

кишиси көп *с.* populous, crowded, thickly-populated

кишмиш *з.* raisins, sultanas

клавиатура *з.* keyboard

клавиша *з.* key

клан *з.* clan

класс *з.* class

классик *з.* classic

классика *з.* classics

классикалык *с.* classic(al)

классификатор *з.* classifier

классификация *з.* classification

классификацияла *эт.* classify

класстан тышкары *с.* out of school (hours), extra-curricular

классташ *з.* classmate, schoolfellow

класстык бөлмө *з.* classroom

клён *з.* maple

клиент *з.* customer, client

клиентура *з.* clientele

клизма *з.* enema, clyster
климактерий *з.* climacteric, menopause
климат *з.* climate
климатташ *эт.* acclimatize
климатташуу *з.* acclimatization
климатташып кал *эт.* become acclimatized
климаттык шарт *с.* climatic
клиника *з.* clinic
клиникалык *с.* clinical
клоун *з.* joker, clown
клуб *з.* club
клубника *з.* strawberry
кнопка I *з.* drawing pin
кнопка II *з.* push button
князь *з.* prince
кобра *з.* cobra
кобур *з.* sound of voices
кобура *эт.* gabble, mumble, mutter, grumble
кобуроо *з.* gabble, muttering
ковбой *з.* cowboy
код *з.* code
кодо *с.* undersized, stunted
кодогой *с.* heavyset, stocky
коён жүрөк *с.* cowardly person
коён *з.* hare
коён ээрин *с.* harelip
кожоюн *з.* master
козго I *эт.* move
козго II *эт.* incite, energize, budge, agitate
козгогуч *з.* agent, stimulus, instigator
козголбос мүлк *з.* immovable property, real estate
козголгучтук *з.* excitability
козголмо мүлк *з.* movables, chattels, personal property
козголоң *з.* revolt, riot, insurgency, insurrection, rebellion
козголоң чыгар *эт.* revolt, rebel, mutiny, riot
козголоңчу *з.* rebel, insurgent, mutineer, rioter
козголтуучу *с.* excitability
козгоо *з.* excitement

козу *з.* lamb, young ram
козу карын *з.* mushroom
кой I *эт.* put, set, stand, place, lay; ♦ **ал менин мүрүмө колун койду** he set his hand on my shoulder
кой II *эт.* arrange, put in a certain order, group
кой III *з.* sheep
кой кайтар *эт.* guard sheep
кой кырк *эт.* shear a sheep
кой эти *з.* mutton, lamb
койчу *з.* shephed
кокаин *з.* cocaine
коко *з.* epiglottis
кокос *з.* coconut
кокс *з.* coke
коктейль *з.* cocktail, cocktail party
кокту *з.* hollow, gully
кокуйла *эт.* sigh, exclaim 'ah!', oh!'
кокурайган бол *эт.* be carried away
кокурайган *с.* haughty, proud; prim, prissy
кокурайып *т.* wear out
кокус *т.* unintentionally, accidentally, coincidence
кокустан *т.* unexpectedly, suddenly
кокустук *з.* unexpectedness, suddenness, surprise; unexpected event
кокусунан *т.* by chance, unexpectedly
кол I *з.* hand, arm
кол II *с.* manual
кол алыш *эт.* handshake
кол алышуу *з.* handshake
кол араба *з.* barrow, handcart
кол жазма *з.* handwriting, manuscript
кол жоолук *з.* handkerchief
кол жүк *з.* hand luggage
кол жуубас *с.* unwashed
кол иши *з.* handiwork, handwork
кол кой *эт.* subscribe, sign
кол коюу *з.* signature, subscription
кол өнөрчүлүк *з.* handcraft

кол салуучу *з.* assailant, attacker
кол чап *эт.* clap, applaud
кол чатыр *з.* umbrella
колбаса *з.* sausage
колго ал I *эт.* control
колго ал II *эт.* get hold of, pick up
колго түш *эт.* held
колготки *з.* tights
колдо жасалган *с.* made-up, fabricated
колдо *эт.* support
колдон *эт.* use, handle
колдонмо *з.* practical
колдонулбас *с.* inapplicable
колдонулуп бүт *эт.* be used up
колдонулуучу *с.* usable
колдун салаасы *з.* finger
колдун тагы *з.* fingermark, fingerprint
коллаж *з.* collage
коллега *з.* colleague, board, collegiums
коллеж *з.* college
коллектив *з.* staff, personnel
коллекция *з.* collection
коллекция кыл *эт.* collect
коло *з.* bronze
кололо *эт.* bronze
кололонгон *с.* bronze, bronzed, tanned
колония *з.* colony, settlement
колонтитул *з.* running title
Колорадо коңузу *з.* Colorado beetle
колориттүү *с.* colorful, picturesque, graphic
колсуз *с.* armless
колтук *з.* armpit
колу ачык *с.* generous person
колу бошобогон *с.* busy
колукту *з.* spouse, fiancee, bride
Колумбия *з.* Colombia
колун адалдат *эт.* circumcise
колуңу серпип жибер *эт.* clasp one’s hands

колхоз *з.* collective farm
коляска *з.* stickleback
команда *з.* team
командалык кыл *эт.* command
командир *з.* commander
командировка *з.* posting, dispatching
командировкага жибер *эт.* post, dispatch, send on a mission
комбайн *з.* combine, multipurpose machine
комбинат *з.* industrial complex, combine
комбинацияла *эт.* combine, arrange
комбинезон *з.* overalls, dungarees, jump-suit
комедия *з.* comedy
комедиялуу *с.* comic
комедиялык *с.* comic, comedy
комендант *з.* commandant
комендатура *з.* commandant's office
комета *з.* comet
комик *з.* comic actor, comedian, comical fellow
комиссиондук дүкөн *з.* commission shop
комиссионер *з.* commission agent, factor, broker
комиссия *з.* commission, committee
комитет *з.* committee
комментарий *з.* commentary
комментарий кыл *эт.* comment (upon)
комментатор *з.* commentator
коммерсант *з.* merchant, business man
коммерция *з.* commerce, trade
коммерциялык *с.* commercial, mercantile
коммуна *з.* commune
коммуналдык *с.* communal, municipal
коммуналка *з.* communal flat
коммуникация *з.* communication
коммунист *з.* communist
коммунисттик *з.* communist
коммутатор *з.* commutator, switchboard
комната *з.* room
компакт-диск *з.* compact disk, CD
компания *з.* company

компаньон *з.* partner, companion
компас *з.* compass
компенсация *з.* compensation
компенсация кыл *эт.* compensate, indemnify (for)
компенсациялык *с.* compensatory, compensating
компетенттүү *с.* competent
компетенция *з.* competence
комплекс *з.* complex
комплекстүү *с.* complex
комплект *з.* complete set, kit, outfit, set (collection; outfit)
комплекте *эт.* complete, replenish, outfit
комплектүү *с.* complete
комплимент *з.* compliment
композитор *з.* composer
композиция *з.* composition
компонент *з.* component
компот *з.* compote, stewed fruit
компресс *з.* compress
компрессор *з.* compressor
компромисс *з.* compromise
компромисстик *с.* compromise settlement
компьютер *з.* computer
комуз *з.* komuz (Kyrgyz national instrument)
комуз черт *эт.* play komuz
комузчу *з.* komuz player
комфорт *з.* comfort
комфортабелдүү *с.* comfortable
кон I *эт.* pass the night
кон II *эт.* land
конверсия *з.* conversion
конверт *з.* envelope
конгресс *з.* congress
коңгуроо гүлү *з.* bluebell, bellflower
коңгуроо *з.* bell
кондитер *з.* confectioner, pastry cook
кондитердик дүкөн *з.* confectioner's, sweet-shop
кондиционер *з.* air conditioner
кондуктор *з.* conductor

конкурент *з.* competitor, rival
конкуренттүү *с.* concrete, specific
конкуренция *з.* competition
конкурс *з.* competition, contest
конкурсант *з.* competitor, contestant
конок бол *эт.* stay (with), be on a visit (to)
конок бөлмө *з.* guest room
конок *з.* guest, visitor
конок үй *з.* sitting room
конок үйү *з.* inn
коноккана *з.* hotel
конокто *эт.* treat, entertain
консерва *з.* tin; ♦ **консерваланган азык түлүктөр** tinned goods; **эт консервасы** tinned meat
консерва кыл *эт.* preserve
консервала *эт.* can
консерватория *з.* conservatoire, academy of music
консерваториялык *с.* conservatoire, academy of music
конспект *з.* notes, notebook
конспект түз *эт.* make an abstract of
конспиративдүүлүк *с.* secret, clandestine
конституция *з.* constitution
конституциялык *с.* constitutional
конструктор *з.* designer, constructor
конструкция *з.* construction, structure, design
конструкцияла *эт.* construct, design
консул *з.* council
консулдук *с.* consular
консульство *з.* consulate
консультация *з.* consultation, specialist advice
консультация өт *эт.* consult
контейнер *з.* container
контекст *з.* context
контингент *з.* contingent
континенталдуу *с.* continental
континенттер аралык *с.* inter-continental
контора *з.* office, bureau
контордук иш *з.* office work, clerical work

контр сокку *з.* counterblow, counterattack
контрабанда *з.* contraband, smuggling
контрабандалык *с.* contraband, bootleg
контрабандачы *з.* smuggler, contrabandist
контролдо *эт.* check, control
контролдук офис *з.* controller's office
контролдуктан бошот *эт.* decontrol
контролёр *з.* controller; inspector, ticket-collector
контролсуз *с.* uncontrolled, unchecked
контроль *з.* control
контрпункт *з.* counterpoint
контрразведчик *з.* member of counterespionage, counterintelligence agent
контрреволюция *з.* counterrevolution
контрреволюциячыл *з.* counterrevolutionary
коңуз *з.* beetle
коңурук *з.* snore
коңурук тарт *эт.* snore
конус *з.* cone
конус сыяктуу *с.* conical
конустук *с.* conic
конуш *з.* nomad encampment, nomad territory\place
конфедерация *з.* confederation
конференция *з.* conference
конференция залы *з.* conference chamber
конфет *з.* candy, sweets
конфигурация *з.* configuration
конфискация *з.* confiscation
конфискация кыл *эт.* confiscate
конфликт *з.* clash, conflict
конфликт кыл *эт.* conflict, clash (with), come up (against)
конфликте бол *эт.* conflict
концентрат *з.* concentrate
концепция *з.* conception
концерт *з.* concert
конч *з.* top (of a boot)
коңшу *з.* neighbor
коңшулаш *з.* neighboring

коньки *з.* skates
коньки тебүү *з.* skating
коньки теп *эт.* skate
коо *з.* ditch, gutter; broad gully, narrow, shallow
кооз *с.* nice, beatiful, pretty, pictorial, picturesque, elegant, smart
коoздо *эт.* beautify, decorate, adorn
кооздоо *з.* decoration
кооздук *с.* decorative, ornamental
коом *з.* society
коомдоштур *эт.* socialize
коомдук *з.* public, social
коомчулук *з.* community, public
коон *з.* melon
кооператив *з.* cooperative
кооперативдик уюм *з.* cooperative society
кооператор *з.* cooperator
коопсуз *с.* safe (affording security, not dangerous); ♦ **акчаны коопсуз жайга кой!** put the money in a safe place!
коопсуздук *з.* safety, security
координат *з.* coordinate
координатор *з.* coordinator
координаттык кыл *эт.* coordinate
координация *з.* coordination
копировка *з.* copying
копиясын түшүр *эт.* copy, duplicate
копол *с.* clumsy, awkward, sluggish, gross, slow
корго *эт.* defend, protect, defense
коргой турган *с.* protective
коргол *эт.* protected
корголо *эт.* huddle up
коргон *эт.* defend someone, protect someone
коргонуу *з.* defence, protection
коргонуучу *з.* defender
коргоо *з.* defensive, protection
коргоочу *з.* defender, protector; keeper, guardian, safeguard
коргошун *з.* tin, lead
кордо *эт.* abuse, scorn, insult, mock (at), scoff (at); desecrate, revile

кордогон *с.* offensive, aggressive
кордолгондук *з.* abjection
кордоо *з.* desecration, insult
кордук болуучу *с.* vexing, annoying, disappointing
кордук *з.* abuse, scorn, insult, humiliation
Корея *з.* Korea
Кореялык *с.* Korean
корзина *з.* basket
коридор *з.* corridor, passage
корица *з.* cinnamon
корк *эт.* be afraid, frightened, scare
корккон *с.* frightened, scared, startled
коркок *с.* faint (timid); coward
коркоктук *з.* cowardice, timidity, timorousness
коркунуч *з.* danger; dread, terror, funk, peril, risk of injury
коркунучсуз *эт.* be out of danger
коркунучта бол *эт.* be in danger
коркунучтуу *с.* dangerous; terrible, terrifying, awe-inspiring, eerie
коркуп калган *с.* cowed, downtrodden
коркуратма *з.* hookah
коркут *эт.* frighten, scare; threaten
коркуу *з.* scare, fright
коробка *з.* box
короз *з.* cock, rooster
короздонуу *з.* panache
король *з.* king
короо *з.* yard, court, courtyard
короо мал *з.* herd, drove, flock
короодо жайгашкан *с.* situated in the yard
короочу *з.* dvornik, caretaker, janitor
короочу ит *з.* housedog
корпорация *з.* corporation
корпус *з.* corps
корректив *з.* amendment, correction
корректировщик *з.* spotter
корректор *з.* proofreader, corrector
коррозия *з.* corrosion

коррупция *з.* corruption
корс бол *эт.* be rude
корсар *з.* corsair
корук *з.* enclosure, fence; estate, landed property
корулган *с.* prohibited
корутунду *з.* conclusion, inference
коруу *з.* conservation
косметика *з.* cosmetics, makeup
косметикалык *с.* cosmetic
космодром *з.* space vehicle launching site
космонавт *з.* astronaut, cosmonaut, spaceman
космонавтика *з.* astronautics
космостук *с.* cosmic, outer space
костёр *з.* bonfire, campfire
кострюл *з.* casserole
костюм *з.* suit, costume
котеж *з.* cottage
котлет *з.* cutlet, burger, rissole
котор I *эт.* shift, transfer
котор II *эт.* translate; put; ♦ **анын сөзүн Французча которууга абдан кыйын болду** it was difficult to put his speech into French
котормочу *з.* translator, interpreter
которул *эт.* transferred
которулбас *с.* untranslatable
которуп кой *эт.* relay
которуп олтургуз *эт.* transplant
которуу I *з.* shift, transference
которуу II *з.* translation; relay
которуштур *эт.* turn, stir up
которуштуруу *з.* displacement
котур *з.* mangy, scab
кофе *з.* coffee
кофе идиши *з.* coffee-pot
кофе кайнаткыч *з.* coffee-maker
кофеин *з.* caffeine
кофеинсиз *с.* decaffeinated coffee
кофейница *з.* coffee grinder, coffee tin

кофта *з.* jacket
кочкор тумшуктуу *с.* hook-nosed
кочкул кызыл *с.* claret-colored
кош I *эт.* add (to), increase
кош II *эт.* include (in), insert (in)
кош III *эт.* hitch
кош бойлуу *з.* pregnant (with)
кош бол *эт.* farewell
кош кел *эт.* welcome
кош көңүлдүк *з.* indifference, complacency
кош көр *эт.* see double
кош көрүн *эт.* appear double
кошо иштөөчү *з.* accessory
кошоматчы *з.* flatterer, sycophant, henchman, lickspittle
кошто *эт.* show (conduct); ♦ **ал эшикке чейин узатты** he showed me to the door
коштоп жүр *эт.* escort, lead (to), take (to), accompany (to)
коштошуу *з.* farewell, goodbye, leave, valediction
кошул *эт.* join (enter someone's company)
кошулган жер *з.* interface
кошулуу *з.* confluence
кошумча *з.* addition, increase, extra charge
кошумчала *эт.* supplement
кошуна *з.* neighbor
кошунду *з.* ingredient
кошуу *з.* raise (increase in stake or bid)
коэффициент *з.* coefficient, factor
коюлан *эт.* thicken, get thicker, get denser; thicken, set, harden, congeal
коюлук *з.* thickness, density
коюн-колтука кирүүчү *с.* insinuating, ingratiating
коюу *с.* thick, dense
көбөй *эт.* increase; become more
көбөйт *эт.* multiply
көбөйтүү *з.* multiplication
көбөйтүүчү *з.* multiplicand, multiplier, factor
көбөйүү *з.* increasing
көбүк *з.* foam, froth, bubble

көбүктөн *эт.* foam, froth, lather
көбүктөнө башта *эт.* begin to froth up, begin to foam
көбүктөнт *эт.* make foam, make froth, make lather
көбүнчө *т.* mostly
көбүрөөк *т.* more, much, rather much (many)
көбүү *з.* swelling
көгөн *з.* gadfly, horsefly
көгөрүп кеткен *с.* mouldy, mildewed
көгүлтүр *с.* bluish, azure, sky-blue, azure
көгүрөөк *с.* bluish
көгүчкөн *з.* pigeon, dove
көгүчкөнчү *з.* pigeon fancier
көгүш *с.* pale blue, sky-blue
көз арт *эт.* covet
көз боёмочулук *з.* deception
көз боёчу *з.* crook, conjurer

көз *з.* 1. eye (organ of vision); **көзчө**; **кыйшык көздүү бол** have a cast in one's eye; **көзүмө бир нерсе түшүп кетти** I have something in my eye; **көз тий** evil eye; 2. (idioms): **бирөөнүн көзүн көгөрт** give someone a black eye; **оңго/солго карай түздөнгүлө!** eyes right!/left!; ♦ **көзүңө кара!**; **көзү кашайгырдыкы десе!** mind your eye! (look out); **бирөөнүн көзүнчө** under, before someone's very eyes; **көздү ачып жүр** make someone open his eyes (with astonishment); **көзүң толо жаш болуп ыйла** cry one's eyes out; **көргөн көзүмө ишенбейм** I could not believe my eyes; **ал газетага көз жүгүрттү** he ran his eye (or cast an eye) over the paper

көз көрүнөө *т.* candidly
көз кыс *эт.* wink
көзөмөл *з.* supervision, surveillance
көзөмөлдө *эт.* control, oversee, supervise, inspect
көзү ачык адам *з.* fortune teller
көзү ачык *с.* clairvoyant, intuitive
көзү сокур *с.* blind
көйнөк *з.* shirt, frock
көйрөң *с.* braggart
көк I *с.* blue

көк II *с.* mulish, obdurate, pertinacious, stubborn, restive, jibbing, obstinacy, capriciousness

көк бол *эт.* jib, be restive
көк боор *з.* spleen, splenetic
Көк Бөрү *з.* Kyrgyz national game by horse
көк желе *з.* rainbow
көк жөтөл *з.* whooping cough
көк мээ *с.* stupid person
көк түс *с.* violet
көк чай *з.* green tea
көк-ала кылып ур *эт.* beat
көккө жеткире көтөр *эт.* raise, lift up
көкөлө *эт.* rise, ascend
көксөгөн *с.* cherished, intimate, secret, hidden
көктүк *з.* obstinacy, pertinacity, stubbornness
көкүл *з.* quiff, fringe
көкүрөк *з.* breast, chest
көкүрөк кап *з.* brassiere, (child's) bodice
көкүт *эт.* incite, urge, dare (challenge)
көл *з.* lake
көлбөөрүгөн *с.* baggy
көлдүү *с.* laky
көлмө *з.* little lake
көлөкөлө *эт.* shade
көлөм *з.* size; capacity, volume, dimension, mass, bulk, pile
көлөмдүү *с.* volumetric, sizeable, unwieldy, volumeaus
көлчө *з.* basin, pond
көлчүк *з.* puddle
көм *эт.* bury, inhume, inter, cover in a grave
көмкөрүлүп турган асман *з.* firmament, the vault of heaven
көмөк *з.* aid, help
көмөк көрсөт *эт.* assist
көмөкчү *з.* assistant
көмөлдүрүк *з.* breastplate
көмүп сал *эт.* block up, obstruct, burry
көмүү *з.* burial, sepulture
көн I *эт.* agree, comply
көн II *эт.* adapt, be accustomed
көнбөгөндүк *з.* unaccustomed, unwonted, unusual
көңдөй *с.* hollow, gap, empty, clearance, cavity

көндүр *эт.* persuade
көнөк баш *з.* tadpole
көңтөр *эт.* pull out, shake loose
көнүгүү I *з.* skill
көнүгүү II *з.* exercise
көңүл ач *эт.* enjoy, amuse, relax
көңүл ачуучу *з.* funfair
көңүл бөлгөндүк *з.* attention
көңүл *з.* mood, spirit, temper, humour
көңүл каалабаганн *с.* undesirable, unwanted
көңүл калтыр *эт.* disappoint
көңүл койбоо *з.* inattentive
көңүл кош *с.* indifferent (to)
көңүл коштук *з.* unconcern, neutrality
көңүл коюп ук *эт.* listen attentively (to)
көңүл оорутпаган *с.* inoffensive
көңүл түш *эт.* feel blue (sad)
көңүл чөк *эт.* sad
көңүл эргиген *с.* inspired
көңүл эргүү *з.* inspiration
көңүлдө калган из *з.* impression
көңүлдөн *эт.* dispose someone, make up one's mind (to), predispose, prepossess
көңүлдүү болууга аракеттен *эт.* try to be cheerful
көңүлдүү *с.* merry, cheerful
көңүлдүүлүк *з.* merriment
көңүлсүз *с.* cheerless, unhappy
көңүлсүздүк *з.* dejection; heartsick
көңүлүн ал *эт.* cajole, coax, win over
көңүлүн ач *эт.* cheer up, stimulate, invigorate
көңүлүн калтыр *эт.* disenchant
көңүлүн көтөр *эт.* inspire, rouse, inspirit, hearten, cheer up, gladden, amuse
көңүлчөөк *с.* placid, equable, good-humoured
көңүлчөөктүк *з.* placidity, equability, good humour
көнүмүш *з.* custom, habit
көө *з.* black, lampblack, smut

көөдөк *с.* flippant, frivolous, superficial; light(-minded), thoughtless

көөдөн *з.* torso

көөдөн көтөрүү *з.* arrogance, conceit

көөдөнсүз *с.* foolish

көөм сал *эт.* dig

көөн айлануу *з.* faintness, nausea

көөн айнытуучу *с.* nauseous

көөнөрүңкү *с.* shabby

көөшөр *эт.* insist (on)

көөшөрө башта *эт.* begin to be obstinate, turn obstinate

көөшөрүү *з.* insistence

көп I *т.* much, many, a lot (of)

көп II *эт.* swell up

көп азап көр *эт.* have endured much, have gone through much

көп азап көргөн *с.* suffering, unfortunate

көп азап тарт *эт.* suffer much

көп жылдык *с.* lasting or living many years , many years, of many years' standing, long-standing

көп зыян келтир *эт.* do much harm (to)

көп оку *эт.* study much

көп сандагы *т.* numerous

көп сөздүү *с.* loquacious, verbose, prolix, verbose

көп тааныш эмес *с.* ill-informed, little-known, unfamiliar

көп түрдүү *с.* varied, diverse, different

көп түрдүүлүк *с.* variety, diversity

көп түстүү *с.* many-colored, multi-colored, polychromatic

көп убада бер *эт.* promise (much)

көп убакытка *с.* long duration

көп ук *эт.* hear (a lot of), hear enough, listen to long enough

көп улуттуу *с.* multinational

көп чекит *з.* ellipsis or suspension points

көп эрдүүлүк *з.* polyandry

көпкө жаша *эт.* live to a great age, exceed one's allotted span

көпкө кууру *эт.* roast, fry

көпкө созулбаган *с.* short, brief

көпкө тур *эт.* stand too long

көпкө чейин жатып кал *эт.* remain lying down, stay in bed, keep one's bed

көпкөлөң *с.* arrogant

көпкөлөңдүк *з.* arrogance

көпкөн *с.* pudgy, swollen

көпөлөк *з.* butterfly, moth

көптөн-көп *с.* persistent, insistent, urgent, pressing

көптү ук *эт.* have heard a lot (about)

көптүк *з.* majority, most (of), plurality

көптүк сан *с.* plural

көпүрө *з.* bridge

көпчүлүк *т.* plurality, most

көпшөк *с.* brittle, decrepit

көр I *эт.* see, look at, watch; ♦ **көрсөм болобу** let me see that; **эч нерсе көрүнбөдү, эч нерсе көрүнбөйт** nothing could be seen; **сиз кимдир бирөөнүн чыгып кеткенин көрдүңүзбү?** did you see anyone leaving?; (experience): **ал турмушту көргөн** he has seen life (or the world); (imagine) **анын кечирим сурап жатканын элестете аласызбы?** can you see him apologizing?; (ascertain by looking; find out); **карачы, ким экен** (go and) see who it is; **мен билет алганга аракеттенип көрөм** I'll see if I can get tickets; (discern, comprehend); **менимче, менин оюмча** as I see it; **эми түшүндүңүзбү, эмнеге мен арсар болгонумду** you see now why I hesitated; **менин түшүнүгүмчө** as far as I can see; **түшүнөсүзбү?** (do) you see?; **кантип эле түшүнбөйсүз?** don't you see?; (consider); **ойлонуп көрөйүн, көрөбүз** I'll see; (come across, meet); **жолук, кездеш**; **биз досторубузга бардык** we went to see our friends; **көрүшкөнгө чейин!** (I'll) be seeing you!; (interview, consult): **мен ага жумуш, иш жөнүндө сүйлөшкөнү бардым** I went to see him about a job; **доктор эми сизди кабыл алат** the doctor will see you now; (escort, conduct); **ал аны оозго чейин узатты** he saw her to the door; (ensure) **карап туруңуз, эшикти жаап турушсун** see (to it) that the door is locked; **көрбөй сайын ишенбейм** seeing is believing; **мага кош көрүнүп жатат** I am seeing double; **ичкерини карасам болобу?** may I see inside?; (make provision; take care; give attention) **кам көр**; **мен балдарды карашым керек** I have to see to the children; **биз жаңы жыл тосттук** we saw the new year in; **биз аларды поездге чейин**

узатып бардык see off; we saw them off at the station; **мен сизге жол таап берем** see out; I can see myself out

көр II *з.* grave, burial place

көр III *з.* blind

көр казуучу *з.* grave digger

көрбөстөн *т.* blindly

көргө коюу *з.* burial, interment

көргөз *эт.* show

көргөзмө *з.* show, exhibition, demonstration, display

көргөзмөгө катышуучу *з.* exhibitioner

көркөм *с.* painterly

көркөмдүк *з.* elegance, grace

көрксүз I *с.* unprepossessing, ill-favored

көрксүз II *с.* ugly, disgraceful

көрктүү *с.* elegant, graceful

көркү кете башта *эт.* grow ugly

көркүн буз *эт.* mangle

көрө албаган *с.* disingenuously spiteful, malevolent, ranting

көрө албас *с.* envious

көрө албоо *з.* envy

көрөңгө *з.* leaven

көрөөгөчтүк *з.* insight, perspicacity

көрөсөндүүлүк *з.* whimsicality

көрпө *с.* lambskin

көрсөт *эт.* show, point, demonstrate

көрсөткүч *з.* index, indicator, guidepost, signpost, trafficator

көрсөтмө бер *эт.* tell, direct, instruct

көрсөтмө *з.* show

көрсөтмөлөрдү берүү *з.* giving, helping, portion

көрсөтмөлүү *с.* demonstrative, done for effect

көрсөтүл *эт.* indicated

көрсөтүлгөн *т.* afore

көрсөтүлүүчү *с.* showy

көрсөтүү *з.* 1. show (manifestation); **кол көтөрүп добуш берүү, ачык добуш берүү** a show of hands; **көрсөтүүчү процесс** show trial; 2. (exhibition) **көргөзмө**; **мода көрсөтүү** fashion show; **көргөзмөдө бол** be on show; **ит, гүл көргөзмө** dog/flower show; 3. (entertainment) **шоу**; **келгиле театрга баралы!** let's go to a show; 4. (concern) **иш,**

жумуш; **иш алып бар** run the show; *эт.* 1. **көрсөт** show (disclose, reveal, offer for inspection); **ал өзүнүн чыныгы бетин көрсөттү** he showed his true colors; **бул көйнөктөн кир билинбейт** this dress will not show the dirt; 2. **көргөзмө көрсөт** (exhibit publicly); **бул кино эки жолу көрсөтүлгөн** this film has been shown twice already; 3. (display, manifest); **ал ага ишенимдүүлүгүн көрсөттү** he showed confidence in her; **ал кайраттуулугун көрсөттү** he showed bravery; 4. (point out); **ал кайсы жерден ката кетиргенимди көрсөттү** he showed me where I went wrong; 5. (reach by precept): **ал мага кандай ойношту көрсөттү** he showed me how to play; 6. (conduct) **ал мени оозго чейин узатты** he showed me to the door; **кандай кинолор жүрүп жатат?** what films are showing?

көрүн I *эт.* show someone (appear)

көрүн II *эт.* look (have the appearance of)

көрүн III *эт.* be seen, be visible, appear

көрүнбөс *с.* invisible

көрүнбөстүк *з.* invisibility

көрүнгөнгө катылган *з.* squabbler, trouble-maker, bully

көрүнгүс *с.* invisible, impenetrable, pitch-dark

көрүнүктүү *с.* conspicuous, eminent, noticeable, clear, obvious

көрүнүп турган *с.* pronounced, marked; visible; noticeable

көрүнүү *з.* visibility, outward appearance

көрүнүүчү *з.* visible, apparent, evident

көрүнүш *з.* look (expression), appearance

көрүнүшү жакшы *с.* comely, specious, plausible

көрүстөн *з.* cemetery, graveyard, churchyard

көрүү *з.* eyesight

көрүүчү I *с.* visual

көрүүчү II *з.* spectator, observer

көрүш *эт.* meet, see one another, sight

көсөө I *з.* poker (очок үчүн)

көсөө II *с.* beardless

көтөр *эт.* 1. raise (lift, elevate, refloat, uplift); **якорь көтөрүлдү** the anchor was raised; **"үчүн" дегендер колуңарды көтөргүлө** will all in favor raise their hand; (make higher) **жогорулат**; **мен температураны 80 градуска чейин көтөрдүм** I raised the temperature to 80; **кабар, маалымат менин үмүтүмдү көтөрдү** the news raised my hopes; 2. (bring up): **бир суроо берсем болобу?** may I

raise one question?; **бул маселе эч качан көтөрүлбөйт** the issue will never be raised; 3. (give voice to): **ал уу-чуу түшүрдү** she raised the alarm; **алар кыйкырып жардамга чакырышты** they raised a hue and cry; 4. (collect, procure): **ал соопчулукка акча чогултту** she raised money for charity; (levy): **король аскерин көтөрдү t**he king raised an army; 5. (rear): **алар балдарды тарбиялап өстүрүштү** they raised a family; **койлор тоолуу райондордо өстүрүлөт** sheep are raised on the downs; ♦ **ирилт, тиргиз** raise from the dead, resurrect; **бааны көтөр** raise the price of; **тап бер, кезен** raise threateningly; **ашыра көтөрүп жибер** raise too high; **көкө жеткире көтөр**; **көтөр, бардык жагынан ойло** raise, lift up

көтөргүч *з.* hoist

көтөрүл *эт.* rise (slope upwards), be lifted

көтөрүлүп сүйлөө *с.* talk big

көтөрүлүш *з.* revolution, insurrection, revolt, uprising

көтөрүлүшчү *з.* revolutioner

көтөрүп бар *эт.* drag off, drag away

көтөрүп жылдыр *эт.* raise, erect

көтөрүү *з.* nomination, advancement

көч *эт.* move, migrate, rehouse

көчкү *з.* avalanche, snowslide

көчмөн бол *эт.* be a nomad, roam from place to place

көчмөн *с.* nomad, nomadic

көчмөндүү *с.* nomadic

көчө *з.* 1. street; **ал кийинки көчөдө жашайт** he lives in the next street (to us); **көчөдө ойнобогула!** don't play in the street (roadway); **ал сойку болуп калды** she went on the streets; 2. **көчөдөгү, көчө**; **тарбиясыз бала** street arab, gutter-snipe; **көчө жактагы, негизги эшик** street door; **биринчи этажда** at street level; **көчө соодасы** street trading

көчөнүн жээги *з.* sidewalk

көчүк *з.* arse, arsehole

көчүр I *эт.* move, evacuate

көчүр II *эт.* transport

көчүр III *эт.* coppy, cheat

көчүргүч *с.* copying

көчүрмө *з.* copying, excerpting, copy, reproduction

көчүрүп ал *эт.* copy out

көчүрүп жайгаштыр *эт.* settle, populate
көчүрүү *з.* eviction, trek
көчүрүүчү *з.* copyist
көчүү *з.* migration, relocation
көшөгө *з.* curtain
көшөгө тарт *эт.* curtain
көшөкөрлөн *эт.* fawn (upon), cringe (to), grovel (before)
көшөөкөрдүк *з.* flattery, adulation
краб *з.* crab
кран *з.* crane
крановщик *з.* crane operator
крассовка *з.* running shoes, trainers
крахмал *з.* starch
крахмалда *эт.* starch
крахмалдуу *c.* starched
крахмалы бар *c.* containing starch
креветка *з.* shrimp, prawn
кредит *з.* credit
кредитор *з.* creditor
кредитте *эт.* credit
крем I *з.* cream, creme de la crème
крем II *з.* cream, shoe polish
крематорий *з.* crematorium
крепостной *з.* serf
крепостной кыл *эт.* enserf
крепостнойлук *з.* serfdom
крес сыяктуу *з.* frog
кресло *з.* armchair, easychair
кресс-салат *з.* cress salad
крест *з.* cross
кризис *з.* crisis
криминал *з.* crime
криминалист *з.* specialist in crime detection
криминалистика *з.* crime detection
криминолог *з.* criminologist
криминология *з.* criminology
кристалдык *c.* crystalline
кристалл *з.* crystal

кристаллдаштыр *эт.* crystallize
крокодил *з.* crocodile
кролик *з.* rabbit
крона *з.* crown
кросс жарыш *з.* crosscountry (race)
кроссворд *з.* crossword
круг *з.* circle
кружка *з.* mug, tankard
кружковшина *з.* clannishness, cliquishness
кружок *з.* circle, study group
крупа *з.* groats
Крым *с.* Crimea
ксерокопия *з.* xerox
ксерокопия кыл *эт.* xerox, photocopy
куб *з.* cube
куб сыяктуу *с.* cubic, cube-shaped
куба жүздүү *с.* paleface, pallid
Куба *з.* Kuba
кубала *эт.* chase, pursue, hunt, strive (for, after)
кубалан *эт.* persecuted
кубалоо *з.* pursuit
кубалык *з.* paleness, pallor
кубан *эт.* be glad
кубанган *с.* enthusiastic, rapturous
кубант *эт.* rejoice
кубанып кал *эт.* become bright
кубаныч *з.* joy, delight, rapture, admiration
кубанычсыз *с.* joyless, dismal
кубанычтуу *с.* joyful, happy
кубанычтык *з.* cheerfulness, gaiety
кубар *эт.* grow pale, pale
кубарган *с.* pale, pallid
кубарып кет *эт.* turn pale
кубат *з.* power
кубатсыз *с.* powerless
кубаттоо *з.* maintenance, corroboration
кубаттуу *с.* powerful, vigorous
кубок *з.* goblet, bowl, beaker

кубометр *з.* cubic metre
кубул *эт.* modified
кубулуш *з.* modification
кувалда *з.* beetle, sledgehammer
Кувейт *з.* Kuwaiti
кудай буйурса *фр.* God willing
Кудай *з.* God, deity, divine being
кудайга шүгүр *фр.* God willing
кудайдай көр *эт.* worship, idolize
кудайдай көргөн *з.* idol
кудайды карабаган *с.* irreligious, anti-religious
кудайды карабай *т.* shamelessly, outrageously
кудайсыз *с.* atheist
кудайчыл *с.* pious
кудайы конок *з.* overnight visitor, guest, dosser
кудайычылык *з.* charity, philanthropy
кудук *з.* well, shaft
кузгун *з.* raven
куй *эт.* pour in, strew
куйгуч *з.* watering can
куйкала *эт.* scorch, singe
куйма *з.* ingot
куйма кулак *з.* person who listens carefully
куймак *з.* pancake
куймулчак *з.* coccyx

куйрук *з.* tail; **ит куйругун шыйпаңдатты** the dog wagged its tail; **куйругун кыпчып** with his tail between his legs; **алар бурулушуп, алды-артына карабай качып жөнөштү** they turned tail and ran; 2. **эң учунан, эң аягынан** at the tail end; **ал коёндун куйругун эле көрүп калды** he saw the rabbit out of the tail of his eye; 3. (of a coin) **тыйындын герби жок жак бети**; 4. tails (coat) **фрак (пальто)** *эт.* 1. (follow closely) **кылдын учунда илинип тур**; 2. (remove tail of): **койлордун куйругу кесилди (метис, узун куйруктуу койлордун)** the sheep had been tailed; 3. (follow) **ээрчи**; **ал анын артынан ээрчиди** he tailed after her; 4. (dwindle) **аздап кет**; **катышуу аздап кетти** the attendance figures tailed off; **анын үнү акырындап угулбай калды** his voice tailed away into silence

куйту *с.* hypocritical

кукулукта *эт.* cluck

кул *з.* slave

кул кыл *эт.* enslave

кула *эт.* fail

кулак *з.* 1. ear; 2. (of vessel) **тутка, сап**; 3. **музыкалык угуу** ear for music; **ал угуп эле ойнойт** she plays by ear; 4. (idioms): **мен кулагымды коюп угуп жатам** I am all ears; ♦ **бир кулактан кирип, бир кулактан чыгып кетти** it went in at one ear and out at the other; **кулагына чейин карыз** up to one's ears in work/debt; **кулакка айт, кулакка шыбыра** a word in your ear; **кулак түр** prick up one's ears; **кечээ кулагыңыз ысыбадыбы?** were your ears burning last night?; **уккан кулагыма ишене албадым** I could not believe my ears; **ук, тыңша, кулак сал** lend an ear, give ear to; **кулактын үстүнөн өткөрүп жибер** turn a deaf ear to; **мага чейин … угулду** it came to my ears that . . .; **ал кулагын түрүп эле турат** he has his ear to the ground

кулак салбас *с.* disobedient, naughty

кулак салбоо *з.* disobedience

кулак тундур *эт.* stun, stupefy

кулак түр *эт.* prick up one's ears

кулак түргүч *с.* curious, inquisitive person

кулак укпаган *с.* unheard-of, unprecedented

кулакка жагымсыз *с.* inharmonious, disharmonious

кулакка жагымсыздык *з.* disharmony, dissonance

кулактын кужурун алып чыйкылда *эт.* squeal, chirp

кулактын сыртында калтыр *эт.* turn a deaf ear to

кулакчын *з.* earflap, earmuff, earphone, headphone

кулап кет *эт.* tumble into, sink into, hurl, heave into

кулат *эт.* throw down, bring down

кулатуу *з.* deposition, dethronement

кулгу *эт.* vomit, throw up

кулдук *з.* servitude

кулдук уруучулук *з.* cringing, servility

Кулжа айы *з.* June

кулжа *з.* ram

кулинария *з.* culinary, cookery

кулисанын арты *з.* backstage, behind the scenes

кулк-мүнөз *з.* disposition, temper, personality

кулминация *з.* culmination
кулминациялык чекит *с.* culmination point
кулоо *з.* failure
кулпу *з.* lock, padlock, curl, ringlet
кулпула *эт.* lock
кулпунай *з.* strawberries
кулун *з.* foal, colt
кулунда *эт.* foal
культуризм *з.* bodybuilding
культурист *з.* bodybuilder
кум *з.* sand
кум саат *з.* hourglass
кумар *з.* play (gambling), passion
кумардан чыга каткыр *эт.* have a good laugh, laugh (at)
кумардуу *с.* heated, venturesome
кумарлуу *с.* reckless
кумарпоз *з.* cardplayer, gambler
кумарсыз *с.* impassive
кумарсыздык *з.* impassiveness, impassivity
кумдуу *с.* sandy
кумдуу толкун *з.* sandstorm
кумура *з.* jug, pitcher
кумурска *з.* ant
кумурска уясы *з.* anthill, antbear
кумурскачы *з.* anteater
кунажын *з.* heifer
кунан *з.* three year old horse
кундуз *з.* otter, marten
купе *з.* compartment
куплет *з.* stanza, strophe
купон *з.* coupon, ticket
купюра *з.* denomination
кур I *эт.* build, make (raise, erect, put up)
кур II *з.* belt, cincture, waistband
кур III *с.* blank, empty
кур кыял *з.* utopia
кур мурунтан пландаштырылган *с.* premeditated
кур так *эт.* lace someone up, fasten\tighten one’s belt

кура *эт.* unite, combine
курак *з.* age
курал *з.* 1. arm, armament 2. instrument; implement
куралдан *эт.* arm, take up arms
куралданган *с.* armed
куралдандыруу *з.* arm, arming
куралдын магазини *з.* magazine
курал-жабдык *з.* armor
курал-жарак I *з.* apparatus
курал-жарак II *з.* instrument, tool
курал-жарак склады *з.* magazine
куралсыз *с.* unarmed
куралсыздан *эт.* unarmed
куралсыздандыр *эт.* disarm
куралсыздандыруу *з.* disarmament
куралсыздануу *з.* disarmament
куралчан *с.* armed
курам *з.* staff, personnel
курама *с.* combined, composite
Куран *з.* Koran
куранды *с.* composite, compound
куратор *з.* curator, supervisor, tutor
курбака *з.* toad
курга *эт.* shrivel
кургаган *с.* dried-up, shrivelled, wizened
кургагыча *т.* until dry
кургак же *эт.* eat cold food without liquids
кургак жер *з.* dry land
кургак *с.* droughty, dry, arid, parched, shriveled
кургак сүт *з.* dried milk
кургактагы *т.* overland
кургактык *з.* land, aridity
кургакчылык *з.* drought
кургакчылыкка чыдамдуу *с.* drought-resisting
кургат *эт.* dry
кургаткыч *з.* airer
курдаш *з.* fellow, peer
курма *з.* fig

курман бол *эт.* perish
курман *з.* sacrifice, victim
курман кыл *эт.* make a donation (of), present
курман чал *эт.* sacrifice, oblation
курмандык чалынуучу жер *з.* sacrificial altar
курмандыкка чалынуучу *с.* sacrificial
курок *з.* trigger
курорт *з.* resort
курс *з.* course
курсак *з.* abdomen, stomach
курсант *з.* member of a course, student
курсив *с.* italic type, italics
курсор *з.* cursor
курт *з.* worm
куртка *з.* blazer
курт-кумурска *з.* insect
курт-кумурскачы *с.* insectivorous
курттуу *с.* wormy
куру сөз *з.* rubbish, nonsense
курул *эт.* built
курулай жатта *эт.* learn by rote
курултай *з.* session
курулуш *з.* building, contruction
куруучу *з.* builder
курч *с.* sharp, lively, acute, ardent, passionate, keen
курча *эт.* surround, environ, ring
курчан *эт.* engirdle
курчап ал *эт.* beset
курчтук *з.* quip, witticism
курчуп кал *эт.* become sharp, become pointed
курчут *эт.* sharpen, aggravate
кус *эт.* vomit
куса бол *эт.* despondent
кусалык *з.* anguish, depression, distress
кут учуруучу *с.* ghastly
куткар *эт.* save (rescue, come to the help, aid (of), help out); ♦ **ал менин өмүрүмдү сактап калды** he saved my life
куткаруу *з.* rescue, assistance, saving, salvation

куткаруучу *з.* rescuer, saviour, lifeguard, redeemer
кутмандуу таңыңыз менен! *фр.* good morning!
куттукта *эт.* congratulate
куттуктоо *з.* congratulation
куту *з.* case
кутул *эт.* disentangle someone, extricate someone
кутулган бол *эт.* be saved (from), escape
кутултуу *з.* deliverance
кутургандык *з.* uproar
кутурма ооруу *з.* rabies, fury, rage, hydrophobia
кутуруп ооруган *с.* furious, violent, rabid, mad
куу I *с.* pale
куу II *с.* sly, cunning, foxy, leery, tricky, wily
куугун *з.* expulsion, chasing
куугунтук *з.* persecution
куугунчу *з.* persecutor
куудул *з.* joker, humorist, comedian
куулан *эт.* palter, dodge, evade
куулук *з.* slyness
куунак *с.* joyous
кууп жет *эт.* overtake, catch up (with)
кууп жибер *эт.* persecute, turn out, turf out, banish, expel, exile
кууп жиберүү *з.* banishment, expulsion
кууп өт *эт.* outdistance
кууп чык *эт.* send packing, show the door (to), kick out, throw out
куура *эт.* wither away
куурдак эт *з.* roast (meat)
кууру *эт.* roast, broil, fry
куурул *эт.* roast, be roasted fry, roast, grill, bask in the sun
куурулган *с.* roast, broiled, fried, grilled
куурчак *з.* doll, puppet
кууш *с.* narrow
кучагын жайган *с.* outspread
кучак *з.* embrace, hug, armful
кучакта *эт.* hug
кучакташ *эт.* embrace, smooch, hug, straddle
куш *з.* bird

куш мурун *с.* hooked
кушкана *з.* slaughter house, abattoir
куюл I *эт.* pour out, fill (with)
куюл II *эт.* flow, stream, pour
куюн *з.* whirlwind, vortex, whirlpool
куюн-шамал *з.* whirl wind
куюу *з.* founding, casting, moulding
куюшкан *з.* crupper
куюштур *эт.* decant
куюштуруу *з.* transfusion
күбө I *з.* witness
күбө II *з.* clothes moth
күбө жеген *с.* moth-eaten
күбөлөндүр *эт.* certifiy, attest
күбөлөндүрүүчү *з.* witness
күбөлүк *з.* certification
күбү I *эт.* drop, let fall, shake out
күбү II *эт.* shake, shake up, rouse
күбүн *эт.* shake someone, rouse someone
күбүрөп *т.* under one's breath
күдүксүз *с.* unquestionable
күжүрмөн *с.* combat, dashing, spirited, jaunty
күз *з.* fall[A], autumn[B]
күзгү *з.* looking-glass, mirror
күзөн *з.* polecat
күзөт *эт.* guard, watch over
күзөттө тургандык *з.* being on duty
күзөттүк үй *з.* sentry box
күзөтчү *з.* guard, watch,orderly, fatigue man, overseer, supervisor, jailer
күй *эт.* burn, be on fire
күйбөс *с.* fire-proof, incombustible
күйгөн *с.* burnt
күйгүз *эт.* light up, turn on
күйгүзүлгөн *с.* burning heat
күйгүзүп тазала *эт.* burn down, burn out, scorch
күйгүчтүк *з.* combustibility, inflammability
күйдүргү *з.* anthrax

күйкө *з.* kestrel
күйө башта *эт.* catch fire, begin to burn
күйөө бала *з.* son-in-law
күйөө *з.* husband
күйөөгө чык *эт.* marry, get married (to)
күйөөгө чыккан бол *эт.* be married (to)
күйөөлүү *с.* married(fo females)
күйөөсү жок *с.* unmarried, single, maiden
күйөрман *з.* fan, supporter, admirer, enthusiast
күйпөлөктөн *эт.* excite, work up
күйүк *з.* burnt, scorched, burning, singe
күйүп карай *эт.* need snuffing (of a candle)
күйүп-бышуучу бол *эт.* be a fan (of), support
күйүт тарт *эт.* suffer, go through
күйүү *з.* burning, combustion
күйүүчү *з.* combustible, inflammable
күйүүчү майлар *з.* fuel
күйшө *эт.* peel, bark, thrash, flog
күкүк *з.* cuckoo
күкүктө *эт.* cuckoo
күкүмдө *эт.* crumb, crumble, chop, hack
күкүрт I *з.* match
күкүрт II *з.* sulphur
күкүрттүн кутусу *з.* matchbox
күл I *эт.* laugh, scorn
күл II *з.* ashes, cinders
күл түшүргүч *з.* ashtray
күлдүр *эт.* make (someone) laugh
күлдүрө турган *с.* ludicrous
күлкү *з.* laugh, laughter
күлкүлүү *с.* laughable, comical, funny, ridiculous
күлө башта *эт.* begin to laugh
күлүмсүрөө *з.* smiling, grin
күмбөз *з.* tomb, sepulchre
күмөндүү *с.* unlikely, improbable
күмүш *з.* silver, silverware
күмүштөй *с.* silvery
күн I *з.* day (as point of time)

күн II *з.* sun
күн алыс *т.* every other day
күн карама *з.* sunflower
күн кечкирт *эт.* pass, while away (time)
күн нуру *з.* sunbeam
күн саат *з.* sundial
күн сайын *т.* every day
күн тартиби *з.* agenda
күн тийүү *з.* sunshine
күн шооласы *з.* sunlight, sunrays
күнгө жылын *эт.* bask
күңгүрөгөн *с.* resonant, echoing, booming, rumbling
күңгүрт *с.* dull, dim, suffused, glaucous, opaque
күндө *т.* every day
күндөгү так *з.* sunspot
күндөлүк I *з.* diary, journal
күндөлүк II *с.* daily, everyday
күндүзгү мезгил *з.* daylight
күндүк *с.* daily, diurnal, everyday
күндүн батышы *з.* set of sun, setting, sunset
күндүн күркүрөшү *з.* a roll of thunder, thunderclap
күндүү *с.* sunny, solar
күнжүт *з.* sesame
күңкүлдө *эт.* grumble (at), growl, mutter, drone on
күңкүлдөк *с.* grumbling, peevish
күнөм сана *эт.* suspect (of)
күнөмдүү *с.* suspect
күнөө *з.* blame, fault
күнөө кыл *эт.* sin
күнөөкөр *з.* sinner
күнөөлө *эт.* blame someone, torment someone
күнөөлүү деп тап *эт.* adjudge
күнөөлүү *с.* sinful, culpable
күнөөңү жуу *эт.* redeem, expiate, atone for
күнөөнү жууш *з.* redemption, expiation, atonement
күнөөсүз *с.* pure, chaste
күнөөсүздүк *з.* innocence
күнөстүү *с.* solar

күн-түндүн теңелүүсү *з.* equinox
күнү бою *т.* all day long
күнүгө *т.* every day
күнүнө *т.* in a day
күңүрт *с.* obscure
күңүрт түс *з.* glimmer
күңүрттүк *з.* tarnish
күп *з.* churn, oilpress
күптү болуу *з.* indigestion
күркүлдө *эт.* coo
күркүлдөгөн *с.* thunderous, deafening
күркүрө I *эт.* crash, roll, rumble, roar
күркүрө II *эт.* burst out, crash out
күркүрө III *эт.* thunder, roar, peal, rattle
күркүрөгөн *с.* loud, shrill
күркүрөө *з.* thunder
күрмө *з.* sleeveless jacket or blouse
күрөк *з.* spade, shovel
күрөктө *эт.* shovel
күрөң *с.* brown, hazel
күрөө *з.* bail, deposit, pledge, security
күрөөгө коюу *з.* pawning, mortgaging
күрөөнү берген киши *з.* depositor, mortgagor
күрөөнү кармап турган киши *з.* pawnee
күрөш *эт.* wrestle, struggle, fight (with, for, against); *з.* wrestling
күрөшүү *з.* warfare
күрп жөжөсү *з.* turkey poult
күрп *з.* turkey
күрп корозу *з.* turkey cock
күрп макиси *з.* turkey hen
күрс этип түш *эт.* fall heavily, crash, bang
күрсүлдө *эт.* thump, bang
күрсүн *эт.* breathe
күрүлдөгөн *с.* ebullient, turbulent
күрүч ботко *з.* porridge
күрүч *з.* rice, husked rice
күт *эт.* 1. expect (of future or probable event); **мен аны менен жолугууну күтүп жатам** I expect to see him; **аны түштөнүүгө**

күтүп жатам I expect him to dinner; **мен ушуну күткөмүн** just as I expected; 2. (require) **талап кыл**; **мен сиздин так болушуңузду күтөм** I expect you to be punctual; 3. (suppose) **эсепте, ойло**; **менимче, мен ойлоюм, сиз ачкасыз го** I expect you are hungry; 4. **ал бала күтүп жатат** she is expecting a baby (pregnant)

күткөн кебете *с.* waiting, temporizing

күтө берип тажа *эт.* be tired of waiting (for)

күтпөгөн жерден качырып тийүү *з.* sudden attack, descent

күтпөгөн жерден *т.* suddenly, all of a sudden

күтүлбөгөн *с.* unexpected, sudden

күтүү *з.* waiting, expectation

күтүүсүз *с.* unexpected

күү мезгилде бол *эт.* be on heat

күү мезгили *з.* heat of animal (жаныбарлардын)

күү *эт.* tune, melody

күүгүм *т.* evening, sunset, gloaming, nightfall, twilight

күүлө *эт.* tune, tune up, attune

күүлөө *з.* tuning

күүлөөчү *з.* tuner

күүсүз бол *эт.* be out of tune

күч ал *эт.* grow stronger, get up

күч жеткис *с.* beyond one's strength, excessive

күч *з.* strength, power, effort, strain, force, intensity, vigor, violence

күч менен кийлигиш *эт.* invade, encroach (upon), trespass (on), intrude (in)

күч менен киргиз *эт.* push in(to)

күч менен киргизе ур *эт.* stick in, fasten in

күч менен ойгот *эт.* wake, succeed in waking

күч менен тартып ал *эт.* abduct

күч-кубатыңы түгөт *эт.* overwork

күчө *эт.* stronger

күчөгөндүк *з.* intensification

күчөн *эт.* exert all one's strength, strain

күчөө *з.* reinforcement

күчөт *эт.* enhance

күчөткүч *з.* amplifier

күчсүз I *с.* weak, feeble, enervate, powerless, effete

күчсүз II *с.* impotent
күчсүздүк *с.* debility, feebleness, lacking power, weakness
күчтөп кир *эт.* break in, into
күчтүү *с.* powerful, mighty, vigorous, keen, extensive, violent, forcible
күчтүү сезим менен айтуу *з.* exclamation
күчтүүлүк *з.* power, capacity, rating, output
күчүк *з.* cub, puppy
күчүн кетир *эт.* enervate
күчүңө кел *эт.* mature, ripen, become stale, flat
күшүлдө *эт.* puff, pant
кыбат *с.* expensive
кыбыр *з.* dawdler, slacker
кыбырап тынбай иште *эт.* pore (over), sweat (over)
кыбыр-жыбыр *з.* row, noise, bother, trouble
кыдыр *эт.* travel all over, run about, run all over
кыдырма *с.* transient, vagrant
кыдырмачы *с.* pedler
кыдырмачы соодагер *з.* pedlar
кыдырмыш *з.* flyer, flier
кыдыруу *з.* visiting
кыдырып чык *эт.* go round, walk round
кыжылда *эт.* swarm
кыжым *з.* plush
кыжың-кужуң *з.* squabbles, annoyances, unpleasantnesses
кыжырга тийүүчү *с.* defiant, provocative
кыжырдан *эт.* irritated
кыжырданган бол *эт.* be indignant (at), be exasperated (by)
кыжырдангыч *с.* fretful, irascible, irksome, tetchy
кыжырдангычтык *з.* irascibility
кыжырдант *эт.* disturb, try (subject to strain)
кыжырдануу *з.* irritation
кыжырды кайнаткан *с.* scandalous, crying
кыжырлан *эт.* annoyed
кыжырлант *эт.* annoy
кыжырлуу *с.* annoying
кыжыры кайнаган бол *эт.* be or become fidgety
кыжыры кайнаган *с.* indignant (at)

кыжыры кайноо *з.* indignation, revolt, rebellion
кыжырын келтир *эт.* excite, irritate, enrage, madden, infuriate
кыз *з.* girl
кыз той *з.* wedding party
кызамык *з.* measles, exanthema, german measles
кызар *эт.* redden, show red
кызара башта *эт.* redden, grow red, blush
кызаргыча *т.* redness, red heat
кызарт *эт.* redden, become red, blush, aglow
кызаруу *з.* blush
кызгалдак *з.* tulip
кызганчаак *с.* jealous
кызганчаактык *з.* jealousy
кызганычтуу *с.* heart-rending
кызгыл сары *с.* orange
кызгылт *с.* pink, reddish
кызгылт-көгүш *с.* lilac, violet
кыздар *з.* girls
кыздык *з.* virginity, chastity
кыздын жигити *з.* boyfriend
кыздыргыч *с.* temperature of incandescence
кыздыруу *з.* incandescence
кызмат *з.* post, appointment, office duties, function
кызмат көрсөт *эт.* show (display, manifest)
кызмат кыл *эт.* serve (be servant to; give service to)
кызматкер *з.* employee, attendant, clerk
кызматтан төмөндөө *з.* demotion
кызматтан төмөндөт *эт.* demote
кызматтан тышкары *с.* untimely
кызматташ *эт.* cooperate
кызматташтык *з.* collaboration, cooperation
кызматташуучу *з.* collaborator
кызматтык *с.* official
кызматчы аял *з.* maidservant
кызматчы *з.* employer, worker
кызматчы эркек *з.* manservant
кызуу I *с.* flushed
кызуу II *с.* tipsy

кызча *с.* girlish, maidenly

кызы *з.* daughter

кызыгарлык эмес *с.* unenviable, poor

кызыгуу *з.* interest

кызыгып кал *эт.* become interested, be interested (in), take an interest (in)

кызыгып кара *эт.* gloat

кызыгып окуп кал *эт.* become engrossed in reading, go on reading

кызык бол *эт.* feel strange, be uncomfortable

кызык *эт.* interest, take (conceive, evince); ♦ **мен кызыга баштадым** I began to take an interest

кызыккан *с.* interested (in)

кызыксыз *с.* uninteresting, flat, dull, insipid

кызыктуу окуя *с.* curious, amusing incident

кызыктуу *с.* curious, funny, interesting, amusing, funny, entertaining

кызыктыр I *эт.* interest, excite the curiosity

кызыктыр II *эт.* entice, decoy, seduce, allure

кызыктыра турган *с.* intricate, involved

кызыктыраарлык *с.* entertaining, diverting, absorbing

кызыктырган *с.* alluring, fascinating, captivating

кызыктыргычтык *з.* interest

кызыл карагай *з.* pine, pinewood

кызыл карагайлуу токой *з.* pine forest, coniferous forest

Кызыл Крест *з.* Red Cross

кызыл моюндуу *с.* rosy-cheeked

кызыл өңгөч *з.* gullet, oesophagus

кызыл *с.* red

кызыл тал *з.* willow, willow branch, verbena

кызыл тору *с.* rubicund, sanguine

кызылгат *з.* wild strawberries

кызыл-тазыл *с.* colorful

кызылча I (оору) *з.* measles

кызылча II *з.* sugar beet

кызыткыч *з.* heating

кызытылган *с.* incandescent, white-hot

кый *эт.* trim

кыйгач кара *эт.* cast a side long look (at), look askance (at)
кыйгач *с.* curved
кыйкымчыл *з.* scruple
кыйкыр I *эт.* cry (call, shout, exclaim); ♦ Ал **"жетишет!" – деп кыйкырды**"enough!" he cried
кыйкыр II *эт.* bark (out), bawl (out), cry out, howl, wail
кыйкырчаак *з.* shouter, bawler
кыйкырык *з.* cry (shout)
кыйкырып айт *эт.* cry out, yell
кыйкырып жибер *эт.* cry out, begin to shout, give a shout
кыйла жакшыраак *т.* much, far (with comparatives), much better
кыймыл аракетке келтир *эт.* run (of machines: function)
кыймыл *з.* go, movement, animation, motion
кыймылда *эт.* move (stir)
кыймылда(т) *эт.* move
кыймылдабастык *з.* immobility
кыймылдаткыч *з.* motor, engine
кыймылдатуучу күч *з.* motive, moving force, impetus
кыймылдуу *с.* mobile
кыймылсыз *с.* motionless, immobile, immovable, inert, motionless
кыйна *эт.* torment, worry, harass, gnaw, nibble, agonize
кыйнаган *с.* back-breaking, heavy
кыйнал *эт.* suffer, be tormented, be tortured, bore to tears, torment, tire out, exhaust
кыйналган бол I *эт.* be racked with pain
кыйналган бол II *эт.* be tired out, be exhausted
кыйноо *з.* torment, torture
кыйноочу *з.* torturer, tormenter
кыйрагыс *с.* inviolable, unbreakable, indestructible, unconquerable
кыйранды *з.* ruins
кыйрат *эт.* destroy, rout, annihilate, be the undoing (of), ruin, spoil, smash, rout
кыйраткыч *з.* destructive
кыйратыл *эт.* annihilate, annihilated
кыйратылуу *з.* havoc

кыйроо *з.* wreck, ruin, destruction
кыйтыр *с.* canny, foxy
кыйшай *эт.* prevaricate, divagate
кыйшайгандык *з.* crookedness, curvature
кыйшайт *эт.* bend, distortion
кыйшайып кал *эт.* become crooked, bent
кыйшаюсуз *т.* steady, steadily, steadfast, undeviating
кыйшаюу I *з.* elusion, set (warp, displacement, deflection)
кыйшаюу II *з.* divagation
кыйшык денелүү *с.* lop-sided
кыйшык *с.* bent, curved, winding, aslant, wrongly, perversely; *т.* obliquely, slantwise
кыйык *з.* stubborn
кыйыктан *эт.* stubborn
кыйыктык *з.* stubbornness
кыйын *с.* difficult, hard, embarrassing
кыйындык *з.* difficulty, straits, rough
кыйынчылык *з.* adversity, misfortune
кыйынчылыктарга карабастан *т.* in the face of difficulties
кыйыр *с.* indirect, oblique
кыйытуу *з.* innuendo, reservation
кык *з.* manure
кыл *эт.* do, make
кыламыктант *эт.* powder (with)
кылбаска убада берүү *з.* solemn promise
кылдат кыл *эт.* sharpen
кылдат *с.* refined, recherche, keen
кылдатсыздык *з.* carelessness, imprudence
кылдаттык *з.* refinement
кылжыктаган *с.* poseur, pseud
кылкан *з.* fishbone, tendril
кылмыш *з.* crime, misdemeanour, misdeed
кылмышкер *з.* criminal
кылмыштуу *с.* criminal
кылмыштуу топ *з.* gang, gangland
кылмыштуулук *з.* crime, criminality
кылмышы жок *с.* innocent, sinless, virgin(al)
кылтак *з.* noose, snare

кылтыйма *с.* caprice, touchiness, whim

кылуу *з.* perpetration

кылчайбай кач *эт.* skedaddle

кылчык жүндүү *с.* shaggy

кылый көз *с.* cross-eyed, squint-eyed

кылык *з.* act, deed

кылык-жорук *з.* behavior, manner, demeanour

кылыктан *эт.* act, attitudinize, behave with false modesty

кылыктуу *с.* courteous

кылым *з.* century, age

кылыч *з.* sword, sabre

кылыч тумшук балык *з.* swordfish

кымбат баалуу таш *з.* jewel, gem, precious stone, jewellery, precious

кымбат *с.* expensive

кымбатта *эт.* rise (in price), go up

кымбатчылык *з.* expensiveness, costliness

кымгуут *з.* commotion

кымкап *з.* brocade

кымтылан *эт.* wrap someone tighter (into), wrap over

кымтыланбастан *т.* unbuttoned

кымыз *з.* koumiss, kymyz

кымын *з.* speck

кымырып кет *эт.* snitch

кын *з.* scabbard

кынаа *з.* henna

кыңгыра *эт.* clang

кыңк этпеген *с.* uncomplaining, resigned, submissive

кыңкылдай берүү *з.* moaning, whining

кыңкылдак *з.* moaner, whinger

кыңкыста *эт.* slobber

кыңкыстоо *з.* indisposition, ill health

кынсыз *с.* unsheathed

кынтык *з.* inclination

кыңшыла *эт.* whine

кыңылдап ырда *эт.* hum, croon

кынына салуу *з.* sheath, scabbard

кыңыра *эт.* jingle

кыпчуур *з.* claw
кыпчытып ал *эт.* pinch, jam, nip
кыр I *эт.* scrape
кыр II *эт.* destroy, exterminate, extirpate, slaughter
кыраакы *с.* vigilant, watchful, farsighted
кыраакылык *з.* foresight, vigilance, watchfulness
кыргоол *з.* pheasant
Кыргыз *с.* Kyrgyz
Кыргызстан *з.* Kyrgyzstan
кыргын *з.* carnage, slaughter
кырдоочу *з.* lapidary
кырдуу *с.* faceted
кырдуулук *с.* lapidary, diamond-cutting
кырк I *са.* forty
кырк II *эт.* cut, clip
кырк аяк *з.* myriapod, centipede
кырк муун *з.* wrist, carpus
кыркып ал *эт.* shear, clip
кырман *з.* threshing floor, barnyard
кыроо *з.* frost
кырс *с.* touchy
кырсык *з.* trouble, misfortune, calamity, disaster
кырсыктуу *с.* disastrous, calamitous, failed
кыртыш *з.* ground
кыруу *з.* destruction, extermination, extirpation
кыруучу *с.* destructive, ruinous
кырчоо *з.* hoop
кырчын *з.* bush(es), shrub(s), shrubbery
кырчын тал *з.* willow
кырынбаган *с.* unshaven
кырынуу *з.* shave, shaving
кырып тазала *эт.* scrape out, erase, remove
кырып чогулт *эт.* scrape up, scrape together
кыс *эт.* squeeze (press); ♦ **ал лимонду сыкты** he squeezed the lemon dry; **апельсинден сыгылган сок** juice squeezed out of an orange; **опузалап акча ал** (extort): squeeze money out of someone
кыса кармоо *з.* handgrip
кыска бойлуу *с.* short

кыска жамгыр *з.* shower
кыска мезгилдүү *с.* short-lived, ephemeral
кыска метраждуу *с.* short (film)
кыска мөөнөттөгү *с.* short-term
кыска *с.* short, low
кыска убактылуу *с.* short duration, brief, transitory
кыскар *эт.* shorten
кыскараак *с.* shorter
кыскарт I *эт.* cut (trim)
кыскарт II *эт.* retrench
кыскарт III *эт.* abbreviate, shorten, abridge
кыскартуу *з.* abbreviation, abridgement
кыскача *т.* shorter, shortly, briefly, succinctly
кыста *эт.* compel, constrain
кыстал *эт.* constrained
кыстоо *з.* compulsion, constraint
кысуу *з.* box in, up (confine)
кысык *з.* strait
кысылбаган *с.* unconstrained, natural, relaxed, easy
кысылбоочулук *с.* unconstraint, naturalness, ease
кысылган *с.* pithy
кысылыш *з.* crushing, squeezing
кысым *з.* clamp, clutch; onslaught, charge, onset, pressure
кысым көрсөтүү *з.* domination, sway
кысымга ал *эт.* push (put under pressure), clamp, clutch
кысымчылык *з.* suppression
кысып жибер *эт.* smother with caresses
Кытай *з.* Chinese, Chinaman
кыт-кыт күл *эт.* titter, giggle
кытмыр *с.* secretive
кытыгыла *эт.* tickle, titillate
кычкач *з.* clamp, goffer, tongs
кычкыл *с.* sour
кычкылдант *эт.* oxidize
кычкылдануу *з.* oxidization
кычкылдык *з.* sourness, acidity
кычкыл-таттуу *с.* sour-sweet
кычы *з.* rash

кычыра *эт.* creak, crunch, squeak

кычыроо *з.* crepitation

кычыткы *з.* itch, itch, urge

кычыш *эт.* itch

кыш I *з.* winter

кыш II *з.* blocks, bricks

кыш кыноочу *з.* stonemason, bricklayer

кышкы жылуулук *з.* thaw

кышкы *с.* winter, wintry

кышта *эт.* winter, pass the winter

кыштак *з.* village, kishlak

кыштактык *с.* villager

кыштоо *з.* winter quarters, winter hut; wintering, hibernation

кыштоочу *з.* winterer

кышылдоо *з.* sizzle

кышында *т.* in winter

кыя *з.* slope

кыя чап *эт.* kill

кыяк *з.* accordion

кыяк черт *эт.* play accordion

кыял *з.* 1. dream, daydream, fantasy; 2. (bemused state): ♦ **ал түш көргөндөй жүрөт** he goes about in a dream; (delightful object); **ал жомоктогудай сулуу** she looked a perfect dream

кыялдан чыгарылган нерсе *з.* fiction invention, fabrication, fantasy

кыялдан чыгарылган *с.* fancy, fictional

кыялдан *эт.* 1. fancy (imagine); **анын бул жерде экени кимдин кыялына келиптир!** fancy his being here!; 2. **эсепте, ойло**(suppose, feel); **ал аны өлдү деп ойлогон** she fancied him to be dead; 3. (like, wish); **бул жер мага жакпайт**; I don't fancy this place; **ал өзүн чечен деп ойлойт** he fancies himself as a speaker

кыялдануу *з.* daydreaming, reverie

кыялкеч *з.* dreamer, daydreamer

кыялчы *с.* dreamy

кыяматта тирилүү *з.* resurrection

кыянат *з.* abuse, felony

кыянаттуу *с.* felonious

кыянаттык кыл *эт.* abuse, overdo, betray, be unfaithful (to); dishonor, disgrace

кыянатчыл *с.* dishonorable, disgraceful

кээ бир *а.* some

кээ бир жерде *т.* here and there, in places

кээ бир киши *а.* somebody, some people

кээде *т.* sometimes

Л

лаборант *з.* laboratory assistant

лаборатория *з.* laboratory, lab

лаванда *з.* lavender

лавр *з.* laurel, bay tree

лагердик *з.* camp

лагерь *з.* camp

лагман *з.* noodle dish with meat and vegetables

лазер *з.* laser

лазердик принтер *з.* laser printer

лайнер *з.* liner

лак жабуу *з.* varnishing, lacquering

лак *з.* varnish, lacquer

лакта *эт.* varnish, lacquer, varnish

лакталган *с.* varnished, lacquered

лактоо *з.* varnishing

лама *з.* lama, llama

лампа *з.* lamp

лампа шишеси *з.* lamp chimney

ландшафт *з.* landscape

лаостук *с.* laotian

ларёк *з.* stall, stand (stall)

ластик *з.* lasting

Латвия *з.* Latvia

Латвиялык *с.* Latvian

латунь *з.* brass

Латын *з.* Latin

Латын тили *з.* Latin

Латыш *з.* Lett
Латыш тили *з.* Lettish
лауреат *з.* laureate
легалдуу *с.* legal
легализация *з.* legalization
легализацияла *эт.* legalize
легализацияланып кал *эт.* become legalized
легалсыз *с.* illegal
легалсыздык *з.* illegality
легенда *з.* legend
легендалуу *с.* legendary
лейкопластырь *з.* sticking plaster
лейкоцит *з.* leucocyte
лейтенант *з.* lieutenant
лексика *з.* vocabulary, lexics
лексикалык *с.* lexical
лексикограф *з.* lexicographer
лексикография *з.* lexicography
лексикографиялык *с.* lexicographical
лексиколог *з.* lexicologist
лексикология *з.* lexicology
лектор *з.* lecturer
лекция *з.* lecture, talk
лекциялык зал *з.* lecture room
лемур *з.* lemur
лента *з.* band
леопард *з.* leopard
лепёшка *з.* bread
лесбиянка *з.* lesbian
либерал *з.* liberal
либералдык *з.* liberal
либерализм *з.* liberalism
Ливан *з.* Lebanon
Ливандык *з.* Lebanese
ливер колбаса *з.* liver sausage
Ливия *з.* Libya
Ливиялык *с.* Libyan
лига *з.* league

лидер *з.* leader
лидерлик *з.* leadership
ликвидация *з.* liquidation
ликвидация кыл *эт.* liquidate, eliminate, abolish
Лилипут *з.* Lilliputian
лилия *з.* lily
лимит *з.* quota, limit
лимон *з.* lemon
лимонад *з.* lemonade
лимузин *з.* limousine
лимфа бездери *з.* lymphatic
лимфа *з.* lymph
лингафондук кабинет *з.* language laboratory
лингвист *з.* linguist
лингвистика *з.* linguistics
лингвистикалык *с.* linguistic
линза *з.* lens
линия *з.* line
линолеум *з.* linoleum
липа *з.* lime (tree)
лира *з.* lira, lyre
лиризм *з.* lyricism
лирик *з.* lyric poet
лирика *з.* lyric poetry, lyrics
лирикалык *с.* lyric
Литва *з.* Lithuania
Литвалык *с.* Lithuanian
литр *з.* litre
лифт *з.* lift**[B]**, elevator**[A]**
лицей *з.* lyceum
лицензия *з.* licence
лицензияга ээ болуучу *з.* licensee
личинка *з.* larva, grub, maggot
личность *з.* personality, person, individual
лобби *з.* lobby
логика *з.* logic
логикалык *с.* logical
логикасыз *с.* illogical

логикасыздык *з.* illogicality
ложа *з.* box (theater)
лозунг *з.* cry
локомотив *з.* locomotive
лом *з.* scrap, waste
ломбард *з.* pawnshop
Лондон *з.* London
Лондондук *з.* Londoner
лосось *з.* salmon
лосьон *з.* lotion, aftershave, make-up remover
лот *з.* lot
лотерея билети *з.* lottery ticket, lottery
лотерия *з.* lottery
лоток *з.* chute, gutter, trough
лоялдуу *с.* fair, honest, loyal
луза *з.* billiard pocket
луна-парк *з.* funfair
лунатик *з.* sleepwalker, somnambulist
луноход *з.* lunar rover, moon buggy
лупа *з.* magnifying glass
лыжа *з.* ski
лыжа спорту *з.* skiing
лыжа тебүүчү жай *з.* ski track
лыжа теп *эт.* ski
лыжачы *з.* skier
лэди *з.* lady
люкс *з.* lux
люстра *з.* chandelier, lampshade
лютник *з.* buttercup
люфт *з.* play
Ля *з.* A (нота)

М

маал *з.* time
маалкат *эт.* dawdle, delay, dilatory
маалкатуу *з.* dawdling, delay, dilatoriness, slacking, hold up
маалымат бер *эт.* inform, notify, tell (give information)
маалымат *з.* information, news
маалыматсыздык *с.* lack of education
маалымсыз эмес *с.* not unknown
маанайды түшүрбө *эт.* take heart
маани *з.* sense, meaning, significance
маанилүү *с.* instructive, significant, meaningful
маанилүүлүк *з.* significance
мааниси бар *с.* significant, meaningful
маанисиз *с.* senseless, foolish meaningless, insignificant, of no significance
маанисин бил *эт.* learn the meaning of
маара *эт.* baa, bleat
маароо *з.* baa
маашыр бол *эт.* admire, feast one's eyes (upon)
мага *ат.* me
магазин *з.* shop, store
магистр *з.* master's degree
магистраль *з.* arterial road
магистратура *з.* magistracy
магнит *з.* magnet
магнитофон *з.* tape recorder, tape recording machine
магнитофондук *с.* tape-recording
магнитсиздендир *эт.* demagnetize
магнитте *эт.* magnetize
магниттүү *с.* magnetic
мадам *з.* madam(e)
маданият *з.* culture, civilization, way of life
маданиятсыз *с.* uncivilized, uncultured, lack of culture
мажбур бол *эт.* compelled
мажбур кыл *эт.* force, compel
мажбурла *эт.* force
мажор *з.* major

мазактоо *з.* derision
мазмун *з.* contents, substance
мазмунсуз *с.* empty, tame, dull
мазут *з.* fuel oil
мазь *з.* ointment, grease
маис *з.* maize
май I *з.* fat, grease (animal substance)
май II *з.* butter
май III *з.* oil
май IV *з.* gass, petrole, fuel
Май IV *з.* May
май заводу *з.* creamery, butterdairy, oil mill
май куйгуч *з.* butter dish, oil can
май куюп ал *эт.* refuel
май куюу *з.* refueling
май куюучу жай *з.* petrol filling station
май куюучу станция *з.* petrol station
майда *с.* small, petty, shallow, small particles
майдала *эт.* granulate; crumble, mince, cut to pieces, crush, crumble, break into small pieces
майда-чүйдө *з.* insignificant, trivial
майда-чүйдөсүнө чейин айт *эт.* tell in detail
майда-чүйдөсүнө чейин *т.* in detail
майдачыл *з.* pedant, petty, penny pincher, skinflint, hair splitter
майдачылдык *з.* penny pinching, hair-splitting, pettiness, small mindedness, meanness
майла *эт.* butter, oil, grease, bedaub
майлоо *з.* lubrication
майлуу *с.* fat, buttered, oiled, oily, greasy
маймыл *з.* monkey
майонез *з.* mayonnaise
майор *з.* major
майрам *з.* holiday
майрамда *эт.* celebrate
майрамдал *эт.* celebrated
майрамдоо *з.* celebration
майрыйт *эт.* spoil, ruin
майып болуу *з.* mutilation

майып *з.* invalid, handicapped, crippled
майып кыл *эт.* disfigure, maim, mutilate, mangle, scotch
майыптар үйү *з.* home for invalids
макал *з.* proverb
макал-лакап *з.* saying
макарон *з.* macaroni
макет *з.* model
маке[T] *з.* popcorn
макоо *з.* stupid, booby
макоолук *з.* stupidity
макорка *з.* tobacco

максат *з.* 1. aim, goal, purpose, objective; **максат менен** with the aim of; **максатыңа жетпей кал** fall short of one's aims; **суроонун максаты эмне?** what is the aim of these questions?; 2. (of a gun) **мээлөө**; **мээле, мелже** take aim at; **бутага тийбей кал** miss one's aim; *эт.* 1. **кезе**; **мылтыкты кезе** aim a rifle at; 2. **ал доктор болом деген максат койду** he aimed at becoming (or become) a doctor; **жогору умтул** aim high; 3. **ал түштүккө жолдомо алды** he aimed for the south; 4. **максат кыл**; **максат, тапшырма** *з.* goal (destination, objective), aim (at), take aim (at); **ал алдына оор тапшырма койду** he set himself a difficult goal

максатсыз *с.* aimless, idle
максаттуу *с.* purposive
максималдуу *с.* maximum
максимум *з.* maximum
макта *эт.* praise, commend, laud, eulogy
мактаарлык *с.* meritorious
мактан *эт.* brag (of), plume someone (on), strut
мактана бер *эт.* boast much, praise sufficiently

мактанчаак *с.* conceit, arrogance; braggart, boaster; boastful, conceited, arrogant, haughty, strutting

мактанчаактык *з.* bragging, vaunt
мактаныып кал *эт.* become proud
мактаныч *з.* boasting, bragging
мактап ырда *эт.* sing (of)
мактоо *з.* praise, eulogy
мактоочулук *з.* laudability
макул бол *эт.* agree, say (of reactions), fine

макулатура *з.* spoiled sheet(s), spoilage

макулдаш *эт.* accede, agree, assent, accord, to fit in, be in keeping (with); arrange; ♦ **досум экөөбүз театрга барууга макулдаштык/келиштик** I arranged with my friend to go to the theater

макулдашылбаган *с.* uncoordinated, not concerted

макулдук *з.* consent

макулдукка кел *эт.* come to terms

мал *з.* animal, cattle

мал чарбачы *з.* stockman

мала *з.* harrow

мала кызыл pink

Малазия *з.* Malaysia

малай *з.* servant

малала *эт.* harrow

малалоо *з.* harrowing

малина *з.* raspberries

малиналуу *с.* raspberry

малкана *з.* barn

мал-мүлк *з.* belonging

малчы *з.* shepherd, cowherd

малчылык *з.* cattle breeding, stock raising

мамиле I *з.* voice (verb)

мамиле II *з.* relation, attitude, stance, ratio

мамиле кыл/жаса *эт.* treat

мамилечил *с.* sociable

мамилечилдик *з.* sociability

мамлекет *з.* country, nation

мамлекеттештир *эт.* nationalize

мамлекеттештирүү *з.* nationalization

Мамлекеттик Авто Инспекция (МАИ) *з.* State Motor Vehicle Inspectorate

мамлекеттик *с.* national, state, public

мамлекеттүүлүк *з.* state system, statehood

мамонт *з.* mammoth

мамык *з.* fuzz

мамыры *з.* edelweiss

мандай *с.* frontal, front

маңдайлаш *т.* opposite
мандарин *з.* mandarin(e), tangerine
мандат *з.* warrant, mandate, credentials, term of office
мандолина *з.* mandolin(e)
мандолиначы *з.* mandolin(e) player
манекен *з.* lay figure, dummy
манекенщица *з.* mannequin
манёрдуу *с.* affected, precious
манёрдуулук *з.* affectation, preciosity
манжа *з.* finger
маникюр *з.* manicure
маникюрша *з.* manicurist
манифест *з.* manifesto, proclamation
манифестант *з.* demonstrator
манифестация *з.* manifestation
мансап *з.* career
мансапкор *з.* careerist
мансапкордук *з.* careerism
мануфактура *з.* manufactory
маңыз I *з.* meaning, essence
маңыз II *з.* infusion
маңыздуу *с.* important, serious, significant, meaningful
маңыроо *с.* slow-witted, pig-headed
маньяк *з.* maniac
марафон *з.* marathon
марафончу *з.* marathon runner
марганец *з.* manganese
марганецтик *с.* manganese
маргарин *з.* margarine
маринад *з.* marinade, pickles
маринадда *эт.* pickle
маринаддалган *с.* pickled
марка *з.* mark, stamp, brand; postage stamp
маркала *эт.* mark
маркер *з.* marker
маркетинг *з.* marketing
марля *з.* gauze, cheesecloth
мармелад *з.* fruit jelly

мародёр *з.* marauder, pillager
мародёрлук *с.* marauding
мародёрчулук *з.* pillage, looting
мародёрчулук кыл *эт.* maraud, pillage, loot
Марс *з.* Mars
Март I *з.* March
март II *с.* generious, open handed
мартышка *з.* marmoset
марш *з.* march
маршрут *з.* route, itinerary
маршрутка *з.* marshrutka
маршруттук *с.* route, itinerary
маршта *эт.* march
мас *с.* drunk, intoxicated
маселе *з.* matter, problem, task, issue, mission, question (interrogation; problem)
маселен for exapmle
маселени чеч *эт.* decide a question
маска *з.* mask
маскара *с.* shameful, infamous, inglorious
маскарад *з.* masquerade
маскаралык *с.* shameful
маскарапоз *з.* clown, zany
маскарапоздук *з.* clownery, clowning, clown acts, slapstick
масса *з.* mass
массаж *з.* massage
массажда *эт.* massage
массажист *з.* masseur
массажистка *з.* masseuse
массалык митинг *з.* mass meeting, group excursion
массив *з.* massif, mountain-mass
мастан кемпир *з.* babayaga
мастер *з.* master; foreman, master craftsman, skilled workman
мастык *з.* drunkenness, intoxication
масштаб *з.* scale
масы тара *эт.* sober up
масын таркат *эт.* sober
матап койгондой *с.* rooted to the ground

математик *з.* mathematician
математика *з.* mathematics, math
математикалык *с.* mathematical
материал *з.* material, stuff
материалдык *с.* substantial, material
материалдык-техникалык камсыздоо *з.* logistics
материализм *з.* materialism
материалист *з.* materialist
материк *з.* continent, mainland
матрас *з.* mattress
матрос *з.* sailor, seaman
матч *з.* match
матыр *эт.* dip, immerse
мафиоз *з.* mafioso
мафия *з.* mafia
махабат *з.* love, affection
махинация *з.* machination, intrigue
махорка *з.* makhorka
маш болуп кал *эт.* become proficient (in), become good (at)
машак *з.* ear, spike, stalk
машакаттуу *с.* intricate
машина *з.* 1. machine 2. vehicle 3. mechanism
машиналаштыр *эт.* mechanize
машиналаштыруу *з.* mechanization
машинист *з.* machinist, engineer
машинка *з.* typewriter
маштык *з.* adroitness, dexterity
машыгуу *з.* training, practice
машыгып кал *эт.* become good (at), become adapt (at)
машык *эт.* practice, exercise (physical activity)
машыккан *с.* trained, skilled
машыктыруучу *з.* coach
Маэстро *з.* Maestro, Master
маяк *з.* lightship, leading light
маяна *з.* salary, reward, pay
маятник *з.* pendulum
мебелде *эт.* furnish
мебелделген *с.* furnished

мебелчи *з.* upholsterer, furniture-dealer
мебель *з.* furniture
мегабайт *з.* megabyte
мегагерц *з.* megahertz
мегафон *з.* megaphone
медалист *з.* medallist, medal winner
медаль *з.* medal
медер *з.* hope
медикамент *з.* medicine
медицина *з.* medicine
медициналык кароо *з.* medical (examination), checkup
медициналык лечение *з.* medical treatment
медициналык *с.* medical, medicinal
медициналык сертификат *з.* medical certificate
мезгил I *з.* season
мезгил II *з.* time, date, period
мезгилден тышкары *с.* timeless
мезгилдүүлүк *з.* periodicity
мейиз *з.* raisin, raisins, sultanas
мейкиндик *з.* space
меймандос *с.* hospitable
меймандостук *з.* hospitality
мейманкана *з.* hotel, inn
мекеме *з.* house (business concern)
мекен *з.* country
мекендеш *з.* countryman
мекенчил *с.* patriotic
Мексика *з.* Mexico
Мексикалык *с.* mexican
мектеп *з.* 1. school (place of education); ♦ **жогорку окуу жайы** higher education; **мектептете** at school; **мектепке оку/бар** go to school; **мугалимдик кыл** teach school (us); **мектепте окуй башта** start school; **мектепти бүт** leave school (complete course); **мектепти ташта** (abandon school); **кайда окугансың?** where were you at school?; **биз чогуу окуганбыз** we were at school together; **мектеп жашында** of school age; **окуу үчүн төлөм** school fees; **мектеп-интернат** boarding school; **эркектер, кыздар мектеби** boys'/girls' school; **менчик мектеп акысыз орто мектеп** public school (in UK);

(in US); **бала бакча** nursery school; **башталгыч мектеп** primary school; **орто мектеп** secondary, high school; **төмөнкү жана жогорку класстардын мектеби** junior/senior school; **кечки мектеп** evening, night school; **профессионалдык училищеси** trade school; **профессионалдык-техникалык училищеси** vocational school; **сүрөтчүлүк училищеси** school of art; **бийчилер мектеби** school of dancing; **институт**(research center); **юридикалык кафедра, юридикалык факультет** (department of university, branch of study): school of law; 2. **сабак** (lessons); **бүгүн сабак болбойт** there will be no school today; **сабак саат 4тө бүтөт** school finishes at 4. **мектепке чейинки** preschooler

мелдеш *эт.* bet, wager, gamble, bet against, play against, play for, put money on

мелодия *з.* melody, tune

мелодиялык *с.* melodious, tuneful

мелодрама *з.* melodrama

мелодрамалык *с.* melodramatic

мелүүн *с.* mild

мембрана *з.* membrane

мен *а.* I, me; **бул мен** it is I; **биз экөөбүз ал жерде болдук** he and I were there

мең *з.* mole

менежер *з.* manager

менен *ба.* with; **басыңыз мени менен!** come with me!; **аны менен ойной турган киши жок** she has no-one to play with; **ал менеджер менен** he is with the manager; **шляпасыз** with no hat on; **эт помидор согу менен** meat with tomato sauce; 2. (agreement or sympathy): **ким биз менен болбосо, ал бизге каршы** he that is not with us is against us; **түшүнөм** I'm with you (in understanding); **мен сиз менен макулмун** (in opinion); **мен сиз жактамын** (in support); **ал билет** he is with it; 3. **мышыкка катуу мамиле кылбаңыз!** don't be rough with the cat!; **менден эмнени каалайсыз?** what do you want with me?; **ага эч кандай тиешеси жок** what has it to do with him?; 4. (antagonism or separation): **мени менен талашпаңыз** don't argue with me; **каада-салттан четтеп кетүү** a break with tradition; 5. (in the case of); **менин ушундай адатым бар** it's a habit with me; **балдар менен иш такыр башка** with children it's different; **азыр бизде майрам** it's a holiday with us; 6. (denoting host or person

in charge, possession): **биз досторубуз менен жашадык** we stayed with our friends; **жанымда акча жок** I have no money with me; 7. (denoting instrument or means): **перо менен жазып жатам** I am writing with a pen; **ал таяк менен басат** he walks with a cane; (by means of); **бул сөз «А» менен башталат, бүтөт** the word begins/ends with an A; 8. (denoting cause); **ал коркcондон калтырап жатат** she was shaking with fright; **ал сасык тумоолоп калды** he went down with flu; 9. (denoting characteristic): **көк көздүү кыз** a girl with blue eyes; **бойкат, кош бойлуу** with child (pregnant); 10. (denoting manner): **ыракаттануу менен, ыраазычылык менен!** with pleasure; **абайлап, абайлоо менен** with care; **ал күлкү менен жооп берди** he replied with a smile; 11. (in the same direction or degree as; at the same time as): **жаздын келиши менен** with the approach of spring; 12. (denoting attendant circumstance): **мен терезени ачып уктайм, мен ачылган терезеде уктайм** I sleep with the window open; **ал колун чөнтөккө салган боюнча кетти** he walked off with his hands in his pockets; **сиздин уруксатыңыз менен!** with your permission 13. (despite); **бардык жетишпеген жактарына карабастан, ал эркек** with all his faults he's a gentleman; 14. (command): **эшикти сындыргыла!**

мени *а.* me
меники *а.* mine
менин *а.* my, mine
менингит *з.* meningitis
менменсинүүчүлүк *з.* selflove
менчик мүлк *з.* property
менчик *с.* private
меню *з.* menu, bill of fare
мерген *з.* hunter, sharpshooter
Меркурий *з.* Mercury
металдуу *с.* metalliferous
металл *з.* metal
металл иштетүүчү *з.* metalworking
металл эритүүчү *з.* smelting
металлург *з.* metallurgist
металлургия *з.* metallurgy
металлургиялык *с.* metallurgical
металлчы *з.* metalworker

метафора *з.* metaphor
метеорит *з.* meteorite
метеоролог *з.* meteorologist
метеорология *з.* meteorology
метеорологиялык *с.* meteorological
метирка *з.* birth certificate
метис *з.* metis, mestizo
метистештирүү *з.* crossbreeding
метод *з.* method
методика *з.* method(s)
методикалык *с.* methodical, systematic
Методист *з.* Methodist, methodologist, specialist
методисттик *с.* methodical, orderly
методология *з.* methodology
методологиялык *с.* methodological
метр *з.* meter
метраж *з.* metric area, length in metres
метрика *з.* certificate, register of births
метрлик *с.* metrical
метро *з.* underground
мех *з.* fur
механизатор *з.* machine operator, machine servicer
механизациялаштыр *эт.* mechanize
механизм *з.* mechanism
механик *з.* mechanic
механика *з.* mechanics
механикалык *с.* mechanical
мехтүү пальто *з.* fur coat
мехчи *з.* furrier
мечит *з.* mosque
меш *з.* stove
Ми *з.* E, me (mi) (нота)
миграция *з.* migration
миграция кыл/жаса *эт.* migrate
миз *з.* blade
мизи кайтарылгыс *с.* irresistible
мизин келтире башта *эт.* start cramming
микроавтобус *з.* minibus

микроб *з.* microbe
микробиолог *з.* microbiologist
микробиология *з.* microbiology
микроволналуу печь *з.* microwave (oven)
микрокомпьютер *з.* microcomputer
микроорганизм *з.* microorganism
микроплёнка *з.* microfilm
микропроцессор *з.* microprocessor
микроскоп *з.* microscope
микроскоптук *с.* microscopic
микросхема *з.* microcircuit
микрофон *з.* microphone, mouthpiece
микроэлектроника *з.* microelectronics
микроэлемент *з.* microelement
милдет *з.* obligation, duty
милдеттендир *эт.* oblige, obligate
милдеттенме *з.* obligation
милдеттүү *с.* obligatory, obligated, mandatory
милиметр *з.* millimeter(s)
милиционер *з.* policeman, militiaman
милиция *з.* militsia, police
миллиард *са.* milliard, billion(s)
миллиарддаган *с.* milliardth
миллиардер *з.* billionaire, multimillionaire
миллиграмм *з.* milligram(me), milligram(s)
миллилитр *з.* milliliter(s)
миллиметр *з.* millimeter
миллиметровка *з.* graph paper
миллион *са.* million, million(s)
миллиондогон *с.* millionth
миллионер *з.* millionaire
милте *з.* edging, piping, mount
миля *з.* mile
мимика *з.* mimicry
мимикалык *с.* mimic
мимист *з.* mimic
мимоза *з.* mimosa
миң жылдык *з.* millenary, millennium

миң *са.* thousand
мин *эт.* mount
мина *з.* mine, booby trap
мина кой *эт.* mine
мингич ат *з.* saddlehorse
минерал *з.* mineral
мини-компьютер *з.* minicomputer
минилүүчү *с.* driver
минимум *з.* minimum
министерство *з.* ministry
министирлик *с.* ministerial
министр *з.* minister
миномёт *з.* mortar
минус *з.* minus
минута *з.* minute(s)
минуталык *с.* momentary, transient
мисал үчүн *фр.* for example, for instance
мискей *з.* basin, bowl
Мисс *з.* Miss
миссионер *з.* missionary
миссионерлик иш *з.* missionary work
миссис *з.* missis, Mrs.
миссия *з.* mission
мисте *з.* pistachio
мистер *з.* mister, Mr.
митаам *с.* roguish, underhand, dishonest, swindler
митаамдыгы жоктук *з.* spontaneity, ingenuousness
митаамдык кыл *эт.* cheat, swindle, play the swindler
митаамдык *с.* rascally, swindling
митаамчылык *з.* swindling, cheating (at games), trickery
митечилик *з.* parasitism
митинг *з.* meeting
митистеш *эт.* intermarry
миф *з.* myth
мифология *з.* mythology
мифологиялык *с.* mythological
мобилизация *з.* mobilization
мобилизацияла *эт.* mobilize (for)

мода *з.* fashion, vogue, go (fashion)
модалдык *с.* modal
модалуу *с.* fashionable, stylish
модачыл *с.* dandy
моделчи *з.* modeller, pattern maker
модель *з.* model, pattern
модельер *з.* fashion designer, couturier
модем *з.* modem
модификация *з.* modification
модификацияла *эт.* modify
модуль *з.* modulus
мокок *с.* dunce
мокоп кал *эт.* become blunted
мокот *эт.* blunt, dull
мокочо *з.* bogy(man), bugbear
мол бол *эт.* abound (in), be rich (in)
мол *с.* profuse, abundant, plentiful
молдо *з.* mullah
молдук *з.* amplitude, plenty
молекула *з.* molecule
молекулалык *с.* molecular
моллюск *з.* mollusc
моло *з.* grave, tomb
моло таш *з.* idol, statue, tombstone
молчулук *з.* abundance
мом *з.* wax, beeswax
момдо *эт.* wax, polish with wax
момдогон пол *з.* waxed
момент *з.* moment, instant
момолой *з.* mole
момпосуй *з.* sweet
момун *з.* grumble
момундук *з.* naivete (naivety)
монарх *з.* monarch
монархизм *з.* monarchism
монархист *з.* monarchist
монархия *з.* monarchy
монархиялык *с.* monarchic(al)

монастырдык *с.* monastic, conventual
монастырь *з.* monastery
монах *з.* monk, friar
монахтык *с.* monasti
монахчылык *з.* monasticism
монета *з.* piece (coin)
моneталык *с.* monetary
монитор *з.* monitor
монограмма *з.* monogram
монография *з.* monograph
монолог *з.* monologue, soliloquy
монополизация *з.* monopolization
монополизацияла *эт.* monopolize
монополист *з.* monopolist
монополия *з.* monopoly
монополиялык *с.* monopolistic
монтаж *з.* montage, assembling, mounting
монтажда *эт.* assemble, mount, fit
монтаждык кадр *з.* take (cin.)
монтажёр *з.* rigger, erector, fitter
монтёр *з.* fitter, electrician
мончо *з.* baths, bathhouse
мончо күн *з.* baths
мончок *з.* necklace
мончочу *з.* bathhouse attendant
моокумуӊ канганча кара *эт.* see a lot (of), have looked enough (at), see enough (of)
мор *з.* flue
моралдуу *с.* moral, ethical
моралсыз *с.* amoral, immoral
моралсыздык *з.* amorality, immorality
мораль *з.* morals, ethics, moral
мораторий *з.* moratorium
морг *з.* morgue, mortuary
морж *з.* walrus
морозилка *з.* freezer compartment, freezer
морт *с.* frail
морфема *з.* morpheme

морфий *з.* morphia, morphine
морфология *з.* morphology
морфологиялык *с.* morphological
Москвич *з.* Moscow
Москвич *с.* Muscovite, Moskvich
москоол *с.* sturdy, hefty, robust
мото жарыш *з.* motorcycle races
мото каска *з.* crash helmet
мото . . . *с.* motor
мотор *з.* motor, engine
мотороллёр *з.* motor-scooter
мотоспорт *з.* motorcycle racing
мотоцикл *з.* motorcycle
мотоциклист *з.* motorcyclist, biker
мочалка *з.* loofah, washing-up mop
моюн бербе *эт.* stand one's ground
моюн бербеген *с.* stubborn, intractable, unyielding, tenacious
моюн *з.* neck
моюн орогуч *з.* scarf, muffler
моюнга ал *эт.* confess, hear confession (of), acknowledge, recognize, admit
моюнтурук *з.* yoke
мөмө *з.* fruit, berry
мөңгү *з.* glacier
мөндүр *з.* hail
мөңкү *эт.* kick, rebel
мөөнөт *з.* time, term
мөөнөткө чейинки *с.* ahead of schedule, early
мөөнөтсүз *с.* without time-limit
мөөнөтүн кечиктир *эт.* postpone
мөөр бас *эт.* seal
мөөр *з.* seal, stamp
мөөрө *эт.* low, moo, bellow
мрамор *з.* marble
мугалим *з.* teacher, schoolmaster, master; (эжей) mistress
муз *з.* ice; ♦ **тайгалак муз** black ice
муз капта *эт.* ice (cover with ice)
музда *эт.* freeze, become numb with cold

муздак *с.* cold
муздактык *з.* cool
муздат *эт.* ice, freeze, congeal, cool
муздаткыч *з.* fridge, refrigerator
музей *з.* museum
музыка *з.* music
музыкалык *с.* musical
музыкант *з.* musician
мукаба *з.* cover (of book)
мукабалоочу *з.* bookbinder
муктаждык *з.* need
мулат *з.* mulatto
мультипликатор *з.* multiplier, animator, cartoonist
мультипликация *з.* animated cartoon
мультфилм *з.* cartoon
мумия *з.* mummy
муң *з.* sadness, melancholy, tribulation
мунапыс *з.* amnesty
мунара *з.* tower, turret, watchtower, babel, minaret
мунарык *з.* haze, mist, gloom, darkness
мунарыктуу *с.* hazy
мундир *з.* full dress uniform
мунжу *с.* handicapped, crippled
муниципалитет мекемелери *с.* municipality, town council
мурас *з.* legacy, heritage
мурас кагаз *з.* will, testament
мурас калтыр *эт.* leave (bequeath)
мурас калтыруучу *з.* testator
мурас укугу *з.* hereditary, inherited
мураска ээ бол *эт.* inherit
мураска ээ болуу *з.* inheritance
мураскер *з.* inheritor
мураскор *з.* inheritor, heir, legatee, heiress, successor
мурасчы *з.* heir, inheritor, testatrix
мурда *т.* ago, already
мурдакы *т.* previous
мурун I *з.* nose; ♦ **мурдум канап жатат** my nose is bleeding; **мурдум бүтүп калды** I have a stuffy nose; **мурдуңу көтөр** with

one's nose in the air; **корс жооп бер, мурдуң менен бир тий** bite, snap someone's nose off; **түп-түз кете бер** follow one's nose (go straight ahead); **бир ишке аралашпа**; **бир иштен алыс бол** keep one's nose clean (avoid trouble); б**ирөөнүн ишине мурун тыкпа!** keep your nose out of my business!; **бирөөнү мурун көтөрүп кара** look down one's nose at someone; **бир ишке мурдуңу тыга бер, кийлигише бер** poke, push, thrust one's nose into something; **бирөөнүн тумшугун кандат** put someone's nose out of joint; **ал мурдунан алысты көрбөйт** he can see no further than his nose; 2. (sense of smell; also, flair) **жыт ал**; **менин итим жакшы жыт алат** my dog has a good nose; 3. (of car, aircraft) **мурун, тумшук**; **алар биринин артынан бири ээрчишип айдап келишти** they were driving nose to tail; 4. (nozzle) **чимкирик**; *эт.* 1. (of animals, smell) **жыт ал**; 2. (nuzzle) **тумшук тийгиз, мурдуң менен жер сай**; 3. nose one's way **эптеп жет, эптеп өт**; 4. nose into (pry, meddle) **кийлигиш, мурдуңу тык**

мурун II *с.* before, formar, ex, one-time

мурунку *т.* previous, late

мурут *з.* moustache, mustache

мурутча *з.* barb; tendril

Мусулман *з.* Muslim, Moslem, Mohammedan

Мусулмандык *з.* Islamic, Mohammedanism

муун I *з.* syllable

муун II *з.* joint, knuckle

муун III *з.* generation, posterity

муундар *з.* progeny

муунт *эт.* strangle, stifle, smother, suffocate

муфтий *з.* mufti

мушкетёр *з.* musketeer

мушта *эт.* punch, sock

мушташ *эт.* brawl

муштум *з.* fist; fig

муштумдун сокусу *з.* punch

мүдүр *з.* manager

мүдүрүл *эт.* stumble, tumble

мүйүз *з.* horn (жаныбардын), antler (бугунун)

мүлк *з.* property, belongings, stock

мүмкүн *т.* maybe, maybe, perhaps, possibly, as . . . as possible

мүмкүндүк *з.* probability
мүнөз *з.* character, temper, mien
мүнөздөмө *з.* characterize
мүнөздүү *з.* typical
мүрзө *з.* grave, graveside
мүрү з. shoulder
мүрү сөөк *з.* humerus
мүрүнү оңдо *эт.* set one's shoulders back
мүчө I *з.* organ
мүчө II *з.* one (member of a group)
мүшкүл *з.* disaster
мүшөк *з.* sack
мыёоло *эт.* mew, miaow
мыйзам буз *эт.* break a law; (violate)
мыйзам бузуучу *з.* lawbreaker
мыйзам *з.* law
мыйзам илими *з.* jurisprudence, law
мыйзам чыгара турган *с.* legislative
мыйзам чыгаруу *з.* legislation
мыйзам чыгаруучу *з.* legislator, lawgiver
мыйзамдаштыруу *з.* legalization, legitimation
мыйзамдуу *с.* lawful, legal, legitimate, rightful
мыйзамдуулук *з.* lawfulness, legality
мык *з.* nail, rivet, tack, peg
мык как *эт.* nail
мыкаачы *с.* murderer, bloodthirsty, cannibal
мыкаачылык *з.* cannibalism
мыкта *эт.* tack
мыкты *с.* brilliant, splendid, superb, foremost
мыкчегер *з.* boss, leader
мыкчегердик кыл *эт.* lord it over, boss over
мыкый үкү *з.* tawny owl
мылтык *з.* gun
мына ошентип *т.* thus, so then
мына *т.* here (is), there (is), this is
мында *т.* here
мындай *т.* thus
мыракыр *з.* groom, stableman

мырза *з.* gentleman, mister
мыскал *з.* zolotnik
мышык *з.* cat, puss, pussycat
мышык туу *эт.* kitten, have kittens, have young
мышыктай *с.* catlike (cattish) ways
мышяк *з.* arsenic
мэр *з.* mayor
Мэрия *з.* town council, town hall
мээ *з.* brain, headpiece
мээле *эт.* aim (at), take aim (at)
мээлей *з.* glove, gauntlet
мээрбан эже *з.* nurse
мээрим *з.* affection
мээримдүү *с.* tender, affectionate
мээримдүүлүк *з.* tenderness, delicacy
мээсиз *с.* brainless

Н

наабай *з.* baker
наабайкана *з.* bakery
наам *з.* profession, calling, rank, title
нааразы *с.* dissatisfied, discontented
нааразылык *з.* objection
набат *з.* candy, fruitdrop
набор *з.* pack, set (collection; outfit)
навигатор *з.* navigator
навигация *з.* navigation
наган *з.* revolver
наждак *з.* emery
наждактуу *с.* emery paper
назик кыл *эт.* pamper, coddle, render
назик *с.* pampered, delicate
найза *з.* spear, lance
найзала *эт.* spear
нак акча *з.* amount on hand, cash, cash-in-hand, hard cash
нак *с.* just like, as (comparison)

наказ *з.* order, instructions, mandate
накладная *з.* invoice, waybill
намаз *з.* prayer
намаз оку *эт.* pray (for), offer prayers (for)
намыскөйлүк *з.* self-esteem
намыссыз *с.* dishonorable
намыссыздык *з.* dishonor
намян *з.* purse, wallet
нан *з.* bread
нан сатуучу магазин *з.* bakery, baker's shop
нар *з.* dromedary
нараазылык *з.* protest
нараазылык билдир *эт.* protest
нарзан *з.* narzan
нарк *з.* merit, desert, service
наркоз *з.* narcosis, anaesthesia
наркоздо *эт.* narcotize, anaesthetize
наркологиялык клиника *з.* drug abuse clinic
наркосиндикат *з.* drug ring
наркотик *з.* narcotic, drug
наркотикалык *с.* narcotic
нарта *з.* sledge (drawn by reindeer or dogs)
насаат *з.* precept
насип *з.* fate
насос *з.* pump
насостуу агрегат *з.* pumping unit
насыбай *з.* snuff
насыя credit
насыят *з.* edification, precept, teachings, exhortation, admonition, directions, instructions
насыяттуу *с.* edifying, instructive
натура *з.* nature
натуралдык *з.* genuineness, naturalness
натурализация *з.* naturalization
натурализм *з.* naturalism
натуралист *з.* naturalist
натуралисттик *с.* naturalistic
натуура *с.* incorrect

натыйжа *з.* outcome, issue, consequence, result
натыйжалуу *с.* efficient
натыйжасыз *с.* futile, unsuccessful, fruitless
натыйжасыздык *з.* fruitlessness, futility
начальник *з.* head, boss
начар *с.* worse, bad, awful
начар сорттуу *с.* low-grade, of inferior quality
начардык *з.* tension
начарла *эт.* fail (fall short, decline)
начарлан *эт.* worsen, deteriorate
начарлант *эт.* relax
начарлат *эт.* worsen
начарлоо *з.* deterioration
нашатырь *з.* sal ammoniac
нашатырь спирти *з.* liquid ammonia
небере *з.* grandson, grandchild
невроз *з.* neurosis
неврология *з.* neurology
неврологиялык *с.* neurological
невропатолог *з.* neuropathologist
невропатология *з.* neuropathology
негиз *з.* basis, foundation, occasion
негизги *с.* chief, main, vital, principal
негизде *эт.* establish, found
негиздел *эт.* base (on)
негизделбеген *с.* unfounded, groundless
негизделген бол *эт.* be rooted (in)
негиздөө *з.* basing
негиздөөчү *з.* founder, author
негиздүү *с.* major
негизинен *т.* basically
негизсиз *с.* groundless, unsound, unfounded
негизсиздик *з.* groundlessness, unfoundedness
нейтралдаштыр *эт.* kill (neutralize, colors)
нейтралдуу *с.* neutral
нейтрализация *з.* neutralization
нейтрализациялаштыр *эт.* neutralize
нектар *з.* nectar

Немец *з.* German
неологизм *з.* neologism
нерв *з.* nerve
нервоздуу *с.* nervy, irritable
нерсе *з.* object, thing
нерсенин аты *з.* name (of a thing)
нерсенин башы *з.* head (of tool, plant, vegetable, flower)
нерсенин бет жагы *с.* facial
нерсенин бети *з.* face (physical surface, facade)
нерсенин бетиндеги чегилген жазуу *з.* inscription, superscription
нес бол *эт.* faint (giddy, likely to swoon)
нефтепровод *з.* oil pipeline
нефтилүү *с.* oil-bearing
нефть *з.* oil, petro, petroleum
Нидерланддык *с.* Dutchman, Dutch
ниет *з.* intention, purpose
ниет кыл *эт.* plan, intend, conceive the idea (of)
ниеттен *эт.* intend (to), mean (to)
нике *з.* marriage, matrimony
нике кагаз *з.* certificate
нике күбөлүгү *з.* marriage certificate
нике кыюу *з.* wedding, nuptials
нике кыюу ырым-жырымдары *з.* wedding ceremony
нике шакеги *з.* wedding ring
никелде *эт.* plate with nickel, nickel
никелденген *с.* nickel-plated
никелдөө *з.* nickel plating
никель *з.* nickel
никесиз *с.* extramarital
никотин *з.* nicotine
Нил *з.* Nile
нитрат *з.* nitrate, nitrite
нитрит *с.* nitrate, nitrite
нитроглицерин *з.* nitroglycerine
нишаан *з.* sign
новатор *з.* innovator
новатордук *з.* innovation

новелла *з.* short story, novel
новеллист *з.* short story writer
новокаин *з.* novocaine
нокаут *з.* knockout
нокаутта *эт.* knockout
нокдаун *з.* knockdown
нокто *з.* halter
номенклатура *з.* nomenclature
номер *з.* number, issue
номерле *эт.* number
номиналдык *с.* nominal
Норвежец *з.* Norwegian
норма *з.* norm, rate
нормала *эт.* regulate, normalize
нормаланган *с.* regulate, normalize
нормалдуу *с.* normal
нормалдуулук *з.* normality
нормализация *з.* standardization
нормалоо *з.* regulation, normalization
нормалсыз *с.* abnormal, mad
Норман *з.* Norman, northman
норматив *з.* norm, standard
нормативдик *с.* normative
нормативдүү *с.* standard
носорог *з.* rhinoceros
нота *з.* note
нотариус *з.* notary
нотариустук *с.* notarial
нөл *з.* o, zero, nought, nil, cipher
нук *з.* channel, riverbed
нукура *с.* absolute, pure
нумератор *з.* numerator
нумерация *з.* numeration, numbering
нур *з.* beam
нурдуу *с.* radiant
нуска *з.* standard
нускалуу *с.* standard
ныгыр *эт.* press (on)

нықта *эт.* pack (put into small space)
ным бол *эт.* rot, ret, become soggy
ным *з.* wet, moisture, liquid
нымда *эт.* moisturize
нымдуу *с.* dank, humid, damp, moist; wet, damp, soggy
нымдуулук *з.* dampness
нымдуулук *з.* humidity, dampness, moistness
нын, -дын, -тын; *мүчө.* of, 's ♦ **Бакыттын баласы** Bakyt's son or son of Bakyt
нюанс *з.* nuance, shade

О

оазис *з.* oasis
област *з.* region
обой *з.* wallpaper
обон *з.* tune, melody
обондуу *с.* melodious
обочолонт *эт.* isolate
обочолонтуу *з.* isolation
обу жок *с.* quirk, vagary
обьективдүү *с.* objective
одеялга орон *эт.* wrap someone up (in), muffle someone (in)
одеяло *з.* blanket
Одиссея *з.* Odyssey
одоно келеке кыл *эт.* outrage, do violence to
одоно *с.* rude, coarse, crude, blatantly, impolite
одурай *эт.* rude
одур-будур *с.* rough, uneven, gnarled
озуп кет *эт.* outpace, win
ой I *эт.* carve, engrave, cavity
ой II *з.* thought, brain, meditation, project, plan, thinking
ойго батуучулук *з.* thoughtfulness, pensiveness, reverie
ойго бол *эт.* be awake, keep awake
ойго кел *эт.* occur (of thought, ideas)
ойго келгис *с.* unthinkable, inconceivable
ойгон *эт.* awake, wake

ойгот *эт.* wake, awaken, call

ойготкуч саат *з.* alarm clock

ойдон кетпес *с.* importunate, obsessive

ойдон чыгарылган *с.* far-fetched, forced; fictitious, imaginary

ойду бир жерге топто *эт.* gather one's thoughts, wits (together)

ойдуң жер *з.* lowlying area

ойдуң *з.* lowland

ойкуштануу *з.* intricate movements, figures, flourishes

ойло *эт.* 1. think; **мен ойлоюм, менимче, менин оюмча** I think; **мен андай ойлобоюм** I don't think so; **сиз кандай ойлойсуз?** what do you think?; **кантип бул сиздин оюңузга келди?** how could you think that?; **качан кайта келейин деп жатасыз?** when do you think you'll be back?; **эмне дешимди билбейм** I don't know what to think; **сиз аны жакшынакай деп ойлойсузбу?** do you think she's pretty?; (reflect); **өзүңчө ойлон** think for someone; **бул ойлоону талап кылат, туурабы?** it makes you think, doesn't it?; **жакшылап ойлонуңуз!** think well!; **азыр, азыр, анын аты ким эле?** let me think, what was his name?; **бүгүн башым иштебей жатат** I can't think straight today; **макул болгонго чейин, абдан ойлоном** I should think twice before agreeing; (expect); **мен ушинтип ойлогомун** I thought as much; (imagine); **ким ойлоптур?** who would have thought it?; **эгерде ал бизди алдап кетем десе** if he thinks to deceive us; **мен эч сурашты ойлобопмун** I never thought to ask; **сиз полицияга барайын деп ойлонбодуңузбу?** have you thought about going to the police?; **ал жөнүндө ойлоо өтө коркунучтуу** it doesn't bear thinking about; **мен эми гана уктайын деп жаттым эле** I was just thinking of going to bed; **мен эмне айтышымды билбей жатам** I can't think of anything to say; **ситиде аны баары урматташат** he is well thought of in the city; **арзыбайт, эч нерсе эмес!** think nothing of it! (in reply to thanks)

ойлобой иштелген *с.* thoughtless, precipitate

ойлобостон *т.* without thinking, at random

ойлонбогон *с.* unthinking, feckless

ойлонгон бол *эт.* be thoughtful, meditate, ponder

ойлонуп жүр *эт.* plan, contemplate, meditate

ойлонуп көр *эт.* think over, see (consider)

ойлоо *з.* discourse; meditation

ойлоп тап *эт.* guess, have the sense to

ойлоп чыгар *эт.* invent, devise, contrive; conceive, conceive a design, idea

ойлоп чыгаруу *з.* invention

оймок *з.* thimble

оймолуу *з.* fretwork

ойно *эт.* play; **футбол ойно** play football; 2. (perform on); **пианино ойной аласызбы?** can you play the piano?; 3. (cause to be heard); 4. (perpetrate): **ал мени менен дайыма тамашалашат** he is always playing tricks on me; 5. (enact role of) **роль аткар, ойно**; **мен Горационун ролун аткардым** I played Horatio; 6. (enact drama of) **оюн көрсөт**; **театрда "Отелло" жүрүп жатат** they are playing Othello; 7. (contend against) **мелдеш**; **мени менен шахмат ойнойсузбу?** will you play me at chess?; 8. (cards): **ал туздан жүрдү** he played the ace; 9. (use as player): **Жонсонду коргоочу оюнчуга коюшту** they played Jones at full back; 10. (direct) **багытта, жөнөт**; ♦ **өрт өчүрүүчүлөр өрт насосун жалынга карай багытташты** the firemen played their hoses on to the blaze; **от менен ойнобогула!** don't play with fire! **канча акчадан ойнойбуз?** (gamble) what shall we play for?

ойнолуучу *с.* playing

ойноок *с.* playful

ойноoктук *з.* playfulness

ойноочу *з.* player

ойноп көрсөт *эт.* make, acquire (by playing)

ойнош *з.* lover, mistress, concubine

ойсоңдо *эт.* coquet(te), flirt (with)

ойсоңдогон *с.* coquettish

ойсоңдоо *з.* coquetry

ойчу *з.* thinker

ойчул *с.* thoughtful, pensive

ок жаадыр *эт.* fire

ок *з.* bullet

океан *з.* ocean

окмуштуу *з.* scientist

око *з.* lace, galloon

окоп *з.* fosse

округ *з.* district

окто *эт.* charge, load

Октябрь *з.* October
оку *эт.* read; study
окубаган *с.* uneducated
окулист *з.* oculist
окумуштуу *з.* academic
окуп бер *эт.* read out
окуран *эт.* neigh
окут *эт.* teach
окутуу *з.* instruction
окутуучу *з.* teacher
окутуучу аял *з.* schoolmistress
окуу жай *з.* school

окуу *з.* read; **кызыктуу китеп** a good read (book); **кичине окуйм анан уктайм** I shall have a read and then go to bed. *v.* 1. **оку** (peruse); **ал көп тилде окуганды билет** he can read several languages; 2. **оку, билип ал** (discern, make out): **ал менин ойумду билип алды** he read my thoughts; **анын алаканынан билип койушту** she had her hand read; 3. **кабыл ал** (interpret): **менин унчукпоомду макул болду деп кабыл албагыла** do not read my silence as consent; 4. **түзөтүү киргиз** (take as correct): **хти у деп оку** for x read y; 5. (study) **үйрөн, оку**; **ал юридикалык факултетте окуп жатат** he is reading law 6. **көчүр, карап жаз** (examine): **счётчиктен көчүрүп жаз** read a meter; 7. **ал жаза да, окуй да албайт** he can neither read nor write; 8. (consist of specified words): **катта … деп жазылат, же айтылат** the letter reads . . . ; 9. (produce effect when read): **пьеса жакшы окулат** the play reads well. 10. (study): **ал экзаменге даярданып жатат** he is reading for the exam

окуудан айда *эт.* send down
окууну аякта *эт.* complete one's studies
окуучу бала *з.* schoolboy
окуучу *з.* pupil
окуучу кыз *з.* schoolgirl
окуя *з.* case, incident, occasion, event
окчонтой *з.* quiver
окшобогон *с.* unlike, dissimilar
окшогон *з.* simulacrum
окшойт *т.* visibly, evidently
окшоп *т.* as if, as though

окшот *эт.* liken
окшотуп жаса *эт.* fudge
окшош бол *эт.* resemble
окшош *с.* like, similar; alike, identical
окшоштук *з.* double; resemblance, similitude, similarity
олдоксон *с.* awkwardly, uncomfortably; awkward, gauche, clumsy, uncomfortable
олдоксондук *з.* awkwardness, gaucherie, clumsiness
олжогой *с.* weighty, bulky, unwieldy, corpulent
олигархия *з.* oligarchy
Олимпиада *з.* Olympiad
Олимпиадалык *с.* Olympic
олиф *з.* olive
олуттуу *с.* grave, serious, essential
олуттуулук *з.* gravity
олуя *з.* saint; *с.* saintly
олуялык *з.* holiness, sanctity
олчоюп үйүл *эт.* tower
омлет *з.* omelet
омоним *з.* homonym
омонимдик *с.* homonymic
омуртка *з.* vertebra
омурткасыз *с.* invertebrate
оң I *с.* right
оң II *эт.* fade, lose color (of paint)
он алты *са.* sixteen
он башы *з.* foreman
оң жак *с.* right
он жаштагы *с.* ten-year, decennial, ten-year-old
он жолу *т.* ten times
он жылдык *з.* decade, tenth anniversary
он жылдык мектеп *з.* secondary school
он *са.* ten
он сегизинчи *са.* eighteenth
он тогуз *са.* nineteen
он тогузунчу *са.* nineteenth
он төрт *са.* fourteen
он үч *са.* thirteen

он эки эли ичеги *з.* duodenum
он эсе көбөйтүлгөн *с.* tenfold
онанизм *з.* masturbation
оңго *т.* to the right, on the right
оңгон *с.* faded, discolored
оңгуч *с.* liable to fade, amend
ондатра *з.* muskrat
оңдо *эт.* correct, repair, fix
оңдоо *з.* fix, refit, correction
оңдоочу *з.* repairer
ондук *з.* decimal, ten
онкология *з.* oncology
оңо *эт.* regulate, adjust, repair, put right
оңой жарылгыч *с.* easily split
оңой түшүнө турган *с.* intelligible, easy to understand
оңойлот *эт.* simplify, help (alleviate)
онто *эт.* groan, moan, wheeze, grunt
оңтойлуу *с.* favorite
оңтойсуз абалда кал *эт.* fail (disappoint, desert)
оңтойсуз *с.* awkward, unfavorable
оңтойсуздандыр *эт.* abash; outstare
оңтойсузданууу *з.* confusion, embarrassment
ону *т.* ten pairs
оңунда болбогон *с.* unfavorable, bad
онунчу *са.* tenth
оодар *эт.* turn, move
оодарып сал *эт.* throw out

ооз *з.* mouth; ♦ **мен ооз ачпашым керек болчу** I shouldn't have opened my mouth; **оозуңду жап, унчукпа!** keep your mouth shut!; **жаңылык ооздон-оозго өттү** the word passed from mouth to mouth; **сиз менин оозумдагыны жулуп алдыңыз** you have taken the words out of my mouth; **үңкүрдүн оозу** mouth of a cave; **дайранын, суунун куйган жери** mouth of a river

оозан *эт.* pronounce
оозду чайкоо *з.* mouthwash
оздугун чыгар *эт.* unleash
ооздукта *эт.* bridle, bridled
оозеки адабият *з.* folklore

оозеки *с.* oral, literally, colloquial, verbally

оозу жабылбаган *с.* uncovered, bare

оокат I *з.* dish, food

оокат II *з.* things

оокаттуулук *з.* prosperity, easy circumstances

оолак *т.* far

оолук *эт.* create uproar, behave violently

оома *с.* dual

оомалуу *с.* variable

оомалуу-төкмөлүү *с.* inconsistent

оомалык *з.* duality, duplicity

оомат *з.* welfare

Оомийин! *с. с.* Amen!

ооналакта *эт.* roll (tumble about, wallow)

оонат *эт.* drag (in, through)

оор *с.* heavy, difficult, hard

оор абал *з.* predicament

оор аба-ырайы *с.* hard climate

оор акыбал *с.* a trying situation

оор басырык *з.* sangfroid, sedate

оор доштур *эт.* trouble, cause trouble (to), embarrass

оор күн *з.* adversity, misfortune

оор күн өткөр *эт.* live in poverty

оор мезгил *з.* hard (vigorous, harsh), hard times

оордук *з.* burden, load, gravity, heaviness, inclined, severity

оордук кыл *эт.* outbalance

оордуңан турба *эт.* keep one's seat (remain sitting)

оору жугузуп ал *эт.* be infected (with), acquire, gain, contract (disease), incur

оору *эт.* ache, be sick, be ill

ооруга чалдыккандык *з.* sickness rate, number of cases

ооруй башта *эт.* begin to ache, hurt

оорукана *з.* hospital

оорукчандык *з.* sickliness, abnormality, morbidity

оорулуу *с.* sickly, unhealthy

ооруп жүргөн бол *эт.* be indisposed, be unwell

ооруп кал *эт.* fall ill, fall sick, catch (be infected by); ♦ **ал грипп менен ооруп калды** he caught a flu

оорута турган бол *эт.* become painful
ооруткан *с.* painfully
ооруу бол *эт.* be ill
ооруу *з.* ill, illness, disease, pain, ache, sickness, ailment
оорууну басуучу *с.* soothing, analgesic
оошмо *с.* variable
ооштуруп өзгөрт *эт.* vary, modify
опера *з.* opera
оператор *з.* operative
опечатка *з.* erratum, printer's error, misprint
опийим *з.* opiate
опкок *з.* insatiable
оппонент *з.* opponent
опсуз *т.* excessively
оптик *з.* optician, optometrist
оптика *з.* optics
оптималдуу *с.* optimum
оптимизм *з.* optimism
оптимисттик *с.* optimistic
опуза *з.* threat
опузала *эт.* intimidate
опузалап ал *эт.* extort, wring (out)
опузалап алуу *з.* extortion
опузалап алуучу *з.* extortioner
опурталдуу *с.* unreliable, hazardous
ор *эт.* reap, cut, mow
орангутанг *з.* orangutan
оратор *з.* speaker
оратордук *з.* elocution
организация *з.* organization
организм *з.* organism
органикалык эмес *с.* inorganic
оргу *эт.* bubble
ордо *з.* palace
орду басылбай турган *с.* irreplaceable
ордун басуучу *з.* successor
ордуна жароочу *з.* substitute
ордуна иштөө *з.* substitution, appointment

орду-ордуна кой *эт.* arrange; **ал гүлдөрдү жайгаштырды** she was arranging flowers; **алфавиттик тартипте коюлган, жайгаштырылган** arranged in alphabetical order; **ал китептерди текчеге жайгаштырды** he arranged books on the shelves; (to settle) **жайлаштыр**; (to organize) **уюштур**; (to prepare) **даярда**; **аранжировка кыл**; **макулдаш, келиш**; **досум менен театрга барууга макулдаштык, биз, досум экөөбүз театрга барууга келиштик** I arranged with my friend to go to the theater

оркестр *з.* orchestra

оркестрлештир *эт.* orchestrate

орнамент *з.* ornament

орнот *эт.* position

орноштур *эт.* establish, install

оро *эт.* envelop, pack (cover for protection in transit); wind (round), twist, coil

орой башта *эт.* begin to roll, roll up (in)

орой бол *эт.* be impertinent (to)

орой *с.* coarse, vulgar, blunt, crude, gross, rough

оройлугуңу көрсөт *эт.* swagger, boast

оройлук *з.* impertinence, cheek, rudeness

орок *з.* sickle

орокчу *з.* reaper

орол *эт.* interconnect, coiled

оролгон *с.* fagged or worn-out, shattered

орон *эт.* drape someone (with), wrap oneself, up (in)

ороо *з.* puttee

ороп чырма *эт.* enmesh

орто *с.* average, middle, central

ортодо жүрүүчү *з.* procuress

ортодогу *с.* midmost

ортокчу дыйкан *з.* metayer, sharecropper

ортомчу *з.* matchmaker, bawd

ортон *з.* middle finger

ортопедия *з.* orthopaedics

ортосу *з.* midst, middle

орточо *с.* average, medium, ordinary, commonplace, mediocre

орун ал *эт.* occur

орун басар *з.* deputy, vice

орун *з.* place, site; position
орундаш *эт.* base
орундоо *з.* execution, carryingout, fulfilment
орунсуз сүйлө *эт.* blurt out, blunder out
оруп жый *эт.* harvest
Орус *з.* Russian
Орусча *с.* Russian
оруу *з.* reaping, harvesting, harvest
орууну *з.* binder, harvester, reaping machine
орфографикалык *с.* orthographic(al)
орфография *з.* orthography
особняк *з.* mansion
осуят *з.* behest, bidding, ordinance
от I *з.* fire
от II *з.* grass
от ал *эт.* burst into flames, blaze up, flash out
от жак *эт.* set fire to, light
отвёртка *з.* screwdriver
отказ кыл *эт.* refuse, withhold; **өтүнүч кабыл алынбады** the request was refused; **чакыруу кабыл алынбады** the invitation was refused; **мага уруксат бериштен баш тартышты** they refused me permission; **ал ага сунуш кылды, а ал андан баш тартты** he proposed to her and was refused
отко май тамыз *эт.* pour oil on the flames
отко чыдамдуу *с.* refractory
отличник *з.* excellent, dux
отоо чөп *з.* tall weeds, weed
отоп бүтүр *эт.* weed out
отпуск *з.* vac, vacation; furlough, day off
отряд *з.* troops, forces
оттук таш *з.* flint
отуз *са.* thirty
отун *з.* firewood, fuel
отур *эт.* sit (seat)
отурган *с.* sedentary
отургуз I *эт.* seat, set in the ground
отургуз II *эт.* plant
отургуч *з.* chair, stool, perch, settle, seat

отурукташ *эт.* settle
отуруктуу *с.* sedentary
отуруктуу эмес *с.* nomadic
отуруш *з.* murder
офис *з.* office
официалдуу *с.* official
официант *з.* waiter
официантка *з.* waitress
оформить эт *эт.* formalize
оформить этүү *з.* formalization
очок *з.* hearth, furnace, forge, fire place
ошентип *т.* so
ошондо да *ба.* and; ♦ **ал табылды, ошондо да кокусунан** he was found, and by chance
ошондо *т.* then
ошондой I *с./а.* same
ошондой II *т.* just so, like this
ошондой болсо да *т.* however, nevertheless, nonetheless, but
ошондойбу? *т.* yes?, is that so?, really?, indeed?
ошондуктан *т.* so, therefore
ошонун өзү *с.* idem, selfsame
ошончолук *т.* so, so much, as much as
оюк *з.* cut, notch
оюн *з.* game
оюн картасы *з.* playing card
оюн-зоок *з.* merriment, entertainment
оюнкараак *с.* playful, skittish, prankster
оюну жок *т.* seriously, in earnest
оюнчу *з.* player (of)
оюнчук *з.* toy, plaything
оюп жаса *эт.* etch
оюп түшүр *эт.* engrave
оюу *з.* engraving

Ө

өбөлгө *з.* prerequisite
өбүү *з.* kiss
өбүш *эт.* kiss
өгө *з.* file, saw, stitch
өгөй *с.* step
өгөй эже *з.* stepsister
өгөй эне *з.* stepmother
өгөй уул *з.* stepson
өгөө *з.* file
өгүз *з.* ox, bullock
өз *ат.* oneself, self
өч *з.* vengeance
өз алдынчалык *с.* self-reliance, self-contained, self-existent, self-sufficient, self-supporting
өз ара аракет *з.* interaction, co-operation, co-ordination
өз ара аракеттениш *эт.* interact, co-operate
өз ара байланышуу *з.* interrelationship
өз ара жактырууЧулук *з.* reciprocity, return
өз ара жардамдашуу *з.* mutual aid
өз ара катнашуу *з.* interrelation
өз ара *с.* mutual, reciprocal
өз бетинче *т.* independently
өз дегенин бербеген *с.* wayward
өз жанын аябаган *с.* selfless
өз ишине берилген *с.* proper, devout, assiduous, punctilious
өз кишидей бол *эт.* be hail-fellow-well-met with someone
өз кишидей *с.* hail-fellow-well-met
өз *ат.* self
Өзбек *з.* Uzbek
өзгөр *эт.* change, altered
өзгөрбө *эт.* be unchanged
өзгөргүч *з.* changeable
өзгөрмө *с.* changeable, variable, inconstant, fickle, inconstant
өзгөрт *эт.* 1. change (alter, replace) switch; **ал башка жакка көчүп кетти** she changed her address; **кийим алмаштыр** change (one's) clothes; **бут кийим алмаштыр** change one's shoes; **жылан**

терисин алмаштырат the snake changes its skin; **бозор, кубар** change color (turn pale); (blush) **кызар**; **ойуңу өзгөрт** change one's mind; **теаны өзгөрт, башка темага өт** change the subject; 2. (reclothe): **баланын киймин алмаштыр** change a child; **шейшептерди алмаштыр** change a bed; 3. (money): **фунтту алмаштыр** change a pound note; 4. (exchange): **китеп алмаштыр** change a book; **бирөө менен орун алмаштыр** change places with someone; **караулду алмаштыр** changing of the guard; 5. **ал абдан өзгөрүп кетти** he has changed a lot; **биз борбордук жылыткычка өттүк** we changed to central heating; **аба-ырайы алмашып, жаан жаай баштады** the weather changed to rain; **которулуп отур (транспорт)**; **акыркы аялдама!** all change!; (clothing): **ылдамдыкты төмөнкү ылдамдыкка алмаштыр** change down (motoring)

өзгөрүлбөс *с.* unchangeable

өзгөрүлмө *с.* changeable

өзгөрүлмөлүү *с.* variation

өзгөрүү *з.* change, alteration, turn (change in condition)

өзгөрүш *з.* transformation

өзгөчө *с.* especially, exceptionally, different, peculiar

өзгөчөлүк *з.* originality

өздөрү *ат.* themselves

өздөштүр *эт.* master

өздөштүрүү *з.* perception, mastery

өзөк *з.* core, esophagus, pivot

өзөн *з.* river, stream, channel

өзөөр *эт.* be hungry

өзү *ат.* himself, herself, itself, personally, in person, oneself

өзүмчүл *з.* egoist, selfish

өзүмчүлдүк *з.* selfishness

өзүң алып жүр *эт.* behave

өзүң макул бол *эт.* be volunteer

өзүн сүйүүчүлүк *з.* arrogance

өзүнө алуу *з.* assumption

өзүн-өзү алдоо *з.* self-deception, self-delusion

өзүн-өзү анализдөө *з.* self-examination

өзүн-өзү башкаруу *з.* self-rule

өзүн-өзү жогору көтөрүү *з.* self-importance

өзүн-өзү кармай билген *с.* abstemious, temperate
өзүн-өзү кемсинтүү *з.* self-abasement, self-depreciation
өзүн-өзү коргоо *з.* self-defence
өзүн-өзү курман кылуу *з.* self-sacrifice
өзүн-өзү мактоо *з.* self-praise
өзүн-өзү өлтүргөн *с.* suicidal
өзүн-өзү өлтүрүү *з.* self-murder
өзүн-өзү өрттөө *з.* self-immolation
өзүн-өзү сүйгөн *с.* narcissistic
өзүн-өзү сыйлоо *з.* self-respect
өзүн-өзү тейлөө *з.* self-service
өзүн-өзү токтото билүү *з.* self-command, self-mastery
өзүн-өзү тыюу *з.* abstinence, abstention
өзүн-өзү тыюучулук *з.* bstemiousness, temperance
өзүнөн-өзү айыпталган *с.* self-condemned
өзүнө-өзү атак берген *с.* self-appointed, self-constituted, self-styled
өзүнө-өзү жабышкан *с.* self-adhesive
өзүнө-өзү корстон болуучулук *з.* self-satisfaction
өзүнө-өзү суктануу *з.* self-admiration
өзүңү көрсөт *эт.* sell (present someone to advantage)
өзүңү көрсөтө бил *эт.* prove someone, show someone
өзүңү таштап жибер *эт.* throw someone out, leap out
өзүңүз *ат.* yourself
өзүнүн *ат.* own
өзүңү-өзүң жакшы алып жүр *эт.* behave well, behave oneself
өзүңү-өзүң жаман алып жүр *эт.* behave badly
өзүңү-өзүң өлтүр *эт.* kill oneself
өзүңү-өзүң токтот *эт.* abstain (from), refrain (from)
өзүңү-өзүң тый *эт.* abstain (from), refrain (from), restrain someone, keep someone (from)
өзүнчө билим алуу *з.* self-education
өзүнчө обочо жашоо *з.* solitude
өзүнчө өзү жетишүү *з.* self-improvement
өйдө *т.* upwards
өйдөрөөк *с.* higher, taller
өкмөт *з.* government
өкмөттүк *с.* governmental

өксө *эт.* sob
өксөгөн *с.* hysterical, heartrending
өксөп ыйлоо *з.* bitter tears
өктөмдүк *з.* autocracy, recalcitrance, violent
өктөмчүл *с.* dictator
өкүл *з.* delegate, representative, spokesman
өкүм *з.* sentence, verdict
өкүм сүр *эт.* rein
өкүм чыгар *эт.* pass sentence
өкүмдүк кылуу *з.* dominion, sway
өкүмчүл *с.* imperious, commanding, masterful
өкүн *эт.* regret, repent (of), be sorry
өкүнгөн *с.* penitential
өкүнүч *з.* regret
өкүр *эт.* scream
өкүрүк *з.* cry, wail, wailing, howling

өл *эт.* 1. die **каза бол, пендечилик кыл, жок бол, дүйнөдөн өт); ал тилемчи болуп жүрүп эле өтүп кетти** he died a beggar; **мен бул принципте өлсөм да турам** I would die in the last ditch for that principle; **ал кыйналып жатып өлөт** he is dying by inches; **ал ажалды эрдик менен тосту** he died game; **ал иттей эле болуп өлдү** he died like a dog; **ал өз колунда өлдү** he died by his own hand; **ал өз ажалы менен өлдү** he died in his bed; 2. **мен аны көрүш үчүн өлөйүн деп жатам** I' m dying to see him; **биз өлгүдөй күлдүк** we died of laughing; 3. (of things): **анын жини өтүп кетти** his anger died; **шамал басылды** the wind died; **анын сыры өзү менен кошо кетти** his secret died with him; **кыймылдаткыч өчүп калды** the engine died; **баардык мал кырылып калды** the cattle died off

өлбөс *с.* immortal, undying
өлбөстүк *з.* immortality
өлгөн *с.* dead
өлгөн адам *з.* deceased, defunct
өлгөндөй укта *эт.* sleep like a top, log
өлгүдөй *с.* lethal (fatal)
өлкө *з.* land, country
өлөң *з.* sedge
өлөөрчө *т.* death
өлөрлүк *з.* vulnerability

өлтүр *эт.* 1. kill, murder; **ал авариядан өлгөн** he was killed in an accident; **өзүңү өзүң өлтүр** kill someone; **«эки коёнду бир ок менен ат», «эки чымчыкты бир таш менен өлтүр»** kill two birds with one stone; **суук менин розаларымды өлтүрдү** the frost killed my roses**.** 2. (animals for food) **жар**; **карышкыр торпокту жарып кетти** the wolf killed the calf**.** 3. (destroy, put an end to) **жок кыл**; **бул дары ооруну жок кылат** this drug kills the pain; 4. (neutralize, colors) **нейтралдаштыр**; **тамеки табитти жок кылат** cigarettes kill the appetite; **убакыт өткөр** kill time**.** 5. (switch off) **өчүр.** 6. (finish off) **бүтүр, түгөт**; **бөтөлкөнү түгөтөбүзбү?** shall we kill the bottle?; 7. (sport); **топту токтот** kill the ball (football); 8. (overwhelm) **сиздин тамашаңыз мени өлтүрдү!** your jokes are killing me!; 9. **кыя чап, кескилеп өлтүр** kill

өлтүрүүчү *с.* murderous, pestilent

өлүгүдөй *с.* deathly, ghastly

өлүк *з.* cadaver, corpse, dead man, dead person

өлүккана *з.* mortuary, morgue

өлүм жазасы *з.* execution, capital punishment

өлүм жазасына буйру *эт.* execute, put to death

өлүм *з.* death

өлүңкү *с.* moribund

өлүп бара жаткан *с.* dying

өлүп тирил *эт.* rise again, rise from the dead, revive

өлүү төрөлгөн *с.* still-born

өлүү төрөлүү *с.* abortive

өлчө *эт.* measure, weigh

өлчөгүч *з.* measuring instrument, gauge

өлчөм *з.* measure, dose, size

өлчөмдүү *с.* measured

өлчөмү жок *с.* one size

өлчөнгүс *с.* immeasurable, immense

өлчөнүүчү *с.* measurable

өлчөө *з.* measurement, measuring, sounding, fathoming

өлчөөсүз *с.* immeasurable, infinite

өлчөөч *з.* standard, criterion

өлчөөчү *с.* measuring

өмүр баян *з.* autobiography

өмүр *з.* life

өмүрлүк *с.* eternal
өмүрлүк жолдош *з.* mate
өң *з.* appearance; look, reality
өңгүлдүү *с.* hummocky, tussocky
өңдө *т.* waking, in reality
өңдөн *эт.* seem (to), appear (to)
өндүр *эт.* produce
өндүргүч *з.* productivity
өндүрүмдүү *с.* productivity
өндүрүмсүз *с.* unproductive, wasteful
өндүрүп чыгар *эт.* give (out), issue, produce
өндүрүүчү *з.* producer
өндүрүштүк *с.* industrial
өнөкөт болгон *с.* inveterate, chronic, deep-rooted, ingrained, inveterate
өнөр жай *з.* industry, enterprise
өнөр жай ээси *з.* industrialist
өнөр *з.* handicraft; talent, ability
өнөрлүү *с.* adroit
өнөрпоз *з.* craftsman
өнөрпоздук *з.* craftsmanship
өңү бир *с.* one-sided
өңү суук *з.* erysipelas
өнүгүү *з.* development, progress
өнүк *эт.* develop, progress
өнүктүр *эт.* develop
өнүп чыгуу *з.* germination
өөдө жакта *т.* above, overhead
өөдөгө чыгуучулук *з.* steeplejack
өөк *з.* belly, paunch
өөн *з.* rag, shred, scrap
өп *эт.* kiss
өпкө *з.* lung
өр I *з.* rise (upward slope)
өр II *эт.* braid, plait
өрдөк *з.* duck
өрдөк тумшук *з.* platypus
өрдөктүн баласы *з.* duckling

өркөч *з.* hump
өркүндө *эт.* flourish
өркүндөө *з.* prosperous
өрмөлөп кир *эт.* creep in, crawl in, creep up, crawl up
өрнөк *з.* example
өрнөктүү *с.* exemplary
өрөөн *з.* dale, vale, valley
өрөөндө жашоочу *з.* dalesman
өрт *з.* fire
өрт өчүргүч *з.* fireman
өрттөнүп кет *эт.* burn down, burn out
өрттөө *з.* scorching
өрттөөчү *з.* warmonger
өрүк *з.* apricot, apricot tree
өрүк кыямы *з.* apricot jam
өрүл *эт.* stumble, unsteady on one's legs
өрүлгөн нерсе *з.* plait, braid, wisp
өрүлгөн чач *з.* plait, pigtail, braid
өс *эт.* grow (on), form (on), grow (up), grow (into)
өспүрүм *з.* adolescent, juvenile, boy
өстүр I *эт.* plant, grow in, (to)
өстүр II *эт.* bring up, nurse, nurture, raise
өстүрүл *эт.* raised
өсүмдүк *з.* plant
өсүмдүктөр дүйнөсү *с.* vegetative
өсүп жет *эт.* grow (to) attain (to), come up (to)
өсүү *з.* grow, increase, gain, growth, increment, accumulation, accretion
өсүүчү *с.* age group
өт I *з.* gall
өт II *эт.* pass (by), bile, cross
өткөз I *эт.* pass
өткөз II *эт.* thread (ийнеге)
өткөм *с.* rebellious
өткөн *с.* past
өткөөл *з.* pass (mountain defile), transitory
өткөр *эт.* spend (pass); **биз убактыбызды мейманкана издеп эле өткөрдүк** we spent some hours looking for a hotel; **ал өмүрүн**

жакшы иш жасап өткөрдү she spent her life in good works; **бош убактыңызды кандай өткөрөсүз?** how do you spend your leisure?

өткөрбөс *с.* non-conductor, dielectric

өткөрбөстүк *з.* impenetrability, impermeability

өткөргүс *с.* impenetrable, impermeable

өткөргүч *с.* penetrable, permeable

өткөргүчтүк *з.* penetrability, permeability

өткөрө *з.* excess, over-indulgence

өткөрө сай *эт.* transpierce

өткөрүп ал *эт.* personalize

өткүр даамдуулук *с.* savory

өтмө *с.* transitive, figurative, metaphorical

өтө *т.* too, very, so, over

өтө алгыс *с.* impassable

өтө ашкан *с.* incarnate, personified

өтө баалуу *с.* priceless, invaluable

өтө берилген *с.* perfervid

өтө бышкан *с.* over-ripe

өтө жакшы көр *эт.* adore; love

өтө жапыз *с.* rather low, rather short

өтө зарылдык *з.* vitality, closeness to life

өтө зыяндуу *с.* pernicious, noxious

өтө катаал *с.* Draconian

өтө керектик *з.* urgency

өтө коркунучтуу *с.* dire, dreadful, frightful, horrendous, horrible

өтө көп *с.* numerous

өтө кумарданyy *з.* passion

өтө куурул *эт.* overcook

өтө күчөнгөн *с.* overstrung

өтө күчөт *эт.* over-exert

өтө муздатуучу *з.* deep-freezer

өтө начар *с.* worst

өтө сак *с.* over-careful, over-cautious

өтө сасыган *с.* fetid, stinking

өтө сезгич *с.* over-sensitive

өтө суук *с.* ice slope

өтө сыйкор *с.* over-generous

өтө так *с.* scrupulous

өтө толкунданууу *з.* anxiety, be full of anxiety
өтө тырышчаак *с.* over-eager
өтө узун *с.* over-long
өтө урматтаган *с.* much-esteemed
өтө ширин *з.* dainty, delicacy
өтө ылдам шилте *эт.* throw up, fling up
өтө ынчсызданган *с.* over-anxious
өтө ысыт *эт.* superheat
өтө эле *т.* awfully, exceedingly, too, xcessively, extremely, utterly, completely
өтө эмоционалдуу *с.* over-emotional
өтө эскиргендик *з.* decrepitude, dilapidation
өтүкчү *з.* shoemaker
өтүмдүү *с.* marketable, salable
өтүн *эт.* ask, beg, appeal
өтүнүп чакыр *эт.* press (to come), press an invitation on
өтүнүү *з.* request
өтүнүч *з.* request, appeal
өтүп кеткен *с.* past, preceding
өтүү *з.* passage
өч I *эт.* extinguished
өч II *з.* revenge
өч ал *эт.* revenge , retaliate, take reprisals (against); take vengeance (on for), revenge someone (upon, for)
өч алуучу *з.* avenger
өчкүс *с.* indelible, inextinguishable, unquenchable
өчөшүп *т.* out of spite, spite
өчөшүү *з.* spiteness
өчпөс I *с.* ever-burning, eternal, unquenchable
өчпөс II *с.* unfading
өчтүк *з.* vengeance, revenge
өчүр I *эт.* turn off, switch off
өчүр II *з.* extinguish, efface, erase
өчүргүч *з.* rubber, extinguisher
өчүрүү *з.* detrition
өчүрүүчү резинке *з.* eraser
өччүл *с.* vindictive

П

падыша *з.* emperor, tsar, sovereign
падышалык *з.* kingdom
падышачылык *з.* empire
пайгамбар *з.* prophet
пайда бол *эт.* appear, arise, present someone, show up
пайда болуу *з.* birth; springing up, appearance, attendance
пайда *з.* advantage, benefit, profit, account, income, receipts, revenue, lucre
пайда тап *эт.* gain, save, economize, have profit
пайдалан *эт.* use, utilize
пайдалануу *з.* using, utilization
пайдалуу бол *эт.* help (avail, be of use)
пайдалуу *с.* useful, helpful, advantageous, beneficial, profitable
пайдалуулук *з.* profitability
пайдасы аз *с.* bringing little profit, of little profit
пайдасыз *с.* unusefulness, disadvantageous, unfavorable
пайыз *з.* percent
пайызсыз *с.* interest-free
Пакистан *з.* Pakistan
палата *з.* chamber
палоо *з.* pilaf
пальма *з.* palm
пальто *з.* coat, greatcoat
Панама *з.* Panama
панда *з.* panda
пантера *з.* panther
папирус *з.* papyrus
папка *з.* pop, poppa
пара ал *эт.* bribe, backhander
пара бер *эт.* bribe
пара *з.* bribe, backhander
паразит *з.* parasite
паразиттик *с.* parasitic
паракор *з.* bribetaker
паракордук *з.* bribery, bribetaking, corruption, graft
паралитик *з.* paralytic

паралич *з.* palsy
параллел *с.* parallel
параллелепипед *з.* parallelepiped
параллелограмм *з.* parallelogram
парашют *з.* parachute
парашют спорту *з.* skydiving
парда *з.* curtain, cover
парда тарт *эт.* curtain, cover
парк *з.* park, garden (park)
паркет *з.* parquet
парламент *з.* parliament
парламенттик *с.* parliamentary
парламенттин мүчөсү *з.* parliamentarian
парник *з.* hotbed
пародия *з.* parody, skit
пароль *з.* password
пароход *з.* steamboat, steamer, steamship
Парс *з.* Parsee
партия *з.* party
партиялык билет *з.* party card
парус *з.* velum
парфюмер *з.* perfumer
пас бер *эт.* pass (transfer of ball in game)
пас *т.* below, beneath
паспорт *з.* passport
пассив *з.* passive
пассивдүү форма *з.* passive
пассивдүүлүк *з.* passivity
пастор *з.* parson, pastor
пастык *з.* destitution, indigence, poverty, infamy, smallness, pettiness, meanness
патент *з.* patent
патентсиз *с.* unlicensed
патриот *з.* patriot
патриоттук *с.* patriotic
пахта *з.* cotton; ♦ **пахта буласы, жибек буласы** fiber, filament; **пахта фабрикасы** cotton fabric; **пахтадан жип ийрүү** cotton-spinning; **пахтадан жип ийрүүчү фабрика** cotton mill

пациент *з.* patient, invalid
пачка I *з.* book; set
пачка II *з.* pack (packet; packaged quantity of goods)
педагог *з.* pedagog
педагогика *з.* pedagogy
педагогикалык *с.* pedagogic(al)
педиатр *з.* paediatrician
педиатрия *з.* paediatrics
педикюр *з.* chiropody
пейил *з.* mood
пенициллин *з.* penicillin
пенсионер *з.* pensioner
пенсионердик *с.* pensionary
пенсияга чык *эт.* retire
пери *з.* fairy, angel
периферия *з.* periphery
перифраз *з.* periphrasis
периште *з.* angel
периштедей *с.* angelic
перспектива *з.* prospect
пес оорулуу *с.* leper
пессимизм *з.* pessimism
пессимистикалык *с.* pessimistic
петрушка *з.* parsley
пианист *з.* pianist
пиво *з.* beer
пикет *з.* piquet
пикир *з.* view, opinion, outlook; remark, observation
пикирдештик *з.* agreement of opinion, like-mindedness
пикирлеш *з.* like-minded person
пил *з.* elephant
пилла *з.* cocoon
пилотсуз *с.* unmanned
пингвин *з.* penguin
пипетка *з.* pipette
пирамида *з.* pyramid
пирамида сыяктуу *с.* pyramidal
питон *з.* python

пицца *з.* pizza
пияз *з.* onion
пияз сымал *с.* bulbous
плазма *з.* plasm(a)
плакат *з.* banner, standard, placard

план I *з.* plan; (drawing, diagram) **сызуу**; **план түзүлдү** plans were drawn up; (map) **карта**; **шаардын планы** a plan of the city; **баары план боюнча кетти** (schedule): all went according to plan; **долбоор** (project); **беш жылдык** five-year plan; **генералдык же негизги план** master plan; **алар келечекке** план **түзүштү** they made plans for the future; **ачык үй** планы an open-plan house; *эт.* 1. (make a plan of) **план түз** 2. (arrange, design) **долбоор түз, долбоорло**; 3. **ниеттен, планда**; **бул жылы кайда барайын деп жатасыз?** where are you planning to go this year?; **келечекти ойлош керек** we must plan ahead

план II *з.* design, scheme, idea, outline
планета *з.* planet
планеталар аралыгында *с.* interplanetary
планетардык *с.* planetary
плансыз *с.* planless
пластилин *з.* plasticine
платина *з.* platinum
плацкартсыз *с.* without reserved seat(s)
плащ *з.* raincoat
плеврит *з.* pleurisy
плита *з.* table (tablet)
пломба *з.* filling
плотина *з.* weir
пляж *з.* beach
пляж кийимдери *з.* beachwear
повесть *з.* novella
подагра *з.* gout
поднос *з.* tray
подъезд *з.* porch, perron, front (or back) steps
поезд *з.* train; ♦ **мен поезд менен келдим** I came by train
позитивдүү *с.* positive
пол *з.* floor
полигон *з.* staging

полиграф *з.* polygraph
поликлиника *з.* polyclinic
полисмен *з.* policeman, bobby
политехникум *з.* polytechnic
полиция *з.* police
полонез *з.* polonaise
полтергейст *з.* poltergeist
полупроводник *з.* semiconductor
полюс *з.* pole
полярдуу *с.* polar
помада *з.* pomade, make-up
помидор *з.* tomato
поп *з.* sacred
поптук наам *з.* priesthood
порнография *з.* pornography
порнографиялык *с.* pornographic
порошок *з.* powder
портрет живописи *з.* portraiture
портрет *з.* portrait
портретист *з.* portraitist
портфель *з.* briefcase, portfolio
порция *з.* portion, ration
потенциал *з.* potential
потенциалдуулук *з.* potentiality

почта *з.* 1. post, mail; **аба почтасы** air mail; **электрондук почта** E-mail; **почта менен жөнөт** send by post, post; **эрте мененки, кечки почта менен** by the morning (evening) post; 2. (the) post, (the) mail; **почта келдиби?** has the post come? 3. post office; ♦ **почта жумушчулары** postal workers; **почта индекси** postcode; **почта мөөрү** postmark; **почта ящиги** mailbox, post-box

почталык *с.* postal
почточу *з.* postman
поэзия *з.* poetry
практика жасоочу *с.* practitioner
практика *з.* practice
практикалык *т.* practically
практикант *з.* practician
предлог *з.* preposition, pretext

презерватив *з.* rubber
президент *з.* president
президенттик кылуу *з.* presidency
президенттик *с.* presidential
президиум *з.* presidium
премьера *з.* premiere
премьер-министр *з.* premier
престиж *з.* prestige
претендент *з.* pretender
приватизация *з.* privatization
приватташтыр *эт.* privatize
прививка *з.* inoculation
приз *з.* prize
призёр *з.* prizewinner
призма *з.* prisma
принтер *з.* printer
принцип *з.* principle
принципсиз *с.* spineless, weak, unscrupulous, unprincipled
приоритет *з.* priority
приправа *з.* seasoning
проблема *з.* problem
провокатор *з.* agent provocateur
прогноз *з.* prognosis
программа *з.* program(me)
программалык аппарат *з.* firmware
прогресс *з.* progress
прогрессивдүү *с.* progressive
продукт *з.* product
прожектор *з.* searchlight
пропаганда *з.* propaganda
пропагандист *з.* propagandist, proponent
пропан *з.* propane
пропорция *з.* proportion
пропорциясыздык *з.* disproportion
пропуск *з.* pass (permit, document)
проспект *з.* prospectus
протез *з.* prosthesis
протездүү *с.* prosthetic

протест *з.* protest, remonstrance
протестант *з.* evangelical, protestant
протестанттык *с.* evangelical
профессор *з.* professor
профилактика *з.* prophylaxis
профилактикалык чара *з.* prophylactic
процессор *з.* processor
пружина *з.* switch
псевдоним *з.* nom de plume
психиатр *з.* alienist
психоанализ *з.* psychoanalysis
психоаналитик *з.* psychoanalyst
психоаналитикалык *с.* psychoanalytic
психоз *з.* psychosis
психоздук *с.* psychotic
психолингвистика *з.* psycholinguistics
психология *з.* psychology
психологиялык *с.* psychological
психотерапия *з.* psychotherapy
психотерапиялык *с.* psychotherapeutic
пудинг *з.* pudding
пуловер *з.* pullover
пульс *з.* pulse
пьеса *з.* play (dramatic work)
пюре *з.* puree

Р

радиация *з.* radiation
радио *з.* radio
радиоактивдүү *с.* radiocarbon, radioactive
радиоактивдүүлүк *з.* radioactivity
радиолук уктуруу *з.* broadcast
район *з.* region, raion
райондоштур *эт.* zone
рак I *з.* crab, crayfish
рак II (оору) *з.* cancer

ракета *з.* missile, rocket
раковина *з.* sink, washbasin
Рамазан *з.* Ramadan
ранчо *з.* ranch
расмий *с.* official
расписание *з.* timetable[B], schedule[A]
ратификация *з.* ratification
ратификацияла *эт.* ratify
рахмат *з.* 1. gratitude; 2. *фр.* thank you/thanks
рацион *з.* ration
рационалисттик *с.* rationalistic
реакция *з.* reaction
реакция кыл *эт.* react
реакцияны пайда кылуу *з.* overreact
реалдуу *с.* real, practicable
реалдуулук *з.* reality
ребус *з.* rebus
ревматизм *з.* rheumatism
революционер *з.* member of revolutionary, revolutionary
революция *з.* revolution
революцияга чейинки *с.* pre-revolutionary
регистрация *з.* registry
регистрацияла *эт.* registrate
регламент *з.* order
редактор *з.* editor
редактордун жардамчысы *з.* subeditor
редиска *з.* radish
реестр *з.* roll (register, list)
режим *з.* regime
режиссёр *з.* director
резервист *з.* reservist
резиденция *з.* residency
резонанс *з.* resonance
резюме *з.* resume, summary
рейд *з.* roadstead
рейстик учак *з.* airliner
реклама *з.* advertisement, Ad.
рекламала *эт.* advertise, publicize; boost, push

рекламалык агент *з.* adman
рекомендация *з.* recommendation
рекомендацияла *эт.* recommend
рекорд кой *эт.* set up a new record
ремонт *з.* repair(s); maintenance
ремонтто *эт.* refit, fix
ремонттоо *з.* recondition
рентген *з.* X-ray, Roentgen
рентгенограмма *з.* radiogram
репертуар *з.* repertoire
репетиция *з.* rehearsal
репетиция кыл/жаса *эт.* rehearse
репортаж *з.* reportage
репортёр *з.* reporter
репутация *з.* reputation
республика *з.* republic
Республикачыл *з.* Republican
ресторан *з.* restaurant
референдум *з.* referendum
реформа *з.* reform
реформага чейинки *с.* pre-reform
реформатор *з.* reformer
рецепт *з.* recipe
рецидивист *з.* recidivist
Рим *з.* Rome
ритм *з.* rhythm
ритмдүү *с.* rhythmic(al)
ритуал *з.* ritual
Роджество *з.* Christmas, X-mas
роза *з.* rose
роза түс *з.* blush (of rose)
розетка *з.* rosette, outlet
ролик *з.* roller
роль аткар *эт.* play (enact role of)
роль *з.* part (actor's role or lines), role
роман жазуучу *з.* novelist
роман *з.* novel
романдаштыр *эт.* romanize

романдык *с.* romance, romanesque
романтизм *з.* romanticism
романтик *з.* romantic
ромб *з.* rhombus
ротор *з.* rotor
роялист *з.* royalist
рубин *з.* ruby
рубль *з.* rouble
рулетка *з.* roulette
Румыныя *з.* Romania
румянец *з.* blush (glow)
рух *з.* spirit
руханий *с.* spiritual
рыцардык кылуу *з.* chivalry
рыцардык *с.* chivalrous
рыцарь *з.* knight, hero
рюкзак *з.* backpack, rucksack
рюмка *з.* cup, wineglass

С

сана I *эт.* count, calculate
сана II *эт.* hold (consider, believe)
са *ба.* although, if (though); ♦ **алар кедей болсо да, бактылуу турушат** if they are poor, they are nevertheless happy
саа *эт.* milk
саадак *з.* quiver
саалган сүт *з.* yield (of milk)
саамай *з.* temple
саан *з.* milk, milking
саанчы аял *з.* dairymaid, milkmaid
саанчы эркек *з.* dairyman
саат I *з.* o'clock
саат II *з.* hour
саат боо *з.* bangle
саат сайын *т.* hourly
саат устасы *з.* clockmaker

сабак I *з.* lesson, session
сабак II *з.* cluster, bunch
сабак оку *эт.* study
сабак өт *эт.* conduct a lesson, teach
сабат *з.* literacy
сабатсыз ***с.*** uneducated
сабатсыздык *з.* illiteracy, illiterate
сабаттуу *с.* literate, able to read and write
сабаттуулук *з.* literacy
сабиз *з.* carrot
сабыр *з.* toleration, long-suffering
сабырдуулук *з.* toleration, restraint
сабырдуу бол *эт.* be tolerant
сабырдуу *с.* tolerant, restrained
сабырдуулук *з.* restraint, selfrestraint
сабырсыз ***с.*** unrestrained
сабыры суздук *з.* apathy
саванна *з.* savanna(h)
сагыз *з.* chewing, rumination
сагызган *з.* magpie
сагын *эт.* miss, long
садага *с.* expiatory, redemptive
садизм *з.* sadism
саз *з.* marsh, bog, swamp, quagmire
сазан *з.* carp
саздак *с.* marshy, boggy, swampy
саздуу ***с.*** marshy
сай I *эт.* prick all over, cover with pricks
сай II *з.* shoal, bank
сайгак *з.* gadfly
сайгылаш *эт.* stitch
сайгылашкан *с.* colic
сайгылашуу *з.* colic
сайгыч *з.* prickly, thorny, sharp, biting
сайдыр *эт.* prick someone
сайлуу *с.* threaded, rifled
сайма *з.* tracery
сайма иштери *з.* embroidery, needle-work

саймала *эт.* embroider (on, with)
сайран *з.* walking, (going for a) walk
сайранда *эт.* walk, take a walk, go for a walk
сайроо *з.* call, song (cry, shout) (of bird)
сайроочу куш *з.* song-bird, songster
сайсыз *с.* smooth-bore
сайыл *эт.* pierce, penetrate
сайып кой *эт.* stick, pin
сак бол *эт.* keep a sharp look-out, be on one's guard, be on the qui vive
сак *с.* circumspect, vigilant, wary
сак эмес *с.* careless, imprudent, indiscreet
сакал *з.* beard
сакалдуу *с.* bearded
сакалчан *с.* bearded
сакоо *с.* speaking thickly
саксайган *с.* dishevelled, tousled
саксайт *эт.* dishevel, tousle
саксофон *з.* saxophone
сакта I *эт.* save, protect, rescue; ♦ **ал менин өмүрүмдү сактап калды** he saved my life
сакта II *эт.* keep, preserve
сактагыч *з.* warehouse, depositary
сактал *эт.* protected
сактан *эт.* be careful, take care
сактоо *з.* custody, protection
сактоочу *з.* protector
сактык *з.* care, tend, caution, wariness; precaution; circumspection
сакчы *з.* guard, post
Сакэ *з.* Sake
сал *эт.* 1. pour (in, into) 2. fill (with) 3. insert 4. load, lift (onto) 5. pack (fill)
салаасыз мээлей *з.* mitten
салабат *з.* majesty
салабаттуу *с.* dignified, majestic
салам! *фр.* Hello!
саламандра *з.* salamander

саламаттык *з.* health; ♦ **Саламаттык Сактоо Министирлиги** Ministry of Health; **саламаттык сактоо пункту** first-aid station
саламаттыкты сактоо *з.* public health
саламдаш I *эт.* greet
саламдаш II *эт.* acclaim, welcome
саламдашуу *з.* greeting, acclaim, welcome
салаңдап тур *эт.* project, jut out, stick out
салаңдат *эт.* stir, shake
салат *з.* salad
салкын *с.* fresh, breezy
салкындат *эт.* refresh
салкындык *з.* coolness
салмагы … бол *эт.* weigh
салмак *з.* weight
салмак кош *эт.* fatten, put on weight
салмак менен бас *эт.* oppress, weigh down
салмаксыз *с.* imponderable, weightless
салмаксыздык *з.* weightlessness
салмактуу *с.* weighty, heavy, , acute
салмактуулук *з.* heaviness
салон *з.* salon
салтанат *з.* celebration, festivity
салтанат менен жарыяла *эт.* proclaim, announce
салтанат өт *эт.* march past, go in procession
салтанаттуу *с.* solemn
салтанаттуу сүйлө *эт.* speak (solemnly), utter
салтанаттуулук *з.* pomp, solemnity
салфетка *з.* napkin
салык *з.* tax
салык төлөөчү *з.* taxpayer
салыксыз *с.* tax-free
салым *з.* share (contribution)
салынган акчанын суммасы *с.* supplementary, inserted
салып бер *эт.* serve (at tennis); ♦ **ким салып берет?** whose serve is it?
салыштыр *эт.* compare (with), contrast (with)
салыштыргыс *с.* incomparable, unmatched, not comparable
салыштырма *с.* relative

салыштырмалуулук *з.* relativity
салыштыруу *з.* 1. comparison, comparative 2. simile
саман *з.* straw, thatch
самбо *з.* samba
самовар *з.* samovar
самолёт *з.* aeroplane, aircraft, jet
самоор *з.* samovar
самтырак *з.* ragamuffin
Самурай *з.* Samurai
самын *з.* soap
самын көбүгү *з.* soap flakes
самын салгыч *з.* soapdish, soapbox
самын чыгаруу *з.* soap boiling
самында *эт.* soap, lather
самындоо *з.* lather
самындуу *с.* soapy
сан I *з.* number
сан II *з.* thigh, haunch, aitchbone, hip
сан III *з.* issue
сан жеткис *с.* countless, incalculable, innumerable
сана I *эт.* fancy (suppose, feel), take (assume); ♦ **мен аны чынчыл адам деп санайм** I take him to be an honest man
сана II *эт.* count
санаалаш *с.* adherent
санап чык *эт.* recalculate
санат *з.* apophthegm, dictum, saying
санаторий *з.* sanatorium
санда жок *з.* nothingness, a nonentity, a nobody
сандал *з.* sandal
сандалып тентип жүр *эт.* gad
сандык I *з.* chest
сандык II *с.* numerical, quantitative
сандыкча *з.* casket, small chest
сандырак *з.* babbler, whim, caprice; ravings, fantasies; nonsense, rubbish
санжыра *з.* genealogy
санитардык абал *з.* sanitation; sanitary
санитарияга каршы *с.* insanitary

санитарияга каршы шарттар *з.* insanitary conditions
санкция *з.* sanction
сансыз *с.* innumerable, countless, uncounted
саны *з.* quantity, amount, number
сап *з.* hilt, haft, handle
сапар *з.* trip
сапарла *эт.* journey, visit
сапат *з.* quality
сапатсыз *с.* low quality, defective, bad
сапатсыздык *з.* poor quality, bad quality
сапаттуу *с.* good/high quality, qualitative, high-quality
сапёр *з.* sapper
сапта *эт.* thread
саптоо *з.* setting, fixing, putting on
сапыр *эт.* winnow
сарай *з.* shed
сарамжалдуу *с.* economic, solicitous, thoughtful
сараң *с.* greedy, mingy, miser, tightwad; parsimonious
сараңдык *з.* parsimony
саратан *з.* cockchafer
сарафан *з.* sundress
саргар *эт.* turn yellow
саргарт *эт.* color yellow
саргыч боз *с.* beige
саргычтык *з.* yellowness, yellow spot, sallow complexion
Сардина *з.* Sardine
Сардиналык *з.* Sardinian
сардинка *з.* pilchard
сарп кыл *эт.* spend, pay out, use up, waste
сарпта *эт.* spend
сары *с.* yellow
сары жүздүү *с.* sallow
сары жыгач *з.* barberry
сары ооздуу *с.* yellow-beaked
сары ооруу *з.* jaundice, yolk
сары суу оорусу *з.* dropsy
сары терилүү *с.* yellow-skinned
сары чач киши *з.* redhead

сарыгарт *з.* eczema

сарыгып куюл *эт.* flow in(to)

сарыгып өт *эт.* seep

сарымсак *з.* garlic

сары-оорулуу *с.* jaundice

сарыраак *с.* yellowish, sallow

сасы *эт.* stink, reek (of)

сасыган *с.* stinky

сасык коңуз *з.* ground beetle

сасык *с.* stinking

сасык тумоо бол *эт.* catch a cold, be in a fever

сасык тумооло *эт.* catch a cold, be in a fever

сат *эт.* 1. sell; **мен сизге бул килемди 20 долларга сатам** I'll sell you this carpet for 20 dollars; **канчага сатканым эсимде жок** I can't remember what I sold it for; 2. (present someone to advantage) **өзүңү көрсөт.** 3. (cheat, disappoint): **мени дагы алдап кетишти** I've been sold again; (of goods) **сат**; **үй 90 000 долларга сатылды** the house sold for 90 000; **анын китеби жакшы сатылат** his book sells well; **жайында теннистин шариги жакшы сатылат** tennis-balls sell best in summer; **бул ручкалар 30 сомдон сатылууда** these pens sell at 30 soms each; **мен машинаны ага алгандан арзан саттым** I sold the car back to him for less than I paid for it; **алар товарларды баасын төмөндөтүп сатышты** they sold off the goods at a reduced price

сатира *з.* satire

сатиралуу *с.* satiric(al)

сатирик *з.* satirist

саткын *з.* deserter

Сатурн *з.* Saturn

сатуучу аял *з.* saleslady

сатуучу *з.* seller, salesperson, vendor

сатуучу кыз *з.* salesgirl

сатылбас *с.* incorruptible

сатылбастык *з.* incorruptibility, integrity

сатып ал *эт.* 1. buy, purchase; ♦ **бакытты акча менен сатып алалбайсың** money cannot buy happiness; **жеңиш кымбатка турду** the victory was dearly bought; **бирөөнү аракка сатып ал** buy

someone a drink; 2. **сатып ал, пара бер, майла, тамагын майла** bribe, buy off

сатып алуу *з.* buying, purchase, preemption
сатып алуучу *з.* purchaser, buyer, customer, shopper
сауна *з.* sauna
сахарин *з.* saccharin
сахна *з.* stage, board
сахнага чык *эт.* go on the boards, go on the stage
сахнадан чыгып кет *эт.* quit the stage
сахналаштыр *эт.* dramatize, adapt for stage or screen
сахналаштыруу *з.* dramatization
саякат *з.* tour, travel, voyage, journey
саякатта *эт.* fare, travel, voyage, journey
саякатчы *з.* traveller
саясат *з.* politics, policy
саясатсыз *с.* apolitical, politically indifferent
саясатсыздык *з.* political indifference
саясатчы *з.* politician
саясий *с.* political
свет *з.* electricity
свитер *з.* sweater
себеби *ба.* because
себеле *эт.* sprinkle, spatter
себелеткич *з.* water sprinkler
себеп *з.* reason, occasion, cause
себепкер *эт.* cause, culprit
себепсиз *т.* causeless, pointless
себептүү *ба.* through (from, because of)
себет *з.* box, basket
себилме *з.* seedling
себинди *з.* specks
себээлей башта *эт.* begin to fall (of raindrops)
себээлеп жаа *эт.* trickle, drizzle
сегиз бурчтук *з.* octagon
сегиз бут *з.* octopus
сегиз жолу *с.* eight times
сегиз жүз *са.* eight hundred
сегиз жүзүнчү *са.* eight hundredth

сегиз жуп *с.* eight pairs
сегиз жылдык *т.* eight-year
сегиз көчүк *з.* sacrum
сегиз кыр *з.* octahedron
сегиз *с.* eight
сегиздик *з.* eight, number eight
сегизинчи *са.* eighth
сез *эт.* feel, perceive, sense
сезбес *с.* insensible, insensitive
сезбестик *з.* insensibility, insensitivity
сезгенген *с.* sore, inflamed
сезгенип кал *эт.* become inflamed
сезгентүүчү *с.* inflammatory
сезгенүү *з.* inflammation
сезгичтик *з.* sensitivity
сезилбес *с.* impalpable, intangible
сезилүүчү *с.* tangible
сезилээрлик *з.* perceptibility, palpable
сезим *з.* intuition, feeling
сезим козго *эт.* excite, rouse, arouse
сезимден тышкары *с.* preternatural
сезимдүү *с.* sensitive
сезимдүүлүк *з.* sensibility
сезимсиз *с.* unfeeling
сезимсиздик *з.* loss of consciousness
сезимтал *с.* sensitive

сезон *з.* 1. season; **жылдын 4 мезгили** the four seasons; **жаандуу сезондо, мезгилде** in the rainy season; **майрамыңыз менен!** compliments of the season!; **азыр кулпунайдын сезону** strawberries are in season; **азыр кара бүлдүркөндүн сезону эмес** blackberries are out of season; **сезондун кызуу маалында** at the height of the season; **дем алуу сезону** holiday season; **ачык/жабык сезон** (аңчылык мезгили) close/open season; 2. (season ticket) **сезондук убактылуу билет**; (for concerts) **абонемент.** *эт.* 1. (mature: of timber, wine) **чыдай ал, көтөрө ал**; 2. (acclimatize, inure) **адат алдыр, көнүктүр**; **ал өзүн суукка көндүрдү** he seasoned himself to cold; **тажрыйбалуу, такшалган аскер** seasoned troops; 3.

(spice) **татымалда, чыкта, тузда**; **өткүр даамдуу тамак** a highly seasoned dish.

сезондуу *с.* seasonal

сезүү *з.* 1. feel (sensation), perception, emotion; **кармап көр** have a feel of this cloth; **самындай сезилет** it has a soapy feel; *эт.* 1. (explore by touch) **кармап көрүп сез**; **бычактын мизин сез** feel the edge of a knife; **тамырдын кагышын сез** feel someone's pulse; 2. **сез**; **ботинкамда мык бар экенин сезип жатам** I can feel a nail in my shoe; **жер титирегенин сездиңизби?** did you feel the earthquake?; 3. (be of opinion): **менимче, сиз барышыңыз керек** I feel you should go; (experience sensation) **сезим**; **мен үшүп жатам** I feel cold; **мен ачкамын** I feel hungry; **мен ишенем** I feel sure; **уял, уялып кал** feel embarrassed, be shy; **суктанып кал** feel envious; **абдан үшү, абдан тоң** feel frozen, feel chilled the marrow; **капага түш, чөк** feel sad, depressed; **аябай уял** feel shame, become confused; **үргүлө** feel sleepy, drowsy; **жаман сез** feel unwell; **жакшы сез** feel better

сезүүчү *с.* sensitive

сейил *з.* stroll, outing, walking

сейилде *эт.* stroll

сейилдөө *з.* outing, walking

сейрек *с.* rare

сейрек табылуучу *с.* rarity

секир *эт.* jump

секиргич *з.* jumper

секире башта *эт.* begin to jump, leap (over)

секирик *з.* leap, jump, skipping, hopping

секирип кач *эт.* rebound

секирип чык *эт.* leap up (into, on to, from), come up

секирүү *з.* jump; **бийиктикке, узундукка секирүү** long/high jump; **сиз мени чочутуп ийдиңиз** you gave me a jump; *эт.* 1. (jump over, across) **секир.** 2. (cause to jump): **ал атын дубалдан секиртти** he jumped his horse at the fence. 3. **шартты буз** jump bail; **кезексиз өтүп кет** jump the queue; **поезд рельстен чыгып кетти** the train jumped the rails; **ал бир темадан экинчи темага өтүп кетти** he jumped from one topic to another; **акция көтөрүлүп кетти** shares jumped to a new level; **сүйүнгөндөн секир** jump for joy; **бирөөгө секир** jump on someone (attack); **шашылгыла!** jump to it!; **алар**

ысыш үчүн секиришти they jumped about to keep warm; **ал дубалдан секирди** she jumped down from the fence; **ал киймин чечип суугa секирди** he took off his clothes and jumped in; **эгерде мени таштап койсун десеңиз, машинага чыгыңыз!** if you want a lift, jump in!; **автобус токтогонго чейин түшпө!** don't jump off before the bus stops!; **поезд жыла баштаганда, мен секирип чыктым** as the train began to move I jumped; **өөдө-ылдый секир** jump up and down; **ыргып мин, ыргып чык** jump up (on to), spring up (on to)

секиче *з.* plankbed, bunk

сексен *са.* eighty

сексенинчи *са.* eightieth

сексология *з.* sexology

секта *з.* sect

сектор *з.* sector

секунд *з.* second

секция *з.* section

секциялык *с.* sectional

селитра *з.* nitre, saltpeter

селкинчек *з.* swing, seesaw

селолук *с.* rural

селсаяк бол *эт.* be a tramp, be on the road

селсаяк *з.* tramp, vagrant, wandering, roving

селсаяктык *з.* vagrancy

селт эт *эт.* startle

селт этүү *з.* start (sudden movement)

сельд *з.* herring

семантика *з.* semantics

семантикалык *с.* semantic

семестр *з.* semester, half of academic year

семиз I *с.* fat (of person); plump, corpulent

семиз II *с.* fatty

семиздик *з.* fat (corpulence)

семиздүүлүк *з.* fattiness

семинар *з.* seminar

семир *эт.* grow fat, stout, plump, get fat

семирип кал *эт.* become corpulent, put on weight

семирт *эт.* fatten

семирткич *з.* fertilizer
семирүү *з.* fattening
сен *а.* you (informal)
Сенат *з.* Senate
Сенатор *з.* Senator
сенейген *с.* ossified, stiff
сенейип кал *эт.* become numb, become stiff, grow numb, mortify, ossify, stiffen
сенек *с.* coarse
Сеньор *з.* Senor
Сеньора *з.* Senora
Сеньорита *з.* Senorita
сеп I *эт.* splash, spatter, gush, spurt
сеп II *эт.* ruff, frill
сеп III *эт.* sow, dowry
сепил *з.* castle, fortress, fortification
сепкил *з.* freckles
сепкилдүү *с.* freckled
сервиз *з.* tea set
сергек *с.* vigilant, vigorous, indefatigable, unwinking, unslumbering, watchful
сергектик *з.* vigil
серги *эт.* try to keep one's spirits up
сергит I *эт.* freshen, refresh
сергит II *эт.* cheer, gladden, amuse
сергиткен *с.* invigorating, bracing
сергитүүчү *с.* spotlight
сергүү *з.* refreshing
серенада *з.* serenade
сержант *з.* sergeant
серия *з.* series
серпилмелүү *с.* resilient
серпилмелүүлүк *з.* elasticity
серпим *з.* range
серпиш *з.* stroke
сессия *з.* session
сет *з.* set (tennis)
сибир жарасы *з.* anthrax

Сибир *з.* Siberia
Сибирдик *с.* Siberian
сигара *з.* cigar
сигарет *з.* cigarette
сигнал берүүчү от *з.* beacon
сиздики *а.* your(s) (formal)
сий *эт.* urine
сийдик *з.* urine
сийдик чыгаруу *з.* urination
сийдирүүчү каражаттар *с.* diuretic
силер *ат.* you
силикат *з.* silicate
силк I *эт.* shake, shake out
силк II *эт.* quail
силос *з.* silage
силуэт *з.* silhouette
символ *з.* symbol
символдоштур *эт.* symbolize
символдуу *с.* symbolic(al)
симметрия *з.* symmetry
симметриялуу *с.* symmetric(al)
симптом *з.* symptom
симфония *з.* symphony
сиң I *эт.* digested
сиң II *эт.* insinuate or worm someone into, soaked
сиңди *з.* sister(for female)
сиңдирилген бол *эт.* be impregnated (with)
сиңдирүү *з.* planting, plantation,spreading
синдром *з.* syndrome
сиңир I *эт.* digest
сиңир II *эт.* soak, absorb
сиңирип ал *эт.* absorb, take in
синолог *з.* sinologist, sinologue
синоним *з.* synonym
синонимдүү *с.* synonymous
синоптикалык *с.* synoptic
синтаксис *з.* syntax
синтаксистик *с.* syntactic(al)

синтез *з.* synthesis
синтезде *эт.* synthesize
синус *з.* sine
Синьор *з.* Signor
Синьора *з.* Signora
Синьорина *з.* Signorina
сирень *з.* lilac, syringa
Сирия *з.* Syria
Сириялык *с.* Syrian
сирке *з.* nit, scumbag, worm
сироп *з.* syrup
система *з.* system
системала *эт.* systematize
системалоо *з.* systematization
системасыз *с.* unsystematic
сифилис *з.* syphilis
сифон *з.* syphon
скальпель *з.* scalpel
скамейка *з.* bench
Скандинавия *з.* Scandinavia
сканер *з.* scanner
скат *з.* ray
скатерть *з.* tablecloth
скелет *з.* skeleton, backbone
скелеттүү *с.* skeletal
скептик *з.* sceptic
Скиф *з.* Scythian
склад *з.* storehouse
склероз *з.* sclerosis
скрипка *з.* violin
скульптор *з.* sculptor
скульптура *з.* sculpture, statuary
Славян *з.* Slav
Славян *с.* Slavonic
слесарь *з.* locksmith
смена *с.* term
смокинг *з.* tuxedo
снаряд *з.* missile, rocket, whiz(z) bang; projectile

сноска *з.* footnote
Совет *з.* Soviet
coго башта *эт.* drive in, hammer in, ram in
согончок *з.* heel
согулган нерсе *з.* knitting
согулган *с.* bundle, truss
согулуу *з.* wham
согуп алуу *эт.* rip out, rip up
согуу *з.* knitting, binding, tying
согууга элпек *с.* malleable, ductile
согуш *эт.* fight (with, against) *з.* war; battle, fight, action, combat
согуш отун тутандыруучу *з.* warmonger
согушка чейин *с.* pre-war, ante-bellum
согуштук аскер *с.* military, war, army
согуштук кеме *з.* warship
согуштук *с.* martial
согуштун алдында *с.* pre-war
согушчаак *с.* warlike, bellicose
сода *з.* soda
соз *эт.* extend, linger, tarry, be slow (in)
создуктур *эт.* linger, tarry over, loiter
созул I *эт.* last
созул II *эт.* stretched, extended, stretch, stretch someone (out), extend
созулган *с.* stretched, lengthy
созулма *эт.* extended
созулуп жет *эт.* reach (attain, fetch with outstretched hand)
созулуу *з.* pull, tension
сой I *эт.* murder, knife, slay
сой II *эт.* slaughter
сойло *эт.* crawl
сойлоочулар *з.* reptile
сок I *з.* juice
сок II *эт.* strike, hit, knock
соккула *эт.* strike (on), batter (on), pound (on)
сокмор *з.* bludgeon, flail
соко *з.* plow
соконун тиши *з.* ploughshare

соку *з.* bang

сокур ичеги *з.* caecum, appendicitis

сокур *с.* blind, sightless

сокур чычкан *з.* mole

сокэр *з.* soccer

сол жак *з.* 1. left (side, direction): ♦ **сол жагынан** from the left; **солдон оңго** from left to right; **көчөнүн сол жагында** on the left of the street; **менин сол жагымда** on, to my left (location or motion); **сол жагыман** on, from my left; **ал солго бурулду** he turned to the left**.** 2. (left-handed blow) **сол колдун сокусу** 3. (left flank) **сол канат.** 4. **Солчулдар** the left

солго ооп кал *эт.* become more left, move to the left

солгун *с.* flabby

солдат *з.* soldier

солдогой *з.* lanky

солкулдак *с.* elastic

соло *эт.* shove in, stuff in

сологой *з.* left-hander

солу *эт.* droop, flag

солчул *с.* leftist, ultra-left

Соль *з.* G (нота)

сом *з.* som (Kyrgyz currency)

сомдо *эт.* mint

соңку *с.* newest, latest, subsequent

сонун *с.* better, nice, splendid, magnificent, palatial, sumptuous; amazing, astounding, remarkable, splendid, snazzy; wonder, marvel; matchless, incomparable, superlative

соо I *с.* healthy

соо II *с.* sober

соода кылуу *з.* shopping

соодагер *з.* cheesemonger, huckster, tradesman

соодалаш *эт.* bargain, negotiate

соодалык *с.* mercantile

сооданын баасы *з.* purchase price

соода-сатык *з.* commerce

соол *з.* fade, wart

соолгус *с.* inexhaustible

соолт *эт.* eradicate, exterminate

соолтуу *з.* eradication, extermination
соолу I *эт.* fade, wither
соолу II *эт.* grow shallow
соолуган *с.* faded; sear
соолугус *с.* unfading, everlasting
соолуктуруучу жай *з.* detoxification centre
соорот *эт.* appease, console, soothe
сооротуучу *с.* lenitive
соору *з.* croup (horse)
соот *з.* shirt of mail, hauberk
соочул *с.* prudent
соочулук *з.* sobriety, prudence
сор I *эт.* suck
сор II *эт.* absorb, pump, soak up, imbibe
соргок *с.* glutton, gluttonous, voracious; insatiable
соргоктук *з.* gluttony, voracity
соргуч *з.* sucker
сордур *эт.* pump up, pump full
сормо *с.* bog, quagmire, swamp
соро башта *эт.* suck in, engulf, swallow up
сорой *эт.* loom (up), appear indistinctly
сорул *эт.* fasten upon
соруп ал *эт.* suck out, suck dry
соруу I *з.* absorption
соруу II *з.* inhaling
сосиска *з.* banger, frankfurter, sausage
сот *з.* court, trial, court of justice, judge
сото *з.* cob
соттук өкүм *з.* adjudication
соус *з.* sauce
социализм *з.* socialism
социология *з.* sociology
социологиялык *с.* sociological
союз *з.* alliance
союзник *з.* ally
сөгүн *эт.* cuss
сөгүш бер *эт.* reprimand, tell off
сөгүш *з.* admonition, reproach

сөз ал *эт.* take the floor
сөз бер *эт.* give the floor
сөз *з.* word
сөз менен айт *эт.* put (express; present); ♦ **кандай сөз менен айта алам?** how can I put it?
сөз менен жабыш *эт.* accost
сөз сүйлө *эт.* make a speech
сөз ташуучу *з.* informer
сөз ташы *эт.* tell tales (about), inform (on, about)
сөзгө чык *эт.* make a speech
сөздү кайта ал *эт.* eat one's words
сөздүк *з.* dictionary
сөзмөр эмес *с.* taciturn, not talkative
сөзмө-сөз *с.* literally, word for word
сөзсүз *т.* of course, unconditionally, absolutely, fail without fail
сөзүндө тур *эт.* keep one's word, abide; ♦ **ал өз сөзүнө турду** he abided by his promise
сөк *эт.* rip open, admonish, reprimand
сөлөкөт *з.* outline (contor)
сөңгөк *з.* wood (substance), wood-pulp, trunk
сөөк *з.* bone, remainings, skeleton
сөөккө айлануу *з.* ossification
сөөккө сиң *эт.* take root, become steeped (in)
сөөксүз *с.* boneless
сөөк-тамыр *з.* in-law
сөөктө жайгашкан *с.* situated on bone
сөөктөн жасалган *с.* made from bone
сөөктү тууралоо *эт.* set a bone
сөөктүн сыныгы *з.* knuckle
сөөктүү *с.* bony
сөөл *з.* callus
сөөмөй *з.* forefinger, index finger
спектр *з.* spectrum
специализация *з.* specialization
СПИД *з.* AIDs
спидометр *з.* speedometer
спираль *з.* spiral, helix
спирт *эт.* spirite, alcohol

спиртте *эт.* preserve in alcohol

спорт *з.* 1. sport (outdoor pastime(s)); **жабык жерде ойнолуучу спорт** indoor sports; **спорт менен машык** go in for sport; **аңчылыктан жолуң бол** have good sport (shooting); **спорттук автомобиль** sports car; **спорттук куртка** sports coat, jacket; 2. (athletic events) **спорттук оюндар**; **спорт күн** sports day. 3. (jest, fun) **жыргал, оюн, тамаша**; (ridicule) **шылдың**; **шылдың айт** say something in sport; **бирөөнү тамашала, шылдыңда** make sport of. 4. (plaything, butt) **оюнчук**; 5. (good fellow) **азамат**; **адамдай бол!** be a sport! 6. **мутация**. ♦ **спорт мүрүнү компойтот** sport a rose in one's button-hole; **бардыгы медалдарын тагынышты** everyone sported his medals

спортсмен *з.* sportsman

спорттук костюм *з.* playsuit

спорттук *с.* sporting

справочник *з.* formulary, directory

ссуда *з.* loan

ссудалык капитал *з.* loan capital

стабилдештир *эт.* stabilize

стабилдүүлүк *з.* stability

стадион *з.* stadium

стакан *з.* glass (for drinking) (tumbler)

стандартташтыр *эт.* standardize

стандарттуу *с.* standard

станция *з.* station

старт *з.* start (of race)

статистикалык маалыматтар *з.* statistics

статуетка *з.* statuette

статуя *з.* statue, sculpture, graven image

стационардык *с.* in-patient, stationary

стеллаж *з.* stand (for bicycles)

стенд I *з.* pegboard

стенд II *з.* stand (for display)

стикер *з.* sticker

стилистикалык *с.* stylistic

стиль *з.* style

стипендиат *з.* exhibitioner

стипендия *з.* grant, scholarship

стол *з.* table; ♦ **столдо** at table; **үч кишиге стол** a table for three (at restaurant)

сторож *з.* watchman, guard

стоянка *з.* stand (for taxis), parking

студент бүтүрүүчү *з.* undergraduate

студент *з.* student

стул *з.* chair

стюардесса *з.* stewardess

сувенер *з.* souvenir

суверенитет *з.* sovereignty

сугалак *с.* ravenous

сугар I *эт.* irrigate

сугар II *эт.* water, give water

сугаруу *з.* watering, irrigation

сугаруучу жай *з.* watering place, watertrough, pond

сугарыл *эт.* irrigated

сугат *з.* irrigation

сугатчы *з.* irrigator

судья *з.* justice (magistrate; judge)

судьялык *с.* justiciary

суета *з.* ado

суз I *с.* sad, unfriendly, ungracious, bleak

суз II *эт.* draw

сузуп ал *эт.* take out

суктан *эт.* admire, begrudge, envy

суктанаарлык *с.* enviable

суктанган бол *эт.* be carried away (by), admire, be lost in admiration (of)

суктанып кара *эт.* stare (at)

суктук *з.* envy

султан *з.* sultan

сулу *з.* oat; ♦ **сулу акшагы** yellow-hammer; **сулу нан** oat-cake; **сулу ун** oatmeal

сулуу *с.* beautiful, pretty, lovely, fine

сулуулук *с.* beauty, attractiveness, loveliness

сулуулуктун кудайы *з.* goddess

сумка *з.* pouch; ♦ **ок-дары үчүн сумка** ammunition pouch; **тамеки калта** tobacco pouch; **документтер үчүн папка** (container

for documents); **дипломаттык почта** diplomatic pouch (US); **кенгрунун сумкасы**; **сумка** (жаныбардын) sac; **сумка** (окуучунун) satchel; **сумка** (почтачынын) post-bag; **сумка** (тамак-аш үчүн) haversack

сумкалуу жаныбарлар *з.* marsupial

сун *эт.* extend

сунуш *з.* 1. offer; **сунуш кыл** make an offer; **сунуштан баш тарт, сунушту кабыл алба** decline an offer; 2. **сатыкта сунуш кыл** on offer; **колун сура** offer one's hand; (in marriage); **ал мага ичкилик сунуш кылды** he offered me a drink; **менден жеткирип коюуну сурашты** I was offered a lift; **бул келечектүү иш** the job offers good prospects; **сүйүнчүсү бар жарыя** they are offering a reward; **куттуктап койсом болобу?** may I offer my congratulations?; **саттыкка сунушта/кой** offer something for sale; **өз оюңу айт** offer an opinion; **кечирим сура** offer an apology; **өзүңүн кызматын сунушта** offer one's services

сунуш кыл *эт.* 1. suggest, propose; **ал сейилдөөнү сунуш кылды** he suggested (going for) a walk; **мен сизге дагы бир жолу аракет кылыңыз деп кеңеш берем** I suggest you try again; **бардык пландар сунушталды** all sorts of plans were suggested; **сизди эмне бул ойго алып келди** (with inanimate subject): what suggested that idea to you?; 2. **бул ат сизге белгилүү эмеспи?** (evoke, call to mind) does the name suggest nothing to you? 3. **кабарла, күбөлө**(imply, indicate); **анын тажрыйбалуулугу көп практика көргөндүгүн кабарлайт** his skill suggests long practice; 4. **менимче эсептөөдө ката бар**(advance as possible or likely): I suggest that the calculation is (or may be) wrong; **сиз мени калп айтты деп айтканы жатасызбы?** do you suggest that I am lying?

суп *з.* soup

супер жылдыз *з.* superstar

супер *с.* super

супсак *с.* dry (dull, plain)

сура *эт.* ask

сурай бер *эт.* try to get something out of someone

сурак жүргүз *эт.* interrogate

сурак *з.* interrogation, examination

суракка ал *эт.* interrogate, question, examine

сурамжыла *эт.* elicit, extort, debrief, question

суран *эт.* beseech, implore

суранып жүрүп ал *эт.* obtain; ♦ **кызмат кылуу менен бир даражага жет** obtain as a result of service; **жалынып жалбар** obtain by asking, by entreaties; **талап кылып ал** obtain on demand

сураныч *з.* request

сурап ал *эт.* solicit, try to get

сурап бил *эт.* inquire, inquire of, interrogate, pump

сураштыр *эт.* inquire

сураштыруу *з.* inquiry

сурма *з.* cosmetics

суроо *з.* 1. (interrogation; problem); **суроо берүүнү токтоткула!** stop asking questions!; **мен ага суроо бердим** I put the question to him; **сүрөмөлөөчү суроо** a leading question; **жакшы суроо!** a good question!; **дем алуу жөнүндө эч кандай суроо болушу мүмкүн эмес** a holiday is out of the question; **иштин баары мында эмес** that's not the question; **сөз болуп жаткан адам** the man in question; **мындай суроо туулушу мүмкүн эмес** the question does not arise; **2.** (doubt, objection) **шек**; **мен сиздин чындыкты айтып жатканыңызга шектенбейм** I make no question that you are telling the truth; **талаш-тартышсыз** without, beyond question; *эт.* 1. (interrogate) **тактап сура**; **анын теориясы жөнүндө тактап сурадым** I questioned him closely on his theory; **полиция аны тактап суроого издеп жатат** he is wanted for questioning by the police**.** 2. (cast doubt on) **шектен**; **суроо** *з.* inquiry (question); **сураштырып билүү**; **мен сураштырдым** I made inquiries; **суроого жооп** on inquiry**.** 2. (investigation) **изилдөө**; **изилдөөчү комиссия** court of inquiry; **полиция ишти изилдеп жатат** the police are making inquiries

суроолор тизмеси *з.* questionnaire

суроолу *с.* interrogative, interrogatory

суроону канааттандыр *эт.* accede

сутенёр *з.* fancy man (souteneur)

сутка бою *т.* round-the-clock, twenty-four-hour

сутка *з.* day

суу *з.* water

суу агызгыч *з.* drain, gutter

суу агып өтүүчү түтүк *з.* waterpipe, (the) plumbing

суу астындагы корабль *з.* submarine

суу астындагы *с.* underwater
сууаянты *з.* waters, water area
суу болуп кал *эт.* become wet, become soaked
суу болуп чыланып кал *эт.* become wet, get wet
суу бүркүп нымда *эт.* sprinkle
суу кирген бол *эт.* be flooded, inundated
суу куй *эт.* water
суу кыл *эт.* soak, drench, ret
суу лыжачы *з.* water skier
суу менен жабдуу *з.* water supply
суу мунарасы *з.* water tower
суу өлчөгүч *з.* water gauge
суу өткөрбөстүк *с.* watertight, waterproof
суу периси *з.* mermaid
суу ташуучу *з.* water carrier
суу үстүндө *т.* above water
суу чечек *з.* chickenpox
сууга түшүү мезгили *с.* bathing, swimming
сууга түшүү үчүн кийим *з.* bathing costume
сууга түшүүчү жай *з.* bathing place
сууга түшүүчү *з.* bather
сууга чөк *эт.* sink
суугураак *с.* parky
сууда сүз *эт.* swim
сууда сүзүүчү *с.* waterfowl
сууда *т.* afloat
суук *с.* cold, frost; chill
суук түшүп кал *эт.* become cold
суукка урун *эт.* catch cold, catch a chill
суукка чыдамдуу *с.* frost-resisting
сууктук *з.* frigidity
суукуйду *з.* aquarius
суула *эт.* wet, moisten, soak, steep, macerate
суулуу *с.* watery
суунун агыны *з.* effluent
суунун бөгөлгөн жери *з.* embankment, quay
суунун деңгээли *з.* waterline, water-level
суунун сайы *з.* tideway

суунун төмөнкү чеги *з.* lowest water level
суунун агымы *з.* stream
суур *з.* groundhog, marmot
сууру *эт.* pull out
сууса *эт.* be thirsty, thirst (for, after)
суусар *з.* marten
суусоо *з.* thirst, craving (for)
суусу аз *з.* shortage of water
суусуз *с.* waterless
суусундук *з.* drink, beverage, soft drink
суут *эт.* cool, chill
суутек *з.* hydrogen
суучул *з.* diver, swimmer
суучул кийими *з.* diving suit
суфлёр *з.* prompter
сухарь *з.* rusk
суюк *с.* fluid, watery, liquid; rarely
суюк тамак *з.* slop
суюктук *з.* liquid, fluid, watery
суюлт *эт.* liquidize; rarefy, dilute
суюлтуучу *з.* liquidizer
суюлуу *з.* rarefaction
сүз I *эт.* cruise, sail, float, drift
сүз II *эт.* butt
сүз III *эт.* swim
сүзөөгөн *с.* given to butting
сүзүп жет *эт.* swim to, sail to, reach
сүзүү багыты *з.* sailing directions
сүзүү *з.* swimming
сүй *эт.* love, like, be fond (of)
сүйбөгөн *с.* unloved
сүйбөгөндүк *з.* dislike (for), disinclination (for, to)
сүйгөн *с.* beloved, loved, favorite
сүйгөнү *з.* passion, sweetheart
сүйгүнчүктүү *с.* lovable, desirable
сүйдүр *эт.* make fall in love (with)
сүйкөн *эт.* smear
сүйкүмдүү *с.* charming, dear

сүйлө *эт.* speak 1. (say, pronounce, utter); **ал бир сөз сүйлөбөдү** he didn't speak a word; **накылдуу сөз айт** speak words of wisdom; **чындыкты сүйлө** speak the truth; **өз оюңу ачык айт** speak one's mind; 2. (converse in): **ал Орусча жакшы сүйлөйт** he speaks Russian well; **алар Французча сүйлөшүп жатышты** they were speaking French; **ал 6 тилде сүйлөй алат** he speaks six languages; ♦ **мен аны менен кечээ сүйлөштүм** I was speaking to him yesterday; **ал аны менен табышып алды** he is on speaking terms with her again; (make a speech) **сөз сүйлө**; **мен эл алдында сүйлөгөнгө көнгөн эмесмин** I am not used to speaking in public; **сөзүнөн эмес ишинен тааны** actions speak louder than words; **катуу айтканда** strictly speaking; **бирөөнү макта** speak well, highly of someone; **ал жөнүндө жакшы айтышат** he is well spoken of; **бирөөнү колдоп сүйлө** (express support): speak up for someone; **салтанаттуу сүйлө** speak (solemnly), utter; **шылдыңдап сүйлө**; speak ironically (about); **өз оюңу айт** speak out, speak one's mind, have one's say; **киңкилдеп, мурдуңа солоп сүйлө** speak through one's nose; **сүйлө, айт** *эт.* 1. **сиз болбогон нерсени айтып жатасыз** talk (express); you are talking nonsense; 2. **талкуула** (discuss); **алар саясат жөнүндө талкуулашып жаткан** they were talking politics**.** 3. **Французча сүйлө** talk French**.** 4. **ал өлгөнүнө чейин айтып бере алат** (bring or make by talking): he can talk the hind leg off a donkey; ♦ **бала эми гана сүйлөгөндү үйрөнүп жатат** baby is just learning to talk; **микрофондо сүйлө, трибунада сүйлө** talk into a microphone; **ал болбогон нерсени сүйлөп жатат** he is talking through his hat; **биз бир нече саат сүйлөштүк** we talked the hours away; **биз сүйлөшүп жатканда, автобус кетип калыптыр** while we were talking away, the bus left; **макулдат, көндүр, макул кыл**(persuade); **жокту, барды сүйлө, калпты чубурт, калпты ышкырт** talk a lot of nonsense; **ызы-чуу бол, бака-шака түш** talk noisily, shout; **моокумуң канганча сүйлө** talk someone out; **ушак сүйлө t**alk, chatter, gossip; **аңгемелеш, маектеш** talk, converse (with); **ушак** talk, rumour; **көп сүйлө** talk, say a lot (of); 1. **сүйлөшүү, аңгемелешүү** (speech, conversation); **биз узак сүйлөштүк** we had a long talk; **мен аны менен сүйлөшүшүм керек** I'd better have a talk with him; 2. **лекция**; **доклад** (address, lecture); **лекция окуу** give a talk.

сүйлөм *з.* sentence, phrase, clause

сүйлөөк *з.* talker, chatterer
сүйлөөчү саат *з.* speaking clock
сүйлөп кал *эт.* be able to speak, learn to speak
сүйлөш *эт.* converse, talk to
сүйлөшүү *з.* conversation
сүйлөшүүлөр *з.* negotiations
сүймөнчүк *с.* beloved
сүйрө I *эт.* manhandle
сүйрө II *эт.* drag along the floor, pull, drag, haul, propel
сүйрү *с.* oval
сүйүктүү *с.* dear (beloved), favorable
сүйүн *эт.* be pleased
сүйүп кал *эт.* fall in love (with)
сүйүп калган *с.* loving, tender
сүйүү *з.* love
сүйүүлүк катнаш *з.* affair
сүйүүчү *з.* amater, amateurishness, fancier, affection (towards, for)
сүлөөсүн *з.* lynx
сүлүк *з.* leech
сүр *эт.* scrape, plane, shave
сүргүн *з.* exile
сүргүнгө айда *эт.* exile
сүргүч *з.* grater
сүрдө *эт.* be confounded
сүрдүү *с.* inspiring, impressive, imposing, striking, terrible
сүрөт *з.* picture, photo
сүрөт сал *эт.* stamp, imprint, impress
сүрөт тарт *эт.* draw (trace, depict)
сүрөткө тарт *эт.* take a photo
сүрөткө түш *эт.* be taken a photo
сүрөттөө *з.* description, illustration, portrayal
сүрөттөөчү *с.* graphic, decorative
сүрөтүн түшүр *эт.* photograph, snap
сүрүп теш *эт.* fray
сүрүп түгөт *эт.* grate, wear out, use up, be worn out (by rubbing)
сүрүп чык *эт.* emphasize, stress
сүт *з.* milk
сүт куйгуч *з.* milk jug, milk can

сүт магазини *з.* dairy, creamery
сүт сатуучу аял *з.* milk seller, dairymaid
сүт сатуучу киши *з.* milkman
сүткор *з.* usurer, moneylender, pawnbroker
сүткө окшош *с.* milk, lactic
сүтсүз *с.* dairy-free
сүттүккөн *с.* euphoria
сүттүү *с.* milky
схема *з.* scheme, plan, trick, game
схемала *эт.* schematize
схемалык *с.* schematic
сценарий *з.* scenario
сценарист *з.* screenwriter, scriptwriter
счетовод *з.* accountant
счётчик *з.* milometer
сыгылышуу *з.* longing
сыдырым жел *з.* breeze
сыз I *эт.* wet
сыз II *мүчө.* **-**ill, -less, -un; ♦ **бактысыздык** ill fortune
сыз III *эт.* line
сызга отуруп кал *эт.* put one's foot into it
сызгыч *з.* ruler
сыздоо *з.* rheumatic pain, ache
сызык *з.* line, lineament
сызыктуу *с.* lined, ruled
сызыкча *з.* hyphen, dash
сызылган *с.* vertically ruled
сызып өчүр *эт.* cross out, strike out, expunge, erase
сызып толтур *эт.* cover with lines
сый *з.* gift, respect, reward, award
сый көрсөт *эт.* tribute
сыйдыргычтык *з.* capacity, cubic content
сыйкыр *з.* magic, witchcraft, enchantment
сыйкырга окшош *с.* elfin
сыйкырдалган *с.* bewitched, enchanted
сыйкырдуу *с.* magic, bewitched, enchant
сыйкырдуулук *з.* enchantment, witchcraft
сыйкырла *эт.* practise witchcraft, charm

сыйкырлан *эт.* charmed
сыйкырлуу *с.* magical, bewitching
сыйкырчы *з.* magician, wizard, sorcerer
сыйкырчылык кыл *эт.* practise sorcery, tell fortunes
сыйла I *эт.* respect
сыйла II *эт.* reward (with), award
сыйлабас *с.* disrespectful
сыйлабастык *з.* slight
сыйлабоо *з.* disrespect, lack of respect
сыйлоо *з.* gift (bestow)
сыйлык *з.* prize, bonus, reward, recompense, award, decoration
сыйлык кылып бер *эт.* grant (to), bestow, confer
сыймык *з.* pride
сыймыктан *эт.* be proud (of), pride someone (on), boast
сыймыктуу *с.* respectable, proud
сыйпа *эт.* soil someone, stain someone
сыйпалап көр *эт.* touch, probe, palpate
сыйпалап тап *эт.* grope (for, after, fumble (for, after), feel about (for)
сыйры *эт.* unstick
сыйын *эт.* pray for, say (formulate, express), worship
сыйынт *з.* recourse
сыйыртмак *з.* loop
сыйышпас *с.* incompatible, inconsistent, inconsequent
сыйышпастык *з.* inconsistency, inconsequence
сык *эт.* squeeze, press
сылаңкороз *с.* dapper
сылты *эт.* hobble
сылык *с.* polite, friendly, gentle, courteous, civil, obliging
сылык эмес *с.* indelicate, indiscreet, ungracious, unobliging, discourteous
сылыктык *з.* politeness, courtesy, civility, kindness, gentlemanness
сым *с.* wire; cord
сымап *з.* mercury
сымбат *з.* graceful, slenderness
сымбаттуу *с.* slender, gracefulness
сын I *з.* critics, criticism, censure, reprimand

сын II *эт.* break into pieces, crack
сын атооч *з.* adjective
сына *эт.* test, evaluate, make trial of, try out
сыналган *с.* tried, well-tried
сынбас *с.* unbreakable
сынган бол *эт.* be broken, be smashed
сынган *с.* broken
сынган *с.* cracked, chipped
сында *эт.* criticize
сындоо *з.* criticism
сындык *с.* critical
сындыр *эт.* crack; snap, refract; break; (fracture, divide, destroy)
сындыруу *з.* beating, flogging, smashing, refraction
сынма *с.* fragile, brittle
сыноо *з.* test, evaluation, examination, trial, ordeal
сыноо мөөнөтү *з.* test, trial, probationary
сыноо стажын өтүүчү киши *з.* trainee
сыноочу *з.* tester
сынуу *з.* crash, failure
сынчы *з.* critic
сынчыл *з.* faultfinder, carper
сынык *з.* crack, fragment, potsherd, wreckage
сыпай *з.* delicate (adj.), delicacy (n)
сыпайгерчилик *з.* sociability
сыпайы *с.* sociable, correct, proper
сыр I *з.* secrecy, secret
сыр II *з.* cheese
сыр III *з.* coloring, color, paint, polish
сыр менен тарт *эт.* paint (portray in colors)
сыра *з.* beer
сыра сатылуучу жай *з.* alehouse, pub, taproom
сырга *з.* earring, ear-ring
сырда *эт.* paint (cover or adorn with paint), polish, dye
сырдал *эт.* polished
сырдаш *с.* intimate; tell secret
сырдаштык *з.* intimacy
сырдуулук *з.* sacrament, mystique
сырдык сөз *з.* interjection

сыркоо *з.* disease, illness, sickness
сыркоолук *з.* sickness
сыркоолуу *с.* sick, ill, sickly
сырлуу *с.* polished
сырт *з.* outside
сыртка *т.* outside
сырткары *т.* out
сырткы *т.* outer, exterior, outward, external, outside, outdoor
сырткы түр *з.* exterior, surface, appearance
сыртта *т.* outside, out
сырттан окуу курсу *з.* correspondence course, externally
сырттан окуучу *з.* student taking a correspondence course, external student
сырттан тамактан *эт.* eat out
сыртына *т.* the surface, the top
сыртынан караганда *т.* outwardly, apparantly
сыя *з.* ink
сыя тамчысы *з.* blot, smudge
сыя челек *з.* inkwell
сыяктанып *т.* under cover; ♦ **дос сыяктанып** under cover of friendship
сыяктуу *т.* like, as …

Т

та (-да) *end.* at; **университетте** at the university; **үйдө** at home; **мектепте** at school; **бекетте** at the station; **ал айнекти черти** (denoting motion or direction): he tapped at the window; **ал үстөлгө олтурду** he sat down at the table; **ал бекетке келди** he arrived at the station; **түндө** (denoting time or order): at night; **азыркы убакта** at present; **саат экиде** at 2 o'clock; 4. (of activity, state, manner, rate): **иште** at work; **өтө кымбат** at a considerable price, rather dear; **такыр, таптакыр** at all; **алгач, биринчи мертебе, биринчиден** at first, in the beginning; **созулуп, созула** at full length; **акырында, аягында, соңунда** at last, finally, in the end; **бирден бир, бир эле жолкуда** at once; **тобокелге салып, ар кайсы жеринен, баш**

аягынан at random, by guesswork; **убагында, маалында** at the proper time, at the normal time, in time.

таажы *з.* crown

таажылуу *c.* coronary

таалай *з.* fortune, luck, happiness

таалайлуу *c.* successful, fortunate

таалайсыз *c.* unfortunate, luckless, unhappy, unsuccessful

таалайсыздык *з.* unlucky, unfortunate

таамай *т.* exactly

таан *з.* daw, jackdaw

таандык бол *эт.* be dated (estimate date of, originate)

таануу *з.* acknowledg(e)ment, recognition

тааны I *эт.* recognize, identify

тааны II *эт.* profess (a faith)

таанығыс *c.* indistinguishable

таанысыла элек *c.* unidentified

таанылбаган *c.* unrecognized, unacknowledged; ♦ **Таанылбаган Учуучу Объект (ТУО)** Unidentified Flying Object (UFO)

таанылгыс *c.* unrecognizable

таанылгыстык *з.* unrecognizability

таанымал *c.* familiar

тааныш I *c.* familiar (of acquaintance)

тааныш II *эт.* acquaint (with), introduce (to), meet, make the acquaintance

тааныштык *з.* familiarity

таанышыр *эт.* 1. introduce (present), familiarize; ♦ **келинчегимди тааныштырууга уруксат этиңиздер** may I introduce my fiancee? 2. **башта**; (begin): **ал өз сөзүн цитаталардан баштады** he began his speech with a quotation

таар *з.* sacking, hessian

таарын *эт.* be offended

таарынган *c.* be offended

таарынды *з.* sawdust

таарынт *эт.* offend, insult

таарыныч *з.* offense, insult, offending

таасир *з.* influence, effect, impact, impression, reaction; infusion

таасир кыл *эт.* influence, have an influence on, affect, move, provoke
таасир кылбаган *с.* ineffective, ineffectual
таасирдүү *с.* efficacious, effective, influential
таасирдүүлүк *з.* efficacy, effectiveness
таасын *т.* exactly, precisely
таат-ийбадат *з.* divine service, worship, liturgy
таат-ийбадаттык *с.* liturgical
таатырлык *с.* worthy (of), deserving
таба *з.* griddle, mockery, gibe, desecration
таба кыл *эт.* gloat
табак *з.* dish, pan
табала *эт.* mock (at), desecrate; rejoice at, gloat over; jeer (at), gibe (at), ridicule
табалаган *с.* snake-skin, cunning, crafty, wicked, gloating
табарсык *з.* urinary, uric
табачыл *с.* sarcastic
табигый бол *эт.* be natural
табигый нерсе *т.* naturally
табигый нерселер *з.* natural things, habitat
табигый *с.* natural
табигый эмес *с.* unnatural
табит *з.* appetite
табият *з.* nature
табият илими боюнча окмуштуу *з.* natural scientist
табият илими *з.* natural science
табияттан тышкары ажайып *с.* miraculous
таблетка *з.* tablet, pill
таблица *з.* table, schedule
Табу *з.* Taboo
табуретка *з.* tabouret, stool
табуу *з.* find, discovery
табууга аракеттен *эт.* try to discover
табыл I *эт.* turn up, put in an appearance
табыл II *эт.* exist, (be, live)
табыл III *эт.* discovered
табылга *з.* find, discovery, valuable, foundling
табылган бол *эт.* be found

табын *эт.* cult
табынан ажыраган *с.* declasse
табып *з.* doctor
табыш жөндөмө *з.* accusative case
табышмак *з.* riddle
табышмак сура *эт.* ask riddles
табышмактуу *с.* enigmatic, mysterious
табышта *эт.* entrust
тагдыр *з.* destiny, fate, chance
тагын *эт.* wear
тагынып жүрүү *з.* wearing
тажатма *с.* tedious
тажрыйба ал *эт.* acquire skill (in)
тажрыйба *з.* experience, skill
тажрыйбага негизделген *с.* empiric(al)
тажрыйбада болбогон *с.* unexplored, unknown, not experienced before
тажрыйбадан келип чыккан *с.* posteriori
тажрыйбалуу *с.* experienced, worldly-wise, tested, skilled
тажрыйбасыз *с.* unskilful, inexperienced, unskilled, unexperienced
тажыя *з.* funeral
таз *с.* bald
таза *с.* fine, fresh, pure, clean, fair, neat
таза суу *з.* fresh water, pure water, clean water
таза эмес *с.* unclean, dirty, untidy
тазала I *эт.* clean, do (arrange, clean, tidy)
тазала II *эт.* peel
тазалагыч *с.* cleaner
тазалоо *з.* purge, purification
тазалоочу *с.* purificatory
тазалык *з.* cleanness, cleanliness, neatness
тазартуу *з.* purgation
тай эже *з.* aunt
тайаке *з.* uncle
тайга *з.* taiga
тайгак *с.* slippery
тайгалак муз *з.* black ice
тайгалан *эт.* slip

тайган *з.* greyhound, hound
тайм *з.* half of a game
тайфун *з.* typhoon
тайыз *с.* shallow
так I *с.* correct
так II *з.* throne
так III *з.* spot, splotch, spoor, stain, tack, stain, taint
так IV *с.* accurate
так V *с.* punctual
так айт *эт.* accent, accentuate
так айтуу *з.* pronunciation
так ошол заматта *т.* as soon as possible
так өткөн *с.* celibate
так өтүү *з.* celibacy
так сан *з.* odd number
так эле *т.* just, exactly
так эмес *с.* inaccurate, inexact
так эместик *з.* inaccuracy, inexactitude, error, slip
така I *з.* heel (of footwear)
така II *з.* horseshoe
такалоо *з.* forging, shoeing
такалуу *с.* shod
такси *з.* taxi, taxicab
таксыз *с.* stainless
такт *з.* tact

тактай *з.* 1. board, plank (piece of wood) **стол оюндары үчүн такта** bed of boards; 2. **сахна**; **сахнага чык** go on the boards; **сахнада ойно** tread the boards; 3. (cover of book) **китептин мукабасы**; 4. **учактын, кеменин бортуна чык** come, go on board a ship/aircraft; 5. **коллегия, кесиптеш** collegium; *эт.* 1. **тактайла** (cover with boards; also board up); 2. **бортко чык, түш** board a ship (go on board); 3. **тамак-аш менен камсызда** (supply with meals)

тактайдан жасалган *с.* made of planks, boards
так-так кыл *эт.* spot (with), mark all over (with)
тактика *з.* tactic(s)
тактикалык *с.* tactical
тактооч *з.* adverb
тактоочтук *с.* adverbial

тактык *з.* accuracy, exactness, precision, punctuality
такшалбаган *с.* inexperienced, innocent
такыба *с.* pious, devout, righteous
такыбалык *з.* piety
такылдат *эт.* tap
такыр баш *з.* skinhead
такыр бөлөк *т.* far different
такыр *т.* totally, completely, all (quite), not at all
тал *з.* willow
тал кырчыны *з.* willow bush
талаа *з.* field, steppe
талаа сууру *з.* steppe marmot
талаада *т.* afield
таламы күчтүү *с.* exacting, demanding, severe
талан *эт.* Pillage
талант *з.* ability; talent, donation, giving, gift
талантсыз *с.* untalented, ill-starred
таланттуу *с.* gifted, talented
талап *з.* demand, request, requirement
талап кыл *эт.* demand, insist, require
талап эт *эт.* demand
талапкер *з.* student, pretender
талаптануучу *с.* inquisitive
талаш I *з.* squabble, altercation, quarrel
талаш II *эт.* argue, debate, try to prove
талашсыз *с.* unquestionable, incontestable, indisputable; *т.* indisputably, undoubtedly
талаш-тартыш *з.* quarrel
талаштуу *с.* disputable
талашуу *з.* dispute
талашып тартыш *эт.* cross-talk
талган бойдон *т.* like one dead
талда *эт.* discuss, sort
талдалуу *з.* sorted
талкала *эт.* break up, crush, smash (to pieces), shatter, destroy, grind, pulverize
талкалагыч *з.* crusher
талкалан *эт.* pound, crush

талкаланган *с.* beaten
талкалоо *з.* crushing, breaking up
талкалоочу *з.* destroyer, fighter
талкуула *эт.* discuss, debate
талоончу *з.* highwayman, burglar
талпын *эт.* rouse someone, start (up)
талуу *з.* fainting-fit, swoon, faint (loss of consciousness)
талык *эт.* weary
талыкшуу *з.* weariness
талыкшы *эт.* languish
там *з.* roof
тамак I *з.* throat
тамак II *з.* food, meal, dish (table); ♦ **ал меймандос** he keeps a good table
тамак бер *эт.* serve (supply with food)
тамак болуучу *с.* nutritious
тамак даярда *эт.* make, cook, prepare
тамак ич *эт.* have food; ♦ **кечки тамак ич** have dinner
тамак оорулары *з.* throat, guttural desease
тамак сунуш кыл *эт.* help (serve with food); ♦ **үйүңүздөй сезиңиз!**; **тамактан алыңыз, алыңызчы!** help yourself!
тамак-аш менен камсызда *эт.* supply with meals
тамаксоо *с.* glutton, gluttonous
тамактан *эт.* eat (into), snack
тамактандыр *эт.* feed
таман *з.* paw, pad, hand of animal or bird
тамаша *з.* joke, trick, fun, game
тамаша үчүн *т.* just for fun
тамашакөй *з.* joker, idler, jester
тамашала *эт.* joke, trick, play; ♦ **ал дайыма мени менен тамашалашып ойнойт** he is always playing tricks on me
тамашалуу *с.* funny, entertaining
тамга I *з.* letter
тамга II *з.* brand, stamp
тамга сал *эт.* brand, stamp
тамгала I *эт.* mark
тамгала II *эт.* spell
тамгаланган *с.* branded

тамгалап айт *эт.* spell
тамгалоо *з.* branding, stamping
тамеки *з.* smoke, cigarette, tobacco
тамеки калта *з.* tobacco pouch
тамеки тарт *эт.* smoke
тамеки тартпаган *с.* non-smoker
тамеки тартуу *з.* smoking
тамеки чегүүчү бөлмө *з.* smoking room
тамекичи *з.* smoker
тамсил жазуучу *з.* fabulist
тамсил *з.* fable
тамтыгы кеткен *с.* rags
тамтыксыз *с.* tattered, ragged
тамчы *з.* drop
тамчыла *эт.* drip, drop, trickle, dribble
тамчылат *эт.* pour by drops
тамчылаткыч *з.* dropper
тамыз *эт.* kindle, drip, leak
тамызгы *з.* kindling, torch (for lighting peasant hut)
тамылжыган *с.* crimson, purple
тамыр I *з.* vein
тамыр II *з.* root
тамыр III *з.* friend
тамырлуу *с.* having prominent veins
тамыры жемиш *з.* root plant
тамырын жулуп сал *эт.* uproot, root out, extirpate
таң I *з.* dawn, deny
таң II *з.* amazement
таң III *эт.* pack (up), wrap up, do up
таң агаруу *з.* daybreak, dawn
таң бол *эт.* be amazed, astounded
таң кал *эт.* surprise, be surprised, wonder, impress, amaze
таң калаарлык *с.* extraordinary, surprising
таң калган *с.* surprised, amazed, astounded dumb-founded
таң калтыр *эт.* amaze, astound, surprise, amaze
таң калтыраарлык *с.* strange, unusual
таң калуу *з.* wonderment
таң шоола *з.* dawn, daybreak

танапис *з.* break, outage (interval), pause
танапташ бол *эт.* adjoin
таңгак *з.* pack (bundle), knitted garment
таңгакта *эт.* pack (put into container)
таңгактал *эт.* packed
таңгактоочу *з.* packer
танго *з.* tango
танда *эт.* choose, select, pick; ♦ **тандоого бешөө** there are five to choose from; **тандалып алынгандар** the chosen people
тандабаган *с.* unpretentious, modest, undemanding, simple, plain
тандабастык *з.* unpretentiousness, modesty, simplicity, plainness
таңдай *з.* palate
таңдайчыл *с.* palatine
тандал *эт.* chosen
тандалма *с.* selected
тандоо *з.* choice, option, selection
тандыр нан *з.* flat bread
танк *з.* tank
таңкы *т.* predawn
тантык *с.* banal, trite
тантыктык *з.* banality
таңуула *эт.* impose
таңылган *с.* blindfold
таңылчак *з.* sheaf
таңыркаган *с.* astonished, puzzled, perplexed
таңыркап кара *эт.* stare (at), gawk (at)
таңыркоо *з.* astonishment
тап I *эт.* find, discover
тап II *эт.* unriddle, guess, solve
тап III *эт.* raise threateningly
тап IV *з.* class
тап күрөшү *з.* class struggle
тапанча *з.* pistol
тапкыч *с.* quick-witted, shrewd
тапкычтык *з.* resource, resourcefulness
тапсыз *с.* classless
таптаза кылып *т.* white heat
таптак *т.* exactly, precisely

таптакыр карама-каршы *т.* diametrically opposite
таптакыр өзгөрүү *з.* regeneration
таптакыр *т.* completely, absolutely
таптакыр үмүт үзүү *з.* give up
тапталган *с.* trained
таптап тегизде *эт.* trample (down, in), trample underfoot
таптоо *з.* training
тапшыр *эт.* commit, deliver
тапшырма *з.* task, job, asignment, burden
тапшыруу *з.* handing, delivery
тапшыруучу *з.* procurer
тапшырык *з.* mandate, mission, instructions, order
тар *с.* tight, tide, narrow
тара *эт.* comb, brush
тараанчы *з.* sparrow
тараза *з.* scale, balance
таразала *эт.* weigh, weigh out, balance
тарак *з.* comb
таракан *з.* cockroach
тарал I *эт.* combed
тарал II *эт.* be spread
таралуу *с.* prevalent, widespread
тарамыш *з.* vein, tendon, sinew, skinflint
тарамыш тартышуу *з.* throe
тарамышы карышуу *з.* convulsions, spasm
тарат *эт.* spread, expand, disperse, scatter
таратуучу *з.* propagator
тарбия *з.* education, upbringing, breeding
тарбия көргөн *с.* good (well-behaved)
тарбиялап өстүр *эт.* bring up, grow
тарбиялоо *з.* upbringing
тарбиялоочу *з.* mentor, preceptor, instructor
тарбиясыз *с.* ill-bred
тарбиясыздык *з.* ill breeding, bad manners
тарбиячы *з.* tutor, educator
таргыл *с.* striped
тарелка *з.* plate
таржымал *з.* biography

тарка *эт.* dispersed
таркал *эт.* distributed
тармак *з.* branch, office, field, offshoot, network
тармакта *эт.* branch, branch out; ramify
тармактоо *з.* ramification
тармал *с.* curl, wave, twine
тармал чач *з.* curly hair
тармалдан *эт.* curl
тармалданган *с.* curled, waved
тармалдат *эт.* curl, wave, twist, wind
тармалдоо *з.* waving, curling
тарп *з.* carcass, carrion
тарп нерсе *з.* deadness, dead thing
тарс жап *эт.* slam, shut in, close with a bang
тарсылдак *з.* jabber
тарсылдат *эт.* drum, play the drum(s)
тарт I *эт.* attract
тарт II *эт.* draw (pull, move)
тарт III *эт.* smoke
тарт IV *эт.* peck, (of fish) bite
тартагай *с.* lanky
тартип *з.* discipline, order, ethic
тартипке келтир *эт.* order, reserve, disarrange
тартипке көнгөн *с.* disciplined
тартипке үйрөт *эт.* discipline
тартипсиз *т.* undisciplined
тартипсиздик *з.* indiscipline, confusion, muddle, mess
тартипти буз *эт.* break the discipline, break the rule, violate
тартипти бузуу *з.* breaking the discipline, violation
тартиптүү *с.* disciplined
тарткыч *з.* strap
тартма *з.* lace
тарттыруу *з.* grist
тартылуу *з.* reflux
тартылыш *з.* relaxation
тартынчаак *с.* shy
тартып ал *эт.* stretch something
тартып байла *эт.* tighten, haul taut

тартып кой *эт.* pull, draw
тартыр *эт.* pump out
тартыш *з.* deficit
тартыштуулук *з.* deficiency
тартышуу *з.* dispute
таруу *з.* millet
тарых *з.* history
тарых искусствосу *з.* history of art, art history
тарыхчы *з.* historian
тарыхый метод *з.* historical method
тарыхый *с.* historical, historic
таскактуу *с.* trotter
таскара *з.* vulture
тасма *з.* tape, reel
татаал *с.* complicated
татаалдаштыр *эт.* complicate
таттуу крем *з.* custard cream
таттуу *с.* tasty, sweet
таттуулук I *з.* harmony, peacefulness
таттуулук II *з.* sweetness
таты *эт.* taste, try
татыктуу *т.* suitably, fittingly, adequately, properly
татымал *з.* seasoning
татынакай *с.* beautiful, handsome, fine, attractive
таш боор *с.* hard-hearted
таш *з.* stone, rock
таш көмүр *з.* coal
таш кулоо *з.* rockfall
таш майдалагыч *з.* stone breaker, stone crusher
таш сомдоочу *з.* stonemason
таш сындыргыч *з.* saxifrage
таш төшө *эт.* pave
таш чыгарылуучу жай *з.* quarry
ташбака *з.* tortoise, turtle
ташкын *з.* flood, inundation
ташкында *эт.* flood, overflow
ташта *эт.* throw, hurl, fling, leave, abandon, forsake
таштай катуулук *з.* fossilization

таштай катып кал *эт.* become petrified, turn to stone
таштайлык *с.* fossilized
ташталган жер *з.* by-place
таш-талканын чыгар *эт.* rout, smash
таштанды *з.* trash
таштандылар *з.* garbage, trash
таштоо I *з.* abandonment
таштоо II *з.* throw, fling, cast
таштуу *с.* stony, stone
ташуу *з.* carrying, transference, bearing, wearing
ташуучу *з.* carrier, porter
ташы *эт.* carry, transport, transfer, convey, ship, haul
ташыл *эт.* transferred
ташып баруу *з.* carring
ташып чыгар/кир *эт.* transport
тая *эт.* prop
таяк *з.* stick, cane
таякча *з.* chopstick
таяныч *з.* handhold; toehold; footing, prop
творог *з.* curd
театр *з.* theater, playhouse
театрдык жарыя *з.* playbill
театрчы *з.* playgoer
тебелеп талкала *эт.* trample (down, over)
тебиш, тепкилеш *эт.* kick one another
тегерек беттүү *с.* moon-faced, chubby-faced
тегерек болуп кал *эт.* become round
тегерек жарыш жолу *з.* racetrack, running-track
тегерек *з.* round, around, circle
тегерек *с.* ring, round, circle
тегеректе *эт.* encircle, surround
тегеректөө *з.* encirclement
тегерен *эт.* whirl
тегеренүү *з.* roll (oscillating or revolving motion)
тегерет *эт.* roll (move by revolving)
тегиз жер *з.* smooth surface
тегиз *с.* smooth, flat (level)
тегизде I *эт.* level, even up

тегизде II *эт.* cut
тегиздик *з.* flat (level object or area)
тегиздөө *з.* smoothing, levelling, equalization, alignment
тегин *т.* gratis
тегирменчи *з.* miller
тез ачуулануучу *с.* quick temper
тез жардам машинасы *з.* ambulance
тез жүрүүчү *с.* fast, high-speed
тез козголгуч *с.* excitable
тез *с.* fast, quick, rapid; *т.* quickly, fast
тез сүйүүчү *с.* amorous, susceptible
тез тутангычтык *з.* inflammability
тез түшүнгүч *с.* perspicacious
тез түшүнүүчү *с.* discerning
тездет *эт.* accelerate, expedite, speeded up
тездетил *эт.* accelerate
тездик *з.* acceleration, rapidity, quickness, speed; fluency, dexterity, velocity
тезек *з.* manura, dung
тез-тез келип тур *эт.* come and see sometime
тез-тез *т.* often
тейле *эт.* serve (provide service to)
тейлөө *з.* service, serve
тейлөөчү *з.* attendant, employee, clerk
тек I *з.* origin, lineage
тек II *т.* only
тек III *з.* derivation, provenance
Теке айы *з.* July
теке *з.* he-goat
текирең-таскак *з.* gallop
текирең-таскак менен жүр *эт.* gallop
текке *т.* vain
текст *з.* text
тексттик *с.* textual
текче *з.* shelf
текшер *эт.* investigate, examine, inspect
текшерүү *з.* investigation, check-up, control
текшерүүчү *з.* investigator

текши эмес *с.* discordant, dissonant, disorderly
текшиленип кал *эт.* become level, become even
теле көрүүчү *з.* televiewer
телевидение *з.* television
телевизор *з.* television
телевизордук берүү *з.* telecast
телеграмма *з.* telegram
телеграф *з.* telegraph
телеграфист *з.* telegrapher
телекамера *з.* telecamera
телескоп *з.* telescope
телефон *з.* telephone
телефон чал *эт.* call (on telephone), ring
телефондук коңгуроо *з.* call (message)
телефондук *с.* telephonic
телефондук түз байланыш *с.* hot line
телефонист *з.* telephonist
тема *з.* topic, theme
темгил *с.* spot
темир жол *з.* rail, railway
темир жолчу *з.* railwayman
темир издегич *з.* metal detector
темир күрөк *з.* spade
темир *с.* metal, metallic
темир тунуке *з.* iron
темир чыпка *з.* colander
темир эритүүчү *с.* iron foundry
темир-бетон *з.* reinforced concrete, ferroconcrete
темирдей катуу *з.* iron stone, iron clay
темирчи *з.* blacksmith, farrier, tinman, tin-smith
температура *з.* temperature
тең жактуу *с.* equilateral
тең ортоктук *з.* metayage, sharecropping
тең *с.* equal, even; *т.* side by side (with), equally (with)
тең салмак *з.* poise
тең чыгуу *з.* drawn
тең эмес бол *эт.* be not her equal
тең эмес *с.* unequal

теңде *эт.* balance, equalize
теңдел *эт.* equate, equal
теңдеме *з.* equalization
теңдеш *эт.* equal
теңдеши жок *с.* inimitable, unexampled, unparalleled
теңдештир *эт.* equilibrate
теңдештирүү *з.* equilibration
теңдик *з.* equality
теңе *эт.* equalize
теңеш *эт.* measure (against)
теңи жок *с.* unrivaled
теннис *з.* tennis
теңөө *з.* equalization
теңсел *эт.* sway, heave, flutter, flicker
теңселип *т.* waddle
теңселт *эт.* sway, rock
теңсиз *с.* incomparable, unequal
теңсиздик *з.* inequality, disparity
теңтайлаш *эт.* rival
теңтайлашуучулук *з.* rivalry
тентек бол *эт.* be naughty, play tricks, mischievous
тентек *с.* naughty, impish
тентектик *з.* spoiling, overindulgence
тентире *эт.* wander, roam, amble
тентүү *з.* wander, roam
теңтуш кыз *з.* girlfriend, sweetheart
теория *з.* theory
теп *эт.* kick
тепетең *с.* level (with)
тепкиле *эт.* beat, trample
тепкич *з.* 1. stair; 2. degree
тепкичтүү *с.* multi-stage, stairs, staircase, ladder
теплица *з.* glasshouse, greenhouse
тепсеп булга *эт.* make dirty footmarks (in, on)
тепсеп киргиз *эт.* trample in
тепши *з.* washtub, trough
тер I *эт.* reap
тер II *з.* sweat, perspiration

тер III *з.* pick up, collect
терапия *з.* therapy
тергөөчү *з.* investigation
терде *эт.* sweat, perspire
тердеп кет *эт.* come out in a sweat
терезе *з.* window
терек *з.* poplar
терең ойлоочу *с.* pensive, meditative, thoughtful
терең ойлуу *с.* thoughtful, serious
терең ойлуулук *з.* profundity, perspicacity
терең *с.* deep
терең суу *с.* deep-water
терең уйку *с.* deep sleep
терeңдик *з.* depth
тереңирээк *с.* deeper
тери *з.* skin, hide, pelt
тери ийлөөчү *з.* tanner
тери сыяктуу *с.* imitation leather, leatherette, leather(n)
терим *з.* harvest
теримчи *з.* harvester
терини ийлей турган *з.* tannery
териштир *эт.* solicit
термел *эт.* rock, be roused, roll, sway
термелт *эт.* dangle, rock, swing, shake
термелүү *з.* rocking, swinging, wiggle
территория *з.* territory
террор жүргүз *эт.* terrorize
террорист *з.* terrorist
терс *с.* negative, contrary
терүүчү *з.* type-setter
терчил *с.* sweaty
тескери жак *з.* verso
тескери *т.* opposite
тескерилик *з.* opposite
тескерисинен upside down
тескерисинче *т.* back to front, vice versa
теспе *з.* rosary
тестиер *с.* juvenile, teenager

тетиги *а.* that, those
техник *з.* technician
техникалык *с.* technical
технология *з.* technology
технологиялык *с.* technological
теш I *эт.* make a hole (in)
теш II *эт.* yelp, bark
теше *з.* dessiatine, desyatin
теше тикте *эт.* stare (at)
тешик *з.* hole, gap, breach; aperture, orifice
тешиктен өткөр *эт.* put in(to)
тешиктүү *с.* full of holes, holey
тешиктүүлүк *з.* porosity, sponginess
тешил *эт.* pierced
тешкич *з.* chisel
тешүү *з.* puncture
Тибет *з.* Tibet
тибиртке *з.* pimple
тигил *т.* there, those
тигилүүчү *с.* sewn-in
тигиш *з.* seam, suture
тигиши жок *с.* seamless, jointless
тигишин сөк *эт.* rip
тигүүчү бут машина *з.* treadle sewing-machine
тиешелүү *с.* seemly, due to, corresponding
тиз *эт.* string, thread
тизгин *з.* reins, halter
тизе *з.* knee
тизе ий *эт.* kneel, kneel down
тизе кап *з.* kneepad
тизил *эт.* stand in line
тизилип *т.* side by side
тизме *з.* list, register
тизме түз *эт.* make (compile, compose)
тизмеге кийрүү *з.* book (enter in book or list)
тизмектелген *с.* uninterrupted, unbroken, continuous
тизмеле *эт.* list
тий *эт.* touch (on, upon)

тийбе *эт.* let
тийиңди *з.* quotient
тийиш I *эт.* contact
тийиш II *эт.* have to, ought, should
тийиш III *эт.* touch
тийиштүү *с.* due, fitting, proper
тик бурчтук *з.* rectangle
тик бурчтуу *с.* rectangular
тик жар *з.* steepness
тик *з.* stitch
тик өөдө *з.* steep, slope, cliff
тик тур *эт.* stand
тик *эт.* sew; sew up
тике *т.* immediately, forthwith; *с.* immediate, direct
тикен *з.* prickle, thorn, quill, spike, bristle, barb
тикен сыяктуу *с.* needle-shaped
тикендүү *з.* needleholder, prickly, covered with quills
тикирейт *эт.* tousle, rumple
тикте *эт.* stare at
тил I *з.* language; ♦ **тил жана адабият, филология** language and literature, philology
тил II *з.* tongue
тил ал *эт.* obey
тил албас *с.* disobedient
тил алуу *з.* obedience
тил алчаак *с.* obedient
тил жеткис *с.* inexpressible, beyond expression
тил илими *з.* science of language, linguistics
тил келбе *эт.* burr
тил келбөөчүлүк *з.* burr
тил лабороториясы *с.* language laboratory
тилде I *эт.* quarrel (with), swear, curse, abuse, curse violently, cuss
тилде II *з.* tilde, scold
тилдеш *эт.* wrangle
тилдирип ал *эт.* tear, cut
тилдөө *з.* swearing, abuse, bad language
тилдүү *с.* sharp-toothed, sharp-tongued

тилекке каршы *т.* unfortunately
тилектеш бол *эт.* sympathize
тилектештик *з.* solidarity
тилемчилик кыл *эт.* cadge (from, off), get (out)
тили байланып кал *эт.* become dumb, grow dumb
тилим *з.* large flat slice, round
тилкат *з.* receipt
тилке *з.* bar, scrap
тилсиз *с.* dumb, speechless, silent
тилчи *з.* linguist, specialist on linguistics
тинт *эт.* search, frisk
тинтүү *з.* search
тип *з.* type, kind, character
типология *з.* typology
типологиялык *с.* typological
типтик учуу *з.* nosedive
типтүү *с.* typical
тире *з.* hyphen
тирилт *эт.* animate, enliven, reanimate
тирилүү *з.* reanimation; revitalization
тиричилик *з.* being, existence
тиричиликке жөндөмдүү *с.* viable
тиричиликке туруктуу *с.* tenacious of life
тирке *эт.* hitch
тирүү *с.* alive, living, live
тирүүлөй *с.* alive
титире *эт.* quiver, shake, tremble
тиш доктору *з.* dentist, dental surgery
тиш жар *эт.* cut, set one's teeth; ♦ **бөбөк, ымыркай тиш жарды** the baby cut a tooth
тиш *з.* tooth
тиш ооруу *эт.* have a toothache
тиш пастасы *з.* toothpaste
тиш чукуур *з.* toothpick
тиш эти *з.* gum
тишке пломб кой *эт.* fill a tooth
тишсиз *с.* toothless
тиште *эт.* bite

тиштеп кой *эт.* take a bite of
тиштеп сал *эт.* nibble (at)
тишти камоочу *с.* astringent, binding, cementing
тиштөө *з.* biting, bite
тиштүү *с.* toothed, cogged
тиякта *т.* therein, there
тобо келтир *эт.* keep silent about, hush up
тобо кыл *эт.* creed, confession (of faith)
тобокел *з.* perchance, peril
тобокел кыл *эт.* risk
тобокелге салып *т.* regardless of the consequences
тобокелдүү *с.* hazardous, risky, risque, perilous
тобурчак *з.* fir cones
товар айлантуу *з.* turnover of goods
товар алмаштыруу *з.* barter
товар *з.* goods
товарлар *з.* goods (merchandise)
тоголок кыл *эт.* make round
тоголок *с.* round
тоголоктолгон *с.* rounded, well-rounded
тоголон *эт.* slide downhill
тоголонуп кет *эт.* roll
тоголот *эт.* roll
тоголотуп киргиз *эт.* roll into, onto, wheel in\into
тогуз жаштагы *с.* nine-year, of nine years' duration, nine-year-old
тогуз жолу *т.* nine times
тогуз жүз *са.* nine hundred
тогуз жүзүнчү *са.* nine-hundredth
тогуз *са.* nine
Тогуздун айы *з.* October
тогузу *т.* nine pairs
тогузунчу *са.* ninth
тозок *з.* hell, torment, bedlam
тозокто *эт.* torment
той *з.* feast
тойгузуу *з.* satiety, satiation, glut
тойгуз *эт.* sate, satiate

тойгуча *т.* fill, satiety
тойлоо *з.* feast
ток I *з.* electricity
ток II *с.* full
ток бол *эт.* be full, be sated
токарь *з.* turner
токой *з.* forest, wood(s)
токой өстүр *эт.* afforest
токой өстүрүү *з.* afforestation, plantation
токой паркы *з.* forest park
токойдо жашоочу *з.* forester
токойлуу жер *з.* forest area
токойлуу *с.* wooded, woody
токойчу *з.* forestry officer, forest warden
токойчулук *з.* forestry
токол I *з.* mistress
токол II *с.* hornless, polled
токоч *з.* cake
токсикология *з.* toxicology
токсон *са.* ninety
токсонунчу *са.* ninetieth
токтол *эт.* stay
токтом *з.* ordinance; ruling
токтом кабыл ал *эт.* adjudicate
токтоно албаган *с.* unrestrained; unbalanced, eccentric
токтоо *с.* calm, consistent, preserved
токтоосуз *с.* without delay; continuous, uninterrupted; continuously, uninterruptedly
токтоосуздук *з.* continuity
токтоп тур *эт.* hold on
токтот *эт.* stop, halt
токтотуп кой *эт.* cancel
токтотуп коюу *з.* cancel
токтотуу *з.* abrogation
Токту *з.* Aries
току I *эт.* knit in
току II *эт.* weave, finish weaving
току III *эт.* saddle

токугуч *с.* knitting
токулгалуу *с.* saddled
токуу станогу *з.* loom
токуучу *з.* knitter, binder; weaver
тол *эт.* full
толкун *з.* wave
толкунда *эт.* wave
толкундан *эт.* be excited, be disturbed, be anxious, be worried, be agitated
толкунданган I *с.* wavy, watered
толкунданган II *с.* agitated, excited, disturbed, anxious, worried
толкундануу *з.* agitation, emotion
толкунданып кал *эт.* become excited
толкундат *эт.* agitate
толкундаттыруучу *с.* disturbing, worrying, exciting, thrilling, stirring
толкундуу I *с.* wavy, stormy
толкундуу II *с.* dirty, rough, impetuous
толкуу *з.* choppiness (of water)
толмоч *с.* stout, portly, burly
толтур I *эт.* complete
толтур II *эт.* fill (make full), crowd
толтура башта *эт.* load up (with), take on
толтура куй *эт.* pour out
толтура сал *эт.* load, cram, fill
толтура тык *эт.* cram in, stuff in
толтургуч *з.* filler
толугу менен *т.* wholly
толук I *т.* complete, completely, fully, entirely, quite
толук II *с.* right up to
толук III *т.* in full
толук IV *с.* stout
толук бышкан *т.* fully ripe
толук жыл *с.* leap year
толук куралданып *т.* fully armed
толук өспөгөн *с.* undeveloped, underdeveloped
толук эмес *с.* disconnected, incoherent
толук эместик *з.* incompleteness

толукта I *эт.* add to, embellish
толуктоо *з.* addition
толуктук *з.* fullness
толуп жат *эт.* swarm (with), teem (with)
том *з.* tome, volume
томдуу *с.* multivolume
томпок *с.* protuberant, prominent, bulging
томпоктук *з.* protuberance, prominence, bulge
тон I *з.* winter coat, heavy coat, fur coat
тон II *з.* afterbirth
тоӊ бас *эт.* cover lightly
тоӊ *эт.* freeze (up), (on)
тоӊголок *з.* light frosts
тоӊгон муз *з.* icicle
тоӊдурма *з.* land ploughed
тоӊдурулган *с.* frozen, congealed, chilled
тоӊдуруу *з.* frostbite
тоӊдуруучу коробка *з.* icehouse, icebox
тоникалык дарылар *з.* restorative
тоӊкочукта *эт.* turn somersaults, go head over heels
тоӊкочуктап *т.* head over heels, topsy-turvy
тоӊкулдак *з.* woodpecker
тоно *эт.* rob
тоӊуу *з.* freezing
тоо *з.* mountain
тоо инженери *з.* miner, mining engineer
тоо лыжа спорту *з.* alpine skiing
тоо лыжачы *з.* alpine skier
тоо өнөр жайы *з.* mining industry
тоо өсүмдүктөрү *з.* alpine
тоо эчки *з.* wild goat, ibex, capricorn
тоодак *з.* bustard
тоок *з.* hen
тоок кана *з.* henhouse, hencoop
тоок эти *з.* poultry
тоолук *з.* mountain dweller, highlander
тоолуу *с.* mountainous, hilly
тоос *з.* peacock

тоотпо *эт.* ignore, disregard

тоотпогон *с.* disparaging, abusive

тоотпогондук *з.* disregard

топ I *з.* ball

топ II *з.* lapta

топ III *з.* group, pack (animals); ♦ pack of wolves **карышкырлар тобу**

топ IV *з.* flock, throng

топ V *з.* shoal

топ кишилер *з.* hand (member of crew or team)

топография *з.* topography

топоз *з.* yak

тополоң *з.* commotion

тополоңдо *эт.* take alarm

тополоңдот *эт.* rouse, alarm

топон *з.* chaff

топто *эт.* mass, collect, gather (collect); ♦ **ал кагаздарын топтоду** he gathered his papers together; **топто, жыйна** (draw, pull together); **ал плащын ороп топтоду** he gathered his cloak about him; **ойду бир жерге топто** gather one's thoughts, wits (together)

топу *з.* skullcap

топурак *з.* soil, earth, land, ground

топурак сузгуч *з.* dredger, excavator

топурактан сокмо *с.* pise

топчу *з.* button

топчула *эт.* button, fasten, do up

топчулан *эт.* button up

топчулугун чыгар *эт.* unbuckle, unbutton

тор I *з.* net

тор II *з.* snood

тор баштык *з.* basket

торгой *з.* skylark, lark

тордоп жама *эт.* darn

тордуу *с.* reticulation

тормоз *з.* brake

торопой *з.* piggy

торпок *з.* calf

торпок эти *з.* veal

торт *з.* cake
тору ат *з.* bay, chestnut horse
тору *с.* bay
тос *эт.* block, log
тоскоол *з.* obstacle, barrier, blocking, obstruction
тоскоолдук *з.* difficulty, obstacle
тоскоолдуксуз *с.* unobstructed
тоскоолдуу *с.* obstruct
тоскоолсуз *с.* free, clear, unimpeded
тосмо *з.* barrier, hedge, mole, pier
тосмо коюучу *з.* minelayer
тост *з.* toast
тосток көз *с.* pop-eyed
тосуп ал I *эт.* meet, welcome
тосуп ал II *эт.* seize, catch
тосуу *з.* occlusion
тотем *з.* totem
тоту куш *з.* parrot
тотугуу *з.* sunburn, suntan
тотук *эт.* become sunburnt, become brown
тотуккан *с.* sunburnt,brown, bronzed
тоют *з.* feeding
тоюттандыр *эт.* nourish
тоюттант *эт.* eat, feed
төгүл *эт.* pour out, spill, spilt, run out, flow out
төк *эт.* pour out, empty (out), spill
төлгөчү *з.* sorceress, fortuneteller
төлө I *эт.* pay (out)
төлө II *эт.* compensate, make up (for)
төлөбөө *з.* nonpayment
төлөй албас *с.* insolvent, bankrupt
төлөм *з.* payment
төлөнүүчү *с.* payable
төлөө ведомосту *з.* payroll
төлөө *з.* pay, compensation, indemnity, damages
төлөөгө жөндөмсүз *с.* insolvent
төлөөсүз *с.* gratuitous, free of charge
төлөп алма *с.* cash on delivery

төлөп кайта ал *эт.* ransom
төлөп кайта алуу *з.* redemption
төмөн *т.* down, downwards
төмөн түш *эт.* settle, subside
төмөн түшүү *з.* come down, sag
төмөн ыргытып түшүрүү *з.* overthrow
төмөндө I *эт.* lower
төмөндө II *т.* under
төмөндө айтылган *с.* undermentioned
төмөндөгү кол коюучу *с.* undersigned
төмөндөө *з.* cut (reduction)
төмөндөөчү *с.* descending
төмөндөт I *эт.* downgrade
төмөндөт II *эт.* cut (reduce)
төмөнкү агым *з.* lower reaches (of a river), lower, situated down stream
төмөнтөн *т.* along the bottom
төңкөр *эт.* overturn, topple
төңкөрүл *эт.* toppled
төңкөрүш *з.* upheaval
төө жалбырак *з.* burdock
төө *з.* camel
төө куш *з.* ostrich
төө чулдук *з.* curlew
төөнө *эт.* pin, pin up, fasten with a pin
төөнөгүч *з.* badge, brooch, pin
төөнөп тик *эт.* throw, cast, fling
төөнөч *з.* pin
төөнөч так *эт.* pin
төөчөн киши *з.* camel driver
төрө I *з.* lord
төрө II *эт.* give a birth to
төрөбөс *с.* barren, sterile, infertile
төрөбөстүк *з.* sterility, barrenness, infertility
төрөлүш *з.* birth
төрөө *з.* childbirth, parturition
төрөт *з.* childbirth
төрөт үйү *з.* puerperal, maternity hospital

төрөттөн кийинки *т.* post-natal
төрөчүл *с.* bureaucrat
төрөчүлүк *з.* bureaucracy
төрт бурчтук *з.* quadrangular, quadrilateral, tetragon
төрт бурчтуу короо *з.* quad, quadrangle
төрт буттуу *с.* quadruped
төрт жолку *с.* fourfold
төрт жүз жылдык *з.* quatercentenary
төрт кырдуу *з.* tetrahedron
төрт *са.* four
төрт сабак ыр *з.* quatrain
төрт эсе *т.* four times, four times as much
төртөө *т.* four (together)
төрттүк *з.* foursome
төртүнчү *са.* fourth
төртүнчүдөн *т.* fourthly, in the fourth place
төш *з.* brisket, breast, bosom, chest
төш сөөк *з.* breastbone
төшө *эт.* cover (with), lay (a floor)
төшөк *з.* bed, mattress, couch
төшөк сал *эт.* cover, make a bed
төшөктөн тур *эт.* rise (get up from bed), show a leg
төшөктөр *з.* bedclothes
төшөнчү *з.* bedding
төшөө *з.* laying, spreading, flooring, planking
трагедия *з.* tragedy
трагедиялык *с.* tragic
трагикомедия *з.* tragicomedy
традиция *з.* tradition
традициялык *с.* traditional
трактор *з.* tractor
транспорттоо *з.* haulage, transport
транспорттоочу *з.* transporter
транспорттук магистраль *з.* thoroughfare, highway
тревога *з.* alert
тренер *з.* trainer, handler
трибуна *з.* grandstand, rostrum, stand (raised structure, for spectators), tribune

трибунал *з.* tribunal
трикотаж *з.* stockinet(te), tricot
трилогия *з.* trilogy
тричилик *з.* life
троллейбус *з.* trolleybus
тропик *з.* tropical
тротуар *з.* sidewalk, pavement
труба *з.* smoke stack
трубач *з.* trumpeter
трубопровод *з.* pipeline
трюк *з.* stunt
туалет *з.* toilet
тубаса *с.* inborn, innate, congenital
туберкулёз *з.* tuberculosis
туз *з.* salt
тузак *з.* trap, snare
тузда *эт.* salt, pickle
туздоо *з.* salting, pickling
туздуу I *с.* brackish, briny
туздуу II *с.* salty
туздуулук *з.* salinity
тузсуздандыр *эт.* desalinate
тузсуздануу *з.* desalination
туй *эт.* fell
туйгун *з.* hawk
тукум II *з.* breed; ♦ **ал жакшы тукумдан чыгат** he comes of a good breed
тукум III *з.* generation
тукум куучулук *з.* heredity
тукумда *эт.* breed, bring forth, produce, multiply
тукумдоо *з.* breeding, reproduction
тукумдуу *с.* pedigree
тукум II *з.* generation
тукум^{т} I *з.* egg
тукуму начарла *эт.* degenerate
тукуму начарлык *с.* degenerate
тукур *эт.* set (dog) (on), stir up (against)
тулпар *з.* racehorse

туман бол *эт.* fog over, become clouded
туман *з.* fog
туманда *эт.* cloud, obscure
тумандан *эт.* grow foggy, become clouded (with)
тумандуу *с.* foggy
тумансыз *с.* cloudless
тумансыздык *з.* cloudlessness
тумар *з.* amulet, mascot
тумба *з.* stand (for radio)
тумоолоп кал *эт.* have a cold
тумчугуп өл *эт.* suffocate, choke
тумчуктурган аба *с.* airless
тумчуктурган *с.* stuffy, close
тумшук I *з.* bill, headland, cape, proboscis
тумшук II *з.* snout, muzzle
тумшук III *з.* beak, bill
тумшук кап *з.* muzzle
тунарыктан *эт.* befog, cloud
туңгуч *с.* first
тундра *з.* tundra
тунель *з.* tunnel
тунма *з.* dregs, lees, grounds, sediment, precipitate; silt
тунук *с.* clean
тунуктук *з.* limpidity, transparence
тунуп калган *с.* covered in silt, containing silt
тунуу *з.* sedimentation
тур I *эт.* stand (of)
тур II *эт.* consist (of)
тур III *эт.* live, get on
тур IV *эт.* arise
турак жай *з.* housing, place of residence; dwelling, residential, inhabited
турак *з.* dwelling, abode, habitation, encampment
турак үй *з.* building, house, block (of flats)
турак үй курулушу *з.* building society, housing
турак үй фонду *з.* housing, accommodation
турак үйлөр бөлүмү *з.* housing department
турган жер *з.* residence

турган орду *з.* status
тургуз *эт.* face (cover), erect
тургузуп кой *эт.* put, place, set
туризм *з.* tourism
турист *з.* tourist
турмуш *з.* way of life, life
турмушка ашыруу *з.* enforcement, fruition
турмушка чыккан *с.* married
турмуштук жол *з.* career
турмуштук *с.* social, vital
турна *з.* crane
турнир *з.* tournament
турпат *з.* form
туруксуз *с.* unsteady, unstable
туруксуздук *з.* unsteadiness
турукташтыр *эт.* stabilize
туруктуу *с.* steady, constant, persistent, permanent, stable, stationary
туруктуулук *з.* stability, steadiness, perseverance; inflexibility, inexorability
турумсуз *с.* fidgety, restless
турумсуздук *с.* restlessness
туруму жоктук *з.* instability, unsteadiness
туруп калган суу *з.* ditchwater
туруучу *з.* inhabitant, dweller
туруштук бер *эт.* hold
туруштук *з.* endurance, resistance
тут *эт.* keep (to), stick to, observe
туталан *эт.* become enraged (with), flare up
туталанган *с.* frenzied, ecstatic
туталануу *з.* frenzy
тутандыр *эт.* ignite
тутандыруучу *с.* incendiary
тутка *з.* hoopt, handle
туткун *з.* captive
туткунда *эт.* captivate
тутпоо *з.* nonobservance
тутулуу *з.* eclipse

тутумдаш бол *эт.* adjoin
туу *з.* banner, flag, standard
тууган *з.* relative
туугандаш *эт.* fraternize (with)
туугандашуу *з.* fraternization
туугандык *з.* brotherhood, fraternity
тууган-туушкан *з.* kinfolk, kin
тууганча *т.* brotherly, fraternal
туудур I *эт.* generate, engender
туудур II *эт.* bring (on), draw (on)
туул *эт.* be born
туулган жайы/жери *з.* birthplace
туулган жер *з.* mother country
туура I *з.* correct, straight, right
туура II *т.* correctly, correct
туура II *т.* fairly (completely, positively)
туура III *т.* just
туура IV *т.* probably, suppose
туура V *эт.* imitate, mimic
туура айтуу *з.* accent, pronunciation
туура кел *эт.* have occasion (to), manage (to), happen (to)
туура келбеген *с.* incongruous (with), not corresponding (to); unsuitable, inappropriate, unacceptable
туура келбегендик *з.* incongruity, incompatibility, absurdity
туура ойлоочу *с.* sensible, judicious
туура сүйлөө *з.* accent, pronunciation
туура эмес *с.* incorrect, incorrectly
туура эместик *з.* incorrectness, disloyalty, infidelity, unfaithfulness
туурала *эт.* set, regulate, adjust
тууралоо *з.* adjustment, regulation
тууралуу пр. about, touching, concerning
тууралы жок *с.* dishonest, dishonourable, crooked, bent
тууралык *з.* accuracy, correctness, rightness, justice (fairness; equity)
тууранды сөздөр *с.* onomatopoeic
туурасына *т.* in breadth
туурасынан *т.* across

тууроо *з.* mimicry, mimicking, imitation
туучу *з.* standard-bearer
туфли *з.* shoe, sandals, mules
туш келди *т.* out of place, inopportunely
тушоо *з.* fetters, hobble
тушта *эт.* shade
туюк *с.* blocked, obstruct, dead-end, dead-lock, impasse, puffin
туюк кылып *т.* tightly, fast
туюлуучу *с.* sensuous
туюу *з.* sensuality
туяк *з.* hoof
туяктуу *с.* hoof, hoofed, ungulate
түбөлүк *с.* forever, eternal, everlasting
түбөлүк турган тоң *з.* permafrost
түбөлүккө *т.* eternally
түбөлүктөө *з.* immortalization
түбөлүктүүлүк *з.* eternity
түгөйлөштүр *эт.* match
түгөнгүс *с.* endless
түгөт *эт.* spend (consume, expend, exhaust)
түз I *с.* direct (straight)
түз II *эт.* formulate, create
түз III *пр.* through
түз IV *т.* direct, right
түз V *эт.* establish
түз ичеги *з.* rectum
түз эмес *с.* indirect, circuitous, uneven, rough
түз эместик *з.* equivocation, unevenness, roughness
түздө *эт.* level, straighten
түздөн-түз *с.* outright, immediate
түздүк *з.* plains, plain land
түзөл *эт.* improve, reform, recuperate
түзөлбөс *с.* irreparable, irremediable, irretrievable
түзөлгөн *с.* improved, corrected
түзөлүп кал *эт.* become straight
түзөт I *эт.* correct
түзөт II *эт.* straighten (out), rectify, improve, emend
түзөтүлгүс *с.* incorrigible, irremediable, irreparable

түзөтүлө турган *с.* remediable
түзөтүү *з.* correcting, repairing, improvement, correction
түзөтүүчү *з.* correctional, corrective
түзүк I *с.* fine, good
түзүк II *с.* regular
түзүлүш *з.* composition, structure, organization
түзүү *з.* formation
түй *эт.* strain, tense
түйдөк *з.* ball
түйүлдүк абалында *с.* rudimentary
түйүлдүк *з.* embryo, foetus
түйүлдүк клеткалары *з.* embryonic
түйүлмө *с.* cramp
түйүлт *эт.* tense, tighten
түйүлүп кал *эт.* become tense, become taut
түйүн *з.* network, bundle, knot
түйүндө *эт.* tangle
түйүндөө *з.* tangled
түйүндөш *эт.* entangled
түйүндү ажырат *эт.* disentangle
түйүндүү *с.* complicated, knotted, entangled
түйшүк *з.* anxiety, concern
түк жок кылуучу каражаттар *з.* depilatory
түккө турбаган *с.* worthless, good-for-nothing
түк-түк эт *эт.* miss a beat, go pit-a-pat
түкүр *эт.* spit (out)
түкүрүк *з.* spit
түкүрүп булга *эт.* spit on, spit at
түлкү жака *с.* fox fur, fox collar
түлкү *з.* fox
түлөө *з.* moult(ing)
түн *з.* night
түн ичинде *т.* by night
түн ортосу *з.* dead of night, midnight
түндө *т.* at night
түндүк *з.* north
түндүктө жашоочу *з.* northerner
түндүктүк *с.* northern

түнкү *т.* night, nocturnal
түнөк *з.* lodging for the night
түнөп кет *эт.* stay for the night
түнөр *эт.* grow gloomy
түнөрүңкү *с.* tarnished
түнт I *с.* deaf
түнт II *з.* overgrown part
түнт III *с.* exclusive, reserved, unfriendly
түп *з.* bottom
түпкү ата-эне *з.* forebear
түпкүлүктүү *с.* everlasting
түпсүз *с.* bottomless, fathomless
түр I *эт.* wind, reel
түр II *з.* prospect
түр III *з.* family (descendants of common ancestor), set (number of persons or things), sort, form
түрдөш *с.* analogous
түрдүү жактуу *с.* versatile
түрдүү жактуулук *з.* versatility
түрдүү *с.* different, various, all kinds of, every possible
түрдүү түстөгү *с.* particolored
түрдүүчө кыл *эт.* diversify
Түрк *с.* Turkish
Түрк тили *з.* Turkish
түркүм *з.* family (of animals)
түрмө *з.* jail, prison
түрмө сакчысы *з.* jailer, turnkey
түрмөдөн кач *эт.* prison break
түрмөк *з.* roll (of cloth, paper, film)
түрсүлдөтө бер *эт.* knock until one is heard
түрт I *эт.* dig (thrust)
түрт II *эт.* push (propel; exert pressure to move); ♦ **түртпөңүзчү!** stop pushing me!
түрткү *з.* thrust, impulse, poke
түрткүлө *эт.* push
түртүп жибер *эт.* repel
түртүп кийир *эт.* shove in, push (force)
түртүп чыгар *эт.* push out, shove out

тyртyy *з.* pressure
тyрy жаман *с.* unprepossessing, unattractive
тyрy өзгөр *эт.* altar
тyрy суук *с.* macabre
тyрyл *эт.* ride up (of clothing)
тyрyлт *эт.* wrap
тyрyн буз *эт.* disfigure, mutilate
тyрyн өзгөрт *эт.* modify, alter
тyрyн өзгөртyy *з.* modification, alteration
тyрyyчy *с.* winding
тyс ал *эт.* fall (into), flow (into)
тyс *з.* color, hue
тyспөлдөн *эт.* resemble
тyспөлдөш *эт.* similar
тyссyз *с.* colorless
тyстyy капуста *з.* cauliflower
тyстyy *с.* colorful, highly colored, non-white
тyтө *эт.* smoke, (of fog), billow, smolder
тyтөй башта *эт.* smoke, blacken with smoke
тyтөп кал *эт.* become covered with soot
тyтөт *эт.* fumigate
тyтөтyy *з.* fumigation
тyтyк *з.* pipe
тyтyн *з.* smoke
тyтyн кыл *эт.* smoke (emit smoke; of chimney, fireplace)
тyтyндyy *с.* smoky
тyш I *эт.* get in/off
тyш II *з.* dream, night dream
тyш III *т.* midday
тyшкөн акча *з.* take (money taken)
тyшкy дем алыш *з.* lunchtime
тyшкy тамак *з.* lunch[A], luncheon
тyшкy тамакка чейин *т.* pre-prandial
тyштө *т.* at noon
тyштөн кийин *т.* afternoon
тyштөн кийинки *с.* post-prandial
тyштөн *эт.* dine
тyштyк *з.* south; *с.* southern

түштүк-батыш *з.* south-west
түштүк-чыгыш *з.* south-east
түшүм бер *эт.* fructify, yield
түшүм бербеген *с.* barren, sterile, infertile
түшүм *з.* crop, yield
түшүмдү көп берүүчү *с.* prolific
түшүмдүү жер *з.* good farming land, fat soil
түшүмдүү *с.* fertile
түшүмсүздүк *з.* failure (of crops)
түшүн *эт.* understand, comprehend
түшүнбөгөндүк *з.* misunderstanding
түшүнбөй калуу *з.* misunderstanding
түшүнбөө *з.* incomprehension
түшүнбөстүк *з.* misunderstanding
түшүндүр *эт.* explain, interpret, elucidate
түшүндүрмө *з.* explanation, interpretation
түшүндүрмөлө *эт.* interpret
түшүндүрмөлүү *с.* explanatory
түшүндүрүү *з.* explanation
түшүндүрүүгө боло турган *с.* explicable
түшүңкү *с.* hollow, sunken
түшүнүгү кыйын *с.* intricate, complicated
түшүнүк *з.* conception, comprehension, idea, notion
түшүнүксүз *с.* unintelligible, incomprehensible
түшүнүктүү *с.* intelligible
түшүнүктүүлүк *з.* intelligibility
түшүнүү *з.* understanding
түшүнүүгө кыйын *с.* hard to understand, obscure, absurd, ridiculous
түшүнүүчү *с.* receptive, impressionable
түшүр I *эт.* unload, unlade, disembark
түшүр II *эт.* overthrow, overturn
түшүрүп жибер *эт.* drop (behind), let fall
түшүрүү *з.* drawing, plotting, unloading, disembarkation
тыбыт *з.* down
тыбыш *з.* sound
тыбыш чыгар *эт.* utter
тыбышты тууроо *з.* onomatopoeia

тыга сал *эт.* cram into, shove or thrust in, tuck in
тыгуу *з.* stuffing, padding, packing
тыгыз *з.* compact, solid; close (serried, compact)
тыгызда *эт.* condense, pack
тыгыздал *эт.* packed
тыгыздык *з.* density, compactness
тыгыл *эт.* stick, get stuck (in), sink (into)
тыгын *з.* bush, plug, bung, gag, stopper, stopping up, plugging
тыгында *эт.* cork, stop up, caulk up, plug, jam
тыгындоо *з.* corking, plugged
тызылда *эт.* cram
тый *эт.* prohibit, forbid
тыйыл *эт.* subside
тыйылган *с.* prohibitive, prohibitory
тыйылып тура албаган *с.* intemperate, incontinent, uncontrolled, unrestrained
тыйылып тура албастык *з.* intemperance, incontinence
тыйын чычкан *з.* squirrel
тыйынсыз *с.* penniless
тык I *эт.* stick (into), drive (into); stick in, slip in
тык II *эт.* cram (into), stuff (into)
тык III *эт.* squeeze in(to)
тыкан *с.* tidy, neat, meticulous, delicate, orderly
тыкандык *з.* exactness, thoroughness, tidiness, neatness
тың *с.* efficient, energetic, prompt
тынбаган *с.* incessant, continual
тындыр *эт.* absorb
тынсыздандыр *эт.* bother
тынч *с.* silent, calm, tranquil, placid; uneventful
тынч эмес *с.* restless, uneasy
тынчсыздан *эт.* worry
тынчсыздана башта *эт.* begin to worry
тынчсызданган *с.* anxious, worried, hot, excited
тынчсыздандыр *эт.* disturb, agitate, excite, worry
тынчсыздык *з.* trouble
тынчтык I *з.* silence
тынчтык II *з.* peace, peacefulness
тынчтыктуу *с.* peaceful, peaceable

тынчтыкты сүйүүчү *с.* peaceable, pacific
тынчы жок *с.* agitated, anxious
тыңчы *з.* detective, spy
тынчыбаган *с.* restless, fidgety
тыңчылык *з.* spying, espionage
тынчын ал *эт.* trouble, worry, cause anxiety
тынчын кетир *эт.* disturb, bother, trouble
тынчыт *эт.* placate, propitiate, tranquillize
тынчытуу *з.* propitiation
тыңша *эт.* hear out, listen to, eavesdrop
тыңшай кал *эт.* prick up one's ears
тыңшоо *з.* hearing
тынымсыз *з.* incessantly, continually
тыпын *з.* husk
тырма I *эт.* row
тырма II *эт.* scratch
тырмак I *з.* claw, talon
тырмак II *з.* fingernail, nail
тырмакча *з.* inverted commas, quotation marks
тырмала *эт.* rake
тырмап бүтүр *эт.* scratch badly, scratch all over
тырмоо *з.* rake
тырмыш *эт.* endeavor
тырмышуу *з.* tendency
тырмышып чык *эт.* scramble out
тырсылда *эт.* jabber
тырык болуп бүт *эт.* cicatrize
тырык *з.* scar, cicatrice
тырык *с.* scar
тырыш *з.* wrinkle, crease
тырышкан *с.* persistent
тырыштуу *с.* wrinkled, lined, creased
тырыштыр *эт.* wrinkle, pucker
тырыштырып карыштыр *эт.* contort
тырышуучулук *з.* endeavor
тырышчаак *с.* hard worker, energetic, active, pushing, diligent, sedulous
тыттыр *эт.* scratch

тытык *с.* scratched
тытылган *с.* tattered, lacerated, tormented
тыш *т.* exterior
тышка *т.* out, off, away
Тышкы Иштер Министри *з.* Ministry of Foreign Affairs
тышкы *т.* external, exterior, outward, outside, on the outside
тыштан *т.* outside
тыюу *з.* prohibition
тыюу сал *эт.* forbid
тыюу салынбаган *с.* unprohibited
тыюу салынган бол *эт.* be prohibited
тыюу салынган *с.* forbidden, close (restricted)
тюлень аңчысы *з.* sealer
тюлень *з.* seal
тюль *з.* tulle
тюльпан *з.* tulip

У

убагында бол *эт.* be on time for
убагында болбогон *с.* inopportune, untimely
убада I *з.* oath
убада II *з.* promise, warranty
убадалаш *эт.* promise
убадалуу *с.* promised, stipulated
убак *з.* time
убактылуу бөгөөл *з.* barrage, dam, weir, mill-pond
убактылуу *с.* temporary, provisional, momentary, provisional, temporarily
убактылуу элдешүү *з.* truce
убактысыз *с.* untimely, premature
убактысынча *т.* temporarily
убакыт *з.* time, while; date (period) ♦ **убакыт көрсөтөт** time will tell; **өкмөт көпкө чейин бийликте калды** the government had a long run in office; **бул** уба**кытка чейин кайда болдуңуз?** where have you been all this while?
убакыт өткөр *эт.* kill time, spend time

убакытта *ба.* during
убара *з.* ado
убара кылуучу *с.* onerous
убаракерчилик *з.* scurry
угуза кыйкыр *эт.* shout until one is heard
угуза *т.* aloud
угул *эт.* reach
угулбаган *с.* inaudible
угулган бол *эт.* be heard
угуңузчу! *т.* look here!, listen!
угуп алып *т.* by hearsay
угут *з.* ferment, malt
угуу *с.* auditory
угуучу *з.* listener
удаа эле *т.* after
узагыраак *т.* longer
узак мөөнөттүү *с.* long-term, of long duration
узак *с.* long
узак укта *эт.* oversleep
узакка жатып кал *эт.* lie too long, lie idle a long time
узакка чейин ойногон *с.* long-playing
узакка чейин *с.* long, a long time
узар *эт.* get long, prolong
узартуу *з.* elongation
узаруу *з.* prolongation
узат *эт.* see, see off, escort, conduct; ♦ **ал эшикке чейин узатып барды** he saw her to the door
уздук *з.* skill
узун I *с.* long, lengthy
узун II *с.* tall
узун өмүр *з.* longevity
узундук I *з.* length
узундук II *з.* duration
узунунан *с.* lengthwise
уй *з.* cow
уй кепе *з.* cowshed
уй саа *эт.* milk
уй гак *з.* agrimony

уйдун эти *з.* beef
уйкана *з.* cowshed
уйкаш *с.* ordered, rhyme
уйку *з.* sleep; ♦ **жеңил уйку** light sleep, **терең уйку** deep sleep; **катуу уйку** sound sleep
уйку сураган *с.* sleepy
уйкуга кет *эт.* go (drop off) to sleep
уйкулуу *с.* sleepy
уйкусуздук *з.* insomnia, sleeplessness
уйкучу *с.* sleepyhead, drowsy
уйпалан *эт.* crumple
уйпаланып кал *эт.* become crumpled, rumple up easily
уйчу *з.* cowman
ук *эт.* 1. hear (perceive with ear), listen; **мен эч нерсе укпай жатам** I can't hear a word; **мен бирөөнүн келе жатканын угуп жатам** I hear someone coming; 2. (listen to): **күбөнүн көрсөтмөсүн ук** hear evidence; 3. (be told; learn); **жаңылыкты уктуңузбу?** have you heard the news?; 4. **туура-туура!** hear!, hear!
указ *з.* decree, edict
укала *эт.* massage
укалап сиңдир *эт.* rub in(to)
укалап сиңдирүү *з.* rubbing in
укмуш *з.* wonder, prodigy
укмуштай бол *эт.* be absurd, ridiculous
укмуштай жакшы *с.* well (very, thoroughly; properly)
укмуштай *с.* beauteous, startling
укмуштуу окуя *з.* adventure
укмуштуу *с.* extraordinary, exceptional
укмуштуу *с.* strange, queer, odd, incomparable, matchless, mythical, legendary, unusual, remarkable
укмуштуу *с.* wonderful, extraordinary
укмуштуу сонун *т.* incomparably, matchlessly
укроп *з.* dill
уксус *з.* vinegar
уксусдуу *с.* acetic
укта *эт.* go to sleep, fall asleep
уктабаган *с.* sleepless
уктап ал *эт.* have one's sleep out

уктат (наркоз м-н) *эт.* etherize
уктоо убактысы *з.* bedtime
уктоочу бөлмө *з.* bedroom
уктоочу вагон *з.* wagon-lit
укук бер *эт.* empower
укук *з.* right
укуксуз *с.* without rights, deprived of rights
укум-тукум *з.* progeny, generation
ула *эт.* lengthen, stitch on (to), put on, add on
улак *з.* kid
улак териси *з.* kid skin
улан I *з.* boy, young man, chap
улан II *эт.* last
уланган *с.* lengthened, added
уланды *з.* addition, added piece, extension, continuation
улант *эт.* continue, keep going
улантуу *з.* continuation
улгайып калган *с.* elderly
улу *эт.* howl
улут *з.* nation, nationality
улуттар ортосунда *с.* international
улутташтыр *эт.* nationalize
улутташтыруу *з.* nationalization
улуттук *с.* nationalist(ic)
улутчул *з.* nationalist
улутчулдук *з.* nationalism
улуу I *с.* great
улуу II *з.* howl, howling, wail, wailing
улуу III *з.* highness
улуу IV *з.* elder
улуулук *з.* seniority, majesty
умтул *эт.* endeavor, aspire, strive (to), aim (at)
умтулуу *з.* centripetal
умтулуш *з.* aspiration
ун *з.* flour
уңгу *з.* backside, root
ундуу *с.* farinaceous
универсалдуулук *з.* universality

универсалия *з.* universal
университет *з.* university
университетти бүтүр *эт.* graduate (university, school)
уникалдуу *с.* unique
унут *эт.* forget
унутулбас *с.* memorable
унутулгус *с.* unforgettable
унутулуп кал *эт.* be fogetten
унутуу *з.* oblivion
унутчаак *с.* forgetful, absent-minded
унутчаактык *з.* forgetfulness, unconsciousness, drowsiness
унчукпаган *с.* taciturn, silent
унчукпай кал *эт.* fall silent, be silent, keep silence
унчукпас *с.* silent, mute, speechless
унчукпастан *т.* silently, in silence
упа *эт.* powder
упай *з.* point, run, score
ур I *эт.* knock
ур II *эт.* beat, strike
ураан *з.* motto, device, cry (watch-word)
Уран *з.* Uranus
ургаачы *с.* doe, she, female; ♦ **ургаачы аюу** she-bear; **ургаачы жолборс** tigress; **ургаачы карышкыр** she-wolf; **ургаачы коён** doe-hare; **ургаачы леопард** leopardess; **ургаачы павлин** peahen
ургула *эт.* batter
Урду тил *з.* Urdu
урматта *эт.* respect
урматтуу *с.* honorable, worshipful, venerable; dear (in formal letters)
уроо *з.* fall(ing), crumbling, collapse
урпак *з.* bran
урук жолу *з.* oviduct
урук *з.* grain, seed, kernel, core, milt
урук клеткасы *з.* ovule
урук себүү *з.* sowing, seed, seed corn
урук тукуму *з.* ovum
уруксат бербе *эт.* forbid
уруксат *з.* permission, pass

уруксат кыл/бер *эт.* let, permit, allow, admit (to)
уруксат кылынбаган *c.* illicit, unlawful
уруксат кылынган *c.* permitted
уруктант *эт.* impregnate, inseminate
уруктануу *з.* insemination
урук-тууган *з.* relatives
урун *эт.* crash
урунуу *з.* sock, stroke
уруп ал *эт.* bruise, knock, hurt, injure, harm
уруп жык *эт.* baffle, crush, run over, knock down
уруп сындыр *эт.* knock out, dislodge
уруу *з.* tribe, genus
уруулук *c.* tribal
уруунун мүчөсү *з.* tribesman
урууучулук коому *з.* ancestral
уруш *эт.* squabble, bicker; battle, fight, action, combat
урушчаак короз *з.* game cock
урушчаак *c.* bully
урушчаак *c.* pugnacious, quarrelsome fellow
урушчаактык *з.* pugnacity
уста *з.* carpenter, master, craftsman
устакана *з.* workshop
устара *з.* razor
устара менен чач ал *эт.* shave, have a shave
устачылык *з.* trade, craft, skill, craftsmanship
устачылык менен *c.* masterly
устун *з.* beam, girder, pillar, pole
ут *эт.* win, gain, take; ♦ **ал биринчиликти жеңип алды** she took first prize
ута турган *c.* winning
утуп ал *эт.* outplay
утуру *т.* meet towards
утуш *з.* win, winning; draw (in lottery), spoof, waggery, lottery
уу I *з.* poison, venom
уу II *з.* hunting
уу кылуу *з.* catching, hunting
уу-дуу кыл *эт.* clamor
ууктур *эт.* envenom, exterminate, destroy

уула *эт.* hunt
ууланган *с.* poisoned
уулант *эт.* poison
уулоо *з.* hunting
уулум *т.* sonny, darling
уулуу *с.* toxic; poisonous, venomous; mephitic
уурда *эт.* steal, rob
уурдалган *с.* stolen
уурданып бас *эт.* steal, creep, sneak
уурданып кир *эт.* steal in, creep in
уурдоо *з.* theft, larceny
ууртам *з.* gulp, mouthful, drink
ууру *з.* thief
уурулар тобу *з.* set of thieves
уурулук *з.* stealing, theft
ууч I *з.* handful
ууч II *з.* hand (measure) (15 см.)
уу-чуу *з.* row, uproar, rumpus, din
уч I *эт.* fly
уч II *з.* tip, point, ferrule
уч III *з.* pinion
уча башта *эт.* begin to fly
учак *з.* air-plane, plane
участок *з.* piece (small area)
учкаяктык *з.* abandon
учкун *з.* spark, flash
учкуч *з.* airman, flyer, flier, pilot, aviator
учкучтар мектеби *з.* flying school
учмалуулук *з.* volatility
учсуз *с.* endless
учта *эт.* mend, patch, sharpen
учталган *с.* pointed, sharp
учтанып кир *эт.* edge one's way into
учтап жон *эт.* rough-hew, sharpen
учтуу *с.* sharp
учу бириге калуу (замыкание) *з.* locking, short circuit
учуп кел *эт.* arrive
учуп кир *эт.* fly (into), fly in, drift in

учуп көтөрүл *эт.* fly up, take off
учуп өтүү *з.* overflight
учур I *з.* time
учур II *з.* incident
учур III *з.* instance
учураш *эт.* greet, say hello, encounter
учурашуу *з.* greeting, encounter
учуртма *с.* exaggeration
учуу *з.* flight, flying
учууга жарактуу *с.* airworthy
учуучу аянтча *з.* landing strip
ушак айт *эт.* say spiteful things, talk, chatter, gossip
ушак *з.* rumour, gossip, insinuation
ушак тарата башта *эт.* start a rumour
ушак-айың кылган *с.* slanderous, libellous, defamatory
ушакта *эт.* inform (on), tell tales (about), slander, calumniate
ушактоо *з.* pass (lunge, thrust)
ушакчы *з.* newsmonger, informer, sneak
ушала *эт.* massage, rub
ушу күнгө чейин *т.* hitherto

ушундай *с.* as; (such) *ба.* 1. (comparison or conformity) **ушундай, ошондой, -тай, -дай**; **Испания мамлекетиндей** such countries as Spain; **ал андай эле акылдуу** he is as clever as she; **күндөгүдөй, адаттагыдай** as usual; 2. (capacity or category) **катары сана, эсепте**; **мен аны жинди деп санайым** I regard him as a fool; 3. (temporal) (just) **качан … качан мен эшикке келгенде** as I reached the door; **качан ал пальтосун чечип жатканда, ал …** as he was still taking off his coat, he… 4. (causative) **эгер, эгерде**; **эгер сиз даяр болсоңуз, анда баштай берели, даяр болсоңуз, баштайлы** as you are ready, let us begin**.** 5. **менин билишимче** as far as I know; **канча болсо, ошончо** as much as

уюк *з.* crowd, swarm, lair
уюл *з.* pole
уюм *з.* block, organization
уютку *з.* ferment
уюштур *эт.* organize; base, found
уюштурулбагандык *з.* disorganization
уюштуруучу *з.* organizer

уюшулбаган *с.* unorganized, disorganized
уя *з.* nest (eyrie, brood, hatch, litter)
уя кур *эт.* nestle
уял *эт.* feel embarrassed, be shy
уяла *эт.* nest, build one's nest, roost
уялбас *с.* shameless
уялбастан *т.* without a twinge of conscience
уялт *эт.* confuse, embarrass
уялтып кысылтуу *эт.* abash
уялуу *з.* ashamed, conscientious
уялчаак *с.* bashful, shy
уялчаактык *з.* bashfulness, shyness
уялып кысыл *эт.* stumble, stop short (in speech)
уяң *с.* timid, lacking in character, weak-willed
уяңдык *з.* timidity
уят бол *эт.* put up a black
уят *з.* shame, disgrace; *с.* shameful, disgraceful
уят сөздөр *с.* abusive, swearword
уятка калтыр *эт.* scandalize
уяткар *эт.* disgrace
уяткаруу *з.* reprobation
уятсызданып кал *эт.* become impudent, become insolent
уятсыздык *з.* shamelessness
уят-сыйытсыз *с.* unceremoniously, insolently, with a high hand
уяты жок *с.* shameless, unceremonious, cavalier

Ү

үгүт *з.* agitation, propoganda
үгөлө *эт.* crumble, shred
үгүт-насыят *з.* moralizing, moral admonition
үгүттө *эт.* agitate, propaganda
үгүттөн *эт.* agitated
үгүттөө *з.* agitation
үгүттөөчү *з.* agitator, propagandist
үз I *эт.* disconnect
үз II *эт.* interrupt

үз III *эт.* gather, pick (flowers, nuts, harvest)
үзгүлтүк *з.* interruption, interrupted
үзөңгү *з.* stirrup
үзүк *с.* ragged
үзүл *эт.* interrupted
үзүм *з.* morsel
үзүндү *з.* fragment
үзүп ал *эт.* pick, tear, pull out, tear out
үй I *з.* house, apartment
үй II *эт.* throw together, pile
үй башкармасы *з.* house management (committee)
үй бүлө башчысы *з.* head of the family
үй бүлө *з.* family (parents and children)
үй бүлө санжырасы *з.* family tree
үй бүлөлүк каржы *з.* family allowance
үй бүлөлүк *с.* familial
үй бүлөсүз *с.* having no family
үй жаныбары *з.* pet
үй китеби *з.* household, house register, register of tenants
үй куштары *з.* poultry
үй кызматчысы *з.* housemaid, stewardess
үй ээси *з.* householder, house-owner, land-lord
үйдө иштөөчү *з.* homeworker
үйдө отурма *з.* stay-at-home
үйдү сагынуу *з.* homesickness
үйдүн чатыры *з.* roof
үйдүн ээси *з.* 1. host (эркек) 2. hostess, mistress (аял)
үйлө *эт.* blow
үйлөмө *с.* pneumatic
үйлөн *эт.* marry, get married (to)(fo male)
үйлөнгөн *эт.* be married(fo male)
үйлөнгөн бол *эт.* be married (to) (fo male)
үйлөндүр *эт.* marry(fo male)
үйлөнүү той *з.* marriage party
үйлөө *з.* blowing, blast
үймө *з.* heap, pile
үймөк *з.* pilfer, heap, bale, packet, bundle
үймөктө *эт.* heap, stack

үймөктөп толтур *эт.* block up, encumber
үймөлөктөшүп тур *эт.* crowd
үйөр *з.* drifting of ice, floating of ice
үйрөн *эт.* learn (get knowledge of), study
үйрөнүү *з.* teaching, training; study, studying; instruction, education
үйрөт *эт.* teach; accustom; train
үйрөтүлгөн *с.* performing animals
үйсүз *з.* homeless, vagrant
үйүлгөн *з.* crowd
үйдө отуруучу *з.* housewife
үйүр *з.* gaggle
үке[т] *з.* little brother
үксүгүй *с.* disheveled
үкү *з.* owl
үлгү *з.* example, manner, style, model, parten
үлгүлүү *с.* model, ideal
үлүш I *з.* share (portion, received or held), cut (rake-off)
үлүш II *з.* helping
үмүт *з.* hope, prospect, dream
үмүт кыл *эт.* hope (for), rely (on), expect
үмүтсүздүк *с.* hopeless, despairing
үмүттөндүрүүчү *с.* promising, hopeful, significant
үн бер *эт.* say, utter
үн берүү *эт.* halloo
үн *з.* voice, sound
үн оператору *з.* sound recordist, sound man
үн өткөрбөй турган *с.* sound-proof
үн түйүнү *з.* vocal
үн чыгаруу *з.* phonation
үналгы *з.* tape recorder, radio cassette (recorder)
үндөбө *эт.* keep silence
үндөн ылдам *с.* supersonic, ultrasonic
үндү басаңдатуучу *з.* silencer, muffler
үндү жазуучу *з.* sound recording
үндү көтөр *эт.* raise (give voice to)
үндү күчөтүүчү *з.* loudspeaker
үндүк I *с.* vocal

үндүк II *з.* turkey
үндүү I *с.* loud-voiced, vociferous, sonorous
үндүү II *с.* voiced
үндүү тамга *з.* vowel
үндүү тыбыш *з.* vowel
үңкүр *з.* cave, mainsail
үнөмдө *эт.* economize, save (collect)
үнөмдүү *с.* prudential
үнөмдүүлүк *з.* thrift, economy
үнөмчүл *с.* thrifty, economical
үнөмчүл эмес *с.* extravagant, wasteful, improvident
үнсүз *с.* silent, soundless, noiseless
үнсүз тамга *з.* voiceless
үнсүз тыбыш *з.* consonant
үңүлө кара *эт.* gaze
үп бол *эт.* be stuffy
үр *эт.* bark, bay
үргүлө *эт.* doze, slumber, feel sleepy
үргүлөгөн *с.* drowsy, sleepy, somnolent
үргүлөй башта *эт.* doze off, begin to nod
үргүлөө *з.* drowse, drowsiness, sleepiness, somnolence
үрөй учуруучу *с.* horrific
үрөй учуу *з.* terror, awe
үрп-адат *з.* custom, ceremony, tradition
үрпөгөй *с.* bristling, sticking up, shaggy, shock-headed
үрпөй *эт.* stick up, grow heated, fly into a rage
үрпөйт *эт.* rumple, ruffle, dishevel
үрпөк *з.* forelock
үрпөңдө *эт.* bristle (up)
үрүү *з.* barking
үстөк кыл *эт.* add (to), in crease
үстөл *з.* chair
үстөл идиштери *з.* tableware
үстөлдүн башында *т.* at the head of the table
үстөм кел *эт.* overbear, domineer
үстөмдүк жүргүзүүчү *з.* commanding
үстөмдүк *з.* supremacy, dominion, mastery
үстөмдүк кыл *эт.* command, dominate, predominate

үстөмө *з.* cloak, mantle, wrap
үстөмөнүнөн *т.* prone, face downwards
үстөп сал *эт.* pour in, fill up
үсту *с.* cover, shelter, top
үстүн жап *эт.* cover, roof
үстүндө *пр.* up, upon, over, above, on, at (position)
үстүңкү жактагы *т.* upper
үстүнө баса жат *эт.* fall (upon), lean (on, upon)
үстүнө жазылуучу *с.* superscript
үстүнө курулган имарат *з.* building on, raising
үстүнө *т.* up, upward, upstairs, the top
үстүнөн чык *эт.* catch, take unawares
үстүртөдөн *з.* slightly, in passing
үстүртөдөн кара *эт.* overlook
үстүртөн кароочу/билүүчү *з.* superficial person
үстүртөн кароочулук *з.* superficiality
үстүртөн *т.* superficial
үстүртөн эле бил *эт.* pick up, come by
үсту-үстүнө жибер *эт.* send down
үсту-үстүнө үй *эт.* pile up, heap up
үтүк *з.* iron
үтүктө *эт.* iron (out), press
үтүктөө *з.* ironing
үтүр *з.* comma
үтүрлүү чекит *з.* semicolon
үтүрөйгөн *с.* frowning, scowling
үч жүз жыл *з.* tercentennial
үч муундуу *с.* trisyllabic
үч *са.* three; ♦ **үчөө, үчөөлөп, үчөөлөшүп** three (together) (three people); **үчөөбүз өттүк** three of us went; **үчтөн** three each; **үч-үчтөн** three at a time, in threes; **ал жана башка үчөө** he and three others; **үч жерде төрт-он эки** three fours are twelve; **үч эсе** three times as much; **үч дөңгөлөктүү велосипед** tricycle; tripartite **үч жагы бар**; trilateral **үч жактуу**
үч эсе *т.* three times, treble
Үчтүн айы *з.* January
үчүн *ба.* for (the sake of)
үчүнчү *са.* third

үчүнчүдөн *т.* thirdly, in the third place
үшү *эт.* get frozen, suffer from cold, feel the cold
үшүк ал *эт.* be killed by frost, freeze (right through)
үшүк *з.* frostbite, light frosts
үшүккө алдыр *эт.* frostbitten
үшүкчөөл *с.* chilly, sensitive to cold

Ф

фабирика *з.* factory
фаза *з.* phase
файл *з.* file
факт *з.* fact
факультет *з.* faculty
фамилия *з.* surname, last name
фанат *з.* fanatic
фанатик *с.* fanatic; zealot
фантазия *з.* fantasia, fantasy
фантазиячы *з.* romancer
фантастикалык *с.* fantastic
фара *з.* headlamp
фараон *з.* pharaoh
фаренгейт *з.* fahrenheit
фармакология *з.* pharmacology
фарфор *з.* porcelain, china
фарш *з.* forcemeat
ферма *з.* farm
фермачы *з.* farmer
фехтовальщик *з.* swordsman, fencer
фехтование *з.* swordplay
физик *з.* physicist
физика *з.* physics
физиография *з.* physiography
физиология *з.* physiology
физиологиялык *с.* physiological
физиономия *з.* physiognomy
физиотерапия *з.* physiotherapy

Филиппин *с.* Philippine
филологиялык *с.* philological
философ *з.* philosopher
философия *з.* philosophy
философиялык *с.* philosophic(al)
фильм *з.* film, movie
фирма *з.* company, firm, business
флот *з.* fleet
фойе *з.* foyer
фокус *з.* hocus-pocus
фокус көрсөтүү *з.* prestidigitation
фонарчы *з.* lamplighter
фонарь *з.* flashlight, blinker
фонд *з.* fund
фонетика *з.* phonetics
фонтан *з.* fountain
форель *з.* trout
форма I *з.* form
форма II *з.* uniform
формалчылык *з.* formality, punctilio
формасыздык *с.* shapeless, formless
формат *з.* format
формулировка *з.* enunciation, formulation
фортепьяно *з.* pianoforte
фото *з.* photo
фото көчүрмөсү *з.* photostat
фото көчүрүү *з.* photocopy
фото көчүрүүчү аппарат *з.* photocopier
фотоаппарат *з.* camera
фотограф *з.* cameraman; photographer
фотография *з.* photography
фотон *з.* photon
фразеология *з.* phraseology
Францялык *з.* Franciscan
Франция *з.* France
Француз *з.* French
фундамент *з.* base
фургон *з.* brake

футбол *з.* football, soccer
футболка *з.* singlet, T-shirt

Х

халат *з.* robe
халва *з.* halva
халиф *з.* caliph
химик *з.* chemist
химия *з.* chemistry
химиялык *с.* chemical
хирург *з.* surgeon, sawbones
хлор *з.* chlorine
хлорид *з.* chloride
хна *з.* henna
хокей *з.* hockey
холера *з.* cholera
хор *з.* choir
хорду башта *эт.* lead the singing
храм *з.* fane, temple
хрестоматия *з.* chrestomathy
Христианин *з.* Christian
хромосома *з.* chromosome
хроника *з.* chronicle
хронограф *з.* chronograph
хронология *з.* chronology
хрусталь *з.* crystal, crystalline
хулиган *з.* larrikin, tough, yob(bo)
хурма *з.* persimmon

Ц

Цезарь *з.* Caesar
цемент *з.* cement
цементте *эт.* cement
цензор *з.* censor

цензура *з.* censorship
центнер *з.* quintal
цивилизация *з.* civilization, civil society
цивилизациялаштыр *эт.* civilize
циклон *з.* cyclone, low
цилиндр *з.* cylinder
цинк *з.* zinc
цирк *з.* circus
цистерна *з.* cistern
циститъ *з.* cystitis
цифра *з.* numeral
цыган *з.* gypsy, romany, tzigane

Ч

чаап бүтүрүү *эт.* mow clean
чаап салынган так *з.* notch, incision
чаап талкалап ал *эт.* devastate
чаап талкалап алуу *з.* devastation
чаар карга *з.* rook
чаар *с.* black and white, speckled, spoted
чабалакта *эт.* flounder
чабалекей *з.* swallow
чабандес *з.* horseman, rider, jockey, equestrian
чабандестик кылуу *з.* horsemanship
чабарман *з.* courier, express messenger
чабдар *с.* skewbald
чабуул жаса *эт.* attack, storm, raid
чабуул *з.* assault, offensive, onslaught
чабуул *з.* attack
чабынды *з.* meadow
чабыт *з.* extraction, mining, quarrying
чагылган *з.* lightning
чагылгандуу жаан *з.* thunderstorm
чагылгандуу *с.* storm cloud, thundercloud
чагылт *эт.* parry, re-echo
чагылыштыруу *з.* reverberation

чай демде *эт.* brew tea

чай *з.* tea; (meal); ♦ **чай кыл/жаса** make (the) tea; **чай ич** have, take tea; **мен чайды лимон менен ичем** I have lemon with my tea; **бир кружка коюу чай** a strong cup of tea; **кечки тамакка чейинки чай** high tea; **бул менин табитим эмес** that's not my cup of tea**.**

чай кашык *з.* teaspoon

чай чөп *з.* St John's wort

чайка I *эт.* rinse out, jiggle

чайка II *эт.* shake (up)

чайка III *з.* seagul

чайкоо *з.* shaking

чайна *эт.* chew, masticate, ruminate

чайнаткыч *с.* masticatory, manducatory

чайноо *з.* mastication, rumination

чайпал *эт.* oscillate

чайпалт *эт.* stir, rock, stir up, shake

чайпалтып төк *эт.* splash out

чайпалуу *з.* rocking, tossing, corked

чайыр *з.* resin

чайырдуу *с.* pitchy

чак I *эт.* shell, hull, pod

чак II *эт.* sting, bite

чак түш *з.* noon

чака[N] *з.* bucket, pail

чакалай *з.* lichen

чакмак *з.* tinder

чакмактуу *с.* checked

чакчелекей *з.* panic, flurry

чакыр *эт.* invitate, call, summon

чакырайган көз *с.* bulging eyes

чакырт *эт.* challenge

чакыртуу *з.* challenge

чакыруу билети *з.* invitation card

чакыруу *з.* invitation, convocation

чакырык *з.* call (invitation, summons, demand)

чакырык *з.* cry (calling of information); ♦ **жардамга чакырган үндү уктум** I heard a call for help

чакырыл *эт.* called

чакырылбаган *с.* uninvited
чакырылган *с.* invited
чакырым *з.* verst
чал *з.* greybeard person
чала бышкан *т.* soft-boiled, lightly-boiled
чала иштелген *с.* unfinished
чала кармоо *з.* underexposure, underdevelopment
чала кычкыл *з.* protoxide
чала өскөн *с.* under-developed, backward
чала өскөндүк *з.* underdevelopment, bakwardness
чала сабат *с.* half-educated
чала тойгон бол *эт.* be under-nourished, be underfed
чала тоюу *з.* undernourishment, malnutrition
чала уйку *з.* drowse
чала-була *т.* cursorily
чалган *с.* touch, brush (against), graze
чалгы *з.* scythe, sickle
чалгы чабуу *з.* mowing
чалгын *з.* reconnaissance
чалгын канат *с.* wing feathers
чалгында *эт.* scout, reconnoiter
чалгындоо *з.* intelligence, reconnaissance
чалгынчы *з.* spy, scout; prospector, reconnoiterer
чалдыбары чыккан *с.* torn, frayed, worn
чалдыбарын чыгар *эт.* tear, fray, wear to rags
чалды-куйду *з.* chaos, mayhem
чалкала *эт.* lean back, slump back
чалкалат *эт.* throw back
чалкан *з.* nettle, stinging nettle
чалма *з.* lasso
чалып өт *эт.* touch, brush (against)
чамасында *с.* approximate
чамгыр *з.* radish, turnip
чамда *эт.* hasten
чамынды *з.* chip, sliver
чаң болуп кал *эт.* become dusty
чаң *з.* dust
чаң капта *эт.* cover with dust, make dusty

чана *з.* sleigh, sled, sledge
чанач *з.* smoked skin of goat (for making kymyz)
чанда *т.* seldom
чаңдатуу *з.* pollination
чаңдаш *эт.* pollinate
чаңдашуу *з.* pollination
чаңдуу *с.* dusty
чаңыр *эт.* 1. yell 2. scream, squeal
чаңыруу *з.* yell
чап I *эт.* mow
чап II *эт.* cut, chop
чапкылап көптүр *эт.* beat up
чапта *эт.* glue up, stick up, stick; seal
чапталуу *з.* plugged
чаптап жаса *эт.* model, fashion, mould
чапчаң *с.* fleeting, transient
чарайна *з.* cuirass
чарайна тагынуучу *з.* cuirassier
чарба башчысы *з.* bursar, steward
чарба *з.* farm, economy, ménage
чарбакер *з.* farmer
чарбасыз *с.* uneconomical, thriftless, improvident
чарбасыздык *з.* mismanagement, thriftlessness, bad management
чарбачылык *з.* farming
чарда *эт.* croak
чардоо *з.* croaking
чарпылдат *эт.* paddle
чарча *эт.* be tired, get tired, fatigued
чарчабаган *с.* tireless, unwearying
чарчабас *с.* indefatigable, irrepressible; tireless, indefatigable
чарчаган *с.* weary, tired
чарчат *эт.* weary
чарчаткычтык *з.* tedium
чарчатуучу *с.* tedious
чарчоо *з.* fatigue
чарык таш *з.* oilstone, whetstone, grindstone
чарылдаган кыйкырык *з.* scream
чатак *з.* altercation, brawl, fracas

чатакташ *эт.* quarrel (with), fall out (with)
чатакчыл *с.* quarreler
чатакчылдуулук *з.* quarrelsome
чаташ *эт.* confuse, complicate; muddled, take (mistake); ♦ **мен аны апасы деп ойлопмун** I took her for her mother
чаташкан *с.* tangled, intricate, involved
чаташтыр *эт.* confuse, muddle, make a mess (of), make a hash (of), confuse, get wrong
чаташтырып сал *эт.* disorient, cause to lose one's bearings
чаташуу *з.* mess, confusion
чаташып кал *эт.* become entangled
чаттагы *с.* inguinal
чатыр I *з.* tent
чатыр II *з.* attic, roof
чатыр куруучу *з.* roofmaker
чатыштыр *эт.* twist in, entangle, involve, implicate
чатышы жазыл *эт.* disentangle
чатышын жаз *эт.* disembroil, unravel, untwine
чач жасалгасы *з.* hairstyle
чач *з.* hair
чач кургаткыч *з.* hairdryer
чач кыскартуу *з.* haircut
чач тасмасы *з.* bandeau
чач *эт.* fill (up) (with)
чачсыз *с.* hairless, bald
чачтарач *з.* barber, hairdresser
чачтарачтык *с.* tonsorial
чачтуу *с.* hairy, hirsute, pilose
чачты жасалгала *эт.* set someone's hair
чачылып жат *эт.* lie about, loll
чачынды *з.* separately
чачып ташта *эт.* strew; throw about, throw
чачыранды *з.* splinter, spray, splashes
чачырат *эт.* bespatter (with), shower (with)
чачырата башта *эт.* splash, bespatter (with)
чачыратуучу машина *з.* sprinkler
чашка *з.* cup
чаян *з.* scorpion

чебер *з.* expert, past master
чеберлик *с.* skilful, expert
чеберчилик *з.* needlecraft
чегин *эт.* retreat
чегинүү *з.* retreat
чегип жаса *эт.* carve
чегип жасоо *з.* excision, removal
чегиртке *з.* grasshopper, cricket, locust
чегирткечи *з.* nightjar, goatsucker
чегүү *з.* harnessing, equipage
чейин жаша *эт.* live (til), attain the age (of)
чейин отур *эт.* sit (until), stay (until)
чейин *пр.* before, *pre+*; through (from beginning to end of)
чек I *з.* check
чек II *эт.* smoke a cigarette
чек III *эт.* hitch
чек ара *з.* frontier, border, line
чек арадагы область *з.* borderland
чек араны аныкта *эт.* delimit
чек жазып бер *эт.* draw
чек китепчеси *з.* check-book
чеке *з.* forehead, brow
чекилдек *з.* toffee
чекит I *з.* dot, point
чекит II *з.* spot
чексиз *с.* endless, limitless, infinite, interminable
чексиз укуктуу *з.* ruler, lord, master
чексиздик *з.* endlessness, infinity
чекте I *эт.* limit, restrict
чекте II *эт.* confine, shut up, incarcerate
чекте III *эт.* border, mount
чектел *эт.* limitated, demarcate
чектелбеген бийликтүү *с.* all-powerful
чектелбеген *с.* unlimited, unbounded
чектелгендик *з.* insularity
чектен тыш *с.* excessive, inordinate
чектеш бол *эт.* border (upon), be contiguous (with)
чектөө *з.* limitation, confinement, incarceration, captivity

чектөөчү *с.* restrictive
чел кабык *з.* alburnum, sapwood
челек[S] *з.* barrel, hive, tank, pail
челекчи *з.* cooper
чен *з.* measure
чене *эт.* measure
ченел *эт.* measured
ченелбес *с.* incommensurable, incommensurate
ченелбестик *з.* incommensurability
ченем *з.* dimension
ченемсиз *с.* immeasurable
чеп *з.* fortress, fortification
чердей *эт.* stick out, protrude
черника *з.* blueberry, whortleberry
черт *эт.* knock, click
чертүү *з.* snap
черүү *з.* warrior, fighter
чеснок *з.* garlic
чет *з.* edge, side, brim, brink, edging, border, hem, selvedge, outskirts
чет өлкө *з.* abroad
чет өлкөлөр *з.* foreign countries
чет өлкөлүк киши *з.* foreigner
чет өлкөлүк *с.* foreign
чет элдик *с.* foreign
четин чыгар *эт.* hint (at), allude
четин чыгаруу *з.* hint, allusion
четке кагуу *з.* deflection, digression
четки *с.* extreme, last, uttermost
четте *эт.* avoid
четтен келтирүү *з.* importation, import
четтен киргизилген *с.* imported, import
четтет *эт.* remove, eliminate
четтетүү *з.* removal
чеч I *эт.* resolve, solve
чеч II *эт.* decide (to), think up, make up
чеч III *эт.* unbind, untie, unhitch
чеч III *эт.* undress, take off

чеч IV *эт.* manage, control
чечек *з.* smallpox
чечекей *з.* lens
чечен *з.* orator, eloquent, expressive
чечендик *з.* eloquence, oratory; *с.* oratorical
чечилбеген *с.* unsolved, prohibited, banned
чечилгис *с.* insoluble
чечим *з.* decision, resolution, solution
чечимге кел *эт.* come to a decision
чечимдүү *с.* decisive
чечимдүүлүк *з.* decisiveness
чечин *эт.* take off, undressed
чечип бошот *эт.* unfasten
чечкиндүү *с.* resolute, steadfast, categorical; *т.* categorically
чечкиндүү эмес *с.* indecisive, irresolute
чечкиндүүлүк *з.* resoluteness
чечкиндүүлүк менен *т.* firmness
чечүү *з.* solution
чие *з.* cherry-tree
чиеленүү *з.* plexus, tittle-tattle
чиелеш *эт.* muddled
чиелештир *эт.* muddle
чий *эт.* scratch
чийкилей *с.* material
чил *з.* partridge
чимирик *з.* peg top
чимкирик *з.* snot, snivel
чимкирик куюл *эт.* snivel
чири *эт.* rot, rotten, decay, decompose
чирибес *с.* imperishable
чириген *с.* rotten, corrupt, transitory, perishable
чирий башта *эт.* begin to rot, rot, decay
чирик *з.* decay, putrefaction, rot; *с.* rotten, decayed, putrid, corrupt
чириктик *з.* rottenness
чириткич *с.* putrefactive
чиркей *з.* mosquito
чиркей чак *эт.* bite
чиркеме *з.* trailer

чиркөө кызматы *з.* acolyte
чиркөө *с.* church,cathedral
чиркөөдө иштөөчү *з.* churchman
чирүү *з.* rot, decay; rotting, putrescence
чобур (ат) *з.* jade
чогул *эт.* assemble, assembled, collect, accumulate
чогулт *эт.* raise (collect, procure); ♦ **ал соопчулукка акча чогултту** she raised money for charity
чогултуу *з.* gather (in cloth)
чогулуп *т.* together
чогулуу *з.* meeting
чогулуш *з.* meeting, conference, session, sitting, gathering
чогуу *т.* together
чой *эт.* strech, crick, strain
чок *з.* ember
чокмор *з.* mace
чоку I *з.* top, summit, peak
чоку II *эт.* peck (one another)
чокун *эт.* bless, crossed
чокундур *эт.* christen
чокундурулган бол *эт.* be christened
чокундурулган *с.* blessed, blest
чокундуруу *з.* baptism, christening
чокунт *эт.* baptize
чокунтуй *с.* gaga
чокунуу *з.* blessing, benediction
чокунуу китеби *з.* prayer book
чокуп чыгар *эт.* peck out
чокчо сакал *з.* small beard, tuft
чоло жок ***фр.*** there is no time
чоло *з.* leisure
чолок көчө *з.* bystreet, alley, side-street
чоң ата *з.* grandfather
чоң болуп өс *эт.* grow larger
чоң жото жилик *з.* shinbone, tibia
чоң кашаа *з.* parentheses
чоң кашык *з.* tablespoon
чоң кесек *з.* clod, lump, block

чоӊ кубаныч *з.* delight, rapture
чоӊ маанилүү *с.* important, weighty, consequential
чоӊ мансаптагы *с.* high-ranking
чоӊ мыкты тамырдуу *с.* strong roots
чоӊ *с.* big, large (in size) (extensive) ♦ **күчтүү**; **бийик**(tall); **чоӊ** (adult); **өтө чоӊ эркек** a big man; **күчтүү үн**(in importance); a big voice; **ири жер ээси** a big landowner; **бул өтүктөр мага өтө чоӊ** these boots are too big for me; **баш тамга, чоӊ тамга** big (capital) letters; **ири, чоӊ өрт** a big fire
чоӊ тамга *с.* big (capital) letter
чоӊ эне *з.* grandmother
чоӊдор *з.* adults
чоӊдорго билим берүү *з.* adult education
чоӊураак *с.* bigger, larger, older
чоор *з.* pipe, fife
чоочун *с.* stranger, foreigner; unknown, unfamiliar
чоочурка *эт.* aloof
чопо *з.* clay, earthenware
чопо идиш *з.* earthenware pot, pitcher
чополуу *с.* clayey, argillaceous
чор *з.* corn, callus, callosity
чор пластыры *з.* cornplaster
чорго *з.* tap, spout
чордуу *с.* callous(ed), toil-hardened
чоркок *с.* duffer
чортон балык *з.* pike
чот байпак *з.* felt
чочко *з.* swine, pig, porcine
чочко кана *з.* piggery, pigsty
чочко териси *з.* pigskin
чочко эти *з.* pork
чочуп кет *эт.* frightened
чочут *эт.* frightened, scare away, put up
чочуу *з.* fright, anxiety
чочуучулук *з.* agitation, anxiety, unrest
чоюл *эт.* strained, fill out, swell out
чөйрө *з.* environs
чөйчөк *з.* glass

чөк *эт.* sink, plunge
чөл *з.* desert
чөлкөм *з.* region
чөлмөк *з.* shuttle
чөм *эт.* plunge
чөмөлө *з.* shock, stook
чөмүл sink
чөмүч баш *з.* waterlily
чөмүч *з.* scoop, scooper, ladle, dipper
чөнтөк *з.* pocket
чөнтөк саат *з.* pocket watch
чөнтөк ууру *з.* pickpocket
чөнтөккө сал *эт.* pocket
чөө *з.* jackal
чөөт *з.* pond, puddle, pool
чөп I *з.* grass
чөп II *з.* afterbirth (малдын чөбү)
чөп баскан бол *эт.* be over-grown (with)
чөп жечүү айбандар *з.* herbivore
чөп жечүү *с.* herbivorous
чөп жылан *з.* grass snake
чөп кат *з.* bookmark
чөп менен тоюттан *эт.* eat (of animal)
чөп талаасы *з.* herbaceous, grassy
чөп чабык *з.* hay moving
чөп чапкыч машина *з.* lawnmower, mowing machine, mower
чөптүн сабагы *з.* blade of grass
чөп-чар *з.* herbs
чуку *эт.* thrust out, rummage (in)
чукул *т.* steeply, suddenly, abruptly, sharply
чулган *эт.* wraped
чулдук *з.* stint, sandpiper
чулдур *с.* having a burr
чулкулда *эт.* gurgle
чулкулдоо *з.* gurgling
чулпулда *эт.* splash, plop
чулу таш *з.* monolith
чума *з.* pestilence

чума микробу *с.* pestilential
чумку *эт.* bathe, plunge
чуңкур I *з.* rut, pothole, pit
чуңкур II *з.* cavity, hollow
чуңкурайтып ой *эт.* hollow out, gouge out
чурка *эт.* run
чуркоо *з.* running
чурку *з.* hernia, rupture
чуркулук *с.* hernial
чуу *з.* gossip, clamor, row
чуулда *эт.* make a noise
чуулуу *с.* loud, clamorous, bawling, rumbustious
чучук I *з.* marrow
чучук II *з.* horse sausage
чүмкү *эт.* dive
чүнчүгөн *с.* broken
чүпүрөк *з.* milksop
чүчбара *з.* dumpling
чүчкүр *эт.* sneeze
чүчкүрүк *з.* sneeze
чы *мүчө.* in; ♦ **орусча** in russian
чыбык *з.* twig, switch; horsewhip
чыбык менен саба *эт.* thrash, flog
чыга башта *эт.* push out
чыгар I *эт.* lead out, bring out
чыгар II *эт.* unharness(атты арабадан)
чыгар III *эт.* take out, remove, bring out, emit, let out
чыгар IV *эт.* introduce (bring in)
чыгар V *эт.* print-out, publish
чыгармачыл *с.* artistic, creative
чыгаруу *з.* leading out, bringing out
чыгарыл *эт.* emitted
чыгарып кой *эт.* lay out, spread out
чыгарып ташта *эт.* withdraw, remove
чыгарыш *з.* emission, output
чыгаша *з.* waste
чыгашасыз *с.* undamaged
чыгуу *з.* exit

чыгуу *з.* going out, leaving, departure
чыгууга оңой *с.* accessible, attainable
чыгуучу *з.* rising
чыгым *з.* expenses, casualty
чыгып кет *эт.* abandon, go out, depart
чыгырык *з.* hook, flourish
чыгыш I *з.* exit, outlet
Чыгыш II *з.* East; Eastern, Oriental
Чыгыш таануу *з.* Oriental studies
чыда I *эт.* be patient, abide, endure; ♦ **мен ага чыдай албайм** I cannot abide him
чыда II *эт.* stand (bear, tolerate, endure)
чыдаба *эт.* be impatient
чыдагыс *с.* unbearable, insufferable, intolerable
чыдай ал *эт.* be patient
чыдам *з.* patience
чыдамдулуук *з.* fortitude
чыдамдуу *с.* tolerant, patient, firmly
чыдамдуулук *з.* patience, endurance, toleration
чыдамкай *с.* strong, hardy, tough
чыдамсыз *с.* impatient, intolerable
чыдоо *з.* bearing, correction
чыйкан *з.* carbuncle
чыйрак *с.* firmly, fresh, robust
чыйрат *эт.* entwine; twist, twirl, wind round
чыйрыгуу *з.* ague
чыйылда *эт.* squeal, pule
чыйылдай бер *эт.* mewl
чыйылдак *с.* creaky, squeaky
чыйыр жол *з.* pathway
чыйыр *з.* footprint, track
чыйырчык *з.* starlling
чык I *эт.* crawl out, climb out
чык II *эт.* protrude, project, jut out
чык III *эт.* get in, climb in, into, up, get in, into
чык IV *эт.* issue (from), come (from), emanate (from)
чыканак *з.* elbow
чыканак сөөк *з.* ulna, funny-bone

чыканак сыяктуу *с.* elbow-shaped, cranked
чыккынчы *с.* traitor; insidious, crafty, perfidious
чыккынчылык *з.* insidiousness, craftiness, perfidy; treachery; betrayal, treachery
чыккыс *с.* such that one cannot emerge from it
чыкпай кал *эт.* stick
чылаа *з.* mud
чыланган акиташ *з.* slaked lime
чылбыр *з.* reins
чылк *с.* pure
чылоо *з.* soaking, macerating, retting
чылпак *з.* pus
чылым *з.* tobacco, cigarette
чым *з.* turf
чым көң *з.* peat
чым көңдүү саз *з.* peat-bog
чымчы *эт.* nibble
чымчыла *эт.* tingle, tweak
чымчым *з.* pinch, rag, shred
чымын *з.* fly
чымын кармагыч *з.* flycatcher
чымын кыргыч *з.* fly agaric
чымын өлтүргүч *з.* cracker, swatter
чымын-чиркей *з.* insects
чымыр денелүү *с.* brawny, sturdy
чымыр *с.* sturdy
чын берилген *с.* loyal
чын жүрөктөн *с.* in one's heart of hearts; *т.* truly; truly!
Чын куран *з.* April
чын *с.* true
чын тийбес *з.* touchy person
чын ыкластуу *с.* sincere
чын эле *т.* indeed, really, indeed, in reality
чыңа *эт.* invigorate, stake, strengthen, fortify, temper
чыңал *эт.* exert
чыңалган *с.* hardened, hard
чыңалуу *з.* tension, effort, exertion
чынар *з.* plane

чындай *с.* plausible
чындап *т.* earnestly, seriously
чындыгында *т.* actuality, topicality
чындык *з.* truth; reality
чындыкка окшобогон *с.* improbable, unlikely, incredible, unbelievable
чынжыр *з.* chain
чынжырла *эт.* chain
чыңоо *з.* fortification; temper, stamp, cast
чынчыл *с.* honest, truthful
чыны *з.* cup, porcelain
чыныгы болгон *с.* actual, topical, current
чыныгы *с.* true, genuine, keen; genuine, unfeigned, sincere
чыныгы эмес *с.* sham, mock, illusory
чыңыр *эт.* screech
чыңырык *з.* cheep
чыпалак *з.* little finger, little toe
чыпка *з.* filter, strainer
чыпкала *эт.* filter, strain
чыр дей түш *эт.* scream, cry out
чыр *з.* scandal, backbiting; riot, uproar, shindy, bouza
чыр киши *з.* troublemaker, hellraiser, bully
чыр сал *эт.* kick up a row, create a shindy
чыргоо *с.* fickle
чырмал *эт.* wind, twine
чырмоок *з.* dodder, bindweed, convolvulus
чырпык *з.* brushwood
чырпып өт *эт.* affect, touch
чырт эт *эт.* snap
чыртылда *эт.* twitter, chirp
чыр-чатак *з.* altercation, quarrel
чырылдаган *с.* roaring
чырым эт *эт.* have a nap, doze
чыт *з.* material, calico
чытырман *с.* thick, dense (of a forest), underbrush
чытырман токой *з.* thicket, jungle, thickets
чычала *з.* brand, smouldering piece of wood
чычалоо *з.* charred log

чычкан *з.* mouse
чычырканак *з.* buckthorn
чээн *з.* winter sleep

Ш

шаар *з.* city, town
шаанилүү *с.* luxurious
шаар аралык *с.* inter-town, inter-urban, long-distance, inter-city
шаар бөлүгү *з.* waterfront
шаар куруу *з.* town planning
шаар куруучу *з.* town planner
шаардык адам *з.* city dweller, town dweller, townsman
шаардык аял *з.* townswoman
шаардык *с.* urban, city, municipal
шаардык совет *з.* city/town council
шаардын айланасындагы *с.* suburban
шаардын сыртындагы *т.* out-of-town, country
шавка (ит) *з.* small dog
шагыл *з.* crushed stone, ballast
шайкелең *с.* empty-headed, frivolous person
шайкелеңдик *з.* lightmindedness, thoughtlessness, flippancy, levity
шайкеч *с.* proportionate
шайла *эт.* elect, chosen one
шайлан *эт.* elected
шайлануучу *з.* elective
шайлануучулук *з.* appointment by election
шайлоо *з.* election
шайлоочу *з.* elector, voter
шайманда *эт.* outfit
шаймандар *з.* instruments, tools
шаймандоо *з.* equipment
шайтан *з.* devil; ♦ **шайтан алгырдыкы десе!** damn it!
шайтан чырак *з.* oillamp
шайтандай *с.* demonic, demoniacal
шайыр *с.* joyful, cheerful

шайырдуу *с.* cheerful
шакек *з.* finger ring
шакек сымал *с.* ring-shaped, circular
шакекче *з.* ringlet
шакирт *з.* pupil
шакый *з.* migraine
шал болуу *з.* atrophy
шал *з.* paralysis
шалаакы *с.* careless, inaccurate, inert, sluggish, inactive, egligent, negligent, tamed, reckless
шалаакылык *з.* carelessness, inaccuracy, inertness, sluggishness, inaction
шалгам *з.* turnip
шалдыра *эт.* languish, be exhausted
шалдырагандык *з.* languor
шалдырат *эт.* crash, rumble
шалдыроо *з.* lassitude
шалкылда *эт.* stagger
шалпаң кулак *с.* lop-eared
шалпылдатып ич *эт.* lap up
шалфей *з.* sage
шам *з.* candle
шамал *з.* wind
шамалга кургат *эт.* air, ventilate
шамалда сынган *з.* windfallen trees
шамалда *эт.* catch a cold
шамалдат *эт.* air, ventilate
шамалдатуу *з.* airing
шамалдуу *с.* blowy, windy
шамалдуу толкун *з.* gale
шамалы өлчөөчү курал *з.* anemometer
шамдагай *с.* adroit, dexterous, deft, bold, spry, smart
шамдагайлык *з.* agility, adroitness, dexterity, deftness
шамдын жарыгы *з.* candlelight
шамдын көөсү *з.* candlesnuff
шампунь *з.* shampoo
шамшаңдап сүйлөгөндүк *з.* lisp
шаң *з.* grandeur

шаңгыраган *с.* ringing, clear
шаңгырат *эт.* clank, clang
шаңгыроо *з.* clank, clang, clack
шаңдуу *с.* glorious
шаңдуу *с.* majestic, grand, imposing, striking
шаңдуулук *з.* majesty, grandeur
шаңкылдаган *с.* sonorous
шантаж *з.* blackmail
шаңшуу *з.* scream
шапка *з.* cap
шар I *з.* sphere
шар II *з.* balloon, ball
шарапат *з.* grandeur, nobility
шарапаттуу *с.* noble
шарж *з.* travesty
шариктүү ручка *з.* ballpoint
шаркыратма *з.* waterfall
шарлатан *з.* charlatan
шарп *з.* foot and mouth disease
шарпылдоо *з.* plash, splash
шарт *з.* condition, convinences, occasion
шарт кой *эт.* stipulate
шарттуу *с.* conditional
шартты буз *эт.* jump bail
шарты жок *с.* unconvincing
шартылдат *эт.* click
Шаршемби *з.* Wednesday
шарылда *эт.* seethe, boil up
шарылдаган *с.* turbulent, seething
шасси *з.* chassis
шат *з.* gladness
шаттан *эт.* rejoice
шаттуу *с.* merrily, joyful, glad, cheerful
шаттык *з.* joy
шаты *з.* stairs, staircase, ladder
шахмат *з.* chess
шахмат тактайы *з.* chessboard
шахта *з.* mine

шахтёр *з.* miner, pitman
шаш *эт.* hurry, rush, hasten, be in a hurry
шашка *з.* draught
шашка тактайы *з.* draughtboard
шашкалак *с.* haste
шашкалакта *эт.* bustle
шашкалаң *с.* bustling
шашма *с.* hasty
шаштыр *эт.* hurry, rush
шашуу *з.* haste
шашылык *з.* kebab, shish kebab
шашылыш *з.* hurry, urgent
шашылыш эмес *с.* unhurried
шашып-бушуп *т.* hurriedly, in haste, hastily, hurriedly, carelessly
Швейцария *геогр.* Switzerland
шедевр *з.* masterpiece
Шейшемби *з.* Tuesday
шейшеп *з.* bed-linen, sheet
шек *з.* doubt, suspicion, objection, dubiety
шексиз *с.* undoubted, undoubtedly, indubitable, unquestionable, certain, a kind of
шексиздик *з.* authenticity, trustworthiness
шектен *эт.* doubt, mistrust, suspect, doubt on
шектүү *с.* suspicious, doubtful
шерик *з.* partner, fellow, peer, satellite
шериф *з.* sheriff
шилби *з.* honeysuckle
шиле *эт.* rake up, gather
шилекей *з.* slobber, saliva
шилекей кылып ал *эт.* slobber over
шилекейле *эт.* wet moisten
шилекейлеп ал *эт.* beslobber
шиленди *з.* alluvium, drift
шилеп чыгаруу *эт.* rake out, clear away
шилте *эт.* gesticulate
шилтеме *с.* indication
шимши *эт.* sniff up, nose out, sniff out

шина *з.* tire, splint
шире *з.* nectar, syrup, juice
ширелүү *с.* juicy, ripe
ширенди *з.* snowdrift, obstruction, blockage
ширесиз шарап *з.* dry (of wine)
шифр *з.* pressmark
шиш *з.* spit, skewer
шиш тумшук *з.* weevil, peg
шишик *з.* cone, tumor
шишик сыяктанган *с.* pineal
шишик сыяктуу *с.* gnarled
шишмектүү *с.* swollen
шкала *з.* scale
шляпа *з.* hat
шнур так *эт.* lace up
шок *з.* disobedient, playful
шоктонуп ойнокто *эт.* frisk, rollick
шоола *з.* ray, beam, dawn, daybreak
шоола тарал *эт.* radiate
шоола энергиясы *з.* radial
шор *з.* saline
шорголо *эт.* stream
шордуу I *с.* saliny, salty
шордуу II *с.* unlucky brackish, briny, hapless, ill-starred, unhappy, unfortunate, unlucky
шорпо *з.* soup
шорпого бышырылган камыр *з.* dumpling
шоссе *з.* highway
Шотланд *з.* Scot
Шотландия *з.* Scotland
шоу *з.* show (entertainment)
шпаргалка *з.* cab
шпилька *з.* hairpin
шпион *з.* spy
шприц *з.* syringe
шрифт *з.* font
штаб-квартира *з.* headquarters
штан *з.* trousers; pants

штанга *з.* goalpost
штат *з.* state
штраф *з.* penalty, fine
шум *с.* noise
шумдук *з.* slyness, trickiness
шумдуктуу *с.* terrible
шумкар *з.* gerfalcon
шуру *з.* necklace, coral
шуудур *з.* rustle
шуудура *эт.* frou-frou
шуулдаган *с.* tumultuous
шуулдап кайна *эт.* bubble, gurgle, boil up
шуулдап турган *с.* sparkling (of wine)
шуулдоо *з.* hubbub, kerfuffle, rumpus
шүмшүк *з.* scoundrel, rascal, contemptible
шүүдүгөр *з.* ley
шүүдүрүм *з.* dew
шүүдүрүмдүү *с.* dewy
шыба *эт.* plaster, smear (with), daub (with), dirty
шыбак *з.* plaster, stucco, wormwood
шыбап сал *эт.* paste up, paste over, glue up
шыбыр *з.* whisper
шыбыра *эт.* whisper
шыбыргактуу жамгыр *з.* drizzle
шыбыш *з.* rumor
шыйпаңдат *эт.* wag, wag one's tail, glide away, turn off sharply, sidetrack
шыйпаңдоо *з.* wagging
шыйрак *з.* shin, shank
шык *з.* gift, talent, artitude
шыка I *эт.* compress, force
шыка II *эт.* stuff (with), pack (with), fill (with)
шыкак *з.* intrigue
шыкалган *с.* packed, crowded
шыкалоо *з.* laying, training
шыкап жасалуучу *с.* printed
шыкоочу *з.* supercharger
шыктан *эт.* encouraged

шыктандыр *эт.* encourage, inspire (to)
шыктандыруу *з.* encouragement
шыктандыруучу *з.* inspirer, inspiration
шыктануу *з.* humor, tendency
шыктуу адам *з.* predisposition, prepossession
шыктуу *с.* capable, talented
шыктуулук *з.* part (abilities); a man of parts
шылдың *з.* mockery, ridicule, gibe
шылдың кыл *эт.* mock (at), scoff (at)
шылдыңда *эт.* gibe, deride, ridicule
шылдыңдаган *с.* ironic(al), mocking
шылдыңдап сүйлө *эт.* speak ironically (about)
шылдыңдоо *з.* mocking, scoffing
шылдыңдуу *с.* mocking, derisive, sarcastic
шылдыңчы *з.* mocking-bird
шылдыра *эт.* purl, babble, murmur
шылдыроо *з.* jingling, tinkling, purling, babbling, murmur
шылдырт эт *эт.* jingle, tinkle
шылкылдаган *т.* wobbly
шылтоо *з.* rein, pretext
шылтооломуш болуп *т.* sign, signboard
шылтоосуз *с.* unconditional
шылуун *с.* dodger
шылырык *з.* rattle
шым *з.* trousers, pants
шынаа *з.* chock, wedge
шынаа как *эт.* wedge, fasten with a wedge, jam
шынаа сыяктуу *с.* wedge-shaped, V-shaped
шыңгыра *эт.* ring
шыңгыраган үн *з.* tinkling sound
шыңгырай башта *эт.* begin to ring
шыңгырат *эт.* clatter, rattle, clang, clank
шыңгыроо *з.* sound, peal, clang, clank, clanking, rattling, rattle
шып *з.* ceiling
шыпыр *эт.* sweep out, sweep clean; sweep up
шыпыргы *з.* besom, broom, panicle, brush
шыпырынды *з.* sweepings, dust, rubbish, refuse, garbage
шыпырып жыйна *эт.* sweep together

шыпырып сал *эт.* sweep up
шыргый *з.* spruce
шыры *эт.* thrash, flog

Ы

ыгы жок *с.* off-hand
ыгы жок боорукерлик *з.* sentimentality
ыгы жок кооздолгон *с.* high-flown, stilted, bombastic, turgid
ыгы жок көтөрүлгөн *с.* excited, worked up
ыгын билбөө *з.* inability, lack of skill
ыдыра *эт.* collapse
ызаа бол *эт.* be annoyed (with), be vexed (with)
ызаа *з.* vexation, disappointment, spite, annoyance
ызаалан *эт.* vexed
ызатта *эт.* respect
ызаттуу *с.* respectful
ызылдоо *з.* humming, buzzing, droning
ызы-чуу бол *эт.* talk noisily, shout
ызы-чуу *з.* ruckus
ызы-чуу түш *эт.* roam, wander, loaf
ый *з.* weep; cry (weeping); ♦ **ал моокуму кана ыйлап алды** she had a good cry
ыйгар *эт.* award
ыйгарып ал *эт.* borrow
ыйкы-тыйкы *с.* discord, strife
ыйла *эт.* cry (weep), wail, sob; ♦ **ал ыйлап жатып уктап калды** she cried herself to sleep
ыйлаак *з.* blister, bump
ыйлаган *с.* tear-stained, in tears
ыйлайыктал *эт.* adapt
ыйлакта *эт.* snivel
ыйлап ал *эт.* have a good cry, have one's cry out
ыйык *с.* holy, sacred
Ыйык Жазуулар *з.* Holy Writ
Ыйык Жер *з.* Holy Land
ыйык жерлер *з.* holy places

ыйык суу *з.* holy water
ыйын *эт.* retch
ыкма *з.* manner, method
ыксыз *с.* absurd, senseless, awkward, incongruous
ыксыздык *з.* absurdity, senselessness
ыкта *эт.* cling (to), stick (to)
ыкташ *эт.* cuddle
ыктуу *с.* crafty, deft, orderly
ыктымал *эт.* might
ыктыт *эт.* hiccup
ыктытуу *з.* hiccup, hiccupping
ыктыяр *з.* will
ыктыярдуу *с.* voluntarily, voluntary
ыктыярдык *з.* voluntarily
ыктыярчы *з.* volunteer
ыкчам *с.* swiftly
ыкчамдык *з.* quickness, swiftness
ыкшып күл *эт.* choke with laughter
ыкылас *з.* attention, heed, notice, note
ыкылассыздык *з.* inattention, carelessness
ыкыластуу *с.* attentive, thoughtful, considerate
ыкыластуулук *з.* attentiveness, thoughtfulness
ылаачын *з.* falcon
ылай бол *эт.* grow turbid, grow muddy
ылай *з.* dirt, mud (loose earth or soil)
ылайла *эт.* trouble, make muddy
ылайлуулук *з.* turbidity, dullness
ылайык бол *эт.* deserve, merit
ылайык кел *эт.* correspond
ылайык кыл *эт.* balance (with), match (with)
ылайыксыз *с.* unsuitable, unseemly, improper, unworthy
ылайыксыздык *з.* unsuitability
ылайыкта *эт.* adjust, fit
ылайыкталбаган *с.* unadapted (to), maladjusted
ылайыкталуу *з.* adaptation
ылайыктуу *с.* good (suitable), becoming, opportunity
ылга *эт.* choose, pick, select, sort
ылгалуу *с.* sorted

ылгоо *з.* selection
ылдамдай башта *эт.* begin to go fast
ылдамдат *эт.* speeded up, accelerate
ылдамдык *з.* speed, rate
ылдый кула *эт.* crash down
ылдырап жата бер *эт.* lie without getting up, lie helpless
ымыркай *з.* child, baby
ынак *з.* confidant, confidante; *с.* fine, excellent, harmonious
ынандыр *эт.* convince
ыңгай *з.* mood
ыңгайлуулук *з.* comfort
ыңгайсыз *с.* inconvenient, uncomfortable
ыңгайсыздык *з.* uncomfortableness
ынтаа *з.* zeal
ынталуу *с.* zealous
ынтымакташтык *з.* concord
ынтымактуу *т.* friendly, harmoniously, in concord
ынтымактуулук *з.* goodneighborliness
ыплас *с.* dirty, low, vile
ыр *з.* song
ыраазы **с.** pleased, content
ыраазы бол *эт.* be satisfied
ыраазы болуп *т.* contentedly
ыраазы кылуу *з.* gratification
ыраазы *с.* grateful
ыраазы эместик *з.* dissatisfaction, discontent, displeasure
ыраазылык *з.* contentment, satisfaction
ыраазычылык *з.* contentment, satisfaction
ыраак *с.* far, far away, distant, remote
ыраак сүзүп кет *эт.* swim far out, sail away
ыраакка тийүүчү *с.* long-range
ыраактан жакшы көргүч *с.* long-sighted
ыраакты көргүчтүк *з.* long sight
ыраактык *з.* distance, range
ыраакы *с.* remote
ырааттуулук менен *з.* following, self-consistent, successive
ырай кыл *эт.* be favorably disposed (toward), favor
ырай кылуу *з.* goodwill, kindness, favor

ырайсыз *с.* unattractive, unsightly
ырайымдуу *с.* good-hearted, merciful, charitable, gracious, kind
ырайымдуулук *з.* mercy, charity
ырайымсыз *с.* threatening, heartless, callous
ырайымсыздык *з.* heartlessness, callousness
ыракат *з.* enjoyment, delight, fun
ыракаттан *эт.* enjoy, take pleasure (in), delight (in), be delighted
ыракаттануу менен *с.* with pleasure
ыраң *з.* complexion
ырас *т.* indeed, verily
ыраста *эт.* certify, acknowledge
ырахаттан *эт.* grateful
ырбыйган *с.* weak, puny, frail
ыргак *з.* rhythm
ыргал *эт.* dangle, swing
ыргып түш *эт.* unhorse
ыргыт *эт.* throw (out, away), cast, hurl, fling
ыргытма нерсе *з.* missile
ыргытуу *з.* throw
ыргытуу *з.* throwing, casting, flinging
ыргытуучу *з.* thrower
ыргытып жибер *эт.* throw, fling (away), throw down, throw out, reject, hurl out
ыргытыш *эт.* throw someone, fling someone, rush, throw at one another
ырда *эт.* sing
ырксыздык *з.* discord, disagreement, lack of coordination, disagreement, dispute
ыркыра *эт.* growl, snarl
ыркыроо *з.* growl
ырлар жыйнагы *з.* songbook
ырчы *з.* singer
ырым-жырым *з.* ceremony, ritual, rite
ырыс *з.* fate
ыс *з.* scent
ысуу *з.* heat, heating
ысыганча жак *эт.* heat well, heat up
ысык *с.* hot, sultry, torrid, burning

ысыкка чыдамдуу *с.* heat-resisting, heatproof, ovenproof
ысыктык *з.* heat (hotness)
ысыкчылык айы *з.* honeymoon
ысымдуу *с.* nominal
ысымы *з.* appellation
ысып кал *эт.* become warm, become hot, warm up, heat up
ысырап кыл *эт.* fritter
ысырап кылуучу *с.* thriftless
ысырап кылуучулук *з.* prodigality
ысырапкерчилик *з.* waste
ысырапта *эт.* waste, squander
ысыт *эт.* warm, heat, hot (hot up)
ысыткыч *з.* heater
ысытма *з.* fever
ысытуучу *с.* heating
ычкынып *с.* forced, labored
ыш болгон *с.* sooty, smutty
ыш *з.* soot, lampblack
ышкы *эт.* grate
ышкылуу *с.* inveterate
ышкын *з.* rhubarb
ышкыр *эт.* whistle
ышкырган үн *з.* sibilant
ышкырык *з.* whistle, ping, whiz(z)
ышкырып күүгө сал *эт.* whistle (a tune)
ышта *эт.* smoke
ышталган бол *эт.* be smoked, become covered with soot
ышталган *с.* smoked, smoke-dried
ыштап сүрсүтүү *з.* smoking, curing in smoke

Э

эбегейсиз *с.* extremely, highly, gromada
эбегейсиз чоң *с.* enormous
эбен *з.* ebony
эбин таап колго ал *эт.* entice, lure
эвакуация *з.* evacuation

эвакуация кыл *эт.* evacuate

эгер *ба.* if (condition or supposition); ♦ **эгер ал окуса** if he is reading; **эгер, эгерде** *т.* as; (causative) **эгер сиз даяр болсоңуз, анда баштай берели** as you are ready, let us begin

эгиз *з.* twins

эгил *эт.* planted, plowed

эгин бастыр *эт.* thresh

эгин бастыруучу киши *з.* thresher

эгин *з.* seed

эгин сапыруу *з.* winnowing

эгин чыкпоо *з.* harvest failure

эгоизм *з.* egoism

эгоист *с.* selfish

эдельвейс *з.* edelweiss

эже *з.* sister

эжей *з.* teacher(female)

эз *эт.* smash

эзүү *з.* downtrodden

эзүүчү *с.* slavery

эзүүчүлүк *з.* enserfment, slavery, serfdom

экватор *з.* equator

экватордук *с.* equatorial

эквивалент *з.* equivalent

экзамен *з.* examination, test

экзамен тапшыруу *з.* pass (qualifying standard in exam), sit an examination

экзаменден жыгыл *эт.* fail (reject in exam)

экзаменден өт *эт.* pass an exam

эки аялдуу *з.* bigamist

эки буттуу *с.* two-legged, biped

эки даана *з.* pair

эки жашар *с.* two-year-old

эки жолу *т.* twice

эки жүздүү *с.* two-faced, hypocritical

эки жүздүүлүк *з.* double dealing, duplicity, hypocrisy, dissimulation, meanness

эки жүздүүлүк кыл *эт.* play a double game

эки жумалык *с.* two weeks' duration, two-week-old

эки жылдык *т.* bi-yearly
эки жыныстуу *с.* bisexual
эки кабаттуу *с.* two-storeyed, double-decker
эки колдоп *т.* cupped hand
эки колу менен тең жасай ала тургандык *з.* ambidexterity
эки күндүк *т.* two-day
эки кырлуу *с.* two-sided, dihedral
эки муундуу *с.* disyllabic
эки өркөчтүү *с.* two-humped
эки палаталуу *с.* bicameral, two-chamber
эки партиялуу *с.* bipartisan, two party, bipartisan
эки *са.* two
эки тилдүү *с.* bilingual
эки тилдүүлүк *з.* bilingualism
эки томдуу *с.* two-volume book, work
эки учтуу *с.* ambiguous
эки учтуулук *з.* ambiguity, ambiguous expression
эки эсе көбөйт *эт.* reduplicate
эки эсе көбөйтүүчүлүк *з.* reduplication
эки эсе *с.* double
экиленүү *з.* affectation
экинчи *са.* second
экинчиден *т.* secondly, in the second place
экипаж *з.* crew
эки-экиден *т.* in pairs
экология *з.* ecology
экологиялык *с.* ecological
экономика *з.* economics
экономист *з.* economist
экөө тең *с.* both
экөөбүз *т.* two of us
экөөлөп *т.* two of them
экран *з.* monitor, screen
экспедиция *з.* expedition
экспедициялык *с.* expeditionary
эксперимент *з.* experiment
эксперименталдык *с.* experimental
эксперт *з.* expert

эксплуататордук *с.* exploitative
экспорт *з.* export
экспортко чыгар *эт.* export
эл аралык *с.* international
эл *з.* people
эл соту *з.* people's court
элдешкис *с.* irreconcilable
элдештир *эт.* reconcile
элдешүү *з.* reconciliation
эле I *т.* only, almost, nearly, on the point
эле II *эт.* sift, sieve
элегия *з.* elegy
элегиялык *с.* elegiac
элейген *с.* unseeing
элек *з.* sift, sieve
электирлештир *эт.* electrify
электр *з.* electricity
электромагниттик *с.* electromagnetic
электрон *з.* electron
электрондук почта *з.* E-mail
электрондук *с.* electronic
электроника *з.* electronics
элес I *з.* ghost, phantom, silhouette
элес II *з.* imagination, fancy; wraith
элестет *эт.* imagine, fancy, see
элестетилген *с.* imaginary, fictitious
элестетип көрсөт *эт.* image, depict, portray, represent (as)
элестетип көрсөтүү *з.* image
элестетүү *з.* personification
элестүү *с.* figurative, illusory; phantasmal
эли аз *с.* thinly, sparsely populated
элик *з.* roe deer
элита *з.* elite
эллипс *з.* ellipse
элпек *с.* obedient; obliging; tractable, swift
элсиз *з.* without personality
элүү *са.* fifty
элчи *з.* 1. ambassador 2. envoy

элчилик *с.* embassy
эм *эт.* suck
эмблема *з.* emblem
эмблемалуу *с.* emblematic
эмгек акы *з.* salary, reward, wages, pay
эмгек *з.* labor
эмгекги сиңген *с.* deserved, merited
эмгекке жараксыз *с.* disabled, invalid
эмгекчил *с.* hard-working, hard-worker
эмгекчилер *з.* laborer
эмдигиче *т.* yet (so far, up to now, date); so far (until now); since, seeing that
эмеректер *з.* furnishings
эмес *т.* not; *мүчө.* un, in, non, mis, dis
эмеспи *т.* not; you see, you know
эмигрант *з.* emigrant; emigre
эмигранттык *с.* emigre
эмиграция *з.* emigration
эмиз *эт.* suckle
эмират *з.* emirate
эмки *т.* next
эмне *а.* what
эмне болсо да *а.* any, anything
эмне үчүн *т.* why
эмнедир бир нерсе *а.* something, a little
эмоционалдуу *с.* emotional, emotive
эмчек *з.* breast; ♦ **балага эмчек эмиз** give a child the breast
эмчек эне *з.* wetnurse
эмчи *з.* doctor
эмчи-домчу *з.* sorcerer, witchdoctor
эң аз *с.* least
эң арзан *з.* very cheap, cheapest
эң артык *с.* best
эң бийик *с.* very high, very tall
эң жакшы көргөн *с.* favorite
эң жакшы *с.* excellent
эң жогору *с.* highest, supreme
эң керектүү *с.* topical, stirring, exciting

эң көп *т.* great deal, too much

эң мурун *т.* primarily

эң *с.* very, too; ♦ **эң мыкты тилектер, эң жакшы нерселер!** all the best!; **«жакшы тилек, жарым ырыс»** hope for the best; **жакшылыкка оо** turn out for the best; **мейли, эң мыктысы жеңсин** may the best man win; **жогорку сапат** best quality; *т.* **андан көрө, артыгыраак, жакшыраак**; **ал баардыгынан жакшыраак иштейт** he works best (better than others); **мен кечкисин жакшыраак иштейм** I work best in the evening; **сиз эң жакшы билесиз дейм, сиз менден жакшы билесиз** you know best

эң улуу *с.* eldest, greatest, extreme, supreme

эң усталык *з.* virtuosity

эң чоң *с.* huge, enormous, colossal, biggest

эң шашылыш *с.* rash

эң эле алдыңкы *с.* foremost

эң эле арткы *с.* rearmost

эң эле ири *с.* great, big

эң эле көп *с.* very much, fulsome

эң эле сонун *с.* entrancing, ravishing, delightful, delicious

эң эле *т.* very, exceedingly, badly, endmost, most

эң эле укмуштуу *с.* amazing, astounding

эң эле чоң *с.* gigantic

эңгезердей *с.* giant

эндүү *с.* scrofulous

эне *з.* mother, mummy, mamma

эне тил *з.* native language, mother tongue

энелик *з.* maternity, motherhood

энергия *з.* energy

эңилчек баскан *с.* mossy, moss-covered

эңилчек *з.* moss, lichen

эңкей *эт.* bend, bow

эңкейип жет *эт.* reach (fetch down); ♦ **ал эңкейип тыйынды алды** he reached down and picked up the coin

эңкейиш *з.* slope, incline, declivity

эңкейт *эт.* incline, bend, bow, suborn

энтузиаст *з.* enthusiast

энциклопедия *з.* encyclopaedia, cyclopedia

энчи *з.* ration

энчисине кал *эт.* pass (to) (by inheritance)
эпидемиология *з.* epidemiology
эптүү *с.* crafty, deft, dexterous, resourceful
эптүүлүк *з.* resourcefulness
эпчил *с.* skillful
эр жеткен *с.* grown
эрги *эт.* encouraged
эрдик *з.* feat
эрегишүү *з.* rivalry
эреже *з.* law, regulations
эри *эт.* melt
эрит *эт.* melt, fuse
эритинди *з.* alloy
эрке *с.* pampered
эркек *з.* man
эркелет *эт.* fondle, stroke
эркин *с.* freely, fluent
эркиндик *з.* liberty
эрмекте *эт.* entertain
эрөөн *с.* indecent
эртең менен *т.* morning
эртерээк *с.* earlier
эс алуу *з.* rest, recreation
эс алуучу жай *з.* sanitarium
эсеп *з.* bill
эсепке ал *эт.* consider
эсеп-кысап *з.* account
эсепте *эт.* consider
эсептел *эт.* counted
эсептелүү *з.* consideration
эсептешүү *з.* accounting, calculation
эсер *с.* fickle, foolish
эсир *эт.* rage
эскер *эт.* remember
эскерт *эт.* alert, remind
эскертме *з.* note
эскерүү *з.* reminiscence
эсте *эт.* recall

этек *з.* hem
этибарга алба *эт.* neglect
этият *с.* prudent
этиятсыз *с.* imprudent
этияттуулук *з.* prudence
этияттык *з.* caution, wariness
этиятуу *с.* wary
эч кандай *т.* none
эч ким *т.* none, nobody
эч теке *т.* nothing
ээле *эт.* hold, own
ээликме *с.* tempestuous
ээн баш *с.* disobedient
ээн *с.* deserted, desolate
ээнсиреген *с.* uninhabited
ээрчи *з.* sadle
ээрчи *эт.* Follow

Ю

юбилей *з.* anniversary, jubilee
юбка *з.* skirt
юмор *з.* humor
юмордуу *с.* humorous
Юпитер *з.* Jupiter
юридикалык *с.* juristic
юрисконсульт *з.* jurisconsult
юриспруденция *з.* jurisprudence
юрист *з.* jurist, lawyer
юстиция *з.* justice (system of institutions)
ют *з.* Jute

Я

ягуар *з.* jaguar, puma, cougar, mountain-lion
якорь *з.* anchor
ядро *з.* nuclear
ядролук *с.* nuclear
янки *з.* yank
янтарь *з.* amber
ярд *з.* yard
ярлык *з.* label
ярмарка *з.* fair
ярус *з.* circle
яхта *з.* yacht
яхтсмен *з.* yachtsman

A

abandon [q'bxndqn] *v.* таштап кет, калтыр

abandoned [q'bxndqnd] *adj.* короосуз калган, ээн калган

abandonment [q'bxndqnmqnt] *n.* таштоо, баш тартуу

abate [q'beIt] *v.* азайт, кемит

abbreviate [q'bri:vIeIt] *v.* кыскарт

abbreviation [q"bri:vI'eIS(q)n] *n.* кыскартуу

abdomen ['xbdqmqn, qb'dqVmqn] *n.* ашказан

abduct [xb'dAkt] *v.* күчтөп ал

abhor [qb'h0:] *v.* жийиркен

abide [q'baId] *v.* **(endure)** чыда; **I cannot abide him** мен ага чыдай албайм. 2. баштан өткөр; 3. сөзгө тур; **he abided by his promise** ал өз сөзүнө турду

ability [q'bIlItI] *n.* 1. **(capacity in general)** жөндөмдүүлүк, шыктуулук; 2. талант, шык

able ['eIbl] *adj.* 1. **(be able to do something** жасай ал, кыла ал); **will you be able to come?** сиз келе аласызбы?; **he was not able to walk any farther** ал андан ары жүрө албады; 2. **(skillful)** билгич, эптүү, чебер, тажрыйбалуу

abnormal [xb'n0:mql] *adj.* нормалсыз

abolish [q'b0lIS] *v.* жой

abolition ["xbq'lIS(q)n] *n.* жоюу

A-bomb ['eIb0m] *n.* атом бомбасы

abort [q'b0:t] *v.* бойдон алдыр, бойдон түшүр

abortion [q'b0:S(q)n] *n.* бойдон алдыруу

abortive [q'b0:tIv] *adj.* өлүү төрөлгөн

about [q'baut] *conj.* жөнүндө, тууралында

above [q'bAv] *adv.* өөдө жакта, жогору жакта; үстүндө

abridge [q'brIdZ] *v.* кыскарт

abroad [q'br0:d] *n.* чет өлкө

abrogation ["xbro(u)'geIS(q)n] *n.* жокко чыгаруу

abrupt [q'brApt] *n.* капыстык, күтүүсүздүк

abruptly [q'brAptlI] *adv.* капыстан, күтүүсүздөн

abscess ['xbsIs] *n.* сыздоок

absence ['xbs(q)ns] *n.* жоктук

absent ['xbs(q)nt] *v.* жок

absolute ['xbsqlu:t] *adj.* нукура

absolutely ["xbsq'lu:tlI] *adv.* сөзсүз

absolve [qb'z0lv] *v.* ак деп тап

absorb [qb'z0:b, qb's0:b] *v.* 1. сиңир, тындыр; 2. **(engross)** баш отуң менен кирип кет; **he was absorbed in reading** ал китепке баш оту менен кирип кетти; 3. (**take in**) сиңирип ал

absorption [qb'z(s)0:pS(q)n] *n.* жугуш

abstain [qb'steIn] *v.* өзүңү-өзүң тый

abstainer [qb'steInq] *n.* калыс калган адам

abstinence ['xbstInqns] *n.* өзүн-өзү тыюу

abstract I [xb'strxkt] *v.* абстракцияла, бөл; *adj.* абстрактуу

abstract II [xb'strxkt] *n.* автореферат, резюме

abstraction [xb'strxkS(q)n] *n.* абстракция

abstruse [xb'stru:s] *adj.* маанисиз

absurd [qb'sq:d] *adj.* түшүнүүгө кыйын

absurdity [qb'sq:dItI] *n.* сандырак, ыксыздык

abundance [q'bAndqns] *n.* молчулук, кеңчилик

abundant [q'bAndqnt] *adj.* мол

abuse [q'bju:z] *v.* тилде, уруш; **[q'bju:s]** *n.* кордук, кордоо

abusive [q'bju:sIv] *adj.* уят …, жаман …

acacia [q'keISq] *n.* акация

academic ["qkxdemIk] *n.* 1. илимий 2. окумуштуу; *adj.* чын эмес, актуалдуу эмес

academic(al) ["xkq'demIk(q)l] *adj.* академиялык

academy [q'kxdqmI] *n.* академия

accede [xk'si:d] *v.* 1. макулдаш; 2. суроону канааттандыр

accelerate [xk'selqreIt] [qk'selqreIt] *v.* тездетил, ылдамдат

acceleration [qk"selq'reIS(q)n] *n.* тездик, ылдамдык

accent [qk'sent] *v.* так айт, басым менен айт; *n.* акцент, басым

accentuation [xk"sentSV'eIS(q)n] *n.* басым

accept [qk'sept] *v.* кабыл ал

acceptable [qk'septqbl] *adj.* алгылыктуу

acceptance [qk'septqns] *n.* кабыл алуу

access ['xkses] *n.* кирүү, кирүүгө мүмкүндүк

accessible [xk'sesqbl] *adj.* чыгууга оңой, барууга оңой

accession [xk'seS(q)n] *n.* 1. ишке кирүү, өтүү, көтөрүлүү; 2.

бийликке келүү

accessory [qk'sesqrI] *adj.* кошо иштөөчү

accident [' xksIdqnt] *n.* авария, кырсык

accidental [" xksI'dentl] *adj.* кокустан, кокусунан

acclaim [q'kleIm] *v.* 1. саламдаш; 2. тосуп ал; *n.* 1. саламдашуу 2. тосуп алуу

acclimatize [q'klaImqtaIz] *v.* климатташ, климатка көн

accommodate [q'k0mqdeIt] *v.* жайлаштыр, жайгаштыр

accompany [q'kAmpqnI] *v.* коштоп жүр

accomplice [q'kAmplIs] *n.* жан жөкөр

accord [q'k0:d] *v.* макулдаш, келиш; *n.* бүтүм, келишим

according [q'k0:dIN] *adv.* ылайык, карата, жараша

according to [q'k0:dIN tq] *adv.* боюнча, караганда

accordion [q'k0:djqn] *n.* аккордеон, кыяк

account [q'kaunt] *n.* 1. эсеп, эсеп-кысап; 2. пайда, киреше

accountable [q'kauntqbl] *adj.* жоопту у

accountant [q'kauntqnt] *n.* эсепчи

accounting [q'kaVntIN] *n.* эсептешүү

accredit [q'kredIt] *v.* аккредитте

accumulate [q'kju:mjuleIt] 1. *v.* жый; 2. (**to amass, store up)** жыйна, чогулт, топто

accumulation [q"kju:mju'leISn] *n.* жыйноо, чогултуу

accumulator [q'kju:mjuleItq] *n.* аккумулятор

accuracy [' xkjurqsI] *n.* тактык, тууралык

accurate [' xkjurIt] *adj.* так, туура

accusative case [q'kju:zqtIv keiz**]** *n.* табыш жөндөмө

accuse (of) [q'kju:z] *v.* айыпта, күнөөлө

accustom [q'kAstqm] *v.* үйрөн, көнүк

accustomed [q'kAstqmd] *adj.* күндөлүк, адат болгон, кадимки

ache [eIk] *v.* оору; *n.* ооруу; *adj.* зыркыратып ооруган

achieve [q'tSi:v] *v.* жет, жетиш

achievement [q'tSi:vmqnt] *n.* жетишүү, жетишкендик

acid [' xsId] *adj.* кислоталуу

acidity [q'sIdItI] *n.* кислоталуулук, кычкылдуулук

acknowledge [qk'n0lIdZ] *v.* тан, моюнга алба

acknowledgment [qk'n0lIdZmqnt] *n.* 1. таануу, моюнга албоо;

2. бекитүү, ырастоо

acquaint (with) [q'kweInt] *v.* тааныштыр

acquaintance (with) [q'kweIntqns] *n.* таанышуу, тааныштыруу

acquire [q'kwaIq] *v.* ал, ээле, ээ бол

acquisition ["xkwI'zIS(q)n] *n.* алуу, ээ болуу

acquit [q'kwIt] *v.* акта, ак деп тап

acrimonious ["xkrI'mqunjqs] *adj.* заардуу, уулуу

acrimony ['xkrImqnI] *n.* заардуулук

acrobat ['xkrqbxt] *n.* акробат

acrobatics ["xkrq'bxtIks] *n.* акробатика

across [q'kr0s] *prep.* аркалуу, аркылуу; *adv.* туурасынан

act I [xkt] v кылыктан; *n.* кылык

act II ['xkt] *v.* 1. иште; 2. аракет кыл; 3. роль аткар; *n.* акт

acting ['xktIN] *n.* оюн

action ['xkS(q)n] *n.* иш-аракет, ишмердик

activate ['xktIveIt] *v.* активдештир

active ['xktIv] *n.* актив; *adj.* активдүү; ишкер, ишмердүү

activity [xk'tIvItI] *n.* ишкердүүлүк, активдүүлүк

actor ['xktq] *n.* актёр

actress ['xktrIs] *n.* актриса

actual ['xktSuql] *adj.* анык, чыныгы, актуалдуу

actuality ["xktSu'xlItI] *n.* актуалдуулук, чындык; *adv.* чындыгында, чынында, чынында эле

acute [q'kju:t] *adj.* 1. курч; 2. оор

adapt [q'dxpt] *v.* ыйлайыктал, көн

adaptability [q"dxptq'bIlItI] *n.* ыйлайыкталгычтык, көнгүчтүк

adaptation ["xdxp'teIS(q)n] *n.* адаптация, ылайыкталуу, көнүү

add (to) [xd] *v.* 1. кош; 2. аралаштыр; 3. толукта

addict [q'dIkt] *v.* кызык, шыктан **['xdIkt]** *n.* баңги

addiction ['qdIkS(q)n] *n.* шыктуулук, ышкы

addition [q'dIS(q)n] *n.* 1. кошумча; 2. уланды, кошуу; 3. толуктоо

additional [q'dIS(q)nql] *adj.* кошумча

address [q'dres] *v.* 1. жибер, жөнөт; 2. (**address to)** кайрыл; *n.* адрес, дарек; ♦ **address bureau** адрестик бюро

addressee ["xdre'si:] *n.* адресат
adequate ['xdIkwIt] *adj.* адекваттуу, жетишээрлик
adhere [qd'hIq] *v.* жабыштыр
adherent [qd'hIqrqnt] *n.* санаалаш, жактоочу
adhering [qd'hIFrIN] *adj.* жабышма
adjective ['xdZIktIv] *n.* сын атооч
adjoin [q'dZ0In] *v.* тутумдаш бол, танапташ бол
adjourn [q'dZq:n] *v.* кийинкиге калтыр
adjudge [q'dZAdZ] *v.* күнөөлү деп тап
adjunct ['xdZANkt] *n.* толуктоо
adjure [q'dZuq] *v.* 1. дубалап сал, арба; 2. жалын, жалбар
adjust to [q'dZAst] *v.* 1. көн, көнүк; 2. ылайыкта
adjustment [q'dZAstmqnt] *n.* көнүү
administer [qd'mInIstq] *n.* башкаруу, башкаруучулук
administration [qd"mInIs'treIS(q)n] *n.* администрация, акимчилик
administrative [qd'mInIstrqtIv] *adj.* административдик, акимдик
administrator [qd'mInIstreItq] *n.* администратор, аким
admire [qd'maIq] *v.* суктан
admirer [qd'maIqrq] *n.* күйөрман
admissible [qd'mIsqbl] *adj.* алгылыктуу, кабыл алына турган
admission [qd'mIS(q)n] *n.* кирүү
admit (to) [qd'mIt] *v.* уруксат кыл, жол бер
admittance [qd'mItqns] *n.* кирүү
admonish [qd'm0nIS] *v.* сөк
admonition ["xdmqnIS(q)n] *n.* сөгүш
adolescent ["xd0(u)'lesnt] *n.* өспүрүм
adopt [q'd0pt] *v.* бала кылып ал, бала кылып асыра
adoption [q'd0pS(q)n] *n.* асыроо
adoptive [q'd0ptIv] *adj.* асыранды
adoration ["xd0:'reIS(q)n] *n.* өтө жакшы көрүү
adore [q'd0:] *v.* өтө жакшы көр
adorn [q'd0:n] *v.* кооздо, жасалгала
adroit [q'dr0It] *adj.* шамдагай, өнөрлүү
adroitness [q'dr0ItnIs] *n.* маштык

adult ['xdAlt] *n.* чоңдор, бойго жеткендер

advance [qd'vQ:ns] *n.* 1. жылуу, илгерилөө, алга жылыш; 2. аванс, ссуда; *v.* 1. алга жыл, илгери жыл; 2. авансыла, ссуда бер

advanced [qd'vQ:nst] *adj.* артыкчылыктуу

advancement [qd'vQ:nsmqnt] *n.* илгерилөө, алга жылуу

advantage [qd'vQ:ntIdZ] *n.* 1. пайда, киреше; 2. артыкчылык

advantageous ["xdvqn'teIdZqs] *adj.* пайдалуу, ыңгайлуу, кирешелүү

adventure [qd'ventSq] *n.* баштан өткөн окуя, укмуштуу окуя

adventurous [qd'ventSqrqs] *adj.* жүрөктүү, кайраттуу, тайманбас

adverb ['xdvq:b] *n.* тактооч

adverbial [qd'vq:bjql] *adj.* тактоочтук

adversary ['xdvqs(q)rI] *n.* каршы жак

adversity [qd'vq:sItI] *n.* кырсык, балакет

advertize ['xdvqtaIz] *v.* жарыяла, жарыя кыл, реклама кыл

advertizement [qd'vq:tIzmqnt] *n.* жарыя, реклама, жарнак

advice [qd'vaIs] *n.* кеңеш, совет

advisable [qd'vaIzqbl] *adj.* пайдалуу, жөндүү

advise [qd'vaIz] *v.* кеңеш бер, жол көрсөт

advisor [qd'vaIzq] *n.* кеңешчи

advocate ['xdvqkIt] *n.* адвокат, актооч

aerate ['eIqreIt] *v.* 1. газда; 2. желдет, шамалдат

aerated ['eIqreItid] *adj.* газдалган

aesthete ['FqrIql] *n.* эстетика

aesthetic [i:s'TetIk] *adj.* эстетикалык

afar [q'fQ:] *adv.* алыска, алыста, алыс, алыстан

affability ["xfq'bIlItI] *n.* кабагы ачыктык

affable ['xfqbl] *adj.* жылуу жүздүү

affair [q'fFq] *n.* 1. иш; 2. **(also love)** сүйүүлүк катнаш; махабат

affect [q'fekt] *v.* чырпып өт, тийип өт

affectation ["xfek'teIS(q)n] *n.* анткорлук, бөөштүк, экиленүү

affected [q'fektId] *adj.* аффектирдик, кылыктуу, чоюлган

affection [q'fekS(q)n] *n.* махабат, мээрим

affectionate [q'fekS(q)nIt] *adj.* мээримдүү

affirm [q'fq:m] *v.* бекит, ыраста

affirmation ["xfq:'meIS(q)n] *n.* бекитүү, ырастоо
affix I ['xfIks] *n.* аффикс
affix II [q'fIks] *v.* бекит, ыраста
afforest [x'f0rIst] *v.* токой өстүр
afforestation [x"f0rIs'teIS(q)n] *n.* токой өстүрүү, токой тигүү
afloat [q'flout] *adv.* сууда
afoot [q'fut] *adj./adv.* жөө
afore [q'f0:] *adv.* көрсөтүлгөн
aforesaid [q'f0:sed] *adj.* жогоруда айтылган
afraid [q'freId] *adj.* корккон, чочуган түрдө
afresh [q'freS] *adj.* кайтадан, кайта баштан, башынан
Africa ['xfrIkq] *geog.* Африка
African ['xfrIkqn] *adj.* Африкалык
after ['Q:ftq] *adv.* 1. кийин, анан; 2. удаа эле, изи менен
afternoon ['Q:ftq'nu:n] *n.* түштөн кийин
afterwards ['Q:ftqwqdz] *adv.* андан кийин, кийин
again [q'gen] *adv.* кайрадан, кайтадан, кайра башынан, дагы
against [q'genst] *prep.* каршы
age [eIdZ] *n.* жаш, курак
agency ['eIdZ(q)nsI] *n.* агентство
agenda [q'dZendq] *n.* күн тартиби
agent ['eIdZ(q)nt] *n.* 1. агент; 2. ишкер, ишмер
aggravate ['xgrqveIt] *v.* 1. курчут; 2. начарла, начарлан
aggregate ['xgrIgIt] *n.* агрегат
aggression [q'greS(q)n] *n.* агрессия
aggressive [q'gresIv] *adj.* агрессивдүү
aggressor [q'gresq] *n.* агрессор
agile ['xdZaIl] *adj.* камбыл
agility [q'dZIlItI] *n.* камбылдык, чыйрактык
agitate ['xdZIteIt] *v.* 1. агитацияла, үгүттө; 2. козго, толкундат
agitated ['xdZIteItId] *adj.* үгүттөн, толкундан
agitation ["xdZI'teIS(q)n] *n.* 1. агитация, үгүт; 2. толкундануу
agitator ['xdZIteItq] *n.* үгүтчү, үгүтөөчү
ago [q'gou] *adv.* мурда, эбак, алда качан
agonize ['xgqnaIz] *v.* кыйнал, оору
agony ['xgqnI] *n.* азап, кыйноо

agrarian [q'grFqrIqn] *adj.* агрардык

agree [q'gri:] *v.* келиш, макулдаш

agreement [q'gri:mqnt] *n.* келишим

agricultural ["xgrI'kAltSqr(q)l] *adj.* айыл чарбалык, дыйканчылык

agriculture ['xgrIkAltSq] *n.* айыл чарбасы

agronomics ["xgrq'nOmIks] *n.* агрономия

agronomist [qg'rOnqmIst] *n.* агроном

ahead [q'hed] *adv.* алга, алды жакта

aid [eId] *n.* жардам, көмөк; *v.* жардам бер, көмөк көрсөт, жардамдаш, көмөктөш

AIDS [eIdz] *n.* СПИД

aim [eIm] *n.* максат; *v.* 1. мээле, шыкаала; 2. максат кыл

air [Fq] *n.* аба; ♦ **air crash** авиакатастрофа; **air mail** авиапочта; 1. өң, ыраң, түс; 2. түр айырмачылык; (**ventilate)** *v.* шамалдат, шамалга кургат; **air conditioner** кондиционер

aircraft ['FqkrQ:ft] *n.* самолёт, учак

airfield ['eqfi:ld] *n.* аба майдан

airline ['FqlaIn] *n.* аба жол, авиакомпания

airman ['Fqmxn] *n.* учкуч

airplane ['FqpleIn] *n.* самолёт, учак

airport ['FqpO:t] *n.* аэропорт

airways ['eqweIz] *n.* аба жолдору

alarm [q'lQ:m] *v.* дүрбөт; *n.* дүрбөлөң, тревога

alarm clock [q'lQ:mklOk] *n.* будильник, ойготкуч саат

alarmist [q'lQ:mIst] *n.* дүрбөлөңчү

alas [q'lxs] *adv.* атаганат

Albanian [xl'beInjqn] *n.* Албан; *adj.* албандык

album ['xlbqm] *n.* альбом

alcohol ['xlkqhOl] *n.* алкоголь; арак

alcoholic I ['xlkqhOlik] *n.* алкоголь; *adj.* алкоголдуу

alcoholic II ['xlkqhOlik] *n.* алкаш, араккеч

alert [q'lq:t] *n.* дүрбөлөң, тревога *v.* эскерт

alfalfa [xl'fxlfq] *n.* беде

algae ['xldZi:] *n.* балыр

algebra ['xldZIbrq] *n.* алгебра

algebraic ["xldZI'breIIk] *adj.* алгебралык

alibi ['xlIbaI] *n.* алиби

alien ['eIlIqn] *n.* 1. бөтөн, чоочун; 2. башка жерлик, жат жерлик, башка өлкөлүк

alight [q'laIt] *v.* түш, чык

align [q'laIn] *v.* түздө, туурала

alike [q'laIk] *adj.* окшош, бирдей

alimony ['xlImqnI] *n.* алимент

alive [q'laIv] *adj.* тирүү, жандуу

all [0:l] *n.* баары, баардыгы; ♦ **he lost his all** ал колунда бар нерселердин баарын жоготту; *pro.* **(everybody, everything)** баары, баарысы, бардыгы; **all of us** биз баарыбыз; **all together now!** эми баардыгыбыз тең!; **above all** а дегенде, баарынан мурда; **he came after all.** ошондой болсо да, ал келди го; **not at all** такыр, таптакыр; **they did not know what to do at all** алар таптакыр эмне кылышты билишпеди; **he has no money at all** анда таптакыр акча жок; **you have eaten nothing at all** сиз такыр эч нерсе жебедиңиз; **for all I know he may be dead** мен билишимче, ал өлгөн болуш керек; *adj.* бүт, баардык, бою; **all his life** өзүнүн бүт жашоосунда; **all day long** күнү бою; **all the time** дайыма; **for all his wealth** анын бардык байлыгына карабастан; **in all fairness** колун жүрөгүнө коюп; *adv.* **(quite)** такыр, таптакыр, абдан, толук; **she was (dressed) all in black** ал таптакыр кара кийинген; **I got all excited** мен абдан толкунданып жатам; **all along the road** бардык жолдо; **all around** бардык жерде; **she did it all by herself** мунун баарын өзү жасаган; **he went all out to win** ал жеңиш үчүн баарын жасады; **all over the room** бардык бөлмөлөрдө; **all the world over** дүйнө жүзүндө; **it's all over, up with him** аны менен баары бүттү; **all over again** кайрадан; **all right (satisfactory)** макул, жакшы, дурус; **is the coffee all right?** кофе жакшы бекен?; **we got back all right** биз сак-саламат кайтып келдик; **(in replies)** жакшы; **all the better** андан жакшы; **it's all to the good** жакшы нерселер үчүн; **you're all wrong** сиздики таптакыр туура эмес; **all kinds of things** баардык ар кандай, ар түрдүү нерселер; **all-embracing, comprehensive** бардыгын ичине алуучу; **allhands evolution** ашар; **all-powerful** чектелбеген бийликтүү; **all-round, thorough**, **detailed** бардык жагынан

allegorical ["xle'g0rIk(ql)] *adj.* аллегориялык, кайманалуу

allegory ['xlIgqrI] *n.* аллегория, каймана сөз
allergy ['xlqGI] *n.* аллергия
alley ['xlI] *n.* 1. чолок көчө, кыска көчө; 2. аллея, буйтка, буйткалуу көчө
alliance [q'laIqns] *n.* союз
allocate ['xlqukeIt] *v.* жумша, орундаштыр
allocation ["xlqukeIS(q)n] *n.* жумшоо, орундаштыруу
allot [q'lPt] *v.* жумша
allotment [q'l0tmqnt] *n.* үлүш, үлүш бөлүп берүү
allow [q'lau] *v.* уруксат кыл, уруксат бер
allowance [q'lauqns] *n.* каржы
alloy ['xl0I] *adj.* эритинди
allure [q'ljuq] *v.* кызыктыр, тарт, үндө
allusion [q'lu:Z(q)n] *n.* каңкуу
ally I [q'laI] *v.* 1. бириктир 2. бирик
ally II ['xlaI] *n.* союздаш
almanac ['0:lmqnxk] *n.* альманах
almond ['Q:mqnd] *n.* бадам
almost ['0:lmqust] *adv.* эле, жакын, дээрлик
alms ['Q:mz] *n.* кайыр, садага, зекет
almshouse ['Q:mzhaus] *n.* карылар үйү
alone [q'lqun] *adj.* бирөө, жалгыз, жеке
along [q'l0N] *adv.* бойлой, жээктеп
alongside [q"l0N'saId] *adv.* катар, жанаша
aloof [q'lu:f] *v.* чоочурка
aloud [q'laud] *adv.* угуза, үн чыгарып
alphabet ['xlfqbet] *n.* алфавит
alphabetical ["xlfq'betIk(q)l] *adj.* алфавиттик тартипте
Alpine ['xlpaIn] *adj.* Альп
Alps [xlps] *n.* Альп
already [0:l'redI] *adv.* эчак, небак, мурда, эмдигиче
also ['0:lsou] *adv.* да, дагы, деле
altar ['0:ltq] *n.* 1. алтарь; 2. так; *v.* түр+ өзгөр
alteration ["0:ltq'reIS(q)n] *n.* өзгөрүү
altercate ['0:ltqkeIt] *v.* чатакташ, уруш
altercation ["0:ltq:'keIS(q)n] *n.* талаш, чыр-чатак

altered ['0:ltqd] *v.* өзгөр

alternate ['0:ltq:neIt] *v.* алмаш, кезектеш *adj.* **[0:l'tq:nIt]** алмашма, кезектешме

alternation ["0:ltq:'neIS(q)n] *n.* кезектешүү, алмашуу

alternative [0:l'tq:nqtIv] *n.* альтернатива; *adj.* альтернативалык

although [0:l'Dou] *conj.* да, карабастан

altimeter ['xltImi:tq] *n.* бийиктикти өлчөөчү курал

altitude ['xltItju:d] *n.* бийиктик

alum ['xlqm] *n.* квасц

aluminium ["xlju'mInjqm] *n.* алюминий *adj.* алюминийлүү

always ['0:lwqz] *adv.* дайыма, ар дайым, ар качан, такай

amalgamate [q'mxlgqmeIt] *v.* ирилештир

amateur ['xmqtq:] *n.* сүйүүчү, жакшы көрүүчү

amaze [q'meIz] *v.* таң кал, айраң кал, таң калтыр

amazement [q'meIzmqnt] *n.* таң, таң калуу

ambassador [xm'bxsqdq] *n.* элчи, посол

amber ['xmbq] *n.* акак, янтарь

ambidextrous ["xmbI'dekstrqs] эки колу менен жасай ала тургандык

ambiguity ["xmbI'gju:ItI] *n.* эки учтуулук, түшүнбөөчүлүк

ambition [xm'bIS(q)n] *n.* амбиция

ambitious [xm'bISqs] *adj.* атакты сүйүүчү, атакты жакшы көрүүчү

ambler ['xmblq] *n.* жорго

ambulance ['xmbjulqns] *n.* тез жардам машинасы

ambush ['xmbVS] *n.* буктурма; *v.* буктурмала

amend [q'mend] *v.* 1. оңдо, туурала; 2. жакшырт

amendment [q'mendmqnt] *n.* оңдоо, тууралоо

American [q'merIkqn] *adj.* америкалык; ♦ **American studies** американы таанып билүү, американы окуу

amiability ["eImjq'bIlItI] *n.* ак көңүлдүүлүк

amiable ['eImIqb(q)l] *adj.* боорукер

amicable ['xmIkqbl] *adj.* досторчо, ынактарча

amiss [q'mIs] *adj.* туура эмес

amity ['xmItI] *n.* достук, достук катнаш

amnesty ['xmnistI] *n.* амнистия, мунапыс, кечирүү

amnesty ['xmnistI] *v.* амнистияла, кечир, мунапыс бер

among [q'mAN)] *prep.* арасында

amoral [ei'mOrql] *adj.* моралсыз, ахлаксыз

amorous ['xmqrqs] *adj.* тез сүйүүчү

amount [q'maunt] *n.* нак акча; *v.* болуп чык, түз

ampere ['xmpFq] *n.* ампер

amphibian [xm'fIbIqn] *n.* амфибия; *n./adj.* жерде-суудa жашоочу

amplitude ['xmplItju:d] *n.* 1. амплитуда; 2. молдук, кенендик, байлык

amputate ['xmpjuteit] *v.* ампутацияла, кес

amputation ["xmpju'teiS(q)n] *n.* ампутация

amulet ['xmjVlIt, 'xmjVlet] *n.* тумар

amuse [q'mju:z] *v.* жыргат, эриккенди жаз

amusement [q'mju:zmqnt] *n.* жыргалчылык

amusing [q'mju:zIN] *adj.* жыргалдуу, тамашалуу, күлкүлүү

an [xn, qn] *pro.* бир

anaemia [q'ni:mjq] *n.* аз кандуулук, каны аздык

anaemic [q'ni:mIk] *adj.* аз кандуу, каны аз

analogous [q'nxlqgqs] *adj.* окшош, кебетелеш, түрдөш

analogy [q'nxlqdZI] *n.* аналогия

analyze ['xnqlaIz] *v.* талда, ылга, анализде

analysis [q'nxlqsIs] *n.* анализ, талдоо

analytic(al) ["xnq'lItIk(ql)] *adj.* аналитикалык

anarchic(al) [x'nQ:kIk(ql)] *adj.* анархиялык

anarchist ['xnqkIst] *n.* анархист

anarchy ['xnqkI] *n.* анархия; *adj.* өкмөтсүздүк, баш аламандык, башсыздык, чаржайыттык

anatomic(al) ["xnq'tOmIk(q)l] *adj.* анатомиялык

anatomy [q'nxtqmI] *n.* анатомия

ancestors ['xnsestqz] *n.* ата-бабалар

ancient ['eInS(q)nt] *adj.* байыркы, эзелки, мурунку

and [xnd, qnd] *conj.* 1. жана, менен; **bread and butter** нан жана май, нан май менен; **the doctor and his wife came** доктор жана аялы келди, доктор аялы менен келди; **you and I** сиз жана мен, мен сиз менен; **they walked two and two** алар эки-экиден басышты; 2.

(in order to) try and find out билгенге аракеттен; **wait and see!** күтө туруңуз, анан көрөсүз! 3. **(adversative)** а; **I shall go, and you stay here** мен барам, а сиз бул жерде каласыз. 4. **(emphatic)** ошондо да, анда да, анын үстүнө, антсе да

anecdote ['xnIkdout] *n.* анекдот

anew [q'nju:] *adj.* жаңыдан, кайрадан

angel ['eIndZql] *n.* периште

anger ['xngq] *n.* ачуу, каар; *v.* ачуулант, ачуусун келтир

angle ['xNgl] *n.* бурч, булуң

angry ['xNgrI] *adj.* ачуулуу, каардуу; **I was angry with him for going** аны менен барганыма ачууландым; **she got extremely angry** ал өтө ачууланды.

anguish ['xNgwIS] *n.* кусалык

animal ['xnIm(q)l] *n.* айбан, жаныбар, айбандар дүйнөсү

animate ['xnImIt] *v.* тирилт, жандандыр

animosity ["xnI'mPsItI] *n.* кастык

annex [q'neks] *v.* аннексияла, анексия кыл

annexation ["xnek'seIS(q)n] *n.* 1. аннексия; 2. кошуу, бириктирүү

annihilate [q'naIqleIt] *v.* кыйрат; кыйратыл

annihilated [q'naIqleItId] *v.* кыйратыл

anniversary ["xnI'vq:s(q)rI] *n.* юбилей, жылдык

annotate ['xno(u)teIt] *v.* аннотация түз

announce [q'nauns] *v.* анонста, жарыяла; билдир

announcement [q'naunsmqnt] *n.* кулактандыруу, жарыя

annoy [q'nOI] *v.* 1. зериктир; 2. ызаала, ызаа кыл; 3. кыжырлант

annoyance [q'nOIqns] *n.* ызаа

annoyed [q'nOId] *v.* кыжырлан

annoying [q'nOIIN] *adj.* кыжырлуу

annual ['xnjuql] *adv.* жылдык, жылда, ар жылы

anomalous [q'nOmqlqs] *adj.* аномалиялык

anomaly [q'nOmqlI] *n.* аномалия

anonymous [q'nOnImqs] *adj.* анонимдүү, тоголок, туюк, жашыруун

another [q'nADq] *pron./adj.* 1. (**additional**) дагы; **another cup of tea?** дагы бир чыны чай?; 2. **(similar) such another as I** ошондой;

you're another! өзүң ошондойсуң!; 3. (**different**) башка, бөлөк; **another time** башка жолу

answer ['Q:nsq] *v.* жооп бер; *n.* жооп

ant [xnt] *n.* кумурска

Antarctic [xnt'Q:ktIk] *adj.* Антарктикалык

Antarctica [xn'tQ:ktIkq] *n.* Антарктика

antelope ['xntIlqVp] *n.* жейрен

antenna [xn'tenq] *n.* антенна; *adj.* антенналуу

anthem ['xnTqm] *n.* гимн

anthology [xn'TPlqdZI] *n.* жыйнак

anthrax ['xnTrxks] *n.* күйдүргү

anthropology ["xnTrq'pOlqdZI] *n.* антропология

anti ['xntI] *pref.* анти. . . , ка каршы . . .

antipathetic ["xntIpq'TetIk] *n.* кайдыгер

antipathy [xn'tIpqTI] *n.* антипатия, жийиркенткичтик

antiquarian ["xntI'kwFqrIqn] *adj.* антиквардык

antiquary ['xntIkwqrI] *n.* антиквар

antiquity [xn'tIkwItI] *n.* эчаккылык, байыркылык

antler ['xntlq] *n.* мүйүз (бугу)

antonym ['xntqnIm] *n.* антоним

anvil ['xnvIl] *n.* дөшү

anxiety [xN'zaIqtI] 1. *n.* чочуу, тынчсыздануу, чочулоо; 2. **(desire, keenness)** каалоо, тилек; 3. **(cares, worries)** камкордук

anxiety [xN'zaIqtI] *n.* түйшүк

anxious ['xNkSqs] *adj.* 1. **(worried, uneasy)** тынчсызданган; кам көргөн, кам жеген, бушайман; 2. **(causing anxiety)** тынчы кеткен, тынчы жок; 3. **(keen, desirous)** бир нерсени абдан каалоо; **I am anxious to see him** мен аны абдан көргүм келет

any ['enI] *pro.* кимдир, кимдир бирөө, эмне болсо да, эмне болбосун; *adv.* бирөө, бирөөлөр, кимдир бирөө, эмне болсо да, эмне болбосун; кандайдыр

anybody ['enI"bOdI] *n./pro.* 1. бирөө, ким бирөө, кимдир бирөө; **did you meet anybody?** сиз бирөөгө жолуктуңузбу?; **if anybody rings, don't answer** эгер кимдир бирөө чалса, жооп бербе; **is this anybody's seat?** бул орун бошпу?; 2. **(in negative sentences)** эч ким; **I didn't speak to anybody** мен эч ким менен сүйлөшпөдүм. 3. **(anybody at all; no matter who)** ким болсо дагы; **anybody will tell**

you ким болсо дагы сизге айтат; **anybody else** дагы ким; **he speaks better than anybody** ал бардыгынан жакшы сүйлөйт; **he loved her more than anybody** ал аны бардыгынан жакшы көрчү; 4. **(person of note)** белгилүү адам

anyhow ['enIhau] *adv.* кандайдыр, кандай болсо да

anyone ['enIwAn] *n./pro.* бирөө, ким бирөө, кимдир бирөө

anything ['enITIN] *n./pro.* эмне, эмне болсо да

anywhere ['enIwFq] *adv.* кайдадыр бир жерде

apart [q'pQ:t] *v.* ажыраш; *adv.* 1. жакка, тарапка; 2. бөлөк, айрым

apartment [q'pQ:tmqnt] *n.* апартамент, кабат үй, квартира

apathy ['xpqTI] *n.* кайдыгерлик

ape [eIp] *n.* маймыл, примат

apologize (to) [q'p0lqdZaIz] *v.* кечирим сура

apology [q'pPlqdZI] *n.* кечирим

apostasy [q'p0stqsI] *n.* динден кайтуучулук

apostate [q'p0stIt] *n.* дининен кайткан адам

apostle [q'p0sl] *n.* апостол

apostrophe [q'p0strqfI] *n.* апостроф

apparatus ["xpq'reItqs] *n.* аппарат; аппаратура; курал-жарак

appeal I [q'pi:l] *v.* апелляция жаз, даттан, арыздан; *n.* апелляция; чакырык, кайрылуу

appeal II [q'pi:l] *v.* өтүн; *n.* өтүнүч

appear [q'pIq] *v.* пайда бол, чыга башта, көрүн

appearance [q'pI(q)r(q)ns] *n.* өң, кебете, көрүнүш

appease [q'pi:z] *v.* соорот

appellant [**q'pelqnt**] *n.* апеллянт

appellation ["xpe'leIS(q)n] *n.* ысым, ат; атама

appendicitis [q"pendI'saItIs] *n.* аппендицит

appendix [q'pendIks] *n.* тиркеме

appetite ['xpItaIt] *n.* табит

applaud [q'pl0:d] *v.* кол чап

applause [q'pl0:z] *n.* кол чабуулар

apple ['xpl] *n.* алма; ♦ **apple tree** алма дарагы

application ["xplI'keIS(q)n] *n.* 1. арыз; 2. өтүнүч, суроо; 3. анкета

apply [q'plaI] *v.* 1. кайрыл, өтүн; 2. жумша

appoint [q'p0Int] *v.* кой, дайында, бекит

appointment [q'p0Intmqnt] *n.* дайындоо, бекитүү

appreciate [q'pri:SIeIt] *v.* баала, ыраазы бол

appreciation [q"pri:SI'eIS(q)n] *n.* баалоо, ыраазы болуу

approach [q'prqutS] *v.* жакында, жакын кел

approbation ["xprq'beIS(q)n] *n.* апробоция, (бекитүү, жашыруу)

approve [q'pru:v] *v.* бекит, ыраста; жакта

approximate [q'pr0ksImIt] *adj.* чамасында, чамалуу

apricot ['eIprIk0t] *n.* өрүк; ♦ **apricot tree** өрүк дарагы; **apricot jam** өрүк кыямы

April ['eIpr(q)l] *n.* Чын куран, Апрель

apron ['eIprqn] *n.* белдемчи

Arab ['xrqb] *n.* Араб

Arabian [q'reIbjqn] *adj.* Араб …

arbiter ['Q:bItq] *n.* арбитр, калыс

arch [Q:tS] *n.* арка; *v.* бүкүрөй; ий

archaeology ["Q:kI'0lqdZI] *n.* археология

archaic [Q:'keIIk] *adj.* байыркы, эзелки

archaism ['Q:keIIzm] *n.* архаизм

architect ['Q:kItekt] *n.* архитектор

architectural ["Q:kI'tektS(q)rql] *adj.* архитектуралык

architecture ['Q:kItektSq] *n.* архитектура

archives ['Q:kaIwz] *n.* архив

Arctic ['Q:ktIk] *n.* Арктика; *adj.* Арктикалык

ardent [' Q:dqnt] *adj.* кайраткер, курч

area ['FqrIq] *n.* аянт, зона, область, сфера

arena [q'ri:nq] *n.* арена

argue ['Q:gju:] *v.* аргумент келтир, далил келтир, талаш

argument ['Q:gjumqnt] *n.* аргумент, далил, талаш

argumentation ["Q:gjVmen'teISn] *n.* далил

argumentative ["Q:gjV'mentqtIv] *adj.* долу

arid ['xrId] *adj.* кургак

arise [q'raIz] *v.* чык, пайда бол

aristocracy ["xrIs't0krqsI] *n.* аристократия, ак сөөктөр

aristocrat ['xrIstqkrxt] *n.* аристократ, ак сөөк

arithmetic [q'rITmqtIk] *n.* арифметика

arm I [Q:m] *n.* кол; ♦ **arm band** кол таңгыч; **armchair, easychair** кресло

arm II [Q:m] *v.* куралдан, куралдандыр, курал менен жабдын

armament ['Q:mqmqnt] *n.* курал

armature ['Q:mqtjuq] *n.* арматура; *adj.* арматуралуу

armed ['Q:md] *adj.* куралчан

Armenia [Q:'mi:njq] *n.* Армения

Armenian [Q:'mi:njqn] *adj.* Армияндык

armful [Q:mful] *n.* кучак

armor ['Q:mq] *n.* 1. курал-жарак, жабдык; 2. соот, чарайна

armpit ['Q:mpIt] *n.* колтук

army ['Q:mI] *n.* армия, аскер

aromatic ["xrq(u)'mxtIk] *adj.* атыр жыттуу, жыпар жыттуу

around [q'raund] *adj.* айлана, тегерек

around [q'raund] *prep.* айланасы, тегереги

arouse [q'raVz] *v.* дүүлүктүр

arrange [q'reIndZ] *v.* 1. (**put in order)** орду-ордуна кой, жайгаштыр, тартипке келтир; **she was arranging flowers** ал гүлдөрдү жайгаштырды. 2. (**put in a certain order, group)** группала, тактап кой, жай-жайына кой; **arranged in alphabetical order** алфавиттик тартипте коюлган, жайгаштырылган; **he arranged books on the shelves** ал китептерди текчеге жайгаштырды; 3. **(settle)** жайлаштыр. 4. (**organize)** уюштур; **(prepare)** даярда; 5. аранжировка кыл; 6. макулдаш, келиш; **I arranged with my friend to go to the theater** досум менен театрга барууга макулдаштык, биз, досум экөөбүз театрга барууга келиштик.

arrangement [q'reIndZmqnt] *n.* 1. жайгаштыруу; 2. аранжировка

array [q'reI] *v.* жасан

arrears [q'rIqz] *n.* артта калуу, калып калуу

arrest [q'rest] *v.* кама, камакка ал; *n.* арест, камак

arrival [q'raIv(q)l] *n.* келүү, жетүү

arrive [q'raIv] *v.* 1. кел, жет; 2. учуп кел, учуп жет; з. машина/учак/поезд менен кел/жет

arrived [q'raIvd] *v.* жет

arrogance ['xrqgqns] *n.* көпкөлөңдүк

arrogant ['xrqgqnt] *adj.* көпкөн, кербезденген, көпкөлөң

arrow ['xrou] *n.* жаа, жебе

arsenal ['Q:sInl] *n.* арсенал

arsenic ['Q:snIk] *n.* мышяк

arsonist [' Q:snIst] *adj.* жандыруучу

art [Q:t] *n.* искусство; ♦ **art gallery** сүрөттөр галереясы; **art historian** искусство тарыхчысы

artery ['Q:tqrI] *n.* артерия

article ['Q:tIkl] *n.* макала

articulate [Q:'tIkjuleIt] *v.* айт, сүйлө

artificial I ["Q:tI'fIS(q)l] *adj.* жасалма, боёмо

artificial II *adj.* анткор; *adv.* калп эле, кара күчкө

artillerist [Q:'tIlqrIst] *n.* замбирекчи

artillery [Q:'tIlqrI] *n.* артиллерия; *adj.* артиллериялуу

artist ['Q:tIst] *n.* артист, сүрөтчү

artistic [Q:'tIstIk] *adj.* артисттик, көркөм, чыгармачыл

artitude ['Q:tItjud] *n.* шык

artless ['Q:tlIs] *adj.* табигыйлык, жасалма эместик

as [xz, qz] *adv./conj.* 1. **(comparison or conformity)** ушундай, ошондой, -тай, -дей; **as follows** ушундай түрдө; **such countries as Spain** Испания мамлекетиндей; **he is as clever as she** ал андай эле акылдуу; **as quickly as possible** болушунча эртерээк; **as usual** күндөгүдөй, адаттагыдай; 2. **(capacity or category)** катары сана, деп эсепте; **I regard him as a fool** мен аны жинди деп санайм; **I said it as a joke** мен аны тамаша катары айттым; 3. качан; **(temporal) (just)** качан …**as I reached the door** качан мен эшикке келгенде; **as he was still taking off his coat, he…** качан ал пальтосун чечип жатканда, ал … 4. **(causative)** эгер, эгерде; 5. **as far as I know** менин билишимче; **as much as** канча болсо, ошончо; **as far as here, up to here** бул жерге чейин, дейре; **as far as, so far as** канчалык; **as if, as though** окшоп, сыяктанып, өңдөнүп, -дай болуп

ascent [q'sent] *n.* жогорулаш

ascetic [q'setIk] *n.* аскет; *adj.* аскетикалык

ash [xS] *n.* күл

ashamed [q'SeImd] *n.* уялуу

ashtray ['xStreI] *n.* күл түшүргүч

Asia ['eISq] *n.* Азия

Asian ['eIS(q)n] *n.* Азиат; *adj.* Азиялык

ask [Q:sk] *v.* 1. сура **(enquire) he was asked his name** анын фамилиясын сурашты; **he asked me the time** ал менден убакытты сурады; 2. **(pose): ask a question** суроо сура, суроо бер. 3. **(request permission): he asked to leave the room** ал бөлмөдөн чыгып кетүүнү сурады; 4. **(request)** сура, өтүн; **may I ask you a favor?** жардам сурасам болобу? 5. **(charge)** үчүн сура; **he asked a high price** ал кымбатка сурады

asp (snake) [xsp] *n.* аспид

aspect ['xspekt] *n.* аспект

asphalt ['xsfxlt] *n.* асфальт; *v.* асфальтта

aspiration ["xspI'reIS(q)n] *n.* умтулуш

aspire [qs'paIq] *v.* умтул, тырыш

ass I [xs] *n.* эшек

ass II [xs] *n.* көчүк

assailant [q'seIlent] *n.* качыруучу, кол салуучу

assault [q's0:lt] *n.* чабуул; *v.* кол сал

assemble [q'sembl] *v.* жыйна, чогул, үйүл, чогулт

assembled [q'sembld] *v.* чогул

assembly [q'semblI] *n.* ассамблея; ♦ **assembly hall** актовый зал, жыйын залы

assert [q'sE:t] *v.* бекит

asset ['xset] *n.* баалуулук

assiduity ["xsI'dju:ItI] *n.* ынтаа, тырыштык, кунт

assign [q'saIn] *v.* бер, колуна бер

assignment [q'saInmqnt] *n.* тапшырма

assimilate [q'sImIleIt] *v.* ассимиляция кыл

assist [q'sIst] *v.* көмөктөш, көмөк көрсөт

assistant [q'sIst(q)ns] *n.* көмөкчү, жардамчы

associate [q'squSIIt] *v.* 1. бириктир, кош, 2. байланыш, байланыштыр; 3. ула, жалга, улаштыр; 4. катыш, катташ

association [q"squsI'eIS(q)n] *n.* ассоциация, бирикме, союз

assortment [q's0:tmqnt] *n.* ассорти, ассортимент

assume [q'sju:m] *v.* божомолдо

assumed [q'sju:md] *adj.* жасалма, анткор

assumption [q'sAmpS(q)n] *n.* өзүнө алуу

assurance [q'Suqr(q)ns] *n.* ишеним, ишенич

assure (of) [q'Suq] *v.* ишендир, ынандыр, тастыкта

assured [q'SVqd] *v.* камсыздан

astonished [q'stOnISt] *adj.* таңыркаган

astonishment [qs'tOnISmqnt] *n.* таңыркоо

astray [q'streI] *adj.* адашкан

astronaut ["xstrq'nO:t] *n.* космонавт

astronomy [qs'trOnqmI] *n.* астрономия

asylum [q'saIlqm] *n.* башпаанек

at [xt, qt] *prep.* 1. -та, -да, жанында; **at the university** университетте; **at home** үйдө; **at sea** деңизде; **at school** мектепте; **at the station** бекетте; **at the gates** дарбазада; 2. **(denoting motion or direction): he tapped at the window** ал айнекти чертти; **he sat down at the table** ал үстөлгө олтурду; **he arrived at the station** ал бекетке келди; 3. **(denoting time or order): at night** түндө; **at present** азыркы убакта; **at 2 o'clock** саат экиде; **at half-past 2** саат эки жарымда; 4. **(of activity, state, manner, rate): at work** иште; ♦ **at a considerable price, rather dear** өтө кымбат; **at all** такыр, таптакыр; **at first, in the beginning** алгач, биринчи мертебе, биринчиден; **at full length** созулуп, созула, сулап; **at last, finally, in the end** акырында, аягында, соңунда; **at once** бирден бир, бир эле жолкуда; **at random, by guesswork** тобокелге салып, ар кайсы жеринен, баш аягынан; **at the proper time, at the normal time, in time** убагында, маалында; **at night** түндө; **at noon** түштө; **at what time, when** *adv.* качанда

atheism ['eITIIzm] *n.* атеизм, динсиздик

atheist ['eITIIst] *n.* кудайсыз, атеист, динсиз киши

athlete ['xTli:t] *n.* атлет

athletic [xT'letIk] *adj.* атлетикалык

athletics [xT'letIks] *n.* атлетика

atmosphere ['xtmqsfIq] *n.* атмосфера, аба

atom ['xtqm] *n.* атом

atomic [q'tOmIk] *adj.* атомдук

atrocity [q'trOsitI] *n.* жапайычылык

attached [q'txtSt] *v.* байлан, тиркел

attachment [q'txtSmqnt] *n.* тиркеме, байлануу

attack [q'txk] *n.* атака, чабуул

attack *v.* атакала, атака жаса/кыл, кол сал, качыр

attacker [q'txkq] *n.* кол салуучу

attempt [q'tempt] *v.* аракеттен

attend [q'tend] *v.* катыш

attendance [q'tendqns] *n.* катышуу

attendant [q'tendqnt] *n.* кызматкер, тейлөөчү

attention [q'tenS(q)n] *n.* ыкылас, ынтаа, назар, көңүл, көңүл бөлгөндүк

attentive [q'tentIv] *adj.* камылгалуу, ыкыластуу, ынталуу

attentively [q'tentIvlI] *adv.* дыкаттык менен

attest I [q'test] *v.* күбөлөндүр

attest II [q'test] *v.* аттестацияла, аттестация кыл, аттестациядан өткөр

attestation ["xtes'teIS(q)n] *n.* аттестация

attic ['xtIk] *n.* чатыр

attitude ['xtItju:d] *n.* мамиле, карым-катнаш

attract [q'trxkt] *v.* өзүңө тарт

attraction [q'trxkS(q)n] *n.* 1. өзүнө тартуу; 2. аттракцион

attractive [q'trxktIv] *adj.* татынакай

attractiveness [q'trxktIvnqs] *n.* сулуулук

attribute ['xtrIbju:t] *n.* атрибут, касиет

auction ['0:kS(q)n] *n.* аукцион; *adj.* аукциондук

auditory ['0:dItqrI] *adj.* угуу, угуучу

auger ['0:gq] *n.* бурама, бургу, бурoo

August ['0:gqst] *n.* Баш оона, Август

aunt ['Q:nt] *n.* тай эже

Australia [0:s'treIljq] *geog.* Австралия

Australian [0s'treIljqn] *adj.* Австралиялык

Austria ['0:strIq] *geog.* Австрия

Austrian ['0strIqn] *adj.* Австриялык

author ['0:Tq] *n.* автор

authoritative [0:'T0rIt(q)tIv] *adj.* авторитеттүү, беделдүү, абыройлуу

authoritative [0:'TPrItqtIv] *adj.* бийликчил

authority [0:'T0rItI] *n.* 1. кадыр-барк, абырой; 2. бийлик

authorization ["0:TqraI'zeIS(q)n] *n.* автордоштуруу
authorize ['0:TqraIz] *v.* автордоштур
authorized ['0:TqraIzd] *adj.* автордошкон
authorship ['0:TqSIp] *n.* автордук
autobiographic ['0:tq(u)"baIq(u)'grxfIk] *adj.* автобиографиялык
autobiography ["0:tq(u)baI'qgrqfI] *n.* өмүр баян
autocractic ["0:tq'krxtIk] *adj.* жеке бийлөөчү
autocracy [0:'tPkrqsI] *n.* өктөмдүк
autograph ['0:tqgrQ:f] *n.* автограф
automatic ["0:tq'mxtIk] *adj.* автоматикалык, өзүн-өзү башкаруучу
automation ["0:tq'meIS(q)n] *n.* автоматизация, автоматика
automaton [0:'t0mqt(q)n] *n.* автомат
autonomous [0't0nqmqs] *adj.* автономдук
autonomy [0:'t0nqmI] *n.* автономия
autumn[B] ['0:tqm] *n.* күз
auxiliary [0:g'zIljqrI] *adj.* жардамчы, көмөкчү
avalanche ['xvqlQ:nC] *n.* көчкү
avenge [q'vendZ] *v.* өч ал, кек ал
avenger [q'vendZq] *n.* өч алуучу, кек алуучу
avenue ['xvInju:] *n.* бульвар
average ['xvqrIdZ] *adj.* орточо, орто
aversion [q'vq:S(q)n] *n.* жийиркенүү, эң жаман көрүү
aviation ["eIvI'eIS(q)n] *n.* авиация
avoid [q'v0Id] *v.* четте, кач
awake [q'weIk] *v.* 1. ойгон; 2. ойгот, тургуз
award [q'w0:d] *n.* сыйлоо, ыйгар; *v.* сыйла, сыйлык бер
aware [q'wFq] *adj.* сезимдүү
awareness [q'wFqnIs] *n.* аң сезим
away [q'weI] *adv.* алыс, ыраак
awful ['0:fFul] *adv.* начар, жагымсыз; өтө эле коркунучутуу
awfully ['0:fFulI] *adv.* өлгүдөй, иттей
awkward ['0:kwqd] *adj.* оңтойсуз, ыңгайсыз, жайсыз
awl [0:l] *n.* шибеге
axe [xks] *n.* балта

axle [' xksl] *n.* ийик
Azerbaijan ["Q:zqbaI'dZQ:n] *n.* Азербайжан
Azerbaijani(an) ["Q:zqbaI'dZQ:nIqn] *adj.* Азербайжан
azimuth [' xzImqT] *n.* азимут
azure [' xZq] *adj.* көгүлтүр

B

babble ['bxbl] *v.* былдыра, сандыра; *n.* былдыроо; *adj.* былдыраак
babbler ['bxb(q)lq] *n.* сандырак, былдырак
babe [beIb] *n.* кичинекей
baby ['beIbI] *n.* бөбөк, ымыркай, наристе
bachelor I ['bxtS(q)lq] *n.* бойдок
bachelor II ['bxtS(q)lq] *n.* бакалавр
back [bxk]; *v.* артка бурул, артка кайт; *n.* арка, жон; *adv.* арт жак, артка
backbone ['bxkboun] *n.* арка, жон, омуртка
background ['bxkgraund] *n.* арткы план, фон
backing ['bxkIN] *n.* жактоо, таяныч
backpack ['bxkpxk] *n.* рюкзак, жонбаштык
backside ['bxksaId] *n.* уңгу
backstage ['bxksteIdZ] *n.* кулисанын арты
backwards ['bxkwqdz] *adv.* арты менен, артка
bacon ['beIk(q)n] *n.* бэкон
bacteriology [bxk"tIqrI'OlqdZI] *n.* бактериология
bacterium [bxk'tIqrIqm] *n.* бактерия
bad [bxd] *adj.* 1. жаман, начар; 2. сапатсыз ♦ **bad luck** жолу болбоо, ийгилик болбоо
badge [bxdZ] *n.* төөнөгүч
badger ['bxdZq] *n.* кашкулак
badly ['bxdlI] *adv.* жакшы эмес, жаман
badminton [bxdmintqn] *n.* бадминтон
bag [bxg] *n.* баштыкча, сумка; *v.* баштыкка сал, сумкага сал
baggage ['bxgIdZ] *n.* жүк, багаж
baggy ['bxgI] *adj.* көлбөөрүгөн, олчойгон

bail [beIl] *n.* күрөө
bait [beIt] *v.* сапта, сайып кой
bake [beIk] *v.* 1. жап, бышыр; 2. жаса/кыл
baker ['beIkq] *n.* наабайчы
bakery ['beIkqrI] *n.* наабайкана
balance ['bxlqns] *v.* теңде, таразала; *n.* баланс
balcony ['bxlkqnI] *n.* балкон
bald [b0:ld] *adj.* 1. таз; 2. кашка, кашкасы бар (horse)
bale [beIl] *n.* үймөк
ball I [b0:l] *n.* бал (dancing)
ball II [b0:l] *n.* 1. шар 2. топ; 3. түйдөк, түрмөк
ballad ['bxlqd] *n.* баллада
ballerina ["bxlq'ri:nq] *n.* балерина
ballet ['bxleI] *n.* балет; ♦ **ballet dancer** балет бийчиси
balloon[A] **[bq'lu:n]** *n.* шар
ballot ['bxlqt] *adj.* бюллетень
bamboo [bxm'bu:] *n.* бамбук; *adj.* бамбуктуу
ban [bxn] *n.* тыйуу салуу; *v.* тыйуу сал
banal [bq'nQ:l] *adj.* тантык, баналдуу
banana [bq'nQ:nq] *n.* банан
band I [bxnd] *n.* тасма, лента
band II [bxnd] *n.* банда, шайка
band III [bxnd] *n.* боо, топ
band IV [bxnd] *n.* оркестр
bandage ['bxndIdZ] *n.* бандаж, бинт, кебез; *v.* бинте, бинт менен таң, кебезде
bandit ['bxndIt] *n.* бандит, каракчы
bang [bxN] *n.* соку; *v.* ур, сок, чап, чулп эт
Bangladesh ["bQ:Nlq'deS] *n.* Бангладеш
bangle ["bQ:Nl] *n.* саат боо, браслет
banish ['bxnIS] *v.* кууп жибер, айдап жибер
banishment ['bxnISmqnt] *n.* 1. кууп жиберүү, айдап жиберүү; 2. айдоо, сүргүн
bank I [bxNk] *n.* банк
bank II [bxNk] *n.* жээк, кашат, кылаа
banker ['bxNkq] *n.* банкир

banknote ['bxNknqut] *n.* банкнот
bankrupt ['bxNkrqpt] *n.* банкрот
bankruptcy ['bxNkrqptsI] *adj.* банкроттук
banner ['bxnq] *n.* 1. туу, желек, байрак 2. плакат
banquet ['bxNkwIt] *n.* банкет, той
baptism ['bxptIzm] *n.* чокундуруу
Baptist ['bxptIst] *n.* Баптист
baptize ['bxptaIz] *v.* чокунт
bar [bQ:] *n.* 1. бар, буфет; 2. тилке, узун тилке
barb [bQ:b] *n.* тикен
Barbadian [bQ:'bFqrIqn] *n.* Варвар; *adj.* Варвардык
barber ['bQ:bq] *n.* чачтарач
barberry ['bQ:b(q)rI] *n.* сары жыгач
bard [bQ:d] *n.* акын
bare ['bFq] *adj.* жылаңач
bareback ['bFqbxk] *adj.* ээрсиз, жайдак
barefaced ['bFqfeIst] *adj.* бетсиз, бети жок
barefoot ['bFqfut] *adj.* жыңайлак
barely ['bFqlI] *adj.* билинер-билинбес
bargain ['bQ:gIn] *n.* соодалашуу, баалашуу; *v.* соодалаш, баалаш
bark [bQ:k] *v.* 1. үр, арсылда (dog); 2. кыйкыр, бакыр (person)
barley ['bQ:lI] *n.* арпа
barmaid ['bQ:meId] *n.* буфетчи аял
barman ['bQ:mqn] *n.* бармен, буфетчи киши
barn [bQ:n] *n.* 1. кампа 2. сарай, малкана, чөпкана
barnyard ['bQ:njQ:d] *n.* кырман
barometer [bq'r0mItq] *n.* барометр
barrack ['bxrqk] *n.* казарма, барак
barrage ['bxrQ:Z] *n.* убактылуу бөгөөл, плотина, тосмо
barrel ['bxr(q)l] *n.* бочка, челек
barren ['bxr(q)n] *adj.* 1. төрөбөс, туубас (person); 2. түшүм бербеген, жемиш бербеген
barricade ["bxrI'keId] *n.* баррикада; *v.* баррикада жаса/кыл
barrier ['bxrIq] *n.* 1. тоскоол, тосмо; 2. застава
barrow ['bxrou] *n.* мүрзө тосмосу

barter ['bQ:tq] *n.* бартер, товар алмашуу; *v.* айырбашта, алмаштыр

base [beIs] *n.* 1. база; 2. фундамент, байдубал; *v.* 1. орундаш, жайланыш; 2. уюштур, негизде

baseball ['beIsb0:l] *n.* бейсбол; ♦ **baseball player** бейсболист

baseless ['beIslIs] *adj.* негизсиз, далилсиз

basement ['beIsmqnt] *n.* жертөлө

bashful ['bxSful] *adj.* уялчаак, уяң, тартынчаак

bashfulness ['bxSfulnIs] *n.* уялчаактык

basic ['beIsIk] *adj.* негизги

basin ['beIsn] *n.*1. мискей; 2. көлчө

basis ['beIsIs] (pl bases) **['beIsi:z]**) *n.* негиз, база

bask [bQ:sk] *v.* күнгө жылын

basket ['bQ:skIt] *n.* тор баштык, корзина

basketball ['bQ:skItb0:l] *n.* баскетбол; ♦ **basketball player** баскетболчу

bass [beIs] *n.* бас; *adj.* бастык; жоон үндүү

bat I [bxt] *n.* жарганат

bat II [bxt] *n.* абалак, сака

bath [bQ:T] (pl baths) **[bQ:Dz]**) *n.* ванна

bathe ['beID] *v.* душка түш, кирин, жуун

bathing ['beIDIN] *n.* жуунуу

bathrobe ['bQ:Troub] *n.* халат (мончо халат)

bathroom ['bQ:Trum] *n.* ванна бөлмөсү

battalion [bq'txljqn] *n.* батальон; дивизион; *adj.* батальондук, дивизиондук

batten ['bxtn] *n.* рейка

batter ['bxtq] *n.* көптүрүлгөн камыр; *v.* ургула, соккула

battery ['bxtqrI] *n.* батарейка, батарея

battle ['bxtl] *v.* уруш, салгылаш; *n.* согуш, күрөш

bay I [beI] *n.* тору (horse)

bay II [beI] *n.* булуң

bazaar [bq'zQ:] *n.* базар

be [bi:, bI] (sing. was, pl. were; been) *v.* (**helping verb-**жардамчы этиш) бол, кал, кыл; ♦ **be (situated)** жайгаш, тур, бол; **be a coward, funk** калтаарыган бол; **support** күйүп-бышуучу, күйөрман бол; **be a**

nomad көчмөн бол; **be a tramp, be on the road** селсаяк бол, жолдо бол; **be a widow(er), be widowed** жесир бол, тул бол; **be able to speak, learn to speak** сүйлөп кал; **be able to walk** басып кал; **be absurd, ridiculous** укмуштай бол; **be afraid** корккон бол, корк; **be amazed** таң бол, таңдан; **be annoyed (with)** ызаа бол; **be at odds (with)** жоо, кас бол; **be at war** согушта бол; **be awake, keep awake** ойгоо бол, ойгон; **be blackened** кара бол, көө бол; **be born** туул; **be careful, take care** сактан, абайлан, абайла; **be carried away** кокурай, кежирей; **be carried away (by), admire** суктан; **be chilled, freeze** калтыра; **at christened** чокундурул; **be content (with), be satisfied (with)** канааттан; **be covered with ice, freeze up, ice up** муз каптал, муз капта; **be delighted (with)** аябай кубан, абдан сүйүн; **be delirious, rave** жөөлү; **be disturbed** беймазалан; **be drawable, be slidable** жылмышчаак бол; **be exhausted (from), grow faint (from)** алсыра; **be exhausted, tired out** азап чегип чарча; **be exhausted, worn out** абдан чарча; **be famished, starve** ачка бол; **be favorably disposed (toward), favor** ырай кыл, жакшылык кыл; **be fit (for), be suited (for), serve (for)** жара, ылайык кел; **be flooded, inundated** суу кир, суу капта, суу жайылган бол; **be fond of the bottle** ичкилик ичүүнү жакшы көр; **be found** жолукканды жакшы көр; **be friends (with), on friendly terms (with)** достош, дос бол; **be fulfilled** аткар, аткарган бол; **be full** ток бол; **be glossy, shine** жалтыра; **be greedy, be mean** ач көз бол, сугалак бол; **be half-starved** өзөөргөн бол, ачкарын бол; **be healthy** ден-соолукта бол; **be heard** угулган бол; **be hung, be hanged** асылган бол; **be ill** ооруу бол, ооруп кал; **be impregnated (with)** сиңдирилген бол; **be impudent, insolent** бетсиз бол; **be angry (with)** ачуулу бол, маанайы жок бол; **be in a state of bliss** жыргаган бол; **be inactive** активсиз бол; **be unwell** ооруп жүргөн бол; **be infected (with)** ооруу жугузуп алган бол; **be interested (in)** кызыккан бол, кызык; **be killed by frost, freeze (right through)** үшүк алган, үшүк урган бол; **be late (with)** кечиккен бол, кечик; **be lazy** жалкоо бол; **be lost** жоголгон бол, жогол, адаш; **be married (to)** күйөөгө чыккан бол, турмушка чыккан бол; үйлөнгөн бол; **be missing, be lacking, be wanting** жетишпеген кем бол; **be mistaken** адашкан,ката кетирген бол, адаш, ката кетир; **be natural** табигый бол; **be naughty, play tricks** тентек, шок бол; **be necessary** керек бол, зарыл бол; **be not her equal** тең эмес бол; **be on duty** дежур бол; **be on one's guard** сак бол; **be on strike** демонстрацияда

бол; **shadow** изинде бол; **be or become fidgety** кыжырың кайнаган бол; **be out of tune** күүсүз бол; **take shape** белгиленген бол; **be overfond of** бир аз жактырбаган бол; **be over-grown (with)** чөп баскан бол; **be overnice, be too soft with someone** жөнү жок бөйпөлөктөгөн бол; **be perplexed, be at a loss** айраң-таң калган бол; **be possessed (do something)** кара тер баскан бол; **be present, be available** бар бол; **be present, be on hand** көз алдында бол, колунда бол; **be prohibited** тыюу салынган бол; **be proud (of)** сыймыктанган бол; **be racked with pain** кыйналган, тажаган бол, кыйнал, тажа; **be reconciled (with), make it up (with)** жарашкан, табышкан бол, жараш, табыш; **be retained** эске түшкөн бол, эске келген бол, эске түшүр, эске келтир; **be rooted (in)** негизделген болуу; **be rude** корс бол; **be saved (from), escape** кутулган бол; **be seen** көрүнгөн бол; **be shy (of), avoid** жатыркаган, чоочуркаган бол, жатырка, чоочурка; **be silent, keep silence** унчукпай кал; **be surprised** таң калган, айраң калган бол, таң кал, айраң кал; **be swollen, be bloated** эрип түшкөн, эшилип түшкөн бол, ээрип түш, эшилип түш; **be taken ill** ооруп калган бол, ооруп кал; **be the loser, come off loser** зыян тартып кал; **be thirsty, thirst (for, after)** суусаган бол, сусап кал; **be thoughtful, meditate, ponder** ойлон, ойлонгон бол; **be tired of waiting (for)** күтө берип тажа; **be exhausted** кыйналган, чарчаган бол, кыйнал, чарча; **be unable take one's eyes off** көз алалбай карап кал; **be undernourished, be underfed** чала тойгон бол, чала той; **be used up** колдонулуп бүткөн бол, колдонуп бүт; **be visible** көрүнгөн бол, көрүн; **be worn out** алсыраган бол, алсыра; **be found** табылган бол, тап; **be present, be available** бар бол

beach [bi:tS] *n.* пляж, жээк; ♦ **beachwear** пляж кийимдери

bead [bi:d] *n.* бисер, мончок, шуру

beak [bi:k] *n.* тумшук (birds')

beam I [bi:m] *n.* устун

beam II [bi:m] *n.* нур

bean [bi:n] *n.* буурчак

bear [bFq] *n.* аюу

beard [bIqd] *n.* сакал

bearded ['bIqdId] *adj.* сакалчан; сакалдуу

bearer ['bFqrq] *n.* ээ болуучу

bearing ['bFqrIN] *n.* 1. тагынып жүрүү; 2. жүрүш-туруш; 3.

мамиле, катнаш; 4. азимут; 5. чыдоо

beast ['bi:st] *n.* 1. жаныбар, мал; 2. жырткыч айбандар; 3. оор күн; *adj.* жырткычка окшогон

beat [bi:t] *v.* 1. ур, сок, таякта; 2. бирөөнү көк-ала кылып ур; 3. тепкиле; 4. быркырат, сындыр

beaten ['bi:tn]*adj.* талкаланган, сынган, кетилген; токмоктолгон, келтектелген

beating ['bi:tN] *n.* уруу, сабоо

beautiful ['bju:tqful] *adj.* сулуу, жакшынакай, татынакай

beautify ['bju:tIfaI] *v.* кооздо, жасалгала

beauty ['bju:tI] *adj.* сулуулук

beaver ['bi:vq] *n.* кемчет; ♦ **beaver (fur)** кемчеттин териси

because [bI'k0z] *conj.* себеби, ошондуктан, ошол үчүн, ошон үчүн; анткени

become [bI'kAm] *v.* 1. бол, болуп кал; 2. жара, ылайык кел, туура кел; ♦ **become acclimatized** климатташып кал; **become agitated** толкунданып кал; **become an inveterate liar** калпты чубуртуучу болуп кал, калпты көп айтуучу болуп кал; **become an inveterate, hardened liar** калпычы, жалганчы болуп кал; **become bankrupt** банкрот болуп кал; **become blunted** мокоп кал; **become bright** кубанып, көңүлү ачылып кал; **become brutalized** жырткыч болуп кал; **become clear, turn out, prove** ачык-айкын болуп кал; **become coarsened, become callous** дордоюуп кал; **become cold** суук түшүп кал; **become corpulent, put on weight** семирип кал; **become covered with soot** түтөп, ышталып, ыш басып кал; **become crooked, bent** кыйшайып кал; **become crumpled, rumple up easily** уйпаланып, бырышып кал; **become deaf** дүлөй болуп кал; **become degraded** деградацияланып кал; **become delirious** жөөлүп кал; **become dirty** кирдеп, булганып кал; **become dumb, grow dumb** тили байланып, тилден калып кал; **become dusty** чаң болуп кал; **become emaciated, become wasted** арыктап, жабыгып кал; **become employed, get a job** иши бар болуп кал; **become engrossed in conversation** келжирешип кал; **become engrossed in reading, go on reading** кызыгып окуп кал; **become enraged (with)** туталанып, жаалданып, кутуруп кал; **become entangled in lies** калпты чубуртуп кал; **become entangled, foul** чаташып кал; **become expert (at), become a past master (in, of)** адис болуп кал; **become golden** алтын

болуп кал; **become good (at), become adept (at)** машыгып кал; **become impudent, become insolent** уятсызданып кал; **become inflamed** сезгенип кал; **become interested, take an interest (in)** кызыгып кал; **become kinder** көңүлү жайланып, жетине албай кал; **become legalized** легализацияланып кал; **become level, become even** текшиленип, тегизделип кал; **become mixed up, entangled (in)** кабылып, чатышып кал; **become more left, move to the left** солго ооп кал; **become numb, become stiff** сенейип кал; **become numb, stiffen** сенек болуп кал; **become obstructed, blocked up** булганып, ыпыластанып кал; **become oily, become greasy** майлуу болуп, майланышып кал; **become overwrought, become unhinged** өзүңү өзүң токтото албай турган абалга жетип кал; **become painful** ooрута турган болуп кал; **become petrified, turn to stone** таштай катып кал; **become pregnant** боюна бүтүп кал; **become proficient (in), become good (at)** маш болуп кал; **become proud** мактанып кал, көтөрүлүп кал; **become reserved, retire into oneself** ичте сакталып кал; **become restive, stubborn** кежеңдеп кал; **become rich, make a fortune** байып кал; **become round** тегерек болуп кал; **become sharp, become pointed** курчуп, учталып кал; **become spoilt** эрке, бузулган болуп кал; **become sticky** жабышкаак болуп кал; **become straight** түзөлүп кал; **become stronger** эр жетип, бойго жетип кал; **become stupid** акмак, келесоо болуп кал; **become sunburnt**, **become brown** тотугуп, күнгө күйүп кал; **become tense, become taut** түйүлүп кал; **become thoughtful** ойлонуп, ойго батып кал; **become tired out** көп иштеп чарчап кал; **become unconscious, lose consciousness** эсиң ооп/эстен танып кал; **become warm, become hot, warm up, heat up** ысып, жылып кал; **become wet, become soaked** суу, ным болуп кал; **become wet, get wet** суу болуп чыланып кал; **become worn out** азап тартып жүдөп кал

becoming [bI'kAmIN] *n.* ылайыктуу

bed [bed] *n.* керебет; ♦ **bedlinen** шейшеп

bedbug [bedbAg] *n.* кантала

bedclothes ['bedklouDz] *n.* төшөктөр

bedding ['bedIN] *n.* жууркан-төшөктөр

bedeck [bI'dek] *v.* коооздо, жасалгала

bedroom ['bedrum] *n.* уктоочу бөлмө

bedspread ['bedspred] *n.* жамынчы, жүк жапкыч

bedtime ['bedtaIm] *n.* уктоо убактысы

bee [bi:] *n.* аары

beech [bi:tS] *n.* кайың (tree); *adj.* кайыңдуу

beef ['bi:f] *n.* уйдун эти

beefsteak ['bi:f"steIk] *n.* бифштекс

beefy ['bi:fI] *adj.* эттүү

been [bi:n] *v.* болгон

beer ['bIq] *n.* пиво, сыра

beet [bi:t] *n.* кызылча

beetle I ['bi:tl] *n.* коңуз

beetle II ['bi:tl] *n.* кувалда, барскан

before [bI'f0:] *adv.* эрте; *prep.* чейин; алдыда, мурун ♦ **before nightfall** караңгы киргенге чейин

beforehand [bI'f0:hxnd] *adv.* эрте, мурдатан, мурда, алдын-ала

befriend [bI'frend] *v.* досторчо байланыш, катыш

beg [beg] *v.* өтүн, сура; жалбар

beggar ['begq] *n.* жакыр, жарды, дубана

begin [bI'gIn] (began; begun) *v.* башта, кыла башта, жасай башта; **he began English** ал Англис тилин үйрөнө баштады; **he began the meeting** ал чогулушту **баштады**; **I began to think she would not come** мен, ал келбейт деп ойлоно баштадым; ♦ **begin to sing** ырдай башта; **he began to cry** ал ыйлай баштады; **he began at the beginning** ал башынан баштады; **the meeting began** чогулуш башталды; **before winter begins** кыш башталганга чейин; **he began as a reporter** ал өзүнүн турмуш жолун репортёрлуктан баштады; **well begun is half done;** «жакшы ниет, жарым ырыс»; **begin to (emit) smoke** түтөй башта; **begin to ache, hurt** ооруй башта, оорута башта; **begin to be obstinate, turn obstinate** көөшөрө башта; **begin to beat** согула башта, сого башта, ура башта; **begin to boil** кайнай башта; **begin to dig, bury** көмө башта; **begin to drip** тамчылай башта; **begin to drum** тарсылдата башта; **begin to emit a smell** жыт чыгара башта; **begin to fall (of raindrops)** себелей башта; **begin to fly** уча башта; **begin to froth up, begin to foam** көбүктөнө башта; **begin to go fast** ылдамдай башта; **begin to jump** секире башта; **begin to laugh** күлө башта; **begin to peck, begin to bite** балык тарта башта; **begin to play** ойной башта; **begin to ring** шыңгырай башта; **begin to roll, roll up (in)** орой башта; **begin to rot, rot, decay** чирий башта;

begin to row эше башта; **begin to rummage, bury someone** көмө башта; **begin to rush about, begin to toss** жан талаша башта; **begin to scratch** тарай, тырмай башта; **begin to scratch someone** тарай башта; **begin to shake, begin to swing** ыргала, чайпала башта; **begin to shine** жаркырай башта, мөлмүлдөй башта; **begin to shine, begin to beam** жаркырай, жалтырай башта, тие башта; **begin to sigh, begin to groan** кокуйлай башта; **begin to speak** тили чыга башта, сүйлөй башта; **begin to thunder** шалдырай, калдырай, күркүрөй башта; **begin to tremble, begin to shiver** дирилдей, титирей калтырай башта; **begin to tug** тарткылай башта; **begin to turn white** агара башта; **begin to turn, begin to spin** айлана, тегерене башта; **begin to twirl** айландыра, тегерете башта; **begin to wave** булгай, сермей башта; **begin to whirl, begin to go round** айлана, тегерене башта; **begin to whirl, turn soneone's head** баш тегерене, айлана башта; **begin to worry** тынчсыздана башта

beginner [bI'gInq] *n.* 1. жаңыдан баштоочу; 2. биринчи курстун студенти

beginning [bI'gInIN] *n.* башы, башталышы

begrudge [bI'grAdZ] *v.* суктан, көрө алба, ич күй

beguile [bI'gaIl] *v.* өзүңө тарт, куштар кыл, кумардант

behalf [bI'hQ:f]: *n.* кимдир бирөөнүн атынан

behave [bI'heIv] *v.* 1. **(of person)** өзүңү-өзүң алып жүр, өзүңү-өзүң тут; ♦ **behave well** өзүңү-өзүң жакшы алып жүр; **behave badly** өзүңү-өзүң жаман алып жүр; 2. **behave capriciously** кежирлик кыл; **behave like a mad man** акылсыздай алып жүр; **behave with brutality** жырткычтай мамиле кыл

behavior [bI'heIvIq] *n.* жүрүш-туруш, кылык-жорук

behest [bI'hest] *n.* осуят

behind [bI'haInd] *adv.* артында, артынан; ♦ **behind some one's back** *adv.* көзү жокто

being ['bi:IN] *n.* тиричилик

Belgium ['beldZqm] *geog.* Бельгия

Belgian ['beldZ(q)n] *adj.* Бельгиялык

belief [bI'li:f] *n.* ишеним, ишенич

believe I [bI'li:v] *v.* ишен

believe II (in) [bI'li:v] *v.* дин тут, табын; кудайга ишен

bell [bel] *n.* коңгуроо

bellow ['belqu] *n.* карын

belly ['belI] *n.* өөк, карын

belong [bI'lON] *v.* тийиштүү бол, тиешелүү бол

belonging [bI'lONIN] *n.* мал-мүлк

belongings [bI'lONINz] *n.* жеке мүлк

beloved I [bI'lOvd] *n.* ашык, жар

beloved II [bI'lAvd] *adj.* сүймөнчүк; сүйгөн

below [bI'lou] *adv.* астында, алдында, төмөн жакта

belt [belt] *n.* кур, кемер; белкурчоо

bench [bentS] *n.* скамейка, отургуч

bend [bend] *v.* ий, кайыр; ийрейт

benefactor ['benIfxktq] *n.* жакшылык кылуучу

beneficial ["benI'fISql] *adj.* пайдалуу, берекелүү

benefit ['benIfIt] *n.* пайда, береке

benevolent [bI'nevqlqnt] *adj.* жакшылык тилөөчү, ак ниеттүү

bent [bent] *v.* бүк; *adj.* кыйшык, ийри-буйру

benzine[В] **['benzi:n]** *n.* бензин

beret ['bereI] *n.* берет

berry ['berI] *n.* жемиш

beseech [bI'si:tS] (besought) *v.* суран, тилен

beset [bI'set] (beset) *v.* курчап ал

beside [bI'saId] *prep.* катар, жанаша

besides [bI'saIdz] *adv./prep.* анын үстүнө, андан сырткары, андан башка

bespatter [bI'spxtq] *v.* кир чачырат, ылай чачырат

bespeak [bI'spi:k] (bespoke; bespoken, bespoke) *v.* эрте заказ кыл

best [best] *adj.* эң мыкты, эң жакшы; ♦ **he is the best of men** ал эркектердин эң мыктысы; **we are the best of friends** биз эң жакшы достордонбуз; **do one's best** эң жакшы нерселерди жаса, бардык мүмкүнчүлүктөрдү жаса; **I know what is best for him** мен ага, эмне эң жакшы экенин билем; **to the best of my knowledge** менин билишимче; **all the best!** эң мыкты тилектер, эң жакшы нерселер!; **hope for the best** «жакшы тилек, жарым ырыс» **turn out for the best** жакшылыкка оо; **may the best man win** мейли, эң мыктысы жеңсин; **best pupil** эң мыкты окуучу; **best quality** жогорку сапат; *adv.* андан көрө, артыгыраак, жакшыраак; **he works best (better than others)** ал

баардыгынан жакшыраак иштейт; **I work best in the evening** мен кечкисин жакшыраак иштейм; **you know best** сиз эң жакшы билесиз дейм, сиз менден жакшы билесиз; **do as you think best** кандай кааласаңыз, ошондой жасаңыз; **which town did you like best?** сизге кайсыл шаар эң жакшы жакты?; **it is best forgotten** эң жакшы жол-унутуу; **best clothes, walkingout clothes** эң жакшы кийимдер

bet [bet] *n.* мелдеш

betray [bI'treI] *v.* кыянаттык кыл

betrayal [bI'treIql] *n.* кыянааттык

better ['betq] *adj.* артыгыраак, жакшыраак

between [bI'twi:n] *adv.* арасында, ортосунда, аралыгында

beverage ['bevqrIdZ] *n.* суусундук

beware [bI'weq] *adv.* абайла

bewildered [bI'wIldqd] *v.* алдыра

bewitch [bI'wItS] *v.* арба, сыйкырла

bewitched [bI'wItSt] *adj.* сыйкырдуу

beyond [bI'jPnd] *adv.* ары; *adj.* күч жеткис

biased ['baIqst] *adj.* адилетсиз

bib [bIb] *n.* боркок

Bible ['baIbl] *n.* Библия, Тоорат

biblical ['bIblIkql] *adj.* библейдик

bicycle ['baIsIkl] *n.* велосипед; *adj.* велосипеддик

big [bIg] *adj.* **(in size)** чоң, ири; **(extensive)** күчтүү; **(tall)** бийик; ♦ **(adult)** чоң; **a big man** өтө зор/чоң эркек; **(in importance) a big voice** күчтүү үн; **a big landowner** ири жер ээси; **these boots are too big for me** бул өтүктөр мага өтө чоң; **big (capital) letters** баш тамга, чоң тамга; **a big fire** ири, чоң өрт; **big words** күчтүү сөздөр; **talk big** көтөрүлүп сүйлө; **my big brother** менин чоң агам; **big fellow, hefty chap** москоол жигит; **big-eyed** чоң көз, алакай көз

bigamy ['bIgqmI] *n.* эки эрдүүлүк; эки аялдуулук; кош никелик

bigger [bIgq] *pro.* чоңураак

bigoted ['bIgqtId] *adj.* ашынган катаал

bigotry ['bIgqtrI] *n.* ашынган катаалдык

bile [baIl] *n.* өт

bill [bIl] *n.* 1. счёт; эсеп; 2. тумшук

billiards ['bIljqdz] *n.* бильярд; ♦ **billiard pocket** луза

billion ['bIljqn] *num.* миллиард

bind [baInd] *v.* байла

binder ['baIndq] *n.* оруучу, жыйноочу машина

binding ['baIndIN] *n.* мукаба

binoculars [bI'nOkjulqz] *n.* дүрбү

binomial [baI'noumjql] *n.* кош мүчө; *adj.* кош мүчөлүү

biography [baI'Ogrqfl] *n.* биография, таржымал

biology [baI'OlqdZI] *n.* биология

birch [bq:tS] *n.* кайың

birchy [bq:tSI] *adj.* кайыңдуу

bird [bq:d] *n.* канаттуу, куш

birth ['bq:T] *n.* төрөлүш

birthday ['bq:TdeI] *n.* туулган күн

birthmark ['bq:TmQ:k] *n.* мең, кал

birthplace ['bq:TpleIs] *n.* туулган жайы/жери; ♦ **birth certificate** метирка, күбөлүк

biscuit ['bIskIt] *n.* пиряник

bisexual ['baI'seksjuql] *adj.* эки жыныстуу

bit [bIt] *n.* кесим, кесик, бөлүк

bitch [bItS] *n.* канчык

bite I ['baIt] чак **(mosquito)**

bite II ['baIt] *v.* тиште, кап (dog)

biting ['baItIN] *n.* тиштөө, кабуу

bitter ['bItq] *n.* ачуу; ♦ **bitter taste** ачуу даам; **bitter tears** өксөп ыйлоо, боздоп ыйлоо

blab [blxb] *v.* ушакташ, келжиреш, былжыраш

black [blxk] *n.* 1. **(color)** кара түс; **dress in black** кара түстө кийин; **wear black for some one** кара кийин (аза мезгилинде); көк кийин (кыргыздар); 2. кара менен бойо **(paint) give the door a coat of black** эшикти кара сыр менен бойо; 3. көө; **you have some black on your sleeve** жеңиңиз көө болуп калыптыр; 4. **(Negro)** кара расага кирүүчүлөр; 5. **(horse)** кара ат. *adj.* 1. кара; **as black as ink** сыядай, чайырдай кара; **a black eye** кара көз. 2. **a black deed** кара иш; **a black heart** ичи кара; 3. **(Negro)** кара киши, кара терилүү; 4. **Black and white** кара-ак, түстүү эмес; **he beat him black and blue** ал аны көк-ала кылып уруп койду; **black art** кара магия; **black bread** кара нан; **black coffee** сүт кошулбаган кофе; **black ice** муз, тайгалак;

Black Sea Кара Деңиз; *v.* 1. **(paint black)** кара менен бойо, сырда; **black someone's eye** бирөөнүн көзүн көгөрт; 2. **(boycott)** кара тизмеге киргиз; 3. карала, күнөөлө; 4. **black, polish** вакса менен жылтыратып майла; 5. **black-ball, reject, fail to elect** шайлабай кой; **black pepper** мурч

blackbeetle ['blxk'bi:tl] *n.* кара таракан

blackberry ['blxkb(q)rI] *n.* кара бүлдүркөн

blackboard ['blxkb0:d] *n.* класстык доска

blacken ['blxk(q)n] *v.* кара менен бойо, сырда

blackmail ['blxkmeIl] *n.* шантаж, опуза

blacksmith ['blxksmIT] *n.* темирчи

blade [bleId] *n.* миз

blame ['bleIm] *v.* күнөөлө, айыпта

blameless ['bleImlIs] *adj.* күнөөсүз, айыпсыз

blank [blxnk] adj. 1. бош, бош орун; 2. кур

blanket ['blxNkIt] *n.* 1. жууркан; 2. одеял

blaspheme [blxs'fi:m] *v.* бирөөнүн динин, салттарын шылдыңда

blasphemous ['blxsfImqs] *adj.* бирөөнүн динин, салттарын шылдыңдоочулук

blasphemy ['blxsfImI] *n.* бирөөнүн динин, салттарын шылдыңдоочулук

blatantly ['bleItntlI] *adj.* одоно

blaze [bleIz] *v.* жалтыра

blazer ['bleIzq] *n.* куртка, пиджак

bleach [bli:tS] *v.* акта, агарт

bleak [bli:k] *adj.* кайгылуу, муңдуу, маанайы бас

bleat [bli:t] *v.* маара

bleed [bli:d] *v.* кана; кан коё бер, кан жибер

blend [blend] *v.* кош, аралаштыр; *n.* аралашма

bless ['bles] (blessed, blest) *v.* чокун; бата бер

blessing ['blesIN] *n.* чокунуу; бата берүү

blight [blaIt] *n.* кара көсөө

blind [blaInd] *adj.* сокур, азиз, көр

blindfold ['blaIndfould] *adj.* таңылган көз менен

blink (at) [blINk] *v.* көз кыс; *n.* көз кысуу

bliss [blIs] *n.* жыргал, ыракат

blister ['blIstq] *n.* ыйлаак, ыйлаакча

blizzard ['blIzqd] *n.* бороон

block I [bl0k] *v.* үймөктөп толтур; толтуруп сал; ♦ **block of ice, icefloe** муздун чоң жарыгы; **block, log** дөңгөч; тосуу, жолто болуу

block II [bl0k] *n.* блок, бөлүм

block III [bl0k] *n.* квартал

blockade [bl0'keId] *v.* блокировкала, жолду тос; *n.* блокада, жол тосуу

blocked [bl0kt] *adj.* туюк

blockhead ['bl0khed] *n.* акмак, аңкоо

blond [bl0nd] *adj.* ак жуумал, ак саргыл

blonde [bl0nd] *n.* блондинка, ак саргыл чачтуу аял

blood [blAd] *n.* кан; ♦ **blood donation center** кан тапшыруу жана кабыл алуу борбору; **blood donor** донор; **blood letting** кан алуу; **blood shed** кан төгүү; **blood stock** асыл тукумдуу, асыл кандуу ат; **blood sucker** канкор; **blood vessel** кан тамырлар; **blood relationship** кандаш туугандык, жатындаштык, бир боорлук

bloodless ['blAdlIs] *adj.* кансыздык

bloodthirsty ['blAd"Tq:stI] *adj.* мыкаачы, кан ичкич

bloody ['blAdI] *adj.* кандуу, кан аралаш

bloom [blu:m] *v.* гүлдө; *n.* гүлдөө

blossom ['bl0sqm] *v.* гүлдө; *n.* гүлдөө

blot [bl0t] *n.* сыя тамчысы

blouse [blauz] *n.* блузка, кофточка

blow [blqu] (blew; blown) *v.* шамалда, желде; жел сок, жел жүр

blub ['blAb] *v.* бакыр, өкүр

blubber ['blAbq] *n.* бакырчаак киши

bludgeon ['blAdZ(q)n] *n.* чокмор, дубинка

blue [blu:] *n.* 1. көк түс; ♦ **navy blue** кара-көк; 2. **(sky)** көк асман; **he arrived out of the blue** ал көктөн түшө калгандай келип калды; 3. **(sea)** көк деңиз; 4. жылдызы түшүү; **have the blues** жылдыз+ түш; **give someone the blues** бирөөгө жылдыз+ түш *adj.* **(color) (dark)** көк, көкмөк; **her hands were blue with cold** анын колдору сууктан көгөрүп кеткен болчу.

bluebell ['blu:bel] *n.* коңгуроо гүл

bluish ['blu:IS] *adj.* көгүрөөк, көгүлтүр

blunder ['blAndq] *n.* ката, каталык

blunt I [blAnt] *adj.* орой

blunt II [blAnt] *v.* мокот

blush [blAS] *v.* кызар, уял; *n.* кызаруу, уялуу

boa ['bo(u)q] *n.* боа (snake); боа (scarf)

boar [b0:] *n.* каман, доңуз

board [b0:d] *n.* 1. **(piece of wood)** тактай; **bed of boards** стол оюндары үчүн такта; 2. сахна; **go on the boards** сахнага чык; **tread the boards** сахнада ойно; 3. **(cover of book)** китептин мукабасы; 4. **on board** бортко; **come, go on board a ship/aircraft** учактын, кеменин бортуна чык; 5. **collegium** коллегия, кесиптеш; *v.* 1. **(cover with boards; also board up)** тактайла; 2. **board a ship (go on board)** бортко чык, түш; 3. **(supply with meals)** тамак-аш менен камсызда

boarding school ['b0:dINsku:l] *n.* интернат

boast [bqust] *v.* 1. сыймыктан. 2. мактан, мактана бер

boaster ['bqustq] *n.* мактанчаак

boastful ['bqustf(u)l] *adj.* мактанчаак

boasting ['bqustIN] *n.* мактаныч

boat ['bqut] *n.* кеме, кайык; ♦ **boat hook** багор

boatman ['bqutmqn] *n.* кайыкчы

bobsleigh ['b0bsleI] *n.* бобслей

bobtail ['b0bteIl] *n.* чолок куйрук

body ['b0dI] *n.* дене, тело; ♦ **body builder** культурист; **body building** культуризм

bodyguard ['b0dIgQ:d] *n.* жан коргооч

bog [bPg] *n.* саз, сормо

boil [b0Il] *v.* кайнат; *n.* кайнатуу

boiled [b0Ild] *adj.* кайнатма, демдеме; бышырылган, кайнаган, кайнатылган

boiler [b0Ilq] *n.* кайнаткыч

boiling ['b0IlIN] *n.* кайноо; ♦ **boiling water** кайнак суу

bold [bquld] *adj.* шамдагай, күжүрмөн, кайраттуу, жүрөктүү

bolt [bqult] *n.* 1. болт, бекитме; 2. (gun) затвор, тээк; 3. бекиткич, кулпу

bomb [b0m] *n.* бомба

bombard [b0m'bQ:d] *v.* бомбала, бомба ташта

bombardment [b0m'bQ:dmqnt] *n.* бомбалоочу

bomber ['b0mq] *n.* бомбалоочу авиация

bondage ['b0ndIdZ] *n.* кулдук

bone [bqun] *n.* сөөк, сөөкчө; ♦ *adj.* сөөктөн жасалган

bonfire ['b0n"faIq] *n.* костёр

bonus ['bqunqs] *n.* сыйлык

bony ['bqunI] *adj.* сөөктүү

book ['buk] *n.* 1. китеп, китепче; **The Bible** библия китеби; **The Book of Genesis** бытие жөнүндө китеп; **talk like a book** адабий тилде сүйлө; **read someone like a book** бирөөнү ийне-жибине чейин бил; **he is an open book** ал абдан ачык; **book of words (instructions)** инструкция, көрсөтмө, эреже; **go by the book** китептегидей, эрежедегидей кет; **the book trade** соода жөнүндө китеп; 2. **(set): book of tickets, needles, matches** пачка билеттер, куту ийнелер, куту күкүрттөр; 3. **(libretto)** либретто; 4. эсеп-чот китеби; **keep the books** эсеп-чот китебин жүргүзүү; **that suits my book** бул мага туура келет, канааттандырат; *v.* 1. **(enter in book or list)** тизмеге кийир; 2. **(reserve, engage)** заказ кыл; **book seats at a theater** театрдан орун заказ кыл; **book one's passage** билет заказ кыл; **I am booked (up) on wednesday** ишембиде күнү бою бош эмесмин, ишембиде колум бошобойт; ♦ **book someone in at a hotel** мейманканадан бөлмө заказ кыл; **book of problems** задачник

bookkeeper ['bVk"ki:pq] *n.* бухгалтер, эсепчи

book keeping ['buk"ki:pIN] *n.* бухгалтерия, эсепкана; *adj.* бухгалтериялык

bookbinder ['buk"baIndq] *n.* мукабалоочу

bookmaker ['buk"meIkq] *n.* букмекер

bookseller ['buk"selq] *n.* китеп сатуучу

bookshelf ['buk"Selv] *n.* китеп текчеси

boor [buq] *adj.* одоно, олдоксон, адепсиз, тартипсиз, орой

boot ['bu:t] *n.* ботинка, өтүк

booth [bu:D] *n.* будка, киоск; чатыр

border ['b0:dq] *n.* чек, чек ара; *v.* чектеш бол

borderland ['b0:dqlxnd] *n.* чек ара сызыгы

bore [b0:] *v.* жадат, тажат

boredom [b0:dqm] *n.* зеригүү, эригүү

boring ['b0:rIN] *adj.* жадатма, тажатма

born [b0:n] *v.* туул

borrow ['b0rqu] *n.* карыз алуу, карызга алуу; *v.* карыз ал

bosom ['buzqm] *n.* төш

boss [b0s] *n.* ээси, мыкчегер, топо башы

botany ['b0tqnI] *n.* ботаника

both [bquT] *adj./num.* экөө тең, экөө

bother ['b0Dq] *v.* 1. жадат, зериктир. 2. тынсыздандыр

bottle ['b0tl] *n.* бөтөлкө

bottom ['b0tqm] *n.* түп, нерсенин түбү

bottomless ['b0tqmlIs] *adj.* түпсүз

bough [bau] *n.* бутак

boulevard ['bu:lvQ:] *n.* бульвар

bound [baund] *v.* байлан

boundary ['baund(q)rI] *n.* чек

boundless ['baundlIs] *adj.* чексиз, учу-кыйры жок

bouquet ['bukeI] *n.* гүлдесте, гүлчанбар, букет

bourgeois ['buqZwQ:] *n.* буржуй

bourgeoisie ["buqZwQ:'zi:] *n.* буржуазия

bow I [bau] *v.* эңкей, ийил

bow II [bqu] *n.* бант

bowels ['bauqlz] *n.* ичегилер

bowl [bqul] *v.* 1. айры; 2. баш-аламан кыл

box I [b0ks] *n.* 1. **(receptacle)** коробка, ящик, куту; 2. **Christmas box** Рождестволук белек; 3. **(driver's seat)** айдоочунун отургучу. 4. **(theater)** ложа. 5. **(for horses)** ат канадагы ар бир ат үчүн бөлүнгөн жай. 6. **(witness box)** соттогу күбө туруучу жай; 7. терезенин рамасы. *v.* 1. коробкага/ящикке сал; 2. **box a horse** атты жайына байла; 2. **box in, up (confine)** кыс, кыпчы, сык

box II [b0ks] *v.* бокста, сок, ур

boxing ['b0ksIN] *n.* бокс

boy [b0I] *n.* бала, уул; өспүрүм

boycott ['b0Ikqt] *n.* бойкот; *v.* бойкот жаса/кыл

boyish ['b0IIS] *adj.* баладай

bracelet ['breIslIt] *n.* браслет, билерик

brackets ['brxkIts] *n.* кашаа

brackish ['brxkIS] *adj.* шордуу

brag (of) [br x g] *v.* мактан, апыраңда

braggart ['br x gqt] *adj.* көйрөң, мактанчаак

bragging ['br x gIN] *n.* мактаныч

braid [breId] *v.* өр, чырма

brain [breIn] *n.* 1. мээ; 2. жүлүн

brainless ['breInlIs] *adj.* мээсиз, акылсыз

brainy ['breInI] *adj.* зээндүү, жөндөмдүү

brake [breIk] *n.* тормоз

bran [br x n] *n.* урпак

branch [brQ:ntS] *n.* 1. бутак, шак; 2. тармак, филиал, оффис; *v.* **(of plants)** тармакта, шакта; ♦ **(of organization)** тармакта, филиалын көбөйт; **(of road or railway)** жолду тармактат

branchy ['brQ:ntSI] *adj.* бутактуу, шактуу

brand [br x nd] *n.* марка, тамга, белги; *v.* тамга сал, белги сал

brandy ['br x ndI] *n.* бренди

brass [brQ:s] *n.* жез

brave [breIv] *adj.* баатыр, эр жүрөк, жүрөктүү

bravo! ['brQ:'vqu] *int.* баракелде!

brawl [br0:l] *v.* мушташ; *n.* мушташуу, чатак, жаңжал

brawler ['br0:lq] *adj.* ажылдаак

brawny ['br0:nI] *adj.* чымыр денелүү

Brazil [brq'zIl] *n.* Бразилия

breach [bri:tS] *n.* тешик, жарык

bread [bred] *n.* нан, батон, лепёшка, тандыр нан

breadth [bredT] *n.* кеңдик

break ['breIk] *n.* 1. **(broken place, gap)** жарака; 2. **break of day** таңдын атышы. 3. **(interval)** танапис, пауза; 4. **(change)** өзгөрүү; 5. **(opportunity) give him a break!** ага дагы мүмкүнчүлүк берсеңиз!; **(piece of luck)** ийгилик. 6. **(escape) prison break** түрмөдөн качуу; *v.* **break** 1. **(fracture, divide, destroy)** сындыр; **he broke his leg** ал бутун сындырып алды; **she broke the plate in two** ал тарелканы жарымынан сындырып алды; **break something in pieces** бир нерсени талкала; **break a piece off something** кичине сындырып ал; **break the ice** муз сындыр; **break someone's head** баш сөөктү сындыр; **break someone's nose** мурдун сындыр; 2. **break cover** жашынуудан чык; **break the bank (gambling)** банкты тоно; **break a record** рекорд кой; **break someone's heart** бирөөнүн жүрөгүн

жарала/чок сал; **break someone's spirit** биррөөнүн маанайын бүлүнт; **break someone's health** биррөөнүн ден соолугун бүлүнт; **he was broken by the failure of his business** ал өзүн, ийгиликсиз ишинен талкалап алды, бузуп алды; 3. **(disaccustom)** адаттан арылт; 4. иштен айда; 5. **(reduce, soften) break the news** коркунучтуу кабарды абайлап, чочутпай, акырын угуз; 6. **(violate, e. g. the law, a promise)** мыйзам буз; **break a secret** сырды ачып сал, элге тарат; 7. **(interrupt, put an end to): break silence** тынчтыкты буз; **break one's journey** саякаттоону буз; 9. **(fracture, divide, disperse)** сындыр, талкала, буз, майдала; ♦ **break in, into** күчтөп кир; **break into blossom** гүлдөй башта; **break off** баасын көтөрө сура; **school breaks up tomorrow** окуучулар эртең каникулга таратылат; **break open, force, smash** бузуп ач, сындырып ач, сындырып чыгар; **break out into applause, start clapping** кол чаба башта; **break partly, crack** жарака кет; **break to pieces, smash to pieces** талкалан, майдалан; **break up, crush, smash (to pieces)** талкала, майдала; **break(in), train (horses)** атты үйрөт, минип үйрөт; **break, burst, split, crack** жарыл; **break, chop, disturb, split** жар, буз; **break, smash** сындыр, талкала

breakfast ['brekfqst] *n.* эрте мененки тамак

breakwater ['breIk"w0:tq] *n.* толкундан сактап туруучу жай

breast [brest] *n.* 1. көкүрөк, төш; 2. эмчек; *v.* балага эмчек эмиз/сал

breastplate ['brestpleIt] *n.* көмөлдүрүк

breath [breT] *v.* дем чыгар; *n.* дем чыгаруу

breathe [bri:D] *v.* дем ал

breathing ['bri:DIN] *n.* дем, дем алуу

breed ['bri:d] *v.* тукумда *n.* тукум

breeding ['bri:dIN] *n.* тукумдоо

breeze [bri:z] *n.* желаргы, сыдырым жел

breezy ['bri:zI] *adj.* салкын

brew ['bru:] *v.* чай демде; *n.* кайнатма

bribe ['braIb] *v.* пара ал; *n.* пара; ♦ **bribe taker** паракор

bribery ['braIbqrI] *n.* паракорлук

brick ['brIk] *n.* кирпич, кыш

bride ['braId] *n.* келин, келинчек, колукту; ♦ **bride money** калың

bridegroom ['braIdgrum] *n.* жаңы үйлөнгөндөр

bridge [brIdZ] *n.* көпүрө

bridle ['braIdl] *v.* ооздукта; *n.* жүгөн

bridled ['braIdld] *v.* ооздукта, көгөндө

brief [bri:f] *adj.* кыска

brief case ['bri:fkeIs] *n.* портфель

briefly ['bri:flI] *adv.* кыскача

brigand ['brIgqnd] *n.* каракчы; каракчылык

brigandage ['brIgqndIdZ] *n.* каракчылык

bright ['braIt] *adj.* жарык, жаркыраган

brightness ['braItnIs] *n.* жарыктык

brilliant ['brIljqnt] *n.* бриллиант; *adj.* мыкты, сонун, укмуштуу

bring [brIN] (brought) *v.* 1. **(cause to come, deliver): (a thing)** алып кел; 2. макулдата алба; **(induce): I could not bring him to agree** мен аны макулдата албадым; **I cannot bring myself to do it** сени муну жасоого мажбурлай албайм. 5. иш козго; **(legal): ♦ bring an action against someone** бирөөгө иш козго; **bring to an end** аякта, бүт, аягына чык; **bring to terms** макулдукка алып кел; **bring back the past** өткөн мезгилди элесте/элестет; **bring prices down** бааны түшүр; **bring (on), draw (on)** туудур, жолуктур, алып бар; **bring all one's weight to bear (on)** үстүнө баса жат; **bring back, get back, call back** кайт, артка кайт; **bring down** даражасын/беделин түшүр; **bring forth, produce** тукумда, төлдө; **bring in, carry in** киргиз, көтөрүп кир; **bring out, bring forward, exhibit** чыгар, чыгарып ал, кой; **bring quickly** бат жеткир; **bring up, nurse** өстүр, багып чоңойт, алпештеп өстүр; **bring upon someone** балээни чакыр; **bring, import** алып кел, ташып кел

briny ['braInI] *adj.* шордуу, туздуу

brisk [brIsk] *adj.* демдүү

bristle ['brIsl] *n.* тикен

Britain ['brItn] *geog.* Британия

British ['brItIS] *adj.* Британиялык

brittle ['brItl] *adj.* көпшөк

broad [br0:d] *adj.* жазы, кең, кенен, жайык

broadcast ['br0:dkQ:st] *n.* радиолук уктуруу, берүү

brocade [brqu'keId] *n.* кымкап

broken ['brquk(q)n] *adj.* 1. сынган, сынык; 2. чүнчүгөн, жабыккан; ♦ **broken-spirited** жүрөк заада, жалкоотой

broker ['brqukq] *n.* далдалчы

brokerage ['brqukqrIdZ] *n.* далдалчылык

bronchial ['brONkjql] *adj.* бронхиттүү

bronchitis [brON'kaItIs] *n.* бронхит

bronze [brOnz] *n.* коло; *v.* кололо, коло менен капта; *adj.* кололонгон, коло түстүү

brooch [brqutS] *n.* төөнөгүч

brood [bru:tS] *n.* уя

broom [bru:m] *n.* шыпыргы

broth [brOT] *n.* бульон

brother ['brADq] *n.* байке[N], аке[S]

brotherhood ['brADqhud] *n.* туугандык, боордоштук

brother-in-law ['brADqrInlO:] *n.* күйөө бала

brotherly ['brADqlI] *adj.* тууганча, боордошчо

brow [brau] *n.* бешене

brown [braun] *adj.* 1. күрөң; 2. карагер (horse)

bruise [bru:z] *adj.* көк; *v.* уруп ал

brush [brAS] *n.* щетка, кисточка

brushwood ['brASwVd] *n.* чырпык

brutal ['bru:tl] *adj.* жырткыч, ырайымсыз

brutality [bru:'txlItI] *n.* 1. каар, заар; 2. жырткычтык, ырайымсыздык, жапайычылык

bubble ['bAbl] *v.* оргу, шуулдап/буркулдап кайна; *n.* көбүк

bucket ['bAkIt] *n.* чака[N], челек[S]

buckthorn ['bAkTO:n] *n.* чычырканак

buckwheat ['bAkwi:t] *n.* гречка, кара буудай

bud [bAd] *n.* ачыла элек гүл

Buddhism ['budIzm] *n.* Буддизм

buddy ['bAdI] *adj.* дос, азилкеч

budge [bAdZ] *v.* козго

budget ['bAdZIt] *n.* бюджет

budgetary ['bAdZItqrI] *adj.* бюджеттик

buffalo ['bAfqlqu] *n.* буйвол

buffer ['bAfq] *n.* буфер

bug [bAg] *n.* кантала

build ['bIld] *v.* кур, тургуз

builder ['bIldq] *n.* куруучу

building ['bIldIN] *n.* курулуш, имарат

built [bIlt] *v.* курул

Bulgaria [bAl'gFqrIq] *n.* Болгария

Bulgarian [bAl'gFqrIqn] *adj.* Болгарлык

bulging ['bAldZIN] *adj.* томпок

bulky ['bAlkI] *adj.* күң

bull [bul] *n.* бука

bulldog ['buld0g] *n.* бульдог

bulldozer ['bul"dquzq] *n.* бульдозёр

bullet ['bullt] *n.* ок

bulletin ['bulltln] *n.* бюллетень

bully ['bulI] *adj.* урушчаак, чатакчыл

bumblebee ['bAmb(q)lbi:] *n.* аары

bundle ['bAndl] *n.* түйүн

burden ['bq:dn] *n.* 1. жүк; 2. тапшырма *v.* жүктө

burdock ['bE:d0k] *n.* төө жалбырак

bureau [bju(q)'rqu] *n.* бюро, контора

bureaucracy [bju(q)'r0krqsI] *n.* төрөчүлүк, бюрократизм, бюрократия

bureaucrat ['bjuqro(u)krxt] *n.* төрөчүл, бюрократ

bureaucratic ["bjuqro(u)'krxtlk] *adj.* бюрократтык

burglar ['bq:glq] *n.* талоончу; бузуучу; каракчы

burial ['berIql] *n.* көмүү, көргө коюу

burly ['bq:lI] *adj.* аябаган чоң, күрсүйгөн

Burmese [bq:'mi:z] *adj.* Бирмалык

burn ['bq:n] *v.* жак, күйгүз; ♦ **burn down, burn out** өрттөнүп кет, жанып бүт; **burn down, burn out, scorch** күйгүзүп тазала; **burn, be on fire** күй, жан; **burn, sting** күйгүз, күйдүр

burner ['bq:nq] *n.* күйгүзүүчү, ысытуучу

burning ['bq:nIN] *n.* күйүк, күйүүчү

burnt [bq:nt] *v.* күй; *adj.* күйүк, күйгөн

burrow ['bq:rqu] *n.* ийин

burst I [bE:st] *v.* keберси

burst II [bq:st] *n.* жарылуу;♦ **the shell burst** снаряд жарылды; *v.* от ал, жалбырт дей түш

bury ['berI] *v.* көм, көргө кой, жайга кой

bus [bAs] *n.* автобус, автоунаа; ♦ **bus station** автобекет

bush [buS] *n.* кырчын, бадал

business ['bIznIs] *n.* бизнес, соода, иш, жумуш, фирма, ишмердик; ♦ **get down to business** ишти колго ал, бизнес кыл, соода кыл; **business-like character, efficiency** ишмердик, иштөөгө эптүүлүк; **business-like, efficient** ишкер, иштөөгө эптүү; **business-like, efficient, sensible, practical** ишкер, ишке ийкемдүү

businessman ['bIznIsmqn] *n.* ишкер киши

businesswoman ['bIznIsw-mqn] *n.* ишкер айым

bust [bAst] *n.* бюст

bustard ['bAstqd] *n.* тоодак

bustle ['bAsl] *v.* шашкалакта

bustling ['bAslIN] *adj.* шашкалаң

busy ['bIzI] *adj.* бош эмес

but [bAt, bqt] *conj.* бирок; *adv.* **but once** бир гана жолу

butcher ['butSq] *n.* касапчы; ♦ **butcher's (shop)** касапкана

butchery ['bVtS(q)rI] *n.* канкордук

butt [bAt] *v.* сүз; *n.* баштын сокусу

butter ['bAtq] *n.* май; ♦ **butter cream** каймак

butterfly I ['bAtqflaI] *n.* баттерфляй

butterfly II ['bAtqflaI] *n.* көпөлөк

button ['bAtn] *n.* 1. топчу; 2. кнопка; *v.* топчула, бүчүлө

buy [baI] *v.* 1. сатып ал; ♦ **money cannot buy happiness** бакытты акча менен сатып алалбайсың; **buy someone a drink** бирөөнү аракка сатып ал 2. **(bribe, buy off)** сатып ал, пара бер

buyer ['baIq] *n.* сатып алуучу

buzz ['bAz] *v.* дарылда, күүлдө

by [baI] *adv./prep.* аркылуу; менен, жакын; ♦ **by 12 o'clock** он экиге жакын; менен; **by taxi** такси менен; **by chance, unexpectedly** кокусунан, кокустан; **by force, forcibly** зордоп, күчтөп; **by hand** кол менен; **by heart, from memory** жатка; **by night**. түн ичинде, түнкүсүн

Byelorussia ["bjelq(u)'rASq] *geog.* Белоруссия

Byelorussian ["bjelqurAS(q)n] *adj.* Белорустук; белорус

bystander ['baI"stxndq] *n.* кокусунан күбө болгон

bystreet ['baIstri:t] *n.* чолок көчө

byte [baIt] *n.* Байт

C

C [si:] *n. нота* До

cab [kxb] *n.* экипаж, такси

cabal [kq'bxl] *v.* бузукулук кыл; *n.* бузукулук, чагыштыруу

cabbage ['kxbIdZ] *n.* капуста

cabin ['kxbIn] *n.* каюта, кабина

cabinet ['kxbInIt] *n.* кабинет

cable ['keIbl] *n.* 1. кабель 2. аркан 3. сым

cache [kxS] *n.* жашыруун кампа

cackle ['kxkl] *v.* какылда, каркылда

cadet [kq'det] *n.* кадет, курсант

cafe ['kxfeI] *n.* кафе

cage [keIdZ] *n.* капас, тор

cajole[kq'dZoul] *v.* көңүлүн ал

cake [keIk] *n.* торт, кекс, токоч

calamity [kq'lxmItI] *n.* кырсык, балекет

calcium ['kxlsIqm] *n.* кальций; *adj.* кальцийлүү

calculate ['kxlkjuleIt] *v.* сана, эсепте

calculation ["kxlkju'leIS(q)n] *n.* эсептөө, калькуляция

calculator ['kxlkjuleItq] *n.* эсептегич, калькулятор

calendar ['kxlIndq] *n.* календарь; *adj.* календарлык

calf I [kQ:f] *n.* торпок^{S}, музоо^{N}

calf II [kQ:f] *n.* икра

calico ['kxlIkqV] *n.* чыт

call ['k0:l] *n.* 1. **(cry, shout)** чакырык, чыкырык, кыйкырык; **I heard a call for help** жардамга чакырган үндү уктум; **they came at my call** алар менин кыйкырыгыман келишти; 2. **(of bird)** сайроо; 3. **(message)** телефондук коңгуроо; 4. **(invitation, summons, demand)** чакырык, ураан, чакыруу; **the doctor is on call** врач чакырыкта; *v.* 1. **(name, designate)** ата, деп ата; **he is called John** бул Жон, муну Жон дешет; **he calls himself a colonel** ал өзүн полковник деп атайт; **I call that a shame** мен аны уят деп эсептейм; **call the roll** 2. **(summon, arouse attention of)** чакыр, чал; 3. **call a meeting** чогулуш чакыр; 4. **call in question** суроо туудур; ♦ **call attention to** бирөөнүн көңүлүн бур; **call to witness** күбө болууга чакыр; **(cry, shout)** кыйкыр; **(pay a**

visit) кабар ал; **I called on him** мен андан кабар алдым; **(invite)** чакыр; **(on telephone)** телефон чал; **call (on)** барып кабар ал, чал; **call (on), look in (at)** кирип чык, кире кет; **call (out), send for** чакыр, жөнөт; **call by patronymic** атынан чакыр; **call in (at), enter, ride into, drive into** бара кет, кире кет; **call someone, be called** атал; **call out** атын атап чакыр; **call until one gets an answer** чакыра бер; **call, hail** кыйкырып чакыр; **call, name, designate** ата, атал

called [k0:ld] *v.* чакырыл

callous ['kxlqs] *adj.* чордуу, чор баскан

callus ['kxlqs] *n.* сөөл

calm [kQ:m] *adj.* токтоо, жоош, тынч

calmly ['kQ:mlI] *adv.* жайбаракат

calmness ['kQ:mnqs] *n.* жайбаракаттык

calorie ['kxlqrI] *n.* калория

calumniate [kq'lAmnIeIt] *v.* жаманда, ушакта

calumniator [kq'lAmnIeItq] *adj.* жалаакор, ушакчы

calvaryman ['kxlvqrImxn] *n.* атчан

camaraderie ["kxmq'rQ:dqrI] *n.* жолдоштук

camel ['kxm(q)l] *n.* төө; ♦ **camel driver** төөчөн киши

camera ['kxm(q)rq] *n.* фотоаппарат

camouflage ['kxmuflQ:Z] *n.* камуфляж

camp [kxmp] *adj.* лагердик; *n.* лагерь

campaign [kxm'peIn] *n.* кампания

can [kxn] *n.* 1. **(for liquids)** битон; 2. **(for food)** банкалардын түрлөрү; **[kxn, kqn]** (could) *v.* 1. **(ability or permission)** (мүмкүнчүлүктү көрсөтүүчү этиш) жасай ал, кыла ал; ♦ **I can speak French** мен Французча сүйлөй алам; **I can see him** мен аны көрөм; ♦ **can opener** открывашка, ачкыч

Canada ['kxnqdq] *geog.* Канада

Canadian [kq'neIdjqn] *adj.* Канадалык

canal [kq'nxl] *n.* канал

canary [kq'nFqrI] *n.* канарейка

cancel ['kxns(q)l] *n.* токтотуп коюу, кийинкиге калтыруу; *v.* токтотуп кой, кийинкиге калтыр

cancer ['kxnsq] *n.* рак (illness)

candid ['kxndId] *adj.* ачык, чын жүрөгүнөн

candidate ['kxndIdIt] *n.* кандидат, талапкер

candidly ['kxndIdlI] *adj.* көз көрүнөө

candle ['kxndl] *n.* шам

candy ['kxndI] *n.* момпосуй, конфет, набат

cane [keIn] *n.* 1. камыш; 2. таяк

canine ['keInaIn] *n.* азуу тиш (dog)

canister ['kxnIstq] *n.* канистр

cannibal ['kxnIb(q)l] *adj.* мыкаачы

cannon ['kxnqn] *n.* замбирек

canny ['kxnI] с. кыйтыр, куу

canoe [kq'nu:] *n.* кайык, каноэ

canopy ['kxnqpI] *n.* көшөгө

canteen [kxn'ti:n] *n.* ашкана, буфет

canvas ['kxnvqs] *n.* боз кендир

canyon ['kxnjqn] *n.* капчыгай

cap [kxp] *n.* кепка

capability ["keIpq'bIlItI] *n.* жөндөмдүүлүк

capable ['keIpqbl] *adj.* жөндөмдүү, шыктуу

capacious [kq'peISqs] *adj.* кең, кенен

capacity [kq'pxsItI] *n.* көлөм, сыйдыргычтык

cape [keIp] *n.* тумшук

capillary [kq'pIlqrI] *n.* капилляр; *adj.* капиллярдык

capital I ['kxpItl] *n.* 1. **(main city)** борбор, баш каала; 2. **(uppercase letter)** чоң тамга; 3. **(wealth)** капитал, байлык; **fixed capital** негизги капитал; **loan capital** ссудалык капитал; 4. **(advantage)** утуу, пайдалануу; 5. **capital and labor** капитал жана эмгек. *adj.* 1. **(major)** башкы, негизги; 2. **(excellent)** эң жакшы, эң мыкты; 4. **capital punishment** өлүм жазасы; 5. **capital goods** өндүрүлгөн товарлар; **capital expenditure** капиталдык чыгым; **capital assets** негизги каражат; 6. **capital investment** капиталдык салым; 7. **capital, main, fundamental, most important** капиталдык, негизги, башкы

capital II ['kxpItl] *n.* капитал

capitalism ['kxpItlIz(q)m] *n.* капитализм

capitalist ['kxpItlIst] *n.* капиталист

capitalize ['kxpItlaIz] *v.* капиталдаштыр

capitol ['kxpItl] *n.* 1. капитолий 2. АКШнын конгрессинин имараты

capitulate [kq'pItjuleIt] *v.* капитуляцияла

capitulation [kq"pItju'leIS(q)n] *n.* капитуляция

caprice [kq'pri:s] *n..* кежир, чыргоо

capricious [kq'prISqs] *adj.* кежир, чыргоо

capsule ['kxpsju:l] *n.* капсула

captain ['kxptIn] *n.* капитан; *adj.* капитандык

captious ['kxpSqs] *adj.* майдачыл, майда-чүйдө чатактуу

captivate ['kxptIveIt] *v.* туткунда, азгыр

captive ['kxptIv] *n.* туткун

capture ['kxptSq] 1. *n.* басып алуу; 2. туткунга алуу; *v.* барымтала, туткунда

car [kQ:] *n.* автомобиль, машина, автоунаа; ♦ **car owner** авто ээси; **car park** авто токтоочу жай; **car repair garage** авто устаканасы; **car race** авто жарыш

caramel ['kxrqmel] *n.* карамель

carat ['kxrqt] *n.* карат

caravan ["kxrq'vxn] *n.* кербен

carburetor ['kQ:bjuretq] *n.* карбюратор

carcass ['kQ:kqs] *n.* өлүк, тарп

card [kQ:d] *n.* 1. **(piece of pasteboard)** карточка; **(postcard)** ачык кат; ♦ **calling card, visiting card** визиттик карточка; **invitation card** чакыруу билети; 2. **(playing card)** оюн картасы; **play cards** карта ойно; 3. **(in libraries)** каталогдук карточкалар; **cards (documents of employment)** учёттук карточка; 4. карта

cardboard ['kQ:db0:d] *n.* картон

cardinal ['kQ:dInl] *n.* кардинал; *adj.* кардиналдык

care [kFq] *n.* 1. **(serious attention, caution)** сактык, абайлоо; **he works with care** ал абайлап иштейт; **handle this with care** муну менен абайлап мамиле кылыңыз; **take care you don't fall** абайлаңыз, жыгылып каласыз; 2. **(charge, responsibility)** кам көрүү, бирөөнүн көз алдында болуу; **he is under the doctor's care** ал доктордун көз алдында; **the child is in my care** бала менин көз алдымда; **that shall be my care** бул менин көз алдымда, камкорумда болот; 3. **(feel concern or anxiety)** баары бирдейлик; **(feel concern or anxiety) I don't care what they say** мага баары бир; **he doesn't care a bit** ага бары бир; **I couldn't care less** мага баары бир; 4. каала **(feel inclination) would you care for a walk?** сейилдөөнү

каалайсызбы; **I knew she cared for him** мен анын, аны жакшы көрөрүн билгемин; **care, attention(s), concern** камкордук, кам, камылга; *v.* 1. **(look after)** кам көр; **he is well cared for** ага абдан жакшы кам көрүлгөн; 2. **care for, tend** сылап сыйпап өстүр; 3. этият бол, кылдат бол, абайла

career [kq'rIq] *n.* 1. **(life)** турмуштук жол; 2. **(profession)** карьера, профессия, иш, жумуш. 3. мансап

careerist [kq'rI(q)rIst] *adj.* мансапкор

carefree ['kFqfri:] *adj.* бейгам, санаасыз, кайгысыз

careful ['kFqful] *adj.* камкордуу; абайлаган, этияттуу, сак

careless ['kFqlIs] *adj.* камкорсуз; шалаакы, шалаак, тыкан эмес, бейгам

caress [kq'res] *n.* эркелетүү, сылап-сыйпоо; *v.* эркелет, сылап-сыйпа

cargo ['kQ:gou] *n.* жүк

caricature ["kxrIkq'tjuq] *n.* азил

caricature ["kxrIkq'tjuq] *n.* карикатура

carnage ['kQ:nIdZ] *n.* кыргын

carnation [kQ:'neISn] *n.* жыпар мончок

carnival ['kQ:nIv(q)l] *n.* карнавал

carp [kQ:p] *n.* сазан, карп

carpenter ['kQ:pIntq] *n.* жыгач уста

carpet ['kQ:pIt] *n.* килем

carriage ['kxrIdZ] *n.* вагон

carrier ['kxrIq] *n.* арабакеч; жүк ташуучу

carrion ['kxrIqn] *n.* тарп

carrot ['kxrqt] *n.* сабиз

carry ['kxrI] *v.* 1. **(bear, transport)** ташы, ташып кел, алып кел, алып бар кел; **ships carry goods** кораблдер товар ташып келишет; **this bicycle has carried me 50 kilometers** бул велосипед мени 50 километр жерден алып келди; **pipes carry water** труба сууну алып келет; **wires carry sound** үн сымдар менен берилет, келет; **what weight will the bridge carry?** көпүрө канча салмак көтөрөт?; **he carries himself well** ал өзүн өзү жакшы алып жүрөт; **he carries his vodka well** ал аракты жакшы көтөрөт; 2. **(have on or about one):** алып жүр; **I always carry an umbrella with me** мен дайыма кол чатыр ала жүрөм; **the police carry arms** полиция курал

алып жүрөт; **carry figures in one's head** сандарды башта сакта; 3. **carry into effect** жүзөөгө ашыр, турмушка ашыр, эсепке ал; **his voice carries weight** анын ой-пикири эске алынат; 4. **(include)** киргиз, камты; **(include) the book carries many tables** китепке көп таблицалар киргизилген; **the newspaper carried this report** бул маалымат газетада камтылган; **the shot carried 200 kilometers** снаряд 200 киллометрди камтыйт; 5. алып кет, алып чык; 6. алып кел; 7. **(continue)** улант; **carry on with your work** ишиңизди уланта бериңиз; **carry away** алып кет, алып кой; **carry on disgracefully** ээн баштык кыл, шоктук кыл; **carry out the duties (of), act as** милдетти аткар; **carry out, execute** аткар; **carry out, take out, take way** чыгар, алып чыгар; **carry** чейин жеткир, чейин жеткиз; **carry, drag (to)** жеткир; **carry, bear** кий, кийип жүр; **carrycot** керебетче

cart [kQ:t] *n.* араба

cartilage ['kQ:tilIdZ] *n.* кемирчек

cartoon I [kQ:ten] *n.* азил

carton II [ka:'tu:n] *n.* 1. картон; 2. **(in newspaper)** карикатура; 3. **(film)** мультипликация, мультфильм

cartoonist [ka:'tu:nist] *n.* карикатурист

cartridge ['kQ:trIdZ] *n.* дүрмөт

carve [kQ:v] *v.* ой, чек

case I [keIs] *n.* окуя, иш

case II [keIs] *n.* жөндөмө; ♦ **ablative case** чыгыш жөндөмө

case III [keIs] *n.* ящик, куту

cash [kxS] *n.* нак акча

cashier [kx'SIq] *n.* кассир

casket ['kQ:skIt] *n.* сандыкча, үкөкчө, кутуча

casserole ['kxsqrqul] *n.* кастрол

cassette ['kQ:sI:t] *n.* кассета; ♦ **cassette recorder** кассеталык үналгы

cast [kQ:st] *n.* ыргытуу, таштоо; *v.* ыргыт, ташта

castle ['kQ:sl] *n.* сепил, чеп

castor oil ['kQ:stqr'OIl] *n.* кастор майы

castrate [kxs'treIt] *v.* быч, битте, акта

castration [kxs'treIS(q)n] *n.* бычуу, биттөө

casual ['kxZjuql] *adj.* штаттан тышкаркы

casualty ['kxZVqltI] *n.* чыгым

cat [kxt] *n.* мышык

catalog ['kxtql0g] *n.* каталог; *v.* каталогго киргиз

cataract ['kxtqrxkt] *n.* катаракт, катаракта

catastrophe [kq'txstrqfI] *n.* катастрофа, авария, кырсык

catch ['kxtS] (caught) *n.* 1. **(act of catching)** кармоо; 2. **(amount caught)** азык, жем. 3. **(trap)** капкан, тузак, буктурма; *v.* 1. **(seize)** карма, тут; **he caught the ball** ал топту тутту; **catch a fish** балык тут, балык уула; **catch a fly** чымын тут; 2. **(of entanglement, fastening),** илдирип ал, кыпчытып ал; **her dress caught on a nail; the nail caught her dress** ал көйнөгүн мыкка илдирип алды; **I caught my finger in the door** мен колумду каалгага кыпчытып алдым; 3. **(intercept, detect)** үстүнөн чык, кармап ал; **I caught him stealing** аны уурдап жаткан жеринен кармап алдым; **I caught him as he was leaving the house** аны үйдөн чыгып жатканда кармап алдым; **he was caught in a mistake** аны катасынан кармашты; 4. **(be on time for)** убагында бол; **catch a train** поездге убагында жетип кал; 5. даана ук, баамдап кал; **catch someone's words** бирөөнүн сөзүн даана угуп кал; **I didn't catch what you said** даана укпай калдым; **I don't catch on** мен түшүнбөйм; 6. **(be infected by)** ооруп кал, оору жугузуп ал; **catch cold** суук тийип кал; **catch (on)** илин; **catch cold, catch a chill** суукка урун; **catch fire, ignite, take fire, flare up** дүрт этип күй, от ал; **catch fire, begin to burn, light up, flame up** күйө башта, жана башта; **catch flu, go down with the flu** грипп бол, сасык тумооло; **catch sight of** алыстан көрүп кал; **catch up (with)** кууп жет; **catch, take unawares** үстүнөн чык

catching ['kxtSIN] *n.* уу кылуу, уулоо, кармоо, аңчылык кылуу

categorical ["kxtI'g0rIk(q)l] *adj.* категориялык

category ['kxtIgqrI] *n.* категория

caterpillar ['kxtqpIlq] *n.* гусеница, малак, жылдыз курт

cathedral [kq'Ti:dr(q)l] *adj.* чиркөө, собор

Catholic ['kxTqlIk] *n.* Католик; *adj.* Католиктик

cattail ['kxt"teIl] *n.* жекен

cattle ['kxtl] *n.* мал, жандык, бодо мал; ♦ **cattlebreeder** малчы, чарбачы; **cattlebreeding** малчылык, чарбачылык

Caucasian [k0:'keIZjqn] *adj.* Кавказдык

caught [k0:t] *v.* кармал

cauliflower ['k0lIflauq] *n.* түстүү капуста

caulk [k0:k] *v.* тыгында, тыгып бүтө
causal ['k0:z(q)l] *adj.* себептүү
cause [k0:z] *n.* себеп, негиз, шылтоо
caution ['k0:Sn] *n.* сактык, этияттык
cautious ['k0:Sqs] *adj.* сак, абайлагыч, этияттуу
cavalry ['kxv(q)lrI] *n.* кавалерия, атчан аскер
cave [keIv] *n.* үңкүр
cavity ['kxvItI] *n.* көңдөй, тешик
cavity ['kxvItI] *n.* ой
caw [k0:] *v.* каркылда, какылда
cease ['si:s] *v.* бас, токтот
ceaseless ['si:slIs] *adj.* басылбаган, тынчыбаган
cedar ['si:dq] *n.* кедр
cede [si:d] *v.* көн, макул бол
ceiling ['si:lIN] *n.* шып
celebrate ['selIbreIt] *v.* майрамда, майрам тос
celebrated ['selIbreItId] *adj.* атактуу, даңктуу
celebrated ['selIbreItId] *v.* майрамдал
celebration ["selI'breIS(q)n] *n.* майрамдоо, салтанат
celebrity [sI'lebrItI] *n.* атактуулук, даңктуулук
celestial [sI'lestjql] *n.* ойго чөмүлүү
celibacy ['selIbqsI] *n.* так өтүү, кечил өтүү
celibate ['selIbeIt] *adj.* так өткөн, кечил өткөн
cell I [sel] *n.* капас
cell II [sel] *n.* камера (jail)
cellar ['selq] *n.* жертөлө
cellulose ['seljulous] *n.* торчо
cement [sI'ment] *n.* цемент
cemetery ['semItrI] *n.* көрүстөн, бейит
censor ['sensq] *n.* цензор
censorship ['sensqSIp] *n.* цензура
censure ['senSq] *n.* сын, сыноо, критика
census ['sensqs] *n.* каттоо
center ['sentq] *n.* борбор
centimeter ['sentI"mi:tq] *n.* сантиметр
centipede ['sentIpi:d] *n.* кырк аяк

central ['sentr(q)l] *adj.* борбордук, орто

centralize ['sentr(q)laIz] *v.* борборлоштур

centripetal [sen'trIpItl] *n.* умтулуу

century ['sentSurI] *n.* кылым, доор

ceramic [sI'rxmIk] *adj.* керамикалык

ceramics [sI'rxmIks] *n.* керамика

cereal ['sIqrIql] *n.* 1. акшак 2. дан өсүмдүктөр

cerebellum ["serI'belqm] *n.* кара куш мээ

cerebral ['serIbr(q)l] *n.* баш мээ

ceremony ['serImqnI] *n.* салтанат, церемония, каада-салт, ырым-жырым

certain ['sq:tn] *adv.* 1. айрым, кээ бир; 2. ишеничтүү

certainly ['sq:tnlI] *adv.* албетте, арийне

certificate [sq'tIfIkIt] *n.* 1. аттестат, күбөлүк (school); 2. метрика (birth); 3. нике кагаз (marrige)

certify ['sq:tIfaI] *v.* күбөлөндүр, тастыкта; ыраста, бекемде

chaff [tSQ:f] *n.* топон

chagrin ['SxgrIn] *n.* кайгыга салуу

chain ['tSeIn] *n.* чынжыр; *v.* чынжырла

chair ['tSFq] *n.* отургуч, стул, үстөл

chairman ['tSFqmqn] *n.* төрага

chalk [tS0:k] *n.* бор

chalkboard [tS0:kb 0:d] *n.* доска

challenge ['tSxlIndZ] *n.* чакыртуу; *v.* чакырт

chamber ['tSeImbq] *n.* палата

champagne [Sxm'peIn] *n.* шампан

champion ['tSxmpIqn] *n.* чемпион

championship ['tSxmpIqnSIp] чемпионат

chance [tSQ:ns] *n.* 1. шанс, мүмкүнчүлүк; 2. тагдыр

chandelier ["SxndI'lIq] *n.* люстра

change ['tSeIndZ] *v.* алмаш, алмаштыр; **she changed her address** ал башка жакка көчүп кеткен; **change (one's) clothes** кийимдерди алмаштыр; **change one's shoes** бут кийимди алмаштыр; **the snake changes its skin** жылан терисин алмаштырат; **change color (turn pale)** кубар, бозор; **(blush)** кызар; **change one's mind** оюңу алмаштыр, башкача ойло; **change hands (of a property)**

колдон-колго алмаштыр; **change sides** башка тарапка өт; **change trains** поезд алмаштыр, башка поездге отур; **change gear** ылдамдыкты алмаштыр; **change the subject** теманы алмаштыр, башка темага өт. 2. **(reclothe): change a child** баланын кийимин алмаштыр; **change a bed** керебеттин шейшептерин алмаштыр. 3. **(money):** акча алмашты; 4. **(exchange): change a book** китепти айырбашта; **change places with someone** бирөө менен орунду алмаш; **change the guard** күзөттү алмаштыр; 5. **(shift): he changed his weight from one foot to the other** бир буттан экинчи бутка алмаш; **he has changed a lot** ал өтө өзгөрүп кетипптир; 6. өзгөрт, өзгөр

changeable ['tSeIndZqbl] *adj.* өзгөрмө, өзгөрүлмө

channel ['tSxnl] *n.* нук, өзөн; канал

chaos ['keI0s] *n.* чалды-куйду, баш-аламан

chapter ['tSxptq] *n.* глава, бап

character ['kxrIktq] *n.* кыял, мүнөз

characteristic ["kxrIktq'rIstIk] *adj.* мүнөздүү

characterize ['kxrIktqraIz] *v.* мүнөздө, мүнөздөп бер

charge [tSQ:dZ] *v.* 1. заряда; 2. айып кой, күнөөлө (person)

charged [tSQ:dZd] *v.* заряддал

chariot ['tSxrIqt] *n.* араба

charitable ['tSxrItqb(q)l] *adj.* ырайымдуу, кайрымдуу

charity ['tSxrItI] *n.* кайрымдуулук, ырайымдуулук

charlatan ['SQ:lqt(q)n] *n.* шарлатан, алдамчы

charm [tSQ:m] *v.* сыйкырла

charmed [tSQ:md] *v.* сыйкырлан

charming ['tSQ:mIN] *adj.* сүйкүмдүү

chase [tSeIs] *v.* кубала, артынан түш

chat [tSxt] *v.* келжиреш

chatter ['tSxtq] *v.* келжире, какша

chatterbox ['tSxtqb0ks] *n.* келжирээк, тантык, ушакчы

chauffeur ['Squfq] *n.* шофёр, айдоочу

cheap ['tSi:p] *adj.* арзан

cheat [tSi:t] *v.* алда

cheater ['tSi:tq] *n.* алдамчы

check [tSek] *v.* контролдо, текшер *n.* чек; ♦ **check book** чек китепчеси

checked [tSekt] *adj.* чакмактуу
checkers[A] **['tSekqz]** *n.* шашки
cheek [tSi:k] *n.* жаак, бет
cheep [tSi:p] *n.* чыңырык, чыйылдоо; *v.* чыңыр, чыйылда
cheer ['tSIq] *v.* көңүлүн көтөр, көңүлүн ач
cheerful ['tSIqf(q)l] *adj.* шаттуу, шайырлуу, кайраттуу, сергек
cheerless ['tSIqlIs] *adj.* көңүлсүз
cheese [tSi:z] *n.* сыр, быштак
chemical ['kemIk(q)l] *adj.* химиялык
chemist I ['kemIst] *n.* аптекачы
chemist II ['kemIst] *n.* химик
chemistry ['kemIstrI] *n.* химия
cheque [tSek] *n.* чек
cherished ['tSerISt] *adj.* көксөгөн, эңсеген, ыйык
cherry ['tSerI] *n.* алча, чие
chess ['tSes] *n.* шахмат; ♦ **chess board** шахмат тактайы
chest [tSest] *n.* көкүрөк, төш
chestnut I ['tSesnAt] *n.* жаңгак
chestnut II ['tSesnAt] *adj.* тору; ♦ **chestnut horse** тору ат
chew [tSu:] *v.* чайна, кепше
chewing gum ['tSu:INgAm] *n.* сагыз, чакыч
chick [tSIk] *n.* жөжө
chicken ['tSIkIn] *n.* тоок
chicken pox ['tSIkInp0ks] *n.* суу чечек, кызылча
chief [tSi:f] *n.* башчы, жетекчи; *adj.* негизги, башкы
child ['tSaIld] *n.* бала
childbirth ['tSaIldbE:T] *n.* төрөт
childhood ['tSaIldhud] *n.* балачак, балалык
childless ['tSaIldlIs] *adj.* баласыз
children ['tSIldrqn] *n.* балдар
chill I [tSIl] *v.* суут, муздат
chill II [tSIl] *v.* калтыра, чыйрык; *n.* суук
chilly ['tSIlI] *adj.* үшүкчөөл, үшүкчөөк
chimney ['tSImnI] *n.* мор
chin [tSIn] *n.* ээк
China ['tSainq] *n.* 1. Кытай; 2. фарфор

Chinaman *n.* Кытай киши

Chinese ['tSai'ni:z] *adj.* Кытай

chip [tSIp] *n.* чамынды

chisel ['tSIzl] *n.* тешкич, кескич

chlorine ['kl0:ri:n] *n.* хлор

chock ['tS0k] *n.* шынаа

chocolate ['tS0k(q)lIt] *n.* шоколад

choice [tS0Is] *n.* тандоо, ылгоо

choir ['kwaIq] *n.* хор

choke [tSouk] *v.* кака, чака

cholera ['k0lqrq] *n.* холера

choleric ['k0lFrIk] *adj.* холерик, кыжырдангыч, туталангыч

choose [tSu:z] (chose; chosen) *v.* танда, тандап ал, ылгап ал, ылга, ирге; ♦ **there are five to choose from** тандоого бешөө; **the chosen people** тандалып алынгандар; **I choose to remain** мен калууну тандап алдым

chop [tS0p] *v.* 1. жар; 2. туура; 3. кес

chopper [tS0ppq] *n.* жаргыч, чапкыч

chopstick [tS0pstik] *n.* таякча

chorus ['k0:rqs] *adv.* хор менен

chosen ['tSouzn] *v.* тандал, иргел

christen ['krIstqn] *v.* чокундур; *n.* чокундуруу

Christian ['krIstIqn] *n.* Христиан

Christmas ['krIsmqs] *n.* Роджество майрамы

chronicle ['kr0nIkl] *n.* хроника

church ['tSq:tS] *n.* чиркөө

cigar [sI'gQ:] *n.* сигара, тамеки, чылым

cigarette ["sIgq'ret] *n.* чылым, сигарет; ♦ **cigarette lighter** зажигалка, оттук

cinder ['sIndq] *n.* шлак

Cinderella ["sIndq'relq] *n.* Пери

cinema ['sInImq] *n.* кино; кинотеатр

cinematograph ["sInI'mxtqgrQ:f] *n.* киноматограф

cinnamon ['sInqmqn] *n.* корица

circle ['sq:kl] *n.* 1. тегерек, айлана; 2. кружок, группа

circular ['sq:kjulq] *adj.* шакек сыяктуу

circulation ["sq:kju:'leIS(q)n] *n.* айлануу; айлантма, айланыш
circumcize ['sq:kqmsaiz] *v.* колун адалдат, баланы отургуз, чочогун кестир, сүннөт кыл
circumference [sq'kAmfrFns] *n.* айлана
circumspect ['sE:kqmspekt] *adj.* байкагыч, сак, аяр
circumstance ['sq:kqmstqns] *n.* жагдай
circus ['sq:kqs] *n.* 1. цирк; 2. амфитеатр
cistern ['sIstqn] *n.* цистерна; бак
citadel ['sItqdl] *n.* чеп, крепость; цитадель
citizen ['sItIzn] *n.* жаран, атуул
citizenship ['sItIznSIp] *n.* жарандык, атуулдук
city ['sItI] *n.* шаар
civil I ['sIvl] *adj.* адептүү, кичи пейил
civil II ['sIvl] *adj.* граждандык
civilian [si'vIlIqn] *n.* жаран, жарандык
civility [sI'vIlItI] *n.* кичипейилдүүлүк, адептүүлүк
civilization ["sIvIlaI'zeIS(q)n] *n.* цивилизация, маданият
civilize ['sIvIlaIz] *v.* цивилизациялаштыр, маданиятташтыр
claim (for) [kleIm] *v.* бекит, тастыкта; талап кыл
claim [kleIm] *n.* доо
claimant ['kleImqnt] *n.* атаандаш
clairvoyant [kleq'v0Iqnt] *adj.* көзү ачык
clairvoyance [kleq'v0Iqns] *n.* көзү ачыктык
clamber ['klxmbq] *v.* тырмалап чык
clamorous ['klxm(q)rqs] *adj.* аңкылдак, чуулуу
clamor ['klxmq] *n.* чуу, дуу; *v.* уу-дуу кыл
clamp [klxmp] *n.* кычкач; кыскыч; *v.* кысымга ал, кыс; кыстыр
clan [klxn] *n.* клан, түр
clandestinely ["klxndq'stInItI] *adj.* жашыруун, сырдуу
clang [klxN] *v.* кыңгыра, шыңгыра
clank [klxNk] *v.* шаңгырат; *n.* шаңгыроо
clap [klxp] *v.* кол чап, алакан чап
clarify ['klxrIfaI] *v.* айкында, түшүндүр, айтып өт
clarinet ["klxrI'net] *n.* кларнет
clarity ['klxrItI] *n.* дааналык
clash (with) [klxS] *v.* конфликт жаса/кыл; *n.* конфликт

clasp [klQ:sp] *v.* кыс

class [klQ:s] *n.* тап; класс

classic ['klxsIk] *n.* классик

classic(al) ['klxsIk(q)l] *adj.* классикалык

classification ["klxsIfI'keIS(q)n] *n.* классификация

classify ['klxsIfaI] *v.* классификацияла, бөлүштүр

classless ['klQ:sIIs] *adj.* тапсыз, классыз

classmate ['klQ:smeit] *n.* классташ

classroom ['klQ:srum] *n.* класс, класстык бөлмө, кабинет

clatter ['klxtq] *v.* шыңгырат, тарсылдат

clause [kl0:z] *n.* сүйлөм, макала

claw [kl0:] *n.* кыпчуур; тырмак

clay [kleI] *n.* чопо, ылай; *adj.* чополуу, ылайлуу

clean [kli:n] *n.* тазалоо, жыйнаштыруу; *adj.* 1. **(not dirty, fair)** таза, кирсиз; **wash something clean** таза болгонго чейин жуу; **keep a room clean** бөлмөнү таза карма; 2. **(fresh) a clean sheet of paper** актай барак; **a clean set of fingerprints** бармактын таза издери, тагы; 3. ак; **my hands are clean** мен акмын, мен күнөөлү эмесмин; 4. **cleaning day** санитардык күн; *v.* 1. моюнга ал; 2. тазала; **clean one's nails** тырмак тазала; **clean a suit** костюм тазала; **clean streets** көчөлөрдү тазала; **clean a car;** машинаны тазала; **clean a window** желдет, айнек тазала; **cleaning fluid** так тазалоочу суюктук; 3. тазалан; **the sink cleans easily** раковина жакшы тазаланат; 4. шыпыр, жыйна; **clean out a room** бөлмөнү жыйна

cleanliness ['klenlInIs] *n.* тазалык

clear [klIq] *v.* тазала; *adj.* ачык, так, даана

clearly ['klIqlI] *adv.* айрым-айрым

clearness [klIqnis] *n.* ачыктык, дааналык

cleave [kli:v] *v.* жардыр

cleaved [kli:vd] *v.* жарыл

cleft [kleft] *n.* жаракка

clerk [klQ:k] *n.* кызматкер, канцелярист

clever ['klevq] *adj.* акылдуу, эстүү

click [klIk] *v.* черт

client ['klaIqnt] *n.* клиент, кардар

cliff [klIf] *n.* аска

climate ['klaImIt] *n.* климат, аба ырайы

climatic [klaI'mxtIk] *adj.* климат …

climb [klaIm] *v.* көтөрүл, жогорула; жогору чык

cling (to) [klIN] (clung) *v.* кармаш; жабышып тур

clinic ['klInIk] *n.* клиника, эмкана; диспансер

clinical ['klInIkl] *adj.* клиникалык

clip [klIp] *v.* кырк

cloak ['klquk] *n.* мантия

clock ['kl0k] *n.* саат

clod ['kl0d] *n.* чоң кесек

clog [kl0g] *v.* токтот, тосуп кал

close [klquz] *v.* жап, бекит, жабыл; *n.* **(enclosure, precinct)** короо; *adj.* 1. **(near)** жакын; 2. **(intimate)** жакын; **a close friend** жакын дос; 3. **(serried, compact)** тыгыз; 4. туура; **a close translation** жакын, туура котормо; 5. **(restricted)** тыюу салынган, жабык; **close season** аңчылыкка тыюу салынган мезгил; 6. **(secret)** сыр; 7. **(stuffy)** дем кыстыктырган; 8. **(phonetics) a close syllable** жабык муун; 9. жакын; жакын жерде; **close, in (real) earnest** тыгыздап, шыкап, өтө жанаша

closed [klquzd] *adj.* жабык, жабылган; *v.* жабыл

closeness ['klqVsnqs] *n.* жакындык

closet ['kl0zIt] *n.* шкаф, дубал шкафы

cloth [kl0T] *n.* кездеме

clothes ['klquDz] *n.* кийимдер, кийим-кечектер

cloud ['klaud] *n.* булут, туман

cloudless ['klaudlIs] *adj.* тумансыз, булутсуз

cloudy ['klaudI] *adj.* булуттуу, тумандуу

clover ['klquvq] *n.* коён беде, беде

clown [klaun] *n.* маскарапоз, куудул

club [klAb] *n.* клуб, кружок

cluck [klAk] *v.* кукулукта

clumsiness ['klAmzInIs] *n.* эпсиздик, олчогойлук

clumsy ['klAmzI] *adj.* айласыз, оңтойсуз, копол, олдоксон, эпсиз

cluster ['klAstq] *n.* сабак, тал

clutch [klAtS] *n.* кысым

coach [kqutS] *n.* 1. тренер, машыктыруучу 2. репетитор

coal ['kqul] *n.* таш көмүр; ♦ **coal field** таш көмүр бассейини

coalition ["kquq'lISqn] *n.* коалиция

coarse I [k0:s] *adj.* адепсиз, уятсыз, орой

coarse II [k0:s] *adj.* сенек

coarsely [k0:sli**]** *adv.* орой, одоно

coat ['kqut] *n.* пальто

cob [k0b] *n.* сото

cobweb ['k0bweb] *n.* желе

cock [k0k] *n.* короз

cockchafer ['k0k"tSeIfq] *n.* саратан

cockroach ['k0kroutS] *n.* таракан

cocktail ['k0kteIl] *n.* коктейль

coco ['kqukqu] *n.* кокос дарагы

cocoa ['kqukqu] *n.* какао

coconut ['kqukqnAt] *n.* кокос

cocoon [kq'ku:n] *n.* пилла, жибек пилласы

code [kqud] *n.* код, кодекс; *adj.* коддук

codify ['k0dIfaI] *v.* кодификацияла

coeval [kqu'i:vql] *adj.* жылдаш

coffee ['k0fI] *n.* кофе

cognac ['k0njxk] *n.* коньяк

coil [k0Il] *v.* оро

coiled [k0Ild] *v.* орол

coin [k0In] *n.* монета, тыйын

coincidence [kqu'InsIdqns] *adv.* кокус

coke [kquk] *n.* кокс, кокстоочу

colander ['kAlqndq] *n.* темир чыпка

cold ['kquld] *n.* суук, муздак; *v.* үшү; ♦ **catch a cold** сасык тумооло, суук тий

collaborate [kq'lxbqreIt] *v.* кызматташ

collaboration [kq"lxbq'reIS(q)n] *n.* кызматташуу, кызматташтык

collaborator [kq'lxbqreItq] *n.* кызматташ

collapse I [kq'lxps] *v.* ыдыра

collapse II [kq'lxps] *n.* кыйроо, талкалануу

collar ['k0lq] *n.* жака

colleague ['kOlI:g] *n.* коллега, кесиптеш, калемдеш

collect [kq'lekt] *v.* коллекция кыл, жыйна, чогулт, топто

collected [kq'lektId] *v.* жыйнал, чогул, топтол

collection [kq'lekS(q)n] *n.* коллекция, жыйнак, топтолуш

collective [kq'lektIv] *adj.* биргелешкен

collectivization [kq"lektIvaI'zeIS(q)n] *n.* жамааттташуу

collector [kq'lektq] *n.* коллекционер, жыйноочу

college ['kOlIdZ] *n.* коллеж

collision [kq'lIZn] *n.* кагылыш

colloquial [kq'lqukwIql] *adj.* оозеки

cologne [ko(u)'loun] *n.* атыр

colon ['kqulqn] *n.* кош чекит

colonial [kq'lounjql] *adj.* колониалдык

colonist ['kOlqnIst] *n.* колонист

colonize ['kOlqnaIz] *v.* колонизацияла, колония кыл

colonizer ['kOlqnaIzq] *n.* колонизатор

colony ['kOlqnI] *n.* колония

color ['kAlq] *n.* түс, ырай, өң

colorful ['kAlqful] *adj.* түстүү

coloring ['kAlqrIN] *n.* сыр, боёк

colorless ['kAlqlIs] *adj.* түссүз, өңсүз

colt [kqult] *n.* кулун

column ['kOlqm] *n.* 1. графа; 2. колонка

comb [koum] *n.* тарак; *v.* тара

combat ['kOmbqt] *n.* күжүрмөн

combed ['kOmbqd] *v.* тарал

combination ["kOmbI'neIS(q)n] *n.* айкалышуу; сөздөрдүн айкалышы

combine ['kOmbaIn] *n.* комбайн; **[kqm'baIn]** *v.* комбинацияла

combined [kqm'baInd] *adj.* курама

combustible [kqm'bAstqbl] *n.* күйүүчү, жануучу

come [kAm] *v.* 1. **(move near, arrive)** кел, кир; **come into the house!** үйгө кириңиз! 2. **(of inanimate things)** келип кал; **the dress comes to her knees** пальто тизесине чейин эле келип калды; **the sunshine came streaming into the room** күндүн нуру бөлмөгө келип калды; 3. **(uses with “to”)** бир нерсеге кел; **come to a decision**

чечимге кел; 4. **(uses with “into”) the party came into power** партия бийликке келди; 5. **(occur, happen)** бол, болуп өт; **Christmas comes once a year** Рождество жылына бир жолу келет; 6. **(become, prove to be)** болуп кал, чыгып кал, бол; **his dreams came true** анын кыялы туура чыкты; 7. **(of person, originate)** –лык, -дык, -тык; **he comes from America** ал Америкалык

comedian [kq'mi:djqn] *n.* куудул

comedy ['k0mIdI] *n.* комедия

comely ['kAmlI] *adj.* көрүнүшү жакшы

comet ['k0mIt] *n.* комета

comfort ['kAmfqt] *n.* комфорт, ыңгай, ыңгайлуулук

comfortable ['kAmfqtqbl] *adj.* комфортабелдүү, ыңгайлуу

comic ['k0mIk] *adj.* комедиялуу, күлкүлүү

comical ['k0mIkql] *adj.* күлкүлүү

coming ['kAmIN] *n.* 1. келечек, болочок; 2. келишүү

comma ['k0mq] *n.* үтүр

command [kq'mQ:nd] *v.* буйру; *n.* буйрук

commandant ["k0mqn'dxnt] *n.* комендант

commander [kq'mQ:ndq] *n.* командир, аскер башчысы

commanding [kq'mQ:ndIN] *n.* үстөмдүк жүргүзүүчү, бийлөөчү; *v.* командалык кыл

commend [kq'mend] *v.* макта

comment ['k0ment] *v.* комментарий бер, коментарий жаса

commentary ['k0mqnt(q)rI] *n.* комментарий

commentator ['k0menteItq] *n.* комментатор

commerce ['k0mq:s] *n.* коммерция, соода, соода-сатык

commercial [kq'mq:Sql] *adj.* коммерциялык

commissar ["k0mI'sQ:] *n.* комиссар; *adj.* комиссарлык

commission [kq'mIS(q)n] *n.* комиссия

commit [kq'mIt] *v.* тапшыр

committee [kq'mItI] *n.* комитет

commodity [kq'm0dItI] *n.* продукт, товар

common ['k0mqn] *adj.* жалпы, жөнөкөй

commotion [kq'mquS(q)n] *n.* кымгуут, баш-аламан

commotion [kq'mquS(q)n] *n.* тополоң

communal ['k0mjunl] *n.* коммуналка; *adj.* коммуналдык

commune ['kOmju:n] *n.* коммуна

communicate [kq'mju:nIkeIt] *v.* маалымдаш, маалымат бер, байланыш

communication [kq"mju:nI'keIS(q)n] *n.* коммуникация, байланыш

communism ['kOmjunIzm] *n.* коммунизм

communist ['kOmjunIst] *n.* коммунист

community [kq'mju:nItI] *n.* коомчулук, коом, айыл

commutator ['kOmju:teItq] *n.* коммутатор

compact [kqm'pxkt] *n.* тыгыз; ♦ **compact disk, CD** компакт-диск

compactness ['kOmpxktnIs] *n.* тыгыздык

companion [kqm'pxnjqn] *n.* жолдош, шерик

company ['kAmp(q)nI] *n.* компания, фирма

comparative [kqm'pxrqtIv] *n.* салыштыруу

compare [kqm'pFq] *v.* салыштыр

comparison [kqm'pxrIs(q)n] *n.* салыштыруу

compartment [kqm'pQ:tmqnt] *n.* купе

compass ['kAmpqs] *n.* компас

compassion [kqm'pxS(q)n] *n.* аяныч, мээримдүүлүк

compel [kqm'pel] *v.* зордоп аткарт, зордо, мажбурла

compel [kqm'pel] *v.* кыста

compelled [kqm'peld] *v.* мажбур бол

compensate ['kOmpenseIt] *v.* 1. компенсация кыл/жаса; 2. сыйлык бер, сыйла; 3. төлө, төлөп бер

compensation ["kOmpen'seIS(q)n] *n.* компенсация, жөлөк пул

compete (with) ['kOmpi:t] *v.* жарыш, мелдеш, эрегиш, атаандаш

competence ['kOmpIt(q)ns] *n.* компетенция

competent [kqm'pi:t(q)nt] *adj.* компетенттүү

competition ["kOmpI'tIS(q)n] *n.* 1. конкуренция, атаандаштык; 2. конкурс, мелдеш, жарыш

competitor [kqm'petItq] *n.* 1. конкурсант, жарышуучу; 2. конкурент, атаандаш

complacency [kqm'pleIsnsI] *n.* кош көңүлдүк

complain [kqm'pleIn] *v.* арыздан, даттан

complaint [kqm'pleInt] *n.* арыз, доо, дат; *v.* арыздан

complete [kqm'pli:t] *v.* 1. бүтүр, аягына чык; 2. толтур *adj.* толук

completely [kqm'pli:tli] *adv.* такыр, таптакыр, толук, аябай

completion [kqm'pli:S(q)n] *adv.* аз келгенсип, анын үстүнө; *n.* аяктоо

complex ['k0mpleks] *n.* комплекс, *adj.* 1. комплекстүү; 2. татаал

complexion [kqm'plekSn] *n.* ыраң

compliant [kqm'pla(I)qnt] *adj.* ийилчээк

complicate ['kqmplIkeIt] *v.* татаалдаштыр

complicated ['kqmplIkeItId] *adj.* татаалдашкан, түйүндүү

complication ["k0mplI'keIS(q)n] татаалдык, кыйындык

compliment ['k0mplImqnt] *n.* комплимент

complimentary ["k0mplI'ment(q)rI] *adj.* жактыраарлык, мактаарлык

comply [kqm'plaI] *v.* көн

component [kqm'pounqnt] *n.* компонент

composer [kqm'pquzq] *n.* композитор

composite ['k0mpqzIt] *adj.* курама, куранды

composition ["kqmpq'zISn] *n.* курам, түзүлүш

composition ["k0mpq'zIS(q)n] *n.* композиция

compositor [kqm'p0zItq] *n.* терүүчү

compound ['k0mpaund] *adj.* куранды, татаал

comprehend ["k0mprI'hend] *v.* баамда, түшүн

comprehension ["k0mprI'henSn] *n.* түшүнүк

compress ['k0mpres] *n.* компресс; **[kqm'pres]** *v.* шыка, сык, кыс

compromise ['k0mprqmaIz] *v.* жаман атты кыл; *n.* компромисс

compulsion [kqm'pAlSn] *n.* кыстоо

computer [kqm'pju:tq] *n.* компьютер

comrade ['k0mrId] *n.* жолдош

con [kPn] *n.* алдамчы

concave ['k0n'keIv] *adj.* кош кабырыңкы

conceal [kqn'si:l] *v.* жашыр, кат

concealment [kqn'si:lmqnt] *n.* жашыруу

conceit [kqn'si:t] *n.* кекирейгендик, бой көтөрүүчүлүк

conceit [kqn'si:t] *n.* кекирейүү

conceited [kqn'si:tId] *adj.* мактанчаак, корсойгон, кекирейген

conceivable [kqn'si:vqbl] *adj.* болууга да мүмкүн, болуп да кала турган

conceive [kqn'si:v] *v.* ойлоп чыгар, ойдон чыгар

concentrate ['k0nsentreIt] *n.* концентрат; *v.* концентрацияла

concentration ["k0nsen'treIS(q)n] *n.* концентрация

concentric [k0n'sentrIk] *adj.* борборлош

conception [kqn'sepS(q)n] *n.* концепция

concern [kqn'sE:n] *n.* түйшүк, кыйынчылык

concerning [kqn'sE:nIN] *prep.* жөнүндө

concert ['k0nsqt] *n.* концерт

concession [kqn'seS(q)n] *n.* эпке келүү

conclude [kqn'klu:d] *v.* жыйынтыкта, аякта

conclusion [kqn'klu:Z(q)n] *n.* корутунду, аяктоо, жыйынтыктоо

concord ['kPNk0:d] *n.* ынтымакташтык

concrete I ['kPNkri:t] *adj.* айкын

concrete II ['k0nkri:t] *n.* бетон; *v.* бетондо, цементе

condemn [kqn'dem] *v.* айыпта, кес

condemnation ["kPndem'neISn] *n.* айыптоо, кесүү

condense [kqn'dens] *v.* тыгызда

condition [kqn'dIS(q)n] *n.* абал, шарт

conditional [kqn'dISnFl] *adj.* шарттуу

condolences [kqn'doulqnsIs] *n.* кайгыруу

conduct I ['kPndAkt] *v.* айда, жүргүз

conduct II [kqn'dAkt] *v.* 1. башкар; 2. дирижёрлук кыл; 3. сабак өт, сабак окут; 4. алып бар

conductor [kqn'dAktq] *n.* 1. дирижёр; 2. кондуктор; 3. жетекчи

cone [k0un] *n.* 1. конус; 2. шишик (illness)

confectioner [kqn'fekSnq] *n.* кондитер

confederate [kqn'fed(q)rIt] *n.* шерик, өнөк

confer [kqn'fq:] *v.* сыйла, ыйгар

conference ['k0nf(q)r(q)ns] *n.* конференция, жыйналыш, кеңешме

confess [kqn'fes] *v.* моюнга ал
confession [kqn'feS(q)n] *n.* моюнга алуу
confessor [kqn'fesq] *n.* духовник
confide [kqn'faId] *v.* ишен, ына
confidant ["k0nfI'dxnt] *n.* ынак, сырдаш адам
confidence ['k0nfId(q)ns] *n.* ишенич, ишенимдүүлүк
confident ['kPnfIdFnt] *adj.* ишеничтүү
confidential ["k0nfI'denS(q)l] *adj.* жашыруун
configuration [kqn"fIgju'reIS(q)n] *n.* конфигурация
confine [kqn'faIn] *v.* 1. чекте; 2. кама
confinement [kqn'faIn] *n.* 1. чектөө; 2. камакта болуу
confirm [kqn'fq:m] *v.* бекемде, бекит, ыраста
confirmation ["kPnfq'meISn] *n.* бекемдөө, бекитүү, ырастоо
confiscate ['k0nfIskeIt] *v.* конфискация кыл, конфискацияла
confiscation ["k0nfIs'keIS(q)n] *n.* конфискация
conflict [k0n'flIkt] *v.* конфликте бол; **['k0nflIkt]** *n.* конфликт, жаңжал, кагылыш
confluence ['k0nfluqns] *n.* кошулуу, биригүү
confounded [kqn'faVndId] *v.* сүрдө
confuse [kqn'fju:z] *v.* чаташ, чаташтыр
confusion [kqn'fju:Z(q)n] *n.* чаташуу, адашуу
congratulate [kqn'grxtjuleIt] *v.* куттукта
congratulation [kqn"grxtju'leIS(q)n] *n.* куттуктоо
congregate ['k0NgrIgeIt] *v.* чогулт, топто
congress ['k0Ngres] *n.* конгресс
conic ['k0nIk] *adj.* конустук
conical ['k0nIk(q)l]*adj.* конус сыяктуу
conjecture [kqn'dZektSq] *n.* божомол, жоромол; *v.* божомолдо, жоромолдо
conjugate ['k0ndZugeIt] *v.* 1. жакта 2. жөндө
conjunction [kqn'dZANkS(q)n] *n.* байламта
conjure ['kAndZq] *v.* дубалап сал, арбап сал
conjurer ['kAndZFrq] *n.* көз бойоочу
connect [kq'nekt] *v.* байланыштыр, жалга, ула, кош
connected [kq'nektId] *v.* жалган, байлан
connection [kq'nekS(q)n] *n.* байланыш, биригиш, катыштык,

тийиштүүлүк

connoisseur ["kPnq'sE:] *adj.* билгич

conquer ['k0Nkq] *v.* жеңип ал; басып ал

conqueror ['k0Nkqrq] *n.* жеңип алуучу; басып алуучу

conscience ['k0nSqns] *n.* ыйман, уят

conscious ['k0nSqs] *adj.* эстүү, сезимдүү ♦ **he was conscious of his guilt** ал өз күнөөсүн моюнга алды

consciousness ['kPnSqsnqs] *n.* 1. сезүү, сезим; 2. аң-сезим; ♦ lose consciousness эстен тануу; recover (regain) consciousness эсине келүү

conscientious ["kPnSI'enSqs] *n.* уялуу, ардануу

conscientiousness ["kPnSI'enSqsnIs] *n.* ардануу

consecutively [kqn'sekj-tIvlI] *adv.* катары менен

consent [kqn'sent] *n.* макулдук

consequence ['kPnsIkwqns] *n.* натыйжа

conservation ["k0nsq:'veIS(q)n] *n.* коруу, сактоо

conservatory [kqn'sq:v(q)trI] *n.* консерватория

consider [kqn'sIdq] *v.* эсепте, эсепке ал

considerable [kqn'sId(q)rqbl] *adj.* бир далай, бир кыйла

consideration [kqn"sIdq'reISn] *n.* эсептелүү

consignee ["k0nsaI'ni:] *n.* жүк жөнөтүүчү

consist (of) [kqn'sIst] *v.* тур, бар бол

consistency [kqn'sIst(q)nsI] *n.* токтоолук, сабырдуулук, оор басырыктуулук

consistent [kqn'sIst(q)nt] *adj.* токтоо, сабырдуу

console [kqn'soul] *v.* соорот

consolidate [kqn's0lIdeIt] *v.* бекемде, чыңда

consolidated [kqn's0lIdeItId] *n.* бекемдөө

consolidation [kqn"s0lI'deIS(q)n] *n.* консолидация

consonant ['kqnsFnqnt] *n.* үнсүз тыбыш

conspicuous [kqn'spIkjVqs] *adj.* көрүнүктүү

conspiracy [kqn'spIrqsI] *n.* кастык

conspirator [kqn'spIrqtq] *n.* конспиратор

constant ['kPnstFnt] *adj.* туруктуу; *adv.* дайыма

constantly ['kPnstFntlI] *adv.* дайыма, улам-улам

constipation ["k0nstI'peIS(q)n] *n.* ич катуу

constitution ["k0nstI'tju:S(q)n] *n.* конституция, негизги закон

constitutional ["k0nstI'tju:Sqnl] *adj.* конституциялык

constrain [kqn'streIn] *v.* кыста

constrained [kqn'streInd] *v.* кыстал

constraint [kqn'streInt] *n.* кыстоо

construct [kqn'strAkt] *v.* конструкцияла, кур, түз

construction [kqn'strAkS(q)n] *n.* конструкция, түзүү, куруу

consul ['k0ns(q)l] *n.* консул

consular ['k0ns(q)lq] *adj.* консулдук

consulate ['k0nsjulIt] *n.* консульство

consult [kqn'sAlt] *v.* 1. акылдаш, кеңеш; 2. консультация бер, консультация өт

consultation ["k0nsql'teIS(q)n] *n.* 1. акылдашуу, кеңешүү; 2. консультация

consumer [kqn'sju:mq] *n.* керектөөчү

consumption [kqn'sAmpSFn] *n.* керектөө

contact ['k0ntxkt] *v.* тийиш, байланыш; *n.* байланышуу

contagious [kqn'teIdZqs] *adj.* жугуштуу

contain [kqn'teIn] *v.* бар бол

container [kqn'teInq] *n.* контейнер

contemporary [kqn'tempFrqrI] *adj.* азыркы, заманбап

contempt [kqn'tempt] *n.* какшык

contemptible [kqn'temptqbl] *adj.* шүмшүк

contend [kqn'tend] *n.* күрөш

content ['k0ntent] *adj.* ыраазы

contented [kqn'tentId] *adj.* ыраазы болгон, канааттанган

contentment [kqn'tentmqnt] *n.* ыраазылык

contents ['k0ntents] *n.* мазмун

contest I ['k0ntest] *n.* атаандашуу

contest II [kqn'test] *v.* мелдеш

context ['k0ntekst] *n.* контекст

continent ['k0ntInqnt] *n.* материк, континент

continental ["k0ntI'nentl] *adj.* континенталдуу

contingent [kqn'tIndZ(q)nt] *n.* контингент

continual [kqn'tInjuql] *adj.* дайыма, ар дайым

continuation [kqn"tInjV'eISn] *n.* уланды, улантуу

continuous [kqn'tInjuqs] *adj.* токтоосуз, үзгүлтүксүз

continue [kqn'tInju:] *v.* улант

contort [kqn't0:t] *v.* тырыштырып карыштыр

contraband ['k0ntrqbxnd] *n.* контрабанда; *adj.* контрабандалык

contract ['k0ntrxkt] *n.* келишим, контракт; *v.* келишим түз

contractor ['k0ntrxktq] *n.* келишим түзгөн киши

contrary ['k0ntrFrI] *adj.* терс

contrast ['k0ntrxst] *n.* карама-каршылык, тескерилик; **(with)** *v.* салыштыр

contribute [kqn'trIbju:t] *v.* салым кош

contrive [kqn'traIv] *v.* эптүүлүк кыл, шамдагайлык кыл

control [kqn'troul] *n.* контроль, жөнгө салуу; *v.* 1. көзөмөлдө 2. колго ал, жөнгө сал

controller['kqntroulq] *n.* контролёр, инспектор

contruction [kqn'trAkSn] *n.* курулуш

contuse [kqn'tju:z] *v.* контузияла, контузия кыл

contusion [kqn'tju:Z(q)n] *n.* контузия

convenience [kqn'vi:njqns] *n.* шарт

convenient [kqn'vi:njqnt] *adj.* ыңгайлуу, жайлуу

conversation ["k0nvq'seIS(q)n] *n.* аңгемелешүү, сүйлөшүү, маек

converse [kqn'vE:s] *v.* сүйлөш

conversion [kqn'vq:S(q)n] *n.* конверсия; айлантуу

convert [kqn'vq:t] *v.* айландыр

convey [kqn'veI] *v.* ташы

convince [kqn'vIns] *v.* ынандыр

convivial [kqn'vIvIql] *adj.* кабагы жарык, шайыр

convocation ["kqnvq'keISn] *n.* чакыруу

convoy ['kqnv0I] *n.* кербен

convulsion [kqn'vAlS(q)n] *n.* карышуу, тырышуу

convulsive [kqn'vAlsIv] *adj.* карыштырма, тырыштырма

coo [ku:] *v.* күркүлдө

cook ['kuk] *n.* ашпоз, ашпозчу; *v.* бышыр, даярда

cooked [kVkt] *v.* бышырыл

cooker ['kukq] *n.* плита, очок

cookery ['kukqrI] *n.* кулинария

cookie ['kuki:] *n.* печенье

cool ['ku:l] *adj.* муздак, салкын; *v.* муздат, суут

coolness ['ku:lnqs] *n.* салкындык

cooper ['ku:pq] *n.* челекчи, бочкачы

cooperate [kqV'PpqreIt] *v.* кызматташ

cooperation [ko(u)"0pq'reIS(q)n] *n.* 1. кооперация; 2. кызматташтык

cooperative [ko(u)'0pqrqtIv] *n.* кооператив; ♦ **cooperative society** кооперативдик уюм

coordinate [ko(u)'0:dqnIt] *n.* координат; *v.* координаттык кыл

coordinator ['ko(u)0:dineit**q]** *n.* координатор

copper ['k0pq] *n.* 1. жез; 2. жезчи

copy ['k0pI] *v.* көчүр, көчүрүп жаз

copybook ['k0pIbuk] *n.* дептер

copyright ['k0pIraIt] *n.* автордук укук

coral ['kPrFl] *n.* шуру

cord [k0:d] *v.* жип менен байла; *n.* жип, аркан

core [k0:] *n.* өзөк

cork [k0:k] *v.* тыгында

corked [k0:kt] *n.* чайпалуу

corn [k0:n] *n.* 1. дан; 2. жүгөрү; 3. чор

corner ['k0:nq] *n.* бурч

cornflower ['k0:nflauq] *n.* кекире, козу уйгак

cornice ['k0:nIs] *n.* карниз

corolla [kq'r0lq] *n.* гүлдүн таажычасы

coronary ['k0rqnqrI] *adj.* таажылуу

corporation ["k0:pq'reIS(q)n] *n.* корпорация

corps [k0:] (pl corps **[k0:z]**) *n.* корпус

corpse [k0:ps] *n.* өлүк

correct [kq'rekt] *v.* оңдо, түзө, түзөт; *adj.* туура, так

correction [kq'rekS(q)n] *n.* оңдоо, түзөтүү

correctly [kq'rektlI] *adv.* туура

correctness [kq'rektnIs] *n.* тууралык

correspond ["k0rIs'p0nd] *v.* ылайык кел, туура кел

correspondence ["k0rIs'p0ndqns] *n.* ылайык, туура келүүчүлүк,

айкалышуу

correspondent ["k0rIs'p0ndqnt] *n.* кабарчы

corresponding ["k0rq'sp0ndIN] *adj.* тиешелүү

corridor ['k0rId0:] *n.* коридор

corrigible ['k0rIdZqbl] *adj.* оңдоого боло турган

corroboration [kq"r0bq'reS(q)n] *n.* кубаттоо

corrosion [kq'rouZ(q)n] *n.* дат

corrupt I [kq'rApt] *v.* буз, бурмала

corrupt II [kq'rApt] *v.* коррупция кыл, уурда

corruption [kq'rApS(q)n] *n.* коррупция, жем кор

cortex ['k0:teks] *n.* кабык

cosmetic [k0z'metIk] *adj.* косметикалык

cosmetics [k0z'metIks] *n.* косметика, ээрин майы

cosmic ['k0zmIk] *adj.* космостук

cosmodrome ['k0zmqdroum] *n.* космодром

cosmonaut ["k0zmq'n0:t] *n.* космонавт

cost [k0st] *n.* баа, нарк

costliness ['kPstlInqs] *n.* кымбатчылык

costume ['k0stju:m] *n.* костюм

cosy ['kouzI] *adj.* жайлуу, ыңгайлуу

cottage ['k0tIdZ] *n.* коттеж, дача

cotton ['k0tn] *n.* пахта; вата, кебез

couch [kautS] *n.* кушетка, диван

cough [k0f] *n.* жөтөлүү; ♦ **have a cough** жөтөл, жөтөл бол

council ['kaVnsFl] *n.* кеңеш

counselor ['kauns(q)lq] *n.* кеңешчи

count [kaunt] *v.* эсепте, сана

counted [kauntId] *v.* эсептел

counterattack ['kaunt(q)rq"txk] *n.* контр чабуул

counterfeit ['kauntqfIt] *adj.* жасалма, боёмо

countless ['kaVntlqs] *adj.* сансыз

country ['kAntrI] *n.* мамлекет, өлкө, мекен

countryman ['kAntrImqn] *n.* мекендеш

countryside ['kAntrI"saId] *n.* айыл, элет, кыштак

couple I ['kApl] *v.* кош, чирке

couple II ['kApl] *n.* жубайлар

coupon ['ku:pOn] *n.* купон

courage ['kArIdZ] *n.* баатырдык, кайрат, эрдик

courageous [kq'reIdZqs] *adj.* кайраткер

course [k0:s] *n.* 1. багыт, агым; 2. курс; ♦ **first course** 1. биринчи курс; 2. биринчи тамак

court [k0:t] *n.* сот

courteous ['kE:tIqs] *adj.* кылыктуу

courteous ['kq:tjqs] *adj.* сылык, адептүү, кичи пейил

courtesy ['kq:tIsI] *n.* сылыктык, кичи пейилдик

cousin ['kAzn] *n.* бөлө, бөлөш

cove [kouv] *n.* булуң

cover ['kAvq] *n.* 1. капкак, жапкыч. 2. **(loose covering of chair)** нерсенин кабы, чехол; 3. **(of book)** мукаба, тыш; 4. **(wrapper, envelope)** нерсенин сырты, тышы, конверт; 5. **(shelter, protection)** калка, далда; 6. **(concealment)** 7. **(pretence, pretext)** сыяктанып, маска; **under cover of friendship** дос сыяктанып; 8. **(at table)** аспап. 9. **(insurance)** камсыздоо. 10. кепил берүүчү фонд. *v.* 1. **(overspread; also cover up, cover over)** жап, капта; **the roads are covered with snow** жолдор кар менен капталды; **well covered (with clothes)** жылуу кийинген; 2. жап; 3. камсыздан; 4. кезе; **(aim weapon at)** курал кезе; ♦ **cover (with)** төшө, төшөк сал; **cover lightly** кар бас, кар капта, тоң бас, тоң капта; **cover someone (with)** жамын; **cover with dust, make dusty** чаң капта; **cover with writing** жазуу менен толтур; **cover, pave** төшө; **cover, roof, coat** үстүн жап, чатырла; **covered in silt, containing silt** тунуп калган; **covered with ice, ice-bound** муз каптаган; **covered, sheltered, with an awning** үстү, төбөсү жабылган

covered ['kAvqd] *v.* жабыл

covet ['kAvIt] *v.* көз арт

cow [kau] *n.* уй; ♦ **cowboy** уйчу, бадачы; **cowshed** уйкана, уй короо

coward ['kaVqd] *adj.* коркок

cowardice ['kauqdIs] *n.* коркоктук

cowardly ['kauqdlI] *adv.* корко, жалтана

cower ['kauq] *v.* бүрүш, жыйрыл

cowherd ['kauhq:d] *n.* малчы, койчу, бадачы

cowshed ['kaVSed] *n.* уй кепе

crab [krxb] *n.* краб
crabgrass ['krxbgrQ:s] *n.* ажырык
crack [krxk] *v.* сын, буз; *n.* сынык;
cracked [krxkt] *adj.* сынган, кетилген, жаракка кеткен
cracker ['krxkq] *n.* кургак печенье
crackle ['krxkl] *v.* карсылда, кычыра, кырсылда
crackpot ['krxkp-t] *n.* бакшы, эмчи
cradle ['kreIdl] *n.* бешик
craftsman ['krQ:ftsmqn] *n.* өнөрпоз
craftsmanship ['krQ:ftsmqnSIp] *n.* өнөрпоздук
crafty ['krQ:ftI] *adj.* куу, амалдуу, айлакер, амалкөй
craggy ['krxgI] *adj.* аскалуу, адырлуу
cram I [krxm] *v.* тызылда
cram II ['krxm] *v.* бышыкта, жатта
cramp [krxmp] *adj.* түйүлмө
cranberry ['krxnb(q)rI] *n.* клюква; ♦ **cranberry jelly** клюква кисели
crane I [kreIn] *n.* каркыра, турна
crane II [kreIn] *n.* кран; ♦ **crane operator** кранчы
crank [krxNk] *n.* кривошип
crash I [krxS] *v.* урун, шалдырат
crash II [krxS] *n.* авария, кырсык, кыйроо
crash III [krxS] *v.* күрс эт, тарс эт
crawl [kr0:l] *v.* жөргөлө, сойло
crayfish ['kreIfIS] *n.* рак
crazed [kreIzd] *adj.* маң болгон
crazy ['kreIzI] *adj.* келесоо, макоо
creak [kri:k] *v.* кычыра
creaky ['kri:kI] *adj.* чыйылдак
cream [kri:m] *n.* 1. крем; 2. каймак
creamery ['kri:mqrI] *n.* май заводу
creamy ['kri:mI] *adj.* каймактуу
crease ['kri:s] *n.* бүгүш, бырыш
create [kri:'eIt] *v.* жаса, түз, жарат
creative [krI'eItIv] *adj.* чыгармачыл, ойлоп тапкыч
creator [kri:'eItq] *n.* жасоочу, түзүүчү

credit ['kredIt] *n.* кредит, насыя; *v.* кредите, насыя бер
creditor ['kredItq] *n.* кредитор
credulity [krI'dju:lItI] *n.* ишенгичтик
credulous ['kredjulqs] *adj.* ишенгич, ишенчээк
creed [kri:d] *v.* тобо кыл
creep ['kri:p] *v.* жөрмөлөп кир
cremation [krI'meIS(q)n] *n.* кремация
crematorium ["kremq't0:rIqm] *n.* крематорий
crew [kru:] *n.* 1. экипаж 2. команда 3. бригада 4. банда
cricket ['krIkIt] *n.* чегиртке
crime [kraIm] *n.* криминал, кылмыш, кылмыштуулук
criminal ['krImInl] *adj.* кылмыштуу
crimson ['krImzn] *v.* кызарт, жошолонт; *adj.* тамылжыган, алоолонгон кызыл
cringe [krIndZ] *v.* көшөкөрлөн, кулдук ур
cripple ['krIpl] *n.* майып, мунжу
crippled ['krIpld] *adj.* майып, мунжу
crisis ['kraIsIs] *n.* кризис
criterion [kraI'tIqrIqn] *n.* критерий
critic ['krItIk] *n.* сынчы
critical ['krItIk(q)l] *adj.* сындык, майдачыл
criticism ['krItIsIzm] *n.* сын, сындоо, критика
criticize ['krItIsaIz] *v.* сында
croak [krouk] *v.* 1. чарда 2. каркылда
crocodile ['kr0kqdaIl] *n.* крокодил
crook ['kruk] *n.* көз боёчу
crooked ['krukId] *adj.* ийри
crop [kr0p] *n.* түшүм
cross I [kr0s] *v.* өт
cross II [kr0s] *n.* крест; *v.* сыз, сызып өчүр
crossed [kr0st] *v.* чокун
crossroads ['kr0sroudz] *n.* кайчылаш жол
crosswise ['krPswaIz] *v.* арчында
crouch [krautS] *v.* ий, бүк
croup [kru:p] *n.* соору (horse)
crow [krou] *n.* карга

crowd [kraud] *n.* үйүлгөн, жыйылган топ; *v.* толтур, толукта

crowd [kraud] *n.* уюк

crown [kraun] *n.* таажы; крона

crude ['kru:d] *adj.* орой

cruel I ['kruql] *n.* заар

cruel II ['kruql] *adj.* катаал, ырайымсыз

cruelty ['kruqltI] *n.* катаалдык, заардык, катуулук

cruise ['kru:z] *v.* сүз; *n.* деңиз саякаты

cruiser ['kru:zq] *n.* крейсер

crumb [krAm] *n.* күкүм; *v.* күкүмдө

crumble I ['krAmb(q)l] *v.* майдала; үгөлө

crumple II ['krAmpl] *v.* 1. жууру, жуур, ийле; 2. уйпалан, бырыш

crunch [krAntS] *v.* кычыра

crupper ['krApq] *n.* куюшкан

crush [krAS] *v.* майдала, талкала, кыйрат

crusher ['krASq] *n.* талкалагыч, майдалагыч

crust ['krAst] *n.* 1. кабык; 2. карт

crutch [krAtS] *n.* балдак

cry [kraI] *n.* 1. **(weeping)** ый; **she had a good cry** ал моокуму кана ыйлап алды. 2. **(shout)** кыйкырык; 3. **wail, wailing, howling** өкүрүк, бакырык, ач кыйкырык; 4. **(of animal)** жаныбарлардын кыйкырыгы; 5. **(calling of information)** чакырык; 6. **(watchword)** ураан, лозунг. *v.* 1. **(weep)** ыйла; **she cried herself to sleep** ал ыйлап жатып уктап калды. 2. **(shout, exclaim)** кыйкыр; **"enough!" he cried** ал "жетишет!" – деп кыйкырды. 3. **(disparage)** жалынып жалбар; ♦ **cry out, begin to shout, give a shout** кыйкырып жибер, кыйкыра башта; **cry out, howl, wail** кыйкыр, бакыр, өкүр; **cry out,yell** кыйкырып айт; **cry, shout, yell,scream** кыйкыр, үн көтөр, бакыр

crystal ['krIstl] *n.* хрусталь

crystalline ['krIstqlaIn] *adj.* хрусталь

crystallize ['krIstqlaIz] *v.* кристаллдаштыр, кристалдан

cub [kAb] *n.* 1. күчүк 2. бөлтүрүк 3. мамалак

cube ['kju:b] *n.* куб; ♦ **cube-shaped** куб сыяктуу, куб формалуу

cubic ['kju:bIk] *adj.* куб сыяктуу

cuckoo ['kuku:] *n.* күкүк; *v.* күкүктө

cucumber ['kju:kqmbq] *n.* бадыраң

cuddle ['kAdl] *v.* ыкташ

cudgel ['kAdZ(q)l] *n.* бакан, чокмор

cue [kju:] *n.* кий

cuff [kAf] *n.* жең

culinary ['kAlInqrI] *n.* кулинария

culmination ["kAlmI'neIS(q)n] *n.* кульминация; ♦ **culmination point** кулминациялык чекит

culprit ['kAlprIt] *adj.* себепкер

cult [kAlt] *v.* табын, сыйын

cultivate ['kAltIveIt] *v.* 1. өстүр, өөрчүт; 2. айда, жер айда

culture ['kAltSq] *n.* маданият; маданияттуулук

cultured ['kAltSqd] *adj.* интеллигент, маданияттуу

cumbersome ['kAmbqsqm, 'kAmbrqs] *adj.* эпсиз, далдайган, эби-сыны жок

cunning ['kAnIN] *n.* айлакердик, куулук

cup [kAp] *n.* чыны, аяк; чашка, крушка, чөйчөк

cupboard ['kAbqd] *n.* сервант

cupidity [kju:'pIdItI] *n.* ач көздүк

curable ['kjuqrqbl] *adj.* айыгуучу, айыга турган

curator [kjuq'reItq] *n.* куратор

curd [kq:d] *n.* творог

curdled milk ['kq:dld milk] *n.* сүзмө

cure [kjuq] *v.* дарыла, айыктыр, сакайт

cured [kjuqd] *adj.* дарыланган, айыктырылган

curiosity ["kjuqrI'OsItI] *n.* кулак түрүүчүлүк, сөз аңдуучулук

curious ['kjuqrIqs] *adj.* кызыктуу, күлкүлүү

curl [kq:l] *v.* тармалдат, тармал кыл, тармалдан; *n.* тармал чач, быжыгыр чач

curled [kq:ld] *v.* тармалдан

curly ['kq:lI] *adj.* тармал чачтуу, тармалдуу

currant ['kArqnt] *n.* карагат

currency ['kAr(q)nsI] *n.* валюта; *adj.* валюталык

current ['kArqnt] *adv.* азыркы

curry ['kArI] *v.* ийле

curse I ['kq:s] *v.* каргыш

curse II ['kq:s] *v.* карга, наалы

cursed ['kq:sId] *adj.* каргыш тийген
curtain ['kq:tn] *n.* парда; *v.* парда тарт
curve [kq:v] *adj.* кыйшык
curved [kE:vd] *adj.* кыйгач
cushion ['kuS(q)n] *n.* жаздыкча (диван үчүн)
cuss [kAs] *v.* сөгүн, тилде
custard ['kAstqd] *n.* таттуу крем
custody ['kAstqdI] *n.* сактоо
custom I ['kAstqm] *adj.* көнүмүш
custom II ['kAstqm] *n.* үрп-адат, адат
customer ['kAstqmq] *n.* кардар, сатып алуучу, заказчы, клиент
customs ['kAstqmz] *n.* бажыкана

cut [kAt] *n.* 1. кесик; 2. **(reduction)** төмөндөө; 3. **(piece or quantity cut)** кесим, кесинди; 4. **(of clothes)** бычуу. 5. **(in tennis)** теннистеги сокку. 6 **short cut** кыска жол, кесинди жол; **take a short cut** кесип өт. 7. **(woodcut)** жыгачка салынган ар кандай сүрөттөр. *v.* 1. **(divide, separate, wound, extract by cutting)** кес, кырк; **the knife cut his finger** анын манжасын бычак кесип кетти; **he cut the pages (of a book)** ал китептин беттерин кыркты, кести; **cut wood** отун кырк, кес; **cut flowers** гүлдөрдү кырк, кес; **cut something in two** бир нерсени экиге кырк, эки бөл; **cut to pieces** майдалап кырк; **cut short (an article)** макаланы кыскартып кесип ташта; 2. кес **(make by cutting):** 3. **(trim)** кыскарт; **have one's hair cut** чач кыскарт; **he cut my hair too short** ал менин чачтарымды абдан кыска кесип салыптыр. 4. **(intersect)** бир чекиттен экинчи чекитке кесип өтүү. 5. **(reduce)** төмөндөт, төмөн түшүр; **fares were cut** жол кире түшүрүлдү, төмөндөтүлдү; **the play was cut** пьеса кыскартылды; 6. **(of clothes)** быч. 7. тиш жар; **the baby cut a tooth** бөбөк, ымыркай тиш жарды. 8. **cut (break) one's connection with someone** бирөө менен катнашын токтотуп коюу; 9. **(excise, eschew): the third act was cut (out)** үчүнчү акт кыскартылды; ♦ **knife doesn't cut** бычак кеспейт, өтпөйт; **cut loose (sever connection)** катнашты токтот; **he cut into the conversation** ал сөзүбүздү бөлүп жиберди; **cut off electricity** электр тогун кесип ташта; **cut off supplies** камсыздандырууну токтот; **he cut himself off from the world** ал дүйнөдөн бөлүнүп калды; **he cut his son off (without a shilling)** ал баласын энчиден алып таштады; **he was cut off in his prime** ал жаш

кезинде өлүп калды; **cut (off) a corner** жол кыскарт; **she cut out a dress** ал көйнөк бычты, кыскартты; **cut out smoking** тамеки ташта; **the engine cut out (failed)** кыймылдаткыч иштен чыкты; **the turkey cuts up well** индюшка жакшы эттениптир; **cut (into), force one's way (into)** жиреп кир; **cut (out)** быч; **cut down, fell,hew out** кесип түгөт; **cut in(to)** керт; **cut in,set in, socket** оюп кой, оюп орнот; **cut into large pieces** чоң-чоң кес; **cut into pieces, slice** туура; **cut someone (on)** айрытып, сайдырып ал; **cut one's throat** өзүнү өзүң мууздап өл; **cut one's way (into), hack one's way (through)** кесип жет, жолун кес, кесип өт; **cut open** ачык сой; **cut out, excise** кес, кесип ал; **cut out, groove** быча башта; **cut pieces, cut up** кескиле, туура; **cut up carelessly** иретсиз кескилеп ташта; **cut up, cleave** кескиле; **cut, carved** кесилген, оюлган; **cut, clip out, shear** ал, кырк; **cut, facet** кырда; **cut, incision, notch** бир аз кесип ал; **cut, notch** оюк; **cut down, fell, hew out** кес, кый

cute [kju:t] *adj.* татынакай, жакшынакай

cutlet ['kAtlIt] *n.* котлет

cutter ['kAtq] *n.* кескич

cutting ['kAtIN] *n.* кесинди; бычуу

cycle I ['saIkl] *n.* айлана

cycle II ['saIkl] *n.* цикл

cyclone ['saIkloun] *n.* циклон

cylinder ['sIlIndq] *n.* цилиндр

cypress ['saIprIs] *n.* кипарис

cyst [sIst] *n.* киста (illness)

cystitis [sIstitis] *n.* цистить

czar [zQ:] *n.* падыша

D

dab ['dxb] *v.* колду чекеге кой, колду чекеге бас

dacha ['da:**Cq**] *n.* дача

daddy ['dxdI] *n.* атаке

dagger ['dxgq] *n.* канжар, кортик

daily ['deIlI] *adj.* күндөлүк, күндүк

dainty ['deIntI] *n.* деликатес, чүйгүн тамак

dairy ['dFqrI] *n.* сүт магазини

dairymaid ['dFqrImeId] *n.* саанчы аял

daisy ['deIzI] *n.* маргаритка

dale [deIl] *n.* өрөөн

dam [dxm] *v.* бөгө, дамбала; *n.* дамба, бөгөт, байламта, тосмо

damage ['dxmIdZ] *n.* 1. **(harm, injury)** зыян, залал; **do damage to something** бир нерсеге залал/зыян келтир; 2. **(legal)** зыян; **sue someone for damages** зыян келтиргендиги үчүн бирөөгө иш козго; *v.* **(physically or morally)** зыяндаб зыян кыл, залал келтир

damn [dxmn] *n.* 1. каргыш, наалат; 2. **(negligible amount): I don't care a damn** мага баары бир, түкүрдүм; **damn** *v.* 1. **(doom to hell)** айыпта, жаман деп тап; 2. **(condemn): the critics damned the play** сынчылар пьесаны жаман деп табышты; 3. **(as expletive): damn (it all)!** наалы; шайтан алгырдыкы десе!; **I'm damned if** мага демектен асман түшүп кетсин.

damning ['dxmpIN] *n.* кыруучу, ойрон кылуучу

damp ['dxmp] *n.* нымдуулук

dampen ['dxmp(q)n] *v.* жибит

dampness ['dxmpnIs] *n.* нымдуулук

dance ['dQ:ns] *v.* 1. бийле; 2. бийлеп жибер; 3. дирилде; *n.* 1. бий; 2. **(party)** бий кечеси

dancer ['dQ:nsq] *n.* бийчи

dandelion ['dxndIlaIqn] *n.* каакым

dandruff ['dxndrqf] *n.* какач

danger ['deIndZq] *n.* 1. **(risk of injury)** зыян; **danger!** коркунучтуу! абайла!; **in danger!** коркунучта!; **out of danger** коркунучсуз; 2. **(presenting risk)** коркунуч

dangerous ['deIndZrqs] *adj.* коркунучтуу, зыяндуу, кооптуу

dangle ['dxngl] *v.* ыргал, теңсел, чайпал

Danish ['deinis] *adj.* Даниялык

dank [dxNk] *adj.* нымдуу

dapper ['dxpq] *adj.* сылаңкороз

dare ['dFq] (dare, durst; dared) *n.* чакырык; *v.* 1. **(challenge)** көкүт; 2. **(have courage)** кайратыңа кел; 3. **(have impudence)** батын, батына ал

daring ['deqrIN] *adj.* кайраттуу; *n.* эрдик, кайрат, баатырдык

dark ['dQ:k] *n.* караңгылык; *adj.* кара; ♦ **dark-haired** кара чач,

кара чачтуу

darken ['dQ:k(q)n] *v.* жаап кал, далдалап кал

darkening ['dQ:k(q)nIN] *n.* караңгылык

darkness ['dQ:knIs] *n.* караңгылык

darling ['dQ:lIN] *adj.* айланайын, сүйүктүүм, жаным

darn [dQ:n] *v.* жама

dash [dxS] *n.* сызыкча; *v.* зымыра

dashing ['dxSIN] *adj.* кужурмөн, кайраттуу

data ['deItq] *n.* маалымат, маалыматтар

date [deIt] *n.* 1. **(indication of time)** дата; **what's the date today?** бүгүн кайсы число?; **(at) what date was that?** кайсы числодо болду эле?; **what were the dates of your last employment?** акыркы жерде кайсы числодон, кайсы числого чейин иштедиңиз? 2. **(period)** убакыт, аралык; **at an early date** жакынкы убакытта, жакын аралыкта; **by the earliest possible date** жакынкы кыска аралыкта; 3. **(appointment)** жолугушуу; 5. мезгил; *v.* 1. **(indicate date on)** датасын кой; **he dated the letter 24 may** ал катка 24-майды койду; 2. таандык бол; **(estimate date of, originate) can you date these coins?** сиздин оюуңузча, бул монета кайсы мезгилге таандык?; **this church dates from the 14th century** бул чиркөө 14-кылымга таандык; 3. бир нерсени белгиле **(make appointment with)** жолугушуу числону белгиле; 4. **(become obsolete, show signs of age)** эскир; **the play dates terribly** бул пьеса абдан эскирген

dative case ['deItIv keiz**]** *n.* барыш жөндөмө

daughter ['d0:tq] *n.* кыз

daughter-in-law ['d0:t(q)rInl0:] *n.* келин

dawdle ['d0:dl] *v.* маалкат, ишти соз

dawn [d0:n] *n.* таң, шоола

day [deI] *n.* күн, күндүз; 1. **(time of daylight) by day** күндүз; **before day** күн чыкканга чейин; **twice a day** күнүнө эки жолу; **late in the day** өтө кеч; 2. **(24 hours)** сутка; **a day and a half** жарым сутка; 3. **(as point of time): what day (of the week) is it?** кайсыл күн?; **one day** бир күнү, бир жолу, бир убакта, бир мертебе; **the other day** жакын арада, жакынкы күндөрдө; **every other day** ар бир күндөн кийин; **one of these (fine) days** бир күнү, жакын арада; **(on) the day before** алдыңкы күнү; **to this day** бүгүнкүгө чейин; **I took a day off** мен демалыш, отпуска алдым; **he's cleverer than you any**

day ал сенден бир топ акылдуурак. 4. **(as work period): he works a 5-hour day** ал күнүнө 5 саат иштей; **he is paid by the day** ал күндүк акы алат; **let's call it a day** бүгүнкүгө жетишет; 5. майрам күн; **May Day** биринчи май; **Victory Day** Жеңиш күн; 6. **(period)** убакыт; **the present day** бүгүн, бүгүнкү күн; **these days (nowadays)** азыркы күндөрдө; **in those days** илгери, башта, илгерки күндөрдө; **she was a beauty in her day** жаш кезинде ал абдан сулуу болгон.

daybreak ['deIbreIk] *n.* таң шоола

daylight ['deIlaIt] *n.* күндүзгү мезгил

dead ['ded] *n.* **in the dead of night** түн ортосу, түн бышкан кез; *adj.* 1. **(no longer living)** өлүк, өлгөн; **(in an accident)** кырсыктан болгон өлүм; **dead body** өлүк жан; **dead flowers/leaves** соолуган гүлдөр, соолуган жалбырактар; **he is dead** ал өлгөн; **more dead than alive** жарым өлүк; 2. **(inanimate, sterile)** жансыз; **dead matter** жансыз суроо; **dead with fatigue** өлгүдөй чарчаган; **he is dead to the world (drunk)** өлгүдөй мас; **(asleep)** өлгөндөй уктоо. 3. **(used, spent, uncharged): dead wire** туташтырылбаган сым; 4. **(dull, of sound or color)** жымжырт, күңгүрт. 5. **(failure)** иши жүрүшпөй калуу; **he's a dead loss** анын иши жүрүшпөй калган; *adv.* **he stopped dead** ал каккан казыктай болуп токтоп калды; **dead drunk** өлө мас; **dead straight** түп түз; **dead tired** өлө чарчоо; **dead (of animals), sickly** жаныбардын өлүгү, тарпы

deaden ['dedn] *v.* басадат, өчүр

dead-end [''ded'end] *adj.* туюк

deadline ['dedlain] *n.* акыркы убакыт, чек

deadlock ['ded'lPk] *n.* туюк

deaf [def] *adj.* 1. дүлөй, керең; 2. ачык эмес, күңкүл, түнт, жымжырт; ♦ **deaf and dumb** дүлөй жана дудук

deal ['di:l] *v.* (dealt) бөлүштүр, таркат

dealer ['di:lq] *n.* дилер

dean [di:n] *n.* декан

dear [dIq] *n.* кымбаттуу, урматтуу, сүйүктүү адам; *adj.* 1. **(beloved)** сүйүктүү, кымбаттуу, сүймөнчүктүү, сүйкүмдүү. 2. **my dear fellow** кымбаттуум, кубатым, сүйүктүүм; **(in formal letters)** урматтуу, кымбаттуу. 3. **(precious)** кымбат; 4. **(heartfelt) dearest wish** эң кымбат сөздөр, каалоолор

death ['dqT] *n.* өлүм, каза болуу; *adv.* өлөөрчө, өлгүдөй

deathly ['deTlI] *adv.* өлүгүдөй
debatable [dI'beItqbl] *adj.* талаштуу, тартыштуу
debate [dI'beIt] *n.* дебат, талкуу; жарыш сөз; *v.* талкуула, дебат кыл, талаш
debit ['debIt] *n.* дебет, карыз, кирешелөө; *v.* дебеттөө
debris ['debri:] *n.* майда сынык
debt ['det] *n.* карыз
debtor ['detq] *n.* карыздар
decade ['dekeId] *n.* он жылдык
decadence ['dekqd(q)ns] *n.* түшүү, начарлоо
decadent ['dekqd(q)nt] *n.* декадент
decant [dI'kxnt] *v.* куюштур
decay [dI'keI] *n.* кариес; чирик; *v.* чири
decayed [dI'keId] *adj.* чирик
decease [dI'si:s] *n.* өлүм, дүйнөдөн кайтуу
deceased [dI'si:st] *n.* өлгөн адам
deceit [dI'si:t] *n.* алдоо, калп
deceive [dI'si:v] *v.* алда, калп айт
deceived [dI'si:vd] *v.* алдан
deceiver [dI'si:vq] *n.* алдамчы, калпычы
decelerate ["di:'selqreIt] *v.* акырындат
December [dI'sembq] *n.* Бештин айы, Декабрь
deception [dI'sepS(q)n] *n.* алдоо, калп, көз боёмочулук
deceptive [dI'septIv] *adj.* алдамчы, ишенимсиз
decide [dI'saId] *v.* чеч; ♦ **decide a question** маселени чеч.
decimeter ['desI"mi:tq] *n.* дециметр
decipher [dI'saIfq] *v.* дешифровкала
decision [dI'sIZ(q)n] *n.* чечим
decisive [dI'saIsIv] *adj.* чечимдүү
decisiveness [dI'saIsIvnqs] *n.* чечимдүүлүк
deck [dek] *n.* палуба
declaim [dI'kleIm] *v.* декламация айт
declamation ["delklq'meIS(q)n] *n.* декламация
declaration ["deklq'reISn] *n.* жарыя, жарыялоо, декларация
declare [dI'klFq] *v.* жарыяла
declension [dI'klenS(q)n] *n.* жөндөө

decline [dI'klaIn] *v.* жөндө

decompose ["di:kqm'pouz] *v.* 1. жайып кой 2. тактап бөл

decorate ['dekqreIt] *v.* жасалгала, кооздо

decorated ['dekqreItId] *adj.* жасалгалуу, көрктүү

decoration ["dekq'reIS(q)n] *n.* жасалгалоо, кооздоо

decorative ['dek(q)rqtIv] *adj.* кооздук, сулуулук

decorator ['dekqreItq] *n.* кооздоочу

decorous ['dekqrqs] *adj.* адептүү, сыпаа

decrease ['di:kri:s] *n.* азаюу; **[di:'kri:s]** *v.* азай, азайт, кемит

decrepit [dI'krepIt] *adj.* көпшөк; карылыгы жеткен, эскилиги жеткен

decrepitude [dI'krepItju:d] *n.* өтө эскиргендик

dedication [dedI'keIS(q)n] *n.* дит

deduction [dI'dAkS(q)n] *n.* чегерүү, кармоо

deed [di:d] 1. эрдик; 2. иш, кыймыл, кылык; 3. *юр.* документ, акт

deep ['di:p] *adj.* терең, чуңкур; ♦ **deep sleep** терең уйку; **deep water** терең суу

deepen ['di:p(q)n] *v.* тереңдет

deeper ['di:pq] *adj.* тереңирээк

deer ['dIq] *n.* бугу, марал

defame [dI'feIm] *v.* жаманда

default [dI'f0:l] *n.* кемчилик

defeat [dI'fi:t] *v.* жең

defecate ['dIfikeit] *v.* заңда, заара кыл

defect [dI'fekt] *n.* дефект, кемчилик, жетишпегендик

defective [dI'fektIv] *adj.* бузук

defence [dI'fens] *n.* коргоо; коргонуу, сактануу

defend [dI'fend] *v.* корго, кору, сакта

defendant [dI'fendqnt] *adj.* жоопкер

defender [dI'fendq] *n.* коргонуучу

defense [dI'fens] *v.* корго

defenseless [dI'fenslIs] *adj.* жактоосуз, тирексиз, таянычсыз, коргоосуз

defensive [dI'fensIv] *n.* коргоо

deferential ['def(q)r(q)ns] *adj.* ызаттаган, урматтаган

defiant [dI'faIqnt] *adj*. кыжырга тийүүчү, ачууга тийүүчү
deficiency [dI'fIS(q)nsI] *n*. тартыштуулук, жетишсиздик
deficit ['defIsIt] *n*. тартыш, кемчил
definite ['defInIt] *adj*. белгилүү
definitive [dI'fInItIv] *adj*. биротоло бүткөн
deflection [dI'flekS(q)n] *n*. четке кагуу, кабыл албоо
deform [dI'f0:m] *v*. деформацияла
deft [deft] *adj*. ыктуу, эптүү
degenerate [dI'dZen(q)rIt] *n*. тукуму начарлоо; *adj*. тукуму начардык; *v*. тукуму начарла, тукуму куру
degeneration [dI"dZenq'reIS(q)n] *n*. дегенерация, тукумдун начардашы
degree [dI'gri:] *n*. 1. градус; 2. тепкич, денгээл; 3. диплом; 4. наам, даража; ♦ **degree work** дипломдук, кандидаттык иш
dejection [dI'dZekS(q)n] *n*. көңүлсүздүк
delay [dI'leI] *v*. аялда, кечеңдет; *n*. жүрбөй калуу, токтолуп калуу
delegate ['delIgIt] *n*. делегат, өкүл; *v*. [**'delIgeIt]** делегат жибер/жөнөт
delegation ["delI'geIS(q)n] *n*. делегация
delete [di:'li:t] *v*. өчүр; жок кыл
deliberate [dI'lIbqreIt] *v*. кеңеш, акылдаш
deliberately [dI'lIbqrItlI] *adv*. атайын
delicacy ['delIkqsI] *n*. 1. назик болгондук; 2. жукалык, ичкелик
delicate ['delIkIt] *adj*. сылык, сыпайы, тыкан
delicious [dI'lISqs] *adj*. абдан даамдуу
delight [dI'laIt] *v*. ыракаттан, ыракаттант
delighted [dI'laItId] *adj*. ыракаттанган
delirium [dI'lIrIqm] *n*. жөөлүү
deliver [dI'lIvq] *v*. 1. жеткир, жабды; 2. тапшыр
deliverance [dI'lIv(q)r(q)ns] *n*. кутултуу, куткаруу
delivery [dI'lIvqrI] *n*. жеткирүү, жеткизүү
demand [dI'mQ:nd] *n*. талап; суроо; *v*. талап кыл, талап эт
demarcate ['di:mQ:keIt] *v*. белгиле
demobilization [di:"moubIlaI'zeIS(q)n] *n*. демобилизация
demobilize [di:'moubIlaIz] *v*. демоблизацияла

democracy [dI'm0krqsI] *n.* демократия

democrat ['demqkr x t] *n.* демократ

democratic ["demq'kr x tIk] *adj.* демократиялык

democratization [dI"m0krqtaI'zeIS(q)n] *n.* демократиялашуу

democratize [dI'm0krqtaIz] *v.* демократиялаштыр

demon ['di:mqn] *n.* демон; жин, шайтан

demonstrate ['demqnstreIt] *v.* 1. демонстрация кыл/жаса; 2. көрсөт, далилде

demonstration ["demqn'streIS(q)n] *n.* демонстрация, көргөзмө

demonstrative [dI'm0nstrqtIv] *adj.* далил боло ала турган;

demonstrator ['demqnstreItq] *n.* демонстрант, демонстратор

demote [dI'mout] *v.* кызматтан төмөндөт

demure [dI'mjuq] *n.* токтоолук, оор басырыктуулук

den [den] *n.* жатак

Denmark ['denmq:k] *geog.* Дания

denominator [dI'n0mIneItq] *n.* бөлүүчү

dense [dens] *adj.* коюу, калың

density ['densItI] *n.* тыгыздык, жыштык

dent [dent] *n.* кабырылган орун (жер)

dental ['dentl] *n.* тиш

dentist ['dentIst] *n.* тиш доктор

denunciation [dI"nAnsI'eIS(q)n] *n.* айып, чагым

deny [dI'naI] 1. тан; 2. жокко чыгар; 3. баш тарт

depart [dI'pQ:t] *v.* 1. кет, жолго чык, жөнө; 2. бул дүйнө менен коштош

department [dI'pQ:tmqnt] *n.* 1. ведомство 2. кафедра 3. бөлүм, департамент

departure [dI'pQ:tSq] *n.* кетүү, жолго чыгуу, жөнөө

depend (on) [dI'pend] *v.* байланыштуу бол, көз каранды бол

dependence [dI'pendqns] *n.* багынычтуулук, көз карандылык

dependent (on) [dI'pendqnt] *adj.* караштуу, көз каранды

depict [dI'pIkt] *v.* элестетип көрсөт, сүрөттө

deport [dI'p0:t] *v.* жибер

deportation ["di:p0:'teIS(q)n] *n.* жиберүү

depose [dI'pouz] *v.* кулат, түшүр

deposit [dI'p0zIt] *n.* задатка, вклад, депозит

depositary [dI'p0zIt(q)rI] *adj.* сактагыч, сактоочу
deposition ["depq'zIS(q)n] *n.* кулатуу, түшүрүү (бийликти)
depositor [dI'p0zItq] *n.* депозитор, депонент
depot ['depou] *n.* 1. база 2. борбор 3. кампа
deprave [dI'preIv] *v.* буз, бузуктукка үйрөт
depravity [dI'prxvItI] *n.* бузуктук, бузулгандык
depressed [dI'prest] *adj.* басмырт
depression [dI'preS(q)n] *n.* кусалык, депрессия
deprivation ["deprI'veIS(q)n] *n.* ажыратуу, айруу, айрылуу
deprive (of) [dI'praIv] *v.* ажырат, айры
depth [depT] *n.* тереңдик
deputy ['depjutI] *n.* 1. депутат 2. орун басар
deride [dI'raId] *v.* шылдыңда, мазактап күл
derision [dI'rIZ(q)n] *n.* мазактоо, күлкү кылуу
derivation ["derI'veIS(q)n] *n.* тек
descend [dI'send] *n.* ажыроо
describe [dIs'kraIb] *v.* сүрөттөп бер
description [dIs'krIpS(q)n] *n.* сүрөттөө
descriptive [dIs'krIptIv] *adj.* баяндап жазылган
desecrate ['desIkreIt] *v.* кордо, кор кыл
desert ['dezqt] [dI'zq:t] *n.* чөл
deserted [dI'zE:tId] *adj.* ээн
deserter [dI'zE:tq] *n.* качкын
deserve [dI'zq:v] *v.* ылайык бол, акылуу бол
deserved [dI'zq:vd] *adj.* эмгеги сиңген
deservedly [dI'zq:vIdlI] *adv.* эмгегин сиңирип
design [dI'zaIn] *n.* 1. план 2. пикир, идеа 3. схема 4. дизайн 5. долбоор; *v.* долбоорло
designate ['dezIgnqt] *v.* белгиле, дайында
designer [dI'zaInq] *n.* конструктор, дизайнер
desirable [dI'za(I)qrqbl] *adj.* сүйгүнчүктүү
desirable [dI'zaIqrqbl] *adj.* каалаган, самаган, тилеген
desire [dI'zaIq] *v.* каала, тиле, тилек кыл
desk [desk] *n.* парта
desolate ['desFlqt] *adj.* ээн
despair [dIs'pFq] *n.* таптакыр үмүт үзүү

desperate ['despFrqt] *adj.* алсыз, үмүтсүз

despicable ['despIkqbl] *adj.* жек көрүндү

despise [dIs'paIz] *v.* жек көр

despite [dIs'paIt] *prep.* каршы, карабастан

despondent [dIs'pPndqnt] *v.* куса бол

despot ['desp0t] *n.* деспот

despotic [des'p0tIk] *adj.* деспоттук

dessert [dI'zq:t] *n.* десерт; ♦ **dessert spoon** десерттик кашык

destination ["destI'neIS(q)n] *n.* дайындалган жер

destiny ['destInI] *n.* тагдыр

destroy [dIs'tr0I] *v.* 1. кыйрат, талкала 2. жой

destroyed [dIs'tr0Id] *v.* жоюл

destroyer [dIs'tr0Iq] *n.* кыйраткыч, талкалагыч

destruct ['dIstrAkt] *v.* астынан жар, жар

destruction [dIs'trAkS(q)n] *n.* кыйроо, жоготуу, кыруу, жоюу

destructive [dIs'trAktIv] *adj.* кыруучу, ойрон кылуучу, кыйраткыч

detail ['di:teIl] *n.* майда-чүйдө; ♦ **tell in detail** майда чүйдөсүнө чейин айт, ийне-жибине чейин айт

detain [dI'teIn] *v.* кармалып кал, колго түшүр

detective [dI'tektIv] *n.* тыңчы; ♦ **detective story** кылмышкерлер жөнүндөгү аңгеме

detention [dI'tenS(q)n] *n.* кармалуу, кармап калуу, колго түшүрүү

detergent [dI'tq:dZ(q)nt] *n.* жуучу каражаттар

deteriorate [dI'tIqrIqreIt] *v.* начарлан

deterioration [dI"tIqrIq'reIS(q)n] *n.* начарлоо, начарлануу

determination [dI"tE:mI'neIS(q)n] *n.* 1. дайындоо; 2. демилге, кайрат

determine [dI'tE:mIn] *v.* белгиле

detonate ['detqneIt] *v.* жардыр

detour ['deItuq]: *n.* жолдун айлампасы, объезд; *v.* айланып өт

devalue [di:'vxlju] *v.* баасын кетир

devastate ['devqsteIt] *v.* чаап талкалап ал, бүлгүнгө учурат

develop [dI'velqp] *v.* 1. **(cause to unfold)** бекемде, чыңа. 2. **(photography)** көрсөт, кыл. 3. арттыр, күчөт; 4. өнүк, өркүндө. 5.

өнүктүр

development [dI'velqpmqnt] *n.* 1. **(unfolding)** өнүгүү, өсүү. 2. **(event)** окуя. 3. **(of land)** жердин өсүүсү

devil ['devl] *n.* шайтан, азезил

devilish ['devlIS] *adv.* өтө эле, эң эле, аябай

devoid [dI'v0Id] *adj.* бош

devote [dI'vqVt] *v.* арна

dew ['dju:] *n.* шүүдүрүм

dewy ['dju:I] *adj.* шүүдүрүмдүү

dexterity [deks'terItI] *n.* маштык, тапандык

dexterous ['dekst(q)rqs] *adj.* эптүү

diabetes ["daIq'bi:ti:z] *n.* диабет

diabetic ["daIq'b0lIk(q)l] *n.* диабет менен ооруучу киши

diagnose ['daIqgnouz] *v.* диагноз кой

diagnosis ["daIqg'nousIs] *n.* диагноз; ♦ **he diagnosed (the illness as) cancer** ал бейтапка рак деген диагноз койду.

diagonal [daI' xgqnl] *n.* диагональ; *adj.* диагоналдуу

diagram ['daIqgrxm] *n.* диаграмма, схема

dialect ['daIqlekt] *n.* диалект, говор

dialectical ["daIq'lektIk(q)l] *adj.* диалектикалык

dialectics ["daIq'lektIks] *n.* диалектика

dialog ['daIql0g] *n.* диалог, маек

diameter [daI' xmItq] *n.* диаметр

diamond ['daIqmqnd] *n.* алмаз, бриллиант

diaper ['daI qpq] *n.* жалайык

diaphragm ['daIqfrxm] *n.* диафрагма

diarrhea ['daIqrIq] *n.* ич өтүү

diary ['daIqrI] *n.* күндөлүк

dictate [dIk'teIt] *v.* жат жаздыр, жат айт

dictation [dIk'teIS(q)n] *n.* диктант, жат жазуу

dictator [dIk'teItq] *n.* диктатор, өктөмчүл

dictatorship [dIk'teItqSIp] *n.* диктатордук кылуу, диктатура

diction ['dIkS(q)n] *n.* дикция

dictionary ['dIkS(q)nrI] *n.* сөздүк

didactic [dI'dxktIk] *adj.* дидактикалык

die [daI] *v.* 1. өл, жок бол, дүйнөдөн өт, дүйнөдөн кайт,

пендечилик кыл; **he died a beggar** ал тентип жүрүп өлдү; **he died in his bed** ал өз ажалынан өлдү. 2. өтө каала, өлгүдөй каала; **I'm dying to see him** мен аны менен жолугууну өлгүдөй каалайм; **we died of laughing** биз өлгүдөй күлдүк. 3. **(of things): his anger died** анын ачуусу өтүп кетти; ♦ **the wind died** шамал токтоду; **his secret died with him** анын сыры өзү менен кошо кетти; **the engine died** кыймылдаткыч өчүп калды. **die away (of sound)** тыптынч бол; **die down, abate, die away** тынчы, басыл; **die out, become extinct** тукум курут бол

diesel ['daIzl] *n.* дизел; ♦ **diesel engine** дизелдик кыймылдаткыч

diet ['daIqt] *n.* диета; *v.* диета сакта/карма

dietery ['daIqt(q)rI] *adj.* диеталык

differ ['dIfq] *v.* айырмала, айры, ажырат

difference ['dIfqr(q)ns] *n.* айырма, айырмасы

different ['dIfqr(q)nt] *adj.* башка, бөлөк, бөтөн, өзгөчө

differential ["dIfq'renS(q)l] *n.* дифференциал; *adj.* дифференциалдуу

differently ['dIf(q)rqntlI] *adv.* башкача

difficult ['dIfIk(q)lt] *adj.* оор, кыйын, татаал

difficulty ['dIfIk(q)ltI] *n.* кыйындык, оордук, тоскоолдук

dig [dIg] (dug, digged) *n.* 1. **(thrust, poke)** кагылыш, түртүлүш, силкинүү; 2. какшык; 3. **(archaeological site, expedition)** археологиялык казуу; 4. **(lodgings)** квартира, батир; *v.* 1. **(excavate ground)** жер каз; **the ground is hard to dig** бул жерди казуу абдан кыйын; **he dug a hole** ал аң казды; **they are diging potatoes** алар картошка казып жатышат; 2. каз, изде; **you will have to dig for the information** сиз маалыматты казып издешиңиз керек; 3. **(thrust)** түрт; **he dug me in the ribs** ал мени туурасы менен түртүп өттү; 4. **dig in(to), bury (in)** көөм сал, казып киргиз, казып орнот; чукула; **dig up** казгылап ташта, каз; **dig up, dig out, unearth** ор/аң каз

digest ['daIdZest] *v.* сиңир

digested [d(a)I'dZestId] *v.* сиң

dignified ['dIgnIfaId] *adj.* салабаттуу

dignity ['dIgnItI] *n.* абийир, ар-намыс

dike [daIk] *n.* дамба

dilapidated [dI'lxpIdeItId] *adj.* эскирген, карыган, картайган

diligent ['dIlIdZ(q)nt] *adj.* кунт койгон, сак

dill [dIl] *n.* укроп

dilute [daI'lu:t] *v.* суюлт

dim [dIm] *adj.* күңгүрт, караңгы; *v.* карар

dimension [daI'menSn] *n.* көлөм, ченем

diminution ["dImI'nju:S(q)n] *n.* азаюу, азайтуу, кемитүү

diminutive [dI'mInjutIv] *adj.* кичинекей, назик, көркөм

dimple ['dImpl] *n.* беттин чуңкуру

din ['dIn] *n.* уу-чуу

dine [daIn] *v.* түштөн

dinner[A] ['dInq] *n.* кечки тамак

dip ['dIp] *v.* мал, матыр

diphtheria ['dIfTeriq] *n.* дифтерия

diploma [dI'ploumq] *n.* диплом

diplomacy [dI'ploumqsI] *n.* дипломатия

diplomat ['dIplqm x t] *n.* дипломат

diplomatic ["dIplq'm x tIk] *adj.* дипломатиялык

dire ['daIq] *adj.* өтө коркунучтуу

direct [dI'rekt] *adj.* **(straight; without intermediary)** түз; **he has a direct way of speaking** ал бетке түз айтат; *adv.* түз, туура. *v.* 1. жол көрсөт **(indicate the way): can you direct me to the station?** мени бекетке багыттап коёсузбу?; бекет кайда экенин айтып коёсузбу? 2. **(address)** даректе, багытта; **I directed the letter to his bank** мен катты анын банкына даректедим, мен катты анын банкына даректедим; 3. **(manage, control)** башкар, багытта; **he directed the orchestra** ал оркестрды башкарат

direction [dI'rekS(q)n] *n.* багыт, багытталыш

director [dI'rektq] *n.* 1. директор, мүдүр 2. режиссёр; ♦ **director of studies** окуу бөлүмүнүн башчысы

dirt ['dq:t] *n.* 1. **(unclean matter)** кир; 2. **(loose earth or soil)** ылай, баткак; **a dirty road** ылай жол; 3. **(obscenity)** адепсиздик, ээн баштык; *v.* **treat someone, like dirty, do someone** бирөөнү кемсинт, тең санаба

dirty ['dq:tI] *adj.* 1. **(not clean)** кир. 2. **(rough, stormy)** толкундуу, долу. 3. **(obscene)** жаман, уят; **dirty story** уят анегдот. 4. **(nasty)** кара мүртөз, арамза; 5. баткактуу; ♦ **he played a dirty trick on me** ал мага тымызын жамандык кылды; **he gave me a dirty look** ал мени ачуулана карады; **dirty-cheap** өтө/эң арзан, иттей арзан, ит

бекер; **be dirty** кирде кир бол, ылай бол

disabled ["dIseibld] *adj*. эмгекке жараксыз

disadvantage ["dIsqd'vQ:ntIdZ] *n*. зыян, залал

disadvantageous ["dIsxdvQ:n'teIdZqs] *adj*. пайдасыз, зыяндуу, берекесиз

disagree ["dIsq'gri:] *v*. макул болбо

disagreement ["dIsq'gri:mqnt] *n*. келише албастык, келишпөөчүлүк

disappear ["dIsq'pIq] *v*. жок болуп кет, жогол

disappearance ["dIsq'pIqr(q)ns] *n*. жок болуу, житүү, жоголуу

disappoint ["dIsq'p0Int] *v*. көңүл калтыр

disapproval ["dIsq'pru:v(q)l] *n*. бекитпөө

disapprove ['dIsq'pru:v] *v*. 1. бекитпе, бекитпей кой; 2. жактырба

disarm [dIs'Q:m] *v*. куралсыздандыр

disarmament [dIs'Q:mqmqnt] *n*. куралсыздандыруу, куралсыздануу

disarrange ['dIsq'reIndZ] *v*. тартипке келтир

disarray ['dIsq'reI] *n*. дүрбөлөң, аптыгуу

disaster [dI'zQ:stq] *n*. катастрофа, авария, кырсык, балакет

disastrous [dI'zQ:stres] *adj*. кырсыктуу, балакеттүү, оор, азаптуу

disband [dIs'bxnd] *v*. тарат, коё бер

disbelief ["dIsbI'li:f] *n*. ишенбөө

disbelieve ["dIsbI'li:v] *v*. ишенбе

disc ['dIsk] *n*. диск

discern [dI'sq:n] *v*. жакшылап байка

discerning [dI'sq:nIN] *adj*. байкагыч

discernment [dI'sq:nmqnt] *n*. байкагычтык

discipline ['dIsIplIn] *n*. дисциплина, тартип; *v*. тартипке үйрөт

disciplined ['dIsIplInd] *adj*. тартиптүү

disclose [dIs'klouz] *v*. ачыл

disclosure [dIs'klouZq] *n*. ачылуу, жазылуу

discomfort [dIs'kAmfqt] *n*. жайсыздык, уялуу, сүрдөө, аптыгуу

disconnect ['dIskq'nekt] *v*. ажырат, үз

disconnection ["dIskq'nekS(q)n] *n*. ажыратуу, үзүү

discontented ["dIskqn'tentId] *adj.* наразы

discontinue ['dIskqn'tInju:] *v.* токтот

discord ['dIsk0:d] *n.* ыйкы-тыйкы, ыркысыздык, келише албастык

discordant ["dIs'k0:dnt] *adj.* текши эмес, ар түрдүү

discourse [dIs'k0:s] *v.* ойло, ой жүгүрт, сүйлө, сөз сүйлө

discover [dIs'kAvq] *v.* ачылыш жаса, тап

discovered [dIs'kAv(q)rqd] *v.* табыл

discovery [dIs'kAvqrI] *n.* ачылыш, табуу, табылга

discredit [dIs'kredIt] *v.* беделин кетир

discrepancy [dIs'krep(q)nsI] *n.* 1. таралуу; 2. келишпестик

discrete [dIs'kri:t] *adj.* бөлөк, айрым, дискреттүү

discriminate [dIs'krImIneIt] *v.* дискриминация кыл

discrimination [dIs"krImI'neIS(q)n] *n.* дискриминация

discuss [dIs'kAs] *v.* дискуссия кыл, талкуула, талда

discussion [dIs'kAS(q)n] *n.* дискуссия, талкуу

disdain [dIs'deIn] *n.* жек көрүү; *v.* жек көр

disdainful [dIs'deInf(q)l] *adj.* жек көргөн

disease [dI'zi:z] *n.* оору, кесел, сыркоо

disenchant ["dIsIn'tSQ:nt] *v.* көңүлүн калтыр

disentangle ['dIsIn'txngl] *v.* чатышын жаз, айкын кыл

disfigure [dIs'fIgq] *v.* майып кыл

disgrace [dIs'greIs] *n.* маскаралык, абийри төгүлгөндүк, уят; *v.* уяткар

disgraceful [dIs'greIsf(q)l] *adj.* маскара, абийри төгүлгөн

disguise [dIs'gaIz] *v.* жашырын

disgusting [dIs'gAstIN] *n.* жийиркенич

dish ['dIS] *n.* 1. тамак (food) 2. табак, идиш-аяктар

disheveled [dI'Sev(q)ld] *adj.* саксайган, апсайган, үксүгүй

dishonest [dIs'0nIst] *adj.* арамза, митаам, кара ниеттүү

dishonesty [dIs'PnIstI] *n.* кара ниеттүүлүк

dishonor [dIs'0nq] *n.* маскаралык, намыссыздык; *v.* маскара бол

dishonorable [dIs'0n(q)rqbl] *adj.* намыссыз, кыянатчыл

disincline ["dIsIn'klaIn] *v.* кайта кайтар, кайта кайры

disinfect ["dIsIn'fekt] *v.* дезинфекция кыл, дезинфекцияла

disinfection ["dIsIn'fektS(q)n] *n.* дезинфекция

disingenuous ["dIsIn'dZenjuqs] *n.* көрө албас, жалаакор

disinterested [dIs'IntrIstId] *adj.* жеке өзүн ойлобогон, өзүмчүл эмес

disjoin [dIs'dZ0In] *v.* ажырат, бөл

disk [dIsk] *n.* диск

dislike [dIs'laIk] *v.* жактырба, жаман көр, жакшы көрбө, жакпа

disliked [dIs'laIkt] *adj.* жакшы көрүнбөө

dislocate ['dIslqkeIt] *v.* бертинтип ал, чыгарып ал

dislocation ["dIslq'keIS(q)n] *n.* бертинүү, чыгып кетүү

dismay [dIs'meI] *n.* дүрбөлөң, аптыгуу

dismember [dIs'membq] *v.* бөл, муунакта

dismiss [dIs'mIs] *v.* бошот, кызматтан бошот

disobedience ["dIsq'bi:djqns] *n.* кулак салбоо

disobedient ["dIsq'bi:djqnt] *adj.* кулак салбас, тил албас, ээн баш

disorder [dIs'0:dq] *n.* баш аламандык, кемчилик, былыктык, тартипсиздик

disordered [dIs'0:dqd] *adj.* иретсиз

disorderly [dIs'0:dqlI] *adj.* тартипсиз, илээнди, иретсиз

disorganize [dIs'0:gqnaIz] *v.* уюштурба

disorganized [dIs'0:gqnaIzd] *adj.* иретсиз

disorient [dIs'0:rIqnt] *v.* чаташтырып сал

disparity [dIs'pxrItI] *n.* таралуу, бутактоо

dispatch [dIs'pxtS] *n.* кабар, билдирүү; *v.* кабар жөнөт, билдир, жибер

disperse [dI'spE:s] *v.* тарат

dispersed [dIs'pE:st] *v.* тарка

dispirit [dI'spIrIt] *v.* капа кыл, маанайын түшүр

displacement [dIs'pleIsmqnt] *n.* 1. которуштуруу; 2. аралаштыруу, чаташтыруу

display [dIs'pleI] *n.* дисплей

displeasure [dIs'pli:z] *n.* нааразылык, канааттанбагандык

dispose [dIs'pouz] *v.* көңүлдөн

disposition ["dIspq'zIS(q)n] *n.* кулк-мүнөз

disproof ['dIs'pru:f] *n.* жокко чыгаруу, калпка чыгаруу

disproportion ['dIsprq'p0:S(q)n] *n.* пропорциясыздык, ченемсиздик

disproportionate ["dIsprq'p0:SnIt] *adj.* кечирилгис, кечиримсиз

disprove ['dIs'pru:v] *v.* жокко чыгар, калпка чыгар

disputable [dIs'pju:tqbl] *adj.* талаштуу, тартыштуу

disputation [dIs'pju:tei S(q)n] *n.* диспут, дебат, талаш, тартыш

dispute [dI'spju:t] *n.* диспут, талашуу, тартышуу

disqualification [dIs"kw0lIfI'keIS(q)n] *n.* дисквалификация

disqualify [dIs'kw0lIfaI] *v.* дисквалификацияла

disregard ['dIsrI'gQ:d] *n.* тоотпогондук, моюн сунбагандык

disreputable [dIs'repjVtqbl] *adj.* абийирсиз

disrespect ['dIsrIs'pekt] *n.* сыйлабоо, кадырлабоо

dissatisfaction ['dIsrIs'pektf(q)l] *n.* ыраазы эместик, канааттанбагандык

dissatisfied [dIs'sxtIsfaId] *adj.* нааразы, канааттанбаган

dissatisfy [dIs'sxtIsfaI] *v.* канааттанба, канаат алба; ♦ **he is dissatisfed with his job** ал ишине канааттанбайт

dissemble [dI'sembl] *v.* жашыр, кат

disseminate [dI'semIneIt] *v.* таркат, тарат (көз караш, ой)

dissension [dI'senS(q)n] *n.* алалык, ырксыздык

dissertation ["dIsq:'teIS(q)n] *n.* диссертация, автореферат

disservice ['di:s'sq:vIs] *n.* начар тейлөөчүлүк

dissidence ['dIsId(q)ns] *n.* бөлүнүү

dissimulate [dI'sImjuleIt] *v.* жашыр

dissipated ['dIsIpeItId] *adj.* бузук, бузулган

dissociate [dI'souSIeIt] *v.* катташтырбоо

dissuade [dI'sweId] *v.* айныт

distance ['dIst(q)ns] *n.* 1. **(measure of space)** дистанция, аралык, алыстык; **it can be seen from a distance of two miles** эки милл аралыктан көрүнөт; **it is some distance to the school** мектепке чейин кыйла аралык; **no distance at all** анча алыс эмес; **he lives within walking distance of the office** ал ишине абдан жакын аралыкта жашайт; **at what distance?** канча аралыкта?; 2. **(of time)** убакыттын аралыгы; **at this time I cannot remember** көп убакыт өткөндөн кийин мен эстей албайм. 3. **(figurative): keep one's distance** аралыкты сакта; **distance, range** ыраактык, алыстык, мейкиндик

distant ['dIst(q)nt] *adj.* ыраак, алыс

distaste ['dIs'teIst] *n.* жийиркенич

distend [dIs'tend] *v.* көп, көөп чык

distension [dIs'tenS(q)n] *n.* кеңүү, кеңитүү, кеңитилүү, кеңейтүү

distiller [dIs'tIlq] *n.* чыпка

distillery [dIs'tIlqrI] *n.* вино заводу

distinct [dI'stINkt] *adj.* бөлөк, өзгөчө; ачык, так, даана

distinction [dI'stINkSn] *n.* айырмачылык

distinctly [dI'stINktlI] *adv.* айрым-айрым

distinguish [dIs'tINgwIS] *v.* айырмала, айырмасын тап

distinguished [dIs'tINgwISt] *adj.* айырмаланган, эмгегин сиңирген

distort [dIs't0:t] *v.* буз, бурмала

distorted [dIs't0:tid] *adj.* бузулган

distortion [dI'st0:Sn] *n.* бурмалоо

distract [dI'str-kt] *v.* алаксыт

distress [dI'stres] *n.* кусалык; *v.* иренжит

distressed [dI'strest] *v.* иренжи

distribute [dIs'trIbju:t] *v.* бөл, бөлүштүр, таркат

distributed [dI'strIbju:tId] *v.* таркал

district ['dIstrIkt] *n.* аймак, округ, район

distrust [dIs'trAst] *v.* ишенбе *n.* ишенбөө

distrustful [dIs'trAstf(q)l] *adj.* ишенбеген, ишенбес

disturb [dIs'tq:b] *v.* тынчсыздандыр, тоскоолдук кыл; тынчын кетир, беймаза кыл, кыжырды кайнат, кыжырдант

ditch [dItS] *n.* коо, арык, аң

dive ['daIv] *v. чуму, чумку*

diver ['daIvq] *n.* суучул

diverse [daI'vq:s] *adj.* ар түрдүү, ар түрдүүчө

diversify [daI'vq:sIfaI] *v.* түрдүүчө кыл

diversion [daI'vq:S(q)n] *n.* диверсия

divert [daI'vE:t] *v.* алаксыт

divide [dI'vaId] *v.* бөл, бөлүштүр, ажырат

divided [dI'vaIdId] *v.* бөлүн

dividend ['dIvIdend] *n.* 1. бөлүнүүчү; 2. дивиденд

divine [dI'vaIn] *adj.* диний

division [dI'vIZ(q)n] *n.* бөлүү, бөлүштүрүү

divisor [dI'vaIzq] *n.* бөлүүчү

divorce [dI'v0:s] *v.* ажыраш; *n.* ажырашуу

divulge [daI'vAldZ] *v.* элге тарат (сырды)

dizzy ['dIzI] *adj.* 1. айланпа 2. баш айландыргыч

do [du:, dq; du] (did; done **[dAn]**) *n.* 1. **(swindle)** алдамчылык, митаамдык; 2. **(entertainment)** кече, сайран; 3. **(advice)** кеңеш; **do's and don'ts** жасай турган жана жасабай турган нерселер; *v.* (**used as a helping verb but is not translated in Kyrgyz-**жарадамчы этиш катары колдонулат, бирок которулбайт) 1. **I do not smoke** мен тамеки чекпейм; **I do want to go** мен барганды абдан каалайм; **tell me** мага айтыңызчы; **so do I** мен дагы; **he went, but I did not** ал кетти, а мен барбадым; 2. (**used in questions) -** суроодо колдонулат; **(perform, carry out): what can I do for you?** жардам керекпи?; **what does he do (for a living)?** ал эмне иш кылат?; **what does your father do?** сенин атаң эмне иш кылат?; **do one's duty** өз милдетин аткаруу; **easier said than done** айтыш оңой, жасаш кыйын; **well done!** азамат, баракелде, жакшы жасалган 3. жаса, кыл; **(bestow, render): it won't do any good** бул жакшылыкка алып келбейт, муну жасаган менен пайдасыз; 4. **(effect, produce): that's done it! now you've done it!** куттуктайм! 5. бир нерсе жасап бүт; **(finish): I am done** мен бүттүм; **I am done with algebra** мен алгебраны бүттүм; 6. бир нерсе менен алектен **(work at): he's doing algebra** ал алгебраны үйрөнүп жатат;. 7. бир нерсени чеч **(solve): do a sum** арифметикалык тапшырмаларды чеч; 8. **(attend to): we did geography today** бүгүн бизде география болду; 9. тазала, жыйна **(arrange, clean, tidy): do the dishes** идиштерди жуу; 10. даярда, бышыр; **(cook): well done** жакшы куурулган; **the potatoes are done** картошка даярдалып бүттү; 11. ойно, роль аткар **(enact): he did Hamlet** ал гамлеттин ролун ойноду; 12. учураш; **how do you do?** саламатсызбы!; иштериңиз кандай?; 13. **(happen): if he finds out, I am done for** эгерде ал билип калса, анда менин жок болгонум; **do someone out of something (cheat, deprive of)** алдап ал; **do much harm (to)** зыян келтир; **do up, block up, close up** бүтөп ташта

docile ['dousaIl] *adj.* элпек

doctor ['d0ktq] *n.* 1. врач, доктор; 2. табып, эмчи

doctoral ['d0ktqrql] *n.* доктордук

doctorate ['d0ktqrIt] *n.* доктор

doctrinaire ["d0ktrI'nFq] *n.* доктринёр

document ['d0kjumqnt] *n.* документ; **['d0kjument]** *v.* документте, документтештир

documentary ["d0kju'ment(q)rI] *adj.* документалдык

documentation ["d0kju'menteIS(q)n] *n.* документация

dodder ['d0dq] *n.* чырмоок

dodge [dPdZ] *v.* куулан

dodger ['dPdZq] *adj.* шылуун

doe [dou] *adj.* ургаачы (for animal)

doeskin ['douskIn] *n.* бугу териси

dog [d0g] *n.* ит

doleful ['doulf(q)l] *adj.* азалуу, муңдуу

doll [d0l] *n.* куурчак

dollar ['d0lq] *n.* доллар

dolly ['d0lI] *n.* куурчакча

dolphin ['d0lfIn] *n.* дельфин

dome [doum] *n.* купол

domestic [dq'mestIk] *adj.* 1. үй 2. ички

domesticate [dq'mestIkeIt] *v.* колго көндүр

dominate ['d0mIneIt] *v.* басмырла, өкүмдүк кыл; *n.* багындыруу, үстөмдүк

domination ["d0mI'neIS(q)n] *n.* кысым көрсөтүүчү, басмырлоочу; багындыруу, үстөмдүк

dominion [dq'mInjqn] *n.* өкүмдүк кылуу, үстөмдүк кылуу

donate [dou'neIt] *v.* донор бол, донорло

donation [do(u)'neIS(q)n] *n.* 1. донор 2. талант, зээн, жөндөмдүүлүк

donkey ['d0NkI] *n.* эшек

donor ['dounq] *n.* донор

doomsday ['du:mzdeI] *adj.* коркунучтуу

door ['d0:] *n.* эшик, каалга, эшикче, каалгача; ♦ **door mat** таар, половик; **door handle** эшиктин туткасы

door step ['d0:step] *n.* босого, ирege

dormitory ['d0:mqtrI] *n.* жатакана

dosage ['dousIdZ] *n.* дозалоо

dose [dous] *n.* доза, өлчөм

dot [d0t] *n.* точка, чекит

double ['dAbl] *n.* 1. жарымы, эки бөлүктүн бири; 2. окшоштук; 3. (**tennis**) жуптан ойноо; *adj.* (**in two parts**; **twice as much**) эки эсе; **double axe** кош мийиздүү балта; **double bed** эки кишилик керебет; **double double doors** эки эшик; **double entry** эки эсепкана; **double room** эки кишилик комната; **double meaning** кош маанилүү; *adv.* эки эсе; **pay double** эки эсе төлө; **he sees double** ага кош көрүнүп жатат; **it costs double what it used to** бул азыр баштагыдан эки эсе кымбат турат; **I am double his age** мен андан эки эсе чоңмун; *v.* 1. **(make twice as great)** эки эсе кыл. 2. **(combine)** кош, экөөнү кош; 3. **(become twice as great)** эки эселеп көбөй. 4. **(share room) you will have to double up** силер бир комнатага экөөңөр жайланышыңар керек. 5. **(combine roles): I doubled for him** мен аны ролун алмаштырдым; **double-sided** эки жактуу

doubt ['daut] *v.* шектен; *n.* шек, шек уруу

doubtful ['dautf(q)l] *adj.* шектүү, күмөндүү

doubtless ['dautlIs] *adj.* шексиз, кадиксиз

dough ['dou] *n.* камыр

dove ['dAv] *n.* кептер

down I [daun] *n.* тыбыт

down II [daun] *adv.* төмөн, ылдый

downtown ['daun'taun] *amer.* шаардын борбору

downwards ['daunwqd(z)] *adv.* төмөн, ылдый

dowry ['dauqrI] *v.* сеп

doze [douz] *v.* үргүлөй башта

dozen ['dAzn] *n.* дюжина

draft [drQ:ft] *n.* долбоор

drag [drxg] *v.* сүйрө; оонат

dragon ['drxg(q)n] *n.* ажыдаар; ♦ **dragon fly** ийнелик

drain ['dreIn] *v.* дренажда

drainage ['dreInIdZ] *n.* дренаж, канализация

drama ['drQ:mq] *n.* драма

dramatic [drq'mxtIk] *adj.* драмалык, кайгылуу

dramatist ['drxmqtIst] *n.* драматург

dramatization ["drxmqtaI'zeISn] *n.* сахналаштыруу

dramatize ['dr x mqtaIz] *v.* драмалаштыр

draw [dr0:] *n.* (drew; drawn) **(in lottery)** утуш; **(attraction)** өзүнө тарткычтык; *v.* **draw (pull, move)** тарт, сүйрө; **draw the curtains (close)** парданы тарт; 2. **(extract)** алып чык; **he drew a handkerchief out of his pocket** ал чөнтөгүнөн кол жоолугун алып чыкты; **draw lots** жребий тарт; **draw a blank** зыян тарт; 3. суз, сузуп ал; **draw water from a well** кудуктан суу суз; **draw one's salary (money from the bank)** банктан акча ал; 4. **(attract)** тарт; **the film drew large audiences** фильм көптөгөн көрүүчүлөрдү өзүнө тартты; 5. (**trace, depict)** сүрөт тарт; **draw a horse** аттын сүрөтүн тарт; 6. салыштырып бир чечимге кел; 8. чек жазып бер, түз; чек жаз **draw a check**; **draw (up) a contract** келишим түз; 9. **(of contest): the match was drawn** оюн тең чыгуу менен бүттү; **(admit air)** тартыл; **this pipe draws well** бул канжадан жакшы тартылат; **he drew near** ал жакыныраак жылды; **(shorten)** кыскар, кыскарт; **the days are drawing in** күн кыскара баштады; **draw (in, into, up), pull (in, into, up)** тартып киргиз; **draw (into), enter** ичин карай сорул; **draw in, involve,** тарт, катыштыр; **draw up, scoop, ladle** сузуп ал; **draw, drag** кызыктыр; **draw, drag, haul (to, as far as)** тарт, кер; **draw, drawn game** тең чык; **draw, plot, (on a map)** картага түшүр; **draw** сүрөт чиймеле; **draw, trace** сызып жаса, сыз

drawing ['dr0:IN] *n.* графика

drawn [dr0:n] *n.* тең чыгуу

dread [dred] *n.* коркунуч

dreadful ['dredf(q)l] *adj.* өтө коркунучтуу

dream [dri:m] *n.* кыял, тилек, эңсөө; *v.* 1. кыялдан, эңсе; 2. түш көр

dreamy ['dri:mI] *adj.* кыялчы, кыялкеч

dress [dres] *n.* (**clothing**) кийим, кийим-кечек; **she thinks of nothing but clothing** ал кийимден башка эч нерсе ойлобойт, ал кийимди эле ойлойт; **full dress** параддык форма; **national dress** улуттук кийим; **evening dress** кечки кийим; **dress coat** фрак; 2. **(woman's garment)** аялдардын көйнөгү; *v.* 1. **(clothes)** кий, кийин, кийгиз, кийиндир; **the boy can dress himself** бала өзү кийине алат; **she was dressed in white** ал аппак болуп кийинген; 2. **(a wound)** жаратты таң; 3. **(adorn)** жасалгала; **dress a shop window** витринаны жасалгала; 4. **(align)** тегизде, текшиле; **she takes an hour to dress** ал

бир саатта кийинет; **he dresses well ал** жакшы кийинет**; dress in the latest fashion** ыгы жок жасанып кийин; **dress up** жасалгала, жасан, жасалгалан

dressed up [drest Ap] *v.* жасан

dressing room ['dresINrum] *n.* жасануучу бөлмө

dressmaker ['dres"meIkq] *n.* кийим тигүүчү аял

dried [draId] *adj.* кургаган, как

drift [drIft] *v.* сүз; *n.* үйөр

drill [drIl] *v.* бургу; *v.* көзө

drink [drINk] *v.* (drank; drunk) ич; *n.* ичкилик; суусундук

drip [drIp] *v.* 1. каз 2. тамыз

drive [draIv] *v.* (drove; driven) айда, машина айда

driven ['drIvn] *v.* айдал

driver ['draIvq] *n.* айдоочу

drizzle ['drIzl] *n.* шыбыргактуу жамгыр; *v.* дыбырат, себеле

dromedary ['drPmqdFrI] *n.* нар

droop [dru:p] *v.* солу, ийил, шалбыра

drop ['drOp] *n.* тамчы; *v.* түшүрүп жибер

dropper ['drOpq] *n.* тамчылаткыч

drought [draut] *adj.* каат, кургакчылык

drown [draun] *v.* басып сал

drowse ['drauz] *n.* чала уйку

drowsy ['drauzI] *n.* уйкулуу абал, үргүлөө; *adj.* уйкучу

drug ['drAg] *n.* 1. даары; 2. баңги; ♦ **drug addiction** баңгилик

druggist ['drAgIst] *n.* аптекачы

drugstore[A] **['drAgst0:]** *n.* аптека

drum [drAm] *n.* барабан

drummer ['drAmq] *n.* барабанчы

drunk ['drANk] *adj.* мас

drunkard ['drANkqd] *n.* мас болуу, аракеч

drunkenness ['drANk(q)nnIs] *n.* мастык

dry ['draI] *adj.* 1. **(free from moisture or rain)** кургак, как; **dry as a bone** как, сөөктөй как; **wipe dry** кургата сүрт; 2. **(not supplying water)** кургак, курук; **a dry well** кургап калган кудук; 3. **dry goods (drapery)** мануфактуралык товарлар; 4. **(wine)** ширесиз шарап. 5. **(causing thirst): dry work** тамак кургаткан иш. 6. **(dull, plain)**

кургак, супсак; **dry as dust** кургатылган нан. 7. **dried fruit(s)** кургатылган жемиштер; **dried milk** кургак сүт; **the wind drys up one's skin** шамал терини кургатат; **a dried-up man** көңүлсүз киши. **our clothes have dried** биздин кийимдерибиз кургаптыр; **dry up!** оозуңду жап!; *v.* 1. кагыра, какшы, кеберси. 2. кургат; ♦ **dry one's tears** жашты кургат; **dry the dishes** идиш-аякты кургат; **dry one's hands** колду кургат; **hang something up to dry** кургатуу үчүн ас/ил/жай; **dry (in the sun), dry-cure, jerk** какта, кургат, сүрсүт; **dry (out)** кургат; **dry (out), dry up** курга; **dry (up)** куура, катып кал; өтө кургат, кагыра, соолуп кал; **dry weather, drought** жамгырсыздык, жаан-чаачынсыздык

dryer ['draIq] *n.* кургаткыч

dual ['dju:ql] *adj.* оома, оопай

duality [dju:'xlItI] *n.* оомалык, оопайлык

duck ['dAk] *n.* өрдөк

duckling ['dAklIN] *n.* өрдөктүн балапаны

due [dju:] *adj.* тийиштүү, кадимкидей

due to ['dju:tu:] *adv.* тиешелүү

duel ['dju:ql] *n.* дуэль, жеке согуш

duet [dju:'et] *n.* дуэт

dugout ['dAgaut] *n.* жер кепе

dull ['dAl] *adj.* 1. бүркөк, бозоруңку 2. кызыксыз 3. көңүлсүз, супсак

dumb [dAm] *adj.* дудук

dump ['dAmp] *v.* жык, кулат

dumpling ['dAmplIN] *n.* чүчбара

dunce [dAns] *n.* мокок, акмак, акылы кем

dune [dju:n] *n.* дөбө

dung [dAN] *n.* кык

dung [dAN] *n.* тезек

dungeon ['dAndZ(q)n] *n.* зындан

duplicate ['dju:plIkIt] *n.* дублет; дубликат; **['dju:plIkeIt]** *v.* кайтала

duplication ["dju:plI'keIS(q)n] *n.* эки эсе көбөйтүү

duplicity [dju:'plIsItI] *n.* эки жүздүүлүк

durable ['djuqrqbl] *adj.* бышык, бекем

duration [dju(q)'reIS(q)n] *n.* узундук, узактык

during ['djuqrIN] *prep.* убакытта, мезгилде, жүрүшүнө
dust [dq:st] *n.* чаң
duster ['dAstq] *n.* тряпка, чүпүрөк
dusty ['dAstI] *adj.* чаңдуу
Dutch ['dAtS] *adj.* Голландиялык; Нидерланддык
Dutchman ['dAtSmqn] *n.* Голландиялык; нидерланддык киши
duty ['dju:tI] *n.* милдет, жоопкерчилик
duty-free ["dju:tI'fri:] *adj.* бажысыз, пошлинасы жок
dwarf ['dw0:f] *n.* эргежээл
dwell ['dwel] (dwelt) *v.* жаша, тур
dwelling ['dwelIN] *n.* турак жай, там, жашаган жер
dye ['daI] *n.* боёк; *v.* боё
dyer ['daIq] *n.* боёкчу
dynamic [daI'nxmIk] *adj.* динамикалык
dynamics [daI'nxmIks] *n.* динамика
dynamite ['daInqmaIt] *n.* динамит
dynasty ['dInqstI] *n.* династия
dysentery ['dIsntrI] *n.* дизентерия

E

each [i:tS] *pro.* ар бир, ар бири
eager ['i:gq] *adj.* элпек, жеңил
eagle ['i:gl] *n.* бүркүт
eaglet ['i:glIt] *n.* бүркүт балапаны
ear [Iq] *n.* 1. кулак; 2. **(of a vessel)** кулак, сап, тутка. 3. **ear for music** музыкалык угуу; **she plays by ear** ал угуп эле ойной берет; 4. **it went in one ear and out the other** бир кулактан кирип, экинчисинен чыгып кетти; **up to one's ears in work/debt** кулагына чейин карыз; **I could not believe my ears** уккан кулагыма ишенбейм; **turn a deaf ear to** кулактын сыртында калтыр; 5 машак
earlier ['E:lIq] *adv.* эртерээк
early ['q:lI] *adv.* эрте, эрте менен
earn [q:n] *v.* иштеп тап
earnestly ['E:nIstlI] *adv.* чындап
earnings ['q:nINz] *n.* иштеп тапканы, айлык

earring ['IqrIN] *n.* сырга, кулак сөйкө

earth [q:T] *n.* жер, топурак

earthen ['q:T(q)n] *n.* жал, тосмо

earthernware ['q:T(q)nwFq] *n.* карапа

earthly ['q:TlI] *adj.* жер …

earthquake ['q:TkweIk] *n.* жер титирөө, зилзала

ease [i:z] *n.* жеңилдик

east [i:st] *n.* чыгыш, күн чыгыш

easy ['i:zI] *adj.* оңой, жөнөкөй, жеңил

easy-going ['i:zI"go(u)IN] *adj.* ак көңүл

easy-tempered ['i:zI'tempqd] *adj.* токтоо

eat ['i:t] (ate; eaten) *v.* 1. **(of person)** тамактан, тамак же, тамак ич; **he eats well** ал тамакты жакшы жейт/ичет; ал жакшы тамактанат; 2. **(of animal)** жем бер, чөп бер, тоют бер тоюттант; 3. **(of physical substances)** же; **acids eat (into) metals** кислота темирди жейт; 4. **(in passive sense): the wood was eaten away by worms** дарактарды курт-кумурскалар жеп таштаптыр.

eatable ['i:tqbl] *adj.* желүүчү

eaten ['i:tn] *v.* жел

eavesdrop ['i:vzdr0p] *v.* тыңша

ebony ['ebqnI] *n.* эбен жыгачы

ebullient [Ik'sentrIk] *adj.* күрүлдөгөн, күркүрөгөн, кызуу

eccentric [Ik'sentrIk] *n.* келесоо; *adj.* келесоо чалыш

echo ['ekou] *n.* жаңырык

eclipse [I'klIps] *n.* күндүн тутулуусу

ecological [Jkq'lPGIkql] *adj.* экологиялык

ecology [I'k0lqGI] *n.* экология

economic ["ekq'nPmIk, "i:kq'nPmIk] *adj.* сарамжалдуу

economical ["i:kq'n0mIk(q)l] *adj.* экономдуу, сарамжалдуу

economics ["i:kq'n0mIks] *n.* экономика

economist [i:kq'n0mIst] *n.* экономист

economize [i:'k0nqmaIz] *v.* үнөмдө, сарамжалда

economy [i:'k0nqmI] *n.* 1. экономия 2. чарба

edelweiss ['eIdlvaIs] *n.* мамыры

edge ['edZ] *n.* миз, уч, чет, кыр, жээк

edging ['edZIN] *n.* чет, кыр, жээк

edification ["edIfI'keIS(q)n] *n.* насыят, акыл айтуу

edifice ['edIfIs] *n.* имарат

edify ['edIfaI] *v.* насыл айт, акыл айт

edit ['edIt] *v.* редакцияла

edition [I'dIS(q)n] *n.* басмадан чыгаруу

editor ['edItq] *n.* редактор

editorial ["edI't0:rIql] *n.* баш макала

educate ['edju:keIt] *v.* билим бер, тарбия бер

educated ['edjVkeItId] *adj.* билимдүү, маданияттуу

education ["edju:'keIS(q)n] *n.* билим берүү, тарбия берүү, агартуу, тарбия

educational ["edju:'keISqnl] *adj.* билим берүүчү, тарбия берүүчү

eel [i:l] *n.* 1. угорь (балык); 2. ысык (жара)

efface [I'feIs] *v.* 1. жылмала, жылмарт; 2. өчүр

effect [I'fekt] *n.* таасир

effective [I'fektIv] *adj.* таасирдүү

effectively [I'fektIvlI] *adv.* иш жүзүндө

effervesce ["efq'ves] *v.* көбүктөнт, көбүрт

efficacious ["efI'keISqs] *adj.* таасирлүү, иштиктүү, эффективдүү

efficacy ['efIkqsI] *n.* таасирдүүлүк, иштиктүүлүк, эффективдүүлүк

efficiency [I'fISI(q)nsI] *n.* ишмердик, иштөөгө эптүүлүк

efficient [I'fIS(q)nt] *adj.* натыйжалуу; тың

efficient [I'fISI(q)nt] *adj.* ишкер, иштөөгө жөндөмдүү

effort ['efqt] *n.* күч, аракет, демилге

egg [eg] *n.* жумуртка^{n}, тукум^{s}; ♦ **eggcup** тукум салгыч; **eggshell** тукумдун кабыгы

eggplant [egplxnt] *n.* баклажан

egoism ['ego(u)Izm] *n.* өзүмчүлдүк

egoist ['ego(u)Ist] *n.* өзүмчүл

Egypt ['IdZIpt] *geog.* Египет

Egyptian [I'dZIpS(q)n] *adj.* Египеттик

eight ['eIt] *num.* сегиз; ♦ **eight times** сегиз жолу

eighteen ['eI'ti:n] *num.* он сегиз

eighteenth ['eI'ti:nT] *num.* он сегизинчи

eighth ['eItT] *num.* сегизинчи
eightieth ['eItIIT] *num.* сексенинчи
eighty ['eItI] *num.* сексен
either … or … ['aIDq] *adv.* тигил же башка; ар бири; же …, же…
elapse [I'lxps] *v.* өт (time)
elastic [I'lxstIk] *adj.* серпилмелүү, солкулдак
elasticity ["ilxs'tIsItI, e"lxs] *n.* серпилмелүүлүк
elbow ['elbou] *n.* чыканак
elder ['eldq] *n.* улуу, чоң
elderly ['eldqlI] *adj.* улуу
eldest ['eldIst] *adj.* 1. эң улуу 2. абышка
elect [I'lekt] *v.* шайла, танда
elected [I'lektId] *v.* шайлан
election [I'lekS(q)n] *n.* шайлоо
elective [I'lektIv] *n.* шайлануучу
elector [I'lektq] *n.* шайлоочу
electoral [I'lekt(q)r(q)l] *adj.* шайлоо
electric [I'lektrIk] *adj.* электр …
electrician [Ilek'trIS(q)n] *n.* электрик, светчи
electricity [Ilek'trIsItI] *n.* электр, ток, свет
electrify [I'lektrIfaI] *v.* электирлештир
electromagnetic [I"lektrq(V)mxg'netIk] *adj.* электромагниттик
electron [I'lektr0n] *n.* электрон
electronic [Ilek'tr0nIk] *adj.* электрондук
electronics [Ilek'tr0nIks] *n.* электроника
elegance ['elIgqns] *n.* көркөмдүк
elegant ['elIgqnt] *adj.* көрктүү, кооз, келишимдүү
elegy ['elIdZI] *n.* элегия
elephant ['elIfqnt] *n.* пил
elevator[A] ['elIveItq] *n.* лифт
eleven [I'levn] *num.* он бир
eleventh [I'levnT] *num.* он биринчи
elf [elf] *adj.* сыйкырга окшош, сыяктуу
elicit [I'lIsIt] *v.* сурамжыла, сураштыр
eliminate [I'lImIneIt] *v.* 1. жой, жок кыл; 2. четтет, арылт

elimination [I"lImI'neIS(q)n] *n.* четтетүү, четке кагуу
elk [elk] *n.* багыш
elm [elm] *n.* мажүрүм тал
elocution ["elq'kju:S(q)n] *n.* ораторлук, чечендик
elongate ['i:lONgeIt] *adj.* узун, сүйрүү
eloquence ['elqkw(q)ns] *n.* кургак сөздү сүйүүчүлүк; чечендик
eloquent ['elqkw(q)nt] *adj.* чечен
else [els] *adv.* дагы, башка
elucidate [I'lu:sIdeIt] *v.* аныкта, айкын кыл
elucidation [I"lu:sI'deIS(q)n] *n.* аныктоо, ачуу, айкын кылуу
elusive [I'lu:sIv] *adj.* амалдуу, эпчил
emaciate [I'meISIeIt] *v.* жүдөт, жабыктыр, арыктат
emaciated [I'meISIeItId, I'meIsIeItId] *adj.* жүдөңкү, сенек
E-mail [imeil] *n.* электрондук почта
emancipate [I'mxnsIpeIt] *v.* эмансипация кыл, азат кыл
emancipation [I"mxnsI'peIS(q)n] *n.* эмансипация, азаттык
emasculation [I"mxskjV'leIS(q)n] *n.* бычуу
embalm [Im'bQ:m] *v.* бальзамда
embankment [Im'bxNkmqnt] *n.* бөгөөл, тосмо
embarrass [Im'bxrqs] *v.* уялт
embarrassment [Im'bxrqsmqnt] *n.* калтаруу
embassy ['embqsI] *n.* элчилик
ember ['embq] *n.* чок
embezzlement [Im'bez(q)lmqnt] *n.* жегичтик
embezzler [Im'bezlq] *n.* жегич
emblem ['emblqm] *n.* эмблема
embodiment [Im'bOdImqnt] *n.* ишке ашыруу, ишке ашуу
embody [Im'bOdI] *v.* ишке ашыр
embolden [Im'bould(q)n] *v.* көңүлүн көтөр
embrace [Im'breIs] *n.* кучак; *v.* кучакта, кучакташ
embroider [Im'brOIdq] *v.* саймала, сай
embroidery [Im'brOIdqrI] *n.* сайма иштери
emerald ['emqr(q)ld] *n.* зымырыт; *adj.* зымырыт билерик
emergency [I'mq:dZ(q)nsI] *adv.* акыркы абал, шашылыш
emery ['emqrI] *n.* наждак
emigrant ['emIgr(q)nt] *n.* эмигрант; *adj.* эмиганттык

emigrate ['emIgreIt] *v.* башка өлкөгө көч
emigration ["emI'greIS(q)n] *n.* эмиграция
eminent ['emInqnt] *adj.* көрүнүктүү
emission [I'mIS(q)n] *n.* чыгарыш
emit [I'mIt] *v.* чыгар (heating)
emitted [I'mItId] *v.* чыгарыл
emotion [I'mouS(q)n] *n.* эмоция, сезүү, толкундануу
emotional [I'mouSqnl] *adj.* эмоционалдуу
emperor ['emp(q)rq] *n.* падыша
empire ['empaIq] *n.* падышачылык, империя
employ [Im'pl0I] *v.* жалда
employee ["empl0I'i:, Im"pl0I'i:] *n.* кызматкер
employer [Im'pl0Iq] *n.* кызматчы
empower [Im'pauq] *v.* укук бер, өкүлдүк бер
empty ['emptI] *adj.* бош, ээн, кур, көңдөй; *v.* бошот; ♦ **he empted his pockets** ал чөнтөктөрүн бошотту.
empty ['emptI] *adj.* кур, бош, көңдөй
encampment [In'kxmpmqnt] *n.* лагерь, турак
enchain [In'tSeIn] *v.* чынжырлап сал
enchant [In'tSQ:nt] *adj.* сыйкырдуу
enchantment [In'tSQ:ntmqnt] *n.* сыйкырдуулук
encircle [In'sq:kl] *v.* куурча, тегеректе
encirclement [In'sE:k(q)lmqnt] *n.* тегеректөө
enclose [In'klouz] *v.* кашаала, коргондо
enclosure [In'klouZq] *n.* тосуу, коргоо, корук
encore [0N'k0:] *int.* бис (дагы!, дагы!)
encounter [In'kauntq] *n.* учурашуу; *v.* учураш
encourage [In'kArIdZ] *v.* шыктандыр, кызыктыр, көңүлүн көтөр
encouraged [In'kArIdZd] *v.* шыктан, эрги
encouragement [In'kArIdZmqnt] *n.* шыктандыруу
encyclopedia [en"saIklo(u)'pi:djq] *n.* энциклопедия
encyclopedic [en"saIklo(u)'pi:dIk] *adj.* энциклопедиялык
end [end] *n.* **(extremity)** аяк, соң; акыр; **the end house** аяккы үй; **I read the book from end to end** мен китептин башынан аягына чейин окудум; **at the end of the world** жердин жети түбүнө; **at the end of August** августтун аягында; 2. **(of elongated object)** аягы,

акыры; 3. **(remnant, small part): candle end** шамдын күйгөндөн калган түбү; 4. **(conclusion, termination)** аяк, жыйынтык; *v.* аякта, соңуна чык; **what will the end be?** эмне менен аяктайт?; ♦ **till the end of time** түбөлүккө, өмүр өткөнгө чейин; **they fought to the bitter end** алар кашык каны калганча согушушкан, кашык каны калганча урушушкан; **he is nearing his end** ал өлүм алдында жатат.

endeavor [In'devq] *v.* тырмыш, умтул; тырышуучулук, аракет кылуучулук

ending ['endIN] *n.* аяк, акыр

endless ['endlIs] *adj.* чексиз, учсуз, түгөнгүс

endorse [In'd0:s] *v.* белги кой, белгиле

endorsement [In'd0:smqnt] *n.* жактыруу, макул табуу

endurance [In'djuqr(q)ns] *n.* туруштук, чыдам, чыдамдуулук

endure [In'djVq] *v.* чыда

enemy ['enImI] *n.* кас, душман, жоо; *adj.* душмандык

energetic ["enq'dZetIk] *adj.* тың, жөндөмдүү, активдүү

energize ["enq'dZaiz] *v.* козго, кооздур

energy ['enqdZI] *n.* энергия, күч

engine ['endZIn] *n.* кыймылдаткыч

engineer ["endZI'nIq] *n.* инженер

engineering ["endZI'nIqrIN] *n.* инженерия; *adj.* инженердик

England ['INglqnd] *geog.* Англия

English ['INglIS] *adj.* англис

English language ["IngIIS 'lxNgwIdZ] *n.* англис тили

Englishman ['INglISmqn] *n.* англис киши

Englishwoman ['INglIS"wumqn] *n.* англис аял

engrave [In'greIv] *v.* ой, оюп түшүр

engraving [In'greIvIN] *n.* оюу

engulf [In'gAlf] *v.* жут

enigmatic ["enIg'mxtIk] *adj.* табышмактуу, сырдуу

enjoy [In'dZ0I] *v.* жырга, ырахаттан

enjoyable [In'dZ0Iqbl] *adj.* жагымдуу, жакшынакай

enjoyment [In'dZ0Imqnt] *n.* ыракат, жыргал

enlarge [In'lQ:dZ] *v.* ирилеттир, кеңейт, көбөйт

enlargement [In'lQ:dZmqnt] *n.* арттыруу, көбөйтүү

enlighten [In'laItn] *v.* жарык өткөр, жарык кыл

enlightenment [In'lQ:dZmqnt] *n.* агартуу, билимдүүлүк
enliven [In'laIvn] *v.* тирилт, жандандыр
enmesh [In'meS] *v.* ороп чырма
enmity ['enmItI] *n.* кастык, душмандык, жоолук
enormous [I'n0:mqs] *adj.* эбегейсиз чоң
enough [I'nAf] *adv.* жеткиликтүү; жетет
enrage [In'reIdZ] *v.* кыжырын/жинин кайнат
enrich [In'rItS] *v.* байыт, көбөйт
enroll [In'rqVl] *v.* жазыл
enrollment [In'roulmqnt] *n.* эсепке киргизүү
enslave [In'sleIv] *v.* крепостной кыл, эз, кул кыл
entangled [In'txNgld] *adj.* түйүндүү, түйүндөш
enter ['entq] (into) *v.* 1. кир, өт; 2. бирик
enterprise ['entqpraIz] *n.* 1. өнөр жай 2. ишкердик
entertain ["entq'teIn] *v.* конокто, эрмекте
entertaining ["entq'teInIN] *adj.* кызыктуу, тамашалуу
entertainment ["entq'teInmqnt] *n.* зыяпат, сыйсыпат, тамаша
enthusiasm [In'Tju:zIxzm] *n.* чоң кубаныч, шаттык, сүйүнүч
enthusiast [In'Tju:zIxst] *n.* энтузиаст, күйөрман, сүйүүчү
enthusiastic [In"Tju:zI'xstIk] *adj.* кубанган, сүйүнгөн
entice [In'taIs] *v.* азгыр, кызыктыр
entire [In'taIq] *adv.* бүткүл, туташ, түгөл
entirely [In'taIqlI] *adv.* биротоло, такыр, жапырт
entrain [In'treIn] *v.* поездге отургуз
entrance ['entr(q)ns] *n.* кирүү
entrancing [In'trQ:nsIN] *adj.* эң эле сонун
entreat [In'tri:t] *v.* жалын, жалбар
entreaty [In'tri:tI] *n.* жалынуу, жалбаруу
entrench [In'trentS] *v.* аң менен курчан (army)
entrust (to) [In'trAst] *v.* ишен, ынан; табышта
entry ['entrI] *n.* кирүү, кириш, өтүү
entwine [In'twaIn] *v.* чыйрат
enumerate [I'nju:mqreIt] *v.* атап чык, санап чык
enumeration [I"nju:mq'reIS(q)n] *n.* атап чыгуу
envelop [In'velqp] *v.* оро
envelope ['envIloup] *n.* конверт

envenom [In'venqm] *v.* ууктур, ууландыр

enviable ['envIqbl] *adj.* суктанаарлык, суктанышка татырлык

envious ['envIqs] *adj.* көрө албас, ич күйдү, ач көз

environment [In'vaI(q)rqnmqnt] *n.* 1. айлана, курчоо 2. жаратылыш, табийгат

environs ['envIrqnz, In'vaI(q)rqnz] *n.* чөйрө

envoy ['envOI] *n.* элчи

envy ['envI] *n.* көралбоо, суктук, ичи тардык; *v.* суктан, көрө алба, ич күйдүр

epic ['epIk] *n.* эпос, эпостук поэма

epidemic ["epI'demIk] *n.* эпидемия; *adj.* эпидемиялык

epilepsy ['epIlepsI] *n.* аруу

epilogue ['epIl0g] *n.* эпилог

episcopal [I'pIskqp(q)l] *adj.* епископтук

episode ['epIsoud] *n.* эпизод, окуя

epistle [I'pIsl] *n.* жиберүү, жөнөтүү

epitaph ['epItQ:f] *n.* мүрзө үстүндөгү жазуу

epoch ['i:pPk] *n.* заман, кылым, эпоха

equal ['i:kw(q)l] *adj.* тең, теңдеш, бирдей; *v.* теңдел

equality [I'kwPlItI] *n.* теңдик

equalization ["i:kwqlaI'zeIS(q)n] *n.* теңдеме

equalize ['i:kwqlaIz] *v.* теңе, теңде

equate [I'kweIt] *v.* теңдел

equator [I'kweItq] *n.* экватор

equatorial ["ekwq't0:rIql] *adj.* экватордук

equestrian [I'kwestrIqn] *n.* чабандес

equidistant ['i:kwI'dIst(q)nt] *adj.* бирдей турган

equilateral ['i:kwI'lxt(q)r(q)l] *adj.* тең жактуу

equilibrate ["i:kwI'laIbreIt] *v.* теңдештир, тең кыл

equip [I'kwIp] *v.* жабдыкта, шайманда, жабдыла, жабды

equipment [I'kwIpmqnt] *n.* жабдык, шаймандоо

equipped [I'kwIpt] *adj.* жабдыктуу

equitable ['ekwItqbl] *adj.* адилет, туура, калыс

equivalent [I'kwIvqlqnt] *n.* эквивалент

era ['Iqrq] *n.* эра, заман, доор

eradicate [I'rxdIkeIt] *v.* соолт, жок кыл

eradication [I"rxdI'keIS(q)n] *n.* соолтуу, жок кылуу

erase [I'reIz] *v.* өчүр

eraser [I'reIzq] *n.* өчүрүүчү резинке

erect [I'rekt] *v.* тургуз

ermine ['q:mIn] *n.* арс

erode [I'roud] *v.* буз, ирит

erosion [I'rouZ(q)n] *n.* эрозия, дат

err [q:] *v.* ката кетир, жаңылыш; ♦ **to err is human** «жаңылбас жаак, мүдүрүлбөс туяк болбойт»

errand ['er(q)nd] *n.* тапшырма

erratum [e'rQ:tqm] *n.* опечатка, ката

erroneous [I'rounjqs] *adj.* жаңылыш, ката

error ['erq] *n.* 1. **(mistake)** ката, каталык, жаңылышуу; ♦ **the letter was sent in error** кат жаңылыш жөнөтүлүптүр; 2. **(transgression)** жазык, кылык

erudite ['eru:daIt] *adj.* эрудициялуу, билимдүү

erudition ["eru'dIS(q)n] *n.* эрудиция

escalator ['eskqleItq] *n.* эскалатор

escape [Is'keIp] *v.* кач

escapee ["eskeI'pi:, I"skeI'pi:] *n.* качкын

escort ['esk0:t] *v.* коштоп жүр, узат

esophagus [Is'k0:t] *n.* өзөк

especial [Is'peS(q)l] *adj.* өзгөчө, бөтөнчө

especially [Is'peS(q)lI] *adv.* артыкча, айрыкча, өзгөчө

espionage ["espIq'nQ:Z] *n.* тыңчылык

essay ['eseI] *n.* очерк, дил баян

essence [I'speS(q)lI] *adv.* маңыз

essential ['es(q)ns] *adj.* олуттуу

establish [I'senS(q)l] *v.* негизде, орноштур

establish [Is'txblIS] *v.* 1. түз, кур 2. жайгаш, жайгаштыр 3. негизде, орноштур

establishment [Is'txblISmqnt] *n.* ишкана, мекеме

estate [Is'teIt] *n.* корук, мүлк

esteem [Is'ti:m] *n.* ардак, кадыр-барк, кадырлоо, сыйлоо, урматтоо; *v.* кадырла

esteemed [Is'ti:m] *adj.* ардактуу, кадырлуу

et cetera [It'setrq] *adv.* жана башка, ушул сыяктуу
etch ['etS] *v.* оюп түшүр, оюп жаса
eternal [i:'tq:nl] *adj.* өмүрлүк
eternally [i:'tq:nl] *adv.* түбөлүккө
eternity [i:'tq:nItI] *n.* түбөлүктүүлүк
ethic [I'tE:n(q)llI] *n.* тартип
ethnography [eT'n0grqfI] *n.* этнография
etiquette ["etI'ket] *n.* этикет
etymology ["etI'm0lqdZI] *n.* этимология
euphony ['ju:fqnI] *n.* кооз/көркөм үндүүлүк
euphoria ['eTIk] *adj.* сүттүккөн
euro ['juq] *n.* евро
Europe ['juqrqp] *geog.* Европа
European ["juqrq'pi:qn] *adj.* Европалык, батыштык
evacuate [I'vxkjueIt] *v.* эвакуацияла, эвакуация кыл/жаса
evacuation [I"vxkju'eIS(q)n] *n.* эвакуация
evacuee [I"vxkju:'i:] *n.* эвакуацияланган киши
evade [ju:'f0:rIq] *v.* куулан
evaluate [I'vxljueIt] *v.* баала, баа кой, сына
evaluation [I"vxlju'eIS(q)n] *n.* баа, баалоо, сыноо
evaporate [I'vxpqreIt] *v.* буулант
evaporation [I"vxpq'reIS(q)n] *n.* буулануу
evasion [I"vxljV'eIS(q)n] *n.* качуу
evasive [I'veIZ(q)n] *adj.* айлалуу, шылуун
eve [i:v] *adv.* алдыңкы күнү
even I [I'veIsIv] *adj.* тең; *v.* жул
even II ['i:vqn] *adv.* жадегенде, жадагалса
evening ['i:vnIN] *n.* кеч, кечкурун; *adv.* кечки маал
event [I'vent] *n.* окуя
ever ['evq] *adv.* эч качан, эч убакта
evergreen ['evqgri:n] *adj.* дайыма көгөрүп туруучу
everlasting ['i:vqn] *adj.* түбөлүк, түпкүлүктүү
every ['evrI] *adj.* ар бир, ар кандай, сайын, ар
everybody ['evrIb0dI] *pro.* ар бир киши; баары
everyday ['evrIdeI] *adj.* күнүгө, күндөлүк, күн сайын, демейки, ар күнү

everyone ['evrIwAn] *pro.* ар бир, ар бири

everything ['evrITIN] *pro.* ар нерсе, бардык нерселер

everywhere ['evrIwFq] *adv.* бардык жерде, ар жерде, кайда болбосун

evict [i:'vIkt] *v.* көчүр, көчүрүп жибер

eviction [i:'vIkS(q)n] *n.* көчүрүү

evil ['i:vl] *n.* жин, шайтан, албарсты; *adj.* каардуу, заардуу

evolve [I'v0lv] *v.* бекемде

exacerbate [eks'xsq:beIt] *v.* дүүлүктүр

exact [Ig'zxkt] *adj.* так

exacting [Ig'zxktIN] *adj.* таламы күчтүү, жаасы катуу

exactly [Ig'zxktlI] *adv.* таамай, таасын, таптак, так өзү

exactness [Ig'zxktlI] *adv.* тактык

exaggeration [Ig'zxktnIs] *n.* учуртма

examination [Ig"zxmI'neIS(q)n] *n.* экзамен, сынак, сыноо

examine [Ig'zxmIn] *v.* 1. экзамен ал; 2. текшер

example [Ig'zQ:mpl] *n.* 1. өрнөк, үлгү 2. мисал

excavate [Ig'zQ:mpl] *v.* каз

excavation ["ekskq'veIS(q)n] *n.* казуу

excavator ['ekskqveItq] *n.* экскаватор

exceed [Ik'si:d] *v.* арттыр, көбөйт

exceedingly [Ik'si:dINlI] *adv.* өтө эле, эң эле

excellence ['eks(q)lqns] *n.* басымдык, артыкчылык

excellent ['eks(q)lqnt] *adj.* эң жакшы, эң мыкты

except [Ik'sept] *prep.* башка, башкасы, андан сырткары

exception [Ik'sepS(q)n] *n.* өзгөчө учур, эрежеден сырткары

exceptional [Ik'sepSnql] *adj.* өзгөчө, бөтөнчө; мыйзам ченемдүүлүктөн тышкары

excess [Ik'ses] *n.* өткөрө, ашык ысырап кылуу

excessive [Ik'sesIv] *v.* арт; *adj.* артык, ашыкча, артык баш

excessively [Ik'sesIvlI] *adv.* опсуз

excessiveness [Ik'sesIvnIs] *n.* артыкчылык, ашыктык

exchange [Iks'tSeIndZ] *n.* айырбаштоо, алмаштыруу; *v.* айырбашта, алмаштыр

excise [ek'saIz] *n.* акциз

excitable [Ik'saItqbl] *adj.* тез козголгуч

excite [Ik'saIt] *v.* толкундан; толкундант

excited [Ik'saItid] *adj.* толкунданган, дүүлүккөн; *v.* дүүлүк, элир

excitement [Ik'saItmqnt] *n.* толкундануу, дүүлүгүү

exclaim [Iks'kleIm] *v.* кыйкыр, кыйкырып жибер, күчтүү сезим менен айт

exclamation ["eksklq'meIS(q)n] *n.* күчтүү сезим менен айтуу

exclamation mark ["eksklq'meIS(q)nmQ:k] *n.* илеп белгиси

exclamatory [eks'klxmqt(q)rI] *adj.* күчтүү

exclude [Iks'klu:d] *v.* катарынан чыгар, алып ташта

exclusive [Iks'klu:sIv] *adj.* түнт

excuced [Iks'kju:zd] *v.* кечирил, кеч

exculpate ['ekskAlpeIt] *v.* акта, ак деп тап

exculpatory [eks'kAlpqt(q)rI] *adj.* актоочу

excusable [Ik'skju:zqb(q)l] *adj.* кечиримдүү

excuse [Iks'kju:z] *v.* кечирим сура; *n.* кечирим

execute ['eksIkju:t] *v.* аткар, орунда

execution ["eksI'kju:S(q)n] *n.* аткаруу, орундатуу

executioner ["eksI'kju:Snq] *n.* желдет; баш кесер, палач

executive [Ig'zekjutIv] *adj.* аткаруучу, орундоочу, аткаруу; ♦ **executive committee** *n.* аткаруу комитет

executor [Ig'zekjutq] *n.* аткаруучу

exemplary [Ig'zemplqrI] *adj.* өрнөктүү

exercise ['eksqsaIz] *n.* 1. **(use, exertion)** көрсөтүү, көрүнүү; 2. **(physical activity)** машыгуу, көнүгүү; **you should exercise more** сиз көбүрөөк машыгышыңыз керек. 3. **(mental or physical training)** машыгуу; **exercise bicycle** велосипед менен машык; 4. **(trial operation)** машыгуу; **military exercise** аскер машыгуусу; 5. көнүгүү; *v.* 1. **(exert, use)** көрсөт, колдон; **exercise one's rights** өз укугуңу көрсөт; 2. **(physically)** көнүк, машык; 3. **(worry, perplex)** тынчсыздан; ♦ **the problem exerciseed our minds** маселе бизди ойлондурду.

exert [Ig'zE:t] *v.* чыңал, күчөн, ыйын

exhale [eks'heIl] *v.* булоолон, дем чыгар

exhaust [Ig'z0:st] *v.* 1. алы кет, алдан тай; 2. түгөт

exhausted [Ig'z0:stId] *adj.* алдыраган, алсыраган, жүдөгөн

exhaustion [Ig'z0:stS(q)n] *n.* алдыроо, алсыроо, жүдөө

exhaustive [Ig'z0:stIv] *adj.* толук

exhibit [Ig'zIbIt] *n.* экспонат; *v.* көрсөт

exhibition ["eksI'bIS(q)n] *n.* көргөзмө, көрсөтмө

exile ['eksaIl] *n.* сүргүн; *v.* сүргүнгө айда

exist [Ig'zIst] *v.* 1. **(be, live)** жаша, күн көр, бар бол; 2. **(be found)** табыл; ♦ **lime exists in many soils** акиташ көптөгөн кыртыштан табылат.

existence [Ig'zIst(q)ns] *n.* тиричилик, жашоо

existent [Ig'zIst(q)nt] *adj.* бар болгон

exit ['eksIt] *n.* чыгыш, чыгуу, эшик; *v.* чык

expand [Ik'spxnd] *v.* тарат, кеңейт

expanse [Ik'spxns] *n.* аралык

expect [Iks'pekt] *v.* 1. **(of future or probable events)** күт; **I expect to see him** мен ага жолугууну күтүп жатам; **just as I expected** мен ушуну күткөмүн. 2. **(require)** күт, талап кыл; **I expect you to be punctual** мен сиздин так болушуңузга ишенем (күтөм). 3. **(suppose)** ойло; **I expect you are hungry** сиздин курсагыңыз ач деп ойлоюм. 4. күтүп жат, күт; **she is expecting** ал төрөгөнү жатат, ал кош бойлуу

expectation ["ekspek'teIS(q)n] *n.* күтүү

expedient [Iks'pi:djqnt] *n.* кабыл алуу

expedite ['ekspIdaIt] *v.* тездет, ылдамдат

expedition ["ekspI'dIS(q)n] *n.* экспедиция

expeditionary ["ekspI'dISnqrI] *adj.* экспедициялык

expel [Iks'pel] *v.* кууп чык, айдап чык, айдап чыгар

expend [Iks'pend] *v.* жумша, түгөт, каражатта, чыгымда

expended [Ik'spendId] *n.* жумшалуу

expenditure [Iks'pendItSq] *n.* чыгым

expense [Iks'pens] *n.* каражат, чыгым; чыгымдар, каражаттар

expensive [Iks'pensIv] *adj.* кымбат

expensiveness [Ik'spensIvnIs] *n.* кымбатчылык

experience [Iks'pIqrIqns] *n.* тажрыйба

experienced [Iks'pIqrIqnst] *adj.* тажрыйбалуу

experiment [Iks'perImqnt] *n.* эксперимент, тажрыйба

experimental [eks"perI'mentl] *adj.* эксперименталдык, тажрыйбалык

expert ['ekspq:t] *n.* эксперт, адис

expertise ["ekspE:'ti:z] *n.* адистик, билгичтик

explain [Iks'pleIn] *v.* түшүндүр

explanation ["eksplq'neIS(q)n] *n.* түшүндүрүү, түшүндүрмө

explanatory [Iks'plxnqt(q)rI] *adj.* түшүндүрмөлүү

explicable ['eksplIkqbl] *adj.* түшүндүрүүгө боло турган

explicit [Iks'plIsIt] *adj.* так, анык

explode [Iks'ploud] *v.* жардыр

exploded [Ik'splqVdId] *v.* жарыл

exploit [Iks'pl0It] *v.* бир нерсе иштеп чык

exploration ["ekspl0:'reIS(q)n] *n.* изилдөө

explore [Iks'pl0:] *v.* изилде

explorer [Iks'pl0:rq] *n.* изилдөөчү

explosion [Iks'plouZ(q)n] *n.* жарылуу

explosive [Iks'plousIv] *adj.* жарылма, жарылгыч

export ['eksp0:t] *n.* экспорт; **[eks'p0:t]** *v.* экспортко чыгар, экспортко чыгарып сат, экспортто

expose [Iks'pouz] *v.* ашкереле, ачып кой

exposition ["ekspq'zIS(q)n] *n.* баяндоо, өз сөзү менен айтуу же жазуу

exposure [Iks'pouZq] *n.* ачып коюу, ачуу

expound [Iks'paund] *v.* баянда, өз сөзүң менен айт/жаз

express [Iks'pres] *v.* билдир, өз оюңу айт

expression [Iks'preS(q)n] *n.* айтуу, билдирүү

expressive [Iks'presIv] *adj.* ачык-айкын, таасирдүү

expulsion [Ik'spAlS(q)n] *n.* куугун

extend [Ik'stend] *v.* соз, сун

extended [Iks'tendId] *v.* созул, созулма

exterior [eks'tIqrIq] *n.* кебете, тыш, чырай; сырткы түр, сырткы көрүнүш

exterminate [eks'tq:mIneIt] *v.* соолт, кыр, жой

extermination [eks"tq:mI'neIS(q)n] *n.* соолтуу

external [eks'tq:nl] *adj.* тышкы, сырткы

extinguish [Ik'stINgwIS] *v.* өчүр

extinguished [Ik'stINgwISt] *v.* өч

extinguisher [Iks'tINgwISq] *n.* өчүргүч

extort [Iks't0:t] *v.* опузала

extortion [Iks'tO:S(q)n] *n.* опуза, опузалап алуу

extortioner [Iks'tO:Snq] *n.* опузачы

extra ['ekstrq] *adj.* кошумча

extract [Iks'trxkt] *v.* ал, сууруп ал

extraction [Iks'trxkS(q)n] *n.* чабыт, азык

extraordinary [Ik'strO:d(q)n(q)rI] *adj.* укмуштуу, таң калаарлык

extravagance [Iks'trxvIgqns] *n.* үнөмчүл эместик

extravagant [Iks'trxvIgqnt] *adj.* үнөмчүл эмес

extreme [Iks'tri:m] *n.* акыркы чек, соңку чек

extremely [Iks'tri:mlI] *adv.* өтө, эң эле, эбегейсиз

eye ['aI] *n.* 1. **(organ of vision)** көз; ♦ **I can see well out of this eye** мен бул көз менен жакшы көрөм; **I have something in my eye** көзүмө бир нерсе түшүп кетти; 2. **give someone a black eye** бирөөнүн көзүн көгөрт; **(look out)** көзүңө кара!; **under, before someone 's very eyes** бирөөнүн көз алдында, көзүнчө; **cry one's eyes out** ыйла; **I could not believe my eyes** көргөн көзүмө ишенбейм; 3. **(special senses): eye of a needle** ийненин көзү; **in the eye of the storm** көпчүлүктүн көзүнчө; *v.* кара; ♦ **he eyed me with suspicion** ал мени шектүү карады.

eyeball ['aIb0:l] *n.* карек

eyebrow ['aIbrau] *n.* каш

eyehole ['aIhoul] *n.* көзчө

eyelash ['aIlxS] *n.* кирпик

eyelid ['aIlId] *n.* кабак

eyesight ['aIsaIt] *n.* көрүү

eyewitness ['aI"wItnIs] *n.* күбө киши

F

fable ['feIbl] *n.* тамсил

fabric ['fxbrIk] *n.* кездеме

fabricate ['fxbrIkeIt] *v.* жалаа жап, жалаа ойлоп чыгар

face ['feIs] *n.* 1. **(front part of head)** бет, жүз; **he fell on his face** ал бети менен кулап түштү; **I came face to face with him** аны менен бетме-бет кезигишип калдым; *adv.* **in the face of difficulties**

кыйынчылыктарга карабастан; 2. **(facial expression)** бет; **his face fell** анын бети өзгөрүп кетти; 3. **(physical surface, facade)** нерсенин бети; **(of clock)** циферблат; **they disappeared from the face of the earth** алар жер бетинен жоголуп кетишти; *v.* 1. **(physically)** бемебет тур; **turn round and face me!** бурулуп мени кара, мени карап тур; 2. **(cover)** тургуз, жап, бетте; **a wall faced with stone** дубал таш менен беттелди, тургузулду; 3. **face (with), revet (with)** бетте, капта

faceted ['fxsItId] *adj.* кырдуу

facial ['feIS(q)l] *adj.* бет …

facilitate [fq'sIlIteIt] *v.* жеңилдет, жардамдаш

facilitation [fq"sIlq'teISn] *n.* жеңилдетүү, жардам

facilitator [fq'sIlIteItq] *n.* фасилитатор, жардамчы

facing ['feIsIN] *n.* беттөө, каптоо

fact [fxkt] *n.* факт, болгон иш, чындык

faction ['fxkS(q)n] *n.* бөлүк

factory ['fxkt(q)rI] *n.* фабрика

faculty ['fxk(q)ltI] *n.* факультет

fade ['feId] *v.* оң, соол, соолу

faded ['feIdId] *adj.* оңгон, соолуган

fail ['feIl] *n.* сөзсүз. *v.* 1. **(reject in exam)** экзаменден кула, жыгыл. 2. **(disappoint, desert)** оңтойсуз абалда кал; 2. **(fall short, decline)** начарла; **the water supply failed** суу менен камсыздоо начарлады; **his eyesight is failing** анын көрүүсү начарлап жатат; 3. **(not succeed)** ийгиликсиз аякта; ♦ **he failed the exam** ал экзаменден жыгылды.

failed ['feIld] *adj.* кырсыктуу

failing ['feIlIN] *n.* **(defect)** жетишпестик, начардык

failure ['feIljq] *n.* 1. **(unsuccess)** кулоо, жол болбоо, кырсык; **the venture was a failure** ниет орундалбай калды; 2. **(person)** жолу болбогон киши; **he was a failure as a teacher** ал мугалимдиктен жолу болбоду. 3. **(of crops)** түшүмсүздүк. 4. **(bankruptcy)** банкрот болуу, банкроттук. 5. **(non-functioning)** кызмат бербей калуу; ♦ **engine failure** кыймылдаткычтын иштебей калуусу; **failure to appear, absence (from work)** чыкпоо, чыкпагандык, чыкпай калуу; **failure to return** кайтып келбөө, кайтып келбей коюу

faint ['feInt] *n.* **(loss of consciousness)** талуу, эс оо; *adj.* 1. (**weak**, **indistinct**) алсыз; **he was faint with hunger** ал ачкалыктан

алсыз; 2. **(timid)** коркок, жүрөгү жок; 3. **(giddy, likely to swoon)** нес; **faint, swoon** талуу, эс оо; **faintheart, truckler** капитулянт; **faint-hearted, pusillanimous** жүрөк заада; **faintheartedness, pusillanimity** жүрөк заадалык

faintly ['feIntlI] *adv.* араң дегенде

fair I [fFq] *n.* ярмарка, жарманке

fair II ['fFq] *adj.* 1. **(beautiful)** сулуу, кооз; 2. **(specious)** жасалма; **fair words** жасалма сөздөр. 3. **(of weather)** ачык асман; 4. **(average)** дурус, жаман эмес; **he has a fair chance of success** анын ийгиликке мүмкүнчүлүгү жаман эмес; 5. адилет, акыйкаттуу; 6. ак саргыл; ♦ **fair price** туура баа; **fair and square** ачык, чынчыл; ачык, сылык, сыпайы; **fair, fairly large, tolerable** бир кыйла, бир далай чоң; **fair, honest, loyal** лоялдуу

fairly ['fFqlI] *adv.* 1. (**handsomely**) сулуу, кооз; 2. **(completely, positively)** туура, так, деги эле; 3. (**moderately**) бир топ, бир далай, жетишээрлик; ♦ **he writes fairly well** ал бир далай жакшы жазат.

fairness [fFqnIs] *n.* адилет

fairy ['fFqrI] *n.* пери

faith ['feIT] *n.* 1. ишеним, ишенич; **put one's faith in someone** бирөөгө ишен; **I have no faith in doctors** мен докторлорго ишенбейм. 2. (**conviction**) ишенич. 3. **(promise, warranty)** убада, кепил; **keep/break faith with someone** убаданы сакта, убаданы буз; 4. (**sincerity**) ишеничтик; **good faith** ишеничтүүлүк; **in bad faith** ишенбөөчүлүк

faithful ['feITf(q)l] *adj.* ишенимдүү, ишеничтүү

fake [feIk] *adj.* 1. жалгыз; 2. боёмо, жасалма

falcon ['f0:lkqn] *n.* шумкар, ылаачын

fall I [f0:l] *v.* 1. артында кал; 2. **fall (into), flow (into)** түс ал, өт; 3. **fall (into), lapse (into), sink (into)** ичине кир, сорул, чуңкурай; 4. **fall (on, upon)** асыл; 5**. fall (upon), lean (on, upon)** үстүнө баса жат; 6. **fall heavily** күрсүлдө, күрс эт; 7. **fall ill, fall sick** ооруп кал; 8**. fall in love (with**) сүйүп кал, ашык болуп кал, ашык бол; 9**. fall in price, become cheaper** арзанда, арзандап кал; 10. **fall into neglect, become desolate** каңгыра, каңгырай башта; 11. жыгыл, кула ♦ **fallout** жыгыл, жыгылып түш; **fall out, tumble out** оодарылып кал; **fall silent, cease corresponding, stop** унчукпай кал; fallкүбүлүп түш; **fall(ing), crumbling, collapse** ура, кула; **fall, collapse, topple**

кыйшай, абдан чарча, жыгыл; **fall, collapse** түшүп кал

fall[A] **II [f0:l]** *n.* күз

fallow deer ['fxlo(u)dIq] *n.* элик

false I ['f0:ls] *adj.* жалгыз, боёмо

false II ['f0:ls] *adj.* калп, жалган, төгүн

falsehood ['f0:lshud] *adj.* жалган, төгүн

fame [feIm] *n.* атак, даңк

familiar [fq'mIljq] *n.* **(intimate)** жакын дос; *adj.* 1. **(common, usual)** күндөлүк, күндө боло берүүчү. 2. **(of acquaintance)** тааныш, таанымал; **I am familiar with the subject** мен бул предмет менен таанышмын; **the subject is familiar to me** бул предмет мага тааныш; 3. **(friendly)** достук, таттуулук

familiarity [fq"mIlI'xrItI] *n.* таанышлык

familiarize [fq'mIljqraIz] *v.* таанышлыр

family ['fxmIlI] *n.* 1. **(parents and children)** үй бүлө; 2. **(children)** балдар; **they have a large family** алар чоң үй бүлө. 3. **(descendants of common ancestor)** түр, тип; 4. **(of animals)** түркүм. 5. үй бүлөлүк; **a family man** үй бүлөлүү киши; **family friend** үй бүлөлүк дос; **family name (surname)** фамилия; **family tree** үй бүлө санжырасы

famine ['fxmIn] *n.* ачарчылык

famous ['feImqs] *adj.* белгилүү, залкар; ♦ **famous person** даанышман, белгилүү киши

fan [fxn] *n.* 1. желпигич, желдеткич; 2. күйөрман, ышкыбоз

fanatic [fq'nxtIk] *n.* фанат; *adj.* фанатик, фанатикалык

fanciful ['fxnsIful] *adj.* ыксыз кооз

fancy ['fxnsI] *n.* 1. **(imagination)** фантазия, кыял. 2. **(liking)** шык, ынтаа, кунт; *adj.* **a fancy portrait (based on imagination)** кыялдан тартылган портрет; **fancy cakes** кыялдан жасалган торт; *v.* 1. (**imagine**) кыялдан; **fancy his being here!** бул жерде анын болушун ким кыялына алыптыр! 2. **(suppose, feel)** сана, ойло; **she fancied him to be dead** ал аны өлдү деп ойлогон; 3. **(like, wish)** жактыр; ♦ **I don't fancy this place** бул жер мага жакпайт

fang [fxN] *n.* азуу

fantasize ['fxntqsaIz] *v.* кыялдан

fantastic [fxn'txstIk] *adj.* фантастикалык

fantasy ['fxntqsI] *n.* фантазия, кыял

far ['fQ:] (farther, further; farthest, furthest) *n.* алыстык; ♦ **have you come from far?** сиз алыстан келдиңизби?; *adj.* алыс, ыраак, узак; ♦ **a far country** алыскы өлкө; **a far journey** узак саякат; **at the far end of the street** көчөнүн аягындагы, соңундагы, аяккы көчөдөгү; *adv.* оолак, алыс, ыраак, узак; **far away, off** абдан алыс; **far into the air** узак абада; **far better** бир кыйла жакшы; **far different** такыр бөлөк, такыр башка; **it is far from true** бул эч андай эмес, бул чындыктан алыс; **so far, so good** азырынча баары жакшы; **as far as I know** менин билишимче; **how far (of distance)** канчалык алыс; **he has gone too far this time** ал бул жолу өтө тереңдеп кетти.

farcical ['fQ:sIk(q)l] *adj.* одоно, күлкү келтирээрлик

fare ['fFq] *n.* 1. **(cost of journey)** жол кире; **what is the fare?** билет канча турат, жол кире канча?; 2. (**passenger**) жүргүнчү; *v.* 1. (**travel**) саякатта; 2. (**progress**, **prosper**): **how did you fare on the journey?** кандай барып келдиңиз, саякатыңыз кандай болду?

farewell [fFq'wel] *n.* коштошуу, кош болуу

farinaceous ["fxrI'neISqs] *adj.* ундуу

farm ['fQ:m] *n.* ферма, чарба

farmer ['fQ:mq] *n.* дыйкан, фермер, чарбакер

farming ['fQ:mIN] *n.* чарбачылык, дыйканчылык

farther ['fQ:Dq] *adv.* ыраак, алыс, -дан ары, -тан ары

fashion ['fxS(q)n] *n.* мода; ♦ **fashion designer** модельер

fashionable ['fxS(q)nqbl] *adj.* модалуу

fast [fQ:st] *adj.* тез, ылдам

fasten ['fQ:sn] *v.* 1. байла, ил, так; 2. сорул, сиңдирил

fastened ['fQ:snd] *v.* байлан, тагыл

fat [fxt] *n.* 1. **(animal substance)** май; **(opp. lean meat)** эттин майы, чочконун майы; 2. **(corpulence)** семиздик, толуктук; 3. **(richness)** бай болуп жашоо; *adj.* 1. **(of person)** семиз, толук; **get fat** семрип кет; **(of food)** майлуу тамак. 2. **(rich, fertile): a fat profit** чоң киреше; **fat, stout, corpulent** жоон, семиз

fate ['feIt] *n.* насип, тагдыр, ырыс

father ['fQ:Dq] *n.* ата

father-in-law ['fQ:D(q)rInlO:] *n.* кайын ата

fatherland ['fQ:Dqlxnd] *n.* ата-журт, ата мекен

fatherless ['fQ:DqlIs] *adj.* атасыз

fathomless ['fxD(q)mlIs] *adj.* түпсүз

fatigue [fq'ti:g] *n.* чарчоо

fatigued [fq'ti:gd] *v.* чарча, ары

fatten ['fxtn] *v.* семирт, семир

fattiness ['fxtInIs] *n.* семиздүүлүк

fatty ['fxtI] *adj.* семиз, майлуу

faucet ['f0:sIt] *n.* кран, суу чорго

fault ['f0:lt] *n.* айып, күнөө

favor ['feIvq] *n.* жакшылык; *v.* кол кабыш/жардам кыл/жаса

favorable ['feIvqrqbl] *adj.* сүйүктүү

favorite I ['feIvqrIt] *adv.* оңтойлуу

favorite II ['feIvqrIt] *adj.* эң жакшы көргөн

fawn [f0:n] *v.* жойпокто, көшөкөрлөн, жагын

fear ['fIq] *n.* коркуу, кооптонуу

fearful ['fIqf(q)l] *adj.* жүрөксүз

fearless ['fIqlIs] *adj.* жүрөктүү

feasible ['fi:zqbl] *adj.* аткарууга мүмкүн болгон

feast [fi:st] *n.* той, тойлоо, аш-той

feat [fi:st] *n.* эрдик

feature ['fi:tSq] *n.* 1. (**part of face**) бет бөлүгү; 2. (**geography**) кыртыштын түзүлүшү; 3. (**aspect**) өзгөчөлүк, касиет; 4. көркөм ♦ **feature (film)** көркөм фильм

February ['februqrI] *n.* Бирдин айы, Февраль

federal ['fedqr(q)l] *adj.* федералдык

feeble ['fi:bl] *adj.* алсыз, кубатсыз

feed ['fi:d] *v.* азыктант, тамактант, тамактандыр

feedback ['fi:dbxk] *n.* фиидбэк, сында

feel ['fi:l] (felt) *n.* 1. (**sensation**) сезүү; **it has a soapy feel** самындай сезилет; *v.* 1. **(explore by touch)** кармап көрүп сез; **feel the edge of a knife** бычактын мизин сез; **feel someone's pulse** тамырдын кагышын сез; 2. сез; **did you feel the earthquake?** жер титирегенин сездиңизби?; 3. **(be of opinion):** ♦ **I feel you should go** менимче, сиз барышыңыз керек; **(experience sensation)** сезим; **I feel cold** мен үшүп жатам; **I feel hungry** мен ачкамын; **feel awestruck** үрөйүң учуп кет, коркуп кет; **feel embarrassed, be shy** уял, уялып кал; **feel envious** суктанып кал; **feel faint, bad, queer** жаман көр**; feel frozen, feel chilled to the marrow** абдан үшү, абдан тоң; **feel sad, depressed** капага түш, чөк

fellow ['felo(u)] *n.* жигит, жолдош, шерик, курдаш

felonious [fI'lqVnIqs] *adj.* кыянаттуу

felony ['felqnI] *adj.* кыянат

felt [felt] *n.* кийиз

female ['fi:meIl] *adj.* ургаачы; маки (for birds); аял, аялдык; ♦ **female hedgehog** кирпинин ургаачысы

feminine ['femInIn] *adj.* женский род

femininity ["femI'nInItI] *n.* аялдык назиктик, жумшактык

fence ['fens] *n.* кашаа, тосмо, корук; *v.* калкала, калкалап кой, тос

ferment ['fq:ment] *n.* уютку, угут, ачытуу, туздоо, уютуу; **[fq:'ment]** *v.* ачыт, тузда

fermentation ["fq:men'teIS(q)n] *n.* ачытуу

ferocious [fq'rouSqs] *adj.* жапайы, катаал, аёосуз

ferociousness [fq'rqVSqsnIs] *n.* жапайычылык

fertile ['fE:taIl] *adj.* түшүмдүү

fertilizer ['fE:tIlaIzq] *n.* семирткич

fervent ['fq:v(q)nt] *adj.* кайраттуу, шайыр

fervor ['fq:vq] *n.* кумар, кумардык

fester ['festq] *n.* ириң; *v.* ириңдей башта, ириңде

festival ['festqv(q)l] *n.* майрам

festive ['festIv] *n.* кабагы жарык, шайыр

festivity [fe'stIvItI] *n.* салтанат

fetch ['fetS] *v.* барып алып кел

fetters ['fetqz] *n.* тушоо

feud [fju:d] *n.* жоолашуу; *v.* жоолаш

fever ['fi:vq] *n.* ысытма, калтыратма

feverish ['fi:vqrIS] *adj.* ысытмалуу

few [fju:] *n.* /*adj.* аз, бир аз, бир нече

fiance [fI'Q:nseI] *n.* жигит, улан; күйөө бала

fiancée [fI'Q:nseI] *n.* колукту

fiber ['faIbq] *n.* пахта буласы, жибек буласы

fibrous ['faIbrqs] *adj.* булалуу

fickle ['fIkl] *n.* чыргоо, эсер

fiction ['fIkS(q)n] *n.* 1. кыялдан чыгарылган нерсе; 2. беллетристка

fictitious [fIk'tISqs] *adj.* ойдон чыгарылган, кыялдан чыгарылган

fidget ['fIdZIt] *n.* ыгы жок шашкалак; *v.* ыгы жок шашкалакта, ойдоло

fidgety ['fIdZItI] *adj.* турумсуз, отурбас, ыгы жок шашкалак

field ['fi:ld] *n.* 1. талаа 2. тармак

fierce [fIqs] *adj.* айыгышкан, жапайы

fifteen ['fIf'ti:n] *num.* он беш

fifteenth ['fIf'ti:nT] *num.* он бешинчи

fifth [fIfT] *num.* бешинчи

fiftieth ['fIftIIT] *num.* элүүнчү

fifty ['fIftI] *num.* элүү

fig [fIg] *n.* 1. курма, анжир; 2. муштум (hand)

fight [faIt] *n.* 1. күрөш 2. урушуу, мушташуу; *v.* 1. согуш; 2. уруш, мушташ

fighter [faItq] *n.* балбан, күрөшүүчү

fighting [faItIN] *n.* күрөш, уруш

figurative ['fIgjurqtIv] *adj.* өтмө, элестүү

figure ['fIgq] *n.* 1. бой, келбет 2. цифра; 3. фигура

file [faIl] *n.* 1. файл, папка; 2. өгө

fill [fIl] *v.* 1. **(make full)** толтур; **he filled the tank with petrol** ал бакка бензин толтурду; **smoke filled the room** бөлмө түтүнгө толду; **tears filled her eyes** анын көзү жашка толду. 2. **fill a tooth** тишке пломб кой. 3. **(of office)** бош орунду толтур; **he filled in the form** ал бланкты толтурду; **fill (up) (with)** чач, үстү үстүнө ыргыт; **fill (with)** толтур; **fill out, swell out** чоюл, керил; **fill up, cover (with), strew (with)** толтур, жап

filling ['fIlIN] *n.* пломба

filly ['fIlI] *n.* байтал

film ['fIlm] *n.* кинотасма, фильм, кинофильм; ♦ **film director** кинорежиссёр; **film star** киножылдыз; **film studio** киностудия

filter ['fIltq] *n.* чыпка; *v.* чыпкала

filth I [fIlT] *n.* баткак

filth II ['fIlT] *n.* кара мүртөздүк

filthy ['fIlTI] *adj.* 1. баткактуу; 2. сасык

final ['faInql] *adj.* аяккы, акыркы, учку, түпкү; жыйынтыктоочу, акыркы

finally [faI'nxlItI] *adj.* акырында

finance [faI'nxns] *n.* финансылык иштер

financial [faI'nxnS(q)l] *adj.* финансылык

find ['faInd] *n.* **(discovery, valuable)** табу, табылга, олжо; *v.* 1. **(discover)** тап; **(by search)** издеп тап; **I could find nothing to say** мен эмне дешти издеп да таба албайм; 2. жолуктур, тап, бил; **find by reading, perusing** окуп бил; 3. **find difficulty (in)** кыйын деп тап; 4. **find missing, miss, be out (in one's accounts)** эсеби чыкпаганын тап; 5. **find out** астыртан бил, сурамжылап бил

finding ['faIndIN] *n.* табуу, турган жери

fine I [faIn] *adv.* макул

fine II [faIn] *n.* штраф, айып пул; *v.* айып пул төлө

fine III ['faIn] *adj.* 1. **(of weather)** ачык, жакшы; **one fine day, one of these fine days** бир жакшы күнү, бир күнү, күндөрдүн бир күнүндө. 2. **(pleasant, handsome, excellent)** сулуу, кооз, жакшынакай, татынакай, ажарлуу, келбеттүү; а **fine view** сулуу түс; **a fine girl** жакшы кыз; **we had a fine time** биз убакытты сонун, жакшы өткөрдүк; 3. **(delicate, exquisite)** жука; **fine silk** жука жибек. 4. **(of small particles)** майда; **fine rain** майда жаан. 5. **(slender, thin, sharp)** ичке, курч; **fine thread** ичке жип; **a pencil with a fine point** курч учталган калем. 6. **(pure)** таза; **fine gold** таза алтын; ♦ **fine fellow** азамат, эр жүрөк; **fine, excellent, harmonious** ынак, таттуу; **fine, into small particles** майда; **fine-grained, small-grained** майда дандуу

fine IV [faIn] *adj.* жакшы, түзүк

finger ['fINgq] *n.* салаа, манжа **(also of glove); ♦ (of clock)** сааттын стрелкасы; **index finger** сөөмөй; **middle finger** ортон; **ring finger** аты жок; **little finger** чыпалак; **I will not lift a finger to help him** ага жардам берүүгө чыпалагымды да тийгизбейм; **fingernail** тырмак

finish ['fInIS] *n.* 1. **(conclusion)** аяктоо, аяк; 2. **(polish)** жасалга; **mahogany finish** кызыл жыгачтан жасалга; *v.* 1. **finish (end)** бүт, аякта; **I finished (writing, reading) the book** мен окуп бүттүм; 2. аякта; ♦ **they finished (off, up) by singing a song** аягын ыр менен аякташты; **finish (playing)** бүтүрө ойно; **finish cooking, do to a turn** абдан бышырып бүт; **finish counting, count (up to)** чейин эсептеп бүт; **finish off, be the end (of)** түбүнө жет; **finish off, do for, deal the**

final blow бүткөр, түгөт; **finish one's education** окууну бүт, бүтүр, аякта; **finish planting** тигип/өстүрүп бүт**; finish reading, reading to** чейин окуп бүт; **finish saying, finish telling** сөзүңү айтып бүтүр; **finish teaching, teach (up to)** окутуп бүт; **finish writing** жазып бүт; **finish, complete** жасап бүт

fir [fq:] *adj.* балаты, карагайча; ♦ **fir-cones** тобурчак

fire I ['faIq] *v.* кызматтан четтет

fire II ['faIq] *n.* өрт, от; ♦ **fireplace** камин, очок, печке

fire III ['faIq] *v.* ок жаадыр

fireman ['faIqmqn] *n.* өрт өчүргүч

firewood ['faIqwud] *n.* отун

firm I [fq:m] *n.* фирма

firm II [fq:m] *adj.* катуу, бекем, бек, туруктуу, чечкиндүү

firmament ['fq:mqmqnt] *n.* көмкөрүлгөн асман

firmly [fq:mlI] *adj.* чыдамдуу, чыйрак

firmness ['fE:mnIs] *adv.* чечкиндүүлүк менен

first I ['fq:st] *adj.* туңгуч

first II ['fq:st] *num.* биринчи; ♦ **first floor** бельэтаж, биринчи этаж

firstly ['fq:stlI] *adv.* биринчиден, алгач, оболу

firstnight ['fq:stnaIt] *n.* премьера

fiscal ['fIsk(q)l] *adj.* казыналык

fish [fIS] *n.* балык; *v.* балык карма/тут

fishbone ['fISbqVn] *n.* кылкан

fisherman ['fISq-mqn] *n.* балыкчы

fishing line ['fISINlaIn] *n.* кайырмак жиби

fissure ['fISq] *adj.* айрык, жылчык

fist [fIst] *n.* муштум

fit I [fIt] *v.* ылайыкта; *adj.* жарамдуу

fit II [fIt] *v.* бат, чак кел

fitter ['fItq] *n.* монтёр, электрик

fitting ['fItIN] *n.* кийим ченей турган жер

five ['faIv] *num.* беш; ♦ **five (together)** бешөө, бешөөлөп, бешөө болуп

fix I ['fIks] *v.* жөндө, тартипке келтир

fix II ['fIks] *v.* оңдо, түзөт

flabby ['flxbI] *adj.* солгун
flag [flxg] *n.* желек, байрак, туу
flame ['fleIm] *n.* жалын, от, алоо; *v.* жалбыртта
flammable ['flxmqb(q)l] *adj.* жануучу, жандыруучу
flank [flxNk] *n.* канат
flap [flxp] *n.* кагуу, шилтөө; *v.* как, шилте
flare I [flFq] *v.* жалбыртта, тутан, жан
flare II [flFq] *v.* кызаңдап кет
flare III [flFq] *v.* кеңи, кеңит, кеңитил, кеңейт
flash [flxS] *n.* дүрт этүү; *v.* жалбыртта
flashlight ['flxSlaIt] *n.* фонар
flat [flxt] *n.* 1. **(level object or area)** тегиздик, тегиз жер; 2. (**music**) бемоль; 3. **(apartment)** квартира; **block of flats** көп квартиралуу үй. 4. **(punctured tire)** желденбеген дөңгөлөк; *adj./adv.* 1. **(level)** тегиз, түз; **he has flat feet** анын буттары түз; 2. **(uniform, undifferen-tiated)** бирдей, тегиз; **flat rate** бирдей баа. 3. **(unqualified)** түз; 4. **(dull, insipid)** кызыксыз, түссүз; **the story fell flat** аңгеме кызыксыз болду. 5. жалпак
flatfish ['flxtfIS] *n.* камбала
flatter ['flxtq] *v.* жагын
flatterer ['flxtqrq] *n.* жасакер, кошоматчы
flattery ['flxtqrI] *n.* көшөөкөрдүк, кошоматчы
flaw ['fl0:] *n.* кемчилик
flawless ['fl0:lIs] *adj.* кемчиликсиз
flax ['flxks] *n.* зыгыр талаасы
flea [fli:] *n.* бүргө
fledgling ['fledZlIN] *n.* балапан
flee [fli:] *v.* кач
fleet [fli:t] *n.* флот
flexible ['fleksqbl] *adj.* элпек, ийкемдүү; ийилчээк
flicker ['flIkq] *v.* жалтыра
flight [flaIt] *n.* рейс, учуу
flighty ['flaItI] *adj.* айландыруу, тегеретүү
fling [flIN] *v.* ташта, ыргыт
flint [flInt] *n.* оттук таш, чакмак таш
flippant ['flIpqnt] *adj.* көөдөк, шайкелең

flirt (with) [flq:t] *v.* тийиш, ойсондо; *n.* жеңил аял, ойсондоо; ойсоке; *adj.* ойсоңдогон

flit [flIt] *v.* бырп этип учуп чык

float ['flout] *v.* сүз

flock [fl0k] *n.* топ, үйүр, отор

flog [fl0k] *v.* камчыла, камчы менен саба

flood [flAd] *n.* ташкын, суу каптоо; *v.* ташкында, суу капта

floor ['fl0:] *n.* 1. пол; 2. кабат; ♦ **take the floor** сөз ал; **give the floor** сөз бер

flooring ['fl0:IN] *n.* төшөө

flop [fl0p] *v.* шалк-шалк эттире чап

flour ['flauq] *n.* ун

flourish ['flArIS] *v.* өркүндө, гүлдө

flow (from, out of) [flou] *v.* 1. ак, агып чык; 2. куюл, төгүл

flower ['flauq] *n.* гүл

flowery ['flauqrI] *adj.* ыгы жок кооздолгон, ыгы жок жасалган

flowing ['flqVIN] *n.* агым

flu [flu:] *n.* грипп, саск тумоо; ♦ **catch the flu** сасык тумоо бол

fluctuate ['flAktSVeIt] *v.* калтылда

flue [flu:] *n.* мор

fluency ['flu:qnsI] *n.* тездик, ылдамдык, чапчаңдык

fluid ['flu:Id] *adj.* суюк *n.* суюктук

flurry ['flArI] *adj.* чакчалекей

flushed [flASt] *adj.* кызуу

flutter ['flAtq] *v.* желбире

fly I [flaI] (flew; flown) *v.* уч, учуп өт; ♦ **fly (into); fly in, drift in** учуп кир; **fly (upon, against), run (into)** каршы/карай уч; **fly at, go for** жемеле, адыраңда, лакылда; **fly out, rush out** зымыра, чымылда, учуп чык; **fly up, take off** учуп көтөрүл

fly II [flaI] *n.* чымын

flyer ['flaIq] *n.* 1. учкуч; 2. кыдырмыш, жел таман

flying ['flaIIN] *n.* учуу, учуучу, учуш, учургуч, учма; ♦ **flying school** учкучтар мектеби

foal I [foul] *adj.* бооз (for animal)

foal II [foul] *n.* кулун, жабагы; *v.* кулунда, жылкы туу, кулун туу

foam [foum] *n.* көбүк *v.* көбүктөн

fodder ['f0dq] *n.* жем, тоют

fog [f0g] *n.* туман

fold [fould] *n.* бүктөлүү

fold [fould] *v.* бүк, ийир

folklore ['fqVkl0:] *n.* оозеки адабият

follow ['f0lou] *v.* ээрчи, артынан түш/жүр

follower ['f0louq] *n.* жолун жолдоочу

following ['f0louIN] *adj.* төмөндөгү, мындан аркы

folly ['f0lI] *n.* акмакчылык

fondle ['fPndl] *v.* эркелет

food ['fu:d] *n.* тамак-аш, тамак, азык, азык-түлүк,

fool [fu:l] *n.* келесоо, акмак, апенди; *v.* акмак кыл

foolery ['fu:lqrI] *n.* жиндилик, акмакчылык

foolish ['fu:lIS] *adj.* келесоо, акмак, акылсыз, эсер

foot ['fut] *n.* бут, таман, туяк, аяк

football ['futb0:l] *n.* футбол

footfall ['futf0:l] *n.* кадам, жүрүш

foothills ['fVt"hIlz] *n.* адыр, бөксө

footing ['futIN] *n.* таяныч, таканчык

footling ['fu:tlIN] *adj.* арзыбаган нерсе

footman ['futmqn] *n.* малай эркек адам

footmark ['futmQ:k] *n.* буттун изи

footnote ['futnout] *n.* сноска

footpath ['futpQ:T] *n.* жалгыз аяк жол

footprint ['futprInt] *n.* из, чыйыр, буттун изи

footwear ['futwFq] *n.* бут кийим

for [f0:, fq, f0:r, fqr] (the sake of) *prep.* 1. үчүн **(with the object or purpose of)** үчүн; **for example** мисал үчүн; **I did it for fun** мен муну тамаша кылуу үчүн жасадым; **for the sake of peace** тынчтык үчүн; **what for?** эмне үчүн?; **save up for a house** үй сатып алуу үчүн акча тап; **he sent for the doctor** аны врачка жөнөтүштү; **for for it!** күчүңүн болушунча жүгүр; **(destination)** -га; **the train for Moscow** Москвага поезд; **he made for the exit** ал эшике багыт алды; **he left**

for home ал үйгө жөнөдү; 2. **(denoting reason; on account of)** бир нерсе үчүн, бир нерсе кыл/жаса**; cry for joy** сүйүнгөнүнөн ыйлап жибер; **for the love of God** Кудай үчүн; **a decoration for bravery** эрдиги үчүн орден; **(on the occasion of)**, бир окуяга байланыштуу; **I gave him a book for his birthday** туулган күнү үчүн, мен ага китеп белек кылдым; 3. **(denoting intended recipient): a dinner for 10 people** он киши үчүн түшкү тамак; **there is a letter for you** сизге кат бар, сиз үчүн кат бар; 4. **(denoting duration or extent): for a long time** көп убакытка; ♦ **for (the sake of)** үчүн, караганда; **for a long time** далайга; **for a long time, from time immemorial** эчактан бери; **for a short while, not for long** көпкө чейин эмес, узак эмес; **for certain** анык, чын; **forever, always** түбөлүккө, дайыма; **forever, in perpetuity** түбөлүккө; **for example, for instance** маселен, мисалы, мисал үчүн; **for extracting, for drawing out** тартуу үчүн; **for future use** кийинкиге, келечекте колдонуу үчүн; **for hire** убактылуу жалдоо үчүн; **for nothing, dirt-cheap** эч нерсеге, эчтемеге; **for nothing, for no purpose** куру бекер, бекерге, курулай; **for nothing, very cheaply** бекер, абдан арзан; **for show** көрсөтүү үчүн; **for some reason or other** кандайдыр бир себептер үчүн; **for sure, certainly** шексиз; **for the first time, first** биринчи жолу, биринчи ирет; **for years** жылдар бою

forage ['f0rIdZ] *n.* жем

forbid [fq'bId] *v.* (forbade, forbad; forbidden) тыюу сал, уруксат бербе, жол бербе, уруксат кылба, тый

forbidden [fq'bIdn] *adj.* тыюу салынган

force [f0:s] *n.* күч, зордук, каруу; *v.* мажбурла, мажбур кыл, зордо, кыста, күчтө

forced [f0:st] *adj.* аргасыз, айласыз, чарасыз

forceful [f0:sf(q)l] *adj.* катуу, бекем, мыкты, күчтүү

ford ['f0:d] *n.* кечүү, өткөөл, кечмелик

forearm ['f0:Q:m] *n.* билек

forebear ['f0:bFq] *n.* түпкү ата-эне

forebode [f0:'boud] *v.* алдан кабар бер

forecast [f0:'kQ:st] (forecast, forecasted) *v.* алдын ала айт

forefather ['f0:"fQ:Dq] *n.* ата-баба

forefinger ['f0:"fINgq] *n.* сөөмөй

forego *v.* мурда болуп өт

foreground ['f0:graund] *n.* алдыңкы план

forehead ['f0rId] *n.* чеке, маңдай

foreign ['f0rIn] *adj.* чет элдик, чет өлкөлүк, чет мамлекеттик; ♦ **foreign countries** чет өлкөлөр

foreigner ['f0rInq] *adj.* чет өлкөлүк, чоочун

forelock ['f0:l0k] *n.* үрпөк, көкүл

foreman ['f0:mqn] *adj.* ишмер; мастер

foremost ['f0:moust] *adj.* мыкты, эң эле алдыңкы

forerunner ['f0:"rAnq] *n.* жол көрсөтүүчү

foresee [f0:'si:] (foresaw; foreseen) *v.* күн мурунтан көр

foreshadow [f0:'Sxdou] *v.* алдан кабар бер

foresight ['f0:saIt] *n.* кыраакылык

forest ['f0rIst] *n.* токой

forestall [f0:'st0:l] *v.* башкалардан мурда бил/сез

forester ['f0rIstq] *n.* токойчу

forestry ['f0rIstrI] *n.* токойчулук; ♦ **forestry officer, park ranger** токойчу

foretaste ['f0:teIst] *n.* алдын ала тамшануу

foretell [f0:'tel] (foretold) *v.* алдын ала айт

forethought ['f0:T0:t] *n.* этияттык

forever [fq'revq] *adv.* түбөлүккө, дайыма

forge [f0:dZ] *v.* сок, согуп жаса

forgery ['f0:dZqrI] *n.* жалгама, жасалма

forget [fq'get] (forgot; forgotten) *v.* унут, унутуп кал, эсиңден чыгар

forgetful [fq'getf(q)l] *adj.* унутчаак

forgetfulness [fq'getfVlnIs] *n.* унутчаактык

forgivable [fq'gIv] *adj.* кечиримдүү

forgive [fq'gIv] (forgave; forgiven) *v.* кечир

forgiven [fq'gIvn] *v.* кеч, кечирил

forgivness [fq'gIvnIs] *n.* кечирим

forgotten [fq'g0tn] *adj.* унутулган

fork [f0:k] *n.* вилка, айры

form I [f0:m] *n.* турпат, түр, форма

form II [f0:m] *n.* бланк

format ['f0:mxt] *n.* формат

former ['f0:mq] *adj.* байыркы, баягы, мурдагы, мурунку, баштапкы

formerly ['f0:mqlI] *adv.* башта, башында

formidable ['f0:mIdqbl] *adj.* айбаттуу, сүрдүү

formula ['f0:mjulq] *n.* формула

formulate ['f0:mjuleIt] *v.* түз, кур

forsake [fq'seIk] (forsook; forsaken) *v.* таштап кет

forswear [f0:'swFq] (forswore; forsworn) *v.* антты буз/тан, сөзүңөн кайт

forthcoming [f0:T'kAmIN] *adj.* келүүчү, болуучу

fortification ["f0:tIfI'keIS(q)n] *n.* 1. чыңоо, бекемдөө; 2. чеп, сепил

fortify ['f0:tIfaI] *v.* чыңа, бекемде, бекит

fortitude ['f0:tItju:d] *n.* чыдамдулуук, бектик

fortnightly ['f0:tnaItlI] *adv.* эки жумалык

fortress ['f0:trIs] *n.* сепил, чеп

fortuitous [f0:'tju:Itqs] *adj.* кокус, кокустан

fortuity [f0:'tju:ItI] *n.* кокустук, кокусунан болгондук

fortunate ['f0:tSnIt] *adj.* бактылуу, таалайлуу

fortune ['f0:tS(q)n] *n.* бакыт, таалай, байлык, тагдыр, бешене

fortune teller ['f0:tS(q)n"telq] *n.* балчы аял

fortune telling ['f0:tS(q)n"telIN] *n.* бал, төлгө

forty ['f0:tI] *num.* кырк

forward ['f0:wqd] *adv.* алга карай

fossil ['f0sl] *n.* таш болуп катып калгандык

found [faund] *v.* негизде, түз, уюштур

foundation [faun'deIS(q)n] *n.* негиз

founder ['faundq] *n.* негиздөөчү, негиз салуучу

founding ['faundlIN] *n.* куюуу, куюп жасоо, куюучу

foundling ['faundlIN] *n.* табылга, олжо

fountain ['fauntIn] *n.* фонтан

four ['f0:] *num.* төрт; ♦ **four (together)** төртөө, төртөөлөп, төртөө болуп; **four times** төрт эсе, төрт жолу

fourfold ['f0:fould] *adj.* төрт жолку

fourteen ["f0:'ti:n] *num.* он төрт

fourth [f0:T] *num.* төртүнчү

fox ['f0ks] *n.* түлкү; ♦ **fox fur** түлкү жака; **foxcub** бачики

foxy ['f0ksI] *adj.* куу, амалдуу, айлакер

foyer ['f0IeI] *n.* фойе

fracas ['frxkQ:] *n.* чатак, жаңжал

fraction ['frxkS(q)n] *n.* бөлчөк

fracture ['frxktSq] *n.* жарык, сынык

fragile ['frxdZaIl] *adj.* борпоң, сынма, морт

fragment ['frxgmqnt] *n.* 1. сынык 2. үзүндү

fragmentary ['frxgmqnt(q)rI] *adj.* үзүк-үзүк

fragmentation ["frxgmen'teIS(q)n] *n.* майда кесектерге бөлүнүү

fragrance ['freIgr(q)ns, 'freIgr(q)nsI] *n.* аңкуу, жыпар жыттануу

fragrant ['freIgr(q)nt] *adj.* жыттуу, жыпар, жыты аңкыган

frail [freIl] *adj.* морт, бат сынма

frame ['freIm] *n.* каркас

frankly ['frxNklI] *adv.* ачык-айрым, тике айтуу

fraternization ["frxtqnaI'zeIS(q)n] *n.* боордошуу, туугандашуу

fraternize ['frxtqnaIz] *v.* туугандаш

fraud [fr0:d] *n.* алдоо, алдамчылык, куулук

fraudulent ['fr0:djulqnt] *adj.* алдоо жолу менен

fray [freI] *v.* сүрүп теш/тазала

freckle ['frekl] *n.* сепкил

freckled ['frekld] *adj.* сепкилдүү

free [fri:] *adj.* 1. бош; 2. бекер, акысыз, пулсуз (money); 3. эрктүү, азат (independent); *v.* бошот, куткар

freedom ['fri:dqm] *n.* азат, эркин, эркиндик, азаттык, боштоондук

freely [fri:lI] *adv.* эркин

freeze ['fri:z] (froze; frozen) *v.* 1. тоң, үшү; 2. тоңдур; 3. жут

freezer ['fri:zq] *n.* морозилка, музкана

freezing ['fri:zIN] *n.* тоңуу, муздоо

freight [freIt] *v.* жук

French ['frentS] *n.* Француз; ♦ **Frenchman** Француз; **Frenchwoman** Француз аял

frenzied ['frenzId] *adj.* туталанган

frenzy ['frenzI] *n.* туталануу

frequency ['fri:kwqnsI] *n.* ылдамдык, тездик

frequent ['fri:kwqnt] *adj.* бат-бат, тез-тез

frequently ['fri:kwqntli] *adv.* тез-тез, бат-бат

fresh ['freS] *adj.* 1. жаңы, таза 2. салкын 3. чыйрак; ♦ **fresh water** таза суу

freshen ['freSn] *v.* 1. сергит; 2. жаңыла, жаңырт; 3. таза кыл

fret [fret] *n.* кыжырдануу

fretful ['fretful] *adj.* кыжырдангыч

Friday ['fraIdI] *n.* Жума, Бешинчи күн

fridge ['frIG] *n.* муздаткыч

fried ['fraId] *adj.* куурулган

friend ['frend] *n.* 1. дос; жолдош, ынак, шерик, өнөк; 2. тамыр

friendly ['frendlI] *adv.* досторчо, таттуу, ынтымактуу, сылык

friendship ['frendSIp] *n.* достук, жолдоштук, шериктик

fright ['fraIt] *n.* коркуу, чочуу

frighten ['fraItn] *v.* корк, чочу

frightened ['fraItnd] *v.* коркут, чочут

frightful ['fraItf(q)l] *adj.* корккон, чочуган

frigid ['frIdZId] *adj.* суук, салкын, муздак

frigidity [frI'dZIdItI] *n.* сууктук, түнттүк

frill [frIl] *n.* бүйүрмө

fringe [frIndZ] *n.* көкүл

frisk ['frIsk] *v.* шоктонуп ойнокто

frisky ['frIskI] *adj.* шайыр, оюнкараак

fritter ['frItq] *v.* ысырап кыл

frivolity [frI'vPlItI] *n.* жеңилдик; жеңил ойлуулук

frivolous ['frIvqlqs] *adj.* алаңгазар, шайкелең

frock [fr0k] *n.* көйнөк

frog ['fr0g] *n.* бака

frolic ['fr0lIk] *n.* тентектик, шоктук

from [fr0m, frqm] *prep.* 1. –дан, -тан, -нан; **the train from London to Paris** Лондондон Парижге поезд; **guests from the Ukraine** Украинадан коноктор; **where is he from?** ал кайсы жерден, ал кайдан?; **10 kilometers from here** бул жерден 10 километр; **from the beginning of the book** китептин башынан; **bark from a tree**

дарактан кабык; **from end to end** башынан аягына чейин; **from the top** чокусунан; 2. **(separation): I took the key from him** ачкычты андан алдым; **hide from** бир нерседен жашыр; **released from prison** түрмөдөн бошоду. 3. **(denoting personal origin): a letter from my son** уулумдан кат; **she is from a good family** ал жакшы үй бүлөдөн. 4. **(material origin): wine is made from grapes** шарап/вино жүзүмдөн жасалат. 5. **(origin in time): from beginning to end** башынан аягына чейин; **from childhood** бала чактан; **from the age of seven** жети жаштан; **from now on** ушул убакыттан, азырдан; **from dusk to dawn** таң аткандан, күн батканга чейин; **from day to day** күндөн күнгө; **from February to October** Февралдан Октябрга чейин; **from spring to autumn** жаздан күзгө чейин; 6. **(source or model): he spoke from the heart** ал чын жүрөктөн сүйлөдү; **from mouth to mouth** ооздон оозго; 7. **(cause) from grief** кайгыдан; **die from poisoning** уулангандан өл; **from jealosy** кызганычтан; 8. **(difference): I can't tell him from his brother** мен аны агасынан айрый албайм; 9. **(with numbers): from 1 to 10** бирден онго чейин; **it will last from 10 to 15 days** он күндөн он беш күнгө чейин созулат. 11. **(with adverbs): from above** жогорудан; **from below** төмөндөн; **from inside** ичинен; **from outside** сыртынан; **from afar** алыстан; **from the earliest times** байыркы убакыттан, эзелтеден; **from within** ичинен; **from without** тыштан

front ['frAnt] *adv.* алды, алдыңкы, алды жак

frontier ['frAntjq] *n.* чек ара

frost ['fr0st] *n.* суук, аяз; үшүк; кыроо; ♦ **frost-resisting** суукка чыдамдуу

frostbite ['fr0stbaIt] *n.* үшүк

frostbitten ['fr0st"bItn] *v.* үшүккө алдыр

frosty ['fr0stI] *adj.* суук, аяздуу, үшүк

froth ['fr0T] *n.* көбүк; *v.* көбүктөн, көбүк бол

frozen ['frouzn] *adj.* каткалаң, тоңдурулган

fruit ['fru:t] *n.* жемиш, мөмө

fruitfull ['fru:tf(q)l] *adj.* жемиштүү

fruition [fru:'IS(q)n] *n.* турмушка ашыруу

fruitless I ['fru:tlIs] *adj.* жемиш бербес

fruitless II ['fru:tlIs] *adj.* натыйжасыз

fruity ['fru:tI] *adj.* жемиштүү, мөмөлүү

frump ['frAmp] *n.* эски модада кийинген аял
frumpy ['frAmpI] *adv.* эски модада кийинген
fry [fraI] *v.* куур, куру
frying pan ['fraIINp x n] *n.* көмөч казан
fuddle ['fAdl] *v.* каңда, ширет
fudge [fAdZ] *n.* бекер сөз; *v.* окшотуп жаса
fuel [fjuql] *n.* 1. күйүүчү май; 2. отун; ♦ **fuel oil** мазут
fugitive ['fju:dZItIv] *n.* качкын
fulfil [ful'fIl] *v.* аткар
fulfill [ful'fIl] *v.* ишке ашыр
fulfilment [ful'fIlmqnt] *n.* аткаруу
full I [ful] *v.* тол
full II [ful] *adj.* ток
full III [ful] *adj.* толук, жетишээрлик
fully [fuli] *adv.* толук, абдан; ♦ **full ripe** толук бышкан
fumble ['fAmbl] *v.* жул, жулку
fun [fAn] *n.* жыргал; тамаша, кызык
function ['fANkS(q)n] *n.* кызмат, аракет, иш
fund [fAnd] *n.* фонд, запас
fundamental ["fAndq'mentl] *n.* уңгу, негиз
funeral ['fju:nqrql] *n.* тажыя
funfair ['fAnfeq] *n.* луна-парк
fungus ['fANgqs] *n.* козу карын
funk [fANk] *n.* коркунуч
funnel ['fAnl] *n.* воронка, куйгуч
funny ['fAnI] *adj.* күлкүлүү
fur [fq:] *n.* тыбыт, жүн, мех
furbish ['fq:bIS] *v.* жылмарт
furious ['fjuqrIqs] *adj.* дуулдаган, күүлдөгөн
furl [fq:l] *v.* оро, түр
furlough ['fq:lou] *n.* отпуск, дем алуу
furnace ['fq:nIs] *n.* очок, меш
furnish ['fq:nIS] *v.* мебелде, эмерек менен жабды
furnished ['fq:nISt] *adj.* мебелделген
furnishings ['fq:nISINz] *n.* эмеректер, буюмдар
furniture ['fq:nItSq] *n.* мебель, эмерек

furrier ['fq:rIq] *n.* мехчи

furrow ['fArou] *n.* бороз; *v.* бороздо

furry ['fq:rI] *adj.* мех капталган

further ['fq:Dq] *adj.* андан ары, ары, андан аркы

furtive ['fq:tIv] *adj.* арамзаа көз караш

fury ['fjuqrI] *n.* жаал, каар

fuse I [fju:z] *v.* эрит

fuse II [fju:z] *n.* жөткүрүк

fuss ['fAs] *v.* алек бол, алектен, убаракерлен, машаакаттан *n.* убаракерчилик, машаакат

futile ['fju:taIl] *adj.* бекер, натыйжасыз

futilely [fju:'tIlItI] *adv.* бекеринен, жалган жеринен

future ['fju:tSq] *n.* келечек, болочок, келээрки; ♦ **in (the) future** келечекте; **he has a great future before him** келечекте анын алдында көп нерселер бар

future tense ['fju:tSq tenz**]** *n.* келээр чак

fuzz [fAz] *n.* мамык

G

gab [gxb] *v.* желбире, желбирте, желпилде

gabble ['gxbl] *n.* кобуроо, күбүрөө; *v.* кобура, күбүрө

gad [gxd] *v.* сандал, тентире, сандалып/тентиреп жүр

gadfly ['gxdflaI] *n.* сайгак, көгөн

gag [gxg] *n.* 1. тыгын; 2. (**interpolation**) жок нерсени кошуп айтуу. 3. **(joke)** тамаша. *v.* 1. тыгында, оозун жап; 2. кошуп айт, өрдөк учур

gaggle [gxgl] *n.* үйүр, топ

gaiety ['geIqtI] *n.* кубанычтык, шайырлык

gain [geIn] *n.* 1. **(profit)** пайда; 2. **(things gained)** киреше, жетишкендик; 3. (**increase**) өсүү; **a gain in weight** салмактын өсүшү; **a gain to knowledge** билимдин өсүүсү; *v.* 1. **(reach)** жет; **the swimmer gained the shore** сүзүүчү жээкке жетти. 2. **(win, acquire)** ээ бол, ал, үйрөн, жетиш; **gain a victory** жеңишке жетиш; **gain a friend** достукка жет; **the patient is gaining strength** оорулуу күчтөнүп жатат. 3. **(also gain over; persuade, bring on to one's side)**

көндүр, бирөөнү өзүңө тарт; **how do I stand to gain from it?** мындан мага кандай пайда, мага эмне пайда?; **he has gained in experience** ал тажрыйбага ээ болду. 4. ут 5. **(move ahead): ♦ my watch gains (three minutes a day)** менин саатым күнүнө үч минута алдыга кетүүдө; **gain promotion, be promoted** жагынып, жасакерленип өз тилегиңе жет; **gain, obtain** тап; **gain, save, economize** пайда тап, үнөмдөп кал

gainful [geInful] *adj*. кирешелүү, пайдалуу

gait [geIt] *n*. жүрүш, басыш

galaxy ['gxlqksI] *n*. галактика, аалам, мейкиндик

gale [geIl] *n*. шамалдуу толкун

gall [g0:l] *n*. өт (organ)

gallant ['gxlqnt] *adj*. зыңкыгый, кайраттуу

gallantry ['gxlqntrI] *n*. ашыра сыпайылык, кайраттуулук

gallery ['gxlqrI] *n*. галерея

gallop ['gxlqp] *v*. текиреңде, таскакта, текиреңдеп жүр, таскактап жүр; *n*. текирең-таскак; аттын таскагы

galosh [gq'l0S] *n*. кепич, галош

gamble ['gxmbl] *n*. кумар, азарт (оюн)

gambler ['gxmblq] *n*. кумарпоз

gambol ['gxmb(q)l] *n*. секирүү, каргуу, ыргуу

game [geIm] *v*. ойно; *з*. 1. оюн; **we had a game of golf** биз бир партия гольф ойнодук; **play the game** эреже боюнча ойно; **games (at school)** дене тарбия, физкультура; 2. **(scheme, plan, trick)** схема, план, тамаша; **you are playing his game** сиз анын колунда ойноп жатасыз; **make a game of someone** бирөөнү оюн кыл, тамашала; **the game is not worth the candle** оюндан от чыгат; 3. **(hunted animal, quarry)** илбээсин, айбан; ♦ **big game** чоң илбээсин; **he gameed away his money** ал акчасын уткуруп койду; **game, pastime, amusement, fun** оюн-тамаша

gamekeeper ['geIm"ki:pq] *n*. жапайы илбээсиндерди коруучу

gammy ['gxmbi] *adj*. аксак

gander ['gxndq] *n*. каздын корозу

gang [gxN] *n*. кылмыштуу топ, бригада, шайка, банда

gangrene ['gxNgri:n] *n*. гангрена

gangrenous ['gxNgri:nqs] *adj*. гангреналык

gantry ['gxntrI] *n*. тактайдан жасалган секиче

gap [gxp] *n.* көңдөй

gape [geIp] *n.* эстөө; *v.* эсте

garage ['gxrQ:Z] *n.* гараж

garbage ['gQ:bIdZ] *n.* таштанды, таштандылар

garden ['gQ:dn] *n.* 1. **(plot of ground)** бак; **vegetable garden** жемиш бак, огород; **we haven't much garden** биздин бак чоң эмес; 2. бакча, багбан; **garden flowers/plants** бакча гүлдөрү, бакча өсүмдүктөрү; 3. **(park)** бак; парк; **zoological gardens** зоологиялык бак, зоологиялык парк. бакчылык менен алектен, бакчылык кыл; **he is fond of gardening** ал бакчылыкты жакшы көрөт.

gardener ['gQ:dnq] *n.* бакчы

gargle ['gQ:gl] *n.* чайкоо

garish ['gFqrIS] *adj.* ала-була

garland ['gQ:lqnd] *n.* венок

garlic ['gQ:lIk] *n.* чеснок, сарымсак

garment ['gQ:mqnt] *n.* кийим

garrulity [gx'ru:lItI] *n.* келжирээктик

garrulous ['gxrulqs] *adj.* келжирээк, сүйлөөк

garter ['gQ:tq] *n.* байлоо

gas ['gxs] *n.* 1. газ; ♦ **natural gas** жаратылыш газы; **put the kettle on the gas** чайнекти газга кой; **turn the gas on/off** газды жандыр/өчүр; **poison gas** уулуу газ; 2. газдуу; **gas lighter (for cigarettes)** газдуу оттук; **gas oven (domestic)** газ духовкасы; **gas pipe** газ трубасы; 3. **(US, petrol^B)** бензин, күйүүчү май; **step on the gas** газ бер, газ бас; **gas station** бензин куюучу жай, май куюучу жай; 4. **(empty talk)** кур сөз; ♦ **poison with gas** газ менен ууландыр; **talk long and emptily** ооздун желин коротуп сүйлө

gaseous ['geIzjqs] *adj.* газ сыяктуу

gasp [gQ:sp] *v.* аптык

gastritis [gxs'traItIs] *n.* гастрит

gate ['geIt] *n.* дарбаза

gateway ['geItweI] *n.* дарбазанын асты

gather ['gxDq] *n.* **(in cloth)** чогултуу. *v.* **(pick, flowers, nuts, harvest)** үз, жыйна. **(collect)** топто; **he gathered his papers together** ал кагаздарын жыйнады; **(draw, pull together)** жыйна; **he gathered his cloak about him** ал плащын ороп топтоду; **gather one's**

thoughts, wits (together) ойду бир жерге топто; **the clouds are gathering** булуттар топтолуп жатат.

gathering ['gxDqrIN] *n.* чогулуш, жыйылыш, чогулуу

gathered ['gxDqd] *v.* жыйыл, жыйнал

gatherer ['gxD(q)rq] *n.* жыйноочу

gauge ['geIdZ] *n.* көлөм, өлчөм; өлчөгүч

gauntlet ['g0:ntlIt] *n.* мээлей

gauze [g0:z] *n.* марли, даки

gawkier ['g0:kI] *v.* аңкыгый

gaze [geIz] *v.* үңүлө кара

gazelle [gq'zel] *n.* жейрен, газель

gelatin ["dZelq'ti:n] *n.* желатин

gender ['dZqndq] *n.* жыныс; род

genealogical ["dZi:njq'l0dZIlk(q)l] *adj.* санжыралуу

genealogy ["dZi:nI'xlqdZI] *n.* генеалогия, санжыра

general ['dZen(q)r(q)l] *adj.* жалпы, текши; **in general** жалпысынан

generally ['dZen(q)rqlI] *adv.* жалпысынан

generate ['dZenqreIt] *v.* туудур

generation ["dZenq'reIS(q)n] *n.* муун, тукум

generator ['dZenqreItq] *n.* генератор

generosity ["dZenq'rPsItI] *n.* жоомарттык

generous ['dZen(q)rqs] *adj.* айкөл, март, жоомарт, берешен, колу ачык

genetic [dZI'netIk] *adj.* генетикалык

genetics [dZI'netIks] *n.* генетика

geniality ["dZi:nI'xlItI] *n.* ачык чырай, ак көңүл

genital ['dZenItl] *n.* жан жер мүчөлөрү

genitive ['dZenItIv] *n.* илик жөндөмө

genius ['dZi:njqs] *n.* гений

gentle ['dZentl] *adj.* 1. жоош 2. сылык

gentleman ['dZentlmqn] *n.* мырза

gentlemanly ['dZentlmqnlI] *adv.* акырын

gentlemanness ['dZentlmqnnIs] *n.* сылыктык

gentleness ['dZentlnIs] *n.* 1. жооштук 2. сылыктык

genuflect ['dZenjVflekt] *v.* ийил, тизе бүк

genuflection ["dZenjV'flekS(q)n] *n.* тизелеп туруу

genuine ['dZenjuIn] *adj.* чыныгы

genus ['dZi:nqs] *n.* уруу

geodesy [dZi:'0dIsI] *n.* геодезия

geographer [dZI'0grqfq] *n.* географ

geography [dZI'0grqfI] *n.* география

geologist [dZI'0lqdZIst] *n.* геолог

geology [dZI'0lqdZI] *n.* геология

geometry [dZI'0mItrI] *n.* геометрия

Georgia ['dZ0:dZjq] *geog.* Грузия

Georgian ['dZ0:dZjqn] *n.* грузин; *adj.* грузиндик

geranium [dZI'reInjqm] *n.* герань

German ['dZq:mqn] *n.* Немец; *adj.* Немецтик; ♦ **German measles** кызамык

germinate ['dZq:mIneIt] *v.* өстүр, өндүр

gerund ['dZer(q)nd] *n.* герундий; чакчыл этиш

gesticulate [dZes'tIkjuleIt] *v.* жаңса

gesticulation [dZes"tIkju'leIS(q)n] *n.* жестикуляция, жаңсоо

gesture ['dZestSq] *n.* жест, жаңсоо

get [get] (got; p. p. gotten) *v.* 1. **(obtain, receive)** ал, тап; **I got your telegram** мен сиздин телеграмманы алдым; 2. жаза ал; **(of suffering) he got 2 years** ал эки жылдык жаза алды; **he got a blow on the head** ал башына сокку жеди; 3. **(procure, fetch, reach, lay hands on)** жет, алып бер, алып кел; **I got him a chair** мен ага үстөл алып келип бердим; 4. бирөөнү көндүр; **(induce, persuade) I got him to talk** мен аны сүйлөөгө көндүрдүм; 5. **(become, be)** бол, болуп кал, болуп кет; **he got red in the face** ал кызарып кетти; **he got angry** ал ачууланып кетти; **he got married** ал үйлөндү; 6. **(arrive)** кел; **when did you get here?** сиздер качан келдиңиздер?; **get (into), climb (into, on to)** чык, тырмышып чык; **get (into), worm one's way (into)** кысылып кир; **get (out of), obtain, elicit (by begging)** сурап ал; **get better** айык, сакай, жакшы бол; **get dirty, make someone dirty** булган; **get drunk** мас бол; **get excited, become impassioned** каныңы кызыт, кызаңда, ачуулан; **get frozen** үшү, тоң; **get going, get under way** жөнөт, багыта, бет ал; **get hold of, pick up** колго ал, алып кой; **get in, get on** каптап кет; **get into a mess, put one's foot in it, get caught** жаман абалга дуушар бол; **get into a state of nerves**

нервдер+ бузулуп бүт; **get into a sweat, be worn out** буулан, парлан; **get lost, disappear** дайынсыз жогол, жоголуп кет; **get mixed up (in)** чатыш; **get on (with), be on good terms (with)** ынтымактуу тур; **get on all fours** төрт аяктап жөрмөлө; **get on someone 's nerves, irritate** ачуусун келтир; **get on the nerves (of), pester (with), plague (with), bore (with)** жадат; **get out (of), get rid (of)** кутул, араң чык; **get out, break loose (from)** эптеп араң чык; **get ready (for, to), prepare someone (for), make preparations (for)** даярдан, даярдык көр; **get soaked, get drenched** шөлбүрөп суу бол; **get stoned or smashed** кайф кыл; **get stronger** барган сайын мыкты бол

geyser ['gaIzq] *n.* гейзер, колонка; *adj.* газдык, газ

ghastly ['gQ:stlI] *adj.* кут учуруучу

ghost ['goust] *n.* арбак, элес

giant I ['dZaIqnt] *adj.* эңгезердей

giant II ['dZaIqnt] *n.* дөө, алп; ♦ **giant lizard** варан (кескелдирик)

gibe [dZaIb] *n.* шылдың; шылдыңда

gift ['gIft] *n.* 1. белек; **I would not have it as a gift** мен муну белек кылса да албайм; **gift shop** белектер дүкөнү; 2. **(talent)** шык, талант, зээн; **he has a gift for languages** анын тилге таланты бар; 3. сый; *v.* 1. **(bestow)** сыйла, белек бер; **he was gifted with rare talents** ага тубаса талант берилген

gifted ['gIftId] *adj.* таланттуу, зээндүү, идиректүү, шыктуу, жөндөмдүү

gig [gIg] *n.* гичка (boat)

gigantic [dZaI'gxntlk] *adj.* эң эле чоң, эң мыкты

giggle ['gIgl] *n.* кыт-кыт күлүү; *v.* кыт-кыт күл, кыткылыкта

gills [gIlz] *n.* бакалоор

gimlet ['gImlqt] *n.* бурама, бургу

gin [dZIn] *n.* жин (alcohol)

gipsy ['dZIpsI] *n.* цыган; лөлү

giraffe [dZI'rQ:f] *n.* жираф, акыра

girl I [gE:l] *n.* келин

girl II ['gq:l] *n.* кыз; ♦ **girl friend** жүргөн кыз, сүйгөн кыз; **girls** кыздар, кыз-кыркындар

girlish ['gq:lIS] *adj.* кызча, кыз кылыктуу

give [gIv] (gave; given) *n.* тил алгычтык, элпектик, ийилгичтик; *v.* бер; **give (out), issue, produce** өндүрүп чыгар; **give back, return** кайтарып бер, кайтар; **give birth to** төрө; **give concerts** концерт коюп бер; **give milk** сүт бер; **give someone, airs, put on airs** көйрөңдүк кыл; **give someone airs, become conceited** кекирейип кет, бой көтөр; **give someone airs, get a swelled head** бой көтөр, кекирей; **give someone up (to), devote someone (to)** берил, багын; **give someone up to day-dreaming, fall into a reverie** кыялга бат, ойго бат; **give one's blessing (to)** бата бер; **give orders** буйрук бер, команда бер; **give reasons (for), justify** далилде, себептерин көрсөт; **give a drink, water** сугар, суу бер; **give, make a present** белек бер

given ['gIvn] *adj.* азыркы, мына ушул

glacier ['glxsIq] *n.* мөңгү

glad [glxd] *adj.* шаттуу, кубанычтуу

gladness ['glxdnIs] *n.* шат, кубаныч

glance [glQ:ns] *v.* жалт кара, көз сал

gland [glxnd] *n.* без

glass ['glQ:s] *n.* 1. айнек; **glass eye** айнек көз; 2. **(for drinking) (tumbler)** стакан; **wineglass** рюмка, бокал; **he had a glass too much** ал өтө көп ичти, ал ашыкча ичип койду; 3. **(glassware)** айнек идиш. 4. **(mirror)** күзгү. 5. **(spectacles)** көз айнек. *v.* айнекте, айнек сал

glasshouse ['glQ:shaus] *n.* теплица

glaze [gleIz] *n.* глазирь; *v.* глазирле; айнекте

gleam [gli:m] *v.* бүлбүлдө, жалт-жулт эт

glide ['glaId] *v.* шыйпаңдат, шыйпактат

glimmer ['glImq] *n.* жарк-журк этүү

glisten ['glIsn] *adj.* жалтыраган

glitter ['glItq] *v.* жалтыра, жалтылда

gloaming ['gloumIN] *n.* күүгүм, акшам

gloat [glout] *v.* таба кыл, табалап кара

globe ['gloub] *n.* глобус

gloomy ['glu:mI] *adj.* бүркөк, күңгүрт, суз, сүрдүү

glorious ['gl0:rIqs] *adj.* шаңдуу, даңктуу, атактуу

glory ['gl0:rI] *n.* атак, даңк

gloss [gl0s] *n.* жылтырак

glossy ['gl0sI] *adj.* жылтыраган, жалтыраган; жылтыраак, жалтыраак

glove [glAv] *n.* кол кап, мээлей

gloved [glAvd] *v.* жабыш, желимдел

glow [glou] *v.* отко ысы

glower ['glauq] *v.* ачууланып кара

glue [glu:] *n.* желим, клей; *v.* чапта, желимде

gluey ['glu:I] *adj.* желимдүү

glut [glAt] *n.* тойгозуу, тоюндуруу; *v.* тойгоз, тоюндур

glutton [glAtn] *n.* соргок, тамаксоо

gluttonous ['glAt(q)nqs] *adj.* соргок, тамаксоо

gluttony ['glAt(q)nI] *n.* соргоктук

glycerine ["glIsq'ri:n] *n.* глицерин

gnarled [nQ:ld] *adj.* шишик сыяктуу

gnat [nxt] *n.* чиркей

gnaw [n0:] *v.* кемир, кажала, мүлжү

go [gou] *n.* 1. **(movement, animation)** кыймыл; **she's on the go from morning to night** ал эртеден кечке чейин кыймылда, ал эртеден кечке тынбайт; 2. **(turn, attempt, shot)** аракет; **now it's my go** азыр мен аракет кылам; 3. **(fashion)** мода; **it's all the fashion now** бул азыр мода. 4. **(business)** иш, бизинес; **go [gou]** (went; gone) *v.* 1. **(on foot)** бар, басып бар, жөө бар; **who goes there?** ким барат?; 2. бар; **he goes to school** ал мектепке барат; 3. **go against** бир нерсеге карама-каршы бар, кайчы бар; **go all over, travel about** жүр, кыдыр; **go carefully (into), investigate thoroughly** түшүн, түшүнүп иште; **go mad** кутур; **go out of use, lapse** чыгарыл, жоюл, жоготул; **go out, be extinguished** өч; **go out, depart** чыгып, жөнөп кет; **go out, come out** чык; **go right** жөнгө салын; **go around, walk around** кыдырып чык, сейилде; **go soft** назик болуп кал; **go to sleep, fall asleep** уктап кал; **go too far, overstep the mark** ашыра шилте; **go well, succeed** келиш, оңуна кел; **go, come out on strike** көтөрүлүш чыгар; **go, ride, drive** жүр, бар, кел, (машина, велосипед ж. б-лар менен); **go, walk all over** айланып чык; **gocart** баланын коляскасы

goal ['goul] *n.* 1. **(destination, objective)** максат, маара; **he set a difficult goal for himself** ал өзүнө катуу максат койду. 2. **(sports)** дарбаза; ♦ **Jackson was in the goal** дарбазада Жексон турду; **keep goal** дарбазаны корго; **(point scored)** гол

goalkeeper ['goul"ki:pq] *n.* вратарь, дарбаза тосуучу

goat ['gout] *n.* эчки; ♦ **goat skin** эчки териси

gobble ['g0bl] *v.* апылдат, сугун

goblet ['g0blIt] *n.* кубок

God ['g0d] *n.* Кудай, Теңир, Алла; ♦ **God!** кудайдын кудурети! кудай ай! **God knows, no one knows** Кудай билет, ким билет; **godfather** өкүл ата; **godmother** өкүл эне

goddess ['g0dIs] *n.* сулуулук кудайы

goggle ['g0gl] *v.* көздү чакчайт

goiter ['g0Itq] *adj.* бөлөк

gold ['gould] *n.* алтын; *adj.* алтын, алтындан; ♦ **gold mining** алтын өнөр жайы

golden ['gould(q)n] *adj.* алтын сымал, алтын түстүү

golf [g0lf] *n.* гольф

gone [g0n] *adj.* кеткен, жоголгон, өлгөн

good [gud] *n.* 1. **(goodness, good action)** жакшылык; **there is some good in everyone** ар бир адамда жакшы нерсе бар; **he spends his life doing good** ал бүт жашоосун жакшылык кылуу менен өткөрөт; 2. **(benefit)** пайда; **drink it! it will do you good** муну ичип жибериңиз, ал өзүңүзгө пайда; **that will do no good** бул эч кандай пайда алып келбейт; **for the good of the cause** иштин пайдасы үчүн; 3. **for good** жакшылык үчүн. 4. **(merchandise)** товарлар; **are you sure he can deliver the goods?** сиз анын товарларды сатышына ишенесизби?; **goods vehicle** жүк машинасы; **goodness, kindness** *n.* жакшылык, кайрымдуулук; **goodwill, benevolence** жакшылык каалагандык; **goodwill, kindness, favor** ырай кылуу, жакшылык кылуу; *adj.* 1. **(in most senses)** жакшы; **(of food)** даамдуу; **good idea!** жакшы ой, жакшы идеа!; **very good (acquiescence)** болуптур, абдан жакшы; **servant's reply** угуп жатам; **good work** жакшы ийгилик; **a good player** күчтүү оюнчу; **The Good Book** Библия; 2. **(of health, condition) I don't feel so good today** бүгүн өзүмдү жаман сезип жатам; **these eggs are not very good** бул жумурткалар жаңы эмес; **apples are good for you** алма ден-соолукка пайда. 3. **(**favorable**, fortunate): good luck!** ийгилик каалайм!, ишиңизге ийгилик!; **a good sign** жакшы белги, жакшы жышаан; **it's a good thing we stayed at home** биз үйдө калганыбыз жакшы болуптур; **good for you!** азамат. 4. **(kind)** кичи пейилдикке; **be so good as to let me in** кичи пейилдикке, мени өткөрүп жибериңизчи; 5. **(of skill) he is good at games** ал жакшы спортсмен; **he is good at French** ал Француз

тилинен жакшы; 6. **(suitable)** ылайыктуу. 7. **(well-behaved)** тарбия көргөн; **be good!** өзүңдү жакшы карма!; **good dog!** жакшы ит. 8. саламдашуу; **good morning!** кутмандуу таңыңыз менен!; **it's good to see you** сизди көргөнүмө кубанычтамын; **a good joke** жакшы тамаша; **a good while ago** илгери-илгери; **good (at), clever (at)** жөндөмдүү, шыктуу; **good breeding** адептүүлүк, сылыктык; **good condition** бузугу жоктук; **good deed, blessing, boon** жакшылык, жакшылыктуу иш; **good gracious!** баракелде! **good manners, good breeding** адептүүлүк, сылыктык; **good nature, mildness** ачуусу жок, арамдыгы жок; **good quality** сапаттуу; **good spirits** жигер, угут, кайрат; **good** жакшылыктуу, ак көңүл, кайрымдуу; **good, good deed** жакшылык; **good, high quality, durable** бышык, мыкты, бек, сапаттуу; **good, nice (to taste) appetizing, tasty** таттуу, даамдуу; **good, the good, blessing** жыргал; **good-for-nothing, useless** азгын, жолдон чыккан; **good-hearted** ырайымдуу, жылуу жүздүү, боорукер; **good-looking girl** сүйкүмдүү кыз; **good-looking** ажардуу, келбеттүү; **good-nature** ак көңүлдүүлүк, тарбиялуулук; **good-natured person** ак көңүл, тарбия көргөн; **good-natured, genial** ак көңүлдүү; **good-neighborliness** ынтымактуулук; **good-neighborly, friendly** ынтымактуу коңшулук

goodbye ['gud'baI] *n.* коштошуу; *adv.* жакшы кал!, жакшы бар/кал!, кош бол!, саламатта бар/кал!

goodness ['gVdnIs] *n.* жакшылык

goods [gudz] *n.* pl. товарлар

goose [gu:s] (pl geese) *n.* каз; ♦ **goose meat** каз эти

gorge [g0:dZ] *n.* жылга, капчыгай

gorilla [gq'rIlq] *n.* горилла

gorse [g0:s] *n.* зоо, зоока

gosling ['g0zlIN] *n.* каздын балапаны

gospel ['g0sp(q)l] *adj.* евангелдик

gospels ['g0sp(q)ls] *n.* евангелие, инжил

gossip ['g0sIp] *n.* ушак, имиш, каңшаар, чуу

gout ['gaut] *n.* подагра

government ['gAvnmqnt] *n.* өкмөт

governmental ["gAv(q)n'mentl] *adj.* өкмөттүк

governor ['gAvqnq] *n.* губернатор

gown [gaun] *n.* аял көйнөгү, чапан

grab [grxb] *v.* карма

graceful ['greIsf(q)l] *n.* сымбат *adj.* көрктүү, келбети келишкен

gracefulness ['greIsjf(q)lnIs] *adj.* сымбаттуу

gracious ['greISqs] *adj.* ырайымдуу, кайрымдуу

grade [greId] *n.* 1. даража 2. сабак, класс 3. баа

grader ['greIdq] *n.* грейдер

gradually ['grxdjuqlI] *adj.* акырындап, аста-аста

graduate ['grxdjuIt] *n.* **(of university, school)** бүтүүрүүчү; ♦ **he is an oxford graduate** ал оксфорд университетинин бүтүрүүчүсү; **graduate student** аспирант; **graduate study** аспирантура; **['grxdjueIt]** *v.* **(university, school)** бүтүр, окуу жайын бүтүр

graft [grQ:ft] *n.* паракордук

grain [greIn] *n.* дан, аштык; *adj.* дан сымал

gram [grxm] *n.* грамм

grammar ['grxmq] *n.* грамматика; ♦ **grammar school** гимназия

grammatical [grq'mxtIk(q)l] *adj.* грамматикалык

granary ['grxnqrI] *n.* дан сактагыч, кампа, жер төлө

grandchild ['grxndtSaIld] *n.* небере

granddaughter ['grxnd"d0:tq] *n.* небере кыз

grandeur ['grxndZq] *n.* шаң, шарапат

grandfather ['grxnd'fQ:Dq] *n.* чоң ата **(father's father)**, таята **(mother's father)**

grandiose ['grxndIous] *adj.* абдан чоң, эбегейсиз чоң

grandmother ['grxndmADq] *n.* чоң эне, чоң апа **(father's mother)**, таене **(mother's mother)**

granite ['grxnIt] *n.* гранит; *adj.* граниттүү

grant [grQ:nt] *n.* грант; *v.* сыйла, сыйга бер

granular ['grxnjulq] *adj.* бүртүктүү, бүртүк сымал, дан сымал

granulate ['grxnjuleIt] *v.* майдала, күкүмдө

grape ['greIp] *n.* жүзүм

graph ['grxf] *n.* график; ♦ **graph paper** миллиметровка

graphic ['grxfIk] *adj.* графикалык

grass ['grQ:s] *n.* чөп; газон

grasshopper ['grQ:s"h0pq] *n.* чегиртке

grasssnake ['grQ:ssneIk] *n.* чөп жылан

grate [greIt] *v.* ышкы, жышы; *v.* сүрүп түгөт

grateful I ['greItf(q)l] *v.* ырахаттан
grateful II ['greItful] *adj.* ыраазы
grater [greItq] *n.* сүргүч
gratis ['greItIs] *adj.* тегин
gratitude ['grxtItju:d] *n.* алкыш, ырахмат
gratuitous [grq'tju:Itqs] *adj.* төлөөсүз, бекер
grave [greIv] *n.* көр, бейит, мүрзө
grave [greIv] *n.* моло
gravel ['grxv(q)l] *n.* майда таш, майда кум
gravity ['grxvItI] *n.* олуттуулук, оордук
gray [greI] *adj.* боз
grease ['gri:s] *n.* май; *v.* майла
greasy ['gri:sI, 'gri:zI] *adj.* майлуу
great ['greIt] *adj.* улуу, ири, зор, чоң, көрүнүктүү
greatcoat [greIt'kout] *n.* пальто
greed ['gri:d] *n.* ач көздүк, сараңдык, ичи тардык
greedy ['gri:dI] *adj.* ач көз, тойбос, сугалак
Greek [gri:k] *n./adj.* Грек
green [gri:n] *adj.* жашыл; ♦ **green onion** көк пияз; **green peas** буурчак, горох, **green tea** көк чай
greengrocer ['gri:n"grousq] *n.* жашылча сатуучу
greenhorn ['gri:nh0:n] *n.* жаңы бала, жаңы киши
greenhouse ['gri:nhaus] *n.* теплица
greenish ['gri:nIS] *adj.* жашылыраак
greens ['gri:ns] *n.* жашылчалар, жашылча жемиштер
greet ['gri:t] *v.* саламдаш, амандаш
greeting ['gri:tIN] *n.* саламдашуу
grey [greI] *adj.* боз, сур
greyhound ['greIhaund] *n.* тайган (dog)
grid [grId] *adj.* градустуу
grief [gri:f] *n.* кайгы, күйүт, муң
grievance ['gri:v(q)ns] *n.* доо, талап
grieve (for) [gri:v] *v.* кайгылан, кайгыр, капалан
griffin ['grIf(q)n] *n.* жору
grille [grIl] *n.* решетка, тор
grin [grIn] *n.* күлүмсүрөө, жылмаюу

grind ['graInd] *v.* талкала, курчут

grindstone ['graIndstoun] *n.* чарык, кайрак

grist [grIst] *n.* тарттыруу, салдыруу

grizzled ['grIzld] *adj.* буурул

groan [groun] *v.* онто, кыңкыста

groceries ['grousqrIs] *n.* азык-түлүк

grocery ['grousqrI] *n.* бакалея

grocery store ['grousqrI 'st0:] *n.* азык-түлүк дүкөнү

groom [grum] *n.* жигит, күйөө

grope [group] *v.* сыйпалап тап

gross I ['grous] *adj.* копол, орой

gross II ['grous] *n.* дүң, жалпы

ground [graund] *n.* жер, топурак, кыртыш; ♦ **ground beef** фарш; **ground beetle** сасык коңуз; **ground floor** асты, түбү, асты жагы

groundless ['graundlIs] *adj.* негизсиз, жөнү жок

groundlessness ['graVndlIsnIs] *n.* негизсиздик

group [gru:p] *n.* группа; жамаат, тайпа, топ; *v.* группага бөл, группала

grove [grouv] *n.* токой, токойчо

grow ['grou] (grew; grown) *n.* өсүү, өнүү; *v.* 1. өс, өн; 2. өстүр; ♦ **grow (to), attain (to), come up (to)** өсүп жет; **grow (up), grow (into)** өс, өсүп кал, көрүн; **grow bald** кашка боло башта; **grow brown** күрөң тарт; **grow dark** кеч кир, караңгы кир; **grow dark, grow dim, fade** күүгүм тарт; **grow dark, grow gloomy** түнөр; **grow decrepit** картай, чөк; **grow dull, dim** ылайлан; **grow fat, stout, plump** семир, май бас; **grow foggy, become clouded (with)** тумандан, тунарыкта; **grow in (to)** өстүр; **grow incorrigibly lazy, become a lazybones** өтө жалкоо болуп өс; **grow larger** чоң болуп өс, чоңой; **grow lazy** жалкоо болуп өс, жалкоолук кыл; **grow numb** карыш, талы; **grow numb, mortify** сеней, сенек бол; **grow pale, pale** кубар, кумсар; **grow poor**, **be reduced to beggary** кедейлен, жардылан; **grow rich баюу**; **grow sad** кайгыра башта; **grow shallow** соолу, тайыз тарт; **grow shallow, become small, grow smaller** майда боло башта; **grow stiff, numb** сенейип катып кал; **grow stronger, get up** күч ал; **grow stupid** келесоо боло башта; **grow turbid, grow muddy** ылай бол; **grow ugly** көркү кете башта; **grow up, reach**

manhood, gain in strength эр жет, бойго жет; **grow white** агар; **grow young again** жашар; **grow, cultivate, bring up, nurture** өстүр, тарбиялап өстүр; **grow, increase** өс, көбөй, улам арт

growl [graul] *v.* ыркыра, ырылда

grown [groun] *adj.* эр жеткен, бой жеткен

grown-up ['grounAp] *adj.* бойго жеткендер, чоңдор

growth [grqVT] *n.* 1. бой, өсүш; 2. өсүү, көбөйүү, улам артуу

grudge I ['grAdZ] *n.* кек

grudge II ['grAdZ] *n.* доо, талап

grumble ['grAmbl] *v.* буртуй, тултуй

grumbler ['grAmblq] *adj.* асан кайгы

guarantee ["gxr(q)n'ti:] *n.* гарантия, кепил; *adj.* гарантиялык, кепилдик; *v.* гарантияла, кепилдик бер, камсыздандыр

guaranteed ["gxrqn'ti:d] *v.* камсыздандыр

guarantor ["gxr(q)n't0:] *n.* гарант, кепил

guard ['gQ:d] *v.* күзөт, корго, сакта; *n.* күзөтчү, кароол, сакчы

guarded ['gQ:dId] *adj.* сактанып калган

guess I ['ges] *n.* божомол; *v.* божомолдо

guess II ['ges] *v.* тап, жандырмагын тап

guest [gest] *n.* конок, мейман

guidance ['gaId(q)ns] *n.* жетектөө, жетекчилик

guide ['gaId] *n.* гид, жетекчи; *v.* жетекте

guidebook ['gaIdbuk] *n.* жол көрсөткүч, багыттагыч китепче

guidepost ['gaIdpoust] *n.* көрсөткүч

guilt [gIld] *n.* айыптуулук, күнөөлүүлүк

guiltless ['gaIlIs] *adj.* айыпсыз, күнөөсүз

guilty ['gIltI] *adj.* айыпкер, күнөөкөр, айыптуу, жазыктуу; *v.* айыпта, жазыкта

guitar [gI'tQ:] *n.* гитара

gulf [gAlf] *n.* булуң, ирим

gullet ['gAlIt] *n.* алкым, өзөк, кызыл өңгөч

gully ['gAlI] *n.* кокту-колот, коо

gulp [gAlp] *v.* жут; *n.* ууртам, жутум

gums [gAmz] *n.* бүйлөө

gun ['gAn] *n.* мылтык, винтовка; курал

gusty ['gAstI] *adj.* арылдаган

guts [gAt] *n.* ичеги
gutter ['gAtq] *n.* коо
guy [gaI] *n.* жигит, улан, бала
gymnasium [dZIm'neIzjqm] *n.* гимназия
gymnast ['dZImnxst] *n.* гимнаст
gymnastic [dZIm'nxstIk] *adj.* гимнастикалык
gynaecologist ["gaInI'kqlqdZIst] *n.* гинеколог
gynaecology ["gaInI'k0lqdZI] *n.* гинекология
gypsum ['dZIps(qm)] *n.* гипс
gypsy ['dZIpsI] *n.* цыган, лөлү
gyrfalcon [dZaI 'f0:lkqn] *n.* Ителги

H

haberdashery ['hxbqdxSq] *n.* галантерея
habit ['hxbIt] *n.* адат, өнөр, көнүмүш
habitant ['hqbItFnt] *n.* жашоочу
habitation ["hxbI'teIS(q)n] *n.* турак-жай
habitude [hq'bItjueIt] *n.* шык, ынтаа
hack [hxk] *n.* жалдама ат
hackney ['hxknI] *adj.* зоруккан ат
haft [hQ:ft] *n.* сап, тутка (for knife)
hag [hxg] *n.* долу кемпир
haggard ['hxgqd] *adj.* жабыккан, жүдөгөн
hail [heIl] *n.* мөндүр, долу, добул
hair [hFq] *n.* 1. чач 2. түк 3. жүн; ♦ **hair brush** тарак; **hair cut** чач кыркуу, чач кыскартуу; **hair drier** чач кургаткыч
hairdresser ['hFq"dresq] *n.* чач тарач
hairpin ['hFqpIn] *n.* шпилька, сайгыч
hairy ['hFqrI] *adj.* чачтуу, түктүү, жүндүү
Haiti ['heItI] *geog.* Гаити
half ['hQ:f] *n.* 1. **(one of two equal parts)** нерсенин тең жарымы, жарты; **one and a half** бир жарым; **he cut the loaf in half** ал нанды тең экиге бөлдү; **half an hour later** жарым саат кеч; **half and half** жарымынан; **half a minute!** жарым минутка!; **half past two** эки жарым; **don't do it by halves** жарымынан таштаба, «бир ишти

баштаба, баштагандан кийин таштаба» «атка учкашкандан кийин түшө качпа», «ашууда ат алмаштырбайт»; 2. **one of two parts** эки бөлүктүн бир бөлүгү; **the greater half of the audience** көрүүчүлөрдүн жарымынан көбү; 3. **of a game** тайм; **of academic year** семестр; **half-back** жарым коргоочу. **I half expected it** мен ушуну күтүп жаткамын; **that's not half bad!** жаман эмес; **half asleep** уйкулуу көзү менен; **half** жартысы, жарымы; **half-educated person** чала сабат, чала молдо.

hall [h0:l] *n.* зал, вестибюль

hallucination [hq"lu:sI'neIS(q)n] *n.* галлюцинация

hallway[A] **['h0:lweI]** *n.* оозгу бөлмө

halt [h0:lt] *v.* токтот

halter ['h0:ltq] *n.* тизгин, нокто

ham [hxm] *n.* ветчина

hammer ['hxmq] *n.* балка

hammock ['hxmqk] *n.* гамак

hamstring ['hxmstrIN] *n.* кесүү, кыркуу

hand [hxnd] *n.* 1. кол, беш манжа; **hand luggage** кол жүк; **of animal or bird** таман, чеңгел; **he was bound hand and foot** аны колу-бутун кошуп байлап ташташты; **I will have my hands full next week** кийинки жумада колум бошобойт, кийинки аптада бош эмесмин; **hand in hand** колмо-кол; **hands up!** колуңарды көтөргүлө!; **hands off!** колуңарды тарткыла!; 2**. he asked for her hand (in marriage)** ал анын колун сурады; **let me give, lend you a hand!** жардам берсем болобу!; **they gave the singer a big hand** алар ырчыга дүркүрөтө кол чабышты; **I'll have no hand in it!** колумду булгагым келбейт!; **don't dare to lay a hand on her** ага колуңду тийгизбе; **let me shake your hand** колуңузду кысууга уруксат кылыңыз; **my hands are tied** менин колум бош эмес, колум байлануу; 3. **(prepositional phrase): the hour is at hand** убакыт колубузда; **he lives close at hand** ал абдан жакын жашайт; **the letter was delivered by hand** кат колуна тийди; **you should take that child by the hand** ал баланы өз колуңузга алышыңыз керек; **the matter is no longer in my hands** бул маселе менин колумда көпкө турбайт; **he has a sick father on his hands** анын колунда оорулуу атасы бар; 4. **(member of crew or team) the ship went down with all hands** кеме бардык кишилери менен чөгүп кетти; 5. **(source): I heard it at first**

hand мен бирөөдөн уктум. 6. **(side): on the right hand** оң колдо**; at his right hand** анын оң колунда**; on one hand . . . , on the other hand** бир жагынан … экинчи жагынан…, биринчиден…, экинчиден; 7. **(handwriting)**; 8. (**signature**); 9. **(of a clock)** жебе; 10. **(measure)** ууч, карыш (15 см.) *v.* колго бер; **hand me the paper, please** газетаны берип коюңузчу; **he handed back the money** ал акчаны кайтарды; **the custom was handed down** бул салт укукумдан тукумга өтүп келген; **the teacher handed out books** мугалим китеп таратты; **hand, deliver, entrust** колуна тапшыр, колуна бер; **hand brake** кол тормуз **handdrill** кичине бурама, кичине бурооч

handbill [hxndbil] *n.* реклама, афиша

handbook ['hxndbuk] *n.* китеп, окуу китеби

handful ['hxndful] *n.* ууч

handicapped ["hxndI' kxpId] *n.* майып, мунжу

handicraft ['hxndIkrQ:ft] *n.* кол өнөрчүлүк, устачылык

handkerchief ['hxNkqtSIf] *n.* кол жоолук, бет аарчы

handle ['hxndl] *v.* колдон; *n.* сап, тутка

handshake ['hxndSeIk] *n.* кол алышуу; *v.* кол алыш

handsome ['hxnsFm] *adj.* келишимдүү, келбеттүү, салабаттуу

handwork ['hxnwWk] *n.* кол иши

handwriting ['hxnd"raItIN] *n.* кол жазма

hang [hxN] (hung) *n.* 1. **(way in which a thging hangs)** асылган түр. 2. **(knack, sense)** маани, мазмун; **I can't get the hang of this machine** мен бул машинаны билбейм, мен бул машинанын кандай иштешине маани бере албайм; *v.* 1. **(suspend)** ас, ил; 2. **she hung her head in shame** ал уялгандан, башын төмөн түшүрдү. 3. **(decorate, furnish)** жаса, жасалгала; **the hall was hung with flags** залга желектер илинди. 4. **(loiter, stay close): ♦ he hung round the door** ал эшиктин алдында токтоп калды; **she hung out the washing** ал кирлерди жайды.

hangar I ['hxnq] *n.* ангар

hanger II ['hxNq] *n.* илгич

hanging ['hxNIN] *adj.* асма

hangman ['hxNmqn] *n.* желдет, баш кесер

happen ['hxp(q)n] *v.* 1. бол, болуп өт; **accidents will happen** бардык нерсе болушу мүмкүн, «жамандык каш-кабактын ортосунда»; 2. **(chance)** окуя; **do you happen to know her?** сиз

кокусунан аны билбейсизби?; **we happened to meet** биз кокусунан жолугушуп калдык; 3. кокусунан болуп кал

happiness ['hxpInIs] *n.* бакыт, бактылуулук

happy ['hxpI] *adj.* бактылуу, таалайлуу

hard ['hQ:d] *adj.* 1. **(firm, resistant, solid)** катуу, бекем; **hard and fast rules** катуу эреже, бекем эреже; **hard bread** катуу нан; 2. **(of money): hard cash** нак колдо бар акча; 3. **(difficult)** оор, кыйын; **do something the hard way** оор жол менен бар; **it's hard to say yet** азырынча айтканга кыйын. 4. **hard of hearing** оор кулак, керең. 5. **(unsentimental, relentless): he drives a hard bargain** аны менен соодалаша албайсың; **a hard drinker** көп ичкич; **don't be too hard on her!** ага катуу мамиле жасабаңыз, ага катуу болбоңуз; **hard words** катуу сөз. 6. каардуу **(vigorous, harsh): hard times** оор мезгил, оор убакыт; **a hard climate** оор аба-ырайы; **it's a hard life** жашоо оор; **hard liquor** күчтүү ичкиликтер; 7. **(intensive): hard work** оор, кыйын иш; **a hard worker** тырышчаак, иштермен; *adv.* 1. **(solid): the ground froze hard** жер катып, тоңуп калыптыр. 2. **(with force): it is raining hard** жамгыр көнөктөп жаап жатат; 3. кыйынга туруу; 4. **(persistently)** ынтаа менен, тырышып; **I looked hard for the book** китепти абдан издедим, китепти аябай издедим; **work, study hard** кунт коюп оку; **we worked hard** биз көп иштедик; **I tried hard to make him understand** күчүмүн болушунча аны түшүнүүгө аракет кылдым; **hard to understand, obscure** түшүнүүгө кыйын; **hard-boiled** абдан бышырылган

harden ['hQ:dn] *v.* катуулан, кат, катып кал

hard-hearted ['hQ:d'hQ:tId] *adj.* таш боор

hardly ['hQ:dlI] *adv.* араң, зорго, араң дегенде

hardness ['hQ:dnqs] *n.* катуулук

hardware ['hQ:dwFq] *n.* аппарат

hardworker ['hQ:dwWkq] *adj.* иштемчил

hard-working ["hQ:d'wE:kIN] *adj.* эмгекчил

hardy ['hQ:dI] *adj.* чыдамдуу, чыдамкай

hare [hFq] *n.* коён

harem ['hFqrem] *n.* гарем

harm ['hQ:m] *v.* зыян келтир; *n.* зыян, залал

harmful ['hQ:mf(q)l] *adj.* зыяндуу, зыян келтирүүчү

harmfullness ['hQ:mfulnIs] *n.* зыяндуулук

harmless ['hQ:mlIs] *adj.* зыянсыз, залакасыз

harmonious [hQ:'mounjqs] *adv.* ынтымактуу; ынак, таттуу

harmony ['hQ:mqnI] *n.* таттуулук, гармония

harp [hQ:p] *n.* арфа

harrier ['hxrIq] *n.* ак кулаалы

harrow ['hxrou] *n.* мала; *v.* малала

harsh [hQ:S] *adj.* кескин

harshness ['hQ:Snqs] *n.* кескиндик

harvest ['hQ:vIst] *v.* оруп жый; *n.* түшүм, терим; ♦ **harvest failure** эгин чыкпоо, каатчылык

harvester ['hQ:vIstq] *n.* теримчи

hashish [hxSiS] *n.* гашиш

haste ['heIst] *n.* шашуу; *adj.* шашкалак

hasten ['heIsn] *v.* шаш, шашыл, чамда

hastily ['heIstIlI] *adv.* шашып-пушуп, шаша

hasty ['heIstI] *adj.* шашма

hat [hxt] *n.* шляпа, калпак

hatch [hxtS] *v.* жумуртка басып чыгар

hate ['heIt] *v.* жек көр

hated ['heItId] *adj.* жек көрүнүүчү

hater ['hxtq] *n.* жек көрүүчү, көрө албоочу

hatred ['heItId] *n.* жек көрүүчүлүк

haughty ['hO:tI] *adj.* кокурайган, бой көтөргөн

haul [hO:l] *v.* сүйрө, ташы

have [hxv] (had) *n.* **the haves and the have-nots** бар нерселер жана жок нерселер; *v.* 1. бол, бар; **(possess) she has blue eyes** анын көздөрү көк; **they cannot have children** алар балалуу боло алышпайт; 2. бар **(contain): June has 30 days** Июнда 30 күн бар. 3. оору бол; **he has a cold** ал тумоолоп калыптыр; 4. балалуу бол **she is having a baby in May** ал Майда бөбөктүү болот; 5. ал **(receive, obtain); we had news of him yesterday** биз кечээ ал жөнүндө маалымат алдык; 6. боор оору **(show, exercise) have pity on me** боор ооруңузчу; 7. тамак ич; **have dinner** кечки тамак ич; 8. бир нерсе кылууга тийиш; **it has to be done** бул жасалууга тийиш; **you have to go** сиз барууга тийишсиз; **have a bitter taste** кермек/ачуу даамдан; **have a fit of coughing** жөтөлүн; **have a good laugh, laugh (at)** кумардан чыга каткыр; **have a right (to)** акылуу/укуктуу бол; **have a**

snack закуска кыл; **have thorough rest** жатып оңол; **have become an obsession (with)** берил; **have breakfast** эрте мененки тамакты ич; **have command (over), hold sway (over)** башчылык кыл, үстөмдүк кыл; **have dinner** түшкү, кечки тамакты же; **have endured much, have gone through much** көп азап көр; **have hallucinations** галлюцинацияла; **have heard a lot (about)** көптү ук; **have luck** жол+ бол, иш+ оңунан чык; **have significance, be of importance** бир мааниси бол; **has spent all one has** жумша, сарп кыл**; have you ever heard of such a thing?** ушундай да болмок беле, ушундайды уктуңуз беле? **having a large family** көп бүлөлүү; **have a small family** бүлөсү аз; **have many children** балалуу, баласы көп; **have no family** үй бүлөсүз, бүлөсүз

havoc ['hxvqk] *n.* кыйратылуу

Hawaii [hq'waII] *n. geog.* 1. Гавайи (АКШнын штаты) 2. Гавайи (арал)

Hawaiian [hq'waIIqn] *adj.* Гавайдык

hawk [h0:k] *n.* туйгун, карчыга куш

hawker ['h0:kq] *n.* кагаз ташуучу

hawthorne ['h0:T0:n] *n.* долоно

hay ['heI] *n.* чөп

hay moving ['heI 'mu:vIN] *n.* чөп чабык

hazard ['hxzqd] *n.* тобокел

hazardous ['hxzqdqs] *adj.* тобокелдүү, опурталдуу, кооптуу

haze [heIz] *n.* мунарык, тунарык, боз; *adj.* мунарыктуу

hazel ['heIzl] *adj.* күрөң

he [hi:, hI] *pro.* ал

head [hed] *n.* 1. баш; **he was hit on the head** аны башка сокту; **he was head over heels in love** ал баш-оту менен сүйүп калды; **his head is in the clouds** анын башы көккө жетти; **he hung his head for shame** ал уялгандан башын төмөн түшүрдү; **shake one's head** баш чайка; **he turned his head** ал башын бурду; **keep your head down** башыңарды төмөн ийгиле; 2. **(mind, brain): two heads are better than one** «бир баш жакшы, эки баш андан артык»; **it came into my head** бул эми башыма, оюума келди; **I can't keep it in my head** мен муну башыма сактай албайым; **they put their heads together** алар чогуу ойлонуп калышты; **I made it up out of my head** мен ойлоп чыгардым; **put it out of your head!** муну эсиңерден чыгарып

таштагыла!; **what put that into your head?** муну кайдан алдыңыз, муну кайдан ойлоп чыга калдыңыз?; **it never entered my head** менин башыма деле келбептир, мен эч ойлобопмун; **the wine went to his head** шарап анын башына чыкты; 3. **(on a coin) heads I win** эгерде бүркүт болсо, анда меники. 4. **5 soms a head** 5 миң ар бирине; **forty head of cattle** 40 баш мал. 5. **(life): it cost him his head** ал башы менен жооп берди; 6. **(upper or principal end): at the head of the table** үстөлдүн башында; **at the head of the stairs** шатынын, тепкичтин башында; 7. **(principal member)** башчы; **head of state** өлкөнүн башчысы; **head of the family** үй бүлө башчысы; **head boy** класстын класскому; 8. **he brought the issue to a head** ал суроону кабыргасынан койду. 9. **(of tool, plant, vegetable, flower)** нерсенин башы; **(of river)** суунун башы; **head of cabbage** капустанын башы; *v.* 1. жетекте 2. жөнө, бет ал; **(steer, direct): he is headed for home** ал үйүн көздөй жөнөдү. 3. баш менен сок/ур **(strike with the head): he headed the ball into the net** ал башы менен гол урду. 4. биринчи/башында бол; **(be first in): he headed the team** ал команданы башкарат; **he headed the list** ал тизмеде биринчи болгон.

headache ['hedeIk] *n.* баш оору

headwear ['hedweq] *n.* баш кийим

headland ['hedlqnd] *n.* тумшук, булуң

headline ['hedlaIn] *n.* баш, ат

headquarters ['hed'kw0:tqz] *n.* штаб-квартира

heal [hi:l] *v.* дарыла; айыктыр, сакайт

healer ['hi:lq] *n.* айыктыруучу

health ['helT] *n.* ден соолук, саламаттык; ♦ **health resort** курорт

healthy ['helTI] *adj.* соо, дени соо, ден соолуктуу, саламат

heap [hi:p] *n.* үймөк; *v.* үймөктө

hear [hIq] (heard) *v.* 1. **(perceive with ears)** ук; **I can't hear a word** мага бир сөз да угулбай жатат; **I hear someone coming** мен бирөөнүн кадамын уктум; **I heard him shout** мен анын кыйкырганын уктум; 2. **(be told; learn)** бир нерсени ук; **have you heard the news?** жаңылыкты уктуңузбу?; **I hear he has been ill** мен анын ооруп жатканын уктум; **I heard about it from a friend** мен муну досумдан уктум; **I've never heard of him** мен ал жөнүндө эч

нерсе укпадым; **I never heard of such a thing** мен мындайды эч уккан эмесмин; 3. **hear (a lot of), hear enough, listen to long enough** көп ук; **hear out, sound, listen to** тыңша, кулак сал, назар сал

hearsay ['hIqseI] *n.* каңшаар, ушак, имиш

heart [hQ:t] *n.* 1. **(organ)** жүрөк; **heart attack** жүрөктүн кармашы; **heart disease** жүрөктүн оорусу; **heart failure** жүрөк жарылуу; **his heart stopped beating** анын жүрөгү токтоду; 2. **(soul; seat of emotions)** жан, жан-дил; **she has a heart of gold** анын жүрөгү ак; **at heart** табигый, тубаса; **I am sick at heart** жүрөгүм ооруп жатат, боорум ооруп жатат, аяп жатам; **she achieved her heart's desire** анын жүрөгүндөгү каало орундалды; **from the bottom of one's heart** жүрөктүн тереңинен; **she cried her heart out** ал чын жүрөгүнүн ыйлады; **he has your interests at heart** сиздин кызыкчылыгыңыз, ал үчүн жогору; **have a heart!** аяңызчы!; **my heart goes out to you** чын жүрөгүмөн мен сиз менен; **with all my heart** чын жүрөктөн; **he speaks from his heart** ал чын жүрөгүнөн сүйлөп жатат; **don't take it to heart** жүрөгүңүзгө жакын албаңыз, көңүлүңүзгө албаңыз; **he has no heart for the job** ал ишке көңүлү келбей жатат; **his heart is not in his work** ал өз ишин сүйбөйт; **(courage): he lost heart** анын маанайы түшүп калды; **(memory): I learned it by heart** мен муну жаттап алдым. 3. **(center)** борбор; **in the heart of the forest** токойдун борборунан; 4. **(endearment): dear heart** жаным, жүрөгүм

heartache ['hQ:teIk] *n.* жан оору

heartburn ['hQ:tbq:n] *n.* зарына

hearten ['hQ:tn] *v.* көңүлүн көтөр

hearth ['hQ:T] *n.* очок, коломто

heartless ['hQ:tlqs] *adj.* ырайымсыз, аёосуз

heat [hi:t] *n.* 1. **(hot)** ысыктык, жылуулук; **hot weather** ысык күн; **heating** жылытуу: **the heat was turned on** жылыткыч колдонула башталды; 2. **(warmth of feeling)** жылуулук; 3. **(in race)** жарыш; 4. **(of animals)** жаныбарлардын күү мезгили; **heat, excitement** кумар, кумардык; **heat, heat of the day, hot place** ысык күн/жай; **heat, heating** ысуу, жылуу; **heat, hot weather** ысык, ысыктык; **heat** отко кызытуу; **heat, race** жарышуу, чуркоо; **heat, roast** кыздыр, кууру **a heated argument** ысык талаш, катуу талашуу; *v.* 1. **(raise temperature of)** жылыт, ысыт; **the potatoes**

were heated up картошканы жылытышты. 2. **(inflame)** ысыт; **a heated argument** ысык талаш-тартыш; **heat** ысытуучу, кызытуучу

heater ['hi:tq] *n.* ысыткыч, жылыткыч, кызыткыч

heating ['hi:tIN] *adj.* кызыткыч, жылыткыч, ысыткыч

heaven ['hevn] *n.* бейиш

heaviness ['hevInqs] *n.* оордук, салмактуулук

heavy ['hevI] *adj.* оор, салмактуу; ♦ **heavy shower** кара нөөшөр

heavyset ["hevI'set] *adj.* кодогой

hectare ['hektQ:] *n.* гектар

hedge [hedZ] *n.* тосмо, короо

hedgehog ['hedZh0g] *n.* кирпи, кирпи чечен

heel [hi:l] *n.* така; согончок

heifer ['hefq] *n.* кунажын

height ['haIt] *n.* 1. бийиктик, жогорулук; дөңсөө; 2. бой

heir ['Fq] *n.* мурасчы, мураскор

held [held] *v.* кармал, колго түш

helicopter ['helIk0ptq] *n.* вертолёт, тик учак

hell [hel] *n.* тозок

hello I ['he'lou] *int.* салам

hello II [hq'lou] *int.* алло!

helm [helm] *n.* кеменин рулу

helmet ['helmIt] *n.* каска, шлем

help [help] *n.* 1. **(assistance)** жардам, көмөк; **he walks with the help of a cane** ал таяктын жардамы менен басат; **can I be of (any) help?** менин жардамым керекпи?; 2. **(domestic servant)** үй кызматчысы; ♦ *v.* 1. **(assist)** жардамдаш, жардам бер, көмөктөш, көмөк көрсөт; **please help me up** көтөргөнгө жардам бериңизчи; **he helped her out of the car** ал ага машинадан чыкканга жардам берди; 2. **(alleviate)** оңойлот; 3. **(serve with food)** сыйла, тамак бер; **help yourself!** үйүңүздөй сезиңиз!; тамактан алыңыз, алыңызчы!; 4. **(avoid, prevent)** бир нерсе жасоодон кач; **I can't help it** мен эч нерсе кыла албайм, менин колумдан келбейт; **I can't help laughing** күлбөй коё албадым; 5. **so help me (God)!** оо, кудай жардам бер!

helper ['helpq] *n.* жардамчы, көмөкчү

helpful [helpf(q)l] *adj.* пайдалуу

helping ['helpIN] *n.* үлүш, жардам

helpless ['helplIs] *adj.* алсыз, начар

hem [hem] *n.* этек

hemisphere ['hemIsfIq] *n.* жарым шар

hemp [hemp] *n.* кара куурай

hen [hen] *n.* тоок; ♦ **hencoop** тоок кана

henchman ['hentSmqn] *n.* кошоматчы

henna ['henq] *n.* кынаа

herald ['herFld] *n.* жарчы, кабарчы

heraldry ['her(q)ldrI] *n.* геральдика

herb [hq:b] *n.* чөп-чар

herbarium [hq:'bFqrIqm] *n.* гербарий

herbivorous [hq:'bIvqrqs] *adj.* чөп жечүү

herculean ["hq:kju'lIqn] *adj.* геркулестик

herd [hq:d] *n.* бодо мал, топ, үйүр

herdsman ['hq:dzmqn] *n.* малчы, койчу

here [hIq] *n.* **from here to there** бул жерден ал жерге; **my house is near here** менин үйүм бул жерге жакын. *adv.* 1. **(in this place)** бул жерде, бул жакта, буякта, мында; **the book doesn't belong here** бул китептин орду бул жер эмес. 2. **(to this place, in this direction): come here!** бул жакка келгиле, буякка!; **look here!** бул жакка караңыз; **(impatience)** угуңузчу, кулак салсаңыз!. 3. **(demonstrative): here I am!** мен мында!; **here he comes!** мына, ал!; **here we are at last!** акыры биз келдик, жеттик; **here goes!** эмне болсо, ошо болсун! 4. **(with offers): here you are!** эч нерсе эмес, эчтеке эмес, мына алыңыз; 5. **(at this point): here she began to cry** ушул жерден ал ыйлай баштады; 6. **(for emphasis): here, take this** мына, алыңыз. 7. **same here!** мен дагы! 8. **he looked here and there** ал бул жакты да, ал жакты да карады; **I've been here, there and everywhere** мен бардык жерде болдум; **here (is), there (is), this is** мына, мынакей; **here and there, in places** кээ бир жерде, кээ жерде, бардык жакта

hereditary [hI'redIt(q)rI] *n.* мурас укугу

heredity [hI'redItI] *n.* тукум куучулук

herewith ['hIq'wID] *adv.* алдында, жанында

heritage ['herItIdZ] *n.* мурас

hermetic [hq:'metIk] *adj.* герметикалык

hermit ['hq:mIt] *n.* дербиш, календар

hermitage ['hq:mItIdZ] *n.* эрмитаж

hernia ['hq:njq] *n.* чурку

hero ['hIqrou] *n.* баатыр, эр

heroic [hI'ro(u)Ik] *adj.* баатырдык, эрдик

heroine ['hero(u)In] *n.* баатыр аял

heroism ['hero(u)Izm] *n.* эрдик, баатырдык

heron ['her(q)n] *n.* көк кытан

herring ['herIN] *n.* сельд

hesitate ['hezIteIt] *v.* арсар бол, олку-солку бол

hesitation [''hezI'teIS(q)n] *n.* арсарлык, олку-солкулук

heterogeneous ['hetqro(u)'dZi:njqs] *adj.* бирдей эмес, окшош эмес

hiccup ['hIkAp] *v.* ыктут; *n.* ыктутуу

hidden ['hIdn] *v.* жашырын

hide I [haId] *n.* тери (animal skin)

hide II [haId] (hid; hid, hidden) *v.* жашыр, бекит, кат

hieroglyph ['haIqrqglIf] *n.* иероглиф

high [haI] *n.* 1. **(peak)** жогорку чоку; **prices reached a new high** баа эң жогорку чокуга жетти. 2. **(anticyclone)** антициклон. *adj.* 1. **(tall, elevated)** узун, бийик; **a high building** бийик имарат; **a high chair** бийик үстөл; **high jump** бийиктикке секирүү; 2. **(chief, important)** башкы, негизги; **high command** башкы командалык; **high school** орто мектеп; 3. **(greater than average; extreme); high bloodpressure** кан басымдын жогорулашы; **in the highest degree** бийик деңгээлде; **in high gear** жогорку ылдамдыкта; **it is a high price to pay** баасы өтө кымбат; **on the high seas** ачык деңизде; **in high spirits** жогорку маанайда; 4. **(at its peak): high noon** улуу түш, күн маалынын ортосу; **high summer** жай ортосу; *adv.* **(aloft; at or to a height): high up** бийик, жогору; **the ball rose high into the air** топ абага бийик көтөрүлдү; **you must aim high;** сиздин максат жогору, бийик болушу керек; **he held his head high** ал башын бийик көтөрдү, ал башын көтөрдү; **high, elevated, lofty, sublime** бийик, көтөрүңкү; **high, higher** жогорку, эң жогорку; **highaltitude** бийиктик; **high-calorie, fattening** каллориялуу; **high-quality** жогорку сапаттуу; **high-ranking** чоң мансаптагы

higher ['ha(I)q] *adj.* жогорураак

highest ['haIIst] *adj.* эң жогору

highly ['haIlI] *adv.* эбегейсиз, жогорку

highness ['haInIs] *n.* улуу, урматтуу
highway ['haIweI] *n.* шоссе, автотрасса
highwayman ['haIweImqn] *n.* талоончу, каракчы
hike [haIk] *v.* жөө кыдыр; *n.* жөө кыдыруу
hill [hIl] *n.* адыр, дөбө, дөңсө
hillock ['hIlqk] *n.* дөбө, кыр, адыр, дөбөчө
hillside ['hIl'saId] *n.* тоонун бору
hilly ['hIlI] *adj.* дөбөлүү, дөңдүү, адырлуу
hilt [hIlt] *n.* сап, тутка
him [hIm] *pro.* ага
hindmost ['haIn(d)moust] *adj.* эң арткы
hindrance ['hIndrqns] *n.* жолто, илинчек, каргаша
Hindu ['hIn'du:] *n.* Индус
hint [hInt] *n.* ишарат; *v.* ишарат кыл
hip [hIp] *n.* сан, сан эт
hippodrome ['hIpqdroum] *n.* ипподром
hippopotamus ["hIpq'p0tqmaI] *n.* гиппопотам, бегемот
hire ['haIq] *v.* жалда; *n.* жалдоо
hired ['haIqd] *adj.* жалдама, жалданма
historian [hIs't0:rIqn] *n.* тарыхчы
historical [hIs't0:rIk(q)l] *adj.* тарыхый
history ['hIst(q)rI] *n.* тарых; ♦ **history of art, art history** тарых искусствосу
hit [hIt] *v.* ур, сок
hitch [hItS] *v.* кош, тирке; чек
hither ['hIDq] *adv.* бери, бул жакка
hitherto ['hIDqtu:] *adv.* ушу күнгө чейин, дагы эле, эмдигиче
hive [haIv] *n.* челек
hoar [h0:] *adj.* буурул; *n.* бубак, кыроо
hoax [houks] *n.* мистификация
hobble ['hPbl] *v.* сылты; *n.* тушоо
hobnail ['h0bneIl] *n.* өтүктүн мыгы
hobo ['houbou] *adj.* дабырт, дейди
hockey ['h0kI] *n.* хокей
hocus-pocus ['houkqs'poukqs] *n.* фокус
hoe [hou] *n.* кетмен; *v.* кетменде

hog [h0g] *n.* каман, доңуз

hoist [h0Ist] *n.* көтөргүч

hold [hould] *n.* 1. **(grasp, grip)** кармоо; **he caught hold of the rope** ал арканды кармады; **don't lose hold; don't let go your hold** катарыңар менен баскыла; **where did you get hold of that idea?** муну кайдан ойлоп чыга калдыңыз? 2. **(in boxing or wrestling)** кармаш; 3. **(support)** таканчык; *v.* 1. **(clasp, grip)** карма; **they sat holding hands** алар кармашкан боюнча отурушту. 2. карманып тыр; **(maintain, keep in a certain position): hold yourself straight!** түз карманыңыз!; **hold it! (don't move)** кыймылдаба!, кыймылдатпа!; **I won't hold you to your promise** мен сиздин сөзүңүзгө турушуңузду талап кылбайм; **hold the line**! трубканы койбоңуз!; 3. **(detain): he was held prisoner** аны камакка алышты; 4. бат, сык; **(contain): the hall holds a thousand** залга 1000 адам батат; 5. **(consider, believe)** сана, эсепте; **the court held that** … сот . . . -деп эсептеди; 6. ээле ♦ **hold dear** жогору баала; **he is held in great esteem** ал жогорку кадыр-баркка ээ; **he was held responsible** ага жооп беришке туура келди; **I don't hold it against him** мен аны күнөөлүү деп эсептебейм; **hold everything!** токтоңуз!; **how long has he held office?** ал качантан бери бул кызматта иштеп жатат; **he held his ground** ал чегинбеди; **(carry on, conduct, convene): they were holding a conversation** алар аңгемесин токтотушпады; **the meeting was held at noon** чогулуш түштө башталды; **hold tight!** катуу кармаңыз, бекем кармаңыз! **will the rope hold?** аркан туруштук бере алабы?; **I couldn't hold him back** мен аны кармап тура албадым; **I had to hold back a smile** мен күлкүмдү тыйып турдум; **hold your head down!** башыңарды көтөрбөгүлө!; **we will try to hold prices down** биз бааны көтөрбөшкө аракет кылабыз; **I could hardly hold myself in** мен зорго карманып турдум; **he held off going to the doctor** ал докторго барышты токтотуп, жылдырып койду; **hold on a minute, I'm ready** күтө туруңуз, заматта эле даяр болом; **I can't hold out any hope** мен сизди эч нерсеге үмүттөндүрө албайм; **he held out on me** ал менден бир нерсе жашырды; **we were held up on the way** биз жолдо кармалып калдык; **do you think the table will hold up under the weight?** үстөл мындай салмакты көтөрө алаарына ишенесизби?; **hold (on to)** кармап тур; **hold a massmeeting (about)** митинге чык; **hold out** токтолуп тур; **hold**

sway, exercise dominion (over) өкүмдүк, үстөмдүк кыл; **hold, hold on to** карма, жетеле

holder ['houldq] *n.* кармоочу, бир нерсенин ээси

hole [houl] *n.* тешик, оюк, жыртык

holiday ['h0lqdI] *n.* 1. майрам; 2. каникул 3. дем алыш күн

holiness ['houlInIs] *n.* олуялык

hollow ['h0lou] *n.* көңдөй; *v.* көңдөйлө

hollyhock ['hPlIhPk] *n.* гүлкайыр

holster ['houlstq] *n.* тапанчанын кабы

holy ['houlI] *adj.* ыйык; ♦ **the Holy Ghost, Spirit** Ыйык Дух; **the Holy Land** Ыйык жер; **holy places** ыйык жерлер; **holy war** ыйык согуш; **holy water** ыйык суу; **holy writ** ыйык жазуулар; **the holy of holies** ыйыктын-ыйыгы

home ['houm] *n.* үй; *adv./adj.* үйгө, үйдү көздөй; ♦ **home for invalids** майыптар үйү; **home-bred** колдо туума, үйдө туума

homeless ['hqVmlIs] *adj.* үйсүз, дейди

homesick ['houmsIk] *n.* үйдү сагынуу

homestead ['houmsted] *n.* короо-жай

honest ['0nIst] *adj.* чынчыл, ак ниеттүү

honesty ['0nIstI] *n.* чынчылдык; ак ниеттүүлүк

honey ['hAnI] *n.* асел[S], бал[N]

honeymoon ['hAnImu:n] *n.* ысыкчылык айы

honeysuckle ['hAnI"sAkl] *n.* шилби

honor ['0nq] *n.* абийир, ар-намыс, айбийирдүүлүк

honorable ['0nqrqbl] *adj.* урматтуу; абийирдүү

honorary ['0nrFrI] *n.* ардактуу

honored ['0nqd] *adj.* ардактуу, кадыр-барктуу

hood [hud] *n.* капюшон

hoof [hu:f] *n.* туяк; *adj.* туяктуу, туягы бар

hook ['huk] *n.* иймек, илгич, кайырмак; *v.* 1. ий, ил 2. кайырмак менен карма; ♦ **hook-nosed** кочкор тумшук

hooked ['hukt] *adj.* куш мурун, кочкор тумшук

hooligan ['hu:lIgqn] *adj./n.* ээн баш, зөөкүр, хулиган

hooliganism ['hu:lIgqnIz(q)m] *n.* зөөкүрдүүлүк

hoop I [hu:p] *n.* кырчоо

hoop II [hu:p] *n.* тутка, кулак, сап

hooter ['hu:tq] *n.* гудок

hope ['houp] *n.* үмүт, медер; *v.* үмүттөн, үмүт кыл, ишен, күт

hopeless ['houplIs] *adj.* 1. үмүтсүздүк, үмүтү жок; 2. амалсыз, айласыз

hopelessness ['hqVplIsnIs] *n.* амалсыздык, үмүтсүздүк

horizon [hq'raIzn] *n.* горизонт

horizontal ["h0rI'z0ntl] *n./adj.* горизонталь, горизонталдык

horn [h0:n] *n.* 1. **(of cattle)** мүйүз; **I took the bull by the horns** мен буканы мүйүздөн алдым. 2. валторна; 3. **(warning device)** ышкырык, гудок (эскертүү үчүн); 4. **the horn** тоонун тумшугу

horrible ['h0rqbl] *adj.* өтө коркунучтуу

horse ['h0:s] *n.* ат, жылкы; ♦ **horse equine** ат жалы; **horse breeder** жылкычы, жылкы өстүрүүчү адам; **horse breeding** жылкы өстүрүүчүлүк, асыл тукум жылкыларды өстүрүү; **horse doctor** жылкыны дарылоочу адам; **horse races** ат чабыш, ат жарыш; **horse stealing** жылкы уурдоочулук; **horse thief** жылкы ууру; **horse man, rider, jockey** чабандес

horsefly ['h0:sflaI] *n.* көгөн

horsefly man ['h0:sflaI mxn] *n.* чабандес, атчан

horseshoe ['h0:sSu:] *n.* така

horsewhip ['h0:swip] *n.* камчы

horsewoman ['h0:s"wumqn] *n.* атчы аял

horticultur(al)ist ["h0tI'kAltS(q)rIst] *n.* бакчы

horticulture ['h0:tI"kAltSq] *n.* бакчылык, бак өстүрүү

hospitable ['h0spItqbl] *adj.* меймандос, сыйкор

hospital ['h0spItl] *n.* оорукана, бейтапкана

hospitality ["h0spI'txlItI] *n.* меймандостук, сыйкордук

hostel ['h0st(q)l] *n.* жатакана

hostess ['houstIs] *n.* үйдүн ээси

hostile ['h0staIl] *adj.* кастык, душмандык, жоолук; *n.* душман, кас, жоо

hostility [h0s'tIlItI] *n.* кастык, душмандык, душманчылык

hot ['h0t] *adj.* 1. ысык; **I am hot** мен ысып жатам; **a hot day** ысык күн; **in the hot seat** ийненин учуна отургандай; 2. **(spicy)** курч, күчтүү. 3. **(ardent) hot on the scent, trail** ысык из менен; 4. **(angry)** ачуулуу. 5. **(excited)** тынчсызданган; 6. **(fresh)** жаңы; **hot money** "жаңы акча"; **hot news** жаңы кабар; 7. **(emergency): hot line** түз

телефондук байланыш; **hot, sultry, torrid, burning** ысык, какшыма; **hot, torrid, tropical** ысык; *adv.* **(uses) I gave it him hot and strong** мен аны ойдогудай жемеледим; *v.* **(heat up)** ысыт, жылыт, кызыт; ♦ **the game heated up** оюн кызый баштады; **hot-tempered** ачуусу чукул, ачуулуу; **hot water bottle** грелка ысыткыч

hotbed ['h0tbed] *n.* парник

hotel [ho(u)'tel] *n.* мейманкана, коноккана

hound [haund] *n.* тайган, аңчы ит

hour ['auq] *n.* 1. саат, убакыт; **it will take me an hour** мага бир саат керек; **he works an 8 hour day** анын иш күнү 8 саат, ал 8 саат иштейт; **hour after hour** саат сайын. 2. **(of clock-time) every hour on the hour** ар бир сааттын башында; **every hour on the half-hour** ар бир сааттын ортосунда; 3. **(time of day or night): we are open at all hours** 24 саат бою, күнү-түнү иштейт; **at an early hour** эрте, өтө эрте; **they keep late hours** алар кеч жатып, кеч турат; **regardless of the hour** каалаган саатта, убакта. 4. **(specific period of time): ♦ our working hours are long** биздин жумуш убактыбыз узак; **he worked through his lunch hour** ал түшкү тамак убактысында да иштеди; **in office hours** иштөө убактысы; **out of hours** танапис; **after hours** иш убактысынан кийин; **hour-glass** кум саат

hourly ['auqlI] *adv.* саат сайын

house [haus] *n.* 1. **(habitation)** үй, имарат; **turn someone out of house and home** бирөөнү үйдөн кубалап чык; **public house** паб, мейманкана; **boarding school** интернат**;** 2. **(audience)** зал, аудитория; **they played to a full house** аларга көрүүчүлөр көп келишти; 3. **(dynasty)** династия. 4. **(business concern)** мекеме, фирма; ♦ **house management (committee)** үй башкармасы; **house dog** короочу ит; **household, house register, register of tenants** үй китеби; **house owner, land lord** үй ээси, жер ээси; **house painter, decorator** үй жасалгалоочу

housekeeper ['haus"ki:pq] *n.* экономка

housemaid ['hausmeId] *n.* үй кызматчысы

housewife ['hauswaIf] *n.* үй кожейке

housing ['hauzIN] *n.* турак жай, турак үй курулушу; ♦ **housing department** турак үйлөр бөлүмү

hovel ['h0v(q)l] *n.* алачык, күркө

how [hau] *adv.* кандай, канаке, кантип, кандайча

however [hau'evq] *adv.* ошондой болсо да, бирок
howitzer ['hauItsq] *n.* замбирек
howl ['haul] *v.* бакыр, ул; *n.* бакыруу, улуу
huckleberry ['hAklberI] *n.* кара бүлдүркөн
huckster ['hAkstq] *n.* соодагер
huddle ['hAdl] *v.* корголо, ыкта
hue [hju:] *n.* түс
huffy ['hAfI] *adj.* таарынчаак
hug [hAg] *n.* кучак; *v.* кучакта
huge ['hju:dZ] *adj.* ири, эң чоң, эң көп, эбегейсиз зор
hum [hAm] *v.* зуулда, ызылда
human I ['hju:mqn] *n.* киши, адам, адам тукуму
human II ['hju:mqn] *adj.* адамдык
humane [hju:'meIn] *adj.* гумандуу, адамгерчиликтүү
humanism ['hju:mqnIz(q)m] *n.* гуманизм
humanist ['hju:mqnIst] *n.* гуманист
humanity [hju:'mxnItI] *n.* гумандуулук, адамзат
humble ['hAmbl] *adj.* жоош, момун
humid ['hju:mId] *adj.* нымдуу
humidity [hju:'mIdItI] *n.* нымдуулук, нымсактык
humiliate [hju:'mIlIeIt] *v.* кемсинт, кордо
humiliation [hju:"mIlI'eIS(q)n] *n.* кемсинтүү, кордоо
hummock ['hAmqk] *n.* саздуу жердеги өңгүл-дөңгүл
humorist ['hju:mqrIst] *n.* куудул, күлдүргүч
humorous ['hju:mqrqs] *adj.* юмордуу, күлкүлүү
humor ['hju:mq] *n.* юмор, көңүл, шыктануу
hump ['hAmp] *n.* бүкүр, өркөч
humpbacked ['hAntSbxkt] *adj.* бүкүр
hunchback ['hAntSbxk] *n.* бүкүр эркек
hundred ['hAndrqd] *num.* жүз
hundredfold ['hAndrqdfould] *n.* жүз эсе
Hungarian [hAn'gFqrIqn] *adj.* Венгирлик
Hungary ['hANgqrI] *geog.* Венгрия
hunger ['hANgq] *n.* 1. ачкалык, ачкачылык 2. ачарчылык; *v.* ач бол, ачка бол
hungry ['hANgrI] *adj.* ач, ачка

hunt ['hAnt] *v.* уула
hunter ['hAntq] *n.* мерген, аңчы, уучу
hunting ['hAntIN] *n.* аң, уу, уучулук, уулоо, мергенчилик
huntsman ['hAntsmqn] *n.* аңчы, уучу
hurl [hq:l] *v.* ташта, ыргыт
hurricane ['hArIkqn] *n.* катуу шамал, аркыраган шамал
hurriedly ['hArIdlI] *adv.* шашып-бушуп, шашкалактап
hurry ['hArI] *v.* шаш, шаштыр
hurt [hq:t] *v.* ооруу, оорут; *n.* ооруу
husband ['hAzbqnd] *n.* эр, күйөө
husk [hAsk] *n.* кабык, кебек, тыпын; *v.* акта
husked rice [hAsktraIs] *n.* күрүч
hut [hAt] *n.* кепе, барак
hybrid ['haIbrId] *n.* гибрид, аргын
hydraulics [haI'dr0:lIks] *n.* гидравлика
hydro ['haIdrq] *n.* гидро
hydrocarbon ['haIdro(u)'kQ:bqn] *n.* углеводород
hydrogen ['haIdrIdZ(q)n] *n.* суутек
hydrophobia ["haIdrq'foubjq] *n.* кутурма ооруу, кутурма
hyena [haI'i:nq] *n.* гиена
hygiene ['haIdZi:n] *n.* гигиена
hymn [hIm] *n.* гимн
hyperbole [haI'pq:bqlI] *n.* гипербола
hyperbolical ["haIpq'b0lIk(q)l] *adj.* гиперболалык
hyphen ['haIf(q)n] *n.* сызыкча, тире
hypnosis [hIp'nousIs] *n.* гипноз
hypnotic [hIp'n0tIk] *adj.* гипноздук
hypnotize ['hIpnqtaIz] *v.* гипноздо
hypocrisy [hI'p0krqsI] *n.* эки жүздүүлүк
hypocrite ['hIp0krIt] *adj.* эки жүздүү, анткор
hypocritical ["hIpq'krItIk(q)l] *adj.* куйту, анткор
hypothesis [haI'p0TIsIs] *n.* гипотеза, илимий божомол *adj.* жорума
hypothetical ["haIpo(u)'TetIk(q)l] *adj.* гипотезалык, божомолдуу
hysteria [hIs'tIqrIq] *n.* истерия

hysterical [hIs'terIk(q)l] *adj.* истериялык, истериялуу; ♦ **hysterical man** истерик эркек; **hysterical woman** истерик аял

hysterics [hIs'terIks] *n.* истерика

I

I ['aI] ***pro.*** мен; ♦ **it is me** бул мен; **he and I were there** ал жана мен аякта болдук; **me too** мен дагы; **he is older than I** ал мага караганда улуу.

ice ['aIs] *n.* муз; ♦ **black ice** тайгалак; **he broke the ice** ал музду сындырды; **he is skating on thin ice** ал от менен ойноп жатат; **the proposal was kept on ice** долбоор токтоп калды; *v.* 1. муздат. 2. **(cover with ice)** муз менен бастыр

iceberg ['aIsbq:g] *n.* айсберг

ice cream ["aIs'kri:m] *n.* балмуздак, балкаймак

Iceland ['aIslqnd] *geog.* Исландия

Icelander ['aIslqndq] *n.* Исландиялык

icelandic [aIs'lxndIk] *adj.* исландия

icon ['aIk0n] *n.* икона

idea [aI'dIq] *n.* идея, ой, түшүнүк

ideal [aI'dIql] *n./adj.* идеал, үлгүлүү

idealism [aI'dIqlIz(q)m] *n.* идеализм

idealist [aI'dIqlIst] *n.* идеалист

idealistic [aI'dIqlIstik] *adj.* идеалдуу

idealize [aI'dIqlaIz] *v.* идеализацияла

identical [aI'dentIk(q)l] *adj.* окшош, бирдей

identification [aI"dentIfI'keIS(q)n] *n.* идентификация

identify [aI'dentIfaI] *v.* идентификацияла; тааны

ideological ["aIdIq'l0dZIk(q)l] *adj.* идеялык, идеологиялык

ideologist ["aIdI'0lqdZIst] *n.* идеолог

ideology ["aIdI'0lqdZI] *n.* идеология

idiocy ['IdIqm] *n.* келесоолук, акмакчылык

idiom ["IdIqm] *n.* идиома

idiomatic ["IdIq'mxtIk] *adj.* идиомалык

idiot ['IdIqt] *n.* акмак, келесоо

idiotic ["IdI'0tIk] *adj.* келесоолук, акмактык

idle ['aIdl] *v.* бекер/бош жүр

idler ['aIdlq] *n.* бекерчи, жалкоо

idol ['aIdl] *n.* моло таш

idolize ['aIdqlaIz] *v.* кудай деп бил

if [If] *n.* **I want no ifs and buts** мен эч кандай жок шылтоолорду уккум келбейт; ♦ *conj.* 1. **(condition or supposition)** эгер, эгерде; **if he is reading** эгер ал окуса; **if he were reading** эгерде ал окуганда; **if he comes** эгер ал келсе; **if I were you …** сенин ордунда болгондо …; **if so** мындай, ошондой болсо; **if only they arrive in time!** эгер, алар убагында келгенде …; **if only I had known!** эгерде мен билгенимде!; **he talks as if he were the boss** ал чоң болгондой сүйлөйт; **as if by chance** кокусунан эле болгондой; **as if you didn't know!** билбей калгандай!; **even if** эгерде, андай болсо. 2. **(though)** – са да, менен да; **if they are poor, they are nevertheless happy** алар кедей болсо да, бактылуу турушат, кедей, ошондой болсо да, бактылуу; 3. **(whether): do you know if he is at home?** сиз анын үйдө экенин билбейсизби?, анын үйүндө экенин биле албадыңызбы; **if, as soon as** так ошол заматта, так ошол убакта

ignite [Ig'naIt] *v.* тутандыр

ignoble [Ig'noubl] *adj.* эки жүздүү, митаам, кара ниет

ignoramus ["Ignq'reImqs] *n.* маданиятсыз, билимсиз, түркөйү, наадан

ignorance ['Ign(q)r(q)ns] *n.* билбегендик, билимсиздик, маданиятсыздык

ignorance ['Ignqrqns] *n.* караңгылык

ignorant (of) ['Ign(q)r(q)nt] *adj.* кабардар эмес; билбеген, билбес; маданиятсыз, билимсиз

ignorant ['Ignqrqnt] *adj.* караңгы

ignore [Ig'n0:] *v.* тоотпо, тоготпо, этибар кылба

ill [Il] *n.* 1. **(evil, harm)** жамандык, кастык; **I meant him no ill** мен ага жамандык каалаган жокмун. 2. **(misfortunes)** кырсык, бактысыздык, балээ; 3. **(unwell)** оору, кесел; **he looks ill** ал оорулуудай көрүнөт; **I feel ill** мен ооруп жатам; мен өзүмдү жаман сезип жатам; *adj.* 1. кеселдүү, сыркоолуу, ооруу 2. **(bad)** жаман, начар -сыз; ♦ **ill fortune** бактысыздык, шор; **ill health** оорукчандык, кеселдик; **ill breeding, bad manners** тарбиясыз дык, адепсиздик, ыймансыздык; **ill-bred** тарбиясыз, адепсиз, тартипсиз; **ill-disposed**

(towards), unwilling (to) жактырбаган; **ill-fated, ill-starred** бактысыз, кара жолтой; **ill-informed** көп тааныш эмес; **ill-intentioned** жаман ниетүү, арам ойлуу; **ill-luck** бактысыздык, жолу болбогондук; **ill-wisher** кара санатай; **ill-bred** тарбиясыз, тарбиясы жок

illegal [I'li:g(q)l] *adj.* законсуз, мыйзамсыз, законго каршы, легалсыз

illegality ["Ili:'gxlItI] *n.* легалсыздык, мыйзамсыздык, законго каршылык

illegible [I'ledZqbl] *adj.* даана эмес, ачык эмес

illicit [I'lIsIt] *adj.* уруксат кылынбаган

illiteracy [I'lIt(q)rqsI] *n.* сабатсыздык

illiterate [I'lIt(q)rIt] *n.* сабатсыздык, сабатсыз

illness ['IlnIs] *n.* оору, дарт, кесел, сыркоо

illogical [I'l0dZIk(q)l] *adj.* логикасыз, логикасы жок

illuminate [I'lju:mIneIt] *v.* жарык кыл

illumination [I"lju:mI'neIS(q)n] *n.* жарык кылуу

illusion [I'lu:Z(q)n] *n.* иллюзия

illustration ["Ilqs'treIS(q)n] *n.* 1. иллюстрация 2. сүрөттөө

illustrative ['IlqstreItIv] *adj.* иллюстрациялуу

image ['ImIdZ] *n.* элес; *v.* элестетип көрсөт

imaginary ['ImIdZ(q)rI] *adj.* элестетилген

imagination [I"mxdZI'neIS(q)n] *n.* элестетүү

imagine [I'mxdZIn] *v.* элестет, көз алдыңа келтир

imitate ['ImIteIt] *v.* туура

imitation ["ImI'teIS(q)n] *n.* тууроо

imitative ['ImItqtIv] *n.* демилгелүүлүк

imitator ['ImIteItq] *n.* демилгечи

immaterial ["Imq'tIqrIql] *adj.* заттык эмес

immeasurable [I'meZ(q)rqb(q)l] *adj.* өлчөөсүз, сансыз, ченемсиз, өлчөнгүс, ченелгис

immediate [I'mi:djqt] *adj.* түздөн-түз, кезектүү, тике, тупадан-туура

immediately [I'mi:djqtlI] *adv.* токтоосу, заматта, дароо

immemorial ["ImI'm0:rIql] *adj.* байыркы замандан, эзелтен

immense [I'mens] *adj.* зор, эбегейсиз чоң, чексиз, ченеми жок, учу-кыйыры жок

immerse [I'mE:s] *v.* матыр
immigrant ['ImIgr(q)nt] *n.* иммигрант
immigrate ['ImIgreIt] *v.* иммиграция кыл
immigration ["ImI'greIS(q)n] *n.* иммиграция
immobile [I'mqVbaIl] *adj.* кыймылсыз
immobility ["Imou'bIlItI] *n.* кыймылдабастык
immoderate [I'm0d(q)rIt] *adj.* чексиз, чектен тыш
immodest [I'm0dIst] *adj.* абийирсиз, ыйбаасыз
immodesty [I'm0dIsti] *n.* абийирсиздик, ыйбаасыздык
immoral [I'm0r(q)l] *adj.* моралсыз, бузук
immorality ["Imq'rxlItI] *n.* моралсыздык, бузуктук
immortal [I'm0:tl] *adj.* өлбөс
immortality ["Im0:'txlItI] *n.* өлбөстүк
immunity [I'mju:nItI] *n.* иммунитет
immutable [I'mju:tqbl] *adj.* бузулгус
impact ['Impxkt] *n.* таасир
impale ['Impeil] *v.* жаруу, тешүү
impartial [Im'pQ:S(q)l] *adj.* калыс, эч кимге жан тартпаган
impartiality [Im"pQ:SI'xlItI] *n.* калыстык, адилеттик
impassable [Im'pQ:sqbl] *adj.* өтө алгыс, өткүс
impasse [xm'pQ:s] *n.* туюк
impassioned [Im'pxS(q)nd] *adj.* кумардуу, өтө берилген
impassive [Im'pxsIv] *adj.* кумарсыз
impatience [Im'peIS(q)ns] *n.* сабырсыздык
impatient [Im'peIS(q)nt] *v.* чыдаба; *adj.* чыдамсыз, сабырсыз
impeach [Im'pi:tS] *v.* айыпта, күнөөлө
impeachment [Im'pi:tSmqnt] *n.* импичмент
impecunious [ImpI'kju:njqs] *adj.* акчасыз, пулсуз
impede [Im'pi:d] *v.* жолто кыл/бол, тоскоол кыл/бол
impenetrability [Im"penItrq'bIlItI] *n.* өткөрбөстүк
impenetrable [Im'penItrqbl] *adj.* өткөргүс, өткөрбөс
imperative [Im'perqtIv] *n.* императив, буйрук ыңгай; *adj.* императивдүү
imperceptible ["Impq'septqbl] *adj.* билинбеген
imperfect [Im'pq:fIkt] *n.* имперфект
imperial [Im'pIqrIql] *adj.* Империялык

imperialism [Im'pIqrIqlIzm] *n.* империализм

imperialist [Im'pIqrIqlIst] *n.* империалист

imperialist(ic) [Im"pIqrIq'lIstIk] *adj.* империалисттик

imperious [Im'pIqrIqs] *adj.* өкүмчүл, буйрукчул

imperishable [Im'perISqbl] *adj.* чирибес, бузулбас

impertinent [Im'pq:tInqnt] *adj.* орой, осол

imperturbable ["Impq:'tq:bqbl] *adj.* камырабас, кебелбес

impetuosity [Im"petju'0sItI] *n.* шардык, ылдамдык

impish ['ImpIS] *adj.* тентек[N], шок[S]

implacable [Im'plxkqbl] *adj.* ээ-жаа бербеген

implement ['ImplImqnt] *v.* ишке ашыр; *n.* курал, жабдык, аспап

implore [Im'pl0:] *v.* суран, тилен

imply [Im'plaI] *v.* четин чыгар, кылтыйт

impolite ["Impq'laIt] *adj.* одоно

imponderable [Im'p0nd(q)rqbl] *adj.* салмаксыз, оордугу жок

import ['Imp0:t] *n.* импорт; **[Im'p0:t]** *v.* импортто, импорт кыл/жаса

important [Im'p0:t(q)nt] *adj.* маанилүү, маңыздуу

importation ["Imp0:'teIS(q)n] *n.* четтен келтирүү

importunate [Im'p0:tjunIt] *adj.* жадаткыч, тажаткыч, жадатма, тажатма

importunity ["Imp0:'tju:nItI] *n.* жадаткычтык

impose [InI'pqVz] *v.* таңуула

imposing [Im'pouzIN] *adj.* таңуулоо

impossibility [Im"p0sq'bIlItI] *n.* мүмкүн эместик

impossible [Im'p0sqbl] *adj.* мүмкүн эмес

impotence ['Impqt(q)ns] *n.* импотенция

impotent ['Impqt(q)nt] *adj.* импотент

impoverish [Im'p0v(q)rIS] *v.* жүдөт, аздыр

impoverishment [Im'pPv(q)rISmqnt] *n.* жакырдануу

impracticable [Im'prxktIkqbl] *adj.* ишке ашырылбас; иш жүзүнө ашпас, иш жүзүнө ашкыс

imprecation ["ImprI'keIS(q)n] *n.* каргыш, наалат

impregnate ['ImpregneIt] *v.* уруктант, уруктандыр

impress [Im'pres] *v.* таң калтыр

impression [Im'preS(q)n] *n.* таасир

impressionable [Im'preSnqbl] *adj.* бат таасирленүүчү

imprint [Im'prInt] *v.* 1. басып чыгар; 2. эсте тутуп кал, эсте сактап кал

improbable [Im'pr0bqbl] *adj.* чындыка окшобогон

improper [Im'prPpq] *adj.* жарамсыз, орунсуз, ылайыксыз

improve [Im'pru:v] *v.* жакшырт; түзөл, оңол

improvement [Im'pru:vmqnt] *n.* жакшыртуу, оңолуу, өсүү, өркүндөө

improvidence [Im'pr0vId(q)ns] *n.* келечегине карабагандык

improvident [Im'pru:d(q)nt] *adj.* келечегин карабаган

imprudence ['Impjud(q)ns] *n.* абайлабагандык

imprudent ['Imprud(q)nt] *adj.* этиятсыз

impudence ['Impjud(q)ns] *n.* бетсиздик, уятсыздык, бетпактык

impudent ['Impjud(q)nt] *adj.* бетсиз, уятсыз, бетпак

impulse ['ImpAls] *n.* импульс, түрткү

impulsive [Im'pAlsIv] *adj.* импульстуу

impunity [Im'pju:nItI] *n.* жазасыздык, жазаланбагандык

in [In] *n.* **he knows all the ins and outs** ал иштин көзүн, баарын билет; *adj.* **(fashionable)** белгилүү, модалуу; **he knows all the 'in' people** ал бардык «керектүү» адамдарды билет; *adv.* 1. **(at home)** үйдө; **tell them I'm not in** айтып койгула, мен үйдө жокмун; **the boss is not in yet** начальник али келген жок; **he has been in and out all day** ал күнү боюу тынбады. 2. **(inside)** ичинде, ичте; 3. **are you in on his plans?** анын планын билесизби?; *prep.* **(position)** -да, та; **(inhabited places) in Moscow** Москвада; **he is the best worker in the village** ал айылдагы эң иштермен адам; **(countries and territories): in France** Францияда; **(mountainous regions within Russia): in the Caucasus** Кавказда; **(mountainous regions elsewhere): in the Alps** альп тоолорунда; **(open spaces and flat areas): in the street** көчөдө; **in the country** айылда; **in the garden** бакта; **in the field** талаада; **(buildings): in the theater** театрда; **(places of learning): in school** мектепте; **in the university** университетте; **(places of work): in the factory** заводдо; **(activities): in the lesson** сабакта; **in the war** согушта; **(groups): in the crowd** тыгында; **(points of compass): in the (Far) East** Ыраакы Чыгышта; **(vehicles): they were travelling in his car** алар машина менен саякатташты; **(parts of body): hold this**

in your hand муну колуңузга кармаңыз; **she had a child in her arms** анын колунда баласы бар; **(natural phenomena): in the sun** күндө; **in the fresh air** таза абада; **in darkness** караңгыда; **in the rain** жаанда; **in the sky** асманда; **(books): in the Bible** Библияда; **(authors): in Shakespeare** Шекспирде; **(close to): she was sitting in the window** ал терезенин жанында отуруп-тур, ал терезеде отуруптур. **(motion)** –га, ка; **they arrived in the city** алар шаарга келишти; **look in the mirror** күзгүгө караңыз; **he threw the letter in the fire** ал катты отко таштады; **he whispered in my ear** ал кулагыма шыбырады. **(time)** -да; та; **in the 20th century** 20-кылымда; **in 1975** 1975-жылы; **in May** Майда; **in the future** келечекте; **in childhood** бала чакта; **in that period** ошол доордо; **in the sixties** 60-жылдарда; **in these days** ушул күндөрдө; **in the days of my youth** жаш кезимде; **in our day** биздин күндөрдө; **in my lifetime** менин жашоомдо, өмүрүмдө; **in peacetime** тынчтык убагында; **3 times in one day** күнүнө 3 жолу; **in the first minute of the game** оюндун биринчи убактысында; **(seasons): in spring** жазында; **(times of day): in the morning** эртең менен; **in the afternoon** түштөн кийин; **I shall finish this book in 3 days' time** бул китепти 3 күндө окуп бүтөм; **I haven't been there in the last 3 years** ал жерде акыркы 3 жылда болбодум; **I shall write the story in (the space of) 3 weeks** бул аңгемени 3 жумада жазам; **he wrote twice in one week** ал жумасына 3 жолу жазчу эле; **he completed it in 6 weeks** ал 6 жумада бүттү. **(condition, situation): in his absence** анын жогунда, ал жокто; **in his presence** анын барында, ал барда; **in these circumstances** бул шарттарда; **cry out in fear** коркконуңан кыйкырып жибер; **in place** ордунда; **in power** бийликте; **(dress): she was in white** ал аппак кийимчен эле; **(form; mode; arrangement; quantity): in pairs** жубу менен, эки-экиден; **they died in thousands** алар миңдеп өлгөн; **in writing** жазуу түрүндө; **in a row** катары менен; **in a circle** айланта, тегерете; **in short** кыскача, бир нече сөз менен; **(manner): in a whisper** шыбыш менен; **in a loud voice** катуу үн менен; **in detail** майда-чүйдөсүнө чейин; **in full** толук, толугу менен; **in part** бөлүп-бөлүп; **in secret** жашыруун; **in turn** кезеги менен; –ча; **(language): in Russian** орусча; **in several languages** бир нече тилде. **(material): a statue in marble** мрамордон айкел; **(contained in; inherent in): there are 7 days in a week** бир жумада 7 күн бар; **there's no sense in complaining** даттануудан пайда жок; **only 1 in every 10 survived** он

кишиден бирөө жашап калыптыр; **they differ in size but not in color** алар түсүнөн эмес, көлөмүнөн айырмаланат; **he was senior in rank** ал кызматы боюнча улуураак; **a lecture in anatomy** анатомиядан лекция; **an expert in economics** экономикадан адис; **strong in mathematics** математикадан кыйын; **weak in French** Француз тилинен начар; **blind in one eye** бир көзү көр; **poor in quality** начар сапатта; **he is young in appearance** ал сыртынан, көрүнүшүнөн жаш; **in my opinion** менин оюмча, менимче; **in a hurry** шашып, энтигип; **in a moment, instantly** көз ачып жумганча, көз ирмемде; **in a state of neglect** короосуз, ээн; **in abundance** моокуму канганча; **in addition** кошумча; **in addition, moreover** анын үстүнө, ал тургай, ал турмак; **in all, all told** бардыгы; **in all, altogether** бардыгы; **in an instant in a flash** көз ачып жумганча; **in defiance (of), counter (to)** каршыгып, эрегишип, атаандашып; **in every way possible** ар түрдүү жол менен; **in front, ahead** алды жактан, илгери жактан; **in future, henceforward** мындан ары, эми, мындан кийин; **in general, on the whole** жалпысынан, жалпы жөнүнөн; **in good time, well in advance** күн мурун, мурдатан**; in immense quantity** аябаган көп, эң эле көп; **in secret, privately** жашыруун, жең ичинен; **in spite of, despite, notwithstanding** карабастан; **in summer** жайында, жайкысын; **in the daytime, by day** күндүз, күндүзү; **in the end, finally, after all** аягында, акырында, соңунда; **in the evening** кечинде, кечкурун, кечиндеси; **in winter** кышында, кышкысын, кышындасы; **in-, un-, -less** *prefixes* жок, кем, -сыз

inability ["Inq'bIlItI] *n.* ыгын билбөө

inaccessibility ["Inxk'sesqbiliti] *adj.* бара алгыстык

inaccessible ["Inxk'sesqbl] *adj.* бара алгыс, кол жеткис

inaccuracy [In'xkjurqsI] *n.* так эместик

inaccurate [In'xkjurIt] *adj.* так эмес

inaction [In'xkS(q)n] *n.* аракетсиз

inactive [In'xktIv] *adj.* демилгесиз, кашаң, аракетсиздик

inadequate [In'xdIkwIt] *adj.* далилсиз

inadmissible ["Inqd'mIsqbl] *adj.* орой, одоно

inalienable [In'eIljqnqbl] *adj.* тартып алынбас

inanimate [In'xnImIt] *adj.* жансыз

inapplicable [In'xplIkqbl] *adj.* колдонулбас

inappropriate ["Inq'prqVprIIt] *adj.* жарамсыз, орунсуз, ылайыксыз

inarticulate ["InQ:'tIkjulIt] *adj.* балдыр-салдыр, ачык эмес

inattention ["Inq'tenS(q)n] *n.* ыкылассыздык

inattentive ["Inq'tentIv] *adj.* ыкылас койбогон, көңүл койбогон

inaudibility [In'0:dqbiliti] *n.* начар угулуу

inaudible [In'0:dqbl] *adj.* угулбаган

inborn ["In'b0:n] *adj.* тубаса

incandescent ["Inkxn'desnt] *adj.* кызытылган

incapable [In'keIpqbl] *adj.* жөндөмсүз

incapacity ["Inkq'pxsItI] *n.* жөндөмсүздүк

incarnate [In'kQ:nIt] *adj.* өтө, ашкан, барып турган

incendiary [In'sendjqrI] *adj.* тутандыруучу, жандыра турган, күйгүзө турган, өрттөй турган

incense [In'sens] *v.* каарыңы келтир

incessant [In'sesnt] *adj.* тынбаган, токтолбогон, тынымсыз, токтоосуз

incest ['Insest] *n.* кан аралашуу

inch [IntS] *n.* дюйм

incident ['InsId(q)nt] *n.* инцидент, окуя, кокустук, учур

incite [In'saIt] *v.* 1. кайраштыр, көкүт; 2. козго, козут

inclement [In'klemqnt] *adj.* каардуу, катуу

inclination ["InklI'neIS(q)n] *n.* ийкем, кынтык

inclination ["InklI'neIS(q)n] *n.* ийүү, эңкейүү

incline [In'klaIn] *v.* эңкей, эңкейт, жүгүн

inclined [In'klaInd] *adj.* ийкемдүү, оордук

include [In'klu:d] *v.* кош, киргиз, эсепке киргиз

inclusion [In'klu:Z(q)n] *n.* кошуу, киргизүү

inclusive [In'klu:sIv] *adv.* кошо эсептегенде, кошкондо

incognito [In'k0gnItou] *n./adv.* жашырын ат менен

incoherent ["Inko(u)'hIqr(q)nt] *adj.* байланышсыз

income ['Inkqm] *n.* пайда, киреше

incoming ['In"kAmIN] *n.* киреше; *adj.* келүүчү, кирүүчү

incommensurable ["Inkq'menS(q)rqbl] *adj.* ченелбес

incomparable [In'k0mp(q)rqbl] *adj.* салыштыргыс, теңсиз

incompatible ["Inkqm'pxtqbl] *adj.* сыйышпас, батышпас

incompetence [In'k0mpIt(q)ns] *n.* жөндөмсүздүк

incomplete ["Inkqm'pli:t] *adj.* бүтпөгөн, аяктабаган, толук эмес

incomprehensible [In"k0mprI'hensqbl] *adj.* түшүнүксүз, акыл жеткис

incomprehension [In"k0mprI'henS(q)n] *n.* түшүнбөө, аңдабоо

inconclusive ["Inkqn'klu:sIv] *adj.* ишенерлик эмес

incongruity ["Ink0N'gru:ItI] *n.* туура келбегендик, ылайык келбегендик

incongruous [In'k0Ngruqs] *adj.* ыксыз, акылга сыйбас

inconsistent ["Inkqn'sIst(q)nt] *adj.* оомалуу-төкмөлүү

inconsolable ["Inkqn'soulqbl] *adj.* кайгысы арылбаган, сооронбогон, басылбаган

inconstant [In'k0nst(q)nt] *adj.* өзгөрмө, туруктуу эмес

inconvenient ["Inkqn'vi:nIqnt] *adj.* ыңгайсыз

incorporation [In"k0:pq'reIS(q)n] *n.* биригүү, бириктирүү, биригишүү

incorporeal ["Ink0:'p0:rIql] *adj.* денесиз

incorrect ["Inkq'rekt] *adj.* натуура, туура эмес, ката

incorrigible [In'k0rIdZqbl] *adj.* түзөтүлгүс, түзөлгүс

incorruptibility ['Inkq"rAptq'bIlItI] *n.* сатылбастык

incorruptible ["Inkq'rAptqbl] *adj.* сатылбас

increase [In'kri:s] *n.* арттыруу, көбөйтүү; *v.* арттыр, көбөйт; көбөй

incredible [In'kredqbl] *adj.* чынга окшобогон, ишенүүгө болбогон, ишенбей турган

incredibly [In'kredqbli] *n.* чындыкка окшобогондук

incubator ['InkjubeItq] *n.* инкубатор

inculcate ['InkAlkeIt] *v.* жайылт, сиңдир, адат кыл

inculpate ['InkAlpeIt] *v.* айыбын ач, бетин ач

incurable [In'kjuqrqbl] *adj.* айыккыс, сакайгыс

indecency [In'di:sensi] *n.* адепсиздик, уяттык

indecent[In'di:snt] *adj.* эрөөн, жарабаган, ылайыксыз

indecision ["IndI'sIZ(q)n] *n.* чечкиндүү эместик, боштук, бошоңдук

indecisive ["IndI'saIsIv] *adj.* чечкиндүү эмес

indeclinable ["IndI'klaInqbl] *adj.* жөндөлбөс

indeed [In'di:d] *adv.* ырас, чындыгында

indefatigable ["IndI'fxtIgqbl] *adj.* чарчабас, чаалыкпас, арыбас

indefinite [In'defInIt] *adj.* белгисиз, белгилүү эмес

indelible [In'delIbl] *adj.* өчкүс, жуулгус

indelicate [In'delIkIt] *adj.* сылык эмес, адепсиз, одоно

indention ["Inden'S(q)n] *n.* абзац

independence ["IndI'pendqns] *n.* көз карандысыз

independent ["IndI'pendqnt] *adj.* азат, эркин, өз алдынча, бош; ♦ **an independent clause** (грамматика) баш мүчөлөр; **an independent state** көз карандысыз мамлекет; **an independent income** таза пайда, киреше; **we are travelling independently (separately)** биз өз алдыбызча сейилдейбиз.

indestructible ["IndIs'trAktqbl] *adj.* кыйрагыс, бекем

index ['Indeks] *n.* 1. индекс; 2. көрсөткүч ♦ **index finger** сөөмөй

India ['IndIq] *n. geog.* Индия

Indian ['Indjqn] *n.* Индиялык; *adj.* Индеец

India rubber ['Indjq'rAbq] *n.* өчүргүч, резинка

indicate ['IndIkeIt] *v.* билдир; көрсөт

indicated ['IndIkeItId] *v.* көрсөтүл

indication ["IndI'keIS(q)n] *n.* шилтеме

indicative mood [In'dIkqtIv mHd] *n.* жай ыңгай

indicator ['IndIkeItq] *n.* көрсөткүч, индикатор

indifference [In'dIfr(q)ns] *n.* кайдыгерлик, кош көңүлдүк

indifferent [In'dIfr(q)nt] *adj.* кайдыгер, көңүл кош; кош көңүл

indigent ['IndIdZqnt] *adj.* кедей, колунда жок

indigestion ["IndI'dZestS(q)n] *n.* күптү болуу

indignant [In'dIgnqnt] *adj.* кыжыры кайнаган

indignation ["IndIg'neIS(q)n] *n.* кыжыры кайноо, ачуусу келүү

indignity [In'dIgnItI] *n.* кемсинтүү, кордоо

indirect ["IndI'rekt] *adj.* кыйыр, кайчылаш

indispensable["IndIs'pensqbl] *adj.* керектүү

indisposition ["IndIspq'zIS(q)n] *n.* кыңкыстоо, ооруп жүрүү

indisputable ["IndIs'pju:tqbl] *adj.* талашсыз, чырсыз

indissoluble ["IndI'sOljubl] *adj.* айрылгыс, ажыралгыс, бузулбас, бузулбай турган

indistinct ["IndIs'tINkt] *adj.* ачык эмес, так эмес

indistinguishable ["IndI'stINgwISqb(q)l] *adj.* тааныгыс, айрый алгыс, айрылгыс

individual ["IndI'vIdjuql] *n.* индивид, личность, жеке адам; *adj.* жеке, өзүнчө, жекеме-жеке

indivisibility ["IndI"vIdju'xlItI] *n.* бөлүнбөстүк

indivisible ["IndI'vIzqbl] *adj.* бөлүнбөс, бөлүнбөй турган

indomitable [In'dOmItqbl] *adj.* колго үйрөнгүс, колго үйрөнбөй турган

Indonesia ["Indq(V)'ni:Zq, zIq] *n. geog.* Индонезия

Indonesian ["Indo(u)'ni:Zjqn] *adj.* Индонезиялык

induction [In'dAkS(q)n] *n.* индукция

industrial [In'dAstrIql] *adj.* өндүрүштүк, өнөр жайлык

industrialization [In"dAstrIqlaI'zeIS(q)n] *n.* индустриализация

industrious [In'dAstrIqs] *adj.* эмгекчил

industry ['IndqstrI] *n.* индустрия, өнөр жай, өндүрүш

inebriate [I'ni:brIIt] *n.* араккеч

inedible [In'edIbl] *adj.* желбес

ineffective ["InI'fektIv] *adj.* таасир кылбаган

inequality ["Ini:'kwOlItI] *n.* теңсиздик

ineradicable ["InI'rxdIkqbl] *adj.* жоюлгус, кырылгыс

inert [I'nq:t] *adj.* 1. кыймылсыз 2. шалаакы

inertia [I'nq:Sjq] *n.* инерция

inessential ['InI'senS(q)l] *adj.* анчалык маанилүү эмес, маанисиз

inestimable [In'estImqbl] *adj.* бааланбас, баа жетпес

inevitable [In'evItqbl] *adj.* аргасыз, шексиз

inexhaustible ["InIg'zO:stqbl] *adj.* соолгус, түгөнбөс

inexpedient ["InIks'pi:djqnt] *adj.* максатты актабаган

inexpensive ["InIks'pensIv] *adj.* арзан, кымбат эмес

inexperienced ["InIks'pIqrIqnst] *adj.* тажрыйбасыз, такшалбаган, тажрыйбасы жок

inexplicable [In'eksplIkqbl] *adj.* айтып түшүндүргүс

inexpressible ["InIks'presqbl] *adj.* тил жеткис, сөз жеткис

inextinguishable ["InIks'tINgwISqbl] *adj.* өчкүс, өчпөс

infallible [In'fxlqbl] *adj.* жаңылбас

infamous ['Infqmqs] *adj.* маскара кылуучу

infamy ['InfqmI] *n.* пастык, төмөндүк

infancy ['InfqnsI] *n.* жаш кез, бала кез

infant ['Infqnt] *n.* бөбөк; *adj.* жашы жетпеген

infanticide [In'fxntIsaId] *n.* бала өлтүрүүчүлүк, бала өлтүрүүчү

infantry ['Inf(q)ntrI] *n.* жөө аскер

infect [In'fekt] *v.* жугуз, жуктур

infection [In'fekS(q)n] *n.* инфекция; жугуштуу оору

infectious [In'fekSqs] *adj.* жугуштуу, жукма, инфекциялуу

inference ['Inf(q)rqns] *n.* корутунду

inferior [In'fIqrIq] *adj.* толук баалуу эмес

infernal [In'fq:nl] *adj.* абдан катуу, абдан күчтүү

infinite ['InfInIt] *adj.* өлчөөсүз, чексиз, учу-кыйры жок

infinitive [In'fInItIv] *n.* инфинитив

inflammation ["Inflq'meIS(q)n] *n.* сезгенүү, кагынуу

inflammatory [In'flxmqt(q)rI] *adj.* сезгентүүчү

inflation [In'fleIS(q)n] *n.* инфляция

inflexible [In'fleksqbl] *adj.* ийилгич эмес, ийилме эмес

influence ['Influqns] *n.* таасир, таасир кылуу

influence on ['Influqns] *v.* таасир кыл

influential ["Influ'enS(q)l] *adj.* таасирдүү

influx ['InflAks] *n.* кебээр, уюл

inform [In'f0:m] *v.* кабардандыр, кабар бер, билдир, маалымат бер

information ["Infq'meIS(q)n] *n.* маалымат, кабар

informer I [In'f0:mq] *n.* сөз ташуучу, кабар берүүчү

informer II [In'f0:mq] *n.* айгак

infrequent [In'fri:kwqnt] *adj.* суюк, сейрек

infusion [In'fju:Z(q)n] *n.* 1. таасир; 2. маңыз, шире

ingot ['INgqt] *n.* куйма

ingratiating [In'greISIeItIN] *adj.* бөйпөңдөгөн, жагынычтуу

ingratitude [In'grxtItju:d] *n.* жакшылыкты билбегендик

ingredient [In'gri:djqnt] *n.* ингредиент, кошунду

inhabit [In'hxbIt] *v.* жашап тур

inhabitant [In'hxbItqnt] *n.* туруучу, жашоочу

inhale [In'heIl] *v.* дем ал

inhaler [In'heIlq] *n.* ингалятор
inherit [In'herIt] *v.* мураска ээ бол
inheritance [In'herIt(q)ns] *n.* мурас, мураска ээ болуу
inheritor [In'herItq] *n.* мураскер, мурасчы
inhospitable [In'hOspItqbl] *adj.* конокту сүйбөс
inhuman [In'hju:mqn] *adj.* адамзатка каршы, адамгерчиликсиз
inimitable [I'nImItqbl] *adj.* теңдеши жок, теңдешсиз
initial [I'nIS(q)l] *adj.* башкы, алгачкы, башталгыч, биринчи
initials [I'nIS(q)ls] *n.* аты же атасынын аты
initiate [I'nISIeIt] ***v.*** демилге көтөр
initiation [I"nISI'eIS(q)n] *n.* багыштоо
initiative [I'nISIqtIv] *n.* демилге, инициатива
inject [In'dZekt] *v.* жибер
injection [In'dZekS(q)n] *n.* инъекция
injure ['IndZq] *v.* уруп ал
injustice [In'dZAstIs] *n.* адилетсиздик
ink [INk] *n.* сыя
in-law ['Inl0:] *n.* сөөк-тамыр
inlet ['Inlqt] *n.* булуң, ооз
inn [In] *n.* конок үйү
innate [I'neIt] *adj.* тубаса
inner ['Inq] *adj.* ички, ичкерки
innkeeper ['In"ki:pq] *n.* мейманкана ээси
innocence ['Inqsns] *n.* күнөөсүздүк, айыпсыздык
innocent ['Inqsnt] *adj.* айыпсыз, күнөөсүз
innovation ["Ino(u)'veIS(q)n] *n.* новатордук, жаңылык
innovator ['Ino(u)veItq] *n.* новатор
innuendo ["Inju:'endou] *n.* кыйытуу
innumerable [I'nju:m(q)rqbl] *adj.* сансыз, эсепсиз
inoculate [I'n0kjuleIt] *v.* дары сай
inoculation [I"nPkjV'leIS(q)n] *n.* дары сайуу
inoffensive ["Inq'fensIv] *adj.* көңүл оорутпаган, таарынтпаган
inopportune [In'0pqtju:n] *adj.* убагында болбогон
inorganic ["In0:'gxnIk] *adj.* органикалык эмес
inquire [In'kwaIq] *v.* иликте, сураштыр, сура, сурап бил
inquiry [In'kwaIqrI] *n.* суроо, иликтөө, сураштыруу

inquisitive [In'kwIzItIv] *adj.* талаптануучу
insane [In'seIn] *adj.* кейбир, кем акыл
insanitary [In'sxnIt(q)rI] *adj.* санитарияга каршы
insatiable [In'seISjqbl] *adj.* опкок, соргок, тойбос
inscribe [In'skraIb] *v.* бетине чегип жаз
inscription [In'skrIpS(q)n] *n.* нерсенин бетиндеги чегилген жазуу
insect ['Insekt] *n.* чымын-чиркей, курт-кумурска
insecticide ['Insektisaid] *n.* инсектицид
inseminate [In'semIneIt] *v.* уруктант, уруктандыр
insemination [In"semI'neIS(q)n] *n.* уруктануу, уруктандыруу
insensibility [In"sensq'bIlItI] *n.* сезбестик
insensible [In'sensqbl] *adj.* сезбес
insensitive [In'sensItIv] *adj.* туйбас, сезбес, кенебес
inseparable [In'sep(q)rqbl] *adj.* айрылбас, ажырабас, айрылгыс
inserted [In'sq:t] *v.* киргиз, кой, жайгаштыр
inside ['In'saId] *adj.* ички; ♦ **inside out** аңтарасынан
insidious [In'sIdIqs] *adj.* чыккынчы
insight ['InsaIt] *n.* көрөөгөчтүк
insignia [In'sIgnIq] *n.* герб
insignificance ["InsIg'nIfIkqns] *n.* анчалык мааниси жоктук
insignificant ["InsIg'nIfIkqnt] *adj.* кымындай, майда-чүйдө
insincere ["InsIn'sIq] *adj.* ичи кара, кара ниет
insincerity ["InsIn'serItI] *n.* кара ниеттүүлүк
insinuate [In'sInjueIt] *v.* ишаарат кыл
insinuation [In"sInju'eIS(q)n] *n.* ушак
insist (on) [In'sIst] *v.* талап кыл, көөшөр
insistence [In'sIst(q)ns] *n.* көөшөрүү, кыстоо
insole ['Insoul] *n.* батек
insoluble [In's0ljubl] *adj.* чечилгис, чечилбес; ээрибес, ээрибей турган
insolvent [In's0lv(q)nt] *adj.* төлөөгө жөндөмсүз; төлөй албас
insomnia [In's0mnIq] *n.* уйкусуздук
inspect [In'spekt] *v.* текшер
inspection [In'spekS(q)n] *n.* инспекция
inspector [In'spektq] *n.* инспектор

inspiration ["Inspq'reIS(q)n] *n.* көңүл эргүү
inspire [In'spaIq] *v.* демдент, ишендир, шыктандыр
inspired [In'spIrId] *v.* демденген, шыктанган
install [In'st0:l] *v.* жайлаштыр, орноштур
installation ["Instq'leIS(q)n] *n.* жайлаштыруу, орноштуруу
instance I ['Instqns] *n.* мисал, мисал үчүн, маселен
instance II ['Instqns] *adv.* ирет, кез, учур
instant ['Instqnt] *n.* көз ирмем
instantaneous ["Inst(q)n'teInjqs] *adj.* көз ачып жумганча
instead [In'sted] *adv.* ордуна, өтөлгөсүнө
instigate ['InstIgeIt] *v.* дүүлүктүр; отун тутандыр
instigation ["InstI'geIS(q)n] *n.* азгыруучулук
instigator ['InstIgeItq] *n.* азгырма, азгыруучу
instinct ['InstINkt] *n.* инстинкт, туюм
instincts ['InstINkts] *n.* шык
institute ['InstItju:t] *n.* институт
institution ["InstI'tju:S(q)n] *n.* институт; ♦ **institution of higher education** ЖОЖ (жогорку окуу жайы)
instruct [In'strAkt] *v.* инструкцияла, көрсөтмө бер
instruction [In'strAkS(q)n] *n.* окутуу, үйрөнүү, үйрөтүү
instructions [In'strAkS(q)nz] *n.* тапшырык, көргөзмө
instructor [In'strAktq] *n.* инструктор
instrument ['Instrumqnt] *n.* аспап, шайман, курал-жарак
instrumental ["Instru'mentl] *adj.* аспаптык
insufficient ["Insq'fIS(q)nt] *adj.* жеткиликсиз, кемчил
insularity ["Insju'lxrItI] *n.* чектелгендик, чек коюлгандык
insulating ['InsjuleItIN] *adj.* изоляциялык
insulin ['Insjulin] *n.* инсулин
insult I ['InsAlt] *v.* кордо **[In'sAlt]** *n.* кордук, кордоо, кор кылуу
insult II ['InsAlt] *n.* таарыныч; *v.* таарынт
insuperable [In'sju:p(q)rqbl] *adj.* жеңилгис, жеңилбей турган
insurance [In'Suqr(q)ns] *n.* камсыздандыруу
insure I [In'Suq] *v.* камсыздандыр
insure II [In'SVq] *v.* жара сай
insured [In'SVqd] *adj.* жарадар
insurey [In'SVqrI] *n.* жара, жаракат

insurgency [In'sE:dZ(q)nsI] *n.* козголоң

insurgent [In'sq:dZ(q)nt] *n.* козголоңчу, көтөрүлүшчү

insurrection ["Insq'rekS(q)n] *n.* козголоң, көтөрүлүш

integration ["IntIgreI 'S(q)n] *n.* интеграция

intellect ['IntIlekt] *n.* интеллект, акыл, акыл-эс

intellectual ["IntI'lektjuql] *n.* интеллигент; *adj.* интеллектуалдуу

intellegence [In'telIdZ(q)ns] *n.* 1. акыл; 2. чалгындоо

intelligent [In'telIdZ(q)nt] *adj.* акылдуу

intelligentsia [In"telI'dZentsIq] *n.* интеллигенция

intelligible [In'telIdZqbl] *adj.* түшүнүктүү

intemperate [In'temp(q)rIt] *adj.* тыйылып тура албаган

intend [In'tend] *v.* ниеттен, ниет кыл

intensification [In"tensIfI'keIS(q)n] *n.* интенсификация, күчөгөндүк

intensify [In'tensIfaI] *v.* активдештир, күчөт

intensify [In'tensIfaI] *v.* интенсификацияла, күчөт

intension [In'tenS(q)n] *n.* ниет

intensity [In'tensItI] *n.* күч, зордук

intensive [In'tensIv] *adj.* интенсивдүүлүк, күчөтүлгөн

intention [In'tenS(q)n] *n.* ниет, каалоо

intentional [In'tenSqnl] *adj.* атайы, ниет кылып

intentionally [In'tenS(q)nqlI] *adv.* атайын

inter [In'tq:] *v.* көм, көргө көм

interact ["Intqr' xkt] *v.* өз ара аракеттен

interaction ["Intqr' xkS(q)n] *n.* өз ара аракеттенүү

intercede ["Intq'si:d] *v.* жан тарт

intercession ["Intq'seS(q)n] *n.* жолдомо, өтүнүч

intercommunication ['Intq:kq"mju:nI'keIS(q)n] *n.* катташуу, байланыш

interconnect ["Intq'kqnekt] *v.* орол, чатыш

inter-continental ['Intq:"k0ntI'nentl] *adj.* континенттер аралык

interest ['IntrIst] *n.* 1. **(attention, curiosity, concern)** кызыгуу, көңүл; **feel, show, take a great, keen interest in something** бир нерсеге өтө кызык; **I have no interest in games** спорт мени кызыктырбайт; 2. талам, мүдөө; **a man of wide interests** мүдөөлү

киши; *v.* кызык; **interest, excite the curiosity** кызыктыр; **interested (in)** кызыккан; **interest-free** пайызсыз, процентсиз

interesting ['IntrIstIN] *adj.* кызыктуу, кызык

interfere ["Intq'fIq] *v.* кийлигиш

interference ["Intq'fIqr(q)ns] *n.* кийлигишүү

interim ['IntqrIm] *n.* аралык, ортосу

interior [In'tIqrIq] *adj.* ички

interjection ["Intq:'dZekS(q)n] *n.* сырдык сөз

intermediary ["Intq:'mi:djqrI] *n.* арачы, далдалчы, ортомчу

intermediate ["Intq:'mi:djqt] *adj.* арадагы, ортодогу

interment [In'tq:mqnt] *n.* көргө коюу

interminable [In'tq:mInqbl] *adj.* бүтпөс, түгөнбөс

intermingle ["Intq:'mINgl] *v.* аралаштыр

intermit ["Intq:'mIt] *v.* үз, токтот

internal [In'tq:nl] *adj.* ички

international ["Intq:'nxSqnl] *n./adj.* эл аралык, интернационалдык; ♦ **International Monetary Fund (IMF)** Эл Аралык Валюталык Фонду

interplanetary ["Intq:'plxnIt(q)rI] *adj.* планеталар аралыгында

interpret [In'tq:prIt] *v.* түшүндүр, түшүндүрмөлө

interpretation [In"tq:prI'teIS(q)n] *n.* интерпретация, комментарий, түшүндүрмө

interpreter [In'tq:prItq] *n.* котормочу

interrelation ['Intq:rI'leIS(q)n] *n.* өз ара катнашуу

interrogate [In'terqgeIt] *v.* сурак жүргүз, суракка ал

interrogation [In"terq'geIS(q)n] *n.* сурак

interrogative ["Intq'rOgqtIv] *adj.* суроолуу

interrupt ["Intq'rApt] *v.* үз

interrupted ["Intq'rAptId] *v.* үзүл

interruption ["Intq'rApS(q)n] *n.* үзгүлтүк

interval ['Intqv(q)l] *n.* интервал, ара, аралык

interview ['Intqvju:] *n.* интервью; *v.* интервью ал/кыл

intestine [In'testIn] *n.* ичегилер, ичеги-карын

intimacy ['IntImqsI] *n.* жакындык, сырдаштык, ынактык

intimate ['IntImIt] *adj.* сырдаш, ынак, таттуу

intimidate [In'tImIdeIt] *v.* опузала, коркут

into ['Intu, Intq, Intu] *pre.* ичинде, ичине
intolerable [In'tOl(q)rqbl] *adj.* чыдамсыз
intolerance [In'tOl(q)r(q)ns] *n.* жол берилбей тургандык
intolerant [In'tPlFrFnt] *adj.* чыдагыс
intonation ["Into(u)'neIS(q)n] *n.* интонация
intone [In'toun] *v.* интонация менен айт
intoxicated [In'tPksIkeItId] *adj.* мас
intoxication [In"tOksI'keIS(q)n] *n.* мастык
intra [In'trx] *adv.* ички, ичинде, арасында
intractable [In'trxktqbl] *adj.* тил албас, эпке келбес
intransitive [In'trxnsItIv] *adj.* өтмө этиш
intricate ['IntrIkIt] *adj.* машакаттуу
intrigue [In'tri:g] *n.* шыкак, интрига

introduce ["Intrq'dju:s] *v.* 1. тааныштыр; ♦ **may I introduce my fiancee?** келинчегимди тааныштырууга уруксат этиңиздер; 2. башта **(begin): he introduced his speech with a quotation** ал өз сөзүн цитаталардан баштады.

introduction ["Intrq'dAkS(q)n] *n.* киришүү
introductory ["Intrq'dAkt(q)rI] *adj.* кириш, киришме
intrude [In'tru:d] *v.* кийлигиш
intrusion [In'tru:Z(q)n] *n.* кийлигишүү
intuition ["Intju:'IS(q)n] *n.* сезим, туюм
intuitive [In'tju:ItIv] *adj.* көзү ачык
invade [In'veId] *v.* басып ал
invader [In'veIdq] *n.* басып алуучу
invalid ['Invqli:d] *n.* майып
invaluable [In'vxljVb(q)l] *adj.* баасыз, асыл
invariable [In'vFqrIqbl] *adj.* өзгөрүлбөс
invasion [In'veIZ(q)n] *n.* жортуул, басып алуу
invent [In'vent] *v.* ойлоп чыгар; калпты ойлоп чыгар
invention [In'venS(q)n] *n.* ойдон чыгаруу, ойлоп чыгаруу
inventor [In'ventq] *n.* калпычы, жалганчы
inventory ['Invqntrl] *adj.* инвентардык
inversion [In'vq:S(q)n] *n.* инверсия
inverted ['In'vq:tId] *n.* тырмакча
invest [In'vest] *v.* инвестиция кыл

investigate [In'vestIgeIt] *v.* 1. изилде 2. текшер
investigation [In"vestI'geIS(q)n] *n.* 1. изилдөө 2. текшерүү 3. тергөөчү
investment [In'vestmqnt] *n.* инвестиция
investor [In'vestq] *n.* 1. изилдөөчү 2. текшерүүчү
investor [In'vestq] *n.* инвестор
inveterate [In'vet(q)rIt] *adj.* өнөкөт болгон
invigorate [In'vIgqreIt] *v.* чыңа, бекемде
invincible [In'vInsqbl] *adj.* жеңилбей турган, жеңилбес
inviolable [In'vaIqlqbl] *adj.* кыйрагыс, бузулбас
invisible [In'vIzqbl] *adj.* көрүнбөс, көрүнгүс
invitation ["InvI'teIS(q)n] *n.* чакыруу
invite [In'vaIt] *v.* чыкыр, чакыр
involuntary [In'v0lqnt(q)rI] *adj.* эрксиз, айласыз, аргасыз
invulnerable [In'vAln(q)rqbl] *adj.* ачуусу келбеген
ion ['aIqn] *n.* ион
iota [aI'outq] *n.* йота
Iran [I'rQ:n] *n. geog.* Иран
Iranian [I'reInjqn] *adj.* Ирандык
Iraq [I'rQ:k] *geog.* Ирак
Iraqi [I'rQ:kI] *adj.* Ирактык
irascible [I'rxsIbl] *adj.* кыжырдангыч
irate [aI'reIt] *adj.* ачуулуу
Ireland ['aIqlqnd] *n. geog.* Ирландия
iris ['aIqrIs] *n.* ирис
Irishman ['aIqrISmqn] *adj.* Ирландиялык
irksome ['q:ksqm] *adj.* кыжырдангыч
iron ['aIqn] *n.* үтүк; *v.* үтүктө
ironic(al) [aI'r0nIk(ql)] *adj.* шылдыңдаган
irony ['aIqrqnI] *n.* ирония, шылдың, келеке
irrational [I'rxSqnl] *adj.* иррационалдуу; жөнү жок, ыксыз
irreconcilable [I'rekqnsaIlqbl] *adj.* элдешкис, макул болбос
irrefutable [I'refjutqbl] *adj.* калпка чыккыс, тангыс
irregular [I'regjulq] *adj.* туура эмес, тескери
irregularity [I"regju'lxrItI] *n.* туура эместик, тескерилик
irremovable ["IrI'mu:vqbl] *adj.* которулбас

irreparable [I'rep(q)rqbl] *adj.* арылгыс, кутулгус, табылгыс, төлөнгүс
irreplaceable ["IrI'pleIsqbl] *adj.* орду басылбай турган
irrepressible ["IrI'presqbl] *adj.* ээ бербеген
irreproachable ["IrI'proutSqbl] *adj.* кемчиликсиз, кемтиксиз, кынтыксыз
irresistible ["IrI'zIstqbl] *adj.* мизи кайтарылгыс
irrespective ["IrIs'pektIv] *adj.* сыйлабас
irresponsibility ["IrIspPmsq'bIlItI] *n.* жоопкерсиздик
irresponsible ["IrIs'pOnsqbl] *adj.* жоопкерчиликсиз
irreversible ["IrI'vq:sqbl] *adj.* кайталанбас
irrevocable [I'revqkqbl] *adj.* айныбас, кайтпас
irrigate ['IrIgeIt] *v.* сугар
irrigated ['IrIgeItId] *v.* сугарыл
irrigation ["IrI'geIS(q)n] *n.* сугат
irrigator ['IrIgeItq] *n.* сугатчы
irritant ['IrIt(q)nt] *n.* дүүлүктүргүч
irritated ['IrIteItId] *v.* кыжырдан
irritation [I"rI'teIS(q)n] *n.* кыжырдануу
Islam ['IzlQ:m] *n.* Ислам
Islamic [Iz'lxmIk, Is'lxmIk] *adj.* Исламдык
island ['aIlqnd] *n.* арал
isle ['aIl] *n.* арал
isolate ['aIsqleIt] *v.* бөлүп кой, обочолонт
isolation ["aIsq'leIS(q)n] *n.* изолятор, обочолонтуу
issue ['Isju:] *v.* чык, чыгар, кел; 1. иш 2. сан 3. маселе
it [It] *pro.* ал
Italian [I'txljqn] *n./adj.* италиялык
italic [I'txlIk] *n.* курсив; *adj.* курсив
Italy ['ItqlI] *geog.* Италия
itch [ItS] *v.* кычыш, дүүлүк; *n.* кычыткы
item ['aItem] *n.* буюм, нерсе
itinerary [aI'tIn(q)rqrI] *n.* жол көрсөткүч

J

jabber I ['dZebq] *v.* келжире

jabber II ['dZebq] *n.* тарсылдак, чырылдак; *v.* тырсылда, карсылда

jackal ['dZxk0:l] *n.* чөө

jacket ['dZxkIt] *n.* кофта

jade ['dZeId] *n.* чобур, тукур (horse)

jaguar ['dZxgjuq] *n.* ягуар

jail ['dZeIl] *n.* түрмө, абак, камак; *v.* кама

jailer ['dZeIlq] *n.* түрмө сакчысы

jam I [dZxm] *v.* тыгында; тык

jam II [dZxm] *n.* варенье, джем

jamb [dZxm] *n.* кашек (for door, window)

January ['dZxnjuqrI] *n.* Үчтүн айы, Январь

Japan [dZq'pxn] *geog.* Япония

Japanese ["dZxpq'ni:z] *adj.* Япониялык

jar [dZQ:] *n.* банка

jargon ['dZQ:gqn] *n.* жаргон

jasmine ['dZxsmIn] *n.* жасмин

jaundice ['dZ0:ndIs] *n.* сары ооруу; *adj.* сары оорулуу

jaw ['dZ0:] *n.* жаак

jawbone ['dZ0:boun] *n.* жаак сөөгү

jazz ['dZxz] *n.* жаз-музыка

jealous ['dZelqs] *adj.* кызганчаак

jealousy ['dZelqsI] *n.* кызганчаактык

jeans ['dZJns] *n.* жинсы

jeep ['dZJp] *n.* жип

jeer [dZIq] *v.* табала, шылдыңда

jelly ['dZelI] *n.* желе

jerk I [dZq:k] *n.* акмак; *v.* түрт

jerk II ['dZq:k] *v.* жулк, жулкуп ал, булк, булкуп ал

jest ['dZest] *v.* тамашала, куудулдук кыл

jester I ['dZestq] *adj.* тамашакөй

jester II ['dZestq] *n.* акмак, келесоо

jet [dZet] *n.* самолёт

Jew [dZu:] *n.* Еврей

jewel ['dZu:ql] *n.* кымбат баалуу таш

jeweler ['dZu:qlq] *n.* зергер

jewelry ['dZu:qlrI] *n.* бермет

jewess ['dZu:Is] *n.* еврей аял

jewish ['dZu:IS] *adj.* еврей тили

jib [dZIb] *v.* кыян-кески бол

jig [dZIg] *n.* жига (dancing)

jingle ['dZIgl] *v.* кыңыра

job ['dZ0b] *n.* иш, жумуш

jockey ['dZ0kI] *n.* жокей

jog [dZ0g] *v.* жүгүр, чурка; *n.* жүгүрүү, чуркоо

join [dZ0In] *n.* байланышуу; *v.* 1. **(connect)** байланыштыр; **the towns are joined by a railway** эки шаарды темир жол байланыштырат; **(fasten)** байла; **(unite)** кош; 2. **(enter)** кир, өт; **he joined the party** ал партияга кирди, ал партияга өттү; **join the battle** согушка кир; 3. **(enter someone's company)** бирик, кошул; **may I join you? (at the table)** сиздер менен чогуу отуруунга болобу, силерге кошулсам болобу?; 4. **(flow or lead into)** кошул; 5. **(take part)** катыш; **may I join in the game?** оюнга кошулсам, катышсам болобу?; **join (in), enter (into)** кириш, жагыл, эсепке кир

joint I [dZ0Int] *n.* муун

joint II [dZ0Int] *adj.* биргелешкен, биригишкен; ♦ **joint-stock company** бириккен акционердик коом

joke ['dZouk] *n.* тамаша, анекдот; ♦ *v.* тамашала

joker ['dZoukq] *n.* клоун, күлдүргүч, куудул

jostle ['dZ0sl] *v.* түрткүлө, түрткүлөп жибер

jot down [dZ0t daVn] *v.* катта

journal ['dZq:nl] *n.* 1. журнал 2. күндөлүк

journalism ['dZq:nqlIzm] *n.* журналистика

journalist ['dZq:nqlIst] *n.* журналист

journalistic ["dZq:nq'lIstIk] *adj.* журналисттик

journey ['dZq:nI] *n.* саякат; *v.* саякатта, сапарла

jove ['dZouv] *n.* юпитер

joy [dZ0I] *n.* кубаныч, шаттык

joyful ['dZ0If(q)l] *adj.* кубанычтуу, шаттуу, шайыр

joyous ['dZ0Iqs] *adj.* куунак

joystick ['dZ0IstIk] *n.* жойстик

jubilee ['dZu:bIlI:] *n.* юбилей

judge I ['dZAdZ] *n.* жюри, калыс

judge II ['dZAdZ] *n.* сот

jug I [dZAg] *v.* карала

jug II [dZAg] *n.* кумура

juggle ['dZAgl] *v.* алдап/азгырып ал

juice ['dZu:s] *n.* сок, шире

juicy ['dZu:sI] *adj.* ширелүү

July [dZu:'laI] *n.* Теке айы, Июль

jumble ['dZAmbl] *n.* баш аламан

jump [dZAmp] *n.* секирүү, секирик; **long/high jump** бийиктикке, узундукка секирүү; **you gave me a jump** сиз мени чочутуп ийдиңиз; *v.* 1. **(jump over, across)** секир. 2. секирт; **(cause to jump): he jumped his horse over the fence** ал атын дубалдан секиртти. 3. **the train jumped the rails** поезд рельстен чыгып кетти; ♦ **he jumped from one topic to another** ал бир темадан экинчи темага өтүп кетти; **shares jumped to a new level** акция көтөрүлүп кетти; **jump for joy** сүйүнгөндөн секир; **jump on someone (attack)** бирөөгө секир; **jump to it!** шашылгыла!; **they jumped about to keep warm** алар ысыш үчүн секиришти; **she jumped down from the fence** ал дубалдан секирди**; he took off his clothes and jumped in** ал киймин чечип сууга секирди; **if you want a lift, jump in!** эгерде мени таштап койсун десеңиз, машинага чыгыңыз**!; don't jump off before the bus stops!** автобус токтогонго чейин түшпө!; **as the train began to move, I jumped** поезд жыла баштаганда, мен секирип чыктым; **jump up and down** өөдө-ылдый секир; **jump (into, on)** секирип чык, секирип кир; **jump out, spring out** секирип чык; **jump out, leap out, spring out** секирип түш, билинбей чыгып кет; **jump up (on to), spring up (on to)** ыргып мин, ыргып чык

jumper I ['dZAmpq] *n.* секиргич

jumper II ['dZAmpq] *n.* жемпер

June [dZu:n] *n.* Кулжа айы, Июнь

jungle ['dZANgl] *n.* чытырман, түнт токой, жунгли

junior ['dZu:njq] *adj.* кичүү, кенже

juniper ['dZu:nIpq] *n.* арча

Jupiter ['dZu:pItq] *n.* Юпитер

jurisprudence ['dZuqrIs"pru:d(q)ns] *n.* юриспруденция

jurist ['dZuqrIst] *n.* юрист

juror ['dZuqrq] *n.* калыстар тобунун мүчөсү

jury ['dZuqrI] *n.* калыстар тобу

just [dZAst] *adj.* **(equitable)** туура, адилеттүү; ♦ **act justly to(wards) someone** бирөөгө туура бол; **he gave a just account** ал туура отчёт берди; *adv.* туура, дал, нак, так; **it was just 3 o'clock** саат туура, нак 3 эле; **just then** туура ошол убакта; **just like, as (comparison)** нак, так ошондой; **that's just like him (typical)** нак ага окшош; **that's just like me** так мага окшош!; **that's just it** дал өзү; **(exactly arranged)** башка баш, көзгө көз; **just so (you are quite right)** туура, дал өзү; **just about (approximately): just about right** дээрлик туура; **(almost): I've just about finished** бүтөйүн деп калдым. **(time)** азыр эле; **(very recently): I saw him just now** мен аны азыр эле көрдүм, дал азыр көрдүм; **just as** эми гана, -ганда; **just as he entered the room** ал эми гана киргенде; **the show is just beginning** шоу эми гана башталып жатат, эми эле башталды. **(barely, no more than)** зорго, арaңдан; **I just caught the train** мен поездге зорго жетишип калдым; **he is (only) just beginning to speak Russian** ал араңдан, эми гана орусча сүйлөөнү баштады; **I've got just enough for my fare** акчам билетке зорго жетет; **(wait) just a minute!** бир минутка гана! **just listen to this!** жөн эле уккула!; **I went just to hear him** мен аны угуш үчүн гана кирдим; **just for fun** тамаша үчүн; **(positively, absolutely)** жөн эле; **just** адилет, туура, калыс; **just, exactly** так эле, **just, on the point of** дал өзү

justice ['dZAstIs] *n.* 1. **(fairness; equity)** адилеттик, теңдик, адилеттүүлүк, калыстык; **do justice to** адилеттүүлүк кылуу; **with justice** адилеттүүлүк менен. 2. **(system of institutions)** юстиция; **court of justice** сот. 3. **(magistrate; judge)** судья, сот; **justice of the peace** тынчтык соту

justify ['dZAstIfaI] *v.* акта

juvenile ['dZu:vInaIl] *n.* тестиер

K

Kabul ['k0:bl] *geog.* Кабул

kamikaze ["k-mI'kQ:zI] *n.* камикадзе

kangaroo ["kxNgq'ru:] *n.* кенгуру

Kazakh [kQ:'zQ:h] *adj.* Казактык

Kazakh [kQ:'zQ:h] *n.* Казах

Kazakhstan ["kQ:zQ:h'stQ:n] *geog.* Казахстан

kebab [**kI'bxb]** *n.* шашылык, шик кебек; ♦ **kebab house** шашылык кылуучу жай

keen [ki:n] *adj.* курч, кескин, күчтүү

keep [ki:p] (kept) *n.* 1. **(maintenance)** кармоо, тутуу. 2. **(sustenance)** багуу; *adv.* биротоло, такыр; *v.* 1. **(retain possession of)** карма, кармап тур; **(preserve)** сакта; **I shall keep this paper to show my mother** бул газетаны апама көрсөтүү үчүн сактайм; 2. **(cause to remain): keep something safe** бир нерсени сакта; **keep hope alive** үмүт үзбө; **keep the house clean** үйдү таза сакта; **keep one's hands clean** колдорду таза сакта; **keep your mouth shut!** оозуңузду колуңуз менен жабыңыз!, эч кимге айтпа!, «бээ көрдүңбү жок, төө көрдүңбү жок»!; 3. **(cause to continue) I don't like to be kept waiting** көп күттүргөндү жаман көрөм; 4. **(remain in, on): keep one's seat (remain sitting)** оордунан турба; 5. карма, сакта; 6. **(detain)** кармалып кал; **I won't keep you** мен сизди кармабайм; 7. **(stock; have for sale): we do not keep such goods** биз мындай товаларды сатпайбыз; 8. **(defend, protect):** корго; **God keep you!** кудай сактайт!, кудай сактасын!; 10. **(observe; be faithful to; fulfil) keep the law** мыйзамды сакта, законду сакта; **keep one's word** сөзүңө тур; **keep faith** ишенчиликти сакта; 11. **(continue)** улант; **she keeps giggling** ал дагы эле күлүп жатат; **keep going!** токтобогула, уланткыла!; 12. **(remain fresh)** таза сактал; **the food will keep in the refrigerator** тамак муздаткычта жакшы сакталат; 13. **(restrain)** карма; **the police could not keep the crowd back** полиция элдин тобун кармай алышпады; **keep (to), stick to, observe** тут, сакта

keeper ['ki:pq] *n.* коргоочу, сактоочу

kerchief ['kq:tSIf] *n.* жоолук, жолукча

kettle ['ketl] *n.* чайнек

key [ki:] *n.* 1. ачкыч; 2. клавиша

keyboard ['ki:b0:d] *n.* клавиятура, клавиша

keyhole ['ki:houl] *n.* кулпунун тешиги

khan [kRn] *n.* кан, хан

kick [kIk] *n.* 1. соку, тебүү; **give someone a kick** бут менен тебүү; **give a kick (to a horse)** аттын тебиши. 2. **(recoil)** тебүү. 3. **get a kick out of something** бир нерседен канаат ал; **he does it for kicks** ал бузуктук үчүн жасап жатат; *v.* 1. теп; **he kicked me on the shins** ал мени шыйракка тепти; **you mustn't kick a man when he's down** жаткан адамды урса болбойт, жатканды урбайт; **he kicked the ball** ал топту тепти; 2. гол ур/сок; **he kicked a goal** ал гол урду; 3. чыдасыздык менен күт; **kick one's heels** чыдамсыздык менен күтүү; 4. **kick the habit (give up drug-taking)** баңгичиликти ташта; **he is still alive and kicking** ал дагы эле тирүү; **kick the door in** эшикти буз; **kick someone's teeth in** бирөөнүн тиштерин ыргыта кой; **kick one another** тебиш, тепкилеш

kid [kId] *n.* 1. улак; 2. бөбөк

kidnap ['kIdnxp] *v.* ала кач, алып кач

kidney ['kIdnI] *n.* бөйрөк

kill [kIl] *n.* 1. **(hunted animal)** атылган илбээсин; 2. **(animals killed)** азык, жем, чабыт; ♦ *v.* 1. (**to murder)** өлтүр, сой; **he was killed in an accident** ал авариядан өлгөн; **kill someone** өзүңү өзүң өлтүр; **kill two birds with one stone** «эки коёнду бир ок менен ат», «эки чымчыкты бир таш менен өлтүр»; **the frost killed my roses** суук менин розаларымды өлтүрдү. 2. **(animals for food)** жар; **the wolf killed the calf** карышкыр торпокту жарып кетти. 3. **(destroy, put an end to)** жок кыл; **this drug kills the pain** бул даары ооруну жок кылат; 4. **(neutralize, colors)** нейтралдаштыр; **cigarettes kill the appetite** тамеки табитти жок кылат; **kill time** убакыт өткөр. 5. **(switch off)** өчүр. 6. **(finish off)** бүтүр, түгөт; **shall we kill the bottle?** бөтөлкөнү түгөтөбүзбү?; 7. **(sport); kill the ball (football)** топту токтот; 8. **(overwhelm) your jokes are killing me!** сиздин тамашаңыз мени өлтүрдү!

killer [kIlq] *n.* киши өлтүргүч

kilogram ['kIlqgrxm] *n.* килограмм, кило

kilometer ['kIlq"mi:tq] *n.* километр

kilowatt ['kIlqw0t] *n.* киловатт

kimono [kI'mqunqu] *n.* кимоно

kin [kIn] *n.* тууган-туушкан

kind I [kaInd] *n.* түр, тукум

kind II [kaInd] *adj.* акылдуу, зээндүү; кең пейил

kindergarten ['kIndqgRt(q)n] *n.* бала бакча

kind-hearted ['kaInd'hQ:tId] *adj.* кең пейил, боорукер, ак көңүл

kindle ['kIndl] *v.* тамыз, жак, тутандыр

kindling ['kIndlIN] *n.* тамызгы

kindness ['kaIndnIs] *n.* кайрым, кең пейилдүүлүк

kinetics [kaI'netIks] *n.* кинетика; *adj.* кинетикалык

kinfolk ['kInfqVk] *n.* тууган-туушкан

king ['kIN] *n.* падыша, корол

kingdom ['kINdqm] *n.* падышалык

kinsfolk ['kInzfouk] *n.* урук-тууган

kinsman ['kInz-mqn] *n.* бир тууган, боордош

kiosk [kI'0sk] *n.* киоск

kiss [kIs] *n.* өбүү, сүйүү; ♦ **give someone a kiss on the cheek** бирөөнүн бетинен өп; **give her a kiss from me!** менин атыман аны өөп коюуңуз!; **kiss of life** жасалма дем алдыр; *v.* өп, өбүш, сүй; **they kissed each other goodbye** алар өбүшүп коштошушту.

kitchen ['kItSIn] *n.* ашкана

kite [kaIt] *n.* айры куйрук

kitten ['kItn] *n.* мышыктын баласы

kiwi ['kIwI] *n.* киви

knave ['neIv] *n.* валет (card)

knead [ni:d] *v.* жууру, жуур

knee ['ni:] *n.* тизе; ♦ **kneepad** тизе кап

knife ['naIf] (pl knives) *n.* бычак *v.* бычакта

knight ['naIt] *n.* рыцарь

knit [nIt] (knitted, knit) *v.* току *n.* токуу

knob ['n0b] *n.* шишик, томпоктук

knock [n0k] *v.* 1. черт, как 2. сок, ур

knockdown ['nPk'daVn] *n.* нокдаун

knockout ['nPkaVt] *n.* нокаут

knot [n0t] *n.* түйүн

knotted ['nPtId] *adj.* түйүндүү

know ['nou] (knew; known) *v.* бил

knowledge ['n0lIdZ] *n.* билим

known [noun] *v.* билин

knuckle ['nAkl] *n. 1.* муун; 2. сөөктүн сыныгы

Korean [kq'rIqn] *adj.* Кореялык

Kremlin ['kremlIn] *n.* Кремль

Kuala Lumpur ['kwQ:lq'lumpuq] *geog.* Куала-Лумпур

Kurd ['kq:d] *geog.* Курд

kuvasz [kuu`vRs] *n.* квас

Kuwait [ku'weIt] *geog.* Кувейт

Kuwaiti [kV'weItI] *adj.* Кувейт, Кувейттик

Kyrgyz ['kq:gi:z] *n.* кыргыз; ♦ **Kyrgyz language** кыргыз тил; **Kyrgyz national hat** калпак

Kyrgyzstan [kq:'gi:zstAn] *geog.* Кыргызстан

L

lab ['lxb] *n.* лаборатория

label ['leIbl] *n.* ярлык, этикетка

labial ['lxbIql] *adj.* ээринчил

labor ['leIbq] *n.* эмгек, жумуш, иш

laboratory [lq'b0rqt(q)rI] *n.* лаборатория; ♦ **laboratory assistant** лаборант

laborer ['leIbqrq] *n.* эмгекчилер, жумушчулар

lace I [leIs] *n.* тартма

lace II [leIs] *n.* боо, шнур; *v.* шнур так, боо так, боола

lack [lxk] *n.* кемчилик, кемчилдик, жетишпегендик, жетишпестик, аздык; **there was no lack of water** суу жетишээрлик эле болгон; *v.* жетишпе, -сыздык; **he lacks something** ага бир нерсе жетпейт; **we lack money** бизге акча жетишпейт, биз акчага муктажбыз; **lack of coordination** ырксыздык, макулдашпагандык; **lack of correspondence, disparity** туура келбегендик; **lack of culture** маданиятсыздык, маданиятуу эместик; **lack of development** жетиле электик; **lack of education** маалыматсыздык, билимсиздик; **lack of foresight, short-sightedness** келечегин көрөгөчсүздүк; **lack of ideals** идеясыздык; **lack of land** жерсиздик, жери жоктук; **lack of money**

акчасыздык; **lack of organization, disorganization** уюштурулбагандык; **lack of self-control** көтөрүмсүздүк, көтөрүмү жоктук; **lack of talent** зээнсиздик, талантсыздык; **lack of taste** жарашыксыздык, жагымсыздык, даамсыздык; **lack of time** кол тийбестик, чолоо тийбестик; **lack of will** жумшактык, мококтук, оопайлык, эрки жоктук, эрксиздик

lad [lxd] *n.* жигит, өспүрүм

ladder ['lxdq] *n.* шаты

lady ['leIdI] *n.* айым, мырзайым

lag behind [lxg bI'haInd] *v.* артта кал

laid [leId] *adj.* сыртына капталган

lair [lFq] *n.* уюк, ийин

lake [leIk] *n.* көл

Lake Baikal ['leIkbaI'kQ:l] *geog.* Байкал көлү

lama [lxmq] *n.* лама

lamb [lxm] *n.* козу; ♦ **lamb skin** козу териси

lame [leIm] *adj.* аксак; *v.* акса

lamp [lxmp] *n.* лампа, лампочка

lampshade ['lxmpSeId] *n.* люстра

lance ['lQ:ns] *n.* найза

lancer ['lQ:nsq] *n.* улан

land ['lxnd] *n.* 1. жер, кургактык; **land mass** жер массиви; **dry land** кургак жер, кайрак жер; **travel by land** кургак жер менен жүр; **land forces** кургактагы аскерлер; **reach, make land** жээкке жет; 2. **(ground, soil)** топурак, турпак; **he works on the land** ал жерди иштетет; **good farming land** түшүмдүү жер; **a house with some land** жери бар үй; **land tax** жер салыгы; **land tenure** жер ээлик. 3. (country) өлкө, мамлекет; **native land** ата-мекен, ата-журт, мекен; **in a foreign land** чет өлкөдө; 4. **(property); he owns land** анын менчик жери бар; *v.* 1. **(bring to shore): land a vessel** жээкке сүзүп чык; **land cargo** жүк түшүр; **land passengers** жүргүнчүлөрдү түшүр. 2. **land an aircraft** кон; 3. **(win)** жең; **he landed himself a good job** ал жакшы ишке жайгашкан. 4. **he landed himself in trouble** ал балээни башына үйүп алды; **land ploughed** тоңдурма; **land surveying, survey** чек сал; **land surveyor** геодезист; **land surveyor** жер ченегич, жер өлчөгүч

landing ['lxndIN] *n.* конуу, конуучу жер

landlady ['lxn"leIdI] *n.* жер ээси

landlord ['lxnl0:d] *n.* жер ээси, кожоюну

landmark ['lxndmQ:k] *n.* веха, мамы

landowner ['lxnd"ounq] *n.* жер ээси

landscape ['lxnskeIp] *n.* ландшафт

landslide ['lxndslaId] *n.* жер көчкү

language ['lxNgwIdZ] *n.* тил; **(spoken); ♦ language and literature** тил жана адабият, филология; **in a foreign language** чет тилинде; **they don't speak the same language** алар башка тилде сүйлөшөт; **(words, expressions): he has a great command of language** ал тилди өтө кыйын билет; **native language** эне тил; **spoken language** оозеки тил; **language student (at university)** филолог, тилчи; **language laboratory** лингафондук кабинет.

languish ['lxNgwIS] *v.* шалдыра, талыкшы

languor ['lxNgq] *n.* шалдырагандык

lanky ['lxNkI] *adj.* тартагай, бою узун

lap [lxp] *v.* шалпылдатып ич

large ['lQ:dZ] *adj.* чоң, ири, зор

larger ["lQ:dZq] *adj.* чоңураак

lark [lQ:k] *n.* торгой

larva ['lQ:vq] *n.* личинка, малак

larynx ['lxrINks] *n.* кекиртек, алкым

laser ['leizq] *n.* лазер; **♦ laser printer** лазердик принтер

lash I [lxS] *n.* камчы

lash II [lxS] *n.* кирпик

lassitude ['lxsItju:d] *n.* шалдыроо, алдыроо

lasso ['lxsOu] *n.* аркан, чалма; *v.* арканда, аркан менен байла/карма

last [lQ:st] *v.* созул, узар, улан; *adj./adv.* акыркы, арткы; мурунку, өткөн; **♦ last name**^{A} фамилия

lasting ['lQ:stIN] *n.* ластик

latch ['lxtS] *v.* тээктен бекит

late I ['leIt] *adv.* кечиккен, мурунку

late II ['leIt] *v.* кечик

latent ['leIt(q)nt] *adj.* жашырын

later ['leItq] *adv.* кечирээк, кийинирээк

lath [lQ:T] *n.* рейка

lathe [leID] *n.* токардык станок

lather ['lQ:Dq] *n.* самындоо

latin ['lxtIn] *n.* латын; латын тили

latitude ['lxtItju:d] *n.* кеңдик, эндүүлүк

Latvia ['lxtvIq] *n. geog.* Латвия

Latvian ['lxtvIqn] *n./adj.* латвиялык

laud ['l0:d] *v.* макта

laudable ['l0:dqbl] *adj.* мактоочу

laugh ['lQ:f] *n.* күлкү; ♦ **loud laugh** каткырык; **we had a good laugh over it** биз өлгүдөй күлдүк; **he gave a loud laugh** ал каткырып жиберди; *v.* күл, каткыр; **I almost burst out laughing** мен аз жерден күлүп ийе жаздадым; **who/what are you laughing at?** эмнеге күлүп жатасыңар?; **it's nothing to laugh at** күлө турган эч нерсе жок; **he laughed in my face** ал менин көзүмчө, ал менин бетиме күлдү; **I laughed till I cried** көзүмдөн жаш чыкканча күлдүм; **make someone laugh** бирөөнү күлдүр; **don't make me laugh!** мени күлдүрбөгүлө!, күлдүрбөгүлө; **laugh at, make fun of, poke fun at** тамаша кыл, шылдыңда

laughter ['lQ:ftq] *n.* күлкү

laughable ['lQ:fqb(q)l] *adj.* күлкүлүү

laughter ['lQ:ftq] *n.* күлкү

laundry ['l0:ndrI] *n.* кир жуу

laureate ['l0:rIIt] *n.* лауреат

laurel ['l0r(q)l] *n.* лавр (tree)

lava ['lQ:vq] *n.* вулькан лавасы

lavender ['lxvIndq] *n.* лаванда

law [l0:] *n.* 1. мыйзам, закон 2. эреже

lawful ['l0:ful] *adj.* мыйзамдуу

lawfulness ['l0:f(q)lnIs] *n.* закондуулук, мыйзамдуу

lawsuit ['l0:sju:t] *n.* соттук процесс

lawyer ['l0:jq] *n.* юрист, актооч

laxative ['lxksqtIv] *n./adj.* ич алдыруучу каражаттар

lay [leI] (laid) *v.* кой, сал

layer ['leIq] *n.* кабат

layered ['leIqd] *adj.* кабаттуу

laziness ['leIzInIs] *n.* жалкоолук

lazy ['leIzI] *adj.* жалкоо

lead I [led] *n.* коргошун

lead II [li:d] (led) *v.* коштоп жүр; ээрчит, баштап жүр

leader ['li:dq] *n.* лидер, жетекчи

leadership ['li:dqSIp] *n.* лидерлик, жетекчилик

leading I ['li:dIN] *n.* башкаруу

leading II ['li:dIN] *adv.* башкы

leaf ['li:f] (pl leaves) *n.* 1. жалбырак; 2. барак

leaflet ['li:flIt] *n.* 1. баракча, буклет; 2. жалбыракча

league [li:g] *n.* лига

leak ['li:k] *v.* тамыз

lean I [li:n] *adj.* арык

lean II [li:n] (leaned, leant) *v.* жат, бас; ♦ **lean year** каат жыл

leap [li:p] *n.* секирүү, секирик, каргуу, ыргуу; *v.* секир, секирип чык; ♦ **leap-year** толук жыл

learn ['lq:n] (learnt, learned) *v.* 1. **(get knowledge of)** үйрөн; **he learned (how) to ride** ал ат мингенди үйрөндү, ал мингенди үйрөндү; **he is learning to be an interpreter** ал котормочулукту үйрөнүп жатат; 2. **(be informed)** бил; **I have yet to learn where we are going** мен али кайсы жакка бара жатканыбызды билбейм.

learned ['lE:nId] *adj.* билимдүү

least [li:st] *adj.* эң аз, эң кичине

leather ['leDq] *n.* булгаары, тери, замша; ♦ **leather goods** булгаары товарлар

leave [li:v] *n* . 1. **(permission)** уруксат; **who gave you leave to go?** ким сизге кетүүгө уруксат кылды?; 2. **(leave of absence)** дем алуу, отпуск; **he is on leave** ал дем алууда**; when are you going on leave?** качан дем алууга кетесиз?; **sick leave** ден-соолугуна байланыштуу дем алуу, отпуск; 3. **(farewell)** коштошуу; *v.* 1. **(allow or cause to remain)** кал, калтыр; **the wound left a scar** жараттан так калды; **I was left with the feeling that** мен … сезимде калдым; **has anyone left a message?** эч ким эч нерсе калтырбадыбы?; **he left a wife and three children** андан (өлгөндөн кийин) аялы жана 3 баласы калды; **leave me alone!** жалгыз калтырыңызчы!; **leave my books alone!** менин китептериме тийбе; **leave the door open!** эшикти ачык калтырыңыз!; **some things are better left unsaid** кээ бир нерселерди

айтпай эле койгон оң; **she was left a widow** ал тул, жесир калды; **the illness left him weak** ал оорудан кийин алсыз болуп калды; **I have no money left** менде акча жок, менде акча калбай калыптыр; **how much milk is there left?** сүт канча калды? 2. **(leave behind by accident)** кокустан калтыр/ташта; **I left my umbrella at home** кол чатырымды үйгө таштап коюптурмун; кол чатырымды үйгө унутуп калтырыпмын. 3. **(bequeath)** мурас калтыр; **she was left a large inheritance by her uncle** анын агасы ага көп мурас калтырды. 4. **(abandon)** ташта, таштап кет; **he left his wife for another woman** ал аялын таштап башка аялга кетти. 5. **(relinquish): leave hold, go of** колдон чыгар; 6. **(go away from)** кет, жөнө; **I leave the house at eight** мен үйдөн саат 8де кетем; **leave the room!** бөлмөдөн чыккыла!; **the train left the rails** поезд рельстен чыгып кетти; **leave the table** үстөлдөн тургула; **he left his job** ал ишин таштап кетти; **he leaves school this year** быйыл ал мектепти бүтөт; **leave (dirty) marks, traces** из, так калтыр; **leave (on discharge), be discharged** чык, өчүрүл; **leave (to), bequeath (to), devise (to)** мурас калтыр, мурас кагаз кыл; **leave greasy marks** майдын тагын калтыр

leaven ['levn] *n.* көрөңгө

leaves [li:vz] *n.* жалбырактар

Lebanon ['lebqnqn] *geog.* Ливан

lecher ['letSq] *n.* бузуу; *v.* буз

lecherous ['letS(q)rqs] *adj.* бузук

lecture ['lektSq] *n.* лекция; ♦ **lecture hall** лекциялык зал

lecturer ['lektS(q)rq] *n.* лектор

leech [li:tS] *n.* сүлүк

left [left] *n.* сол

left-handed ['left'hxndId] *adj.* сологой

leftist ['leftIst] *n.* солчул

leg [leg] *n.* бут, аяк

legacy ['legqsI] *n.* мурас, энчи

legal ['li:g(q)l] *adj.* легалдуу, закондуу, мыйзамдуу

legalization ["li:gqlaI'zeIS(q)n] *n.* мыйзамдаштыруу

legalize ['li:gqlaIz] *v.* легализацияла, закондоштур, мыйзамдаштыр

legend ['ledZ(q)nd] *n.* легенда

legendary ['ledZ(q)nd(q)rI] *adj.* легендалуу

legibe ['ledZqbl] *adj.* ачыктык, дааналык
legislation ["ledZIs'leIS(q)n] *n.* мыйзам чыгаруу
legislative ['ledZIsleItIv] *adj.* мыйзам чыгара турган
legislator ['ledZIsleItq] *n.* мыйзам чыгаруучу
leisure ['leZq] *n.* бош убак, чоло
leisurely ['leZqlI] *adv.* шашпастан, жайбаракат
lemon ['lemqn] *n.* лимон
lemonade [lemq'neid] *n.* лимонад
lemur ['li:mq] *n.* лемур
Lena ['lenq] *geog.* Лена
length ['leNT] *n.* узундук
lengthen ['leNT(q)n] *v.* ула, узарт, улаштыр
lengthy ['leNTI] *adv.* созулган
lens I [lenz] *n.* чечекей
lens II [lenz] *n.* линза
leopard ['lepqd] *n.* леопард, барс, илбирс
leper ['lepq] *adj.* пес оорулуу
leprosy ['leprqsI] *n.* ала, пес оорусу
lesbian ['lezbIqn] *n.* лесбиянка
less [les] *n.* аз, кем, саны аз, аз сандагы; *adj.* азыраак
lessen ['lesn] *v.* азайт, азай, кемит, басаңдат
lesson ['lesn] *n.* сабак

let [let] (let) *v.* 1. уруксат бер; ♦ **let me help you** жардамдашканга уруксат бериңиз; **why not let him try?** ал дагы бир жолу аракет кылганга эмне үчүн болбосун?; **he won't let me work** ал мага иштөөгө уруксат бербей жатат; **let go (of) my hand** колумду коё бериңизчи; **this was untrue but I let it go, pass** бул чын эмес эле, бирок мен каршы турбадым; **let one's hair grow** чачты коё бер; 2. **(cause to): let someone have it (punish)** бирөөнү катуу жазала; **I let him see he was in the wrong** мен анын туура эмес экендигин мойнуна алдырдым; 3. **(in imperfect or hortatory sense): let me see (reflect)** токтой тур, коё тур; **let him do it** коё тургулачы, ал аны жасайт; **let us drink** келгиле, ичебиз; **let us pray** келгиле, кудайдан тилейбиз; **let them come in** жөн кой, кире беришсин; **let there be light** дайыма жарык болсун. 4. **(let come or go)** тийбе**: he let me into the room** ал мени бөлмөгө коё берди; **shall I let you into a secret?** сыр айтып берейин, каалайсызбы?; **he was let out of prison** аны

түрмөдөн коё беришти. 5. **let blood** кан коё бер. (тактоочтор менен); **let him alone to finish it** жөн кой, ал аны аяктай берсин, аны аяктаганга тоскоолдук кылбагыла; **they haven't got a radio, let alone television** алардын сыналгысы эле эмес, үналгысы да жок; **he can't even walk, let alone run** ал жүгүрмөк турсун, баса да албайт; **I feel let down** менин көңүлүм калды; **(fail to support)** уят кыл; **I was badly let down** мен абдан уят болдум; **(deflate)** желде: **let down tires** дөңгөлөк желде; **the window doesn't let in much light** терезе жарыкты начар өткөрүп жатат; **he let himself in** ал эшикти өзү ачып кирди; **let the clutch in** сцеплениени кош; **let off a smell** жыт бер, жыт чыгар; **let me off at the next stop** кийинки аялдамада түшүрүп коюңузчу; **let on** байкоосуздан айтып кой; **let air out of a tire** дөңгөлөктөн желди коё бер; **let the water out of the bath** ваннадан сууну коё бер; **let out a secret** сырды айт; **he let out the whole story** ал өзүнүн бардык жашыруун нерселерин айтып салды; **let past** жол бошот; **he never lets up in his work** ал дем албастан иштейт; **let in** жибер, толтур; **let one's tongue run away with one** дөөрүп кет; **let out a roar** бакыр, бакырып жибер; **let out, blurt out** жашырын ишти айтып сал; **let out, release** бошот, жибер; **let rot, allow to decay** ириндет; **let, hire out, rent** жалда, жалдап иштет; **let (of property)** аренда, ижара; **take a house on a long let** үйдү узак убакытка ижарага ал.

lethal ['li:T(q)l] *adj.* өлгүдөй, өлөөрчө

letter I ['letq] *n.* тамга, арип

letter II ['letq] *n.* кат

lettuce ['letIs] *n.* салат

level ['levl] *n.* деңгээл; *v.* тегизде, түздө

levy ['levI] *v.* чогулт, жыйна

lewd [lu:d] *adj.* бузуку

lexical ['leksIkql] *adj.* лексикалык

liable ['laIqbl] *adj.* оңгуч, оңмо, оңуп кетме

liar ['laIq] *n.* калпычы, жалганчы, алдамчы

liberal ['lIb(q)r(q)l] *n./adj.* либерал

liberate ['lIbqreIt] *v.* боштоондукка чыгар

liberation ["lIbq'reIS(q)n] *n.* боштоондук, бошотуу, куткаруу

liberator ['lIbqreItq] *n.* боштоондукка чыгаруу

liberty ['lIbqtI] *n.* эркиндик

librarian [laI'brFqrIqn] *n.* китепканачы

library ['laIbrqrI] *n.* библиотека, китепкана; ♦ **library science** китепкана таануу (илим)

Libya ['lIbIq] *geog.* Ливия

license ['laIs(q)ns] *n.* лицензия

licentious [laI'senSqs] *adj.* ээн баш, бейбаш

lichen I ['laIken] *n.* эңилчек

lichen II ['laIken] *n.* чакалай, темиротку

lick ['lIk] *v.* жала

lid [lId] *n.* капкак, жапкыч

lie I [laI] *v.* калп айт, жалган айт; *n.* калп, жалган, алдоо

lie II [laI] *v.* жат

lieutenant [lef'tenqnt] *n.* лейтенант

life ['laIf] (pl lives) *n.* жашоо, турмуш, тричилик, өмүр; ♦ **life after death** акырет; **life story** өмүрбаян; **lifeguard** куткаруучу

lifebelt ['laIfbelt] *n.* куткаргыч дөңгөлөк

lifeboat ['laIfbout] *n.* куткаргыч кайык

lifeless ['laIflIs] *adj.* жансыз

lift [lIft] *v.* көтөр; *n.* лифт

lifted [lIftId] *v.* көтөрүлгөн

light I [laIt] *n.* жарык; *v.* жак, күйгүз

light II [laIt] *adj.* жеңил

light-minded ['laIt'maIndId] *adj.* жеңил ойлуу

lightness ['laItnIs] *n.* жеңилдик

lightning ['laItnIN] *n.* чагылган

likable ['laIkqb(q)l] *adj.* жагымдуу

like I [laIk] *v.* жактыр, жакшы көр, сүй

like II [laIk] *adj.* сыяктуу, окшош

liken ['laIk(q)n] *v.* окшот, окшоштур

lilac ['laIlqk] *n.* сирень

lily ['lIlI] *n.* лилия

lime [laIm] *n.* акиташ

limelight ['laImlaIt] *n.* жарык

limestone ['laImstoun] *n.* акиташ

limit ['lImIt] *n.* чек; *v.* чекте, чек кой

limitated ["lImI'teIId] *v.* чектел

limitation ["lImI'teIS(q)n] *n.* чектөө

limp [lImp] *n.* аксоо, аксактык, төкөрдүк

line I [laIn] *v.* 1. сыз; 2. катарга тиз

line II [laIn] *n.* 1. жип; 2. кайырмактын кылы; 3. сызык; 4. чек ара; 5. катар; 6. кезек

lineage ['lInIdZ] *n.* тек

lined [laInd] *v.* катарлан

liner ['laInq] *n.* лайнер

linger ['lIngq] *v.* аялда, буйдалып кал, кармалып кал

linguist ['lINgwIst] *n.* тилчи, лингвист

linguistic [lIN'gwIstIk] *adj.* лингвистикалык

linguistics [lIN'gwIstIks] *n.* лингвистика, тил илими

link [lINk] *n.* тогоо

linoleum [lI'nouljqm] *n.* линолеум

lion ['laIqn] *n.* арстан

lioness ['laIqnIs] *n.* ургаачы арстан

lip ['lIp] *n.* эрин

lipstick ['lIpstIk] *n.* эрин майы

liquid ['lIkwId] *n.* суюктук; *adj.* суюк

liquidate ['lIkwIdeIt] *v.* жок кыл

liquidation ["lIkwI'deIS(q)n] *n.* жок кылуу

liquor ['lIkq] *n.* ичкилик, ликёр ичимдик

lisp [lIsp] *n.* шамшаңдап сүйлөгөндүк

list [lIst] *n.* ведомость, тизме; *v.* тизме түз, тизмеле

listen ['lIsn] *v.* ук, тыңша

listener ['lIsnq] *n.* угуучу, тыңшоочу

lit [lIt] *v.* 1. жак; 2. куй

literacy ['lIt(q)rqsI] *n.* сабаттуулук, сабат

literal ['lIt(q)r(q)l] *adj.* сөзмө-сөз, так өзүндөй

literary ['lIt(q)rqrI] *adj.* сөзмө-сөз, адабий

literate ['lItqrIt] *adj.* сабаттуу

literature ['lIt(q)rItSq] *n.* адабият; ♦ **literature department** адабият факультети

Lithuania ["lITjV'eInIq] *geog.* Литва

Lithuanian ["lITju:'eInjqn] *adj.* Литвалык

litigate ['lItIgeIt] *v.* доола

liter ['li:tq] *n.* литр

little ['lItl] *n.* **(not much)** аз, кичине; **there was little left** аз калды; **little or nothing** эч нерсе; **he has done little or nothing for us** ал биз үчүн эч нерсе жасабады; **he knows a little of everything** ал бардыгынан аздан билет; **won't you stay (for) a little?** дагы бир аз отуруңуз!; **little by little** аз-аздан; *adj.* 1. **(small)** кичинекей; **little finger** чыпалак; **little house** үйчө; **little man** кичинекей киши. 2. **(young)** жаш; **little boy** жаш бала; **little girl** жаш кыз; **my little brother** менин үкөм, иним; 3. **(not tall or long)** чоң эмес, узун эмес; **he was a little man** ал кичинекей, узун эмес киши болчу; 4. **(small, of quantity)** кичине, аз; **there is little butter left** кичине май калыптыр; **have a little something to eat!** бир нерсе ооз тийиңизчи!; 5. **(emotive senses): that poor little girl!** бечера!; **I know your little ways** биз сизди билебиз!; **you little liar!** ах, сен, жалганчы! *adv.* 1. **(not much)** көп эмес, аз; **I see him very little** мен аны аз көрөм; 2. **(a little: slightly, somewhat)** кичине; ♦ **this hat is a little too big for me** бул шляпа мага, кичине чоң; **I was a little afraid you would not come** мен сизди келбейт деп, бир аз корктум эле; **little bell** кичинекей коңгуроо, жылаажын; **little boy** балакай; **little brother** үке, ини, агайын, тууган; **little by little, bit by bit** аз-аздан; **little, few, not enough** аз, кем; **little finger, little toe** чыпалак; **little importance, insignificant** анчалык эмес, чоң мааниси жок; **little significance, of little importance** анчалык мааниси болбогон; **little value** анчалык баалуу, маанилүү эмес; **little, (too) small** өтө аз; **little, a bit** аз гана, аз эле; **little, a trifle, a bit** кичине, бир аз; **little, small** кичинекей; **little, some, not much, a few, not many** кичине, бир аз; **little-known, unfamiliar** көп тааныш эмес

live [lIv] *v.* жаша; *adj.* жандуу, тирүү

lively ['laIvlI] *adj.* тирүү, тың, тирик, ракеттүү, жандуу

liver ['lIvq] *n.* боор

livestock ['laIvst0k] *n.* мал, жандыктар

living ['lIvIN] *adj.* тирүү, жаны бар

lizard ['lIzqd] *n.* кескелдирик

load I [loud] *v.* зарядда

load II [loud] *v.* жүктө; *n.* жүк

loaded ['lqVdId] *v.* 1. жүктөл 2. заряддал

loaf [louf] (pl loaves) *n.* буханка

loafer ['loufq] *n.* бекерчи

loan [loun] *n.* заём

lobby ['l0bI] *n.* лобби

local ['louk(q)l] *adj.* жергиликтүү, ушул жерлик; ♦ **local government** айыл өкмөт

locality [lo(u)'kxlItI] *n.* жай, жер

located [lo(u)'keItId] *v.* жайгаш; *adj.* жайгаштырылган

location [lo(u)'keIS(q)n] *n.* турак, мекен, жай

lock [l0k] *n.* кулпу; *v.* кулпта

locksmith [l0k] *n.* слесарь

locomotive ['loukq"moutIv] *n.* локомотив

locust ['lqVkqst] *n.* чегиртке

lodge ['l0dZ] *v.* квартирада тур, батирде тур

lodger ['l0dZq] *n.* квартирада туруучу, батирде туруучу

lodging ['lPdZIN] *n.* жатак, турак-жай

log [l0g] *n.* жоон жыгач

logic ['l0dZIk] *n.* логика

logical ['l0dZIkql] *adj.* логикалык, акыл эстүү

loins ['l0Iq] *n.* бел кырчоо

London ['lAndqn] *geog.* Лондон

loneliness ['lqVnlInIs] *n.* жалгыздык

lonely ['lqVnlI] *adv.* жалгыз, жалгызсыра

lonesome ['lounsqm] *n.* жалгызсыроо

long I [l0N] *v.* сагын

long II [l0N] *adj.* узак, узун; ♦ **long ago** эчак, эбак, алда качан; **long forgotten** эчак унутулган; **long-term** узак мөөнөттүү

longer [l0Nq] *adj.* узагыраак

longevity [l0n'dZevItI] *n.* узун өмүр

longing ['l0NIN] *n.* сагыныш

look [luk] *n.* 1. **(glance)** караш, көз караш, кароо; **he gave me a look** ал мени карап койду; 2. **have, take a look at (examine)** кара, тешер; **the doctor had a good look at his throat** доктор ынтаалык менен анын тамагын карады; 3. **have a look for (search for)** издөө үчүн кароо; 4. **(expression)** көрүнүш; **there was a look of horror on his face** анын көрүнүшү абдан коркунучтуу эле; *v.* 1. **(inspect, scrutinize): look someone in the face, eye** көзүнө кара, бетине кара;

2. көз менен билдир; **(express with eyes);** 3**. (have the appearance of)** көрүн; **he looks like an old man** ал карыдай көрүнөт; 4. **(questions) look who's here!** оо, мен кимди көрдүм!; 5. **(use one's eyes)** кара; **he looked out of the window to see if she was coming** ал терезеден анын келе жаткандыгын карады; 6. **(face)** карат; **she is looking well** ал жакшы көрүнөт; **look like (resemble)** окшош көрүн; **he looks like his father** ал атасына окшойт; **look for (seek)** изде; **he is looking for his wife** ал аялын издеп жатат.

looking glass[B] **['lukINglQ:s]** *n.* күзгү

loom [lu:m] *v.* сорой, корой

loop [lu:p] *n.* сыйыртмак

loosen ['lu:sn] *v.* жумшарт, бошот

lop-eared ['l0pIqd] *adj.* шалпаң кулак

Lord [l0:d] *n.* Төрө

lorry ['l0rI] *n.* жүк машина

lose [lu:z] (lost) *v.* жогот

loss [lPs] *n.* 1. жоготуу 2. уттуруу

lost [l0st] *v.* 1. жогол 2. адаш, адашып кет; *adj.* адаштырган, адашкан

lot I [lPt] *n.* аянт

lot II [l0t] *adj.* чучу-кулак

lotion ['louS(q)n] *n.* лосьон

lottery ['l0tqrI] *n.* лотерея, утуш

loud I [laud] *adj.* 1. чуулуу 2. кыйкырчаак

loud II [laud] *adj.* катуу; *adv.* катуу, кыйкырып

loudspeaker ['laud"spi:kq] *n.* динамика

louse [laus] (pl lice) *n.* бит

lovable ['lAvqb(q)l] *adj.* сүйгүнчүктүү

love ['lAv] *n.* сүйүү, махабат; *v.* сүй, жакшы көр

loved [lAvd] *v.* ашык, ашыктанган

loveliness ['lAvlInIs] *n.* сулуулук

lovely ['lAvlI] *adj.* татынакай, сулуу, көрктүү

lover ['lAvq] *n.* 1. ойнош 2. ашык

loving ['lAvIN] *adj.* жакшы көргөн

low I [lou] *adj.* ыплас

low II [lou] *adj.* кыска, кодоо, пас; ♦ **low price** баасы төмөн; **low-paid** аз төлөөнүүчү

lower ['louq] *v.* төмөндө; *adj.* кыскараак, төмөнүрөөк *adv.* төмөнкү, ылдыйкы

lowland ['loulqnd] *n.* ойдуң

loyal ['lOI(q)l] *adj.* чын берилген, адилеттүү караган

lubricate ['lu:brIkeIt] *v.* майла, сыйпа

luck ['lAk] *n.* бакыт, ырыс, тагдыр

lucky ['lAkI] *adj.* жолдуу

ludicrous ['lu:dIkrqs] *adj.* күлдүрө турган

luggage ['lAgIdZ] *n.* багаж, жүк

lull [lAl] *v.* алдейле, алдейлеп уктат

lullaby ['lAlqbaI] *n.* бешик ыры

luminescence ["lu:mI'nes(q)ns] *n.* жаркыроо

lump [lAmp] *n.* бөлүк, тилке

lunar ['lu:nq] *adj.* айлуу

lunatic ['lu:nqtIk] *n.* лунатик

lunch[A] **[lAntS]** *n.* түшкү тамак

lung [lAN] *n.* өпкө

lure [ljuq] *v.* азгыр, ээликтир

lustre ['lAstq] *n.* жылтырак

lux ['lAks] *n.* люкс

luxurious [lAg'zjV(q)rIqs, lAg'ZV(q)rIqs] *adj.* шаанилүү

lyceum [**laI'sJqm**] *n.* лицей

lymph [limf] *n.* лимфа

lynx [lINks] *n.* сүлөөсүн

lyre [lai**q]** *n.* лира

lyric ['**IrIk**] *n.* лирик; лирика; *adj.* лирикалык

M

ma [mQ:] *n.* апа

macadam [mq'kxdqm] *n.* шагыл

macaroni ["mxkq'rounI] *n.* макарон

mace [meIs] *n.* чокмор

machination ["mxkI'neIS(q)n] *n.* махинация

machine [mq'Si:n] *n.* 1. машина, механизм 2. **(means of transport)** автоунаа; **(bicycle)** велосипед; **(motorcycle)** мотоцикл; **(aircraft)** самолёт; 3. аспап, шайман

machinist [mq'Si:nIst] *n.* машинист

mackintosh ['mxkIntOS] *n.* макинтош

mad ['mxd] *v.* ачуулан; *adj.* жинди, кем акыл

madam ['mxdqm] *n.* мадам

made-up ['meIdAp] *adj.* колдо жасалган

madman ['mxdmqn] *n.* жинди киши

madness ['mxdnIs] *n.* жиндилик, келесоолук

Madrid [mq'drId] *geog.* Мадрид

magazine ["mxgq'zi:n] *n.* журнал

magic ['mxdZIk] *n.* сыйкыр; *adj.* сыйкырдуу

magical ['mxdZIkql] *adj.* сыйкырдуу

magician [mq'dZIS(q)n] *n.* сыйкырчы, фокусчу

magistrate ['mxdZIstrIt] *n.* судья

magnanimity ["mxgnq'nImItI] *n.* ак көңүлдүк, айкөлдүк

magnanimous [mxg'nxnImqs] *adj.* ак көңүл, айкөл

magnate ['mxgneIt] *n.* магнат

magnesium [mxg'ni:zjqm] *n.* магний

magnet ['mxgnIt] *n.* магнит

magpie ['mxgpaI] *n.* сагызган

maid [meId] *n.* кыз

maidservant ['meId"sq:v(q)nt] *n.* кызматчы аял

mail [meIl] *n.* почта; ♦ **mail box** почта ящиги

maim [meIm] *v.* майып кыл

main [meIn] *adj.* негизги, башкы

maintain [meIn'teIn, mqn'teIn] *v.* бак, сакта

maintenance ['meInt(q)nqns] *n.* 1. багуу 2. кубаттоо, жактоо, колдоо

maize [meIz] *n.* маис, жүгөрү

majestic [mq'dZestIk] *adj.* 1. салабаттуу 2. шаңдуу

majesty ['mxdZIstI] *n.* 1. салабат 2. шаңдуулук

major I ['meIdZq] *adj.* негиздүү

major II ['meIdZq] *n.* майор

majority [mq'dZOrItI] *n.* көпчүлүк

make ['meIk] *v.* 1. **(fashion, create, construct)** жаса, түз; **(build)** кур; **what is this made of?** бул эмнеден жасалган?; **I'm not made of stone** мен таштан жасалган эмесмин го; 2. **(sew together)** тик; **he made a speech** ал сөз сүйлөдү. 4. **(compile, compose)** тизме түз; **make a list!** тизме түзгүлө!. 5. **(manufacture, produce)** даярдап чыгар; **the factory makes shoes** завод бут кийимдерди даярдап чыгарат. 6. **(prepare)** тамак даярда, бышыр; **she made breakfast** ал эрте мененки тамакты даярдады. 7. **(establish, create)** эреже чыгар; **he makes a rule of going to bed early** ал эрте жатканга эреже чыгарды. 8. түшүн **(construe, understand); can you make anything of it?** сиз бир нерсе түшүнө алдыңызбы?; **what do you make of this sentence?** бул сүйлөмдү кандай түшүнөсүз?; 9. **(reach)** жет; **he made it (succeeded) after three years** ал үч жылдан кийин ийгиликке жетти; 10. **(earn)** иштеп тап; **he makes a good living** ал абдан жакшы иштеп табат; **make (good) use of, utilize, turn to account** пайдалан; **make someone laugh** күлдүр; **make a complete recovery (from)** айыгып кет, сакайып кет; **make a donation (of), present** курман кыл; **make a fool of someone, do something foolish** келесоолук/акмактык кыл; **make a hole (in)** теш, жырт; **make a mess (of), confuse, get wrong** чаташтыр; **brawl** жаңжал сал; **make an abstract of** конспект түз; **make an incision (in)** кес, аралап так түшүр; **make callous** көзгө көйгөк бол, көзгө айгак бол; **make dirty by handling, thumb** кармап булга; **make dirty footmarks (in, on)** тепсеп булга; **make dirty, smear** булга, кирдет; **make fall in love (with)** сүйдүр, ашык кыл; **make foam, look froth, look lather** көбүктөнт, көбүрт; **make friends (with)** достош; **make green, paint green** жашыл кыл, жашыл менен бойо; **make hastily or any old how** эптей сал, ары-бери кыла сал; **make incisions (in, on), notch** кесик түшүр; **make younger** жашарт; **make much noise** дуулда, бакылда; **make someone dirty, become dirty** булган, кирде; **make one's debut** театрда дебют кыл, сыноого чык; **make round** тоголок кыл; **make up (for), catch up (with)** эсесин толтур; **make up (the rest of), pay up** кемин бер; **make up to, snuggle up to** эркеле, эркелен; **make up** гримде; гримден, бойон; **make, acquire (by playing)** ойноп көрсөт; **make, build** жаса, кур; **make, work out, draw up** өндүр, иштеп чыгар; **make, turn out** иштеп даярда; **make of, participant in sedition, plotter** козголоңго катыш; **makeup room** гримдөнүүчү

бөлмө; **makeup artist** гример; **makeup, cosmetics** грим, эрин майы, косметика

makeup ['meIkAp] *n.* 1. грим; 2. косметика

makeweight ['meIkweIt] *n.* кеми

making ['meIkIN] *n.* иштеп чыгаруу, өндүрүү

maladministration ['mxlqd"mInIs'treIS(q)n] *n.* начар башкаруучулук

malaria [mq'le(q)rIq] *n.* безгек

Malaysia [mq'leIZq] *geog.* Малайзия

male [meIl] *n.* эркек; *adj.* эркек; ♦ **male dog** дөбөт ит; **male nurse** эркек санитар

malediction ["mxlI'dIkS(q)n] *n.* каргыш, наалат

malevolent [mq'levqlqnt] *adj.* кайрымдуу эместик, кара санатайлык

malice ['mxlIs] *n.* каар, ачуу, жаал

malicious [mq'lISqs] *adj.* каардуу, заардуу, жаалдуу

malignant [mq'lIgnqnt] *adj.* залалдуу

malinger [mq'lINgq] *v.* анткорлон

malleable ['mxlIqbl] *adj.* согууга элпек

malt [m0:lt] *n.* угут

Malta ['m0:ltq] *geog.* Мальта

man [mxn] *n.* адам, киши, эркек

manage ['mxnIdZ] *v.* башкар, жетекчилик кыл

management ['mxnIdZmqnt] *n.* башкаруу, башкаруучулук

manager ['mxnIdZq] *n.* менеджер, башкаруучу, мүдүр

Managua [mQ:'nQ:gwQ:] *geog.* Манагуа

Manchester ['mxntSIstq] *geog.* Манчестер

mandarin ['mxnd(q)rin] *n.* мандарин

mandate ['mxndeIt] *n.* 1. мандат, наказ, тапшырык; 2. бирөөгө берилген бийлик же укук

mandatory ['mxndqt(q)rI] *adj.* милдеттүү

mane [meIn] *n.* жал

manganese ["mxngq'ni:z] *n.* марганец; *adj.* марганецтик

mangle ['mxngl] *v.* 1. майып кыл; 2. көркүн буз

mangy ['meIndZI] *adj.* 1. котур 2. таз, тазы бар

manhole ['mxnhoul] *n.* аңдын чыйыры

maniac ['meInIxk] *n.* маньяк
manicure ['mxnIkjuq] *n.* маникюр
manifest ['mxnIfest] *n.* манифест, декларация
manifestation ["mxnIfes'teIS(q)n] *n.* манифестация
manifesto ["mxnI'festou] *n.* манифест
manipulate [mq'nIpjuleIt] *v.* манипуляцла
mankind ["mxn'kaInd] *n.* адамзат
manly ['mxnlI] *adj.* кайраттуу
mannequin ['mxnIkIn] *n.* манекенщица
manner ['mxnq] *n.* 1. үлгү, стиль; 2. адат, өнөкөт 3. ыкма
manoeuvre [mq'nu:vq] *n.* манёвр; *v.* манёврда
mansion ['mxnS(q)n] *n.* особняк
mantelpiece ['mxntlpi:s] *n.* камин
manual ['mxnjuql] *adj.* кол …
manufacture ["mxnju'fxktSq] *n.* өндүрүү; *v.* иштеп чыгар, өндүр
manufacturer ["mxnju'fxktSqrq] *n.* өндүрүүчү, даярдоочу
manure [mq'njuq] *n.* кык, көң; *v.* кык төк
manuscript ['mxnjuskrIpt] *n.* кол жазма
many ['menI] *adj.* көп, далай, бир топ
map [mxp] *n.* карта; *v.* картага түшүр
maple ['meIpl] *n.* бадам
mar [mQ:] *v.* буз, бүлдүр
maraud [mq'r0:d] *v.* тоно
marauder [mq'r0:dq] *n.* мародёр, талоончу
marble ['mQ:bl] *n.* мрамор; *adj.* мрамор …
march I ['mQ:tS] *n.* марш, жүрүш; *v.* жүрүшкө алып кет
March II ['mQ:tS] *n.* Жалган куран, Март
marching ['mQ:tSIN] *n.* маршировка
marchioness ['mQ:S(q)nIs] *n.* маркиза
mare [mFq] *n.* бээ
margarine ["mQ:dZq'ri:n] *n.* маргарин майы
marinade ["mxrI'neId] *n.* маринад; *v.* маринадда
mark [mQ:k] *n.* 1. баа; 2. марка, түр; 3. из, так; 4. белги; *v.* 1. белги сал; 2. белгиле; 3. маркала; 4. тамгала
marked ['mQ:kt] *adj.* белгиленген, белгиси бар

marker ['mQ:kq] *n.* маркер

market ['mQ:kIt] *n.* базар *v.* базарда сат

marketable ['mQ:kItqb(q)l] *adj.* өтүмдүү

marksman ['mQ:ksmqn] *n.* атаман

marmalade ['mQ:mqleId] *n.* мармелад

marmot ['mQ:mqt] *n.* суур

marriage ['mxrIdZ] *n.* 1. **(ceremony)** үйлөнүү той, нике той. 2. **(contraction of marriage by man)** үйлөнүү, турмушка чыгуу; ♦ **he made her an offer of marriage** ал анын колун сурады; **marriage certificate** нике күбөлүгү

married ['mxrId] *adj.* үйлөнгөн(for males); турмушка чыккан(for females), күйөөлүү, эрдүү(for females), аялдуу, үй бүлөлүү(for males)

marrow ['mxrou] *n.* чучук

marry ['mxrI] *v.* 1. үйлөндүр, аял алып бер(for males); 2. күйөөгө чыгар, турмушка чыгар(for females); 3. никеге тургуз, нике кый

Mars [mQ:s] *n.* Марс

marsh [mQ:S] *n.* саз

marshal ['mQ:S(q)l] *n.* маршал

marshy ['mQ:SI] *adj.* саздуу

marsupial [mQ:'sju:pjql] *n.* сумкалуу жаныбарлар

marten ['mQ:tIn] *n.* кундуз, суусар

martial ['mQ:S(q)l] *adj.* согуштук

martyr ['mQ:tq] *v.* азап тарт, кыйнал

marvel ['mQ:v(q)l] *n.* укмуш, тири укмуш, ажайып

Marxism ['mQ:ksIzm] *n.* Марксизм; ♦ **Marxism-Leninism** *n.* Марксизм-Ленинизм

Marxist ['mQ:ksIst] *n.* Марксист; *adj.* Марксисттик; **Marxist-Leninist** Маркисттик-Лениндик

mascot ['mxskqt] *n.* тумар, тилсим

masculine ['mQ:skjulIn] *adj.* эркек, эркек жыныстагы

mash [mxS] *n.* үйөр, алап

mask [mQ:sk] *n.* маска; *v.* 1. маска кий, маскарад киймин кий; 2. маскировкала, билинбес кыл

masquerade ["mxskq'reId] *n.* Маскарад

mass [mxs] *n.* 1. масса; 2. көпчүлүк

Massachusetts ["mxsq'tSu:sets] *geog.* Массачусетс

massage ['mxsQ:Z] *n.* массаж; *v.* массаж жаса, укала
masseur [mx'sq:] *n.* массаж жасаган киши
masseuse [mx'sq:z] *n.* массаж жасаган аял
massif ['mxsIf] *n.* массив
massive ['mxsIv] *adj.* оор, чоң
master ['mQ:stq] *n.* 1. мастер, уста 2. кожоюн *v.* өздөштүр
masterly ['mQ:stqlI] *adj.* устачылык менен, чеберчилик менен
masterpiece ['mQ:stqpi:s] *n.* шедевр
mastery ['mQ:st(q)rI] *n.* өздөштүрүү
mastication ['mxstIkeIS(q)n] *n.* чайноо, кепшөө
mat [mxt] *v.* бойо
match I [mxtS] *v.* түгөйлөштүр
match II [mxtS] *n.* 1. матч; 2. күкүрт[S], ширеңке[N]
matchbox ['mxtSb0ks] *n.* күкүрттүн кутусу
matchless ['mxtSlIs] *adj.* сонун, теңдеши жок
match maker ['mxtS"meIkq] *n.* ортомчу
mate I [meIt] *v.* куудур
mate II [meIt] *n.* жолдош; шерик; өмүрлүк жолдош
material [mq'tIqrIql] *n.* материал, чыт; кездеме; *adj.* материалдык
materialism [mq'tIqrIqlIzm] *n.* материализм
materialist [mq"tIqrIq'lIst] *n.* материалист
maternal [mq'tq:nl] *adj.* энелик, апалык
maternity [mq'tq:nItI] *n.* энелик
mathematical *adj.* математикалык
mathematics ["mxTI'mxtIks] *n.* математика
matrimony ['mxtrIm(q)nI] *adj.* эрди-катын …, никелик
matter ['mxtq] *n.* 1. материя; 2. тема, предмет; 3. маселе 4. иш
mattress ['mxtrIs] *n.* матрас, төшөк
mature [mq'tjuq] *v.* бой жет *adj.* эр жеткен, бойго жеткен
maturity [mq'tjuqrItI] *n.* эр жеткендик, бойго жеткендик, балакат
mausoleum ["m0:sq'lIqm] *n.* мавзолей, күмбөз
maximum ['mxksImqm] *n.* максимум; *adj.* максималдуу
may I [meI] (might) *v.* кыла ал, жасай ал
May II [meI] *n.* Бугу айы, Май

maybe ['meIbi:] *adv*. мүмкүн, балким
mayonnaise [meIq'neIz] *n*. майонез
mayor [mFq] *n*. мэр
me [mi:; mI] *pro*. мен, мени, мага
meadow ['medou] *n*. жайыт, түздүк, шалбаа
meal [mi:l] *n*. аш, тамак, оокат
mean [mi:n] (meant) *v*. билгиз, белгиле, көрсөт; маанисин бер *adj*. ажаан
meaning ['mi:nIN] *n*. маани, маңыз
meaningful ['mi:nINf(q)l] *adj*. маңыздуу, маанилүү
means [mi:nz] *v*. билгиз *n*. иш-чара
measles ['mi:zlz] *n*. кызамык
measure ['meZq] *n*. өлчөм, ченем, чен; *v*. өлчө, чене
measured ['meZqd] *v*. ченелген
measurement ['meZqmqnt] *n*. өлчөө, ченөө
meat [mi:t] *n*. эт[N], гөш[S]
mechanic [mI'kxnIk] *n*. механик
mechanical [mI'kxnIk(q)l] *adj*. механикалык
mechanics [mI'kxnIks] *n*. механика
mechanize ['mekqnaIz] *v*. машиналаштыр, механизациялаштыр
medal ['medql] *n*. медаль
meddle ['medl] *v*. кийлигиш
medical ['medIk(q)l] *adj*. медициналык, дарыгерлик; ♦ **medical checkup** медициналык кароо (текшерүү); **medical certificate** медициналык справка; **medical treatment** медициналык дарылоо
medicine ['medsIn] *n*. 1. дары; 2. медицина
medieval ["medI'i:v(q)l] *adj*. орто кылымдагы
mediocre ['mi:dIoukq] *adj*. орточо
meditate ['medIteIt] *v*. 1. медитация кыл; 2. ойлон
medium ['mi:djqm] *adj*. орто, орточо
medley ['medlI] *n*. кошунду, аралашма
meet ['mi:t] (met) *v*. жолук, жолугуш, кезик, кездеш
meeting ['mi:tIN] *n*. чогулуш, жыйналыш, жолугушуу
megaphone ['megqfoun] *n*. мегафон
melancholy ['melqnkqlI] *n*. меланхолия

melancholic ["melqn'kPlIk] *adj.* меланхолик, асан кайгы
melee ['meleI] *n.* таштоо, ыргытуу
mellow ['melou] *adj.* бышкан, жетилген
melodious [mI'loudjqs] *adj.* обондуу, күүлүү
melody ['melqdI] *n.* күү, обон
melon ['melqn] *n.* коон
melt ['melt] *v.* 1. эри 2. эрит
member ['membq] *n.* мүчө
membrane ['membreIn] *n.* каканак
memorable ['mem(q)rqbl] *adj.* унутулбас
memorandum ["memq'rxndqm] *n.* меморандум, келишим
memorial [mI'm0:rIql] *n.* эстелик
memorize ['memqraIz] *v.* эсте тут
memory ['memqrI] *n.* эс
menace ['menqs] *v.* коркут
menacing ['menIsIN] *adj.* айбаттуу
mend I [mend] *v.* жама, жамачыла
mend II [mend] *v.* учта, кайра
menstrual ['menstruql] *adj.* айыз мезгили
menstruate ['menstrueIt] *v.* айыз+ кел, этек кир+ кел
menstruation ['menstru'eIS(q)n] *n.* айыз, этек кир
mental ['mentl] *adj.* акыл, акылдык
mentality [men'txlItI] *n.* менталитет
mention ['menS(q)n] *n.* эскертүү, айта кетүү *v.* айтып көрсөт
mentioned ['menS(q)nd] *v.* айтып көрсөтүл
menu ['menjH] *n.* меню
mercenary ['mq:sIn(q)rI] *n.* жалдагыч
merchandise ['mq:tS(q)ndaIz] *n.* товарлар
merchant ['mq:tS(q)nt] *n.* көпөс, соодагер
merciful ['mE:sIf(q)l] *adj.* кайрымдуу
merciful ['mq:sIful] *adj.* ырайымдуу, боорукер
merciless ['mE:sIlIs] *adj.* кайрымсыз, аёосуз
merciless ['mq:sIlIs] *adj.* ырайымсыз, кара мүртөз
mercury I ['mE:kjVrI] *n.* сымап
Mercury II ['mq:kjurI] *n.* Меркурий
mercy ['mq:sI] *n.* аяныч, ырайым, мээримдүүлүк

merger ['mq:dZq] *n.* кошулуу
meridian [mq'rIdIqn] *n.* меридиан
merino [mq'ri:nou] *n.* меринос
merit ['merIt] *n.* кадыр-барк, нарк, кадыр, абийир
meritorious ["merI't0:rIqs] *adj.* мактаарлык
merlin ['mE:lIn] *n.* жагалмай
merriment ['merImqnt] *n.* оюн-зоок
merry ['merI] *adj.* жайдары, көңүлдүү, шаттуу, шайыр
mess [mes] *n.* чаташуу; *v.* чаташтыр
message ['mesIdZ] *n.* кабар
messenger ['mesIndZq] *n.* жарчы, чабарман
metal ['metl] *n.* металл, темир; *adj.* темир
metallurgy [me'txlqdZI] *n.* металлургия
metaphor ['metqfq] *n.* метафора
metaphorical ["metq'fPrIk(q)l] *adj.* өтмө
metaphysical ["metq'fIzIk(q)l] *adj.* метафизикалык
metaphysics ["metq'fIzIks] *n.* метафизика
meteorite ['mi:tjqraIt] *n.* метеорит
meteorology ["mi:tjq'r0lqdZI] *n.* метеорология
meter ['mi:tq] *n.* метр
method ['meTqd] *n.* метод, усул, ыкма; методика
methodical [mI'T0dIk(q)l] *adj.* методисттик; методикалык
Methodist ['meTqdist] *n.* Методист
methodological [meTqdq'l0GIk(q)l] *adj.* методологиялык
methodology [meTqdq'l0GI] *n.* методология
meticulous [mI'tIkjulqs] *adj.* бышык, тыкан
metric ['metrIk] *n.* метраж
mew [mju:] *v.* мыёло
Mexican ['meksIkqn] *adj.* Мексикалык
Mexico ['meksIkou] *geog.* Мексика
micro ['maIkrou] *n.* микроорганизм
microbe ['maIkroub] *n.* микроб
microphone ['maIkro(u)foun] *n.* микрофон
microscope ['maIkro(u)skoup] *n.* микроскоп
microwave (oven) ['maIkro(u)weivov**(q)n]** *adj.* микроволналуу печь

midday ["mId'deI] *n.* түш
middle ['mIdl] *adj.* орто, орточо, ортоңку
middleman ['mIdlmxn] *n.* далдалчы, ортомчу
midnight ['mIdnaIt] *n.* түн ортосу
midst [mIdst] *n.* ортосу, борбору
midsummer ['mId"sAmq] *n.* жай ортосу, жайдын ортосу
midwife ['mIdwaIf] *n.* акушерка, киндик эне
mien [mi:n] *n.* мүнөз
might [maIt] *n.* күч, ыктымал
mighty ['maItI] *adj.* баатырдык
migraine ['mi:greIn] *n.* шакый
migrate [maI'greIt] *v.* көч
migration [maI'greItS(q)n] *n.* миграция, көчүү
mild [maIld] *adj.* жумшак, мелүүн, тынч
mile [maIl] *n.* миля
milestone ['maIlstoun] *n.* чакырым мамысы
militant ['mIlIt(q)nt] *adj.* күжүрмөн, кайраттуу
militarist ['mIlItqrIst] *n.* милитарист
militarization ["mIlItqraI'zeIS(q)n] *n.* аскерлештирүү, милитаризация
military ['mIlIt(q)rI] *n.* аскер; *adj.* аскердик
militsia [mI'lISq] *n.* милиция
milk ['mIlk] *n.* сүт; *v.* уй саа
milking ['mIlkIN] *n.* саан; ♦ **milking machine** саагыч машина
milkmaid ['mIlkmeId] *n.* саанчы аял
milkman ['mIlkmqn] *n.* сүт сатуучу киши
milky ['mIlkI] *adj.* сүттүү
mill [mIl] *v.* жанч, талкала *n.* тегирмен
millennium [mI'lenIqm] *n.* миң жылдык
miller ['mIlq] *n.* тегирменчи
millet ['mIlIt] *n.* таруу
milliard ['mIljQ:d] *num.* миллиард
milligram ['mIlIgrxm] *n.* миллиграмм
millimeter ['mIlI"mi:tq] *n.* миллиметр
million ['mIljqn] *num.* миллион
millionaire ["mIljq'nFq] *n.* миллионер

milometer [**maI'lOmItq**] *n.* счётчик
milt ['mIlt] *n.* урук, үрөн
mimic ['mImIk] *n.* мимист; *adj.* мимикалык
minaret ["mInq'ret] *n.* мунара
mince ['mIns] *v.* эт туура
mind ['maInd] *v.* бак, кам көр *n. акыл, эс*
mine I [maIn] *pro.* меники
mine II [maIn] *n.* 1. шахта; 2. мина; *v.* 1. кен каз; 2. мина кой
miner I ['maInq] *adv.* азчылык
miner II ['maInq] *n.* шахтёр, кенчи
mineral ['mIn(q)r(q)l] *n./adj.* минерал, минералдык
mineralogy ["mInq'rxlqdZI] *n.* минералогия
mingle ['mINgl] *v.* аралаштыр
minimum ['mInImqm] *n./adj.* минимум, минималдуу
minion ['mInjqn] *n.* аздек, сүйгөн
minister ['mInIstq] *n.* министр
ministry ['mInIstrI] *n.* министрлик; ♦ **ministry of health** саламаттык сактоо министирлиги
minor ['maInq] *adj.* аз сандагы; жашы жетпеген
minority [maI'nOrItI] *n.* 1. жашы жетпегендик; 2. азчылык
mint I [mInt] *v.* сомдо
mint II [mInt] *n.* жалбыз
minus ['maInqs] *n.* минус
minute(s) ['mInIts] *n.* минута
miracle ['mIrqkl] *n.* керемет, ажайып, укмуш
miraculous [mI'rxkjulqs] *adj.* кереметтүү, ажайып
mirage ['mIrQ:Z] *n.* закым
mire ['maIq] *n.* сормо саз
mirror[A] **['mIrq]** *n.* күзгү
miscarriage [mIs'kxrIdZ] *n.* бойдон түшүү
mischief ['mIstSIf] *n.* бейбаштык
mischievous ['mIstSIvqs] *adj.* шок, тентек
misdeed ['mIs'di:d] *n.* кылмыш, кыянат
misdemeanour ["mIsdI'mi:nq] *n.* кылмыш, кылык, жазык
miser ['maIzq] *n.* сараң, битир
misfire ['mIs'faIq] *n.* дүрмөт албоо, от албоо

misfortune [mIs'f0:tS(q)n] *n.* балээ, балакет, бактысыздык

misgiving [mIs'gIvIN] *n.* коркунуч, коркуу

mishap ['mIshxp] *n.* балакет, капсалаң, жол болбоо, кырсык

mishit [mIs'hit] *v.* 1. жаза ат 2. жаза чап 3. жаза бас; 4. жаңылыш, ката кетир; *n.* 1. жаза атуу 2. жаза чабуу, 3. жаза басуу; 4. жаңылыштык, кетирген ката

mislay [mIs'leI] (mislaid) *v.* дайынсыз жогол

mislead [mIs'li:d] *v.* азгыр

mismanagement ["mIs'mxnIdZmqnt] *n.* чарбасыздык

misprint ['mIs'prInt] *n.* ката басылган

miss I [mIs] *n.* айым, мырзайым (unmarried girl)

miss II [mIs] *v.* калтыр, катышпа; **I missed the lesson** мен сабак калтырдым.

miss III [mIs] *v.* сагын

missile ['mIsaIl] *n.* снаряд, ракета

missing ['mIsIN] *adj.* жетишпеген, кем

mission ['mIS(q)n] *n.* миссия, тапшырык

missionary ['mIS(q)nqrI] *n.* дабатчы, миссионер

missive ['mIsIv] *n.* элчи

mist [mIst] *n.* жеңил туман

mistake [mIs'teIk] *n.* ката; *v.* ката кетир, жаңылыш

mister ['mIstq] *n.* мырза

mistress ['mIstrIs] *n.* 1. айым 2. токол

mistrust [mIs'trAst] *n.* шектенүү, ишенбөө; *v.* ишенбе, шектен

misty ['mIstI] *adj.* тумандуу

misunderstanding ["mIsAndq'stxndIN] *n.* түшүнбөстүк, түшүнбөгөндүк

mite [maIt] *n.* кене

mitigate ['mItIgeIt] *v.* жумшарт, жеңилдет

mitten ['mItn] *n.* салаасыз мээлей

mix ['mIks] *v.* 1. аралаштыр, аралаш; 2. кош; катыкта

mixed [mIkst] *adj.* аралаш

mixer ['mIksq] *n.* аралаштыргыч

mixture ['mIkstSq] *n.* аралашма, кошунду

moan [moun] *v.* онто

moaner [mounq] *n.* кыңкылдак, асан кайгы

mobile ['moubaIl] *adj.* кыймылдуу, мобилдик
mobilization ["moubIlaI'zeIS(q)n] *n.* мобилизация
mobilize ['moubIlaIz] *v.* мобилизацияла
mock ['m0k] *v.* табала, какшыкта
mockery ['mPk(q)rI] *n.* таба, какшык
mocking ['m0kIN] *adj.* табалаган, шылдыңдаган
modal ['moudl]*adj.* модалдык
model ['m0dl] *v.* моделде *n.* макет; модель, мисал, үлгү
modem ['mqudem] *n.* модем
moderate ['m0dqrIt] *adj.* орточо, токтоо; **['m0dqreIt]** *v.* басаңдат, мелүүн тарттыр
modern ['m0dqn] *adj.* азыркы, жаңы, заманбап
modest ['m0dIst] *adj.* жөнөкөй
modification ["mPdIfI'keIS(q)n] *n.* кубулуш
modified ['mPdIfaIq] *v.* кубул
modify ['m0dIfaI] *v.* модификацияла
moist ['m0Ist] *adj.* нымдуу
moisten ['m0Is(q)n] *v.* жибит
moisture ['m0IstSq] *n.* ным
molar ['moulq] *n.* азуу
mole I [moul] *n.* кал, мең
mole II [moul] *n.* момолой, сокур чычкан
molecule ['m0lIkju:l] *n.* молекула
molest [mo(u)'lest] *v.* жабыш, асыл
mollify ['m0lIfaI] *v.* жумшарт, басаңдат
moment ['moumqnt] *n.* замат, момент, көз ирмем, учур
momentary ['moumqnt(q)rI] *adj.* убактылуу, минуталык
mommy [mPmI] *int.* апа, апаке
monarch ['m0nqk] *n.* монарх
monarchy ['m0nqkI] *n.* монархия
monastery ['m0nqst(q)rI] *n.* монастырь
Monday ['mAndI] *n.* Дүйшөмбү, Биринчи күн
monetary ['mAnIt(q)rI] *adv.* акчалай
money ['mAnI] *n.* акча^{N}, пул^{S}
mongol ['m0Ng0l] *adj.* монгол; *n.* монгол
Mongolia [m0N'gouljq] *geog.* Монголия

mongrel ['mANgr(q)l] *n.* метис, аралашма
monitor ['m0nItq] *n.* монитор
monk [mANk] *n.* монах, кечил
monkey ['mANkI] *n.* маймыл
monologue ['m0nql0g] *n.* монолог
monopolist [mq'n0pqlIst] *n.* монополист
monopolistic *adj.* монополиялык
monopolize [mq'n0pqlaIz] *v.* монополизацияла
monopoly [mq'n0p(q)lI] *n.* монополия
monosyllable ['m0nq"sIlqbl] *n.* бир муун
monotonous [mq'n0tnqs] *adj.* моно тондуу
monsoon [m0n'su:n] *n.* муссон
monster ['m0nstq] *n.* 1. ажыдаар 2. катаал
month ['mAnT] *n.* ай
monthly ['mAnTlI] *adv.* бир айда чыгуучу, айлык, бир айлык; ай сайын
monument ['m0njumqnt] *n.* эстелик, айкел
moo [mu:] *v.* мөөрө
mood [mu:d] *n.* 1. ыңгай *(grammar)*; 2. пейил, көңүл, маанай
moon ['mu:n] *n.* ай
moonless ['mu:nlIs] *adj.* айсыз
moonlight ['mu:nlaIt] *n.* айдын жарыгы
moor [muq] *n.* мавр
mop [m0p] *n.* швабра, сүргү
moral ['m0r(q)l] *n.* мораль, ахлак-адеп; *adj.* моралдуу, моралдык
morality [mq'rxlItI] *n.* адеп, адеп-ахлак
more [m0:] *adv.* көбүрөөк, артыгыраак
morgue [m0:g] *n.* морг, өлүккана
moribund ['m0rIbAnd] *adj.* өлүңкү
morning ['m0:nIN] *adv.* эрте менен
Morocco [mo(u)'r0kou] *geog.* Марокко
moron ['m0:r0n] *adj.* кем акыл
morpheme [m0:'fI:m] *n.* морфема
morphology [m0:'f0lqdZI] *n.* морфология
morsel ['m0:s(q)l] *n.* үзүм

mortal ['m0:tl] *adj.* ажалдуу

mortgage ['m0:gIdZ] *n.* ипотека; *adj.* залогдук, кепилдик

mortuary ['m0:tjuqrI] *n.* өлүккана, морг

Moscow ['m0skou] *geog.* Москва

moslem ['m0zlem] *n.* мусулман

mosque [m0sk] *n.* мечит

mosquito [mqs'ki:tou] *n.* чиркей; ♦ **mosquito bite** чиркейдин чагышы

moss [m0s] *n.* эңилчек

most ['moust] *adv.* эң эле, өтө эле, абдан

mostly ['mqVstlI] *adv.* көбүнчө

moth ['m0T] *n.* күбө

moth-eaten ['m0T"i:tn] *adj.* күбө жеген

mother ['mADq] *n.* апа, эне, мама; ♦ **mother country** туулган жер

motherhood ['mADqhVd] *n.* энелик

mother-in-law ['mAD(q)rInl0:] *n.* кайнене

motherland ['mADqlxnd] *n.* ата мекен, ата-журт

motion ['mouS(q)n] *n.* кыймыл

motionless ['mqVS(q)nlIs] *adj.* кыймылсыз

motivate ['moutIveIt] *v.* ниетте

motivation ['moutIveIS(q)n] *n.* каалоо, ниет, тилөө

motive ['moutIv] *n.* кыймылдатуучу күч

motor ['moutq] *n.* мотор

motor cycle ['moutq"saIkl] *n.* мотоцикл

motto ['m0tou] *n.* девиз

mouldy [mouldli] *adj.* көгөрүп кеткен

mound [maund] *n.* дөбө, дөң

mount [maunt] *v.* 1. мин; 2. орнот

mountain ['mauntIn] *n.* тоо; ♦ **mountain climber** альпинист

mountaineering ["mauntI'nIqrIN] *n.* альпинизм

mountainous ['mauntInqs] *adj.* тоолуу, адырлуу

mourn ['m0:n] *v.* 1. кошок кош 2. кара кий

mournful ['m0:nf(q)l] *adj.* 1. заардуу 2. аза тарткан

mourning ['m0:nIN] *adj.* азалуу, каралуу

mouse [maus] (pl mice) *n.* чычкан

mousetrap ['maustrxp] *n.* капкан

moustache [mqs'tQ:S] *n.* мурут

mouth [mauT] *n.* ооз

mouthpiece ['maVTpi:s] *n.* жарыячы, жарчы

move [mu:v] *n.* 1. **(in games)** жүрүш, жылыш; **it's your move** сиздин жүрүшүңүз!; аракет, кадам. 2. **(initiation of action or motion)** жылуу; **it's time we made a move** жылууга убакыт жетти; **get a move on!** жылыңыз!; 3. **(change of residence) when does your move take place?** качан жыласыздар? *v.* 1. **(change position of; put in motion)** жылдыр, кыймылда(т), козго; **he moved his chair nearer the fire** ал отургучун отко жакын жылдырды; 2. **(affect, provoke)** таасир кыл; **the play moved me deeply** пьеса мага терең таасир берди; 3. **(prompt, induce)** мажбур кыл; **I was moved to intervene** мен аралашпай коё албадым; 4. **(propose)** сунуш кыл; **I move that the meeting be adjourned** чогулушту жылдырууну сунуш кылам. 5. **(change position; be in motion)** жыл, кыймылда; **don't move!** жылбагыла, кыймылдабагыла!; 6. **(make progress)** жүр; **work moves slowly** жумуш жай жүрүп жатат; 7. **(stir)** кыймылдоо; **nobody moved to help him** ага жардам бергенге эч ким кыймылдабады 8. **(legal, make application)** жолдо; **they moved the furniture about** алар эмеректерди жылдырышты; 9. **move** көч, көчүп кет; **move your hand away!** колуңузду тартыңыз!; **he moved the books back (away from him)** ал андан китептерди жылдырып койду; **move forward** алга жыл; **they moved in next door** алар коңшу үйгө жылдырылды; **she stopped and then moved on** ал токтоп, кайрадан жыла баштады; **move in(to)** кир, көчүп кир; **move out, pull out** илгери жылдыр, келтир; **move** көчүп кет, жылдыр, ордунан козго; **move, pull (up to, over)** жылдыр, жылгыз; **moved, prompted, actuated** козголмо, козголуучу

movement ['mu:vmqnt] *n.* аракет, кыймыл, жүрүү

movie[A] **['mu:vI]** *n.* кино, фильм

mow [mou] *v.* чап, чалгы чап, чөп чап

much [mAtS] (more; most) *adv.* көп, бир топ

mucous ['mju:kqs] *adj.* былжырлуу

mud [mAd] *n.* баткак, ылай; ♦ *adj.* баткактуу

muddle ['mAdl] *v.* чаташтыр, чиелештир

muddled ['mAdld] *adj.* чаташ, чиелеш

muddy ['mAdI] *adj.* баткактуу, баткак, ылай
muffle ['mAfl] *v.* оро, чулга
mufti ['mAftI] *n.* муфтий
mug [mAg] *n.* кружка
mule [mju:l] *n.* качыр
mullah ['mAlq, 'mVlq] *n.* молдо
multi … ['mAltI-] *prep.* көп …
multifarious ["mAltI'fFqrIqs] *adj.* бирдей эмес
multiplication ["mAltIplI'keIS(q)n] *n.* көбөйтүү
multiply ['mAltIplaI] *v.* көбөйт
mumble ['mAmbl] *v.* кобура, күңкүлдө
mummy ['mAmI] *n.* мумия
munificent [mju:'nIfIsnt] *adj.* март, берешен
murder ['mq:dq] *n.* өлтүрүү; *v.* сой, өлтүр
murderer ['mq:dqrq] *n.* киши өлтүргүч
murderous ['mq:d(q)rqs] *adj.* өлтүрүүчү
muscle ['mAsl] *n.* булчуң, булчуң эт
muscular ['mAskjVlq] *adj.* булчуңдуу
museum [mju(:)'zIqm] *n.* музей
mushroom ['mASrum] *n.* козу карын
music ['mju:zIk] *n.* музыка
musical ['mju:zIk(q)l] *adj.* музыкалык
musician [mju:'zIS(q)n] *n.* музыкант
Muslim ['muslIm] *n.* Мусулман
must [mAst, mqst] *v.* тийиш, керек
mustache [mq'stQ:S] *n.* мурут
mustard ['mAstqd] *n.* горчица
mute [mju:t] *adj.* дудук, тилсиз
mutter ['mAtq] *v.* кобура, күбүрө, күңкүлдө
mutton ['mAtn] *n.* кой эти
mutual ['mju:tjuql] *n.* өз ара
muzzle ['mAzl] *n.* тумшук **(animal)**; ооз **(gun)**
my [maI] *pro.* менин, меники
myself [maI'self] *pro.* өзүм
mysterious [mIs'tIqrIqs] *adj.* сырдуу
mystery ['mIst(q)rI] *n.* сыр
myth [mIT] *n.* миф

N

nag [nxg] *v.* арала

nail I [neIl] *n.* тырмак

nail II [neIl] *n.* мык; *v.* мык как

naive [nQ:'i:v] *adj.* аңкоо, момун

naivete [nQ:'i:vteI] *n.* момундук, аңкоолук

naked ['neIkId] *adj.* жылаңач

name [neIm] *n.* 1. (of a person) ат, ысым; (surname) фамилия; **what is his name?** анын аты ким?; 2. **(of a thing)** нерсенин аты; **what is the name of your school?** мектебиңердин аты эмне?; 3. **(personage)** белгилүү маалымдар, **the great names of history** улуу тарыхый аттар; 4. **(reputation)** репутация; 4. ат, тема; *v.* 1. **(give name to)** ата, атал, ат кой; **they haven't yet named the baby** алар балага али ат коё элек; 2. **(recite)** атап сана, ата; **the pupil named the big cities of Europe** окуучу Еворпадагы чоң шаарларды атап берди; 3. **(state, mention)** баала; **name your price!** баа кой, бааны ата/айт!

named ['neImd] *adj.* аттуу

nameless ['neImlIs] *adj.* атсыз, аты жок

namely ['neImlI] *adv.* так эле, так ошонун өзү

namesake ['neImseIk] *adj.* аташ

nap [nxp] *n.* жүн тароо; *v.* тара

nape [neIp] *n.* желке

napkin ['nxpkIn] *n.* кол сүрүч, салфетка

narcosis [nQ:'k0usis] *n.* наркоз

narcotic [nQ:'k0tIk] *n.* наркотик, банги зат; *adj.* наркотикалык

narrate [nq'reIt] *v.* аңгемеле, баянда

narrative ['nxrqtIv] *n.* аңгеме, повесть, а гемечилик

narrator ['nxreitq] *n.* аңгемечи

narrow ['nxrou] *adj.* кууш, тар

nasal ['neIz(q)l] *adj.* киңкилдеген, мурунчул

nasty ['nQ:stI] *adj.* кара мүртөз, арамза

nation ['neIS(q)n] *n.* 1. мамлекет 2. улут

national ['nxSqnl] *adj.* улуттук, мамлекеттик

nationalism ['nxSnqlIzm] *n.* улутчулдук

nationalist ['nxS(q)nqlIst] *adj.* улутчул

nationality ['nxSq'nxlItI] *n.* улут

nationalization ["nxSnqlaI'zeIS(q)n] *n.* мамлекеттештирүү, улутташтыруу

nationalize ['nxSnqlaIz] *v.* мамлекеттештир, улутташтыр

native ['neItIv] *adj.* жергиликтүү

natural ['nxtSr(q)l] *adj.* табигый

naturalist ['nxtSrqlIst] *n.* натуралист

naturally I ['nxtS(q)rqlI] *adv.* арийне

naturally II ['nxtSr(q)lI] *adv.* табигый нерсе

nature ['neItSq] *n.* жаратылыш, табийгат, табият

naughty ['n0:tI] *adj.* тентек[N], шок[S]

nausea ['n0:sjq] *n.* көөн айлануу

nauseous ['n0:sjqs] *adj.* көөн айнытуучу

naval ['neIv(q)l] *adj.* деңиздик

navel ['neIv(q)l] *n.* киндик

navigation ["nxvI'geIS(q)n] *n.* навигация

navigator ['nxvIgeItq] *n.* навигатор

navy ['neIvI] *n.* аскер-деңиз

nazi ['nQ:tsI] *n.* улутчул

near [nIq] *adv.* жакын

nearer [nIqrq] *adv.* жакыныраак

nearly ['nIqlI] *adv.* жакын, дээрлик, -чалык

neat [ni:t] *adj.* таза, зыңкыйган

neatness ['ni:tnIs] *n.* тазалык

necessary ['nesIs(q)rI] *adj.* зарыл, керектүү

necessity [nI'sesItI] *n.* зарылдык, керектик

neck [nek] *n.* моюн

necklace ['neklIs] *n.* шуру, мончок

necktie ['nektaI] *n.* галстук, жагоо

nectar ['nektq] *n.* нектар, шире

need [ni:d] *n.* керектик, муктаждык

needle ['ni:dl] *n.* ийне

needy ['ni:di] *adj.* кедей, жарды

negative ['negqtIv] *adj.* терс, негативдүү

neglect [nI'glekt] *v.* этибарга алба

neglected [nI'glektid] *adj.* кароосуз, көзөмөлсүз; ээн/бош калган

neglectful [nI'glektf(q)l] *adj.* алабарман

negligence ['neglIdZ(q)ns] *n.* бейгамдык, шалаакылык
negligent ['neglIdZ(q)nt] *adj.* шалаакы, кош көңүл
negotiate [nI'gouSIeIt] *v.* келиш, сүйлөш
neigh [neI] *v.* окуран
neighbor ['neIbq] *n.* коңшу, кошуна
neighboring ['neIb(q)rIN] *adj.* коңшулаш, жакын жердеги
neither ..., nor ... ['naIDq] же жок …. же ….жок; …жок, …жок
neon ['ni:qn] *n.* неон
Nepal [nI'p0:l] *geog.* Непал
nephew ['nevju:] *n.* Жээн
Neptune ['neptju:n] *n.* Нептун
nerve ['nq:v] *n.* нерв
nervous ['nq:vqs] *adj.* нерв ооруусу, диртилдек, нервдүү
nest [nest] *n.* уя; *v.* уяла, уя сал, уя жаса/кыл
nestle ['nes(q)l] *v.* уя кур
nestling ['neslIN] *n.* балапан
net [net] *adj.* таза, пакиза; *n.* тор, сетка
Netherlands ['neDqlqndz] *n.* Нидерландия
netting ['netIN] *n.* тор
nettle ['netl] *n.* чалкан
nettle rash ['netl'rxS] *n.* бөрү жатыш
network ['netwq:k] *n.* түйүн, байланыш
neurosis [njuq'rousIs] *n.* невроз ооруусу
neutral ['nju:tr(q)l] *adj.* калыс, орто, нейтралдуу
neutrality [nju:'trxlItI] *n.* калыстык, нейтралитет
neutralize [nju:'trxlItI] *v.* нейтрализациялаштыр
never ['nevq] *adv.* эч качан, такыр
nevertheless ["nevqD(q)'les] *adv.* ошондой болсо да
new ['nju:] *n./adj.* жаңы
New York ['nju:'j0:k] *geog.* Нью-Йорк
New Zealand ['nju:'zi:lqnd] *geog.* Жаңы Зеландия
newly ['nju:lI] *adj.* жаңыдан, жаңы
news ['nju:z] *n.* жаңылык, кабар
newscast ['nju:z"kQ:st] *n.* акыркы кабар
newsmonger ['nju:z"mANgq] *n.* ушакчы
newspaper ['nju:z"peIpq] *n.* газета, гезит
newsreel ['nju:zri:l] *n.* киножурнал, кинохроника

next [nekst] *adj.* кийинки, келээрки, кезектүү, эмки
nibble ['nIbl] *v.* 1. кемир; 2. чымчы
Nicaragua ["nIkq'rQ:gwq] *geog.* Никарагуа
nice ['naIs] *adj.* сонун, кооз, жакшынакай, дурус
nickel ['nIkl] *n.* никель; *adj.* никелденген
nickname ['nIkneIm] *n.* кошумча ат, жасалма ат
niece ['nI:s] *n.* жээн (girl)
Niger ['naIdZq] *geog.* Нигер
Nigeria [naI'dZIqrIq] *geog.* Нигерия
night ['naIt] *n.* түн
nightfall ['naItf0:l] *n.* күүгүм, акшам
nightingale ['naItINgeIl] *n.* булбул
nightmare ['naItmFq] *n.* жаман, коркунучтуу түш
Nile [naIl] *n.* Нил
nine ['naIn] *num.* тогуз; ♦ **nine pairs** тогузу, тогуз жуп; **nine times** тогуз жолу
nine hundred ['naIn 'hAndrqd] *num.* тогуз жүз
nine-hundredth ['naIn'hAndrqdT] *num.* тогуз жүзүнчү
nineteen ['naIn'ti:n] *num.* он тогуз
nineteenth ['naIn'ti:nT] *num.* он тогузунчу
ninetieth ['naIntIIT] *num.* токсонунчу
ninety ['naIntI] *num.* токсон
ninth [naInT] *num.* тогузунчу
nit [nIt] *n.* сирке
nitric ['naItrIk] *adj.* азоттуу
nitrogen ['naItrqdZqn] *n.* азот
no [nou] *n.* жок, эмес
nobility [no(u)'bIlItI] *n.* шарапат, жакшылык
noble ['noubl] *adj.* шарапаттуу, айкөл
nobleman ['noublmqn] *n.* дворян
nobody ['noub(q)dI] *pro.* эч ким
nod [n0d] *n.* баш ийкөө; *v.* баш ийке
noise ['n0Iz] *n.* шум, ызы-чуу
noisy ['n0IzI] *adj.* шумдуу, ызы-чуулуу
nomad ['n0mqd] *n.* көчмөн
nomadic [no(u)'mxdIk] *adj.* көчмөн, көчмөндүү
nomenclature [no(u)'menklqtSq] *n.* номенклатура

nominal ['n0mInl] *adj.* номинал

nomination ["n0mI'neIS(q)n] *n.* кызматка көтөрүү, көрсөтүү

nominative ['n0mInqtIv] *n.* атооч жөндөмө

non- [n0n] *prefix* эмес, –сыз; ♦ **non-governmental organization (NGO)** өкмөттүк эмес уюм/организация (ӨЭУ) **non-party** партиясыздык

non-alcoholic *adj.* алкоголсуз, алкоголу жок

none [nAn] *adv.* эч кандай, эч ким

nonetheless ["nAnDq'les] *adv.* ошондой болсо да

nonsense ['nPns(q)ns] *n.* келжирээктик

noodles ['nu:dlz] *n.* кесме

noon ['nu:n] *n.* чак түш

noose [nu:s] *n.* кылтак, тузак

norm [n0:m] *n.* норма

normal ['n0:m(q)l] *adv.* демейдеги, кадимки; *adj.* нормалдуу, кадимкидей

North ['n0:T] *n.* Түндүк

North-East ["n0:T'i:st] *n.* Түндүк-Чыгыш

northern ['n0:D(q)n] *adj.* түндүктүк

northerner ['n0:D(q)n q] *n.* түндүктө жашоочу

Norway ['n0:weI] *geog.* Норвегия

Norwegian [n0:'wi:dZ(q)n] *n.* Норвегиялык

nose [nouz] *n.* мурун

nostril ['n0strIl] *n.* таноо

not [n0t] *adv.* 1. эмес; ♦ **it is my book, not yours** бул менин китебим, сеники эмес; 2. эмес, эмеспи; **guilty or not, he is my son** күнөөлүүбү же күнөөлүү эмеспи, ал бары бир менин балам; 3. **(not even)** эч: **not one of them moved** эч кимиси ордунан жылышпады; 4. **not a few** аз эмес, көп; 5. **(not at all)** эч нерсе эмес; **'many thanks!' - ' not at all!'** "чоң ыракмат!" - "эч нерсе эмес!

notable ['noutqbl] *adj.* белгилүү, көрүнүктүү

notary ['noutqrI] *n.* нотариус

notation [no(u)'teIS(q)n] *n.* жеме аралаш насыят

notch [n0tS] *n.* кетик; *v.* кетилт

note ['nout] *n.* 1. нота; 2. эскертме; *v.* белгиле

notebook ['noutbuk] *n.* жазуу дептери

notepaper ['nout"peIpq] *n.* жазуу кагазы

notes ['nouts] *n.* конспект, дептер, тетрадь

nothing ['nATIN] *pro.* эч теке, эч нерсе, эчтеме
notice ['noutIs] *v.* байка, байкап кал; көңүл бур; *n.* билдирүү
noticeable ['nqVtIsqb(q)l] *adj.* көрүнүктүү
notification ["noutIfI'keIS(q)n] *n.* кабар берүү, билдирүү
notify ['noutIfaI] *v.* билдир, жарыяла, кабар бер, эскерт
notion ['nqVS(q)n] *n.* түшүнүк
nought [n0:t] *n.* нөл
noun [naVn] *n.* зат атооч
nourish ['nArIS] *v.* тоюттандыр
nourishment ['nArISmqnt] *n.* азыктандыруу
novel ['n0v(q)l] *n.* роман
novelist ['n0vqlIst] *n.* роман жазуучу
novella ['n0v(q)l q] *n.* повесть, новелла
novelty ['n0v(q)ltI] *n.* жаңылык, жаңы нерсе
November [no(u)'vembq] *n.* Жетинин айы, Ноябрь
now ['nau] *adv.* азыр, ал эми
nowhere ['nouwFq] *adv.* эч кайда, эч жерде, эч кайдан, эч жерден
nuance [nju:'Q:ns] *n.* нюанс
nuclear ['nju:klIq] *n.* ядро *adj.* ядролук
nude [nju:d] *adj.* жылаңач
nuisance ['nju:s(q)ns] *n.* зыянкеч
numb [nAm] *v.* зыңкый
number ['nAmbq] *n.* 1. номер 2. сан; *v.* 1. эсепте 2. номерле, номер кой
numeral ['nju:m(q)r(q)l] *n.* сан атооч
numeration ["nju:mq'reIS(q)n] *n.* номерлөө, сан
numerator ['nju:m(q)reItq] *n.* номерлегич
numerous ['nju:m(q)rqs] *adj.* өтө көп, көп сандагы
nurse I ['nq:s] *v.* алпеште
nurse II ['nq:s] *n.* мээрбан эже, медсестра
nursery ['nq:srI] *n.* бала бакча, ясли
nut [nAt] *n.* жаңгак
nutrient ['nju:trIqnt] *n.* азык болуучу зат
nutriment ['nju:trImqnt] *n.* азык
nutrition [nju:'trIS(q)n] *n.* азыктануу, тамактануу
nutritious [nju:'trISqs] *adj.* тамак/азык болуучу

nutritive ['nju:trItIv] *adj.* азыктандыруучу
nylon [naIl0n] *n.* нейлон
nymph [nImf] *n.* Нимфа

O

oaf ['ouf] *adj.* эпсиз, эби жок
oak ['ouk] *n.* дуб, эмен; *adj.* дубдуу, эмендүү; ♦ **oak forest** дуб токойу
oar [0:] *n.* калак
oasis [o(u)'eIsIs] *n.* оазис
oat [out] *n.* сулу
oath [ouT] *n.* убада, ант
oatmeal ['outmi:l] *n.* сулу ун, талкан
obdurate ['0bdjurIt] *adj.* көк, өжөр
obedience [q'bi:djqns] *n.* тил алуу
obedient [q'bi:djqnt] *adj.* элпек, тил алчаак
obese [o(u)'bi:s] *adj.* семиз, жоон, толук
obey [q(V)'beI] *v.* тил ал, көн
object ['0bdZIkt] *n.* нерсе, буюм, зат, предмет
objection I [qb'dZekS(q)n] *n.* каршылык, нааразылык
objection II [qb'dZekS(q)n] *n.* нерсе, предмет
objective [qb'dZektIv] *n.* максат
objurgation ["0bdZq'geIS(q)n] *n.* жеме, зекүү
obligate ['0blIgeIt] *v.* милдеттендир
obligated ['PblIgeItId] *adj.* милдеттүү
obligation ["0blI'geIS(q)n] *n.* милдет, милдеттенме
obligatory [0'blIgqt(q)rI] *adj.* милдеттүү
oblige [q'blaIdZ] *v.* милдеттендир, милдеттүү кыл
obliging [q'blaIdZIN] *adj.* элпек
oblique [q'bli:k] *adj.* кыйыр, кыйшык
obliterate [q'blItqreIt] *v.* өчүр, сызып ташта
oblivion [q'blIvIqn] *n.* унутуу
obscene [0b'si:n] *adj.* адепсиз, ээн баш
obscenity [0b'si:nItI] *n.* адеби жок, адепсиздик, ээн баштык
obscure [qb'skjuq] *adj.* күңүрт
obsequious [qb'si:kwIqs] *adj.* бүжүңдөгөн

observant [qb'zE:v(q)nt] *adj.* байкагыч

observation ["0bzq:'veIS(q)n] *n.* байкоо, көзөмөлдөө, байкагандык

observatory [qb'zq:vqtrI] *n.* обсерватория

observe [qb'zq:v] *v.* байка, көзөмөлдө

observer [qb'zq:vq] *n.* байкоочу, көзөмөлдөөчү

obsolete ['0bsqli:t] *adj.* эскирген, эски

obstacle ['Pbstqk(q)l] тоскоол, тоскоолдук

obstetrics [0b'stetrIks] *n.* акушерство

obstinacy ['PbstInqsI] *n.* көктүк

obstinate ['PbstInIt] *adj.* көк

obstruct [qb'strAkt] *n.* тоскоолдуу, туюк

obstruction [qb'strAkS(q)n] *n.* бөгөт, ширенди, шиленди

obtain [qb'teIn] *v.* суран

obvious ['0bvIqs] *adj.* айкын, кадиксиз, талашсыз, шексиз

occasion [q'keIZ(q)n] *n.* окуя, иш, шарт, негиз, себеп

occasional [q'keIZqnl] *adj.* кокус, кокустан

occident ['0ksId(q)nt] *n.* батыш

occidental ["0ksI'dentl] *adj.* батыштан

occupation I ["PkjV'peIS(q)n] *n.* кесип

occupation II ["0kju'peIS(q)n] *n.* алуу, ээлөө

occupy ['0kjupaI] *v.* ээлеп ал, басып ал

occur [q'kq:] *v.* 1. бол, болуп өт 2. орун ал

ocean ['ouS(q)n] *n.* океан

o'clock [q'kl0k] *n.* саат

October [0k'toubq] *n.* Тогуздун айы, Октябрь

odd [0d] *adj.* так сан

odor ['oudq] *n.* атыр жыт, жыпар жыт

of [0v, qv] *prep.* –нын; ♦ **of a week** жуманын; -дын; **of millions** миллиондун

offend [q'fend] *v.* 1. таарынт, таарын 2. иренжит

offended [q'fendId] *v.* иренжи, таарын

offense [q'fens] *n.* иренич, таарыныч

offensive I [q'fensIv] *n.* чабуул

offensive II [q'fensIv] *adj.* таарынта турган

offer ['0fq] *n.* сунуш; *v.* сунуш кыл; ♦ **he offered me a drink** ал мага ичкенди сунуш кылды.

offering ['0fqrIN] *n.* сунуш

office ['0fIs] *n.* кеңсе, офис, мекеме

official [q'fIS(q)l] *adj.* расмий

offshoot I ['0:fSu:t] *n.* тармак

offshoot II ['0:fSu:t] *n.* качуу

often ['0:fn] *adv.* тез-тез, көп

oil ['0Il] *n.* 1. май; 2. **mineral/vegetable oil** минералдык/өсүмдүк майлары; 3. **cod-liver oil** балыктын майы; 4. **engine oil** машинанын майы; 5. **oil paints** сүрөт май боёк менен тартылган; 6. **(petroleum)** нефть; 7. **(painting)** май краска; **paint in oils** май боёк менен сүрөт тарт. *v.* 1. **(lubricate)** майла; 2. **(bribe)** пара бер, майла; 3. (**grease)** майла, сыйпа, шыба; 4. **(make greasy)** майланыштыр

oily ['0IlI] *adj.* майлуу, майланган

ointment ['0Intmqnt] *n.* мазь, май

old ['ould] *n.* 1. эски (for things); 2. кары (for person)

olden ['qVld(q)n] *adj.* байыркы, эзелки

older ['qVldq] *adj.* чоңураак

olive ['0lIv] *n.* олив, зайтун майы

Olympiad [q'ImpIxd] *n.* Олимпиада

Olympic [o(u)'lImpIk] *adj.* Олимпиадалык

Ombudsman ['0mbudzmqn] *n.* Омбудсмэн

omelet ['0mlit] *n.* омлет

ominous ['0mInqs] *adj.* жаман жөрөлгөлүү

omnipotent [0m'nIpqt(q)nt] *adj.* бардыгы колдон келген

omniscient [0m'nIsIqnt] *adj.* капкайдагыны билген

omnivorous [0m'nIv(q)rqs] *adj.* бардык нерсени жей турган

on [0n] *adv.* 1. **(continuation): straight on** түз; **and so on** жана башкалар; 2. **(placed, fixed, spread), the kettle is on** чайнек отто турат; **3. (arranged, available): what's on this week?** бул жумада театрда эмне жүрүп жатат, эмне бар экен?; 4. (**turned, switched on): the radio was on full blast** үналгы үнүн барынча коюлган; 5. **(on stage): you're on next!** сиз кийинкисиз! 6. **(contact): I've been on to him this morning (by telephone)** аны менен эрте менен телефондо сүйлөштүм; *prep.* 1. **(position) on the table** үстөлдө; **(supported by): stand on a leg** бир буттап тур; 2. **(one's person): I have no money on me** жанымда акча жок; 3. **(relative position, with left, right, side, hand) : on my left** менин сол жагыма; 4. **(final position of movement): she threw her gloves on (to) the floor** ал кол кабын

полго таштады; 5. **(point of contact): he hit me on the head** ал башыма сокту; 6. **(of musical instrument): he played a tune on the fiddle** ал скрипкада обон ойноду; 7. **(of a medium of communication) on the radio** үналгыда; 8. **(membership): she is on the committee** ал комитеттин мүчөсү; 9. **(at the time of; immediately after): on his arrival** анын келишине; 10. **(concerning): an article on Pushkin** Пушкин жөнүндө макала; 11. **(by means of): he lives on slender means** ал болоор-болбос нерсе менен жашайт.

once [wAns] *adv.* бир жолу, бир күнү

one [wAn] *n.* 1. **(number)** бир; **(figure 1)** бир деген сан; **a row of ones** бир катарлуу; **they came in, by ones** алар бир-бирден киришишти; 2. **(in a series) part one** биринчи бөлүк; **volume one** биринчи том; 3. (**age) he's only one** ал бир жашта. 4. **(member of a group)** бирөө; **one of my friends** досторуман бирөө; **which one of you did it?** кимиңер буну жасадыңар?; **how can one do it?** ким ушуну жасай алат?; **one-room flat** бир бөлмөлүү

onerous ['Onqrqs] *adj.* убара кылуучу

oneself [wAn'self] *pro.* өз, өзү

onion ['Anjqn] *n.* пияз

only ['ounlI] *adj.* жалаң, эле, гана; *adv.* жалгыз гана, бир гана, тек

onset ['Onset] *n.* башталыш

onslaught ['PnslO:t] *n.* 1. чабуул 2. кысым

opal ['oup(q)l] *n.* опал

opaque [o(u)'peIk] *adj.* күңүрт

open ['oup(q)n] *n.* 1. **(open spacer)** ачык мейкиндик; **in the open** ачык асман алдында; 2. **bring something into the open** ачыка алып чык; **welcome with open arms** кучак жайып тосуп ал; *v.* 1. ач; **(unseal)** мөөрүн ач; **open wide** кең ач; **he opened his mouth wide** ал оозун кең ачты; 2**. she opened her heart to me** ал мага жүрөгүн ачып берди; 3. **a road was opened through the forest** токой аркалуу жол ачылды; 4. **(begin)** баштал; **the play opens with a long speech** пьеса узун монолог менен башталды; 5. **(of door, room): the study opens into the drawing-room** кабинет мейманкананын ичинен ачылат; **open fire** аткылай башта; ачыктык, ашкерелик; **open-hearth** ак көңүл, кең бейил, айкөл

opened ['oup(q)nd] *v.* ачыл

opening ['oupnIN] *n.* ачуу, ачылыш

openly ['oupqnlI] *adv.* ачык-айрым
opera ['0p(q)rq] *n.* опера; ♦ **opera singer** опера ырчысы
operate ['0pqreIt] *v.* иште, кыймылда, башкар
operation I ["0pq'reIS(q)n] *n.* аракет, кыймыл
operation II ["0pq'reIS(q)n] *n.* операция
operative ['0p(q)rqtIv] *n.* оператор
opiate ['qupIqt] *n.* опиум
opinion [q'pInjqn] *n.* пикир, ой-пикир
opium ['qVpIqm] *n.* апийим
opponent [q'pounqnt] *n.* оппонент
opportunity ["0pq'tju:nItI] *adj.* 1. ылайыктуу 2. мүмкүнчүлүк
oppose [q'pouz] *v.* беттеш, каршы кой *adj.* каршы
opposing [q'pouzIN] *n.* бетешүү, каршы коюу
opposite ['0pqzIt] *adv.* тескери, бетме-бет; маңдайлаш
opposition ["0pq'zIS(q)n] *n.* каршылык, каршы тарап
oppress [q'pres] *v.* 1. жалбырла; 2. кыс
oppression [q'preS(q)n] *n.* запкы
oppressive [q'presIv] *adj.* эзүүчү, кыйноочу
oppressor [q'presq] *adj.* зулум
optics ['0ptIks] *n.* оптика
optimism ['0ptImIzm] *n.* оптимизм
optimistic ["0ptI'mIstIk] *adj.* оптимисттик
optimum ['0ptImqm] *adj.* оптималдуу
or [0:, q; 0:r, qr] *conj.* же
oral ['0:r(q)l] *adj.* оозеки; ♦ **oral examination** оозеки экзамен
orally ['0:r(q)lI] *adv.* оозеки
orange ['0rIndZ] *n.* апельсин; ♦ **orange color** кызгыл сары
orate [0:'reIt] *v.* жөө чечендик кыл
oration [0:'reIS(q)n] *n.* сөз, кеп
orator ['0rqtq] *n.* чечен
oratorical ["0rq't0rIk(q)l] *adj.* чечендик
orchard ['0:tSqd] *n.* жемиш багы
orchestra ['0:kIstrq] *n.* оркестр
orchestrate ['0:kIstreIt] *v.* оркестрлештир
order ['0:dq] *n.* 1. тартип; 2. катар; 3. регламент; 4. буйрук; заказ, буйуртма; 5. наказ; *v.* 1. тартипке келтир; 2. заказ кыл, буйуртма бер; 3. буйрук кыл

ordered ['0:dqd] *adj.* уйкаш
orderly ['0:dqlI] *adj.* тыкан, ыктуу
ordinal ['0:dInl] *adj.* иреттик
ordinance ['0:dInqns] *n.* токтом, декрет
ordinary ['0:dnrI] *adv.* демейдеги, жөнөкөй, кадимки, кадыресе
organ ['0:gqn] *n.* мүчө
organism ['0:gqnIzm] *n.* организм
organization ["0:gqnaI'zeIS(q)n] *n.* уюм, түзүлүш, организация
organize ['0:gqnaIz] *v.* уюштур
organizer ["0:gqnaIzq] *n.* уюштуруучу
oriental ["0:rI'entl] *n.* азиялык, чыгыш …
orientate ['0:rIenteIt] *v.* багытта
orientation ["0:rIen'teIS(q)n] *n.* багыт
orientation ["0:rIen'teIS(q)n] *n.* ориентация
orifice ['0rIfIs] *n.* тешик
origin ['0rIdZIn] *n.* булак, тек
original [q'rIdZqnl] *n.* алгачкы, асыл нуска, түп нуска
originality [q"rIdZI'nxlItI] *n.* асыл нуска болгондук, өзгөчөлүк
ornament ['0:nqmqnt] *n.* оюу, жасалга
ornamental ["0:nq'mentl] *adj.* орнаменттүү, оймо-чиймелүү
ornamentation ["0:nqmen'teIS(q)n] *n.* кооздоо, жасоо
ornamented ['0:nqmentId] *adj.* жасалгалуу
orphan ['0:fqn] *n.* жетим
orphan hood ['0:fqn hud] *n.* жетимчилик
orphanage ['0:fqnIdZ] *n.* балдар үйү, жетимдер үйү
orthography [0:'T0grqfI] *n.* орфография
oscillate ['0sIleIt] *v.* чайпал
oscillation ["0sI'leIS(q)n] *n.* арсар болуу
ossified ['0sIfaId] *adj.* сенейген, сенек болгон
ossify ['0sIfaI] *v.* сеней, сенек бол
ostrich ['0strItS] *n.* төө куш
other ['ADq] *pro./adj.* башка, бөтөн, бөлөк
otherwise ['ADqwaIz] *adv.* башкача
otter ['0tq] *n.* кундуз
ouch [autS] *int.* ой!, ай!
ought [0:t] *v.* тийиш

our ['auq] *pro.* биздин

out [aut] *adv.* сыртта, сырткары, сыртында, тышкары, тышта

outbalance [aut'bxlqns] *v.* кайтадан тарт

outcome ['autkAm] *n.* пайда

outdated ['aut'deItId] *adj.* эскирген, эски

outdistance [aut'dIstqns] *v.* кууп өт

outdo [aut'du:] (outdid; outdone) *v.* артыкча бол

outfit ['autfIt] *v.* комплекте, шайманда

outlet ['autlet] *n.* розетка

outline ['autlaIn] *n.* 1. сөлөкөт, караан; 2. эскиз; 3. план, схема

outlive [aut'lIv] *v.* баштан өткөр

outmoded [aut'moudId] *adj.* эски модадагы

outnumber [aut'nAmbq] *v.* ашып түш

outplay [aut'pleI] *v.* утуп ал

output ['autput] *n.* чыгаруу, чыгарыш

outrage ['autreIdZ] *n.* зомбулук *v.* зомбулук кыл

outright [aut'raIt] *adj.* түздөн түз

outside ['aut'saId] *adv.* сыртка, сыртта, тыштан, сырттан; *adj.* тышкы, сырткы

outsider [aut'saIdq] *n.* жат, башка

outskirts ['autskq:ts] *n.* чет

outspread ['aut'spred] *adj.* кучагын жайган

outstanding [aut'stxndIN] *adj.* атактуу

outstare *v.* оңтойсуздандырып тикте

outward ['autwqd] *adv.* сырткы

outwardly ['autwqdlI] *adv.* сыртынан караганда

oval ['ouv(q)l] *adj.* сүйрү

ovary ['ouvqrI] *n.* энелик без

oven ['ouvn] *n.* духовка

over ['ouvq] *prep.* жогору, үстүндө, төбөсүндө; ♦ **over the shoulder** ийинге асынма **over-careful** өтө эле сак, **over-generous** өтө эле март, өтө эле сыйкор

overact ['ouvqr'xkt] *v.* кайтадан коюп чык

overall ['ouvqr0:l] *adj.* жыйынтык сумма

overbear ["ouvq'bFq] (overbore; overborne) *v.* 1. үстөм кыл, басым кыл; 2. багынт

overcast ['ouvqkQ:st] *adj.* булут менен чүмкөлгөн

overcoat ['ouvqkout] *n.* пальто, шинель
overcome ["ouvq'kAm] *v.* жеңип чык
overcrowd ["ouvq'kraud] *v.* жык тол
overdue ['ouvq'dju:] *n.* мөөнөттөн кечигүү
overestimate ['ouvqr'estImeIt] *v.* жаңы баа кой
overflow ["ouvq'flou] *v.* ташкында
overland ["ouvq'lxnd] *adv.* кургактагы
overlook ["ouvq'luk] *v.* үстүртөдөн кара
overnight ['ouvq'naIt] *n.* кечки
overpower ["ouvq'pauq] *v.* басым кыл
overrate ['ouvq'reIt] *v.* артыкча баа бер
override ["ouvq'raId] *v.* жүргүзбөй сал
oversea(s) ['ouvq'si:z] *adj.* деңиздин ары жагындагы
oversee ['ouvqsI:] *v.* көзөмөлдө
overseer ['ouvqsIq] *n.* күзөтчү, сакчы
oversight ['ouvqsaIt] *n.* байкабастык, абайлабоо
oversleep ['ouvq'sli:p] (overslept) *v.* уктап кал
overstate ['ouvq'steIt] *v.* апырт
overstep ['ouvq'step] *v.* кадамдап бас
overstrung ['ouvq'strAN] *adj.* өтө күчөнгөн
overtake ["ouvq'teIk] (overtook; overtaken) *v.* кууп жет
overthrow ['ouvqTrou] (overthrew; overthrown) *v.* түшүр
overtime ['ouvqtaIm] *n.* ченемден ашык убакыт
overturn ["ouvq'tq:n] *v.* төңкөр
overvalue ['ouvq'vxlju:] *v.* жогорку баа менен коюп кой
overwhelming ["ouvq'welmIN] *adj.* басымдуу
overwork ['ouvq'wq:k] *v.* иштеп чарча
overwrought ['ouvq'r0:t] *adj.* өтө эле дүүлүккөн
owe ['ou] *v.* карыз бол
owing ['ouIN] *adj.* карыз, бересе
owl [aul] *n.* үкү
own I [oun] *v.* ээле
own II [oun] *pro.* өзүнүн
owner ['ounq] *n.* ээ, кожоюн
ownership ['ounqSIp] *n.* ээлөө, ээлик кылуу
ox [0ks] *n.* өгүз
Oxford ['0ksfqd] *geog.* Оксфорд

oxide ['0ksaId] *n.* кычкыл

oxidize ['0ksIdaIz] *v.* кычкылдантуу

oxygen ['0ksIdZ(q)n] *n.* кислород

ozone ['ouzoun] *n.* озон

P

pa [pQ:] *n.* ата

pace [peIs] *n.* арыш, кадам, жүрүш, басыш

Pacific Ocean [pq'sIfIk'ouS(q)n] *geog.* Тынч океан

pacification ["pxsIfI'keIS(q)n] *n.* тынчытуу

pacify ['pxsIfaI] *v.* тынчыт, соорот

pack ['pxk] *n.* 1. **(bundle)** таңгак, таңылчак; 2. **(packet; packaged quantity of goods)** пачка, пакет. 3. (**collection)** набор; 4. топ (**animals); pack of wolves** карышкырлар тобу. 5. **(rugby forwards)** кол салуу; *v.* 1**. (put into container)** таңгакта, сал; **packed lunch** пакетке салынган тамак; **(for preservation)** консервала; 2. **(put into small space)** ныкта, тык; 3. **(cover for protection in transit)** бир нерсе менен оро; **the glass is packed in cotton wool** айнек пахта менен оролду; 4. **(fill)** сал, толтур; **he packed his bags** ал нерселерин сумкага салды; 5. жыйнап топтоп ал; **pack a jury** калыстар тобун жыйна

packed ['pxkIt] *v.* таңгактал, тыгыздал

packer ['pxkq] *n.* таңгактоочу

paddle ['pxdl] *n.* калак; *v.* чарпылдат

padlock ['pxdl0k] *n.* кулпу

page [peIdZ] *n.* 1. бет (book) 2. барак

pageantry ['pxdZ(q)ntrI] *n.* кооз жасалгалуулук

pail ['peIl] *n.* чака[N], челек[S]

pain ['peIn] *n.* оору

painful ['peInf(q)l] *adj.* ооруткан, оорутма

painless ['peInlIs] *adj.* оорутпай турган

paint [peInt] *n.* 1. сыр, боёк; **wet paint!** абайла, сырдалган!; 2. косметика; (**theatr.)** грим. *v.* 1. **(portray in colors)** сыр менен тарт; сыр менен жаз; 2. **(cover or adorn with paint)** сырда, бойо; **the house is painted white** үй ак талды, үй ак менен сырдалды; 3. сүрөт тарт

painted [peIntId] *v.* боёл, сүрөттө; *adj.* боёлгон, сырдалган
painter ['peIntq] *n.* живописчи, сүрөтчү
painting ['peIntIN] *n.* живопись
painting ['peIntIN] *n.* боёк, сыр
pair [pFq] *n.* эки даана, жуп, түгөй
Pakistan ["pxkIs'tQ:n] *geog.* Пакистан
Pakistani ["pxkIs'tQ:nI] *adj.* Пакистандык
palace ['pxlIs] *n.* чеп, ордо
palate I ['pxlIt] *n.* даам
palate II ['pxlIt] *n.* таңдай
palatial [pq'leIS(q)l] *adj.* сонун, салтанаттуу
pale [peIl] *adj.* куу, купкуу
paleface [peIlfeis] *adj.* куба жүздүү
palisade ["pxlI'seId] *n.* кашаа
pall [p0:l] *n.* үстүңкү катмар
pallid ['pxlId] *adj.* куба
palm I [pQ:m] *n.* пальма
palm II [pQ:m] *n.* алакан
palpable ['pxlpqbl] *adj.* сезилээрлик, билинээрлик
palpate ['pxlpeIt] *v.* сыйпалап көр
palpitation ["pxlpI'teIS(q)n] *n.* жүрөктүн кагышы
pamper ['pxmpq] *v.* алпеште, эркелет
pampered ['pxmpqd] *adj.* эрке; *v.* алпештел
pamphlet ['pxmflIt] *n.* брошюра, китепче
pan [pxn] *n.* табак
Panama ['pxnqmQ:] *geog.* Панама
pancake ['pxnkeIk] *n.* блинчик, куймак
pancreas ['pxNkrIqs] *n.* карын астындагы без
panda ['pxndq] *n.* панда
pane [peIn] *n.* айнек
panic ['pxnIk] *n.* дүрбөлөң, чакчелекей, паника
pant [pxnt] *v.* күшүлдө
panther ['pxnTq] *n.* кабылан
pantleg [pxntleg] *n.* кашат
pantry ['pxntrI] *n.* кампа, жертөлө
pants [pxnts] *n.* шым
papacy ['peIpqsI] *n.* папалык кылуу

paper ['peIpq] *n.* кагаз, барак
parachute ['pxrqSu:t] *n.* парашют
parade [pq'reId] *n.* парад
paradise ['pxrqdaIs] *n.* бейиш
paraffin ['pxrqfIn] *n.* керосин
paragraph ['pxrqgrQ:f] 1. параграф; 2. абзац
parallel ['pxrqlel] *adj.* параллелдик
parallelepiped ["pxrqle'lepIped] *n.* параллелепипед
parallelogram ["pxrq'lelqgrxm] *n.* параллелограмм
paralysis [pq'rxlIsIs] *n.* шал
paralytic ["pxrq'lItIk] *adj.* паралитик, шал
paraphrase ['pxrqfreIz] *v.* перефраза кыл/жаса
parasite ['pxrqsaIt] *n.* паразит, мите; *adj.* кан ичээр, кан соргуч (for person) арам тамак, жатып ичер
parasitic ["pxrq'sItIk] *adj.* паразиттик, мителик
parasitism ['pxrqsaItIzm] *n.* митечилик
parboil ['pQ:bOIl] *v.* жеңил кайнат
parcel ['pQ:sl] *n.* посылка
parched [pQ:tSt] *adj.* кургак
pardon ['pQ:dn] *v.* кечирим сура
parent ['pFqr(q)nt] *n.* ата-эне
parental [pq'rentl] *adj.* ата-энелик, эне-аталык
parentheses [pq'renTIsIs] *n.* чоң кашаа
parietal [pq'rentl] *n.* кара куш мээ
Paris ['pxrIs] *geog.* Париж
park ['pQ:k] *n.* парк
parking ['pQ:kIN] *n.* стоянка
parley ['pQ:lI] *n.* сүйлөшүүлөр
parliament ['pQ:lqmqnt] *n.* парламент
parliamentary ["pQ:lq'ment(q)rI] *adj.* парламенттик
parochial [pq'roukjql] *adj.* башталгыч
parody ['pxrqdI] *n.* пародия
parquet ['pQ:keI] *n.* паркет
parrot ['pxrqt] *n.* тоту куш
parry ['pxrI] *v.* 1. кайта кайтар; 2. чагылт
parsimonious ["pQ:sI'mounjqs] *adj.* сараң, битир
parsimony ['pQ:sImqnI] *n.* сараңдык

parsley ['pQ:slI] бот. *n.* 1. петрушка 2. балтыркан

parson ['pQ:sn] *n.* пастор

part [pQ:t] *n.* 1. бөлүк, үлүш; **the greater part (majority)** чоң бөлүк; **in part** жарым-жартылай, анча-мынча; 2. **(share, contribution)** катышуу; **I'll have no part in it** мен буга катышпайм; 3. **(actor's role or lines)** роль; **he is only playing a part** ал жөн эле роль ойнойт; 4. **(side in dispute)** жак, тарап**; take someone's part** бир жакта болуу; **for my part** мен тараптан; 5. **(region)** край, регион; **in our part of the world** биздин региондо; 6. **(music)** партия; **it is a difficult part to sing** бул партияны ырдоого кыйын; 7. **(abilities)** шыктуулук; **a man of parts** шыктуу адам. 8. **(genitals): private parts** жыныс органдары. *adv.* бөлүк-бөлүк, жарым-жарым; **the wall is part brick and part stone** дубалдын жарымы таш, жарымы кирпич; *v.* бөл, ажыраштыр, ажыраш; **he parted the fighters** ал урушкандарды ажыраштырып ийди; **she has parted from her husband** ал күйөөсү менен ажырашып кетти.

participant [pQ:'tIsIpqnt] *n.* катышуучу

participate [pQ:'tIsIpeIt] *v.* катыш

participation [pQ:"tIsI'peIS(q)n] *n.* катышуу

participle ['pQ:tsIpl] *n.* атоочтук

particle ['pQ:tIkl] *n.* бөлүкчө

particolored ['pQ:tI"kAlqd] *adj.* түрдүү түстөгү

particular [pq'tIkjulq] *adj.* бөлөкчө, өздүк, айрыкча, бөтөнчө, өзгөчө

particularly [pq'tIkjulqlI] *adv.* айрыкча, артыкча, өзгөчө

parting ['pQ:tIN] *adj.* жолдомо, коштошуу

partisan ["pQ:tI'zxn] *n.* жактоочу, колдоочу

partly ['pQ:tlI] *adv.* жарым-жартылай, аз аздап

partner ['pQ:tnq] *n.* компаньон, шерик, катышуучу

partridge ['pQ:trIdZ] *n.* чил

party I ['pQ:tI] *n.* партия

party II ['pQ:tI] *n.* кече, отуруш

pass [pQ:s] *n.* 1. **(qualifying standard in exam)** экзамен тапшыруу; **he passed his French exam** ал Француз тилинен экзамен тапшырды; 2. **(situation)** шарт; 3. **(permit, document)** пропуск; **free pass** ачык эшик. 4. **(transfer of ball in game)** пас, топ берүү. 5. **(movement of hand)** пасс. 6. **(lunge, thrust)** ушактоо, ушак; **(amorous approach): he made a pass at her** ал аны ушактады. 7.

(mountain defile) өткөөл, ашуу; *v.* өт, өткөз; **I passed him in the street** мен анын жанынан өтүп кеттим. 2. **(overtake) not a word passed his lips** анын оозунан сөз чыкпады, ал ооз ачпады; **pass (me) the salt, please!** тузду берип коюңузчу! **let me pass!** өтүп кетейинчи.

passage ['pxsIdZ] *n.* өтүү, коридор

passenger ['pxsIndZq] *n.* жүргүнчү

passing ['pQ:sIN] *adj.* басып өтүүчү

passion ['pxS(q)n] *n.* кумар

passionate ['pxS(q)nIt] *adj.* курч, барып турган

passive ['pxsIv] *adj.* пассивдүү

passivity [px'sIvItI] *n.* пасивдүүлүк

passport ['pQ:sp0:t] *n.* паспорт

password ['pQ:swq:d] *n.* пароль

past [pQ:st] *adj.* өткөн, өткөн чак

paste ['peIst] *v.* шыбап сал, шыба *n.* желим

pasture ['pxstSq] *n.* жайыт

patch ['pxtS] *n.* жамак, жамачы; *v.* жамачыла, жамоо сал

patchy ['pxtSI] *adj.* ала-була

patent ['peIt(q)nt] *n.* патент

paternity [pq'tq:nItI] *n.* ата экендик

path [pQ:T] *n.* аллея, жолчо

pathway ['pQ:TweI] *n.* чыйыр жол

patience ['peIS(q)ns] *n.* чыдоо, чыдам, чыдамдуулук

patient I ['peIS(q)nt] *adj.* чыдамдуу

patient II ['peIS(q)nt] *n.* пациент

patriot ['peItrIqt] *n.* патриот

patriotic ["pxtrI'0tIk] *adj.* патриоттук, мекенчил

patrol [pq'troul] *n.* патруль, күзөт

pattern ['pxtqn] *n.* үлгү, модель

pauper ['p0:pq] *n.* кедей, бечара

pause [p0:z] *n.* 1. пауза, тыным 2. танапис

pave ['peIv] *v.* төшө

pavement ['peIvmqnt] *n.* тротуар

paw [p0:] *n.* таман, чеңгел

pawnbroker ['p0:n"broukq] *n.* сүткор

pawnshop ['p0:nS0p] *n.* ломбард

pay ['peI] *n.* маяна, айлык, төлөө; *v.* төлө, төлөп бер

pay attention ['peI q'tenS(q)] *v.* көңүл кой, кунт кой
payable ['peIqbl] *adj.* төлөнүүчү
payee [peI'i:] *n.* төлөөчү, алуучу
payment ['peImqnt] *n.* төлөм
payroll ['peIroul] *n.* төлөө ведомосту
pea [pi:] *n.* буурчак
peace ['pi:s] *n.* тынчтык; ♦ Peace Corps **['pi:s k0:]** Тынчтык Корпусу
peaceable ['pi:sqbl] *adj.* тынчтыкты сүйүүчү
peaceful ['pi:sfql] *n.* бүтүм
peacefulness ['pi:sfqlnIs] *n.* таттуулук, тынчтык
peach [pi:tS] *n.* шабдалы, персик
peacock ['pi:k0k] *n.* тоос, павлин
peak [pi:k] *n.* чоку
peanut ['pi:nAt] *n.* жер жаңгак
pear [pFq] *n.* алмурут
pearl ['pq:l] *n.* бермет
pearly ['pq:li] *adj.* бермет, берметтей болгон
peasant ['pez(q)nt] *n.* дыйкан, карадыйкан
peat [pi:t] *n.* чым көң
pebble ['pebl] *n.* майда шагыл
peck [pek] *v.* 1. чоку, чокуп ал; 2. тарт (fish)
peculiar [pI'kju:ljq] *adv.* өзгөчө
pedagogic(al) ["pedq'g0dZIk(ql)] *adj.* педагогикалык
pedagogue ['pedqg0g] *n.* педагог
pedagogy ["pedq'g0dZI] *n.* педагогика
pedant ['ped(q)nt] *adj.* майдачыл
peddler ['pedl q] *n.* кыдырмачы
pedestrian [pI'destrIqn] *n.* жөө жүрүүчү
pedigree ['pedIgri:] *adj.* тукумдуу
peel ['pi:l] *n.* кабык; *v.* 1. акта 2. аарчы 3. тазала
peep ['pi:p] *v.* кара, тикте
peer [pIq] *n.* курдаш, шерик
peg [peg] *n.* шиш, казыкча
pellet ['pelIt] *n.* шарик
pellucid [pe'lju:sId] *adj.* тунук
pelt [pelt] *n.* тери

pen [pen] *n.* ручка, калем
penal ['pi:nl] *n.* каторга
penalty ['penltI] *n.* штраф, жазалоо
pencil ['pensl] *n.* карандаш, калем
pendant ['pendqnt] *n.* кулон
peninsula [pI'nInsjulq] *n.* жарым арал
penniless ['penIlIs] *adj.* тыйынсыз, акчасыз
penny ['penI] *n.* пенни
pension ['penS(q)n] *n.* пенсия
pensionary ['penSqn(q)rI] *adj.* пенсионердик
pensioner ['penSqnq] *n.* пенсионер
pensive ['pensIv] *adj.* терең ойлоочу
pentagon ['pentqgqn] *n.* беш бурчтук
penthouse ['penthaus] *n.* бастырма
people ['pi:pl] *n.* эл, адамдар, кишилер
pepper ['pepq] *n.* калемпир
perceive [pq'si:v] *v. 1.* сез; 2. түшүн 3. өздөштүр
percent [pq'sent] *n.* пайыз
perceptibility [pq"septq'bIlItI] *n.* сезилээрлик, билинээрлик
perception [pq'sepS(q)n] *n.* сезүү; өздөштүрүү, түшүнүү
perch [pq:tS] *v.* кон
perchance [pq'tSQ:ns] *n.* тобокел
percolate ['pq:kqleIt] *v.* басып жүр
peregrination ["perIgrI'neIS(q)n] *n.* саякат, сапар
peremptory [pq'rempt(q)rI] *adj.* буйрук кылган
perfect ['pq:fIkt] *adj.* укмуштай, эң жакшы, эң сонун
performance [pq'f0:mqns] *n.* милдет аткаруу
perfume ['pq:fju:m] *n.* духи, атыр; *v.* атыр/духи себин
perfumer [pq'fju:mq] *n.* парфюмер
perfunctory [pq'fANktqrI] *adj.* үстүңкү
perhaps [pq'hxps, prxps] *adv.* балким, мүмкүн
peril ['perIl] *n.* тобокел
perilous ['perIlqs] *adj.* тобокелдүү

period ['pIqrIqd] *n.* 1. период, убакыт, мезгил; **the period of the sun's revolution** күн айлангандан бери; 2. **(previous age)** эпоха; **period furniture** эски эмерек; 3. **(session of instruction)** сабак. 4. **(course of disease)** стадия. 5. **(menses)** айлык. 6. **(sentence)** фраза;

риторика. 7. **(full stop)** чекит; аяк; **period of twenty years, twentieth anniversary** жыйырма жылдык

periodic ["pIqrI'0dIk] *n.* мезгилдүү

periphery [pq'rIfqrI] *n.* периферия

perish ['perIS] *v.* өл, каза тап, курман бол

peritoneum [perˊItənəm] *adj.* бүлкүлдөк

perjurer ['pq:dZqrq] *n.* анткор

perjury ['pq:dZqrI] *n.* ант бузуу

permanent ['pq:mqnqnt] *adj.* туруктуу

permeability ["pq:mjq'bIlItI] *n.* өткөргүчтүк

permissible [pq'mIsqbl] *adj.* мүмкүн, жөнү бар

permission [pq'mIS(q)n] *n.* уруксат

permit ['pq:mIt] *v.* уруксат кыл, уруксат бер

pernicious I [pq:'nISqs] *adj.* бүтүргүс

pernicious II [pq:'nISqs] *adj.* өтө зыяндуу

perpetration ["pq:pI'treIS(q)n] *n.* кылуу, аткаруу

perplexity [pq'pleksItI] *n.* айраң-таң калуу, баш катуу

persecute ['pq:sIkju:t] *v.* артынан түш

persecuted ['pq:sIkju:tId] *v.* кубалан

persecution ["pq:sI'kju:S(q)n] *n.* куугунтук

persecutor ['pq:sIkju:tq] *n.* куугунчу, куугунтуктоочу

perseverance ["pq:sI'vIqr(q)ns] *n.* туруктуулук, кажырдуулук

persistent [pq'sIst(q)nt] *adj.* тырышкан, туруктуу, дегенин койбогон

person ['pq:sn] з. 1. **(individual)** адам, киши; **a young person** жаш адам; **a very important person** эң маанилүү киши; 2. **(grammar)** жак; **first person singular** жекелик сандын биринчи жагы

personal ['pq:snl] *adj.* жеке

personality ["pq:sq'nxlItI] *n.* 1. личность, инсан, индивид 2. кулк-мүнөз

personally ['pq:s(q)n(q)lI] *adv.* өзү, жекеме, жекеме-жеке

personification [pq:"sOnIfI'keIS(q)n] *n.* элестетүү, элестетип көрсөтүү

personnel ["pq:sq'nel] *n.* курам

perspicacious ["pq:spI'keISqs] *adj.* көрөөгөч

perspicacity ["pq:spI'kxsItI] *n.* көрөөгөчтүк

perspiration ["pq:spq'reIS(q)n] *n.* тер, тердөө

perspire [pqs'paIq] *v.* терде
persuade [pq'sweId] *v.* ынандыр, макулдат
persuasion [pq'sweIZ(q)n] *n.* ишендирүү, ишенүү, ишеним
persuasive [pq'sweIsIv] *adj.* ишендирмелик
pertinacious ["pq:tI'neISqs] *adj.* көк, өжөр
pertinacity ["pq:tI'nxsItI] *n.* көктүк, өжөрлүк
pertinent ['pq:tInqnt] *adj.* жөндүү, жөнү бар
perversion [pq'vq:S(q)n] *n.* бузуу, бурмалоо
pervert [pq'vq:t] *v.* буз, бурмала
perverted [pq'vq:tId] *adj.* бузулгандык
pessimistic ["pesI'mIstIk] *adj.* пессимистик
pest [pest] *n.* зыянкеч
pester ['pestq] *adj.* асыл
pestilence ['pestIlqns] *n.* чума
pestilent ['pestIlqnt] *adj.* өлтүрүүчү
pestilential ["pestI'lenS(q)l] *adj.* чума микробу
pet I [pet] *v.* жубат
pet II [pet] *n.* үй жаныбары
pet III [pet] *v.* эркелет, тапта
petal ['petl] *n.* желекче
petition [pI'tIS(q)n] *n.* арыз, петиция
petrol[B] **['petr(q)l]** *n.* бензин, май; *adj.* бензо. . ., май … ; ♦ **petrol filling station** май куюучу жай
pettish ['petIS] *adj.* тарынчаак
petty ['petI] *adj.* майда, майдачыл; ♦ **petty thief** майда уурулук
pew [pju:] *n.* калкаланган жай
phantasy ['fxntqsI] *n.* фантазия
phantom ['fxntqm] *n.* элес
pharmacist ['fQ:mqsIst] *n.* аптекарь, фармацевт
pharmacology ["fQ:mq'kOlqdZI] *n.* фармакология
phase [feIz] *n.* фаза
pheasant ['feznt] *n.* кыргоол
Philadelphia ["fIlq'delfIq] *geog.* Филадельфия
philanthropist [fI'lxnTrqpIst] *n.* кайрымдуу, колдоочу
Philippine ['fIlIpi:n] *n.* Филиппин
philological [fI'lOlqdZIkl] *adj.* филологиялык
philology [fI'lOlqdZI] *n.* тил илими, филология

philosopher [fI'l0sqfq] *n.* философ

philosophy [fI'l0sqfI] *n.* философия

phlegm [flem] *n.* какырык

phlegmatic [fleg'mxtIk] *adj.* флегматик, шашпаган, кебелбеген

phone ['foun] *n.* телефон

phonetician ["founI'tIS(q)n] *n.* фонетик

phonetics [fo(u)'netIk] *n.* фонетика

photo ['foutq] *n.* фото, сүрөт; *v.* сүрөткө тарт; ♦ **photo-copy** фото көчүрүү

photograph ['foutqgrQ:f] *n.* фотография, сүрөт; **[fq't0grqf]** *v.* сүрөтүн түшүр

photographer [fq't0grqfq] *n.* фотограф, сүрөтчү

photography [fq't0grqfI] *n.* фотография

photon ['foutqn] *n.* фотон

phrase ['freIz] *n.* фраза, сүйлөм

phraseology ["freIzI'0lqdZI] *n.* фразеология

physical ['fIzIk(q)l] *adj.* физикалык

physician [fI'zIS(q)n] *n.* врач, доктор, медик, дарыгер

physicist ['fIzIsIst] *n.* физик

physics ['fIzIks] *n.* физика

physiognomy ["fIzI'0nqmI] *n.* бет-баш, физиономия

physiology ["fIzI'0lqdZI] *n.* физиология

physique [fI'zi:k] *n.* дене түзүлүш

pianist ['pjxnIst] *n.* пианист

piano ['pjxnou] *n.* пиано

pick I [pIk] *v.* танда

pick II [pIk] *v.* үзүп ал, үз

pick(axe) ['pIkxks] *n.* кирка

pickle ['pIkl] *v.* маринадда, чыкта

pickled ['pIkld] *adj.* маринаддалган, чыкталган

pickpocket ['pIk"p0kIt] *n.* чөнтөк ууру

pictorial [pIk't0:rIql] *adj.* кооз, көркөм

picture ['pIktSq] *n.* картина, сүрөт

pie [paI] *n.* пирог, тортчо

piece ['pi:s] з. 1. **(portion, fragment, bit)** бөлүк, кесим, үзүм, кертим, кесек; **a piece of bread** бир кесим нан; **a piece of cake** бир

кесим торт; 2. **(small area)** участок, кичине жер; **a piece (plot) of land** жер участогу; 3. **(example, instance)** мисал, үлгү; **a piece of news** кыска кабар, маалымат; **may I give you a piece of advice?** мен сизге кичине кеңеш берсем болобу?; 4. **(unit of material)** кесинди; **this cloth is sold by the piece** бул материал кесиндиленип сатылат. 5. **(single composition)** кичине чыгарма; **a piece of music** пьеса; 6. **(object of art or craft)** искусстволук нерсе; **piece of furniture** эмерек; 7. **(coin)** монета, тыйын; **a ten cent piece** он тыйындык; 8. **(instrument)** аспап; **a six piece band** секстет. *v.* 1. **(make up from pieces)** кесектеп топто; 2. толукта, ордун бас; **piece of chalk** бор кертими, кесими

pied [paId] *adj.* ар кошкон

pierce ['pIqs] *v.* теш, сайып теш

pierced ['pi:st] *v.* тешил

piety ['paIqtI] *n.* такыбалык, сопулук

pig [pIg] *n.* чочко

pigeon ['pIdZIn] *n.* көгүчкөн, кептер

piggy ['pIgI] *n.* торопой

pigsty ['pIgstaI] *n.* чочко кана

pigwash ['pIgw0S] *n.* жуунду, жугунду

pike [paIk] *n.* чортон балык

pilaf ['pIlqf] *n.* палоо

pilchard ['pIltSqd] *n.* сардинка

pile [paIl] *n.* үймөк; таңгак; *v.* үймөктө

pilfer ['pIlfq] *n.* үймөк *v.* так

pilgrim ['pIlgrIm] *n.* зыяратчы

pilgrimage ['pIlgrImIdZ] *n.* зыярат кылуу

pill [pIl] *n.* таблетка, дары

pillage ['pIlIdZ] *v.* талан

pillar ['pIlq] *n.* устун

pillow ['pIlou] *n.* жаздык, балыш; ♦ **pillowcase** жаздык тыш, жаздык кап

pilot ['paIlqt] *n.* учкуч

pimple ['pImpl] *n.* тибиртке

pin [pIn] *n.* төөнөч, төөнөгүч; *v.* төөнө, так

pinafore ['pInqf0:] *n.* алжапкыч

pincers ['pInsqz] *n.* аттиш

pinch [pIntS] *n.* чымчым; *v.* кыпчытып ал, кыпчыт

pine ['paIn] *n.* кызыл карагай; ♦ **pine forest** кызыл карагайлуу токой

pineapple ['paIn"xpl] *n.* ананас; ♦ **pineapple juice** ананас согу

ping [pIN] *n.* ышкырык

pink [pINk] *adj.* кызгылт, мала кызыл

pious ['paIqs] *adj.* такыба, кудайчыл

pipe ['paIp] *n.* труба, түтүк

pipeline ['paIplaIn] *n.* трубопровод

piracy ['paIqrqsI] *n.* каракчылык

pirate ['paIqrIt] *n.* каракчы

pistachio [pIs'tQ:SIou] *n.* мисте

pistol ['pIstl] *n.* тапанча

piston ['pIstqn] *n.* пистон

pit [pIt] *n.* чуңкур, аң

pitch [pItS] *v.* каары, жемеле

pitch black [pItS blxk] *adj.* капкара

pitchfork ['pItSf0:k] *n.* айры, бешилик

piteous ['pItIqs] *adj.* аянычтуу, муңдуу

pitiful ['pItIf(q)l] *adj.* аянычтуу, кейиштүү

pity ['pItI] *n.* аёо, аягандык, кейигендик; *v.* кейи, ая

pity ['pItI] *n.* кейигендик; *v.* кейи, ая

pivot ['pIvqt] *n.* өзөк

pizza ['pI:tsq] *n.* пицца

placard ['plxkQ:d] *n.* плакат

placate [plq'keIt] *v.* тынчыт

place [pleIs] *n.* орун, жай; *v.* жайгаштыр **I have put my money in a safe place** мен акчаны коопсуз жайга койдум

placid ['plxsId] *adj.* тынч, бейкут, жайбаракат

placidity [plx'sIdItI] *n.* тынчтык, бейкуттук

plague [pleIg] *v.* кыйна, азап тарттыр

plain I ['pleIn] *adj.* жөнөкөй, карапайым

plain II ['pleIn] *adj.* түз

plainness ["pleInIs] *n.* жөнөкөйлүк

plains ['pleInz] *n.* түздүк

plaintiff ['pleIntIf] *adj.* арызчыл, доочу

plaintive ['pleIntIv] *adj.* капалуу, кайгылуу

plait [plei] *v.* кошо өр, кошуп өр

plan [plxn] *n.* план, долбоор; *v.* план кыл, долбоорло
plane I [pleIn] *n.* чынар
plane II [pleIn] *n.* учак
plane III [pleIn] *v.* сүр, жон
planet ['plxnIt] *n.* планета, аалам
planetarium ["plxnI'tFqrIqm] *adj.* планетарий
planetary ['plxnIt(q)rI] *adj.* планетардык
plank ['plxNk] *n.* такта
plant I [plQ:nt] *n.* завод
plant II [plQ:nt] *v.* отургуз, эк, өстүр; *n.* өсүмдүк
plantain ['plxntIn] *n.* бака жалбырак
plantation [plxn'teIS(q)n] *n.* плантация
planted ['plQ:ntId] *v.* эгил
plash [plxS] *n.* шарпылдоо
plaster ['plQ:stq] *v.* шыба; *n.* шыбак
plasticine ['plxstIsi:n] *n.* пластилин
plasticity [plxs'tIsItI] *n.* эпке келгич, ийилчек
plate [pleIt] *n.* тарелка
plateau ['plxtou] *n.* тайпак тоо
platform ['plxtf0:m] *n.* платформа
platitude ['plxtItju:d] *n.* жалпактык
platitudinous ["plxtI'tju:dInqs] *adj.* жалпак
plausible ['pl0:zqbl] *adj.* чындай, чындыкка окшош
play [pleI] з. 1. **(recreation, amusement)** оюн; **the children were at play** балдар оюнда болушту; 2. **(gambling)** кумар. 3. жүрүш; **it's your play** сиздин жүрүшүңүз; 4. **(dramatic work)** пьеса, спектакль; 5. люфт; **there is too much play in the brake pedal** тормоздук педалда чоң люфт бар. *v.* 1. **(perform, take part in)** ойно; **play football** футбол ойно; 2. **(perform on)** ойно, аткар; **can you play the piano?** пианино ойной аласызбы?; 3. **(cause to be heard)** аткар; 4. тамашалаш; ♦ **he is always playing tricks on me** ал дайыма мени менен тамашалашып ойнойт; 5. (**enact role of)** роль аткар; **will you play me at chess?** мени менен шахмат ойнойсузбу; **don't play with fire!** от менен ойнобо!
playbill ['pleIbIl] *n.* театрдык жарыя
player ['pleIq] *n.* оюнчу, ойноочу
playful ['pleIful] *adj.* оюнкараак, ойноок, шайкелең
playfulness ['pleIfulnIs] *n.* ойноoktóк

playgoer ['pleI"gouq] *n.* театрчы
playground ['pleIgraund] *n.* балдар ойноочу аянт
playhouse ['pleIhaus] *n.* театр
playing ['pleIIN] *adj.* ойнолуучу
playwright ['pleIraIt] *n.* драматург
plea [pli:] *n.* жалын
plead ['pli:d] *v.* жалын, өтүн
pleasant ['pleznt] *adj.* жарашыктуу, жагымдуу, жакшынакай
please [pli:z] *end.* +чы; **please, go!** барчы!; **please, come!** келчи!
pleased [pli:zd] *v.* ыраазы, кубан, сүйүн
pleasing [pli:zIN] *n.* жакшы көрүнүү
pleasure ['pleZq] *n.* жыргалчылык, жыргал, ыракат
pleat [pli:t] *n.* бүгүш, бырыш
plentiful ['plentIful] *adj.* мол
plenty ['plentI] *n.* молдук, кенендик; *adj.* көп, мол
pleurisy ['pluqrIsI] *n.* плеврит
pliers ['plaIqz] *n.* аттиш, кычкач
plop [pl0p] *v.* чулпулда
plot [pl0t] *n.* аянт, шыкак
plough ['plau] *v.* каз, айда, соколо
ploughman ['plaumqn] *n.* айдоочу, сокочу
ploughshare ['plauSFq] *n.* соконун тиши
plow [plau] *n.* соко; *v.* айда
plowed [plaud] *v.* эгил, айдал
ploy [pl0I] *n.* амал-айла
pluck [plAk] *v.* жулкуп үз, булкуп үз
plug [plAg] *v.* тыгын; тыгында
plugged [plAgd] *n.* тыгындоо, чапталуу
plum [plAm] *n.* кайналы, кара өрүк, слива
plumber ['plAmq] *n.* суупроводчу
plump [plAmp] *adj.* борсойгон, толмоч, балпыгый
plunder ['plAndq] *n.* каракчылык *v.* каракта
plunderer ['plAndqrq] *n.* каракчы
plunge I [plAndZ] *v.* чөк, чөм, чумку
plunge II [plAndZ] *v.* сай, матыр
plural ['pluqr(q)l] *adj.* көптүк сан
plurality [pluq'rxlItI] *n.* көптүк, көпчүлүк

plush ['plAS] *n.* кыжым

Pluto ['plu:tqV] *n.* Плутон

ply [plaI] *n.* катмар, кабат, кат

pneumatic [nju:'mxtIk] *adj.* пневматикалык

poacher ['poutSq] *n.* браконьер

pocket ['p0kIt] *n.* чөнтөк; *v.* чөнтөккө сал ♦ **pocket watch** чөнтөк саат

poem ['pouIm] *n.* ыр, поэма

poet ['pouIt] *n.* акын

poetic [pqV'etIk] *adj.* поэзиялык, поэтикалык

poetical [po(u)'etIk(ql)] *adj.* поэзиялык

point I ['p0Int] *n.* чекит *v.* 1. көргөз, көрсөт 2. мээле

point II ['p0Int] *n.* балл, упай

pointed ['p0IntId] *adj.* учталган

pointer ['p0Intq] *n.* жебе

poise [p0Iz] *n.* тең салмак

poison ['p0Izn] *v.* уулант *n.* уу, заар

poisoned ['p0Iznd] *adj.* ууланган

poisonous ['p0Iznqs] *adj.* уулуу

poke [pouk] *n.* түрткү

poker ['poukq] *n.* көсөө

Poland ['poulqnd] *geog.* Польша

polar ['poulq] *adj.* полярдуу

pole [poul] *n.* 1. устун 2. уюл

polecat ['poulkxt] *n.* күзөн

polemic [p0'lemIk] *n.* талаш-тартыш жүргүзүү

police [pq'li:s] *n.* милиция

policeman [pq'li:smqn] *n.* полисмен, милиционер

policy ['p0lIsI] *n.* саясат, политика

Polish I ['poulIS] *adj.* поляк

polish II ['p0lIS] *n.* сыр, полировка *v.* сырда, полировкала, жалтырат

polished ['p0lISt] *adj.* сырлуу, сырдалган

polite [pq'laIt] *adj.* сылык, адептүү, боорукер

politeness [pq'laItnIs] *n.* сылыктык, адептүүлүк

political [pq'lItIk(q)l] *adj.* саясий

politician ["p0lI'tIS(q)n] *n.* саясатчы

politics ['p0lItIks] *n.* саясат, политика
pollinate ['p0lIneIt] *v.* чаңдаш
pollination ['p0lIneIS(q)n] *n.* чаңдашуу, чаңдатуу
poltergeist ['p0ltqgaIst] *n.* полтергейст
poltroon [p0l'tru:n] *n.* коркок
polyclinic ['p0lInIk] *n.* поликлиника, эмкана
polygamous [pq'lIgqmqs] *adj.* көп никелик
polyglot ['p0lIgl0t] *n.* полиглот
polygon ['pPlIgqn] *n.* көп бурчтук
polygraph ['p0lIgrRf] *n.* полиграф
polygraphy ['p0lIgrRfi] *n.* полиграфия
polytechnic [p0lI'teknIk] *adj.* политехникалык
pomade [pq'meId] *n.* помада
pomegranate ['p0m"grxnIt] *n.* анар, гранат
pomp [pPmp] *n.* салтанаттуулук
pomposity [pPm'pPsItI] *n.* ыксыз бейил күтүүчүлүк
pompous ['pPmpqs] *adj.* бейил күтмө
pond [p0nd] *n.* көлчө, чөөт
ponder ['pPndq] *v.* абдан ойлон
pooh-pooh ["pu:'pu:] *v.* бышкыр
pool [pu:l] *n.* жасалма көлмө; бассейн
poor ['puq] *n.* кедей, томаяк
poorly ['puqlI] *adj.* аз …, төмөн ….
pop [p0p] *n.* папка, мукаба
popcorn ['pPpk0:n] *n.* мака[S], жүгөрү[N], попкорн
pop-eyed *adj.* тосток көз
poplar ['p0plq] *n.* терек
poppy ['p0pI] *n.* апийим
poppycock ['pPpIkPk] *n.* бекер сөз
popular ['p0pjulq] *adj.* белгилүү, атактуу
popularity ["p0pju'lxrItI] *n.* атак-даңк
popularization ["pPpjVlFraI'zeISn] *n.* популяризация
popularize ['pPpjVlqraIz] *v.* баарына жай
population ["pPpjV'leISn] *n.* калк, эл, эл-журт
populous ['pPpjVlqs] *adj.* көп кишилүү
porcelain ['p0:slIn] *n.* чыны, фарфор
porch [p0:tS] *n.* подъезд; веранда

porcupine ['p0:kjupaIn] *n.* кирпи
pore [p0:] *v.* кыбырап тынбай иште
pork [p0:k] *n.* чочко эти
pornographic ["p0:nq'grxfIk] *adj.* порнографиялык
pornography [p0:'nPgrqfI] *n.* порнография
porosity [p0:'rPsqtI] *n.* тешиктүүлүк
porous ['p0:rqs] *adj.* майда тешиктүү
porridge ['pPrIdZ] *n.* каша, ботко
port [p0:t] *n.* порт
portability ["p0:tq'bIlqtI] *n.* портативдүүлүк
portable ['p0:tqbl] *adj.* портативдүү
portend [p0:'tend] *v.* алдан кабар бер
porter ['p0:tq] *n.* жүк ташыгыч
porterage ['p0:tFrIdZ] *n.* ташып баруу, ташып келүү
portfolio ["p0:t'fqVlIqV] *n.* портфель
porthole ['p0:thqVl] *n.* иллюминатор
portion ['p0:Sn] *n.* бөлүк, порция
portly ['p0:tlI] *adj.* толмоч
portrait ['p0:trqt] *n.* портрет
portraitist ['p0:trqtIst] *n.* портретист
portrayal [p0:'treIql] *n.* сүрөттөө
poser ['pqVzq] *adj.* кылжыктаган, чоюлган
position [pq'zISn] *n.* абал, орун, орнотуу
positive ['p0zqtIv] *adj.* позитивдүү
possessed [pq'zest] *adj.* жинди
possibility ["pPsq'bIlqtI] *n.* мүмкүндүк, мүмкүнчүлүк
possible ['pPsqbl] *adj.* мүмкүн, болушу мүмкүн болгон
possibly ['pPsqblI] *adv.* мүмкүн
post I [poust] *n.* кароол
post II [poust] *n.* кызмат, орун, милдет, пост; *v.* командировкага жибер/жөнөт; ♦ **post bag** сумка, баштык; **post graduate student** аспирант
postage stamp ['pqVstIdZstxmp] *n.* марка
postal ['pqVstl] *adj.* почталык
postcard ['pqVstkQ:d] *n.* ачык кат, открытка
postcode ['pqVstkqVd] *n.* почта индекси
poster ['pqVstq] *n.* афиша

posterity [p0s'terItI] *n.* муун
postman ['pqVstmqn] *n.* почточу
postmark ['pqVstmQ:k] *n.* почта мөөрү
postpone [pqVst'pqVn] *v.* мөөнөтүн кечиктир, жылдыр
pot [pPt] *n.* 1. карапа, кумура, горшок; 2. казанча, мискей
potassium [pq'txsIqm] *n.* калий; *adj.* калийден жасалган
potation [pq- 'teISn] *n.* ичүү
potato [pq'teItqV] *adj.* картөшкө уну; ♦ **potato peeler** картөшкө тазалоочу машина
potatoes [pq'teItqV] *n.* картөшкө
potent ['pqVtnt] *adj.* катуу, бекем, мыкты
potentate ['pqVtnteIt] *n.* өкүм сүрүүчү, бийлөөчү
potential [pq'tenSl] *n.* потенциал
potentiality [pq"tenSI'xlqtI] *n.* потенциалдуулук
potsherd ['pPtSE:d] *n.* сынык
potter ['pPtq] *n.* карапачы, кумурачы
pottery ['pPtFrI] *adj.* карапа өндүрүшү
pouch [paVtS] *n.* сумка, кап
poultice ['pqVltIs] *n.* ысыткыч
poultry ['poultrI] *n.* үй куштары; тооктун эти
pound [paVnd] *v.* талкала, талкалан
pour [p0:] *v.* куй
poverty ['pPvqtI] *n.* кедейлик, жардылык
powder ['paVdq] *n.* порошок; *v.* упа сыйпа
power ['paVq] *n.* бийлик; күч, кубат
powerful ['pauqful] *adj.* кубаттуу, күчтүү
powerless ['pauqlIs] *adj.* кубатсыз
practicable ['prxktIkqbl] *adj.* аткарылуучу, орундалуучу
practical ['prxktIkl] *adj.* практикалык
practical ['prxktIk(q)l] *n.* колдонмо
practicality ["prxktI'kxlqtI] *n.* эпчилдик, бышыктык
practically ['prxktIklI] *adv.* практикалык
practice ['prxktIs] *n.* практика, машыгуу *v.* машык
practician [prxk'tISn] *n.* практикант
praise [preIz] *n.* мактоо; *v.* макта
prank [prxNk] *n.* кылык
prankster [prxNkstq] *adj.* оюнкарак

prate [preIt] *v.* желбире

pray [preI] *v.* 1. жалын, жалбар; 2. намаз оку; 3. чокун

prayer [preq] *n.* намаз, чокунуу

pre- [pri:-] *prep.* чейин, мурда; ♦ **pre-October** октябрга чейин

prearranged ['pri:q'reIndZd] *adj.* алдын-ала доолборлонгон

precaution [prI'k0:Sn] *n.* сактык, этияттык

preceding [pri:'si:dIN] *adv.* алдыңкы

precept ['pri:sept] *n.* насаат, насыят, осуят

precious ['preSqs] *adj.* асыл, кымбат баалуу

precipice ['presIpIs] *n.* зоо

precipitate [prI'sIpItqt] *n.* тунма

precise [prI'saIz] *adj.* даана, туура, так, дал

precisely [prI'saIslI] *adv.* таасын, таптак

precision [prI'sIZn] *n.* дааналык, тактык, тууралык

preclude [prI'klu:d] *v.* алдын-ала сактан

precognition ["pri:kPg'nISn] *n.* күн мурунтан көрүү

preconception ["pri:kqn'sepSn] *n.* мурунтан ойлонулган пикир

precursor [prI'kE:sq] *n.* жол көрсөтүүчү

predator ['predqtq] *n.* жырткыч

predatory ['predqtFrI] *adj.* жырткычтык

predawn ['pred0:n] *adv.* таңкы

predetermine ["pri:dI'tE:mIn] *v.* алдын-ала чеч

predicament [prI'dIkqmqnt] *n.* оор абал

predicate ['predIkqt] *n.* баяндооч; *v.* ['predIkeIt] бекит, ыраста

predicative [prI'dIkqtIv] *adj.* баяндоочтук

predict [prI'dIkt] *v.* алдын-ала айт

prediction [prI'dIkSn] *n.* алдын-ала айтуу

predilection ["pri:dI'lekSn] *n.* калыс эмес

predispose ["pri:dI'spqVz] *v.* көңүлдөн

predisposition ["pri:dIspq'zISn] *n.* шыктуулук

predominant [prI'dPmInqnt] *adj.* басымдуулук кылуучу

predominate [prI'dPmIneIt]*v.* үстөмдүк кыл

pregnancy ['pregnqnsI] *n.* кош бойлуулук

pregnant ['pregnqnt] *n./adj.* кош бойлуу, боюнда бар **(for person)**, бооз **(for animals)**

prehistoric ["pri:hI'stPrIk] *adj.* тарыха чейинки

prejudge ["pri:'dZ-dZ] *v.* алдын ала чеч
preliminary [prI'lImInqrI] *adj.* долбоордук
premature ['premqtSq] *adj.* ара, ара туулган
premeditated [pri:'medIteItId] *adj.* кур мурунтан пландаштырылган
premier ['premIq] *n.* премьер-министр
premiere ['premIeq] *n.* премьера
premonition ["premq'nISn] *n.* күн мурун сезүү
preparation ["prepq'reIS(q)n] *n.* даярдык
prepare [prI'peq] *v.* даярда, жаса, бышыр
preparedness [prI'peqdnqs] *n.* даярдык
prepay ["pri:'peI] (prepaid) *v.* алдын-ала төлө
preposition ["prepq'zISn] *n.* предлог
prepossess ["pri:pq'zes] *v.* көңүлдөн
prepossession ["pri:pq'zeSn] *n.* шыктуулук
prerequisite [pri:'rekwqzIt] *n.* өбөлгө, шарт
preschool ["pri:'sku:l] *n.* мектепке чейинки
present I [prI'zent] *v.* катыш
present II ['preznt] *n.* белек
present III ['preznt] *adj.* азыркы, ушул кездеги
presentation ["prez(q)n'teIS(q)n] *n.* презентация, бет ачаар ♦ **make a presentation** презентация жаса, бет ачаар жаса
presenter [prI'zentq] *n.* көрсөтүүчү, берүүчү
preserve [prI'zE:v] *v.* 1. консервала, консерва жаса 2. сакта
presidency ['prezIdFnsI] *n.* президенттик кылуу
president ['prezIdFnt] *n.* президент, ажо
presidential ["prezI'denSl] *adj.* президенттик
presidium [prI'sIdIqm] *n.* президиум
press [pres] *v.* 1. кыс, сык; 2. үтүктө
pressure ['preSq] *n.* басым, кысым
prestidigitation ["prestIdIdZI'teISn] *n.* фокус көрсөтүү
prestidigitator ["prestI'dIdZIteItq] *n.* көз боёочу, фокусчу
prestige [pre'sti:Z] *n.* престиж, абырой, кадыр-барк
prestigious [pres'ti:Ziuqs] *adj.* абройлуу
presume [prI'zju:m] *v.* божомолдо
presupposition ["pri:s-pq'zISn] *n.* божомол, ой жооруу
pretend [prI'tend] *v.* анткорлон, амалдан

pretender [prI'tendq] *n.* претендент, атаандаш
pretentious [prI'tenSqs] *adj.* кекирейген
preternatural ["pri:tq'nxtSrFl] *adj.* сезимден тышкары
pretext ['pri:tekst] *n.* шылтоо
pretty ['prItI] *adj.* кооз, сулуу, жакшынакай
prevalent ['prevFlqnt] *adj.* таралуу, таратуу
prevent [prI'vent] *v.* тоскоол бол
preview ['pri:vju:] *n.* алдын ала
previous ['pri:vIqs] *adv.* мурдагы, мурунку
previously ['pri:vjqslI] *adv.* бир кезде, мурунтан
prevision [prI'vIZn] *n.* күн мурунтан көрүү
price ['praIs] *n.* баа, нарк
priceless ['praIslIs] *adj.* баасыз, нарксыз
prick [prIk] *v.* сай
prickle ['prIkl] *n.* тикен, тикенек
prickly ['prIklI] *adj.* тикендүү, тикенектүү
pride [praId] *n.* сыймык, ар-намыс
priest [pri:st] *n.* жрец, кечил эркек
priestess ["pri:st'es] *n.* жрец, кечил аял
priestly ['pri:stlI] *adj.* жрец
prim [prIm] *adj.* кокурайган, кекирейген
primal ['praIml] *adj.* биринчи, баштапкы
primarily ['praImrFlI] *adv.* эң мурун, а дегенде
primary ['praImqrI] *adv.* башталгыч
primer ['praImq] *n.* алиппе
primeval [praI'mi:v(q)l] *adj.* байыркы
primitive ['prImItIv] *adj.* байыркы, баштапкы
primogeniture ["praImq-'dZenItSq] *n.* биринчи жолу төрөөчү
primordial [praI'm0:dIql] *adj.* биринчи, алгачкы
princess ["prIn'ses] *n.* князь
principal ['prInsqp(q)l] *adj.* башкы, негизги
principality ["prInsq'p-lqtI] *adj.* принципиалдуулук, чечкиндүүлүк
principle ['prInsqpl] *n.* принцип
print [prInt] *v.* бас, басып чыгар
printed ['prIntId] *n.* басма *v.* басыл
printer ['prIntq] *n.* принтер

printing ['prIntIN] *n.* басып чыгаруу, басмакана
prior I ['praIq] *adv.* илгери
prior II ['praI q] *n.* чиркөөнүн башчысы
prioress ["praI q'res] *n.* чиркөөнүн башчысы (female)
priority [praI'-rqtI] *n.* приоритет, биринчилик
prismatic [prIz'm-tIk] *adj.* призмалуу
prison ['prIzn] *n.* түрмө, абак
prisoner ['prIznq] *n.* камалган киши, түрмөдөгү адам, зек
prissy ['prIsI] *adj.* кокурайган, кекирейген
pristine ['prIsti:n] *adj.* мурдагы, баштагы
privacy ['prIvqsI] *n.* обочолонуу, өзүнчө болуу
private ['praIvqt] *adj.* менчик, жеке өзүмдүк
privately ['praIvqtlI] *adv.* жалгыз, жеке
privatize ['praIvqtaIz] *v.* приватташтыр, менчиктештир
privilege ['prIvFlIdZ] *n.* привилегия
privileged ['prIvFlIdZd] *adj.* жеңилдик берилген
prize [praIz] *n.* приз, байге, сыйлык
probability ["prObq'bIlqtI] *adv.* кыязы, балким
probable ['prObqbl] *adj.* болушу мүмкүн болгон
probably ['prObqblI] *adv.* балким, -са керек, -го керек
problem ['prOblqm] *n.* проблема, маселе; **no problem** проблема жок
problematic ["prOblq'm-tIk] *adj.* божомолдуу, жоромолдуу
problematic(al) ["prOblq'm-tIk(l)] *adj.* белгилүү эмес
proboscis [prq'bOsIs] *n.* тумшук
processor ['prqVsesq] *n.* процессор
proclaim [prq'kleIm] *v.* салтанаттуу жарыяла
proclamation ["prOklq'meISn] *n.* салтанаттуу жарыялоо
proclivity [prqV 'klIvqtI] *n.* шык, ынтаа
procrastinate [pro(u)'krxstIneIt] *v.* аялда
procrastination [pro(u)"krxstI'neIS(q)n] *n.* аялдоо
procreate ['prqVkrIeIt] *v.* өндүр
procreation ["prqVkrI'eISn]*n.* өндүрүү
procurement [prq'kjVqmqnt] *n.* даярдоо
procurer [prq'kjVqrq] *n.* тапшыруучу
procuress [prq'kjVqrqs] *n.* ортодо жүрүүчү
prodigal ['prOdIgl] *n.* ысырап кылгыч

prodigality ["pr0dI'gqlqtI] *n.* ысырап кылуучулук
prodigious [prq'dIdZqs] *adj.* аябаган, өтө күчтүү
prodigy ['pr0dqdZI] *adj.* ажайып, укмуш
produce ['pr0dju:s] *n.* продукт, түшүм, жемиш; [prq'dju:s] *v.* өндүр, өндүрүп чыгар
product ['pr0dAkt] *n.* продукт
production [prq'dAkSn] *n.* өңдүрүш
productive [prq'dAktIv] *n.* өндүрүшчү
productivity [prq'dAktIvItI] *n.* өндүргүчтүк, өндүрүмдүүлүк
profanation ["pr0fq'neISn] *n.* булгоо
profess [prq'fes] *v.* тааны
profession [prq'feSn] *n.* кесип, профессия
professor [prq'fesq] *n.* профессор
professorial ["pr0fe's0:rIql] *adj.* профессордук
profit ['pr0fIt] *n.* киреше, пайда
profitable ['pr0fItqbl] *adj.* пайдалуу, кирешелүү
profiteer ["pr0fI'tIq] *v.* алып сатарлык кыл; *n.* алып сатар
profiteering ["pr0fI'tIq] *adj.* алып сатар
profligacy ['pr0flIgqsI] *n.* бузуктук, бузукчулук
profligate ['pr0flIgqt] *n.* бузукчул
profundity [prq'f-ndqtI] *n.* терең ойлуулук
profuse [prq'fju:s] *adj.* мол, кеңири
progeny ['pr0dZFnI] *n.* укум-тукум, муундар, туяк
prognosis [pr0g'nqVsIs] *n.* прогноз
prognostic [prqg'n0stIk] *n.* аян
prognosticate [prqg'n0stIkeIt] *v.* алдын-ала айт
prognostication [prqg"n0stI'keISn] *n.* алдын-ала айтуу
program ['prqVgrqm] *n.* программа
progress [prq'gres] *v.* өнүк; **['prougres]** *n.* өнүгүү
progressive [prqV 'gresIv] *adj.* прогрессивдүү
prohibit [prqV 'hIbIt] *v.* тый, тыюу сал
prohibited [prqV 'hIbItid] *adj.* корулган, тыйылган
prohibition ["prqVI'bISn] *n.* тыюу
prohibitive [prqV 'hIbItIv] *adj.* тыйылган, тыюу салынган
project ['pr0dZekt] *n.* долбоор, проект; **[prq'dZekt]** *v.* долбоорло
projector [prq'dZektq] *n.* долбоор түзүүчү

proletarian ["prqVlq'teqrIqn] *n.* пролетар
proletariat ["prqVlq'teqrIqt] *n.* пролетариат
prolific [prqV 'lIfIk] *adj.* түшүмдү көп берүүчү
prolong [prqV 'lON] *v.* узар, созул
prolongation ["prqVlON'geISn] *n.* узаруу, созулуу
prominent ['prOmInqnt] *adj.* көрүнүктүү
promise ['prOmIs] *v.* убада бер, убадалаш
promised ['prOmIst] *adj.* убадалуу
promising ['prOmIsIN] *adj.* үмүттөндүрүүчү
promotion [prq'mouS(q)n] *n.* жогорулаш
prompt ['prOmpt] *adj.* тың
prompter [prq'mqVtq] *n.* суфлёр
prone [prqVn] *adv.* үстөмөнүнөн
pronominal [prqV 'nOmInl] *adj.* ат атоочтук
pronoun ['prqVnaVn] *n.* ат атооч
pronounce [prq'nauns] *v.* оозан
pronounceable [prq'naVnsqbl] *adj.* жеңил
pronunciation [prq"nAnsI'eISn] *n.* так айтуу, так сүйлөө, произношение
proof [pru:f] *n.* далил; *v.* далилде
prop [prOp] *v.* тая; *n.* таяныч
propaganda ["prOpq'gqndq] *n.* пропаганда, үгүттөө
propagandist ["prOpq'gqndIst] *n.* пропагандист, үгүтчү, үгүттөөчү
propagation ["prOpq'geISn] *n.* көбөйүү
propagator ['prOpqgeItq] *n.* таратуучу, тараткыч
propel [prq'pel] *v.* сүйрө
proper I ['prOpq] *adj.* жарамдуу, орундуу, ылайыктуу
proper II ['prOpq] *adj.* энчилүү
propertied ['prOpqtId] *adj.* бардар, бай
property ['prOpqtI] *n.* менчик мүлк
prophesy ['prOfqsaI] *v.* алдын ала айт/бил
prophet ['prOfIt] *n.* пайгамбар
prophetic [prqV 'fetIk] *adj.* кайыптан кабар берген, аян берүүчү
prophylactic ["prOfq'laxktIk] *adj.* профилактикалык
prophylaxis ["prOfq'lxksIs] *n.* профилактика
propitiate [prqV 'pISIeIt] *v.* тынчыт

propitiation [prqV "pISI'eISn] *n.* тынчытуу
proponent [prq'pqVnqnt] *n.* пропагандист
proportion [prq'p0:Sn] *n.* пропорция
proportionate [prq'p0:SnIt] *n.* шайкеч
proportionated [prq'p0:SneItId] *adj.* жарамдуу, чак
proposal [prq'pqVzl] *n.* сунуш
propose [prq'pouz] *v.* сунуш кыл
proprietary [prq'praI qtFrI] *adj.* менчик
prose [prouz] *n.* кара сөз
prosecute ['pr-sIkju:t] *v.* улант
prosecutor ['pr0sIkju:tq] *n.* айыптоочу
prospect ['pr0spekt] *n.* перспектива
prospector [prq'spektq] *n.* чалгынчы, изилдөөчү
prospectus [prq'spektqs] *n.* проспект
prosper ['pr0spq] *v.* гүлдө, өркүндө
prosperity [pr0'sperqtI] *n.* гүлдөө, өркүндөө
prosperous ['pr0spqrqs] *adj.* өркүндүү
prosthesis [pr0s'Ti:sIs] *n.* протез
prosthetic [pr0s'TetIk] *adj.* протездүү
prostitute ['pr0stItju:t] *n.* ойсоке, оюн, суюк аял, жалап
protect [prq'tekt] *v.* корго, сакта
protected [prq'tektId] *v.* коргол, сактал
protection [prq'tekS(q)n] *n.* коргоо, сактоо
protective [prq'tektIv] *adj.* коргой турган
protector [prq'tektq] *n.* коргоочу, сактоочу
protein ['prqVti:n] *n.* протеин, белок
protest ['prqVtest] *n.* протест, нараазылык билдирүү *v.* нараазылык билдир
protestant ['pr0tIstFnt] *n.* протестант
protocol ['prqVtqV k0l] *n.* протокол
proton ['prqVt0n] *n.* протон
protoxide [prqV 't0ksaId] *n.* чала кычкыл
protrude [prq'tru:d] *v.* чык, бол
protuberance [prq'tju:brFns] *n.* уркуюп турган жер
protuberant [prq'tju:brFnt] *adj.* томпок
proud [praud] *v.* сыймыктан *adj.* сыймыктуу
prove [pru:v] *v.* далилде

proven [pru:v(q)n] *v.* далилден
provenance ['prOvFnqns] *n.* тек
proverb ['prOvq:b] *n.* макал
provide [prq'vaId] *v.* жабды, камсызда, камсыз кыл
provider [prq'vaIdq] *n.* жабдуучу, камсыздоочу
provincialism [prq'vInSlIzFm] *n.* провинциалдуулук
provision [prq'vIZ(q)n] *n.* азык
provisional [prq'vIZqnl] *adj.* убактылуу
proviso [prq'vaIzqV] *n.* шарт
prude [pru:d] *n.* сопусунган киши
prudence ['pru:d(q)ns] *n.* соочулук, этияттуулук
prudent ['pru:d(q)nt] *adj.* соочул, этият
prudential [prV'denSl] *adj.* үнөмдүү, үнөмчүл
prune [pru:n] *n.* кара өрүк
pry [praI] *v.* улам-улам карай бер
pseudonym ['sju:dqnIm] *n.* жашыруун ат
pseudonymous [sju:'dqnImqs] *adj.* жашыруун аттуу
psychiatric ["saIkI' x trIk] *adj.* психатриялык
psychic ['saIkIk] *n.* экстрасенс
psychoanalysis ["saIkqVq'n x lqsIs] *n.* психоанализ
psychoanalyst ["saIkqV' x nFlIst] *n.* психоаналитик
psychological ["saIkq'lOdZIkl] *adj.* психологиялык
psychology [saI'kOlqdZI] *n.* психология
psychosis [saI'kqVsIs] *n.* психоз
psychotherapy ["saIkqV 'TerqpI] *n.* психотерапия
psychotic [saI'kOtIk] *adj.* психоздук
pub [pAb] *n.* сыра сатылуучу жай
puberty ['pju:bqtI] *n.* балакатка жеткендик
public ['pAblIk] *n.* эл, коомчулук, коом, публика
publication ["pAblI'keISn] *n.* жарыялоо, кулактандыруу
publicly ['pAblIklI] *adv.* жалпыга угуза
publish ['pAblIS] *v.* жарыкка чыгар, басып чыгар
publisher ['pAblISq] *n.* бастыруучу, басып чыгаруучу
publishing house ['pAblISIN haVs] *n.* басмакана
pudding ['pVdIN] *n.* пудинг
puddle ['pAdl] *n.* чөөт, көлчүк
pudgy ['pAdZI] *adj.* көпкөн

puerperal [pjV'Z:prFl] *n.* төрөт үйү
puff [pAf] *n.* 1. жел; 2. түтүнчө *v.* күшүлдө
puffin ['pAfIn] *n.* туюк
pugnacious [pAg'neISqs] *adj.* урушчаак, чырчыл
pugnacity [pAg'n-sqtI] *n.* урушчаактык
pule [pju:l] *v.* чыйылда
pull [pul] *v.* 1. жул, суур, суру 2. сүйрө, тарт
pullover ['pVl"qVvq] *n.* пуловер
pulp [pAlp] *n.* жемиштин эти
pulpit ['pVlpIt] *n.* кафедра, трибуна
pulsate [pAl'seIt] *v.* как
pulse [pAls] *n.* пульс, тамырдын кагышы
pulverize ['pAlvqraIz] *v.* талкала
puma ['pju:mq] *n.* ягуар
pump [pAmp] *n.* насос; *v.* насосто
pumpkin ['pAmpkIn] *n.* ашкабак
pun [pAn] *n.* каламбур, сөз оюн; *v.* каламбурлат
punch [pAntS] *n.* муштумдун сокусу; *v.* мушта
punctual ['pANktSVql] *adj.* так, пунктуалдуу
punctuality ["pANktSV'qlqtI] *n.* тактык
punctuation ["pANktSV'eISn] *n.* пунктуация
puncture ['pANktSq] *n.* тешүү, сайып тешүү
pundit ['pAndIt] *n.* окмуштуу
pungent ['pAndZFnt] *adj.* курч, учтуу, өткүр
punish ['pAnIS] *v.* жазала
punishable ['pAnISqbl] *adj.* жазалай турган
punishment ['pAnISmqnt] *n.* жаза
punitive ['pju:nqtIv] *n.* жазалоо чаралары
punster ['pAnstq] *n.* каламбурист
puny ['pju:nI] *adj.* алсыз, дармансыз
pupil I ['pju:pl] *n.* окуучу, тарбиялануучу
pupil II ['pju:pl] *n.* карек **(of the eye)**
pupil III ['pju:pl] *n.* шакирт
puppy ['pApI] *n.* күчүк
purchase ['pq:tSqs] *n.* сатып алуу, соода кылуу; *v.* сатып ал, соода кыл
purchaser ['pq:tSqsq] *n.* сатып алуучу, кардар

pure [pjVq] *adj.* таза, тунук, нукура, чылк
purebred ['pjuq bred] *n.* аргымак
puree ['pjVqreI] *n.* пюре
purgation [pq:'geISn] *n.* тазартуу
purgative ['pq:gqtIv] *n.* ич алдыруучу каражаттар
purgatorial ["pq:gq't0:rIql] *adj.* тазалагыч, тазалоочу
purge [pq:dZ] *v.* тазала
purification ["pjVqrIfI'keISn] *n.* тазалоо
purificatory ["pjVqrIfI'keItFrI] *adj.* тазалоочу
purify ['pjVqrIfaI] *v.* тазала, тазарт
purl [pq:l] *v.* шылдыра, шырылда
purloin [pq:'l0In] *v.* ээлеп ал; уурдап ал
purple ['pq:pl] *n.* сыя көк
purpose ['pq:pqs] *n.* максат, ниет
purposely ['pq:pqslI] *adv.* атайы, билип туруп
purposive ['pq:pqsIv] *adj.* максаттуу, максат коюлган
purse [pq:s] *n.* капчык
pursue [pq'sju:] *v.* кубала, артынан түш
pursuit [pq'sju:t] *n.* кубалоо
purulent ['pjVqrVlqnt] *adj.* ириңдүү
purveyance [pq'veIqns] *n.* тапшыруу, төгүү, өткөзүү
pus [pAs] *n.* 1. чылпак 2. ириң

push [pVS] з. 1. **(act of propulsion)** кагылыш, түртүлүш; **he closed the door with a push** ал эшикти катуу түртүп жапты; 2. **(dismissal)** иштен бошотуу, айдоо; 3. **(vigorous effort)** басуу, кысуу; *v.* 1. **(propel; exert pressure to move)** түрт, итер; **stop pushing me!** түртпөңүзчү!; 2. **(force)** түртүп киргиз; **he pushed his fist through the window** ал колу менен айнекти түрттү, ал колун терезеден салды; 3. **(press)** сык, кыс, бас; **push the button and the bell will ring** кнопканы басыңыз, коңгуроо шыңгырайт. 4. **(put under pressure)** кысымга ал, кысым көрсөт; 5. **(promote, advertise)** рекламала, жарыяла; **push hard at the door!** эшикти катуу түрт!; **don't push!** түртүшпөгүлө!

puss [pVs] *n.* мышык

put [pVt] *v.* 1. **(move into a certain position)** кой, сал; **put the glasses on the tray!** стаканды подноско коюуңуз; 2. **(move with force; thrust)** сай, матыр; **she put a knife between his ribs** ал анын кабыргасынын ортосуна сайып алды; 3. **(write; mark)** жаз, коюп

кой; **I cannot put my name to that document** мен мындай документке кол койбойм; 4. **(of price)** баала; **he puts a high value on courtesy** ал сылыктыкты жогору баалайт; 5. **(express; present)** сөз менен айт; **how can I put it?** кандай сөз менен айта алам?; 6. **(translate)** котор; **it was difficult to put his speech into French** анын сөзүн Французча которууга абдан кыйын болду; **put on (clothes)** кий, кийин

putrefactive ["pju:trI'f-ktIv] *adj.* чириткич
puttee ['pAtI] *n.* ороо, түрүү
putty ['pAtI] *n.* замазка; *v.* шпаклёвкала, майла
puzzle ['pAzl] *n.* баш катырма
puzzling ['pAzlIN] *adj.* баш катырма
pylorus [paI'l0:rqs] *n.* дарбазачы
pyramid ['pIrqmId] *n.* пирамида
pyramidal [pI'rqmIdl] *adj.* пирамида сыяктуу
python ['paITn] *n.* питон

Q

quack [kwxk] *v.* бакылда, бак эт, каркылда
quadrangular [kw0'drxNgjVlq] *n.* төрт бурчтук
quadrilateral [“kw0drI’l-trFl] *adj.* төрт бурчтуу
quadruped [‘kw0drVped] *adj.* төрт буттуу
quagmire [‘kwxgmaIq] *n.* саз, сормо
quail [kweIl] *n.* бөдөнө; *v.* силк, как, желпи
quaint [kweInt] *adj.* укмуштуу, ойку-кайкы
qualification [“kw0lIfI’keISn] *n.* квалификация
qualify [‘kw0lIfaI] *v.* квалификацияла
qualitative [‘kw0lItqtIv] *adj.* сапаттуулук
quality [‘kw0lqtI] *n.* сапат
quantitative [‘kw0ntItqtIv] *adj.* сандык
quantity [‘kw0ntqtI] *n.* саны, сан
quarantine [‘kw0rFnti:n] *n.* карантин
quarrel [‘kw0rFl] *v.* чатакташ, уруш, талаш *n.* талаш-тартыш
quarreler [‘kw0r(q)l q] *n.* чатакчы
quarrelsome [‘kw0r(q)lsqm] *n.* чатакчылдуулук
quarry [‘kw0rI] *n.* таш чыгарылуучу жай

quarter [‘kw0:tq] *n.* квартал, чейрек
quarterly [‘kw0:tqlI] *adj.* кварталдык, чейректик
quartz [kw0:ts] *n.* кварц; *adj.* кварцтуу
quatercentenary [“kw-tqsen’ti:nFrI] *n.* төрт жүз жылдык
quatrain [‘kw0treIn] *n.* төрт сабак
quaver [‘kweIvq] *n.* дирилдөө, калтыроо
quay [ki:] *n.* жээк
quayside [‘ki:saId] *n.* пристань
queen [kwi:n] *n.* канайым
quell [kwel] *v.* бас, кыс
quench [‘kwentS] *v.* кандыр
querulous [‘kwerVlqs] *adj.* кажылдактык, күңкүлдөктүк
quest [kwest] *n.* издөө, табуу
question [‘kwestSFn] *n.* 1. **(interrogation; problem)** маселе, проблема, суроо; **stop asking questions!** суроону токтоткула!; 2. **(doubt, objection)** шек; **his statements were called into question** анын арызы, билдирүүсү шек туудурду; *v.* 1. (**interrogate**) сура, сурамжыла; **I questioned him closely on his theory** мен андан теориянын майда-чүйдөсүнө чейин сурап алдым; 2. **(cast doubt on)** шектен, шек кыл
questionnaire [“kwestq’neq] *n.* анкета
quick [kwIk] *adj.* тез, ылдам, бат
quickly [‘kwIklI] *adv.* тез, бат, ылдам
quickness [kwIknIs] *n.* ыкчамдык
quiet [‘kwaIqt] *adj.* тынч
quietly [‘kwaIqtlI] *adv.* жай
quiff [kwIf] *n.* көкүл
quilt [kwIlt] *n.* жамынчы *v.* шыры
quince [kwIns]*n.* айва, бихи
quincentenary [“kwInsen’ti:nFrI] *n.* беш жүз жылдык
quinquennial [kwIN’kwenIql] *adj.* беш жылдык
quinsy [‘kwInzI] *n.* жабо
quintal [‘kwIntl] *n.* центнер
quip [kwIp] *n.* курчтук
quirk [kw-:k] *n.* обу жок кылык
quiver [‘kwIvq] *n.* саадак, окчонтой *v.* калтыра, титире
quiz [kwIz] *n.* викторина

quorum [‘kw0:rFm] *n.* кворум
quota [‘kwqVtq] *n.* квота
quotation [kwqV’teISn] *n.* котировка
quotient [kwoutIent] *n.* тийинди

R

rabbit [‘rxbIt] *n.* кролик, коён; ♦ **rabbit hutch** коён кана
rabid [‘rxbId] *adj.* кутуруп ооруган
rabies [‘reIbi:z] *n.* кутурма ооруу
raccoon [rq’ku:n] *n.* енот

race I [reIs] *n.* **(contest)** жарышуу; **(horse race)** ат жарыш; **race walker** жөө жарыш; **how many horses are in the first race?** жарышка канча ат катышты?; *v.* 1. жарыш; **(compete in speed with): I’ll race you to the corner** көрөбүз, бурчка чейин ким биринчи жүгүрөт экен. 2. **(cause to compete in race): how often do you race your horses?** сиздин атыңыз канча жолу жарышка түшөт? 3. **(participate in horse racing)** ат жарышка катыш

race II [reIs] *n.* раса
race III [reIs] *n.* тукум
racehorse [‘reIsh0:s] *n.* тулпар
racer [‘reIsq] *n.* чабандес
racetrack [‘reIstrxk] *n.* тегерек жарыш жолу
racism [‘reIsIzFm] *n.* расизм
racket [‘rxkIt] *n.* жоболоң, ракетка
radial [‘reIdIql] *adj.* радиалдык, шоола
radiant [‘reIdIqnt] *adj.* шоолалуу, нурдуу
radiate [‘reIdIqt] *v.* шоола тарал, шоолалан
radiation [“reIdI’eISn] *n.* радиация
radical [‘rxdIkl] *adj.* негизги, илгертеден берки
radio [‘reIdIqV] *n.* үналгы, радио
radioactive [“reIdIqV’xktIv] *adj.* радиоактивдүү
radioactivity [“reIdIqVxk’tIvqtI] *n.* радиоактивдүүлүк
radish [‘rxdIS] *n.* редиска, шалгам, чамгыр
rafter [‘rQ:ftq] *n.* ийин жыгач
rag [rxg] *n.* курак, кыйык

ragamuffin [‘rxgq”mAfIn] *adj.* самтырак

rage [reIdZ] *v.* эсир, жаалдан

ragged [‘rxgId] *adj.* үзүк

raglan [‘rxglqn] *n.* пальто-реглан

raid [reId] *v.* кол сал, чабуул жаса *n.* кол салуу, чабуул жасоо

rail [reIl] *n.* темир жол

railway [‘reIlweI] *n.* темир жол

rain [reIn] *n.* жамгыр, жаан; **I was caught in the rain** мен жаанга кабылдым; *v.* 1. жамгыр жаа, жаан жаа; **it is raining** жамгыр жаап жатат, жаан жаап жатат; **it is raining cats and dogs** жамгыр челектеп төгүп жатат; 2. жамгырдай кула, жамгырдай жаа; ♦ **tears rained down her cheeks** жашы жаагы ылдый жамгырдай кулап жатты, анын көз жашы жамгырдай төгүлүп жатты.

rainbow [‘reInbqV] *n.* көк желе, Асан-Үсөн

raincoat [‘reInkqVt] *n.* плащ

rainfall [‘reInf0:l] *n.* жаан-чачын

rainy [reInI] *adj.* жамгырлуу, жаандуу, жаанчыл

raise [reIz] *n.* **(US, rise in salary)** айлыкка кошуу, үстөк кылуу; **(increase in stake or bid)** кошуу; *v.* 1. **(lift; cause to rise)** көтөр; **the anchor was raised** якорь көтөрүлдү; 2. **(make higher)** жогорулат, көтөр; **I raised the temperature to 80** мен температураны 80 градуска чейин көтөрдүм; 3. суроо көтөр, суроо бер; **(bring up): may I raise one question?** бир суроо берсем болобу?; 4. уу-чуу түшүр **(give voice to): she raised the alarm** ал уу-чуу түшүрдү; 5. чогулт, топто; **(collect, procure): she raised money for charity** ал соопчулукка акча чогултту; 6. тарбияла, өстүр; **(rear): they raised a family** алар балдарды тарбиялап өстүрүштү.

raised [reIzd] *n.* өстүрүл, көтөрүл

raisin [‘reIzn] *n.* мейиз

rake [reIk] *n.* тырмооч; *v.* тырма, тырмала

ram [rxm] *n.* кулжа

ramadan [“rxmq’d-:n] *n.* рамазан

ramification [“rxmIfI’keISn] *n.* тармактоо

ramify [‘rxmIfaI] *v.* тармакта

rampage [rxm’peIdZ] *v.* бандиттик кыл

ranch [rQ:ntS] *n.* ранчо, ферма

rancid [‘rxnsId] *adj.* ачуу

rancor **[‘rxNkq]** *n.* кектүүлүк, кекчилдик
rancoros **[‘rxNkFrqs]** *adj.* кекетүү, кекчил
range **[reIndZ]** *adv.* серпим
rank **[rxNk]** *n.* даража
ransom **[‘rxnsFm]** *v.* төлөп кутказ, төлөп кутказып ал
rape **[reIp]** *n.* зордуктоо; *v.* зордукта, зордо
rapid **[‘rxpId]** *adj.* тез, ылдам, бат, бачым
rapidity **[rq’pIdqtI]** *n.* тездик, ылдамдык
rapscallion **[rxp’sk-lIqn]** *n.* алдамчы
rare **[‘rFq]** *adj.* сейрек
rarefaction **[“reqrI’fxkSn]** *n.* суюлуу, сейректенүү
rarefy **[‘reqrIfaI]** *v.* суюлт, сейректет; *adv.* суюк, сейрек
rarity **[‘reqrqtI]** *n.* сейрек табылуучу, кездешүүчү
rascal **[‘rQ:sk(q)l]** *adj.* арамза
rascally **[‘rQ:skFlI]** *adj.* арамзалык, митаамдык
rash I **[rxS]** *v.* кычы
rash II **[rxS]** *adj.* эң шашылыш
raspberry **[‘rQ:zbFrI]** *n.* малина
rat **[rxt]** *n.* келемиш; ♦ **rat poison** келемиш уусу
rate **[reIt]** *n.* ылдамдык
rather **[‘rQ:Dq]** *adv.* андан көрө, … -дан көрө, … көрөкчө; көбүнчө, бир
ratification **[“rxtlfI’keISn]** *n.* ратификация
ratify **[‘rxtIfaI]** *v.* ратификацияла, бекит
rating **[‘reItIN]** *n.* баа, нарк
ratio **[‘reISIqV]** *n.* мамиле
ratiocinate **[“rxtI’PsIneIt]** *v.* ойло, ой жүгүрт
ration **[‘rxSn]** *n.* рацион, өлчөм
rationale **[“rxSq’n-:l]** *n.* негизги себеп
rationalistic **[“rxSnq’lIstIk]** *adj.* рационалисттик
rattle **[‘rxtl]** *v.* шыңгырат, шылдыра *n.* шыңгырык
rattling **[‘rxtlIN]** *n.* шыңгыроо, шылдыроо
raucous **[‘rO:kqs]** *adj.* катуу, чыдагыс
rave **[reIv]** *v.* жөөлү
raven **[‘reIvn]** *n.* карга, кузгун
ravenous **[‘rxvInqs]** *adj.* сугалак

ravine I [rq’vi:n] *n.* жар, аң
ravine II [rq’vi:n] *n.* жылга
raw [r0:] *adj.* чийки, көк, бышпаган
ray [reI] *n.* шоола, нур
razor [‘reIzq] *n.* устара
re- [‘ri:] *prefix.* кайтадан, кайра; ♦ **re-education** кайтадан тарбиялоо; **re-election** кайта шайлоо
reach [ri:tS] *n.* арыш, кулач; **tennis requires a good reach** теннисте жакшы кулач болуу керек; *v.* 1. **(attain, fetch with outstretched hand)** созулуп жет, ийилип жет; **I can just reach the shelf** мен текчеге зорго-зорго жетем; 2. **(arrive at)** жет, кел; **we shall reach town in 5 minutes** биз шаарга 5 минутада жетебиз; 3. **(make contact with)** байланыш: **can I reach you by telephone?** сиз менен телефон аркалуу байланышсам болобу?; 4. **(stretch out hand)** жет (кол м-н); **he reached for his rifle** ал мылтыкка жетти. 5. **(fetch down)** ал; **he reached down and picked up the coin** ал эңкейип тыйынды алды
reaction [rI’ xkSn] *n.* реакция, таасир
read [ri:d] *v.* оку
reader [‘ri:dq] *n.* окурман
readiness [‘redInqs] *n.* даяр болгондук, даярдык
ready [‘redI] *v.* даярда; *adj.* даяр, даяр болуп турган
real [rIql] *adj.* даана, анык, болгон, чыныгы
reality [rI’ xlqtI] *n.* реалдуулук
really [‘rIqlI] *adv.* чын эле, ырас эле, чындыгында, чынында
reanimate [ri:’ xnImeIt] *v.* тирилт, жандандыр
reanimation [ri: xnI’meISn] *n.* тирилүү, жандануу
reap [ri:p] *v.* тер, ор, жый
reaper [‘ri:pq] *n.* орокчу
reaping [‘ri:pIN] *n.* оруу, оруу-жыюу
rear [rIq] *v.* бак, асыра, өстүр; *n.* арт, арка
rearmost [‘rIqmqVst] *adv.* эң эле арткы
rearward [‘rIqwqd] *n.* тыл
reason [‘ri:zn] *n.* 1. себеп 2. акыл-эс
reasonable [‘ri:znqbl] *adj.* себептүү, акыл-эстүү, жүйөлүү
reasoning [‘ri:znIN] *n.* аргумент, жүйөлүүлүк, себептүүлүк
reassure [“ri:q’S0:] *v.* тынчыт, бас

rebel [‘rebl] *n.* козголоңчу, козголоңго катышуучу
rebellion [rI’beljqn] *n.* козголоң
rebellious [rI’beljqs] *adj.* өктөм
reboot [“ri:’bu:t] *v.* кайта жүктө
rebound [‘ri:baVnd] *v.* секирип кач
rebuff [rI’bAf] *n.* жеме
rebuke [rI’bju:k] *v.* жемеле, тилде *n.* жеме, зекүү
rebus [‘ri:bqs] *n.* ребус
rebut [rI’bAt] *v.* жокко чыгар, калпка чыгар
recalcitrance [rI’kxlsItrFns] *n.* багынбастык
recalcitrance [rI’kxlsItr(q)ns] *n.* өктөмдүк
recall [rI’k0:l] *v.* 1. кайта чакыр, чакырып ал; 2. эсте
recast [“ri:’kQ:st] *v.* бир аз куюп ал
recede [rI’si:d] *v.* артка чегин
receipt [rI’si:t] *n.* 1. квитанция 2. тилкат
receive [rI’si:v] *v.* 1. ал, кабыл ал 2. тос
recent [‘ri:snt] *adj.* жакынкы, жакындагы, азыркы
recently [‘ri:sntlI] *adv.* жакында, жакындан бери
receptacle [rI’septqkl] *n.* орун, жай
reception [rI’sepSn] *n.* кабыл алуу
receptive [rI’septIv] *adj.* түшүнүүчү, баамдуу
recession [rI’seSn] *n.* багуу, кароо
recharge [“ri:’tSQ:dZ] *v.* жаңыдан окто
recidivist [rI’sIdIvIst] *n.* рецидивист
recipe [‘resqpI] *n.* рецепт
recipient [rI’sIpIqnt] *n.* алуучу
reciprocate [rI’sIprqkeIt] *v.* жакшыга жакшы жооп бер
reciprocity [“resI’prAsqtI] *n.* өз ара жактыруучулук
recitation [“resI’teISn] *n.* декламация
recite [rI’saIt] *v.* декламация айт
reckless [‘reklqs] *adj.* алаңгазар, шалаакы
reckon [‘rekFn] *v.* эсепте
reckoning [‘rekFnIN] *n.* ордуна эсеп кылуу
recline [rI’klaIn] *v.* бир четке ыргыт
recognition [“rekqg’nIS(q)n] *n.* таануу
recognize [‘rekqgnaIz] *v.* эсте

recollection [“rekq’lekSn] *n.* эстөө
recommend [“rekq’mend] *v.* рекомендацияла, сунушта
recommendation [“rekqmen’deISn] *n.* рекомендация, жолдомо
recompense [‘rekqmpens] *n.* сый, төлөм
reconcile [‘rekFnsaIl] *v.* жараштыр, элдештир
reconciled [‘rekqnsaIld] *v.* келиш
reconciliation [“rekFnsIlI’eISn] *n.* келишүү, жарашуу
reconciliation [“rekqnsIlI’eIS(q)n] *n.* элдешүү
recondition [“ri:kqn’dISn] *v.* ремонтто
reconnaissance [rI’k0nIs(q)ns] *n.* чалгын, чалгындоо
reconnoiter [“rekq’n0Itq] *v.* чалгында
reconnoiterer [“rekq’n0Itqrq] *n.* чалгынчы
reconsider [“ri:kqn’sIdq] *v.* кайтадан карап чык
reconstruct [“ri:kqn’strAkt] *v.* кайра кур
record [‘rek0:d] *n.* үн жазуу; *v.* үн жаз, үнүн жаздыр
recount [rI’kaVnt] *v.* 1. кайта сана; 2. аңгемеле, баянда
recoup [rI’ku:p] *v.* кармап тур
recourse [rI’k0:s] *n.* сыйынт
recover [rI’kAvq] *v.* 1. ал, чыгар; 2. айык
recovery [rI’kAvFrI] *n.* айыгуу, сакаюу
recreant [‘rekrIqnt] *n.* сөзүн танган адам
recreate [‘rekrIeIt] *v.* *кайра түз*
recreation I [“rekrI’eISn] *n.* *кайра түзүү*
recreation II [“rekrI’eIS(q)n] *n.* эс алуу
rectangle [‘rektxNgl] *n.* тик бурчтук
rectify [‘rektIfaI] *v.* түзөт, оңдо, жөндө
rectilinear [“rektI’lInIq] *adj.* түптүз сызыктуу
rectitude [‘rektItju:d] *n.* ак ниеттик
rectum [‘rektqm] *n.* түз ичеги
recuperate [rI’kju:pqreIt] *v.* түзөл, оңол
recycle [“ri:’saIkl] *v.* кайрадан айлант
red [red] *adj.* кызыл; ♦ **red cross** кызыл крест
redden [‘redn] *v.* кызар, кызарт
reddish [‘redIS] *adj.* кызгылт
redeem [rI’di:m] *v.* күнөөнү жуу
redeemer [rI’di:mq] *n.* куткаруучу

redemption [rI'dempSn] *n.* төлөп кайта алуу
redhead ['redhed] *n.* сары чач киши
redistribute ["ri:dI'strIbju:t] *v.* кайтадан бөлүштүр
redistribution ["ri:dIstrI'bju:Sn] *n.* кайтадан бөлүштүрүү
redness ['rednqs] *n.* кызылдык; *adv.* кызаргыча
redskin ['redskIn] *n.* кызыл тери
reduce [rI'dju:s] *v.* кемит, азайт
reduction [rI'dAkS(q)n] *n.* азайтуу
reduplicate [rI'dju:plIkeIt] *v.* эки эсе көбөйт
reduplication [rI"dju:plI'keISn] *n.* эки эсе көбөйтүүчүлүк
reed [ri:d] *n.* камыш
reel [ri:l] *n.* тасма, кинотасма
refer [rI'f-:] *v.* жибер, жөнөт
referendum ["refq'rendqm] *n.* референдум
refine [rI'faIn] *v.* афинажда
refined [rI'faInd] *adj.* кылдат, чебер
refinement [rI'faInmqnt] *n.* кылдаттык
refit ['ri:fIt] *n.* ремонт, ремонттоо; *v.* оңдо, түзөт
reflux ['ri:flAks] *n.* 1. бир бөлүк; 2. тартылуу
reform I [rI'f0:m] *n.* реформа; *v.* реформа жүргүз
reform II [rI'f0:m] *n.* кайта түзүү; *v.* кайта тїз
reform III [rI'f0:m] *v.* жакшырт *n.* жакшыртуу
reformation ["refq'meISn] *n.* реформация
reformer [rI'f0:mq] *n.* реформатор
refract [rI'fr-kt] *v.* кайта сындыр
refraction [rI'fr x kSn] *n.* кайта сындыруу
refractory [rI'fr x ktrI] *adj.* отко чыдамдуу
refresh [rI'freS] *v.* салкындат, сергит
refreshing [rI'freSIN] *n.* сергүү
refrigerator [rI'frIdZqreItq] *n.* муздаткыч
refuel ["ri:'fju:ql] *v.* май куй
refuge ['refju:dZ] *n.* башпаанек
refugee ["refjV'dZi:] *n.* качкын
refulgent [rI'fAldZFnt] *adj.* жаркыраган
refusal [rI'fju:zl] *n.* баш тартуу
refuse [rI'fju:z] *v.* баш тарт

refute [rI’fju:t] *v.* жокко чыгар
regale [rI’geIl] *v.* конок кыл
regard [rI’gQ:d] *v.* милдет кылып жүктө
regenerate [rI’dZenqreIt] *v.* кайта туул
regeneration [rI”dZenq’reISn] *n.* кайта туулуу
regime [reI’Zi:m] *n.* режим, түзүлүш
region [‘ri:dZFn] *n.* район, регион, чөлкөм, облас
register [‘redZIstq] *v.* катта, жаз; *n.* реестр
registration [“redZI’streISn] *n.* катталуу, каттоо
registry [‘redZIstrI] *n.* регистрация
regret [rI’gret] *n.* арман, өкүнүч, кайгы; *v.* өкүн, кайгыр
regretful [rI’gretfl] *adj.* капалуу, кайгылуу
regrettable [rI’gretqbl] *adj.* кайгылуу, армандуу, өкүнүчтүү
regroup [“ri:’gru:p] *v.* кайтадан топтоштур
regular [‘regjulq] *adj.* кезектүү, кадимки
regularity [“regjV’lxrqtI] *n.* кадимкилик
regulate [‘regjVleIt] *v.* жөндө, жөнгө сал
regulation [“regjV’leISn] *n.* жөнгө салуу
regulations [“regju’leIS(q)nz] *n.* эреже
regurgitate [rI’gq:dZIteIt] *v.* кекир, кулгу
rehash [‘ri:hxS] *n.* кайтадан бычуу
rehearsal [rI’hq:sl] *n.* репетиция
rehearse [rI’hq:s] *v.* репетицияла
rehouse [“ri:’haVs] *v.* көч
rein I [reIn] *v.* өкүм сүр
rein II [reIn] *n.* шылтоо, себеп
reincarnate [“ri:In’kQ:neIt] *v.* жаңы формага өткөр
reindeer [‘reIndIq] *n.* түндүк бугусу
reinforce [“ri:In’f0:s] *v.* күч алдыр
reinforced concrete [“ri:Inf0:st’k0Nkri:t] *n.* темир-бетон
reinforcement [“ri:In’f0:smqnt] *n.* күчөө, күч алуу
reins [reInz] *n.* чылбыр
reinsure [“ri:In’SVq] *v.* кайтадан камсыздандыр
reissue [“ri:’ISu:] *n.* кайтадан чыгуу
reiteration [rI”Itq’reISn] *n.* кайталоо, кайталануу
reject [‘ri:dZekt] *v.* бракка чыгар

rejoice [rI'dZOIs] *v.* кубант, сүйүнт
rejoicing [rI'dZOIsIN] *n.* шаттануу, кубануу
rejoin [rI'dZOIn] *v.* кайта бирик
rejoinder [rI'dZOIndq] *n.* жооп
rejuvenate [rI'dZu:vqneIt] *v.* жашарт
relate [rI'leIt] *v.* аңгемеле
related [rI'leItId] *adj.* байланышкан
relation [rI'leIS(q)n] *n.* мамиле, карым-катнаш, бир тууган
relative I ['relqtIv] *adj.* салыштырма
relative II ['relqtIv] *n.* тууган
relativity ["relq'tIvqtI] *n.* тууганчылык
relax [rI'lxks] *v.* эс ал
relaxation ["ri:lxk'seISn] *n.* эс алуу
relay ['ri:leI] *n.* которуу
release [rI'li:s] *v.* бошот
relent [rI'lent] *v.* жумшар
reliability [rI"laI q'bIlqtI] *n.* ишенчиликтүүлүк
reliable [rI'laI qbl] *adj.* ишеничтүү, ишенимдүү
religion [rI'lIdZFn] *n.* дин
religious [rI'lIdZqs] *adj.* динчил, диний
reluctance [rI'lAktFns] *n.* каалабагандык
reluctantly [rI'lAktFntlI] *adv.* каалабастан, көңүлү келбей
rely [rI'laI] *v.* ишен, таян
remain [rI'meIn] *v.* жайлаш
remainder [rI'meIndq] *n.* калганы, калган бөлүк
remaining [rI'meInIN] *adj.* калган
remainings [rI'meInINz] *n.* сөөк
remark [rI'mQ:k] *n.* пикир
remarkable [rI'mQ:kqbl] *adj.* сонун, укмуштуу
remediable [rI'mi:dIqbl] *adj.* түзөтүлө турган
remember [rI'membq] *v.* 1. эсте, эске түшүр 2. эскер
remind [rI'maInd] *v.* эскерт, эске сал
reminiscence ["remI'nIsns] *n.* эскерүү
remnants [rI'mOnstr(q)ns] *n.* калдык
remodel [ri:'mOdl] *v.* кайтадан жаса
remonstrance [rI'mOnstrqns] *n.* протест

remonstrate [‘remqnstreIt] *v.* наразылык билдир

remorse [rI’m0:s] *n.* кейигендик

remote [rI’mqVt] *adj.* байыркы, ыраакы; ♦ **remote control** дистанттык башкаруу

removal [rI’mu:v(q)l] *n.* четтетүү

remove [rI’mu:v] *v.* четтет

rename [“ri:’neIm] *v.* кайтадан ат кой

render [‘rendq] *v.* тиешесин бер

renew [rI’nju:] *v.* жаңыла

renewal [rI’nju:ql] *n.* жаңылоо

renounce [rI’naVns] *v.* убада берип баш тарт

renovate [‘reno(u)veIt] *v.* жаңырт

renovation [“renqV’veISn] *n.* жаңыртуу

renown [rI’naVn] *n.* даңк, атак

renowned [rI’naVnd] *adj.* даңкы чыккан

rent [rent] *n.* аренда, ижара; *v.* ижарага ал

renumber [“ri:’nAmbq] *v.* кайтадан номерле

reorganization [rI”0:gFnaI’zeISn] *n.* кайтадан уюштуруу

reorganize [rI’0:gqnaIz] *v.* кайра уюштур

repair [rI’peq] *v.* оңдо, ремонтто, жөндө

repairer [rI’pFqrq] *n.* оңдоочу, уста

repartee [“repQ:’ti:] *n.* акылы курч

repast [rI’pQ:st] *n.* тамак ичүү

repeat [rI’pi:t] *n.* кайталоо, кайталануу; ♦ **repeat order** кайтадан буйуртма берүү. *v.* 1. **(say or do again)** кайтала; **he is always repeating himself** ал дайыма кайталайт; 2. **(recite)** кайта айт; **repeat one’s lesson** сабакта жооп бер.

repeated [rI’pi:tId] *adj.* кайталама

repeatedly [rI’pi:tIdlI] *adv.* кайра-кайра

repeatedly [rI’pi:tIdlI] *adv.* улам-улам кайталанган

repel [rI’pel] *v.* түртүп жибер

repent [‘ri:pqnt] *v.* өкүн

repentance [rI’pentqns] *n.* кейигендик

repetition [“repI’tIS(q)n] *n.* кайталоо

replace [rI’pleIs] *v.* алмаштыр, алыштыр

replaceable [rI’pleIsqbl] *adj.* алмаштырыла турган

replacement [rI’pleIsmqnt] *n.* алмаштыруу

replay [“ri:’pleI] *v.* кайтадан ойно
replenish [rI’plenIS] *v.* толтур, толукта
reply [rI’plaI] *n.* жооп берүү; *v.* жооп бер, жооп кайтар
report [rI’p0:t] *n.* 1. доклад, билдирүү; 2. баяндама *v.* 1. доклад кыл, билдир; 2. баянда
reportage [“rep0:’tQ:Z] *n.* репортаж
reporter [rI’p0:tq] *n.* репортёр
representative [reprI’zentqtIv] *n.* өкүл
repress [rI’pres] *v.* кайра бас
reprimand [‘reprImQ:nd] *v.* сөк, сөгүш бер, ачуулан
reprint [‘ri:prInt] *v.* кайта бас
reprisal [rI’praIzl] *adj.* жооп иретиндеги
reproach [rI’proutS] *n.* сөгүш, жеме, зекүү
reprobate [‘reprqVbeIt] *n.* жарамсыз, жаман
reprobation [“reprqV’beISn] *n.* уяткаруу, сөгүш берүү
reproduce [“ri:prq’dju:s] *v.* кайта өндүр
reproduction I [“ri:prq’dAkSn] *n.* кайта өндүрүлгөн продукция
reproduction II [“ri:prq’dAkS(q)n] *n.* көчүрмө, тукумдоо
reprove [rI’pru:v] *v.* жекир, жемеле
reptile [‘reptaIl] *n.* сойлоочулар
republic [rI’pAblIk] *n.* республика
republish [ri:’pAblIS] *v.* кайтадан басып чыгар
repudiate [rI’pju:dIeIt] *v.* жокко чыгар
repulse [rI’pAls] *n.* жийиркенүү
repulsive [rI’pAlsIv] *adj.* жийиркенткич
reputable [‘repjVtqbl] *adj.* кадылуу, урматтуу
reputation [“repju:’teIS(q)n] *n.* аброй
request [rI’kwest] *n.* өтүнүү, суроо, сураныч, талап; *v.* талап кыл
require [rI’kwaIq] *v.* талап кыл
requirement [rI’kwaIqmqnt] *n.* талап
reread [ri:’ri:d] *v.* кайрадан оку
resale [‘ri:seIl] *v.* алып сат
rescue [‘reskju:] *n.* куткаруу, кутказуу; *v.* куткар, куткарып ал
rescuer [‘reskjuq] *n.* куткаруучу
research [rI’sq:tS] *n.* изилдөө; *v.* изилде
researcher [rI’sq:tSq] *n.* изилдөөчү

resell [“ri:’sel] *v.* алып сат
resemblance [rI’zemblqns] *n.* окшоштук, өңдөштүк
resemble [rI’zembl] *v.* окшош бол, түспөлдөн
reservation [“rezq’veISn] *n.* эскертме, эскертүү
reserve [rI’zq:v] *n.* заказ; *v.* заказ кыл
reserved I [rI’zq:vd] *adj.* заказ кылынган
reserved II [rI’zq:vd] *v.* жер карама
reservist [rI’zq:vIst] *n.* резервист
reservoir [‘rezqvw-:] *n.* жасалма суу сактагыч
reshuffle [“ri:’SAfl] *n.* алмаштыруу, ооштуруу
residence [‘rezIdFns] *n.* турган жер
residency [‘rezIdFnsI] *n.* резиденция
residual [rI’zIdjVql] *adj.* калдык
resilient [rI’zIlIqnt] *adj.* серпилмелүү
resin [‘rezIn] *n.* чайыр
resistance [rI’zIst(q)ns] *n.* карама-каршылык, туруштук
resolute [‘rezqlu:t] *adj.* чечкиндүү
resoluteness [‘rezqlu:tnIs] *n.* чечкиндүүлүк
resolution [“rezq’lu:S(q)n] *n.* чечим
resolve [rI’z0lv] *v.* чеч
resonance [‘reznqns] *n.* резонанс
resonant [‘reznqnt] *adj.* күңгүрөгөн
re-sort [rI’z0:t] *v.* кайтадан сортто
resort [rI’z0:t] *n.* курорт
resound [rI’zaund] *v.* жаңыр
resource [rI’z0:s] *n.* булак
resourceful [rI’s0:sf(q)l] *adj.* эптүү
resourcefulness [rI’s0:sf(q)lnIs] *n.* эптүүлдук
respect [rI’spekt] *n.* ардак, сый, кадыр, сыйлоо, урматтоо; *v.* кадырла, сыйла, урматта
respectable [rIs’pektqbl] *adj.* сыймыктуу
respected [rIs’pektId] *adj.* ардактуу
respectful [rIs’pektf(q)l] *adj.* ызаттуу
respiration [“respq’reIS(q)n] *n.* дем алуу
respiratory [rI’spIrqtFrI] *adj.* дем алуучу, дем тартуучу
respond [rIs’p0nd] *v.* жооп бер

responsibility [rI"spOnsq'bIlqtI] *n.* жоопкерчилик
responsible [rI'spOnsqbl] *adj.* жооптуу, жоопкерчиликтүү
responsive [rI'spOnsIv] *adj.* жоопкер
rest [rest] *v.* эс ал, дем ал *n.* эс алуу
restaurant ['restqr-nt] *n.* ресторан
restful ['restfl] *adj.* басылтуучу, сооротуучу
restive ['restIv] *adj.* кыян-кески
restless ['restlqs] *adj.* жоболоңдуу, тынчыбаган
restlessness ['restlqsnqs] *n.* турумсуздук
restock [«ri:'st Ok] *v.* толтур, толукта
restoration [«restq'reISn] *n.* калыбына келтирүү, ордуна келтирүү
restorative [rI'stOrqtIv] *adj.* кайта куруп калыбына келтирүү
restore [rI'stO:] *v.* калыбына келтир
restrain [rI'streIn] *v.* токтот, бас
restrained [rIs'treInd] *adj.* сабырдуу
restraint [rIs'treInt] *n.* сабырдуулук
restrict [rI'strIkt] *v.* чекте, чек кой
restriction [rI'strIkSn] *n.* чектөө, чектелүү
restrictive [rI'strIktIv] *adj.* чектөөчү, чек коюлуучу
result [rI'zAlt] *n.* натыйжа, жыйынтык
resume [rI'zju:m] *n.* резюме
resurrection ["rezq'rekSn] *n.* кыяматта тирилүү
resuscitate [rI'sAsIteIt] *v.* жандандыр
resuscitated [rI'sAsIteItId] *n.* жандандыруу
retail ['ri:teIl] *n.* майда
retaliate [rI't-lIeIt] *v.* кайтар
retaliation [rI"txlI'eISn] *n.* эсесин кайтаруу
retaliatory [rI'txlIqtFrI] *adj.* жооп иретиндеги
retarded [rI'tQ:dId] *adj.* басаңдаган
retch [retS] *v.* ыйын, күчөн
retell ["ri:'tel] *v.* кайта айтып бер
retention [rI'tenSn] *n.* кармап туруу
rethink ["ri:'TINk] *v.* кайтадан кара
reticence ['retIsFns] *n.* жеткире айтпагандык
reticulation [rI"tIkjV'leISn] *adj.* тордуу

retire [rI'taI q] *v.* пенсияга чык
retrace [rI'treIs] *v.* артынан түш
retrain ["ri:'treIn] *v.* кайтадан даярдап чык
retreat [rI'tri:t] *v.* чегин *n.* чегинүү
retrench [rI'trentS] *v.* кыскарт
retribution ["retrI'bju:Sn] *n.* жаза
retry ["ri:'traI] *v.* кайта аракеттен, кайта аракет кыл
return [rI'tq:n] *v.* кайт, кайтып кел; кайтар
reunion ["ri:'ju:nIqn] *n.* кайта кошуу, кайта кошулуу
reunite ["ri:jV'naIt] *v.* кайта кош, кайта бириктир
reveal [rI'vi:l] *v.* ашкереле
revelation ["revq'leISn] *n.* ачылуу
revenge [rI'vendZ] *n.* кек, өч *v.* кек ал, өч ал
revengeful [rI'vendZful] *adj.* кекчил
reverberate [rI'vq:bqreIt] *v.* кайтар, кайта кайтар
reverberation [rI"vq:bq'reISn] *n.* чагылыштыруу, көрсөтүү
revere [rI'vIq] *v.* кадырла, сыйла
reverence ['revrFns] *n.* кастарлуу, урматтуу
reverent(ial) ["revq'renSl] *adj.* ызаттаган, урматтаган, кастарлуу, урматтуу
reverse [rI'vq:s] *v.* бур, оодар
review [rI'vju:] *n.* кайра кароо; *v.* кайра кара
revile [rI'vaIl] *v.* кордо, кор кыл
revision [rI'vIZn] *n.* кайталоо
revisit ["ri:'vIsIt] *v.* кайра бар, кайра кел
revive [rI'vaIv] *v.* жандандыр
revived [rI'vaIvd] *n.* жандандыруу
revocation ["revqV'keISn] *n.* жокко чыгаруу, токтотуу
revolt [rI'vqVlt] *v.* козголоң чыгар; *n.* козголоң, көтөрүлүш
revolution ["revq'lu:Sn] *n.* революция
revolutionary ["revq'lu:SFnrI] *adj.* революциялык
revolve [rI'v0lv] *v.* айландыр, тегерет
revolver [rI'v0lvq] *n.* беш атар, наган, тапанча
revolving [rI'v0lvIN] *n.* айлангыч, тегеренме
reward [rI'w0:d] *v.* сыйла, сыйлык бер; *n.* сыйлык берүү
rewind ["ri:'waInd] *v.* кайтадан түр

rewrite [“ri:’raIt] (rewrote; rewritten) *v.* кайтадан жаз
rhetoric [‘retqrIk] *n.* риторика
rhetorical [rI’t0rIkl] *adj.* риторикалык
rhetorician [“retq’rISn] *n.* кургак сөздүү сүйүүчү адам
rhetorician [“retq’rISn] *n.* ритор
rheumatism [‘ru:mqtIzFm] *n.* ревматизм
rhinoceros [raI’n0sFrqs] *n.* носорог
rhubarb [‘ru:bQ:b] *n.* ышкын
rhyme [raIm] *v.* уйкаш
rhythm [‘rIDFm] *n.* ритм, ыргак
rhythmic(al) [‘rIDmIk(l)] *adj.* ритмдүү, ыргактуу
rib [rIb] *n.* кабырга
ribbon [‘rIbFn] *n.* тасма, сызма
rice [raIs] *n.* күрүч
rich [rItS] *adj.* 1. аткаминер 2. бай 3. берекелүү
riches [‘rItSIz] *n.* байлык, дөөлөт
richness [‘rItSnIs] *n.* байлык
rick [rIk] *v.* чой, тартып чой
rickets [‘rIkIts] *n.* итий
riddle [‘ridl] *n.* табышмак
ride [raid] *v.* ат мин
rider [‘raidq] *n.* атчан киши, жүргүнчү
ridge [ridz] *n.* жөөк, жээк, жон, кыр
ridiculous [ri’dikj-lqs] *adj.* күлкүлүү
rife [raif] *adj.* таралган
riffraff [‘rifr-f] *n.* саркынды
rifle [‘raifl] *n.* винтовка, мылтык
rift [rift] *n.* жарылган жер
rig [rig] *v.* жабды, жабдыкта
right I [rait] *n.* укук
right II [rait] *adj.* оң, оң жак; *adv.* түз, туура
righteous [‘raitsqs] *adj.* такыба
rightness [raitnis] *n.* тууралык
rigorous [‘rigfrqs] *adj.* катуу, олку-солкусуз
rigour [‘rigq] *n.* катуулук
rile [rail] *v.* ачуулант

rim [rim] *n.* алкак
rind [raind] *n.* кабык
ring I [rin] *adj.* тегерек
ring II [rin] *n.* шакек
ring III [rin] *v.* телефон чал, коңгурооло, шыңгыра
ringing ['rinin] *adj.* шаңгыраган, шыңгыраган
ringlet ['rinlqt] *n.* шакекче
rinse [rins] *v.* чайка
riot ['rai qt] *n.* чыр, чатак
rip I [rip] *v.* жырт
rip II [rip] *n.* кесүү, тигиш; *v.* кес, кесип сал
ripe [raip] *adj.* жете бышкан
ripen ['raipfn] *v.* бышкан
ripeness ['raipnqs] *n.* бышып жетилгендик, бышкандык
ripped [ript] *adj.* жыртык

rise [raiz] *n.* 1. **(upward slope)** өр, өр жер, өйдөлүш; **we came to a rise in the road** биз жолдун өр жерине келдик. 2. **(area of higher ground)** дөң, айдөш. 3. **(increase)** жогорулатуу, көтөрүү, өстүрүү; **a rise in temperature** температуранын көтөрүлүшү; 4. **(vertical height of step)** тепкичтин бийиктиги. *v.* **(rose; risen)** 1. **(get up from bed)** төшөктөн тур; **I rose at 6** мен саат 6да турдум; 2. орундан тур: **(from seated or kneeling position) they rose from the table** алар үстөлдөн турушту; 3. **(into the air)** абага көтөрүл; 4. **(from the dead)** тирил; **Christ is risen** Христос өлүп тирилген; 5. **(above the horizon)** чык; **when the sun rises** качан күн чыкканда, күн чыкканда; 6. **(to the surface)** үстүнө чык; **the fish won't rise** балык тартпай жатат; 7. **(increase in amount)** көбөй, өс; **the waters are rising** суу көбөйүп жатат; **the temperature is rising** температура жогорулап жатат; 8. **(in price)** баасы өс, кымбатта; 9. **(spring, originate)** ал. 10. **(rebel)** көтөрүлүшкө чык, көтөрүл; **the people rose (up) in arms** эл колуна курал алып көтөрүлдү, эл куралчан көтөрүлдү.

risk [risk] *n.* тобокел; *v.* тобокел кыл
risky ['riski] *adj.* тобокелдүү
risqué ['riskei] *adj.* тобокелдүү
rite [rait] *n.* ырым-жырым
ritual ['riCVql] *n.* ырым-жырым, ритуал
rival ['raivl] *v.* теңтайлаш, эрегиш

rivalry [‘raivlri] *n.* теңтайлашуучулук, эрегишүү
rive [raiv] (rived; rived, riven) *v.* айры, айрып ал
river [‘rivq] *n.* дайра, өзөн
riverbed [‘rivqbed] *n.* нук
rivet [‘rivit] *v.* бөрктө, бөрктөп када *n.* мык
road [rqVd] *n.* жол; ♦ **highway** автожол
roadhouse [‘rqVdhaVs] *n.* жол боюндагы ресторан
roadside [‘rqVdsaid] *n.* жолдун чети
roadstead [‘rqVdsted] *n.* рейд
roam [rqVm] *v.* кез, тенти
roar [ro:] *n.* бакырык, өкүрүк; *v.* бакыр, өкүр, кыйкыр
roaring [‘ro:rin] *adj.* чырылдаган, күркүрөгөн
roast [rqVst] *n.* куурдак, куурулган эт; *v.* куур, кууру
roasted [roustid] *v.* куурул
rob [r0b] *v.* каракта, тоно, уурда
robber [‘r0bq] *n.* каракчы, тоноочу, талоончу
robbery [‘r0bfri] *n.* карактоо, тоноо, каракчылык
robe [roub] *n.* халат
robust [rq’bast] *adj.* чыйрак
rock [r0k] *n.* таш
rocket [‘rokit] *n.* ракета, снаряд
rocky [‘r0ki] *adj.* зоокалуу, таштуу
rod [r0d] *n.* сабак, чыбык
rodent [‘rqVdnt] *n.* кемирүүчү
roe deer [rqV diq] *n.* элик
roentgen [‘r0ntgqn] *n.* рентген
rogue [rqVg] *n.* айлакер, алдамчы, митаам
roguish [‘rqVgis] *adj.* митаам, митаам чалыш
role [rqVl] *n.* роль

roll [rqVl] *n.* 1. **(of cloth, paper, film)** түрмөк, рулон. 2. **(register, list)** реестр, тизме; 3. **(other material in cylindrical form)** валик. 4. **(of bread)** булочка. 5. **(oscillating or revolving motion)** тегеренүү, тоголонуу; **the pilot executed a roll** пилот эки жолу тегеренди; 6. **(rumbling sound)** барабандын үнү; **a roll of thunder** күндүн күркүрөшү; *v.* 1. **(move by revolving)** тегерет, тоголот, оро, бүктө; **he had a scarf rolled round his neck** ал мойнуна моюн орогучту оронду; 2. жай; **(flatten by use of cylinder) she was rolling pastry** ал

камыр жайды. 3. **(shape into cylinder or sphere)** оро, тоголокто; **I roll my own (cigarettes)** мен тамеки ороюм; 4. тоголон; **the coin rolled under the table** монета үстөлдүн астына тоголонуп кетти; 5. **(tumble about, wallow)** ооналакта; **porpoises were rolling in the waves** дельфиндер толкундун үстүндө ооналактап жатышты; 6. **(sway, rock)** термел; **the ship began to roll** пароход термеле баштады; 7. **(undulate): waves were rolling on to the shore** суу толкуп оролуп жээке урунуп жатты.

rolled [rould] *v.* бүктөл
roller ['rqVlq] *n. 1.* ролик; 2. валик
rollick ['r0lik] *v.* шоктонуп ойнокто
rolling ['roVlin] *n.* жылгаяк тебүү
rolling pin ['roVliNpin] *n.* үбөлүк
roman ['roVmqn] *n.* римдик
romance [roV'm-ns] *adj.* романдык
romancer [roV'm-nsq] *n.* фантазиячы
Romanesque ["roVmq'nesk] *adj.* Романдык
romanic [roV'm-nik] *adj.* роман
romanize ['roVmqnaiz] *v.* романдаштыр
romantic [roV'm-ntik] *n.* романтик
romanticism [roV'm-ntisizfm] *n.* романтизм
Rome [roum] *geog.* Рим
roof [ru:f] *n.* 1. там 2. үйдүн чатыры
rook [rVk] *n.* чаар карга
room [ru:m] *n.* комната, бөлмө
roomy ['ru:mi] *adj.* кең, эркин
roost [ru:st] *v.* отур
rooster ['ru:stq] *n.* короз
root [ru:t] *n.* тамыр
rope [roVp] *v.* байла; *n.* канат, аркан
rosary ['roVzqri] *n.* теспе
rose [roVz] *n.* роза
rosette [roV'zet] *n.* розетка
rosin ['r0zin] *n.* канифоль; *v.* канифолдо
rostrum ['r0strqm] *n.* трибуна
rosy ['roVzi] *adj.* кызгылт
rot [r0t] *adj.* чирүү; *v.* чири

rotary [‘roVtri] *adj.* айландыруучу, тегеретүүчү
rotate [roV’teit] *v.* айлант, тегерет
rotation [roV’teiSn] *n.* айлануу, айландыруу
rotor [‘roVtq] *n.* ротор
rotten [‘rotn] *v.* чири *adj.* чириген, чирик
rottenness [‘r-tnnqs] *n.* чириктик
rotter [‘r0tq]*n.* арамза, митаам
rotund [roV’t-nd] *adj.* тегеректелген
rouble [‘ru:bl] *n.* рубль
rough [rAf] *adj.* орой
roulette [rV’let] *n.* рулетка
round [raVnd] *adj.* тегерек, төгөрөк
rouse [raVz] *v.* талпын, силкин
rout [raVt] *v.* кыйрат, таш-талканын чыгар
route [ru:t] *n.* жол, маршрут; *adj.* маршруттук
rove [rqVv] *v.* каңгыра, тенти
row I [rou] *n.* калак
row II [rou] *n.* чуу, чатак
row III [rou] *v.* тырма, чогулт
row IV [rou] *v.* ур
rowdy [‘roudi] *n.* жаңжалчы, чатакчы
rower [‘rouq] *n.* калакчы
rowing [‘rouin] *n.* кайыкты калак менен айдоо
royalist [‘roiqlist] *n.* роялист
rub [rAb] з. **(act of rubbing)** жышуу, сүртүү; **she gave the mirror a rub with a cloth** ал күзгүнү чүпүрөк менен сүрттү. *v.* 1. ушала 2. жышы, сүрт, аарчы; **he rubbed himself (dry) with a towel** ал майлык менен абдан сүртүндү, аарчынды.
rubber I [‘rAbq] *n.* өчүргүч, каучук
rubber II [‘rAbq] *n.* презерватив
rubbish [‘rAbis] *n.* жараксыз, жаман
rubicund [‘ru:bikqnd] *adj.* кызыл тору
ruby [‘ru:bi] *n.* рубин
rucksack [‘rAks-k] *n.* рюкзак, жон баштык
ruckus [‘rAkus] *n.* ызы-чуу
rude [ru:d] *adj.* орой
rudeness [‘ru:dnqs] *n.* оройлук, одонолук

rudimentary [“ru:di’mentqri] *adj.* түйүлдүк абалында
rue [ru:] *n.* адырашман
ruff [rAf] *v.* сеп, чач
ruffian [‘rafjqn] *adj.* зөөкүр
rug [rAg] *n.* килемче
ruin [‘ru:in] *v.* бүлдүр, бузу, зыян келтир
ruins [‘ruinz] *n.* кыйранды
rule [ru:l] *n.* эреже; *v.* башкар, бийле
ruler [‘ru:lq] *n.* 1. башкаруучу, бийлөөчү; 2. сызгыч
ruling [‘ru:liN] *n.* башкаруу
rum [rAm] *n.* ром
rumble [‘rAmbl] *v.* шалдырат *n.* каңгыроо, күңгүрөө
rumbustious [rAm’bAsCqs] *adj.* чуулуу, чуулгандуу
ruminant [‘ru:minqnt] *n.* кепшөөчүлөр; *adj.* кепшөөчү
rummage [‘ramiG] *v.* 1. жойло 2. чуку, каз
rumor [‘ru:mq] *n.* шыбыш, ушак, миш-миш
rumple [‘rAmpl] *v.* үрпөйт, уйпала
rumpus [‘rAmpqs] *n.* шуулдоо, чуулдоо

run [rAn] *n.* 1. **(action of running)** чуркоо, чуркаш; **he went for a run before breakfast** ал эрте мененки тамакка чейин чуркоочу; 2. **(trip, journey, route)** саякат, жүрүш, маршрут; **we went for a run in the country** биз шаарды кыдырып чыктык; 3. **(continuous stretch)** убакыт; **the government had a long run in office** өкмөт узакка чейин бийликте турду; 4. **(score)** упай, балл. 5. **(tendency, sequence)** багыт; 6. **(demand)** талап, суроо; **there is a run on this book** бул китепти көп сурап жатышат. 6. **(rapid scale passage)** пассаж. 7. **(cards in numerical sequence)** карталар. *v.* 1. **(execute, perform):** жүгүр; **he ran a good race** ал жакшы жүгүрдү; 2. **(cover, traverse)** чурка; **he can run the mile in under a minute** ал бир милди бир минутада чуркап өтөт; 3. **(expose to)** кабыл; 4. **(hunt, pursue)** изине түш; 5. **(convey in car)** жеткир, жеткиз, таштап кой; **shall I run you home?** үйүңүзгө таштап, жеткирип койсом болобу?; 6. **(smuggle)** контрабандалык кыл. 7. **(cause to go): they ran the ship aground** аларды кемеге отургузду; 8. **(operate)** башкар; **who is running the shop?** дүкөндү ким башкарат?; 9. **he is running a temperature** анын температурасы бар; ♦ **I had to run for the train** поездге жетиш үчүн чуркашым керек; **she runs after every man she meets** ал бардык жолуккан эркектердин артынан жүгүрө берет; **(come by chance)**

кокусунан кездеш; **I ran into, across an old friend** мен эски досума кокусунан кездешип калдым; **(of public transport)** элдик транспорт, коомдук транс порт; **there are no trains running** поезд жүрбөйт, бул жерде поез жок; **(of machines: function)** кыймыл аракетке келтир; **most cars run on petrol** көпчүлүк машиналар бензин менен жүрөт; **(of liquid, sand: flow)** ак, куюл; **tears/sweat ran down his face** жашы жаагы ылдый куюлуп жатты; **my eyes are running** көзүмдөн жаш куюлуп жатат; **(become, grow)** болуп кал; **the well ran dry** кудук соолуп калыптыр; **(develop unchecked): the garden is running wild** бак өтө тез көбөйүп жатат; **the horse ran away with him** ат аны ала качып кетти.

runner [ʻrAnq] *n.* жөө күлүк
running [ʻrAniN] *adv.* жүгүрүп, жүгүрө
runny [ʻrAni] *adj.* акма, агуучу
rupture [ʻrApCq] *n.* жырып кетүү
rural [ʻrVrql] *adj.* айылдык, региондук
ruse [ru:z] *n.* амал
rush [rus] *v.* шаш, шаштыр
Russia [ʻrASq] *geog.* Россия
Russian [ʻrASn] *adj.* Орус
Russian salad [“rASn’sxlqd] *n.* Оливье; Винегрет
rust [rAst] *n.* дат; *v.* дат бас
rustle [ʻrAsl] *n.* шуудур, шуудуроо
rusty [ʻrAsti] *adj.* дат баскан
ruthless [ʻru:Tlis] *adj.* айосуз, катаал, таш боор
rye [rai] *n.* кара буудай
rye bread [ʻraibred] *n.* кара нан

S

saber [ʻseibq] *n.* кылыч
sabotage [ʻsxbqtQ:Z] *n.* саботаж, диверсия, бүлдүргүчтүк
saboteur [“sxbq’tE:] *n.* саботажчы, диверсант, бүлдүргүч
sac [sxk] *n.* сумка (жаныбардын)
sack [sxk] *n.* кап, мүшөк, чыпта; *v.* капта, чыптала
sackcloth [ʻsxkklPt] *n.* одуракай сокмо таар
sacking [ʻsxkin] *n.* таар

sacrament [‘sxkrqmqnt] *n.* сырдуулук

sacred [‘seikrid] *adj.* ыйык

sacrifice [‘sxkrifais] *n.* курман, курмандык; *v.* курман чал, курмандык кыл

sacrificial [“sxkri’fiSl] *adj.* курмандыкка чалынуучу

sacrum [‘seikrqm] *n.* сегиз көчүк

sad [sxd] *v.* көңүл чөк *adj.* кайгылуу, капалуу

sadden [‘sxdn] *v.* капа кыл

saddle [‘sxdl] *v.* ат току; *n.* ээр, эгар

saddleback [‘sxdlbxk] *n.* белдин кайкысы

saddled [‘sxdld] *adj.* токулгалуу

sadism [‘seidizqm] *n.* садизм

sadness [‘sxdnqs] *n.* муң, кайгы, капа

safe I [seif] *n.* сейф

safe II [seif] *adj.* 1. **(affording security, not dangerous)** коопсуз; **put the money in a safe place!** акчаны коопсуз жайга кат/кой!; 2. **(cautious, moderate)** аман-эсен, сак; ♦ **better safe than sorry** сактанам дегенди, кудай сактайт

safeguard [‘seifgQ:d] *n.* коргоочу, сактоочу

safety [‘seifti] *n.* коопсуздук, кокунучсуздук; ♦ **safety and security** сактык жана коопсуздук

sag [sxg] *n.* төмөн түшүү, төмөн басырылуу

sagacious [sq’geiSqs] *adj.* даанышман

sage [seiG] *n.* шалфей

sagea [sq’Zj] *n.* акылман

sagittarius [“sxGi’teqriqs] *n.* жаачы

said [sed] *v.* айтыл

sail [seil] *v.* сүз

sailing [‘seiliN] *n.* сүзүү

sailor [‘seilq] *n.* матрос, моряк

sainfoin [‘sxnfoin] *n.* эспарцет

saint [seint *n.* олуя, касиеттүү адам

saintly [‘seintli] *adj.* олуя, касиеттүү

sake [seik] *adv.* үчүн, урматына

salable [‘seilqb(q)l] *adj.* өтүмдүү

salad [‘sxlqd] *n.* салат

salamander [‘sxlqmxndq] *n.* саламандра

salary [‘sxlqri] *n.* маяна, айлык, эмгек акы
sales person [‘seilz”pe:s(q)n] *n.* сатуучу
saleslady [‘seilzleidi] *n.* сатуучу аял
salesmanship [‘seilzmqnSip] *n.* сатканды билүү
saline [‘seilain] *n.* шор, шордуу жер
salinity [sq’linqti] *n.* туздуулук, шордуулук
saliva [sq’laivq] *n.* шилекей
sallow [‘sxlqV] *adj.* сары жүздүү
salmon [‘sxlmqn] *n.* лосось
salon [‘sxlPn]*n.* салон
salt [so:lt] *n.* туз; *v.* тузда, чыкта
salting [‘so:ltiN] *n.* туздоо, туздалуу
salty [‘so:lti] *adj.* туздуу, шордуу
salutation [“sxljV’teiSn] *n.* честь берүү, саламдашуу
salvation [sxl’veiSn] *n.* куткаруу, куткарып алуу
samba [‘sxmbq] *n.* самбо
same [seim] *pro./adj.* бирдей, окшош
samovar [‘sxmqvQ:] *n.* самовар, самоор
samurai [‘sxmVrai] *n.* самурай
sanatorium [“sxnq’to:riqm] *n.* санаторий
sanctify [‘sxnktqfai] *v.* касиет киргиз
sanction [‘sxnkSn] *n.* санкция
sanctity [‘sxnktqti] *n.* олуялык
sand [sxnd] *n.* кум
sandal [‘sxndl] *n.* сандал
sandpaper I [‘sxnd”paipq] *n.* кум тери
sandpiper II [‘sxnd”paipq] *n.* чулдук
sandstorm [‘sxndsto:m] *n.* кумдуу толкун
sandwich [‘sxnwiC] *n.* бутерброд
sandy [‘sxndi] *adj.* кумдуу
sanguine I [‘sxngwin] *adj.* кызыл тору
sanguine II [‘sxngwin] *adj.* сангвиник, көңүлү ачык, куунак
sanitarium [“sxni’te(q)riqm] *n.* эс алуучу жай
sanitary [‘sxnitqri] *adj.* санитардык
sanitation [“sxni’teiSn] *n.* санитардык абал
sanity [‘sxniti] *n.* психологиялык жагынан таза

Santa Claus [‘sxntqklo:z] *n.* Аяз Ата
sap [sxp] *n.* аңкоо чалыш
sapling [‘sxpliN] *n.* кичине жыгач
sapper [‘sxpq] *n.* сапёр
sarcastic [sq:’kxstik] *adj.* табачыл
sardine [“sQ:’di:n] *n.* сардина
Sardinian [sQ:’diniqn] *adj.* Сардиналык
sash [sxS] *n.* белбоо
Satan [‘seitn] *n.* Шайтан
Satanic [sq’txnik] *adj.* Шайтан
satchel [‘sxCql] *n.* сумка, баштык
sate [seit] *v.* тойгуз
sateen [sx’ti:n]*n.* сатин
satellite [‘sxtqlait] *n.* шерик
satiety [sq’ta(i)qti] *adv.* тойгуча
satin [‘sxtin] *n./adj.* атлас, атлес
satire [‘sxta(i)q] *n.* сатира
satiric(al) [sq’tirikl] *adj.* сатиралуу, сатиралык
satirist [‘sxtqrist] *n.* сатирик
satisfaction [“sxtis’fxkSn] *n.* канааттандыруу, ыраазылык
satisfactory [“sxtis’fxktqri] *adj.* канааттандырарлык, канааттанаарлык
satisfied [‘sxtisfaid] *v.* канааттан
satisfy [‘sxtisfai]*v.* канааттандыр, ыраазы бол
saturated [‘sxCqreitid] *adj.* каныккан
saturation [“sxCq’reiSn] *n.* каныккандык
Saturday [‘sxtidei] *n.* Ишемби, Алтынчы күн
Saturn [‘sxtE:n] *n.* Сатурн
sauce [sO:s] *n.* соус
saucepan [‘sO:spxn] *n.* кастрол
saucer [‘so:sq] *n.* тарелка
sauna [‘saVnq, ‘sO:nq] *n.* сауна
sausage [‘sPsiG] *n.* колбаса
savage [‘sxviG] *n.* жапайы, маданиятсыз
savagery [‘sxviG(q)ri] *n.* жапайычылык, канкордук
savanna [sq’vxnq] *n.* саванна

save **[seiv]** *v.* х. **(rescue, deliver)** сакта, сактап кал, куткар, кутказып кал; **he saved my life** ал менин өмүрүмдү сактап калды; 2. **(put by)** сакта, үнөмдө; **I saved (up) 5000 soms towards a holiday** дем алуу убагында 5000 сом сактап калдым; 3. **(collect)** үнөмдө; **he took the taxi to save time** ал убакытты үнөмдөө үчүн такси кармады.

saving **[ʻsxviN]** *n.* куткаруу, куткарып алуу, куткаруучу

savior **[ʻseiviq]** *n.* куткаруучу, сактап калуучу

savor **[ʻseivq]** *n.* кошумча даам

savory **[ʻseivqri]** *adj.* өткүр даамдуулук

savoy **[sqʼvoi]** *n.* савой капустасы

saw I **[so:]** *n.* араа; *v.* арала

saw II **[so:]** *n.* өгө

sawdust **[ʻso:dAst]** *n.* таарынды

sawyer **[ʻso:jq]** *n.* араачы, араалоочу

saxifrage **[ʻsxksifreiG]** *n.* таш сындыргыч

saxophone **[ʻsxksqfqVn]** *n.* саксофон

say **[sei]** *n.* ой, пикир; **let someone have his say** бирөөнүн оюн ук, бирөөнү ук; *v.* 1. айт, де; **he says I am lazy** ал мен жалкоомун деди; **how do you say this in English?** бул Англисче кандай айтылат?; **she is said to be rich** аны бай дешет; 2. **(suppose, assume): (let's) say; shall we say** маселен; **(for instance)** мисалы, мисал үчүн; **say he were here, what then?** маселен, ал бул жерде болду дейли?; 3. **(of inanimate objects: state, indicate): what does it say in the instructions?** көрсөтмөдө эмне деп айтылыптыр?; 4. **(formulate, express): say a prayer** сыйын, табын; 5. **(of reactions)** макул бол: **say yes (agree) to something** макул бол; **say no (refuse invitation)** баш тарт; **I could not say him no** мен андан баш тарта албадым.

saying **[ʻseiiN]** *n.* санат, ылакап, накыл сљз, макал-лакап

scab **[skxb]** *n.* котур, ириңдүү жара

scabbard **[ʻskxbqd]** *n.* кын

scalded **[ʻsko:ldid]** *n.* куйрук

scale **[skeil]** *n.* х. тараза 2. көлөм, масштаб

scalpel **[ʻskxlpl]** *n.* скальпель

scalper **[ʻskxlpq]** *n.* алып сатар, кызыл кулак

scam **[skxm]** *n.* алдоо

scamp **[skxmp]** *n.* куу чирен

scandal [‘skxndl] *n.* чыр, чатак

scandalize [‘skxndlaiz] *v.* уруш чыгар, чатак чыгар

scandalmonger [‘skxndl”mAngq] *n.* жөн эле соттошо берүүчү адам

scandalous [‘skxndlqs] *adj.* кыжырды кайнаткан

Scandinavia [“skxndi’neiviq] *geog.* Скандинавия

Scandinavian [“skxndi’neiviqn] *n.* Скандинавиялык

scanner [‘skxnq] *n.* сканер

scanty [‘skxnti] *adj.* жеткиликсиз, сейрек

scar [ska:] *n.* тырык

scarcely [‘skeqsli] *adv.* араң, зорго, араң дегенде

scare [skeq] *v.* чочут, чочутуп жибер

scarecrow [‘skeqkrqV] *n.* каракчы

scarf [‘skeqkrqV] *n.* моюн орогуч

scatter [‘skxtq] *v.* тарат

scavenge [‘skxvinG] *v.* каз, казып аңтар

scenario [sq’nQ:riqV] *n.* сценарий

scenery [‘si:nqri] *n.* декорация

scent [sent] *n.* жыт, ыс, ис; *v.* атыр сеп

schedule I [‘Sedju:l] *n.* таблица

schedule II [‘Sedju:l] *n.* жүгүртмө, расписание, жадыбал

schematic [ski’mxtik] *adj.* схемалык

schematize [‘ski:mqtaiz] *v.* схемала

scheme [ski:m] *n.* схема

schemer [‘ski:mq] *n.* интриган

scholar [‘skolq] *n.* алым, окумуштуу

scholarly [‘skolqli] *adj.* илимдүү

school [sku:l] *n.* 1. мектеп 2. окуу жай; ♦ **schoolboy** окуучу бала; **schoolmaster** мугалим, окутуучу; **schoolmistress** окутуучу аял; **schoolmate** классташ

science [‘saiqns] *n.* илим

scientific [“saiqn’tifik] *adj.* илимий

scientist [‘saiqntist] *n.* окмуштуу, илимпоз

scintillation [“sinti’leiSn] *n.* жаркылдоо

scissors [‘sizqz] *n.* кайчы

sclerosis [sklq’rqVsis] *n.* склероз

scoff [skPf] *v.* кекээрле, одоно шылдыңда

scoffer [‘skPfq] *n.* тамашакөй
scold [‘skould] *v.* тилде
scolding [‘skqVldiN] *n.* каакы, жеме
scoop [sku:p] *n.* чөмүч, сузгуч
scooper [sku:pq] *n.* чөмүч
scope [skoup] *n.* кеңдик
scorch [sko:C] *v.* куйкала
scorched [sko:Ct] *adj.* күйүк
scorching [‘sko:CiN] *n.* өрттөө
score [sko:] *n.* балл, упай
scorn [sko:n] *n.* кордук; *v.* кордо
scorpion [‘sko:piqn] *n.* чаян
scotch [skPC] *v.* майып кыл
Scotchman [‘skPCmqn] *n.* Шотланд
Scotland [‘skOtlqnd] *geog.* Шотландия
Scottish [‘skPtiS] *n.* Шотланд тили
scoundrel [‘skaVndril] *n.* арамза, митаам
scour [‘skaVq] *v.* изде, оодар
scourge [skE:dz] *n.* балакет
scout [skaVt] *n.* чалгынчы
scowl [skaVl] *n.* каарданган көз караш
scramble [‘skrxmbl] *v.* жөрмөлөп чык
scrap I [skrxp] *n.* тилке
scrap II [skrxp] *n.* лом, лом темир
scrape [skreip] *v.* кыр, сүр
scrappy [‘skrxpi] *n.* курак жууркан
scratch [skrxts] *v.* тырма, тыттыр
scratched [skrxCt] *adj.* тытык
scream [skri:m] *n.* чайылдоо; *v.* чайылда, өкүр, чаңыр
screech [skri:C] *v.* чыңыр
screen [skri:n] *n.* экран, сцена
screenplay [‘skri:nplei] *n.* киносценарий
screenwriter [‘skri:n”raitq] *n.* киносценарист
screw [skru:] *n.* винт, бурама; *v.* бура
screwdriver [‘skru:»draivq] *n.* отвёртка, бурагыч
screwed [skru:d] *adj.* бурама

scribe [skraib] *n.* катчы
scrimmage [ʻskrimiG] *n.* акыр-чикир
scrofula [ʻskrPfjVlq] *n.* эн, булак (оору түрү)
scrofulous [ʻskrPfjVlqs] *adj.* эндүү, булак оорулуу
scrub [skrAb] *v.* тазала
scruple [ʻskru:pl] *n.* кыйкымчыл
scrupulous [ʻskru:pjVlqs] *adj.* өтө так, өтө тыкан
scrutinize [ʻskru:tinaiz] *v.* абайлап кара
scuffle [ʻskAfl] *n.* кызыл чеке болуп урушуу
sculpt [skAlpt] *v.* тулкусун чаап жаса
sculptor [ʻskAlptq] *n.* скульптор
sculpture [ʻskAlpCq] *n.* скульптура
scum [skAm] *n.* иткел
scunner [ʻskAnq] *n.* сезүү, туюу
scurry [ʻskAri] *n.* убаракерчилик
scythe [said] *n.* чалгы
scythian [ʻsiDiqn] *n.* скиф
sea [si:] *n.* деңиз
seagull [ʻsi:gAl] *n.* ак чардак
seal I [si:l] *n.* мөөр; *v.* мөөр бас
seal II [si:l] *n.* тюлен
sealer [ʻsi:lq] *n.* тюлен аңчысы
seam [si:m] *n.* тигиш
seamless [ʻsi:mlqs] *adj.* тигиши жок
seamstress [ʻsemstrqs] *n.* кийим тигүү
sear [siq] *adj.* соолуган, саргарган
search [sE:C] *n.* тинтүү, издөө; *v.* тинт, изде
searcher [ʻse:Cq] *n.* издөөчү
searchlight [ʻsE:Clait] *n.* прожектор
season [ʻsi:zn] *n.* сезон, мезгил
seasonal [ʻsi:znql] *adj.* сезондуу, мезгилдүү
seasoning [ʻsi:zniN] *n.* татымал, туздук, привправа
seat [si:t] *v.* отургуз; *n.* отургуч, орундук
seating [ʻsi:tiN] *n.* отургузуу, орун
seaweed [ʻsi:wi:d] *n.* балыр
sebaceous [sqʼbeiSqs] *adj.* май жагылган, майланган

secede [si'si:d] *v.* бөлүнүп чык
secession [si'seSn] *n.* бөлүнүп чыгуу, обочолонуу
seclusion [si'klu:Zn] *n.* жалгыз жашоо
second I ['sekqnd] *pro.* экинчи; ♦ **second form** экинчи класс
second II ['sekqnd] *n.* секунд
secondary ['sekqndqri] *adj.* негизги эмес
secondly ['sekqndli] *adv.* экинчиден
secrecy ['si:krqsi] *n.* сыр
secret ['si:krqt] *n.* сыр
secretary ['sekrqtqri] *n.* катчы
secretion [si'kri:Sn] *n.* бөлүү, бөлүп чыгаруу
secretive ['si:krqtiv] *adj.* кытмыр
secretly ['si:krqtli] *n.* жашыруун, астыртан
sect [sekt] *n.* секта
sectarian [sek'teqriqn] *n.* сектант
section ['sekSn] *n.* секция
sectional ['sekSnql] *adj.* секциялык
sector ['sektq] *n.* сектор
secular ['sekjVlq] *adj.* элдин айыңы, эл оозундагы
secure [si'kjVq] *adj.* жай, токтоо
sedate [si'deit] *adj.* оор бысырыктуу, салабаттуу
sedation [si'deiSn] *n.* тынчытуу, басуу
sedentary ['sedntqri] *adj.* отуруктуу
sedge [seG] *n.* өлөң
sediment ['sedimqnt] *n.* тунма
sedimentary ["sedi'mentqri] *adj.* тунган
sedimentation ["sedimen'teiSn] *n.* тунуу, тундуруу
sedition [si'diSn] *n.* козголоң
seduce [si'dju:s] *v.* кызыктыр, азгыр
seduction [si'dAkSn] *n.* азгыруу
seductive [si'dAktiv] *adj.* азгыруучу, кызыктыруучу
sedulous ['sedjVlqs] *adj.* тырышчаак, кунт койгон
see [si:] (saw; seen) *v.* 1. көр; **nothing could be seen** эч нерсе көрүнбөдү, эч нерсе көрүнбөйт; 2. **(look at, watch)** көр; **let me see that** аны көрсөм болобу; 3. турмушту көр; **(experience): he has seen life** ал турмушту көргөн; 4. **(imagine)** элестет; **can you see him apologizing?** анын кечирим сураганын элестете аласызбы? 5.

(ascertain by looking; find out) карап бил, түшүндүр; **(go and) see who it is** карачы, ким ал; 6. **(discern, comprehend)** түшүн; **he saw his mistake at once** башында эле өз катасын түшүндү; 7. **(consider)** ойлонуп көр; **I'll see** ойлонуп көрөйүн; көрө жатаарбыз; 8. (**come across, meet)** жолугуш, кездеш, учураш; **they stopped seeing each other** алар жолугууну токтотушту; **(visit)** кабар ал, алын көрүп бар; **we went to see our friends** биз досторубуздан кабар алдык; 9. **(interview, consult): I went to see him about a job** мен ага иш жөнүндө сүйлөшөйүн деп бардым; 10. **(escort, conduct)** узат; **he saw her to the door** ал эшикке чейин аны узатып барды.

seed [si:d] *n.* урук, үрөн

seedling [‘si:dliN] *n.* себилме

seek [si:k] (sought) *v.* изде

seeker [‘si:kq] *n.* издөөчү

seem [si:m] *v.* байкал, өңдөн

seemly [‘si:mli] *adj.* тиешелүү, ылайыктуу

seen [si:n] *v.* көрүн

seep [si:p] *v.* сарыгып өт

seepage [‘si:piG] *n.* агып азаюу, агып кемүү

seer [siq] *n.* күн мурунтан билүүчү адам

seethe [si:T] *v.* 1. кайна 2. шарылда, шаркыра

segment [‘segmqnt] *n.* сегмент

segregate [‘segrigeit] *v.* бөл, ажырат

segregation [“segri’geiSn] *n.* бөлүү, ажыратуу

seine [sein] *n.* тор

seize [si:z] *v.* тосуп ал, кармап ал

seizure [‘si:zq] *n.* зордоп алуу

seldom [‘seldqm] *adv.* чанда

select [sq’lekt] *v.* танда, ылга

selected [sq’lektid] *adj.* тандалма

selection [si’lekS(q)n] *n.* тандоо, ылгоо

selective [sq’lektiv] *adj.* так, даана, ачык

self [self] *pref.* өзүн-өзү, өзүнөн-өзү; ♦ **self-abasement** өзүн-өзү кемсинтүү; **self-adhesive** өзүнө-өзү жабышкан

selfish [‘selfiS] *adj.* эгоист, өзүмчүл

selfishness [‘selfiSnis] *n.* өзүмчүлдүк

selfless [‘selflqs] *adj.* өз жанын аябаган

sell [sel] (sold) *v.* 1. сат; **I'll sell you this carpet for $ 20** мен сизге бул килемди $ 20 сатам; 2. **(present oneself to advantage)** өзүңү көрсөт. 3. **(cheat, disappoint): I've been sold again** мени дагы алдап кетишти; **(of goods)** сат; **the house sold for $ 9000** үй $ 9000 сатылды.

seller ['selq] *n.* сатуучу

semantic [sq'mxntik] *adj.* семантикалык

semantics [sq'mxntiks] *n.* семантика

semester [sq'mestq] *n.* семестр

semi ['semi] *adj.* жарым; ♦ **semi-annual** жарым жылдык

semicolon [«semi'kqVlqn] *n.* үтүрлүү чекит

seminar ['seminQ:] *n.* семинар

semivowel ['semivaVql] *adj.* жарым үндүү

senate ['senqt] *n.* сенат

senator ['senqtq] *n.* сенатор

send [send] (sent) *v.* 1. **(dispatch)** жөнөт, жибер; **they send their goods all over the world** алар товарларын дүйнө жүзү боюнча жөнөтүшөт; 2. **(cause to move; propel):** ыргыт; **he sent a stone through the window** ал терезе аркалуу таш ыргытыптыр; 3. **send down** окуудан айда

senior ['si:niq] *adj.* 1. негизги, башкы; 2. улук, ага

seniority ["si:ni'0riti] *n.* улуулук

sensation [sen'seiSn] *n.* сезим, туюм

sense [sens] *n. маани v.* сез

senseless ['senslqs] *adj.* маанисиз, байланышы жок

sensibility ["sensq'biliti] *n.* сезимдүүлүк

sensible ['sensqbl] *adj.* дурус, жүйөөлүү

sensitive ['sensqtiv] *adj.* сезимтал, сезимдүү

sensuality ["sensjV'xlqti] *n.* туюу, туюу жөндөмдүүлүгү

sensuous ['sensjVqs] *adj.* туюлуучу, сезилүүчү

sentence ['sentqns] *n.* 1. сүйлөм; 2. өкүм

sentimentality ["sentimen'txlqti] *n.* ыгы жок боорукерлик

sentrybox ['sentribPks] *n.* күзөттүк үй

separate ['sepqreit] *v.* ажырат **['seprqt]** *adj.* айрым, өзүнчө

separately ['seprqtli] *adv.* айрым, айрым-айрым

separation ["sepq'reiSn] *n.* ажыратуу, ажырашуу

September [sep'tembq] *n.* Аяк оона, Сентябрь

septennial [sep’teniql] *n.* жети жылдык

Serb [sE:b] *n.* Серб

serene [si’ri:n] *adj.* байсалдуу

serenity [sq’renqti] *adj.* бейпилчилик, жайчылык

sergeant [‘sQ:Gqnt] *n.* сержант

series [‘siqri:z] *n.* серия, катар

serious [‘siqriqs] *adj.* маңыздуу, олуттуу; түнт

seriously [‘si(q)riqsli] *adv.* чындап

sermon [‘sE:mqn] *n.* үгүт

serpentine [‘sE:pqntain] *adj.* жыландай, жылан сыяктуу

servant [‘sE:vnt] *n.* кызматчы, малай

serve [sE:v] *v.* 1. **(be servant to; give service to)** кызмат кыл, тейле; **he served his country well** ал мекенине берилип кызмат кылды; 2. **(meet needs of, satisfy, look after)**; **this box has served its purpose** бул куту жакшы кызмат берди; 3. **(supply with food, goods)** тамак бер, тейле; **the waiter served us with vegetables** официант бизге жемиш берди; 4. **(proffer)** бер; **fish is served with sauce** балык соус менен берилет; 5. мамиле кыл; **(treat)**: **he served me badly** ал мага катуу мамиле кылды.

service [‘sq:vis] *n.* тейлөө, кызмат

serviceman [‘sE:vismqn] *n.* кызматчы

servile [‘sE:vail] *adj.* жасакерленген, кошомат кылган

servility [sE:’vilqti] *n.* жасакерлик, кошоматчылык

servitude [‘sE:vitju:d] *n.* кулдук

sesame [‘sesqmi] *n.* күнжүт

session [‘seS(q)n] *n.* 1. курултай 2. жыйналыш 3. сессия 4. сабак

set [set] з. 1. **(collection; outfit)** набор; комплект; коллекция; **(number of persons or things)** түр, тип; **(of accessories)** аспаптар; **chess set** шахмат; 2. **(receiving apparatus): wireless set** аппаратуралар; **television set** сыналгы; 3. **(tennis)** сет, партия; 4. **(mathematics)** көптүк; 5. **(coterie)** круг, кружок; компания; мыйзам чыгаруучулар; **a set of thieves** уурулар тобу, банда. 6. **(direction, drift)** багыт; **the set of the current/wind** шамалдын багыты; 7. **(warp, displacement, deflection)** кыйшаюу, жантаюу; **the tower has a set to the right** мунара оң жакка кыйшайып кетиптир. 8. **(posture, attitude)**; **I knew him by the set of his hat** мен дароо эле анын шляпа кийишинен билди. 9. **set of sun** күндүн батышы. 10. **(theater)**

жасалга. *adj.* 1. **(fixed)**: **a set stare** көз албастан тиктөө; **a set smile** эсте калаарлык күлкү; 2. **(ready): all set?** даярсызбы?; 3. **(resolved): he is set on going to the cinema** ал киного барганга даярданып алды. *v.* 1. **(lay)** кой; **he set his hand on my shoulder** ал менин мүрүмө колун койду; 2. **(adjust, prepare)** туурала, даярда; **I always set my watch by the station clock** мен дайыма саатымды мунарадагы саатка туралайм; 3. **(make straight or firm): set a bone** сөөктү туурала; 4. **(apply): set one's heart on** боор оору, өкүн; 5. **(make or put into specified state)** орду-ордуна жайгаштыр; **he will set things right** ал бардыгын жайгаштырат; **we saw the sun setting** биз күндүн баштышын көрдүк.

setting [ʻsetiN] *n.* күндүн батышы
settle [ʻsetl] *v.* жайланыш, отурукташ, орун ал
settlement [ʻsetlmqnt] *n.* жердештирүү, жайлаштыруу
settler [ʻsetlq] *n.* жаңы жайланышуучу
seven [ʻsevn] *num.* жети
sevenfold [ʻsevnfqVld] *adj.* жети мертебе
seventeen [“sevn’ti:n] *num.* он жети
seventeenth [“sevn’ti:nT] *num.* он жетинчи
seventh [ʻsevnT] *num.* жетинчи
seventy [ʻsevnti] *num.* жетимиш
sever [ʻsevq] *v.* кес
several [ʻsevrFl] *adj.* бир топ, бир рече
severe [si’viq] *adj.* катуу, кескин
severity [si’verqti] *n.* оордук, катуулук
sew [sqV] v (sewed; sewed, sewn) *v.* тик
sewerage [ʻsu:qriG] *n.* канализация
sex [seks] n 1. жыныс; 2. жыныстык катнашуу
sexology [sek’sPlqGi] *n.* сексология
sextuple [ʻsekstjVpl] *adj.* алты эсе
sexual [ʻsekSVql] *n.* жыныстык катнаш
shabby [ʻSxbi] *adj.* көөнөрүңкү
shade [Seid] *v.* көлөкөлө
shadow [ʻSxdqV] *n.* көлөкө
shaft [SQ:ft] *n.* вал
shaggy [ʻSxgi] *adj.* жүндүү, кылчык жүндүү

shake [Seik] *v.* 1. чайпалт, чайкалт; 2. күбү, силк 3. калтыра, титире

shallow [‘SxlqV] *n.* тайыздык; *adj.* тайыз

sham [Sxm] *adj.* жалгама

shaman [‘Sq:mqn] *n.* бакшы

shame [Seim] *v.* уят кыл

shameful [‘SeimfVl] *adj.* уят

shameless [‘Seimlqs] *adj.* уялбас, уятсыз

shampoo [Sxm’pu:] *n.* шампунь

shank [Sxnk] *n.* шыйрак

shape [Seip] *v.* калыптандыр *n.* келбет, кейип, форма, калып

shaped [Seipt] *v.* калыптандыр

shapeless [‘Seiplqs] *adj.* формасыздык, формасы жоктук

shapely [‘Seipli] *adj.* келбеттүү, келишимдүү

share [Seq] *n.* 1. **(part)** бөлүк; **(portion, received or held)** үлүш; **have, take a share in something** бир нерсеге катыш; 2. **(contribution)** салым; **he had a large share in bringing this about** бул ийгиликке жеткенге анын салымы чоң. 3. **(of capital)** акция; **we hold 1,000 shares in the company** бизде бул ишкананын 1000 акциясы бар. *v.* бөлүш; **he shares all his secrets with me** ал мени менен бардык сырын бөлүштү; **I share in your grief** сиздин кайгыңызды бөлүшөм.

sharecropper [‘SeqkrPpq] *n.* ортокчу дыйкан

shareholder [‘Seq”hqVldq] *n.* акционер

shark [SQ:k] *n.* акула

sharp [SQ:p] *adj.* учтуу; курч

sharpen [‘SQ:pqn] *v.* курчут, учта

sharp shooter [‘Sq:p”Su:tq] *n.* мерген

shatter [‘Sxtq] *v.* талкала, кыйрат, сындыр

shave [Seiv] *v.* чач ал, сакал ал

shaver [‘Seivq] *n.* сакал алгыч

shawl [So:l] *n.* жоолук

she I [Si:] *pro.* ал

she II [Si:] *adj.* ургаачы; ♦ **she bear** ургаачы аюу

sheaf [Si:f] *n.* таңылчак

shear [Siq] *v.* кыркып ал

shearing [‘SiqliN] *n.* жүн кыркып алуу

shears [Siqz] *adj.* жуушаң
sheath [Si:T] *n.* кынына салуу
shed [Sed] (shed) *v.* 1. күбүл, түш; **trees shed their leaves** дарактардан жалбырактар түшүүдө; 2. **(cause to flow)** кан төк; **he shed his blood for his country** ал мекени үчүн кан төккөн.
sheep [Si:p] *n.* кой; ♦ **sheep dog** койчу ит
sheet [Si:t] *n.* шейшеп
shelf [Self] *n.* текче
shell [Sel] *v.* чак; *n.* 1. кабык; 2. дүрмөт
shelter [‘Seltq] *n.* далда; *v.* далдала
shepherd [‘Sepqd] *n.* малчы, койчу
shepherdess [“Sepq’des] *n.* малчы, койчу (аял)
shield [Si:ld] *n.* калкан; *v.* далдалан, калкалан
shift [Sift] *v.* котор *n.* алмашуу, которуу, смена
shimmer [‘Simq] *v.* бүлбүлдө
shin [Sin] *n.* шыйрак
shine [Sain] *n.* жаркылдоо, жылтыроо; *v.* жаркылда, жаркыра
shining [‘SainiN] *adj.* жаркыраган, жылтыраган
shiny [‘Saini] *adj.* жылтырак
ship [Sip] *n.* кеме *v.* ташы
shirk [SE:k] *v.* буйт бер
shirt [SE:t] *n.* көйнөк
shit [Sit] *n.* бок, кык, заң; *v.* заңда, улуу заара кыл
shiver [‘Sivq] *v.* калтыра
shoal [SqVl] *n.* сай
shock [SPk] *n.* шок
shod [SPd] *adj.* такалуу
shoe [Su:] *n.* ботинка, туфли, бут кийим; ♦ **shoelace** боо, шоона
shoeblack [‘Su:blxk] *n.* бут тазалоочу
shoemaker [‘Su:”meikq] *n.* өтүкчү
shoot [Su:t] *n.* уу; *v.* ат, атып ал
shooting [‘Su:tiN] *n.* атуу
shop [SPp] *n.* магазин, дүкөн
shopper [‘SPpq] *n.* кардар
shopping [‘SPpiN] *n.* соода кылуу, базар кылуу
shore [So:] *n.* жээк, кашат
short [So:t] *adj.* кыска, кыска бойлуу

shortage [‘So:tiG] *n.* кемчилик, жетишпестик

shortcoming [‘So:t”kamiN] *n.* кемчилик, кемчилдик

shorten [‘So:tn] *v.* кыскарт, кыскар

shortly [‘So:tli] *adv.* кыскача

shorts [So:ts] *n.* шортик, шорта

shot [SPt] *n.* атылуу

should [Sud, Sqd] *v.* тийиш

shoulder [‘SqVldq] *n.* ийин, мүрү *v.* моюнга ал

shout [SaVt] *v.* кыйкыр, бакыр

shove [SAv] *v.* тык, шыка

shovel [‘SAvl] *n.* калак, күрөк; *v.* күрөктө

show [SqV] *n.* 1. **(manifestation): a show of hands** кол көтөрүү; 2. **(exhibition)** көргөзмө; **fashion show** мода көргөзүү; 3. **(entertainment)** көрсөтүү; **show business** театралдык көрсөтүү; 4. **(concern)** иш; **run the show** иш алып бар; *v.* 1. **(disclose, reveal, offer for inspection)** көрсөт; **he showed his true colors** ал чынчылдыгын көрсөттү; 2. **(exhibit publicly)** көргөз; **this film has been shown twice already** бул фильм эки жолу демонстрацияланган; 3. **(display, manifest)** кызмат көрсөт; **he showed confidence in her** ал ага ишенгенин көрсөттү; 4. **(point out)** бир нерсени көрсөт; 5. **(conduct)** узат; **he showed me to the door** ал эшикке чейин узатты.

shower [‘SaVq] *n.* душ ♦ **take a shower** душка түш

shower bath [‘SaVqbQ:T] *n.* душ

showman [‘SqVmqn] *n.* одоно, калжың

showy [‘SqVi] *adj.* көрсөтүлүүчү, көрсөтүүчү

shred [Sred] *n.* айрынды

shrew [Sru:] *n.* жер казгыч

shrill [Sril] *adj.* каңкылдак, чыйылдак

shrimp [Srimp] *n.* креветка

shrink [Srink] *v.* кажыра

shrivel [‘Sriv(q)l] *v.* курга

shriveled [‘Sriv(q)ld] *adj.* кургак

shroud [Sraud] *n.* кепин

shrubbery [‘Srab(q)ri] *n.* бадал

shrubs [Sraf] *n.* кырчын

shrug [SrAg] *n.* ийинди кысуу

shudder [‘SAdq] *v.* калтылда, калтыра

shuffle [‘SAfl] *v.* илээлеп бас, илкип бас
shut [SAt] *adv.* жабык; *v.* жап, бекит
shuttle [‘SAtl] *n.* чөлмөк
shy [Sai] *adj.* уялчаак
shyness [‘Sainis] *n.* уялчаактык
Siberia [sai’bi(q)riq] *geog.* Сибирь
Siberian [sai’biqriqn] *adj.* Сибирдик
sibilant [‘sibilqnt] *n.* ышкырган үн
sibling [‘siblin] *n.* бир тууган
sick [sik] *adj.* оорукчан, кеселдүү, сыркоолуу; ♦ **be sick** ооруу, ооруп кал
sickle [‘sikl] *n.* 1. чалгы 2. орок
sickly [‘sikli] *adj.* сыркоо
sicklyness [‘siklinis] *n.* сыркоолук
sickness [‘siknqs] *n.* ооруу, дарт
side [said] *n.* жак, тарап; ♦ **side by side** тизилип, катардашып
sideboard [‘saidbo:d] *n.* буфет
sidewalk [‘saidwo:k] *n.* тротуар, көчөнүн жээги
sideways [‘saidweiz] *n.* капталы менен
siege [si:G] *n.* камоо, чулгоо
sieve [siv] *n.* элек; *v.* эле
sift [sift] *v.* эле; *n.* элек
sigh [sai] *n.* дем алуу; *v.* кокуйла
sight [sait] *n.* көрүнүш
sightless [‘saitlqs] *n.* сокур, көр
sign I [sain] *n.* белги, ишаарат
sign II [sain] *v.* кол кой
signature [‘signqCq] *n.* кол коюу
signet [‘signit] *n.* кичине мөөр
significance [sig’nifikqns] *n.* маанилүүлүк
significant [sig’nifikqnt] *adj.* маанилүү, мааниси бар, маңыздуу
signify [‘signifai] *v.* белгиле
signpost [‘sainpqVst] *n.* көрсөткүч
silage [‘sailiG] *n.* силос
silence [‘sailqns] *n.* жымжырттык, тынчтык
silencer [‘sailqnsq] *n.* үндү басаңдатуучу, үндү жок кылуучу

silent [ʻsailqnt] *adj*. тынч, үнсүз, жымжырт
silently [ʻsailqntlI] *adv*. унчукпастан, сөз айтпай
silhouette [“silV’et] *n*. силуэт, сөлөкөт, караан, элес
silica [ʻsilikq] *n*. кварц
silicate [ʻsilikeit] *n*. силикат
silicon [ʻsilikqn] *n*. кремний
silk [silk] *n*. жибек
silken [ʻsilkqn] *adj*. жибек …
silkworm [ʻsilkwE:m] *n*. жибек көпөлөгү
silky [ʻsilki] *adj*. жибек сымал
silly [ʻsili] *adj*. келесоо, акмак чалыш, жеңил ойлуу
silver [ʻsilvq] *n*. күмүш
silversmith [ʻsilvqsmiT] *n*. күмүшчү
silverware [ʻsilvqweq] *n*. күмүш жасалгалар
silvery [ʻsilvqri] *adj*. күмүштөй
similar [ʻsimqlq] *adj*. окшош, бирдей, түспөлдөш
similarity [“simi’lxriti] *n*. окшоштук
simile [ʻsimili] *n*. салыштыруу
similitude [si’militju:d] *n*. окшоштук, өңдөштүк
simple [ʻsimpl] *adj*. жөнөкөй, кадыресе, карапайым
simpleton [ʻsimpltqn] *n*. аңкоо чалыш
simplicity [sim’plisqti] *n*. жеңилдик, жөнөкөйлүк, кадыреселик, карапайымдык
simplification [“simplifi’keiSn] *n*. жөнөкөйлөө
simplify [ʻsimplifai] *v*. жөнөкөйлө, оңойлот
simply [ʻsimpli] *adv*. жөн эле
simulacrum [“simjV’leikrqm] *n*. окшогон
simulation [“simjV’leiSn] *n*. анткорлук
simulator [ʻsimjVleitq] *n*. анткор
simultaneously [sim(q)l’teiniqsli] *adv*. бир ыргакта, биргелешип
sin [sin] *n*. күнөө, жазык, айып; *v*. күнөө кыл
since [sins] *adv*. бери, эмдигиче, ушуга чейин
sincere [sin’siq] *adj*. чын ыкластуу, ак ниет менен; чын жүрөктөн
sincerity [sin’serqti] *n*. ак ниеттик
sinew [ʻsinju:] *n*. тарамыш

sinful [‘sinfql] *adj.* күнөөлүү, айыптуу

sing [sin] (sang; sung) *v.* ырда

singe [sinG] *n.* күйүк; *v.* куйкала

singer [‘siNq] *n.* ырчы

single [‘siNl] *n.* 1. жалгыз; жеке; 2. бойдок

singlet [‘siNlqt] *n.* фуфайка

singular [‘siNjVlq] *n.* жекелик сан

sink I [sink] *n.* раковина, кол жуугуч

sink II [sink] *v.* чөк; чөмүл

sinker [‘sinkq] *n.* кайырмак

sinner [‘sinq] *n.* күнөөкөр, айыптуу

sinologist [sai’nPlqGist] *n.* синолог

sip [sip] *v.* жут; *n.* жутум

sister [‘sistq] *n.* эже, карындаш, сиңди

sister-in-law [‘sistfrinlo:] (husband’s younger sister) кайын сиңди, **(wife’s older sister)** кайын эже; **(younger brother’s wife)** келин, **(older brother’s wife)** жеңе

sit [sit] (sat) *v.* 1. **(seat)** отур, отургуз; **I don’t know if I can sit you all round the table** баарыбыз столго батпай калабызбы деп корком; 2. **he sits his horse well** ал ээрге жакшы отурат. 3. **(undergo): sit an examination** экзамен тапшыр; 4. **(of clothes: fit, hang): his coat does not sit properly on his shoulders** пальто анын мүрүсүнө отурбай калды. 5. **the wind sits in the east** шамал чыгыштан согуп жатат.

site [sait] *n.* айыл

situate [‘sitVeit] *v.* жайлаштыр, жайгаштыр

situated [‘sitVeitid] *adj.* жайгашкан; ♦ **situated on the other side of the river** аркы өйүздө жайгашкан.

situation [“sitV’eiSn] *n.* ситуация, кырдаал, абал

six [siks] *num.* алты

sixfold [‘siksfqVld] *adv.* алты эсе

sixteen [“siks’ti:n] *num.* он алты

sixth [sikT] *num.* алтынчы

sixtieth [‘sikstiT] *num.* алтымышынчы

sixty [‘siksti] *num.* алтымыш

size [saiz] *n.* размер, көлөм, өлчөм

sizeable [‘saizqbl] *adj.* көлөмдүү

sizzle [ʻsizl] *n.* кышылдоо, ышкыруу
skate [skeit] *v.* коньки теп *n.* коньки
skater [ʻskeitq] *n.* коньки тебүүчү
skates [skeits] *n.* коньки
skating [ʻskeitiN] *n.* коньки тебүү спорту
skein [skein] *n.* түрмөк, түймөк
skeletal [ʻskelitl] *adj.* скелеттүү
skeleton [ʻskelitqn] *n.* скелет, сөөк
sketch [skets] *n.* эскиз, скетч
skewbald [ʻskju:bo:ld] *adj.* чабдар, ала
ski [ski:] *n.* лыжа; *v.* лыжа теп
skier [ʻski:q] *n.* лыжачы
skiing [ʻski:iN] *n.* лыжа спорту
skill [skil] *n.* өнөр, көнүгүү, уздук
skilled [skild] *adj.* машыккан, тажрыйбалуу
skillful [ʻskilfVl] *adj.* чебер, уста, эпчил
skillness [ʻskilnis] *n.* адистик, өнөрдүүлүк
skimmer [ʻskimq] *n.* кепкир
skin [skin] *n.* тери
skinflint [ʻskinflint] *n.* тарамыш, тамыр
skinhead [ʻskinhed] *n.* такыр баш
skinny [ʻskini] *adj.* арык *v.* арыкта
skirmish [ʻskE:miS] *n.* кагылыш
skirt [skE:t] *n.* юбка
skit [skit] *n.* пародия
skull [skAl] *n.* баш сөөк
sky [skai] *n.* асман, обо
skylark [ʻskailQ:k] *n.* торгой
skyscraper [ʻskaiskreipq] *n.* небоскрёб
slack [slxk] *v.* маалкат, ишти соз
slag [slxg] *n.* шлак
slake [sleik] *v.* кана ич
slam [slxm] *v.* тарс эттирип жап
slander [ʻslQ:ndq] *v.* ушакта, жалаа жап; *n.* жалаа, ушак, доомат
slanderer [ʻslq:nd(q)rq] *n.* жалаакор
slanderous [ʻslQ:ndqrqs] *adj.* ушак-айың кылган

slanting [‘slQ:ntin] *adj*. жантык
slantwise [‘slQ:ntwaiz] *n*. кыйшык, кыйшайып
slapstick [‘slxpstik] *n*. маскарапоздук
slash [slxS] *n*. жарат
slate [sleit] *n*. аспид
slaughter [‘slo:tq] *v*. 1. сой (animal) 2. кыр *n*. кыргын
slaughterhouse [‘slo:tqhaVs] *n*. касапкана
slav [slQ:v] *n*. славян
slave [sleiv] *n*. кул
slaver [‘sleivq] *n*. кул сатуучу
slavery [‘sleivqri] *n*. эзүүчүлүк
slavish [‘sleivis] *adj*. кулдук
slavonic [slq’vPnik] *n*. славян тили
slay [slei] *v*. сой
sled [sled] *n*. чана
sledge [sleG] *n*. чана, нарта (бугу же ит чана)

sleep [sli:p] *n*. уйку; **light/deep/sound sleep** жеңил, терең, катуу уйку; **go (colloquial, drop off) sleep** уйкуга кет; **I couldn’t get to sleep** мен уктай албай жатам; *v*. 1. укта; **(provide sleeping room for): you can sleep ten people here** бул жерге он киши уктай алат; 2. укта; **sleep like a top, log** өлгөндөй укта; **I don’t sleep well** мен жакшы уктай албай жатам; **he is tired, let him sleep on** ал абдан чарчады, ойготпогула.

sleepless [‘sli:plqs] *adj*. уктабаган, уйку качкан
sleepyhead [‘sli:pihed] *adj*.. уйкучу
sleepy [‘sli:pi] *adj*. уйкучу
sleeve [sli:v] *n*. жең
sleigh [slei] *n*. чана
slender [‘slendq] *adj*. илмигий, ичке
slenderness [‘slendqnis] *n*. сымбат
sleuth [slu:t] *n*. тыңчы
slice [slais] *v*. кес *n*. тилим, кесик, кесим
slide [slaid] *v*. тоголон
sliding [slaidiN] *adj*. жылмышма, жылдырма
slight [slait] *adj*. жука, илбирээк
slightly [‘slaitli] *adv*. үстүртөдөн
slim [slim] *adj*. илмигий

slime [slaim] *n.* былжыр

slimy [ʻslaimi] *adj.* былжырлуу

slip [slip] *v.* тайгалан; з. 1. **(landslip)** уроо, кулоо, көчкү. 2. **(mishap, error)**ката, жаңылуу; 3. жылбышуу; 4. **(loose cover)** чехол; **pillowcase** жаздык кап. 5. **(petticoat)** ич көйнөк. 6. **(of paper)** карточка; 7. **(plant cutting)** жан бутак

slipper [ʻslipq] *n.* тапичке

slippery [ʻslip(q)ri] *adj.* тайгак

sliver [ʻslivq] *n.* чамынды

slobber [ʻslPbq] *v.* кыңкыста

slogan [ʻslqVgqn] *n.* ураан, девиз

slop [slPp] *n.* суюк тамак

slope [slqVp] *n.* каптал, кыя, эңкейиш

sloppiness [ʻslqpinis] *n.* илээндилик

sloppy [ʻslqpi] *adj.* илээнди

sloven [ʻslAvn] *n.* илээнди, шалаакы

slovenliness [ʻslAvnlinqs] *n.* илээндилик, шалаакылык

slovenly [ʻslAvnli]*adj.* илээнди, шалаакы

slow [sloV] *adj.* акырын, жай, жайбаракат; *v.* басаңдат, акырындат

slowly [ʻsloVli] *adv.* акырын, жай, илең-салаң

sluggish [ʻslAgiS] *adj.* жалкоо, кашаң

sluggishness [ʻslagiSnis] *n.* жалкоолук, кашаңдык

slut [slAt] *n.* булганыч

sly [slai] *adj.* куу

slyness [ʻslainis] *n.* куулук, шумдук

small [smLl] *adj.* 1. кичине, кичинекей, аз, чоң эмес, майда; **small change** майда акча; **he is the smallest** ал эң кичине; кичинекей бала; 2. **(no great): he paid small attention to me** ал мага аз назар, көңүл салды, бурду; 3. **(unimportant, of small value)** майда; **I have no time for such small matters** мындай майда иштерге менин убактым жок; 4. майда кылуу; **small (detached) house** коттедж; **small beard, tuft** чокчо сакал; **small bottle** бөтөлкөчө; **small room (in a hotel)** кичинекей номер

smallpox [ʻsmo:lp0ks] *n.* чечек

smart [smQ:t] *adj.* жакшынакай, татынакай

smash [smxS] *v.* эз; талкала

smear [smiq] *v.* сүйкөн, шыба, майла

smell [smel] *n.* жыт; *v.* 1. жытта 2. жыттан

smelt [smelt] *v.* эрит

smile [smail] *n.* жылмайуу; *v.* жылмай

smoke [smqVk] *n.* 1. түтүн; **clouds of smoke** уюлгуган түтүн; **there's no smoke without fire** отсуз түтүн жок; 2. **have a smoke** тамеки туташтыр, тамеки чек; 3. тамеки, чылым, чегиш; *v.* 1. **(preserve or darken with smoke)** ышта; **smoked fish** ышталган балык; 2. **(fumigate)** чек. 3. **(emit smoke; of chimney, fireplace)** түтүн кыл, түтөт; 4. тамеки тарт; **smoke to one's heart's content** тамекини көп чек; **smoked** ышталган, сүрсүтүлгөн. **smoke room** тамеки чегүүчү бөлмө

smoked [smqvkt] *adj.* ышталган

smoker ['smqVkq] *n.* тамеки тартуучу

smoking ['smqVkiN] *n.* 1. тамеки тартуу; 2. ыштап сүрсүтүү

smoky ['smqVki] *adj.* түтүндүү

smolder ['smqVldq] *v.* түтө

smooch [smu:C] *v.* кучакташ

smooth I [smu:T] *adj.* жумшак; *v.* жумшарт

smooth II [smu:T] *adj.* тегиз, текши, жылма; *v.* текшиле, тегизде

smother ['smATq] *v.* кысып жибер

smug [smAg] *adj.* корстон болгон

smuggler ['smAglq] *n.* контрабандачы

smut [smAt] *n.* көө, ыш

snack [snxk] *v.* тамактан, шам-шум эт *n.* жеңил тамак, шам-шум этүү

snack bar ['snxkbQ:] *n.* бар

snag [snxg] *n.* бутак

snake [sneik] *n.* жылан

snakebite ['sneikbait] *n.* жыландын чагуусу

snap [snxp] *v.* сындыр

snappish ['snxpis] *adj.* кыжырдангыч, жини келгич

snare [sneq] *n.* кылтак, тузак

snarl [snQ:l] *n.* ыркыроо, ырылдоо *v.* ыркыра

snatch [snxts] *v.* жул, жулуп ал

snazzy ['snxzi] *adj.* сонун, укмуштуу

sneer [sniq] *v.* какшыкта
sneeze [sni:z] *n.* чүчкүрүк; *v.* чүчкүр
sniff [snif] *v.* бышылда
sniffy [‘snifi] *adj.* бышылдак
snip [snip] *v.* кес, кый, кырк
snipe [snaip] *n.* эчки маарак
snitch [sniC] *v.* кымырып кет, уурда
snivel [‘snivl] *v.* чимкирик куюл *n.* чимкирик
snood [snu:d] *n.* тор (чачтын)
snoop [snu:p] *v.* аңдып кара
snore [sno:] *v.* коңурук тарт; *n.* коңурук
snort [sno:t] *v.* бышылда *n.* бышылдоо, бышкыруу
snot [snPt] *n.* чимкирик
snotty [‘snPti] *adj.* чимкириги агып турган
snout [snaVt] *n.* тумшук (жаныбардын)
snow [snoV] *n.* кар; *v.* кар жаа ♦ **snow ball** кар топ; **snow-covered** кар басып калган
snowdrop [‘snoVdrPp] *n.* байчечекей
snowfall [‘snoVfo:l] *n.* кар жааш, кар түшүү
snowflake [‘snoVfleik] *n.* кар бүртүгү
snowman [‘snoVm x n] *n.* кар киши
snowslide [‘snoVslaid] *n.* көчкү
snowstorm [‘snoVsto:m] *n.* бурганак
snowy [‘snoVi] *adj.* карлуу
snub-nosed [“snAb’nqVzd] *adj.* бучук, кетирекей мурун
snuff [snAf] *n.* насыбай, асыбай, нас; *v.* насыбай/нас чек
snuggery [‘snAgqri] *n.* бурч
so [soV] *adv.* анча(лык), мынча(лык), ошентип, демек, ошондуктан; **so-so** эптеп-септеп
soak [souk] *v.* сиңир
soaked [‘soukt] *v.* сиң
soap [soup] *n.* самын; *v.* самында; ♦ **soapbox** самын салгыч
soapy [‘soupi] *adj.* самындуу
sob [sPb] *v.* өксө, ыйла, бышакта, солукта
sober [‘sqVbq] *v.* масын таркат
sobriety [sqV’braiqti] *n.* соочулук
soccer [‘sPkq] *n.* америка футболу

sociability [“sqVSq’bilqti] *n.* мамилечилдик, сыпайгерчилик

sociable [‘sqVSqbl] *adj.* кишичиликтүү, адамгерчиликтүү, сыпайы, алымдуу

social [‘sqVSl] *adj.* коомдук, турмуштук

socialism [‘sqVSqlizfm] *n.* социализм

socialize [‘sqVSqlaiz] *v.* коомдоштур

society [sq’saiqti] *n.* коом

sociology [“sqVsi’PlqGi] *n.* социология

sock [sPk] *n.* байпак *v.* мушта

soda [‘sqVdq] *n.* сода

sodium [‘sqVdiqm] *n.* натрий; *adj.* натрийлүү

sofa [‘sqVfq] *n.* диван

soft [sPft] *adj.* жумшак; ♦ **soft-hearted** боорукер

soften [‘sPfn] *v.* жумшарт

soil [soil] *n.* жер, топурак; *v.* булга

soiled [soild] *adj.* кирчил

sojourn [‘sPdzqn] *v.* бол, тур

solar [‘sqVlq] *adj.* күндүү, күнөстүү

solder [‘sPldq] *v.* каңда, ширет

soldering [‘sPldqriN] *n.* каңдоо, ширетүү

soldier [‘sqVlGq] *n.* солдат, аскер, жоокер

sole [sqVl] *n.* таман

solemn [‘sPlqm] *adj.* салтанаттуу

solemnity [sq’lemnqti] *n.* салтанаттуулук

solicit [sq’lisit] *v.* териштир

solicitation [sq”lisi’teiSn] *n.* өтүнүч, суроо

solicitous [sq’lisitqs] *adj.* сарамжалдуу

solicitude [sq’lisitju:d] *n.* камкордук

solid [‘sPlid] *n.* катуу, бек, чың

solidarity [“sPli’dxrqti] *n.* тилектештик, пикирдештик

solidity[sq’lidqti] *n.* тилектештик

solitary [‘sPlqtfri] *adv.* жалгыз

solitude [‘sPlqtju:d] *n.* өзүнчө обочо жашоо

solution [sq’lu:Sn] *n.* чечим, чечүү

solve [solv] *v.* чеч

some [sAm] *pro.* бир нече, бир аз, кээ бир, кандайдыр бир, бир аз, бир топ; кандайдыр бирөө, кимдир бирөө

somebody [ˈsAmbqdi] *pro.* кээ бир киши, кээ бирөө

somehow [ˈsAmhaV] *adv.* кандай гана болсо да, кантип болсо да, кандай кылып болсо да

someone [ˈsAmwAn] *pro.* бирөө, кимдир бирөө

something [ˈsAmTin] *pro.* бир нерсе, бир деме

sometimes [ˈsAmtaimz] *adv.* кээде

somewhere [ˈsAmweq] *adv.* кандайдыр бир жерде

son [sAn] *n.* бала, уул; ♦ **son-in-law** күйөө бала

sonar [ˈsqVnQ:] *n.* гидролокатор

song [sPn] *n.* ыр

songster [ˈsPNstq] *n.* сайроочу куш

sonorous [ˈsPnfrqs] *adj.* шаңкылдаган, үндүү

soon [su:n] *adv.* жакында, жакын арада

soot [sut] *n.* ыш, көө

soothe [su:T] *v.* соорот

soothing [ˈsu:TiN] *adj.* ооруну басуучу

sooty [ˈsVti] *adj.* ыш болгон, ыш баскан

sorcerer [ˈso:sqrq] *n.* эмчи-домчу, дарымчы

sorceress [ˈso:sqres] *n.* төлгөчү

sorcery [ˈso:sqri] *n.* сыйкырчылык, төлгө салуу

sore [so:] *v.* ооруу *n.* жара, ысык; *adj.* сезгенген

sorrel [ˈsPrql] *n.* ат кулак, козу кулак

sorrow [ˈsPrqV] *n.* аза, кайгы, күйүт, муң; *v.* кайгыр, капалан

sorrowful [ˈsprqvf(q)l] *adj.* азалуу, кайгылуу, заардуу

sort [so:t] *n.* түр; *v.* талда, ылга

sorted [ˈso:tid] *adj.* талдалуу, ылгалуу

sortie [ˈso:ti] *n.* учуу

sot [sPt] *n.* аракеч

soul [sqVl] *n.* жан

sound [saVnd] *n.* добуш, үн; ♦ **sound-proof** үн өткөрбөй турган

soundless [ˈsaVndlqs] *adj.* үнсүз

soup [su:p] *n.* суп, сорпо^{n}, шорпо^{s}

sour [ˈsaVq] *adj.* кычкыл, ачуу

source [so:s] *n.* башат, булак

south [saVT] *n.* түштүк; ♦ **southeast** түштүк-чыгыш; **southwest** түштүк-батыш

southern [ˈsADn] *adj.* түштүк …

southward [‘saVTwqd] *adj.* түштүктөн соккон шамал
souvenir [“su:vq’niq] *n.* сувенер
sovereignty [‘sPvqrqnti] *n.* суверенитет
soviet [‘sqVviqt] *n.* совет, кеңеш
sow [sqV] (sowed; sown, sowed) *v.* сеп, эк, айда
sowing [‘sqVin] *n.* урук себүү
space [speis] *n.* аралык, мейкиндик
spacious [‘speiSqs] *adj.* кең, кенен
spaciousness [‘speiSqsnis] *n.* кенендик
spade [speid] *n.* күрөк
Spain [spein] *geog.* Испания
Spaniard [‘spxnjqd] *n.* Испан
Spanish [‘spxniS] *adj.* Испан; ♦ **Spanish woman** Испан аял
spank [spxnk] *v.* шалк-шалк этире чап
spanner [‘spxnq] *adj.* гайкалык
spare [speq] *v.* ая, үнөмдө
spares [speqz] *n.* бөлүктөр
sparing [‘speqriN] *adj.* орточо
spark [spQ:k] *n.* жалт-жулт этүү
sparkle [‘spQ:kl] *v.* жалт-жулт эт, жаркыра, учкунда
sparkling [‘spQ:kliN] *adj.* жылтырак, учкундуу
sparrow [‘spxrqV] *n.* тараанчы
spatter [‘spxtq] *v.* себеле
spawn [spo:n] *v.* икра чач
spawning [‘spo:niN] *n.* икра чачуу
spay [spei] *v.* четтет, алыстат

speak [spi:k] (spoke, spoken) *v.* 1. **(say, pronounce, utter)** сүйлө; **he didn’t speak a word** ал бир сөз сүйлөбөдү; 2. **(converse in): he speaks Russian well** ал орусча жакшы сүйлөйт; **he speaks six languages** ал 6 тилде сүйлөй алат; **I am not used to speaking in public** мен эл алдында сүйлөгөнгө көнгөн эмесмин; **strictly speaking** катуу айтканда; **he is well spoken of** ал жөнүндө жакшы айтышат; **(express support): speak up for someone** бирөөнү колдоп сүйлө; **speak (or sing) in a deep voice** жоон үн менен сүйлө, ырда.

speaker I [‘spi:kq] *n.* докладчы, лектор, спикер, оратор
speaker II [‘spi:kq] *n.* калонка
spear [spiq] *v.* найзала *n.* найза

special [‘speSql] *adj.* атайын, өзгөчө
specialist [‘speSqlist] *n.* адис
specialization [“speSqlai’zeiSqn] *n.* адистик, адистештирүү
specialty [‘speS(q)lti] *n.* адистик
specify [‘spesifai] *v.* аныкта, такта
specimen [‘spesimqn] *adj.* даана, үлгү
speck I [spek] *n.* кымын
speck II [spek] *n.* блик
speckled [‘spek(q)ld] *adj.* чаар
spectator [spek’teitq] *n.* көрүүчү, байкоочу
specter [‘spektq] *n.* арбак
spectrum [‘spekt-rqm] *n.* спектр
speculation [“spekjV’leiSn] *n.* афера
speculator I [‘spekjVleitq] *n.* аферист
speculator II [‘spekjVleitq] *n.* алып сатар
speech [spi:C] *n.* сөз айтуу
speechless [‘spi:Clqs] *adj.* унчукпас, жымжырт
speed [spi:d] *n.* ылдамдык, тездик
speeded up [spi:did ap] *v.* ылдамдат, тездет
speedometer [spi’dPmitq] *n.* спидометр
spell [spel] *v.* тамгалап айт

spend [spend] *v.* 1. **(pay out)** сарпта, жумша, корот; **how much have you spent?** канча сарптадыңыз?; 2. **(consume, expend, exhaust)** түгөт, кетир; **he spent his strength to no avail** ал күчүн натыйжасыз эле кетирди; 3. **(pass)** өткөр; **we spent some hours looking for a hotel** биз убактыбызды мейманкана издеп эле өткөрдүк; **how do you spend your leisure?** бош убактыңызды кандай өткөрөсүз?; **spending money** чөнтөктөгү акчаны коротуу.

spermwhale [‘spE:mweil] *n.* кашалот
sphere [sfiq] *n.* шар
spicy [‘spaisi] *adj.* ачуу, курч
spider [‘spaidq] *n.* жөргөмүш
spiderweb [‘spaidqweb] *n.* желе
spike [spaik] *n.* тикен
spill [spil] *v.* төк
spilt [spilt] *v.* төгүл
spin [spin] *adj.* ийри *v.* уют

spindle [‘spindl] *n.* ийик

spine [spain] *v.* жон

spineless [‘spainlqs] *adj.* принципсиз, принциби жок

spiral [‘spairql] *n.* спираль

spirit I [‘spirit] *n.* көңүл, маанай, рух

spirit II [‘spirit] *n.* спирт

spiritual [‘spiriCVql] *adj.* духовный, руханий

spit [spit] *v.* түкүр *n.* түкүрүк

spite [spait] *n.* кек

spiteful [‘spaitf(q)l] *adj.* кекчил

spiteness [‘spaitnis] *n.* кекчилдик, өчөшүү

splash [splxS] *n.* чулп эткен дабыш; *v.* 1. чулп эт; 2. сеп, чачырат

spleen [spli:n] *n.* көк боор

splendid [‘splendid] *adj.* жасалгалуу, мыкты, укмуштуу

splendor [‘splendq] *n.* кооздук, шаан-шөөкөт

splenetic [splq’netik] *adj.* көк боор

splint I [splint] *n.* шина, дөңгөлөк

splint II [splint] *n.* була

splinter I [‘splintq] *n.* чачыранды

splinter II [‘splintq] *n.* тикен, чоңор

splintery [‘splintqri] *adj.* жадаткыч, жемечил

split I [‘split] *v.* айрыл

split II [split] *v.* жар

splotch [splPC] *n.* так

spoil [spoil] *v.* 1. эркелет; 2. буз; 3. зыян келтир

spoilt [spoilt] *adj.* эрке, эрке өстүрүлгөн; ♦ **spoilt child** эрке бала

spokesman [‘spqVksmqn] *n.* өкүл

sponge [spAnG] *n.* губка, мочалка; *v.* арам тамактык кыл

sponsor [‘spPnsq] *n.* демөөрчү

spontaneity [“spPntq’neiqti] *n.* тынчтык, жымжырт

spoof [spu:f] *n.* утуш

spook [spu:k] *n.* арбак

spool [spu:l] *n.* келеп

spoon [spu:n] *v.* кашыкта *n.* кашык

spoor [spVq] *n.* из, так

sport [spo:t] *n.* спорт; ♦ **sport hall** спорт зал
sporting [‘spo:tiN] *adj.* спорттук
sportive [‘spo:tiv] *adj.* тамашалуу
sportsman [‘spo:tsmqn] *n.* спортсмен
spot [spPt] *n.* темгил, так; *v.* так-так кыл
spoted [‘spPtid] *adj.* чаар
spotless [‘spPtlqs] *adj.* жаркылдаган
spotlight [‘spPtlait] *adj.* сергитүүчү
spouse [spaVs] *n.* жубай
spout [spaVt] *n.* чорго
sprat [sprxt] *n.* килька, шпрот
spray [sprei] *v.* чачырат, бүрк
spread [spred] *v.* 1. таркат, тарат; 2. сыйпа
sprightly [‘spraitli] *adj.* жаркыраган, жандуу
spring [spriN] *n.* 1. жаз; 2. **(source)** булак
spring in [‘spriN in] *adj.* жаз(гы), жазында
spring time [‘sprin tqim] *n.* жаз(гы), жазында
sprinkle [‘sprinkl] *v.* себеле, бүрк
sprinkler [‘sprinklq] *n.* чачыратуучу машина
spruce [spru:s] *n.* шыргый
spur [spE:] *n.* белес
spy [spai] *n.* шпион, тыңчы
spying [‘spaiiN] *n.* тыңчылык
squabble [‘skwPbl] *v.* талаш, уруш
squadron [‘skwPdrqn] *n.* дивизия
squander [‘skwPndq] *v.* ысырапта, чачып түгөт
square [skweq] *n.* аянт; *adj.* төрт чарчы, квадрат; *v.* чарчы туура
squat [skwPt] *n.* карточка
squeak [skwi:k] *v.* кычыра
squeaky [‘skwi:ki] *adj.* чыйылдак
squeal [skwi:l] *v.* чыйылда, чаңыр
squeamish [‘skwi:miS] *adj.* жийиркенчээк
squeeze [skwi:z] *v.* кыс, сык
squint [skwint] *v.* жүлжүй *adj.* кылый көздүү
squirrel [‘skwirql] *n.* тыйын чычкан

stab [stxb] *n.* уруу, согуу; *v.* сай, сайып кой
stabbing ['steibiN] *n.* заколка
stability [stq'biliti] *n.* стабилдүүлүк, туруктуулук
stabilize ['steibilaiz] *v.* стабилдештир, турукташтыр
stable I ['steibl] *adj.* туруктуу, бекем
stable II ['steibl] *n.* аткана
stableman ['steib(q)l-mqn] *n.* атчы
stack [stxk] *n.* үймөк; *v.* үймөктө
stadium ['steidiqm] *n.* стадион
staff I [stQ:f] *n.* курам, коллектив, жамаат
staff II [stQ:f] *n.* аса таяк
stag [stxg] *n.* бугу
stage [steiG] *n.* сахна
stagger ['steiGq] *v.* шалкылда, бошо, кыймылда
staging ['steiGiN] *n.* полигон
stagnate [stxg'neit] *v.* өзгөрбө, бир жерде катып кал
stagnation [stxg'neiSn] *n.* туруп калуу
stain [stein] *v.* тазала *adj.* так
stainless ['steinlqs] *adj.* таксыз
stair [steq] *n.* тепкич, баскыч
stake [steik] *n.* казык
stale [steil] *adj.* катуу, катып калган
stalk [sto:k] *n.* машак; *v.* кубала
stall [sto:l] *n.* ларёк; киос
stallion ['stxljqn] *n.* айгыр
stammer ['stxmq] *n.* кекечтенүү; *v.* кекечтен
stammerer ['stxmqrq] *n.* кекеч
stamp [stxmp] *v.* 1. мөөр бас 2. тамгала; *n.* мөөр, марка
stance [stq:ns, stxns] *n.* мамиле
stand [stxnd] *n.* 1. **(support)** нерсенин алдына коюлуучу нерсе; **(for radio)** тумба; **(for bicycles)** стеллаж; **(for telescope)** штатив. 2. **(stall)** ларёк; **(for display)** стенд, щит. 3. **(raised structure, for spectators)** трибуна. 4. **(for taxis)** стоянка. 5. **(halt)** аялдама; 6. **(position)** орун; 7. **(theater, stop for performance): one-night stand** бир күндүк гастрол; *v.* (stood) 1. **(place, set)** кой; **the teacher stood him in the corner** мугалим аны бурчка тургузуп койду; 2. **(bear, tolerate, endure)** чыда, көтөр; **how does he stand the pain?** ал

ооруну кантип көтөрдү?; 3. **(not yield): stand one's ground** моюн бербе; 4. **he doesn't stand a chance** ага эч кандай шанс жок; 5. **(provide at one's own expense)** сыйла; **he stood drinks all round** ал бардыгын ичкилик менен сыйлады; 6. тик тур; **she was too weak to stand** ал тик турууга алсыз болчу; 7. **(continue, remain): our house will stand for another fifty years** биздин үй дагы 50 жыл тура алат; 8. **(hold good)** күчүндө кал; **tears stood in her eyes** анын көзүндө жаш турду.

standard ['stxndqd] *adj.* стандарттуу, стандарттык, нуска(луу), норматив(дүү)

standardization [“stxndqdai'zeiSn] *n.* нормализация

standardize ['stxndqdaiz] *v.* стандартташтыр

standee [stxn'di:] *n.* арзый турган

standpoint ['stxndpoint] *n.* көз караш

standstill ['stxndstil] *n.* токтоо, токтотуу

stanza ['stxnzq] *n.* куплет

staple I ['steipl] *adj.* негизги, түпкү, башкы

staple II ['steipl] *n.* 1. скоба; 2. степлер

star [stQ:] *n.* 1. жылдыз 2. **(famous actor)** жылдыз; **film star** кино жылдыз; *v.* жасалгала

starch [stQ:C] *n.* крахмал; *v.* крахмалда

stare [steq] *n.* кадала/тигиле кароо; *v.* теше тикте, кадала тикте

starless ['stq:lis] *adj.* жылдызсыз

starlit ['stQ:lit] *adj.* жылдыздуу

starlling ['stQ:liN] *n.* чыйырчык

starry ['stq:ri] *adj.* жылдыздуу

start [stQ:t] *n.* 1. **(sudden movement)** селт этүү; **give a start of joy/surprise** кубанычтан, таӊкалуудан чочуп кет; **give someone a start** бирөөнү чочут; **he woke with a start** ал чочуп, ойгонуп кетти; 2. **(beginning)** башталыш; **(of engine)** жүргүзүү; **(aeronaut)** учуу; **(of race)** старт; **we made an early start** биз эрте жолго чыктык; *v.* 1. **(begin)** башта; **he starts work early** ал ишти эрте баштайт; 2. жүргүз; **(set in motion): start a clock** саатты жүргүз; **start an engine** моторду жүргүз; 3. **(assist in starting)** баштоого жардам бер; **start someone in life** бирөөнүн бутуна турушуна жардам бер; 4. **(rouse): start game** аӊ үркүт 5. **(initiate): start a business** иш башта; **start a rumor** ушак тарата башта.

startle ['stQ:tl] *v.* калтылда, селт эт

startling [‘stQ:tliN] *adj.* укмуштай
starvation [stQ:’veiSn] *n.* 1. ач болуу, ачка болуу 2. ачарчылык
starve [stq:v] *v.* ачыктыр
state I [steit] *n.* абал; *v.* билдир
state II [steit] *n.* 1. штат 2. мамлекет
stately [‘steitli] *adj.* бакыйган, сымбаттуу
statement [‘steitmqnt] *n.* арыз, билдирүү, баян
statesman [‘steitsmqn] *n.* ишмер
station [‘steiSn] *n.* вокзал, бекет, станция
stationary [‘steiSqn(q)ri] *adj.* туруктуу, кыймылсыз
stationery [‘steiSnqri] *adj.* канцеляриялык
statistic [stq’tistik] *n.* статистика
statuary [‘stxCVqri] *n.* скульптура
statue [‘stxtu:] *n.* статуя, эстелик
statuette [“stxtV’et] *n.* статуетка
stature [‘stxCq] *n.* бой
status [‘steitqs] *n.* турган орду, абал
statute [‘stxtu:t] *n.* мыйзам/закон эрежеси
statutory [‘stxtVtqri] *adj.* көрсөтмө берүүчү закон
stay [stei] *v.* кал, тур
steadfast [‘stedfQ:st] *adj.* кажыбас, чечкиндүү
steadily [‘stedili] *adv.* кыйшайюусуз
steadiness [‘stedinis] *n.* туруктуулук
steady [‘stedi] *adj.* бекем, бышык, каадалуу
steakhouse [‘steikhaVs] *n.* бифштекс жасоочу жай
steal [sti:l] *v.* уурда
stealing [‘sti:lin] *n.* уурулук
stealthily [‘sti:lTili] *adv.* жашыруун
steam [sti:m] *v.* демде, быктыр, буула *n.* буу
steamboat [‘sti:mbqVt] *n.* пароход, кеме
steamy [‘sti:mi] *adj.* буу сымал
steel [sti:l] *n.* болот
steep [sti:p] *n.* тик өөдө
steeplejack [‘sti:plGxk] *n.* өөдөгө чыгуучу
steer [stiq] *n.* торпок, ноопаз
step I [step] *n.* кадам, арыш, баскыч

step II [step] *adj.* өгөй; ♦ **stepmother** өгөй эне; **stepsister** өгөй эже; **stepfather** өгөй ата, **stepson** өгөй уул
steppe [step] *n.* талаа, чөл
sterility [stq'rilqti] *n.* төрөбөстүк, туубастык
sterilize ['sterqlaiz] *v.* тазала
stern [stE:n] *adj.* катуу, олку-солкусуз
stew [stju:] *v.* буула, быктыр, демде
steward ['stju:qd] *n.* чарба башчысы
stewardess ["stju:q'des] *n.* стюардесса
stick [stik] *v.* чапта, желимде
sticker ['stikq] *n.* стикер, наклейка
stickleback ['stiklbxk] *n.* коляска
sticky ['stiki] *adj.* жабышкак, жабышма
stiffen ['stiqn] *v.* 1. кошумча бер; 2. күчөт; 3. дем бер; 4. кайрат бер
still [stil] *adv.* дагы, дагы эле, али *adj.* кыймылсыз
stimulate ['stimjVleit] *v.* көңүлүңү ач, сергит
stimulated ['stimjVleitid] *v.* дүүлүк
sting [stiN] *n.* ийнеси, найзасы; *v.* чак, кап, тиште
stingy ['stiNGi] *adj.* зыкым
stink [stink] *v.* сасы, быксы
stinking ['stinkiN] *adj.* сасык, каңырсыган
stint [stint] *n.* чулдук
stipulate ['stipjVleit] *v.* шарт кой
stipulated ['stipjVleitid] *adj.* убадалуу
stir [stE:] *v.* чайпалт, ыргалт
stirrup ['stirqp] *n.* үзөңгү
stitch [stiC] *v.* тик; *n.* өгө
stock [stPk] *v.* жабды; камда
stockinet ["stPki'net] *n.* трикотаж
stocking ['stPkiN] *n.* байпак, чулки
stockman ['stPkmqn] *n.* мал чарбачы
stocky ['stPki] *adj.* кодогой
stolen ['stqVlqn] *adj.* уурдалган, каракталган, тонолгон
stomach ['stAmqk] *n.* аш казан, карын, ич
stone [stqVn] *n.* таш
stonemason ['stqVn"meisn] *n.* таш сомдоочу

stony [‘stqVni] *adj.* таштуу, таштак
stool [stu:l] *n.* отургуч
stoop [stu:p] *v.* эңкей
stop [stPp] *v.* токто; *n.* аялдама
stopper [‘stPpq] *n.* тыгын
stopping [‘stPpiN] *n.* тыгын
store [sto:] *n.* дүкөн; *v.* сакта
storehouse [‘sto:haVs] *n.* склад, кампа
storey [‘sto:ri] *n.* кабат
stork [sto:k] *n.* илег-илек, кара куназ
storm [sto:m] *n.* добул; *v.* толкунда
stormy [‘sto:mi] *adj.* толкундуу, добулдуу
story I [‘sto:ri] *n.* кабат
story II [‘sto:ri] *n.* аңгеме
storyteller [‘sto:ri”telq] *n.* жомокчу, аңгемечи, тамсилчи
stout [staut] *adj.* толмоч, толук
stove [stqVv] *n.* очок
stow [stqV] *n.* көрсөтүүчү
straddle [‘strxdl] *v.* кучакта
straight [streit] *n.* туура, түз
straighten [‘streitn] *v.* түзөт, түздө
strain [strein] *v.* 1. чой; 2. чыпкала 3. түй, булчуйт
strained [streind] *v.* чоюл
strainer [‘streinq] *n.* чыпка
strait [streit] *n.* кысык
strand [strxnd] *n.* жээк
strange [streinG] *adj.* 1. бөтөн, бөлөк, жат, чоочун 2. кызык; укмуштуу
stranger [‘streinGq] *n.* чоочун, бейтааныш, бөтөн
strangle [‘strxngl] *v.* муунт
strap [strxp] *n.* 1. кайыш 2. кемер, кур
stratum [‘strq:tqm] *n.* кабат
straw [stro:] *n.* саман
strawberry [‘stro:bfri] *n.* клубника, кулпунай
stray [strei] *n.* жолбун
stray [strei] *v.* адаш

streaky [**'stri:ki**] *adj*. ала-була
stream [**stri:m**] *v*. шорголо *n*. өзөн, агым, шылдыроо
street [**stri:t**] *n*. көчө
strength [**streNT**] *n*. күч
strengthen [**'streNTn**] *v*. бекит; чыңа, бекемде, күчөт
stress I [**stres**] *n*. басым
stress II [**stres**] *n*. стресс
stretch [**streC**] *v*. керил, созул
stretched [**'streCt**] *v*. керил, созул
stretcher [**'streCq**] *n*. замбил, носилка
strew [**stru:**] (strewed; strewed, strewn) *v*. куй
strict [**strikt**] *adj*. катуу
strictly [**'striktli**] *adv*. катуу
strident [**'straidnt**] *adj*. катуу, чыдагыс
strife [**straif**] *adj*. ыйкы-тыйкы
strike [**straik**] (struck; struck, stricken) *v*. иш ташта *n*. иш таштоо
striker [**'straikq**] *adj*. иш таштоого катышуучу
striking [**'straikiN**] *n*. иш таштоо
string [**'striN**] *n*. боо, буугуч
strip [**strip**] *v*. чечинт, жылаңачта
striped [**stript**] *adj*. таргыл
strive [**straiv**] (strove; striven) *v*. умтул, тырыш
stroke [**strouk**] *v*. эркелет
stroll [**stroul**] *n*. сейил; *v*. сейилде
strong [**strPn**] *adj*. катуу, бекем, мыкты; **(of liquor, tobacco,)** ачуу, курч, күчтүү; (**hardy, tough)** чыдамкай, тарамыштай; (**sound, sturdy, robust)** катуу, күчтүү
stronger [**'stroNq**] *v*. күчө
struck [**strAk**] *v*. кагыл
structural [**'strAkCqrql**] *adj*. структуралык
structure [**'strAkCq**] *n*. структура, түзүлүш
struggle [**'strAgl**] *v*. күрөш
stub [**stAb**] *v*. казып чыгар
stubble [**'stAbl**] *n*. аңыз
stubborn [**'stAbqn**] *v*. кыйыктан *adj*. көк өжөр, кыйык
stubbornness [**'stAbqnnqs**] *n*. көктүк, өжөрлүк, кыйыктык
stucco [**'stAkqV**] *n*. штукатурка, шыбоо, шыбак

student [‘stju:dqnt] *n.* студент

studied [‘stAdid] *adj.* жатталган, окулган

studio [‘stju:diqV] *n.* ателье

study [‘stAdi] *v.* оку

stuff [stAf] *v.* шыка, шыкап толтур

stuffing [‘stAfiN] *n.* тыгуу, шыкоо

stuffy [‘stAfi] *adj.* думукма, үп, тумчуктурган

stumble [‘stAmbl] *n.* 1. мүдүрүл 2. өрүл, чырмал

stump [stAmp] *n.* дөңгөч

stun [stAn] *v.* кулак тундур

stunt [stAnt] *n.* трюк; ♦ **stunt driver** автотрюкач; **stunt man** каскадёр

stupefy [‘stju:pifai] *v.* башын айландыр

stupid [‘stju:pid] *adj.* келесоо, макоо

stupidity [stju:’piditi] *n.* макоолук

sturdy [‘stE:di] *adj.* чымыр, москоол

stutter [‘stAtq] *v.* кекечтен

stutterer [‘stAtqrq] *n.* кекеч

style [stail] *n.* стиль

stylistic [stai’listik] *adj.* стилистикалык

subdivide [“sAbdi’vaid] *v.* бөл, ажырат

subdivision [‘sAbdi”viZn] *n.* бөлүм

subdue [sqb’dju:] *v.* багындыр

subgroup [‘sAbgru:p] *n.* жарым группа

subject I [‘sAbGekt] *v.* багындыр, баш ийдир

subject II [‘sAbGekt] *n.* 1. тема; 2. предмет; 3. сюжет

subjection [sqb’GekSn] *n.* карамагына өткөрүү

subjunctive [sqb’Gektiv] *n.* этиштин шарттуу ыңгайы

submarine [‘sAbmqri:n] *n.* суу астындагы кеме

submerge [sqb’mE:G] *v.* батыр, жүктө

submission [sqb’miSn] *n.* багындыруу, баш ийдирүү

submit [sqb’mit] *v.* багындыр, баш ийдир

subordinate [sq’bo:dinqt] *adj.* 1. кол астындагы 2. багыныңкы; *v.* багындыр, баш ийдир

subordination [sq”bo:di’neiSn] *n.* субординация; баш ийдирүү, багынуу

suborn [sq’bo:n] *v.* эңкейт, ий

subscribe I [sqb'skraib] *v.* жазыл
subscribe II [sqb'skraib] *v.* кол кой
subscriber [sqb'skraibq] *n.* абонент
subscription [sqb'skripSn] *n.* 1. абонемент; 2. кол коюу
subsequent ['sAbsikwqnt] *adv.* соңку
subsequently ['sAbsikwqntli] *adv.* акырында, аягында
subserve [sqb'sE:v] *v.* жардам кыл, жөлөк бол
subside [sqb'said] *v.* тыйыл
subsist [sqb'sist] *v.* жаша, күн көр
subsoil ['sAbsoil] *n.* жер астындагы
substance ['sAbstqns] *n.* зат, мазмун
substantial [sqb'stxnsl] *adj.* материалдык, буюмдай
substantive ['sAbstqntiv] *n.* зат атооч
substitute ['sAbstitju:t] *v.* алмаштыр *adj.* ордуна жароочу
substitution ["sAbsti'tju:Sn] *n.* алмаштыруу, алыштыруу
subtilize ['sAtilaiz] *v.* куру ойлон, бекер ойлон
subtitle ['sAbtaitl] *n.* кошумча сөз башы
subtle ['sAtl] *adj.* баш катыргыч
subtract [sqb'trxkt] *v.* ал, кемит
subtraction [sqb'trxkSn] *n.* алуу, кемитүү
subtrahend ['sAbtrqhend] *n.* кемитүүчү
suburban [sq'bE:bqn] *adj.* шаардын айланасындагы
subvert [sAb'vE:t] *v.* астын каз
succeed [sqk'si:d] *v.* ийгиликке жет
success [sqk'ses] *n.* ийгилик, жетишкендик
successful [sqk'sesfVl] *adj.* ийгиликтүү, таалайлуу
successive [sqk'sesiv] *adj.* ырааттуулук, тартиби менен
successor [sqk'sesq] *n.* жолдуу киши
succor ['sAkq] *n.* жардам, көмөк
such [sAC] *pro.* бу, бул, ушундай, ошондой
suck [sAk] *v.* сор, эм
sucker ['sAkq] *n.* соргуч
suckle ['sAkl] *v.* эмиз
suction ['sAkSn] *n.* соруу, сиңдирүү, сиңирүү
sudden ['sAdn] *adj.* кокустан болгон, күтүлбөгөн жерден болгон

suddenly [‘sAdnli] *adv.* күтпөгөн жерден, кокусунан
sue [sju:] *v.* доола
suede [sweid] *n.* замша
suffer [‘sAfq] *v.* азап тарт, кыйнал
suffering [‘sAffqriN] *adj.* азап көргөн
sufficiency [sq’fiSnsi] *adv.* жетээрлик, жетишээрлик
sufficient [sq’fiSnt] *adj.* жетээрлик, жетишээрлик, жеткиликтүү
suffocate [‘sAfqkeit] *v.* муунт, тумчуктур
sugar [‘SVgq] *n.* кант, шекер
sugary [‘SVgfri] *adj.* канттуу
suggest [sq’Gest] *v.* сунуш кыл
suggestion [sq’GeSn] *n.* сунуш
suicidal [“su:i’saidl] *adj.* өзүн-өзү өлтүргөн
suit [su:t] *n.* костюм
suitable [‘su:tqbl] *adj.* жарактуу
sulk [sAlk] *v.* кыңк-мыңк эт
sulphur [‘sAlfq] *n.* күкүрт
sulphureous [sAl’fjVriqs] *adj.* күкүрт кислоталуу
sulphuric [sAl’fjVqrik] *adj.* күкүрт кислотасы
sum [sAm] *n.* жыйынтык; *v.* жыйынтыкта
summarize [‘sAmqraiz] *v.* жыйынтыкта
summary [‘sAmfri] *n.* 1. резюме 2. жыйынтык
summer [‘sAmq] *n.* жай
summer time [‘sAmqtaim] *n.* жай, жайкы убак
summon [‘sAmqn] *v.* чакыр
sumptuous [‘sAmptsVqs] *adj.* сонун, салтанаттуу
sun [sAn] *n.* күн
sunbeam [‘sAnbi:m] *n.* күн нуру
sunburn [‘sAnbE:n] *n.* күнгө күйүү
sunburnt [‘sAnbE:nt] *adj.* күнгө күйгөн
Sunday [‘sAndi] *n.* Жекшемби, Базар, Дем алыш
sundial [‘sAndaiql] *n.* күн саат
sundry [‘sAndri] *adj.* ар түрдүү
sunflower [‘sAnflavq] *n.* күн карама
sunlight [‘sAnlait] *n.* аптап, нур, күн шооласы
sunny [‘sAni] *adj.* күндүү

sunset [‘sAnset] *n.* күндүн батышы, күүгүм
sunshine [‘sAnsain] *n.* күн тийүү
sunspot [‘sAnspPt] *n.* күндөгү так
super [‘su:pq] *n.* эң мыкты, эң сонун, супер
superb [sV’pE:b] *adj.* мыкты, сонун
supercharger [‘su:pq”CQ:Gq] *n.* шыкоочу
superficial [“su:pq’fiSl] *adv.* үстүртөн
superfluous [sV’pE:flVqs] *adj.* ашык, артык
superheat [‘su:pqhi:t] *v.* өтө ысыт
superhuman [“su:pq’hju:mqn] *adj.* киши иштебей турган
superior [sju:’piqriq] *adj.* жогорку, сапаттуу
superiority [sju”piqri’oriti] *n.* артыкчылык
supernatural [“su:pq’nxtsrfl] *adj.* жерде жок
supersonic [«su:pq’sPnik] *adj.* үндөн ылдам
superstar [‘su:pqstQ:] *n.* супержылдыз
supervise [‘su:pqvaz] *v.* башкар, башчылык/жетекчилик кыл
supervision [«su:pq’viZn] *n.* көзөмөл, күзөтүү
supper[B] **[‘sApq]** *n.* кечки тамак
supplement [‘sAplimqnt] *v.* кошумчала *n.* кошумчалоо, толуктоо
supplementary [«sApli’mentqri] *adj.* кошумча
supply [sq’plai] *v.* камсыз кыл, камсызда *n.* запас, кошумча нерселер
support [sq’po:t] *v.* жакта, колдо
supporter [sq’po:tq] *n.* жактоочу, колдоочу
suppose [sq’pqVz] *v.* божомолдо
supposition [«sApq’ziSn] *n.* божомолдоо
suppress [sq’pres] *v.* кыс, бас
suppression [sq’preSn] *n.* кысымчылык
supremacy [sV’premqsi] *n.* башчылык, үстөмдүк, артыкчылык
supreme [sV’pri:m] *adj.* жогорку
surface [‘sE:fis] *adj.* үстүндөгү
surgeon [‘sE:Gqn] *n.* хируг
surmise [sq’maiz] *n.* божомол, жоруу, жоромол
surname[B] **[‘sE:neim]** *n.* фамилия
surplus [‘sE:plqs] *adj.* ашып калган, артык баш
surprise [sq’praiz] *v.* таң кал, таң калтыр

surprised [sq’praizd] *adj.* таң калган
surprising [sq’praiziN] *adj.* таң калаарлык
surreptitiously [“sarqp’tiSqsli] *adv.* жигин билгизбей
surround [sq’raund] *v.* курча, тегеректе
surroundings [sq’raundiNz] *n.* айлана-чөйрө
survey [‘sE:vei] *v.* кара, байка
survival [sq’vaivl] *n.* жашоо, тиричилик
survive [sq’vaiv] *v.* жаша, тиричилик кыл
suspect [‘sAspekt] *v.* шектен, шек ал, шек кыл, шек сана
suspend [sq’spend] *v.* ас, ил; токтот
suspicion [sq’spiS(q)n] *n.* шек, кадик, күдүк
suspicious [sq’spiSqs] *adj.* шектүү
sustain [sq’stein] *v.* көтөр
suture [‘sju:Cq] *n.* тигиш
swaddle [‘sw0dl] *v.* бөлө
swagger [‘swxgq] *v.* оройлугуңу көрсөт
swallow I [‘swPlqV] *v.* жут, жутуп ий
swallow II [‘swPlqV] *n.* чабалекей
swamp [swomp] *adj.* саз, сормо
swan [swPn] *n.* ак куу
swansdown [‘swPnzdaVn] *adj.* ак куу мамыгы
swarm [swo:m] *n.* уюк
swatter [‘swPtq] *n.* чымын өлтүргүч
sway [swei] *v.* теңсел
swear [sweq] *v.* антташ; ♦ **swear in** ант бер
sweat [swet] *n.* тер; *v.* терде
sweater [‘swetq] *n.* свитер
sweaty [‘sweti] *adj.* терчил
sweep [swi:p] *v.* шыпыр
sweepings [‘swi:piNz] *n.* шыпырынды, таштанды
sweet [swi:t] *adj.* таттуу, ширин; ♦ **sweets** момпосуй, конфета
sweetbriar [‘swi:t”braiq] *n.* ит мурун
sweetheart [‘swi:thQ:t] *n. сүйгөнү, ашыгы*
swell [swel] *v.* шиши; көп
swift [swift] *adj.* элпек
swiftly [‘swiftli] *adv.* ыкчам

swiftness [‘swiftnis] *n.* ыкчамдык
swig [swig] *v.* буртуй
swim [swim] *v.* сүз, кирин
swimmer [‘swimq] *n.* суучул
swimming [‘swimiN] *n.* сүзүү
swindle [‘swindl] *v.* алда
swindler [‘swindlq] *n.* митаам, алдамчы
swine [swain] *n.* чочко
swing [swin] *n.* селкинчек
swirl [swE:l] *v.* буралып көтөрүл
Swiss [swis] *n.* Швейцариялык
switch [swiC] *n.* чыбык; *v.* котор, өзгөрт
switch off [swiC qf] *v.* өчүр
switch on [swiC on**]** *v.* күйгүз
switchblade [‘swiCbleid] *n.* пружиналуу бычак
swollen [‘swqVlqn] *adj.* шишмектүү, көпкөн, бултуйган
swoop [swu:p] *n.* күтпөгөн жерден качырып тийүү
sword [so:d] *n.* кылыч; шпага; ♦ **swordfish** кылыч тумшук балык
swordsman [‘so:dzmqn] *n.* фехтовальщик
sworn [swo:n] *adj.* багып алынган
sycophant [‘sikqfqnt] *n.* кошоматчы, жасакер
syllabify [si’lxbifai] *v.* бөлүштүр
syllable [‘silqbl] *n.* муун
syllabus [‘silqbqs] *n.* программа (курс, лекция)
symbol [‘simbl] *n.* символ, эмблема
symbolic(al) [sim’bPlik(l)] *adj.* символдуу
symbolize [‘simbqlaiz] *v.* символдоштур
symmetric(al) [si’metrik(l)] *adj.* симметриялуу
symmetry [‘s-mqtri] *n.* симметрия
sympathetic [“simpq’Tetik] *adj.* боорукер
sympathize I [‘simpqTaiz] *v.* жан тарт
sympathize II [‘simpqTaiz] *v.* суктан
sympathy [‘simpqTi] *n.* боорукердик
symphony [‘simfqni] *n.* симфония
symptom [‘simptqm] *n.* симптом, белги

syndrome [‘sindrqVm] *n.* синдром
synonym [‘sinqnim] *n.* синоним
synonymous [si’nPnqmqs] *adj.* синонимдүү
synoptic [si’nPptik(l)] *adj.* синоптикалык
syntactic(al) [sin’txktik(l)] *adj.* синтаксистик
syntax [‘sintxks] *n.* синтаксис
synthesis [‘sinDqsis] *n.* синтез
synthesize [‘sinDqsaiz] *v.* синтезде
syphilis [‘siffliz] *n.* сифилис
syphon [‘saifn] *n.* сифон
Syria [‘si(q)riq] *geog.* Сирия
Syrian [‘siriqn] *adj.* Сириялык
syringe [si’rinG] *n.* шприц
syrup [‘sirqp] *n.* сироп, шире, маңыз
system [‘sistim] *n.* система
systematize [‘sistqmqtaiz] *v.* системала

T

tab [txb] *n.* кийим илгич
table [‘teibl] *n.* 1. стол, үстөл; **a table for three (at restaurant)** үч кишиге стол; 2. **(arrangement of data)** таблица, жадыбал
tablecloth [‘teiblklPT] *n.* 1. скатерть; 2. дасторкон, тасмал
tablespoon [‘teiblspu:n] *n.* чоң кашык
tablet [‘txblqt] *n.* таблетка
tableware [‘teiblweq] *n.* үстөл идиштери
taboo [tq’bu:] *n.* табу
taboret [‘txbqrit] *n.* табуретка, отургуч
taciturn [‘txsitE:n] *adj.* аз сүйлөгөн
tack [txk] *n.* кичинекей мык; *v.* мыкта
tactful [‘txktVl] *adj.* адептүү, сылык
tactic(s) [‘txktiks] *n.* тактика
tactical [‘txktikl] *adj.* тактикалык
tactless [‘txktlqs] *adj.* адепсиз, ылайыксыз
tadpole [‘txdpqVl] *n.* көнөк баш
taiga [‘taigq] *n.* тайга

tail [teil] *n.* куйрук

tailless [‘teillqs] *adj.* куйруксуз, мултук куйрук

tailor [‘teilq] *n.* кийим тигүүчү

taint [teint] *n.* так, темгил

take [teik] (took; taken) *n.* 1. **(amount caught)** алынган, кармалган нерселер; 2. **(money taken)** түшкөн акча; 3. **(*cin.*)** монтаждык кадр; *v.* 1. **(pick up, lay hold of, grasp)** ал, карма; **he took his pen and began to write** ал ручкасын алып, жаза баштады; **take my arm!** колумдан кармаңыз!; 2. **(catch)** карма; **the hare was taken in a trap** коёнду капкан менен кармашты; 3. **(capture)** алын; **the city was taken by storm** шаар чабуул менен алынды; 4. өз колуңа ал; **(assume)**; **you must take the initiative** демилгени өзүңүзгө/өз колуңузга алыңыз; 5. **(win, gain)** ут, жең; **she took first prize** ал биринчиликти жеңип алды; 6. чеч; **(acquire; obtain possession of): he decided to take a wife** ал үйлөнүүнү чечти; **7. (avail someone of)** пайдалан; **please take a seat** орун алыңыз; 8. ээле; **(occupy) I am taking his place** мен анын ордуна иштеп жатам; 9. **(accept)** кабыл ал; **will you take a check?** чек менен төлөсөм болобу?; 10. **(use regularly; food or drink)** кабыл ал; **he has begun to take drugs** ал баңги заттарын кабыл ала баштады; 11. **(apprehend)** түшүн; **what do you take that to mean?** сиз кандай түшүнөсүз?; 12. **(assume)** сана; **I take him to be an honest man** мен аны чынчыл адам деп санайм; 13. **(conceive, evince)** кызык; **I began to take an interest** мен кызыга баштадым; 14. **(exert, exercise): take care!** сактангыла, абайлагыла!; 15. **(of single finite actions: give, have, make): take a look at this!** карагылачы!; 16. **(make or obtain from original source) may I take your photograph?** сизди сүрөткө алсам болобу?; 17. **(convey)** алып бар, бер; **he took the letter to the post** ал почтага катты алып барды; 18. **(conduct, carry out)** өт, алып бар; **the class was taken by the headmaster** сабак директор тарабынан алып барылды, сабакты директор өттү; 19. **(need, require): the job will take a long time** иш көп убакытты талап кылат.

taken [‘teikqn] *v.* алын

taking [‘teikiN] *n.* ээлеп алуу

talent [‘txlqnt] *n.* талант

talented [‘txlqntid] *adj.* таланттуу

talentless [‘txlqntlqs] *adj.* талантсыз, зээнсиз

talk [tLk] *n.* 1. **(speech, conversation)** сүйлөшүү, аңгемелешүү; **we had a long talk** биз узак сүйлөштүк; **I'd better have a talk with him** мен аны менен сүйлөшүшүм керек; 2. **(address, lecture)** лекция; доклад; **give a talk** лекция окуу. *v.* 1. **(express)** сүйлө, айт; **you are talking nonsense** сиз болбогон нерсени айтып жатасыз; 2. **(discuss)** талкуула; **they were talking politics** алар саясат жөнүндө талкуулашып жаткан. 3. **talk French** Французча сүйлө. 4. **(bring or make by talking): baby is just learning to talk** бала эми гана сүйлөгөндү үйрөнүп жатат; **(persuade) talk someone into something** макулдат, көндүр, макул кыл

talkative [ʻto:kqtiv] *adj.* кепкор

talkativeness [ʻto:kqtivnis] *n.* кепкордук

talker [ʻto:kq] *n.* сүйлөөк, эзме

tall [to:l] *adj.* узун бойлуу (height); бийик, узун

tamed [teimd] *adj.* шалаакы

tan [txn] *v.* ийле, өңдө

tangent [ʻtxnGqnt] *n.* жанышма

tangible [ʻtxnGqbl] *adj.* сезилүүчү

tangle [ʻtxngl] *n.* аркы-терки *v.* түйүндө

tangled [ʻtxng(q)ld] *n.* түйүндөө

tango [ʻtxngqV] *n.* танго

tank [txnk] *n.* 1. танк; 2. челек

tanner [ʻtxnq] *n.* тери ийлөөчү, булгаарычы

tannery [ʻtxnqri] *n.* терини ийлей турган завод

tap [txp] *n.* чорго *v.* каккыла, такылдат

tape recorder [ʻteipri"kLdq] *n.* магнитофон

taper [ʻteipq] *n.* ичке шам

tarantula [tq'rxntjVlq] *n.* бөйөн

target [ʻtQ:git] *n.* бута

tarnish [ʻtQ:niS] *n.* күңүрттүк

tarnished [ʻtq:niSt] *adj.* түнөрүңкү

tarpaulin [tQ:'po:lin] *n.* брезент *adj.* брезент

tart [tq:t] *adj.* ачкыл

Tartar [ʻtQ:tq] *n.* Татар

task [tQ:sk] *n.* тапшырма

taste [teist] *n.* даам, табит, татым; *v.* даамда, ооз тий, жеп көр

tasteless [ʻteistlqs] *adj.* даамсыз, даамы жок

tattered [‘txtqd] *adj.* тытылган, жыртылган
tattle [‘txtl] *n.* ушак
taut [tLt] *adj.* катуу
tavern [‘txvn] *n.* араккана
tawny owl [‘to:niaVl] *n.* мыкый үкү
tax [txks] *n.* салык
taxi [‘txksi] *n.* такси
tea [ti:] *n.* **(plant, beverage)** чай; ♦ **make (the) tea** чай кайнат; **I’ll have lemon with my tea** мен чайды лимон менен ичем; **tea cup** аяк, пияла, чыны; **black tea** кара чай, **green tea** көк чай; **tea house** чайхана; **tea set** сервиз
teach [ti:C] (taught) *v.* үйрөт, окут, сабак бер
teacher [‘ti:Cq] *n.* мугалим, окутуучу
teaching [‘ti:CiN] *n.* окутуу
teachings [‘ti:CiNz] *n.* насыят
team [ti:m] *n.* команда
teapot [‘ti:pPt] *n.* чайнек
tear I [tiq] *v.* жырт, тыт, айры
tear II [tiq] *n.* жаш (of eye)
tearful [‘tiqf(q)l] *adj.* жашыңкы
tears [tiqz] *n.* жаш (көздүн)
tease [ti:z] *v.* ачууландыр
teaspoon [‘ti:spu:n] *n.* чай кашык
teat [ti:t] *n.* эмчектин үрпү
technical [‘teknikl] *adj.* техникалык
technician [tek’niSn] *n.* техник
technology [tek’nPlqGi] *n.* технология
tedious [‘ti:diqs] *adj.* 1. илээшчээк 2. тажатма чарчатуучу, талдыруучу
tedium [‘ti:diqm] *n.* чарчаткычтык, талдыргычтык
teenager [‘ti:neiGq] *n.* жигит, өспүрүм, тестиер
teeth [ti:T] *n.* тиштер
telecast [‘telikQ:st] *n.* телевизордук берүү
telegram [‘teligrxm] *n.* телеграмма
telegraph [‘teligrQ:f] *n.* телеграф
telegrapher [tq’legrqfq] *n.* телеграфист
telephone [‘telifqVn] *n.* телефон

telephonic [“teli’fPnik] *adj.* телефондук

telephonist [tq’lefqnist] *n.* телефонист

telescope [‘teliskqVp] *n.* телескоп

televiewer [‘telivju:q] *n.* теле көрүүчү

television [‘teli»viZn] *n.* телевизор, сыналгы, телевидение

tell [tel] (told) *v.* 1. **(relate; inform of; make known)** айт, айтып бер, де; **tell me all about it!** мага бардыгын айтып бериңизчи; 2. **(speak, say)** сүйлө, айт; **are you telling the truth?** сиз чындыкты айтып жатасызбы, сиз чындыкты сүйлөп жатасызбы? 3. **(decide, determine, know)** аныкта, бил; **how do you tell which button to press?** кайсы кнопканы басышты кайдан билесиң?; 4. **(distinguish)** айырмала; **I can’t tell them apart** мен аларды айрый албайм; 5. **(assure)** ишендир; 6. **(direct, instruct)** түшүндүр, көрсөтмө бер; **tell him not to wait** ага күтпөсүн деп айткыла; 7. **(predict)** алдын ала айт; **I told you so!** айттым эле го!; **(give information)** айт, айтып бер; **he told of his adventures** ал өзүнүн башынан өткөргөндөрдү айтып берди.

teller [‘telq] *n.* кассир

temerity [tq’merqti] *n.* кайрат, кайраттуулук

temper I [‘tempq] *n.* көңүл, мүнөз

temper II [‘tempq] *n.* чыңоо, сугаруу; *v.* чыңа, сугар

temperature [‘temprqCq] *n.* температура

tempestuous [tem’pesCVqs] *adj.* оолукма, ээликме

template [‘templeit] *n.* шаблон, калып

temple [‘templ] *n.* чеке, саамай

temporal [‘temprql] *adj.* кадыресе

temporarily [‘temp(q)rqrili] *adv.* убактылуу, убактысынча

temporary [‘temprfri] *adj.* убактылуу

tempt [tempt] *v.* азгыр, кызыктыр

temptation [temp’teiSn] *n.* азгырык, кумарлык

tempter [‘temptq] *n.* азгыргыч

tempting [‘temptiN] *adj.* адам кызыга турган

ten [ten] *num.* он; ♦ **ten pairs** ону, он жуп; **ten times** он жолу; **ten together** ону бирге, он киши болуп; **ten years** он жыл

tenacious [ti’neiSqs] *adj.* илгир, тырышчаак

tenacity [ti’nxsqti] *n.* илгирлик

tenant [‘tenqnt] *n.* ижаарачы

tend [tend] *v.* бак

tendency [‘tendqnsi] *n.* тырмышуу, шыктануу

tender [‘tendq] *adj.* жумшак, назик

tenderness [‘tendqnqs] *n.* жумшактык, назиктик, мээримдүүлүк, мээрим

tendon [‘tendqn] *n.* тарамыш

tendril [‘tendril] *n.* кылкан

tenfold [‘tenfqVld] *adj.* он эсе көбөйтүлгөн

tennis [‘tennis] *n.* теннис

tense I [‘tenis] *adj.* керилген, чоюлган, созулган; *v.* кер, чой, соз, түй; ♦ **he tensed his muscles** ал булчуңдарын түйдү.

tense II [‘tenis] *n.* чак

tension [‘tenSn] *n.* чыңалуу, күчөнүү

tent [tent] *n.* чатыр

tenth [tenT] *num.* онунчу

tepid [‘tepid] *adj.* жылуу, салкын

term [tE:m] *n.* 1. термин; 2. семестр 3. мөөнөт

terrain [‘terein] *n.* жер; *v.* жерде

terrible [‘terqbl] *adj.* коркунучтуу, сүрдүү, шумдуктуу, үрөй учуруучу

terribly [‘terqbli] *adv.* коркунучтуу, коркорлук

terrify [‘terqfai] *v.* аябай коркут

territory [‘terqtqri] *n.* территория

terror [‘terq] *n.* коркунуч

terrorist [‘terfrist] *n.* террорист

terrorize [‘terqraiz] *v.* террор жүргүз

test [test] *n.* 1. тест; сынак 2. экзамен; *v.* сына

testator [te’steitq] *n.* мурас калтыруучу

tester [‘testq] *n.* сыноочу

testimony [‘testimqni] *n.* айтуу, көрсөтүү

tetchy [‘tetsi] *adj.* кыжырдангыч

tete-a-tete [“teitq’teit] *n.* жекеме-жеке

tether [‘teDq] *n.* ат мамысы

text [tekst] *n.* текст

textbook [‘tekstbVk] *n.* окуу китеби, окуу куралы

textile [‘tekstail] *n.* текстиль

textual [‘teksCVql] *adj.* тексттик

than [Dxn] *conj.* караганда

thank [Txnk] *v.* ыракмат айт; *n.* алкыш; ♦ **thank you/thanks [Txnk ju:]** рахмат

that [Dxt] *pro.* тетиги, тиги, ошо, баягы

thatch [DxC] *n.* саман

thaw [To:] *n.* кышкы жылуулук

the [Di:, Di, Dq] *n.* артикль (белгилүү); ♦ **the first person you meet, anyone** каршы адам, каршы учураган адам.

theater [‘Tiqtq] *n.* театр

theft [Teft] *n.* уурдоо

their [Deq] *pro.* алардыкы, алардын

theme [Ti:m] *n.* тема, аты

themselves [Dqm’selvz] *pro.* өздөрү

then [Den] *adv.* анан, анан соң, андан кийин, ошондо

theologian [“Ti:q’lqVdziqn] *n.* динчил

theology [Ti’Plqdzi] *n.* дин илими

theory [‘Tiqri] *n.* теория

therapy [‘Terqpi] *n.* терапия, дарылануу

there [Deq] *pro.* тигил жакта, аякта, ошол жерде, тиякта

thereafter [Deqr’Q:ftq] *adv.* андан кийин

thereby [“Deq’bai] *adv.* демек, ошентип

therefore [‘Deqfo:] *adv.* анткени, ошондуктан

therein [“Deqr’in] *adv.* тиякта, ошол жакта

thermometer [Tq’mPmitq] *n.* градусник, термометр

thermonuclear [“TE:mqV’nju:kliq] *adj.* термоядролук

these [Di:z] *pro.* булар, ушулар

thesis [‘Ti:sis] *n.* доктордук иш, кандидаттык иш

they [Dei] *pro.* алар; ♦ **they say** дешет, айтышат, дешкендей, айтылгандай

thick [Tik] *adj.* жоон, калың; ♦ **thick slice of bread** чоң кесим нан

thicken [‘Tikqn] *v.* 1. коюлан, коюл 2. жооной, жоонойт

thicket [‘Tikit] *n.* чытырман токой

thickhead [‘Tikhed] *n.* акылы кем

thickly [‘Tikli] *adv.* коюу, жыш

thickness [‘Tiknqs] *n.* коюлук, жыштык, калыңдык, жоондук

thief [Ti:f] *n.* ууру

thigh [Tai] *n.* сан, сан эт

thimble [‘Timb(q)l] *n.* оймок

thin [Tin] *adj.* 1. арык, арыкчырай 2. жука, ичке

thing [TiN] *n.* буюм, нерсе

think [Tink] (thought) *v.* ойло, ой жүгүрт

thinker [‘Tinkq] *n.* ойчу

thinking [‘TinkiN] *n.* ой

third [Tq:d] *num.* үчүнчү

thirdly [‘TE:dli] *adv.* үчүнчүдөн

thirst [TE:st] *n.* суусоо; ♦ **be thirst** сууса

thirteen [‘Tq:’ti:n] *num.* он үч

thirty [‘TE:ti] *num.* отуз

this [Dis] *pro.* бул, бу, ушу

thistledown [‘TisldaVn] *n.* ак күп

thither [‘TiTq] *adv.* тигил жакка, тигил тарапка

thong [TPN] *n.* кемер, кур

thorn [To:n] *n.* тикен

thorough [‘TArq] *adj.* абдан толук

thoroughbred [‘TArqbred] *n.* аргымак

thoroughfare [‘TArqfeq] *n.* транспорттук магистраль

thought [To:t] *n.* ой, ой жүгүртүү

thoughtful [‘To:tfql] *adj.* камдуу, камкор

thoughtless [‘To:tlqs] *adj.* ойлобой иштелген; жете ойлонбогон

thousand [‘TaVznd] *num.* миң

thrash [TrxS] *v.* чыбык менен саба

thrashing [‘TrxSiN] *n.* уруп-согуу, таяк жегизүү

thread [Tred] *n.* **(spun fibre; length of this)** жип; ♦ **a spool of thread** бир катушка жип, бир түрмөк жип; **his life hung by a thread** анын өмүрү кылдын учунда илинип турат; *v.* жип өткөз, жип сапта

threaded [‘Tredid] *adj.* сайлуу

threat [Tret] *n.* опуза

threaten [‘Tretn] *v.* кекет, опуза кыл

threatening [‘TretniN] *adj.* ырайымсыз

three [Tri:] *num.* үч; ♦ **three (together)** үчөө, үчөөлөп, үчөөлөшүп; **three times, treble** үч эсе, үч жолу, үч мертебе

thresh [TreS] *v.* эгин бастыр

thresher [‘TreSq] *n.* эгин бастыруучу киши

threshing floor ['TreSiNflo:] *n.* кырман

threshing machine ['TreSiNmq"Si:n] *n.* молотилка

threshold ['TreS(h)qld] *n.* босого

thrift [Trift] *n.* үнөмдүүлүк, тыкандык

thriftiness ['Triftnis] *n.* камбылдык

thriftless ['Triftlqs] *adj.* ысырап кылуучу

thrifty ['Trifti] *adj.* үнөмчүл, сарамжалдуу, бышык, камбыл, камылгалуу

throat [TrqVt] *n.* алкым, тамак

throe [TrqV] *n.* тарамыш тартышуу

throne [Troun] *n.* так

throng [TrPN] *n.* жыйын, топтошкон эл

through [Tru:] *adj.* 1. түз; **a through train** түз/туура баруучу поезд. 2. **(connected)** телефонго кошуу; **caller!** абонент, сүйлөшүңүз! *adv.* **(from beginning to end; completely)** башынан аягына чейин; **I was there all through** ал жерде аягына чейин болдум; pre. 1. **(across; from end to end or side to side of)** аркалуу, жандай; **he came through the forest** ал токой аркалуу келди; 2. **(from beginning to end of)** чейин; **he won't live through the night** ал эрте мененге чейин жашай албайт. 3. **(during)** убагында, мезгилинде; **the dog doesn't bark through the day** күндүзү ит үрбөйт. 4. **(over the area of): the news spread through the town** жаңылык шаар боюнча таркап кетти; 5. **(from, because of)** себептүү; **through stupidity** жиндиликтен, акмакчылыктан

throw [TrqV] *n.* ыргытуу, өкчөө; *v.* ташта, ыргыт, өкчө

thrower ['TrqVq] *n.* ыргытуучу

thrust [TrAst] *v.* түрт; *n.* түрткү

thump [TAmp] *v.* күрсүлдө, күрс эт

thunder ['TAndq] *n.* күркүрөө

thunderbolt ['TAndqbqVlt] *n.* чагылгандын чартылдашы

thunderclap ['TAndqklxp] *n.* күндүн күркүрөшү

thunderous ['TAndfrqs] *adj.* күркүлдөгөн, күңгүрөгөн

thunderstorm ['TAndqsto:m] *n.* чагылгандуу жаан

Thursday ['TE:zdei] *n.* Бейшемби, Төртүнчү күн

thus [DAs] *adv.* мына ошентип, ушинтип, мындай

thwack [Twxk] *n.* катуу сокку

tic [tik] *n.* былкылдоо, тартуу

tick [tik] *n.* кене
ticket [ʻtikit] *n.* билет
tickle [ʻtikl] *v.* кытыгыла
tidal [ʻtaidl] *adj.* байланган, тагылган
tideway [ʻtaidwei] *n.* суунун сайы
tidiness [ʻtaidinqs] *n.* тыкандык, жыйнактык
tidy [ʻtaidi] *adj.* тыкан, жыйнак
tie [tai] *n.* галстук, жагоо; *v.* байла, түй
tiepin [ʻtaipin] *n.* жагоо кыпчыткыч
tier [ʻtaiq] *n.* катар, катмар
tiger [ʻtaigq] *n.* жолборс
tight [tait] *adj.* жыш, тыгыз, кууш
tighten [ʻtaitn] *v.* тартып байла
tightly [ʻtaitli] *adv.* туюк кылып
tights [taits] *n.* колготки
tightwad [ʻtaitwPd] *n.* сараң, битир
tigress [ʻtaigrqs] *n.* ургаачы жолборс
tilde [ʻtildq] *n.* тилде
tile [tail] *n.* черепица
till [til] *pre.* чейин
tillage [ʻtiliG] *n.* айдоо
timber [ʻtimbq] *n.* жыгач материал
time [taim] *n.* убакыт, убак, маал, мезгил
timeless [ʻtaimlqs] *adj.* мезгилден тышкары
timely [ʻtaimli] *adj.* өз убагында
timetable[B] **[ʻtaim”teibl]** *n.* расписание, жадыбал, жүгүртмө
timid [ʻtimid] *adj.* уяң, коркок
timidity [tiʼmidqti] *n.* уяңдык, жүрөгү жоктук
tin [tin] *n.* калай, коргошун
tincture [ʻtinkCq] *n.* эритме
tinder [ʻtindq] *n.* чакмак
tingle [ʻtingl] *n.* чымчылоо; *v.* чымчыла
tinman [ʻtinmqn] *n.* темирчи
tinsmith [ʻtinsmiT] *n.* калайчы
tint [tint] *n.* кошумча түс
tiny [ʻtaini] *adj.* кенедей, тырмактай

tip [tip] *n.* уч, баш

tipsy [‘tipsi] *adj.* кызуу, алагүү

tire [‘taiq] *n.* шина, дөңгөлөк

tired [‘taiqd] *v.* чарча, жада

tireless [‘taiqlqs] *adj.* чарчабас, чаалыкпас

tiresome [‘taiqsqm] *adj.* жадаткыч, тажаткыч, жадатма

tissue [‘tisu:] *n.* кездеме

tit [tit] *n.* эмчек, желин

titillate [‘titileit] *v.* кытыгыла

titivate [‘titiveit] *v.* жасан

title [‘taitl] *n.* 1. наам, даража 2. ат

titter [‘titq] *v.* кыт-кыт күл

tittup [‘titqp] *v.* ат үстүндө алчыланып жүр

to [tu:, tV; tq] *adv.* 1. **(into closed position)** жабылган түрдө; **draw the curtains to!** парданы тартып койчу! 2.: **to and fro** ал жакка, бул жакка, артка, алдыга; prep. 1. -га, -ка, ма; **a letter to my wife** аялыма кат; **a monument to Pushkin** Пушкинге айкел; үчүн; **a toast to the workers** жумушчулар үчүн тост; 2. **to Moscow** Москвага; 3. **(up to, as far as, until)** чейин, дейре; **is it far to town?** шаарга чейин алыспы?; 4. **an answer to my letter** катыма жооп; **to the left** солго, сол жакка; **to the left (of)** сол тарабынан; **to the right (of)** оң тарабынан; **to the right, on the right** оңго

toad [tqVd] *n.* курбака

toady [‘tqVdi] *n.* көшөгөр, кулдук уруучу

toast [tqVst] *n.* тост, тилек сөз

tobacco [tq’bxkqV] *n.* макорка; тамеки

today [tq’dei] *adv.* бүгүн

toe [tqV] *n.* бармак

toffee [‘tPfi] *n.* чекилдек

together [tq’geDq] *adv.* чогуу, бирге

toil [toil] *v.* жүдө, жабык

toilet [‘toilqt] *n.* даараткана, туалет

toilet paper [‘toilqt”peipq] *n. даарат кагазы*

toils [toilz] *n.* тор

toilsome [‘toilsqm] *adj.* кыйын, оор

told [tould] *v.* айтыл

tolerant [‘tPlqrqnt] *adj.* сабырдуу

toleration [“tPlq’reiSn] *n.* сабырдуулук

tomato [tq’mQ:tqV] *n.* помидор

tomb [tu:m] *n.* күмбөз, моло

tombstone [‘tu:mstqun] *n.* моло таш

tom cat [‘tPmkxt] *n.* эркек мышык

tomorrow [tq’mPrqV] *adv.* эртең

tone [toun] *n.* тон

tongs [tPnz] *n.* кычкач, кыпчуур

tongue [tAn] *n.* тил

tonight [**tq’nait]** *adv.* бүгүн кечинде

tonsil [‘tPnsl] *n.* алкым бездери

too [tu:] *adv.* 1. **(also)** дагы, да. 2. **(indeed)** чын эле, чынында; 3. **(excessively)** өтө эле, эң эле; **it’s too cold** өтө эле суук; 4. **(very)** абдан; ♦ **you are too kind** сиз өтө эле ак ниетсиз; **too bad!** абдан өкүнүчтүү!

tool [tu:l] *n.* курал-жарак, аспап

tooth [tu:T] *n.* тиш; ♦ **tooth paste** тиш пастасы; **tooth brush** тиш щётка

toothed [tu:Tt] *adj.* тиштүү

toothless [‘tu:Tlqs] *adj.* тишсиз, тиши жок

toothpick [‘tu:Tpik] *n.* тиш чукуур

top [tPp] *n.* чоку

topic [‘tPpik] *n.* тема, топик

topical [‘tPpikl] *adj.* азыркы учурдагы, актуалдуу

topography [tq’pPgrqfi] *n.* топография

topple [‘topl] *v.* төңкөр

toppled [‘topld] *v.* төңкөрүл

torch [to:ts] *n.* чөнтөк фонар

torment [to:’ment] *v.* кыйнал, азап тарт *n.* кыйноо, тозок

tormented [‘to:mentid] *v.* кыйнал

torn [to:n] *adj.* жыртык

torso [‘to:sqv] *n.* көөдөн

tortoise [‘to:tqs] *n.* ташбака

torture [‘to:Cq] *n.* катуу кыйноо; *v.* катуу кыйна

tortured [‘to:C(q)d] *v.* кыйнал

torturer [‘to:Cqrq] *n.* катуу кыйноочу

toss [tos] *v.* булкун

total [‘tqVtl] *n.* жыйынтык сумма

totally [‘tqvt(q)li] *adv.* такыр

totem [‘tqVtqm] *n.* тотем

touch [tAC] *v.* тий, кармала, сыйпала; *n.* 1. тийүү, тийдирүү; **I felt a touch on my shoulder** мен бирөөнүн мүрүмөн кармаганын сездим; 2. **(sense)** сезүү, туюу

touchiness [‘taCinis] *adj.* кылтыйма

touching [‘tACiN] *adj.* жүрөк элжиреткен

touchy [‘tACi] *adj.* кырс, тарынчаак; чын тийбес

tour [tVq] *n.* саякат

touring [‘tVqriN] *n.* саякаттоо

tourism [‘tVqrizqm] *n.* туризм

tourist [‘tVqrist] *n.* турист

tournament [‘tVqnqmqnt] *n.* турнир

tousle [‘taVzl] *v.* тикирейт, саксайт

toward [tq’o:d] *adv.* илгери

towel [‘tqvql] *n.* сүлгү, чачык, майлык

tower [‘tauq] *n.* мунара, бурана

town [taVn] *n.* 1. шаар 2. айыл

toxic [‘tPksik] *adj.* уулуу

toxicology [“tPksi’kPlqGi] *n.* токсикология

toy [toi] *n.* оюнчук

trace [treis] *n.* из; *v.* изде

tracery [‘treisfri] *n.* сайма

trachea [trq’kiq] *n.* кекиртек

tracing [‘treisiN] *n.* жазылыш

track [trxk] *v.* изине түш, изин кубала; *n.* **(mark of passage)** из, чыйыр; ♦ **the fox left tracks in the snow** түлкү карга из калтырыптыр.

tractable [‘trxktqbl] *adj.* элпек

tractor [‘trxktq] *n.* трактор

trade [treid] *n.* соода; *v.* алмаш

trade union [“treid’ju:niqn] *n.* профсоюз

tradesman [‘treidzmqn] *n.* соодагер

tradition [trq’diSn] *n.* традиция, адат, салт, каада-салт, үрп-адат

traditional [trq’diSnql] *adj.* традициялык, адат болгон

traffic light [‘trxfiklait(s)] *n.* светофор
tragedy [‘trx Gqdi] *n.* трагедия
tragic [‘trx Gik] *adj.* трагедиялык
trail [treil] *v.* акмала
trailer [‘treilq] *n.* автоприцеп
train I [trein] *v.* 1. машык; 2. машыктыр
train II [trein] *n.* поезд
trained [treind] *adj.* машыккан
trainee [“trei’ni:] *n.* стажёр, үйрөнчүк
trainer [‘treinq] *n.* тренер, машыктыруучу
training [‘treiniN] *n.* тренинг, машыгуу
trait [trei] *n.* айрыкчалык
traitor [‘treitq] *n.* чыккынчы
tramp I [trxmp] *n.* селсаяк, тентимиш
tramp II [trxmp] *n.* дабырт
trample [‘trxmpl] *v.* тебеле, тепсе, тепкиле
tranquil [‘trxnkwil] *adj.* жай, момун, токтоо, тынч
tranquillity [trxn’kwilqti] *n.* тынчтык, жымжырт
tranquillize [‘trxnkwqlaiz] *v.* тынчыт
transcend [trxn’send] *v.* арттыр
transcribe [trxn’skraib] *v.* 1. транскрипциялa; 2. жаңыдан/кайтадан жаз; 3. көчүр, көчүрүп жаз
transcript [‘trxnskript] *n.* көчүрмө, расшифировка
transfer [trxns’fq:] *v.* котор, ташы
transference [‘trxnsf(q)rqns] *n.* которуу, ташуу
transferred [trxns’fe:d] *v.* которул, ташыл
transformation [“trxnsfq’meiSn] *n.* айлануу, өзгөрүш
transfuse [trxns’fju:Z] *v.* кан куй
transfusion [trxns’fju:Zn] *n.* кан куйуу
transgressor [trxnz’gresq] *n.* укук бузуучу
transient [‘trxnziqnt] *adj.* кыдырма
transitive [‘trxnsqtiv] *adj.* өтмө
transitory [‘trxnsqtri] *adj.* өткөөл
translate [trxns’leit] *v.* котор
translation [trxns’leiSn] *n. котормо*
translator [trxns’leitq] *n.* котормочу, тилмеч

transmission [trxnz’miSqn] *n.* берүү, тапшыруу
transmit [trxnz’mit] *v.* билдир, кабар кыл, өткөр
transmogrify [trxnz’mPgrifai] *v.* айландыр
transoceanic [“trxnzqVsi’xnik] *adj.* океандын ары жагындагы
transparence [trxns’pxrqns] *n.* тунуктук
transparent [trxns’pxrqnt] *adj.* тунук
transpierce [trxns’piqs] *v.* өткөрө сай
transplant [“trxns’plQ:nt] *v.* которуп олтургуз
transplantation [“trxnsplQ:n’teiSn] *n.* которуп отургузуу
transport [trxns’po:t] *v.* ташы, ташып чыгар; *n.* автоунаа, транспорт
transportation [“trxnspo:’teiSn] *n.* автоунаа
transporter [trxns’po:tq] *n.* транспорттоочу
transpose [trxns’pqVz] *v.* араң жылып бас
transposition [“trxnspq’ziSn] *n.* орун алмаштыруу
trap [trxp] *n.* тузак, капкан
trapper [‘trxpq] *n.* капканчы, аңчы
trapping [‘trxpiN] *adj.* капкан …
trash [trxS] *n.* мусор, мусур, таштанды
travel [‘trxvl] *n.* саякат; *v.* саякатта
traveller [‘trxvlq] *n.* саякатчы
travesty [‘trxvqsti] *n.* шарж, азил
tray [trei] *n.* поднос
treacherous [‘treCqrqs] *adj.* жүзүкара, жаман ойлуу
treachery [‘treCqri] *n.* чыккынчылык
tread [tred] *v.* жүр, бас
treadle [‘tredl] *n.* педаль
treasure [‘treZq] *n.* кенч, дүйнө, казына
treasurer [‘treZqrq] *n.* чарба башчысы
treasury [‘treZqri] *n.* казына, кенч сактагыч
treat [tri:t] *v.* 1. дарыла; 2. мамиле кыл; 3. конокто
treated [‘tri:tid] *adj.* дарылан
treatise [‘tri:tiz] *n.* трактат
treatment [‘tri:tmqnt] *n.* 1. дарылоо; 2. мамиле 3. коноктоо
treaty [‘tri:ti] *n.* бүтүм, келишим
tree [tri:] *n.* жыгач, дарак

trek [trek] *n.* көчүрүү
tremble [ʻtrembl] *v.* титире, дирилде, калтыра
trenchant [ʻtrenCqnt] *adj.* курчтук
trend [trend] *n.* агым
trespass [ʻtrespqs] *n.* мыйзамды бузуу
trial [ʻtraiql] *n.* сот
tribal [ʻtraibl] *adj.* уруулук
tribe [traib] *n.* уруу
tribesman [ʻtraibzmqn] *n.* уруунун мүчөсү
tribulation [“tribjVʼleiSn] *n.* азап, кайгы, муң
tribute [ʻtribju:t] *n.* 1. алым, алман; 2. сый көрсөтүү, урмат көрсөтүү
trick [trik] *v.* алда; *n.* амалкөйлүк, тентектик, тамаша
tricked [trikt] *v.* алдан
trickery [ʻtrik(q)ri] *n.* алдамчылык, митаамдык, алдоо
trickiness [ʻtrikinis] *n.* шумдук
trickle [ʻtrikl] *v.* себеле, себелеп жаа
trickster [ʻtrikstq] *n.* алдамчы
tricky [ʻtriki] *adj.* куу, айлакер
tricycle [ʻtraisikl] *n.* үч дөңгөлөктүү велосипед
tried [traid] *adj.* сыналган, текшерилген
trifle [ʻtraifl] *n.* арзыбаган, жарытымсыз
trifling [ʻtraifliN] *adj.* арзыбаган
trigger [ʻtrigq] *n.* курок, милте
trilateral [“traiʼlxtqrql] *adj.* үч жактуу
trilogy [ʻTrilqGi] *n.* трилогия, үчилтик
trim [trim] *v.* кый
trimmings [ʻtrimiNz] *n.* гарнир
trip [trip] *n.* сапар
tripartite [traiʼpQ:tait] *adj.* үч жагы бар
trisyllabic [«traisiʼlxbik] *adj.* үч муундуу
trivial [ʻtriviql] *n.* майда-чүйдө
trolley [ʻtrPli] *n.* трамвай; ♦ **trolleybus** троллейбус
troops [ʻtru:ps] *n.* аскер, черик
tropical [ʻtrPpikl] *n.* тропик
trot [ʻtrot] *v.* желдир; *n.* желүү

trotter [‘trotq] *adj.* таскактуу
trouble [‘trAbl] *n.* тынчсыздык; *v.* тынчын ал
troublemaker [‘trAb(q)l»meikq] *n.* зөөкүр
trough [trOf] *n.* тепши
trousers [‘traVzqz] *n.* шым
trout [traut] *n.* форель
truce [tru:s] *n.* убактылуу элдешүү, жарашуу
truck [trAk] *n.* жүк машина
true [tru:] *adj.* чын, чындык
truism [‘tru:izm] *n.* жалпыга белгилүү, айтыла жүргөн
truly [‘tru:li] *adv.* чын жүрөктөн, ак ниети менен
trump [trAmp] *n.* көзүр
truncheon [‘trAnCqn] *n.* келтек, союл
trunk [trAnk] *n.* кол сандык
trust [trAst] *n.* ишеним, ишенич; *v.* ишен
trusted [‘trAstid] *adj.* ишенимде
trustful [‘trAstVl] *adj.* ишенгич, ишенме
trustworthiness [‘trast”we:Tinis] *n.* ишеничтүүлүк
trustworthy [‘trast”we:Ti] *n.* ишенич
truth [tru:T] *n.* чындык
truthful [‘tru:Tf(q)l] *adj.* чынчыл, ишенимдүү

try [trai] з. 1. **(attempt)** аракет; **he made a try several times** ал бир нече жолу аракет кылды; 2. **(test)** сыноо, сынак; **why not give it a try?** эмнеге сынап көрбөйбүз? *v.* 1. **(attempt)** аракеттен, аракет кыл/жаса; **he tried his best** ал бардык күчү менен жакшы нерсе жасоого аракет кылды; 2. **(sample)** сына; 3. **(subject to strain)** кыжырдант, ачуусун келтир, дүүлүктүр; 4. **(test)** сына, текшер; **I tried for a prize** мен байгеге аракет кылдым.

tsar [zQ:] *n.* падыша
tsarina [zQ:’ri:nq] *n.* падышанын аялы
T-shirt [‘ti:SE:t] *n.* футболка
tub [tAb] *n.* жыгач челек
tuberculosis [tjV”bE:kjV’lqVsis] *n.* туберкулёз, кургак учук
tuberose [‘tju:bqrqVz] *adj.* жемиш тамыр
tuck [tAk] *n.* таноо *v.* бүк, бүктө
Tuesday [‘tju:zdei] *n.* Шейшемби, Экинчи күн
tug [tAg] *n.* каамыттын кулагы

tulip [‘tju:lip] *n.* тюльпан, жоогазын, кызгалдак

tulle [tju:l] *n.* тюль

tumble [‘tAmbl] *v.* кулап кет, мүдүрүл

tumor [‘tju:mq] *n.* шишик

tumultuous [tjV’mAltsVqs] *adj.* шуулдаган, дуулдаган

tundra [‘tAndrq] *n.* тундра

tune [tju:n] *n.* добуш, обон, күү; *v.* күүлө

tuner [‘tju:nq] *n.* күүлөчү

tuning [‘tju:niN] *n.* күүлөө

tunnel [‘tAnl] *n.* тунель

turbid [‘tE:bid] *adj.* ылай, киргил

turbidity [tE:’bidqti] *n.* ылайлуулук, супсактык

turbulent [‘tE:bjVlqnt] *adj.* шарылдаган

turf [tE:f] *n.* чым

Turkey I [‘tE:ki] *geog.* Турция

turkey II [‘tE:ki] *n.* үндүк, индюк

Turkish [‘tE:kiS] *adj.* Түрк

turmoil [‘te:moil] *n.* дүрбөлөң

turn [tE:n] *n.* 1. **(rotation)** бурулуш; **a turn of the handle** тутканын бурулушу; 2. **(change of direction)** багытты алмаштыруу; **I took a right turn** мен оңго бурулдум; 3. **(change in condition)** өзгөрүү; **his condition took a turn for the worse** анын ал-абалы начарлоого өзгөрдү; 4. **(opportunity of doing something in proper order)** кезек; **it’s your turn next** азыр сиздин кезегиңиз; 5. **(service)** кызмат көрсөтүү; **he did me a good turn** ал мага жакшы кызмат көрсөттү; 6. номер, программа; **the comedian did his turn** куудул өзүнүн номерин аткарды; *v.* 1. **(cause to move round)** бура; **he turned the key** ал ачкычты бурады; 2. **(direct)** багытта; **I turned my mind to other things** мен оюмду башкага бурдум; 3. **he has turned fifty** ал элүүгө чыкты. 4. **(transform)** айлант, тегерет; **he turned the water into wine** ал сууну виного айландырды; 5. бол, болуп кал; **(cause to become): the sad times turned his hair white** кайгыдан анын чачы агарды, кайгы чачын агартты; 6. **(send forcibly)** кууп чык; **he was turned out of the house** аны үйдөн кууп чыгышты; 7. айлан, тегерен; **the earth turns on its axis** жер өзүнүн огунда айланат; 8. бурул; **turn back** артка бурул, артка кайт; **turn down the gas!** газды азайт!; **turn off/on** өчүр/жандыр

turned [te:nd] *v.* болуп чык, болуп кал

turner [‘tE:nq] *n.* токарь
turnip [‘tE:nip] *n.* түрп, чамгыр, шалгам
turnkey [‘tE:nki:] *n.* түрмө сакчысы
turret [‘tArit] *n.* жасалма секи, мунара, мунарача
turtle [‘tE:tl] *n.* ташбака
tusk [task] *n.* азуу
tutor [‘tju:tq] *n.* тарбиячы, тарбиялоочу
tuxedo [tAk’si:dqV] *n.* смокинг
twaddle [‘twPdl] *n.* бекер сөз
twang [twxn] *n.* киңкилдектик
tweak [twi:k] *v.* чымчыла
tweezers [‘twi:zqz] *n.* искек
twelfth [twelfT] *num.* он экинчи
twelve [twelv] *num.* он эки
twentieth [‘twentiT] *num.* жыйырманчы
twenty [‘twenti] *num.* жыйырма
twice [twais] *adv.* эки жолу, эки мертебе
twig [twig] *n.* чыбык
twilight [‘twailait] *n.* күүгүм, акшам
twin [twin] *n.* эгиз, эки эм; ♦ **I have a twin sister** менин эгиз эжелерим бар.
twinkle [‘twinkl] *v.* бүлбүлдө, жымыңда
twist [twist] *v.* 1. бурмала 2. чыйрат, эш, өр
twitch [twiC] *v.* жулкун, булкун
twitter [‘twitq] *v.* чыртылда, чартылда
two [tu:] *num.* эки
tying [‘taiiN] *n.* байлоо
typewriter [‘taip”raitq] *n.* машинка
typewriting [‘taip”raitin] *n.* машинкага басуу
typhoid [‘taifoid] *n.* келте
typhoon [tai’fu:n] *n.* тайфун
typhus [‘taifqs] *n.* келте
typical [‘tipikl] *adj.* типтүү, мүнөздүү
typographer [tai’pPgrqfq] *n.* басма сөз кызматкери
typographic(al) [“taipq’grxfik(l)] *adj.* типографиялык
tyrannical [ti’rxnik(q)l] *adj.* зулумчул, өктөмчүл

tyranny [‘tirqni] *n.* зулумдук, өктөмдүк
tyrant [‘taiqr(q)nt] *adj.* зулум
tyre^{B} **[‘taiq]** *n.* шина, дөңгөлөк

U

udder [‘Adq] *n.* желин
ugliness [‘Aglinqs] *n.* көрксүздүк
ugly [‘Agli] *adj.* көрксүз, түрү суук, жагымсыз, кейипсиз
ulcer [‘Alsq] *n.* жара (ашказандын)
ulna [‘Alnq] *n.* чыканак сөөк
ult(imo) [‘AltimqV] *n.* өткөн айдагы
ultimate [‘Altimqt] *adj.* акыркы
ultimatum [«Alti’meitqm] *n.* ультиматум
ultrasonic [«Altrq’sPnik] *adj.* үндөн ылдам
ultra-violet [«Altrq’vaiqlqt] *adj.* ультрафиолеттүү
umbilical cord [Am”bilik(q)l’ko:d] *n.* киндик
umbrage [‘Ambridz] *n.* таарыныч, ыза
umbrella [Am’brelq] *n.* кол чатыр
umpire [‘Ampaiq] *n.* арбитр, калыс
un [An] *prep.* эмес, жок
unable [An’eibl] *adj.* жарамсыз
unaccented [“Anx xk’sentid] *adj.* басымсыз
unacceptable [“Anqk’septqbl] *adj.* туура келбеген, жарабаган
unaccustomed [“Anq’kAstqmd] *n.* көнбөгөндүк; *adj.* адат албаган, көнбөгөн
unalterable [An’o:ltfrqbl] *adj.* өзгөрүлбөс
unanimity [“ju:nq’nimqti] *n.* бир добуштуулук, бир пикирдүүлүк
unanimous [jV’nxnimqs] *adj.* бир добуштуу, бир пикирлүү
unanswered [An’Q:nsqd] *adj.* унчукпай моюн сунган, кыңк этпеген
unappetizing [“An’ xpitaizin] *adj.* даамсыз
unarmed [“An’Q:md] *adj.* куралсыз, жабдыксыз *v.* куралсыздан
unattainable [“Anq’teinqbl] *adj.* жеткис, жетпес
unattractive [“Anq’trxktiv] *adj.* ырайсыз, жакшы эмес

unbalanced [“An’bxlqnst] *adj.* токтоно албаган, оопай, жинди чалыш

unbearable [An’beqrqbl] *adj.* чыдагыс, чыдай алгыс

unbelief [“Anbi’li:f] *n.* ишенбөөчүлүк

unbeliever [“Anbi’li:vq] *adj.* динсиз, динге ишенбеген

unbending [“An’bendin] *adj.* ийилбес, майышпас

unbidden [An’bidn] *adj.* чакырылбаган

unbind [“An’baind] *v.* чеч

unblemished [An’blemist] *adj.* таза

unbolt [“An’bqVlt] *v.* ач

unbreakable [An’breikqbl] *adj.* сынбас, кыйрагыс

unbridled [An’braidld] *adj.* жүгөнсүз

unbuckle [“An’bAkl] *v.* топчулугун чыгар

unbuttoned [“An’bAtnd] *adj.* желбегей

unceasing [An’si:sin] *adj.* токтоосуз

unceremonious [“Anseri’mqVniqs] *adj.* уяты жок, уят-сыйытсыз

uncertain [An’sE:tn] *adj.* ишенбеген

uncertainty [An’sE:tnti] *n.* ишенбегендик; кабарсыз

uncivilized [An’sivqlaizd] *adj.* маданиятсыз

uncle [‘Ankl] *n.* аба, тайаке, тага; **(mother’s older or younger brother)**

unclean [“An’kli:n] *adj.* таза эмес

uncomfortable [An’kAmftqbl] *adj.* жайсыз, ыксыз, ыңгайсыз

uncomfortableness [An ‘kamf(q)tqb(q)lnis] *n.* ыңгайсыздык

uncomplaining [“Ankqm’pleiniN] *adj.* кыңк этпеген, каяша айтпаган

unconcern [“Ankqn’sE:n] *n.* көңүл коштук

unconcerned [“Ankqn’sE:nd] *adj.* кош көңүл, көңүл кош

unconditional [“Ankqn’diSnql] *adj.* шылтоосуз

unconditionally [“Ankqn’disnfli] *adv.* сөзсүз, шексиз

unconscious [An’kPnsqs] *adj.* эс-учу жок

unconstitutional [“AnkPnsti’tju:snql] *adj.* бир-бирине каршы турган

unconstrained [“Ankqn’streind] *adj.* кысылбаган

uncontrolled [“Ankqn’trould] *adj.* кароосуз, каны суюк

unconvincing [“Ankqn’vinsiN] *adj.* шарты жок

uncooked [An’kVkt] *adj.* бышпаган, чийки

uncounted [An ‘kauntid] *adj.* сансыз
uncouth [An ‘ku:T] *n.* дүмбүл
uncovered [An’kAvqd] *adj.* оозу жабылбаган
uncultivated [“An’kAltiveitid] *adj.* айдалбаган
uncultured [An’kalCqd] *adj.* маданиятсыз
undamaged [An’dxmiGd] *adj.* чыгашасыз
undefeated [“Andi’fi:tid] *adj.* жеңилбес
undemonstrative [“Andi’mPnstrqtiv] *adj.* сабырдуу
under [‘Andq] *prep.* астында, алдында, төмөндө
underbrush [‘AndqbraS] *n.* чытырман
underclothes [‘AndqklqVdz] *n.* ич кийим
undercooked [“Andq’kvkt] *adj.* алешем
underestimate [“Andqr’estimeit] *v.* баалаба
underfoot [“Andq’fVt] *adv.* бут астында
undergarment [‘Andq”gq:mqnt] *n.* ич кийим
undergo [“An dq’gou] *v.* башынан өткөр
undergraduate [“Andq’grxdzVqt] *n.* студент, бүтүрүүчү
underground [“Andq’graVnd] *n.* метро
undergrowth [‘AndqgrqVt] *n.* майда токой
undermentioned [“Andq’mensnd] *adj.* төмөндө айтылган
underpay [“Andq’pei] *n.* өтө эле төмөн төлөөчүлүк
underscore [“Andq’sko:] *v.* сыз, бөтөнчө белгиле
undershirt [‘AndqsE:t] *n.* майка **(for male)**, ич көйнөк **(for female)**
undersigned [“Andq’saind] *adj.* төмөндөгү кол коюучу
undersized [“Andq’saizd] *adj.* кодоо, кодогой, бою кыска
understand [“Andq’stxnd] *v.* түшүн
understanding [“An dq’stxndin] *n.* түшүнүү
understate [“Andq’steit] *v.* кичирейт
understatement [“Andq’steitmqnt] *n.* кичирейтүү
undertake [“Andq’teik] *v.* аракет кыл
undertaking [“Andq’teikin] *n.* аракет, чара, кам
underwear [‘andqweq] *n.* ич кийим
undeserved [“Andi’zE:vd] *adj.* жөнү жок
undesirable [“Andi’za(i)qrqbl] *adj.* жагымсыз
undeveloped [“Andi’velqpt] *adj.* өнүкпөгөн
undisciplined [An’disiplind] *adj.* тартипсиз

undisguised [“Andis’gaizd] *adj.* көз көрүнөө, апачык
undivided [“Andi’vaidid] *adj.* бөлүнбөс, бөлүнбөй турган
undoubted [An’daVtid] *adj.* шексиз
undoubtedly [An ‘davtidli] *adv.* шексиз
undress [‘An ‘dres] *v.* чеч
undressed [An ‘drest] *v.* чечин
uneatable [An’i:tqbl] *adj.* желбес
uneconomical [“An i:kq’nomik(q)l, “anekq’npmik(q)l] *adj.* чарбасыз
uneducated [An’edjVkeitid] *adj.* билимсиз, сабатсыз
unemployed [“Anim’ploid] *adj.* жумушсуз, ишсиз
unemployment [“Anim’ploimqnt] *n.* жумушсуздук, ишсиздик
unencumbered [“Anin’kAmbqd] *adj.* эркин, азат
unending [an’endin] *adj.* аяксыз, түпсүз
unenviable [An’enviqbl] *adj.* кызыгаарлык эмес
unequal [An’i:kwql] *adj.* теңсиз, тең эмес, бирдей эмес
unequivocal [“Ani’kwivqkl] *adj.* апачык
uneven [An’i:vn] *adj.* бирдей эмес, тең эмес; түз эмес, тегиз эмес
uneventful [“Ani’ventfl] *adj.* тынч
unexampled [“Anig’zQ:mpld] *adj.* теңдеши жок, чектен тыш
unexpected [“Anik’spektid] *adj.* кокустан, күтүүсүз, күтүлбөгөн
unexpectedly [“Anik’spektidli] *adv.* капыстан, кокусунан, кокустан
unexpectedness [“anik’spektidnis] *n.* кокустук
unexplored [“Aniks’plo:d] *adj.* тажрыйбада болбогон
unfading [An’feidin] *adj.* соолугус, өчкүс, өчпөс
unfair [An ‘feq] *adj.* адилетсиз
unfaltering [An’fo:ltqrin] *adj.* катуу
unfasten [An’fQ:sn] *v.* чечип бошот
unfavorable [An’feivqrqbl] *adj.* жагымсыз, оңтойсуз
unfeeling [An’fi:lin] *adj.* сезимсиз, сезбес
unfeigned [An’feind] *adj.* арамдыгы жок
unfinished [“An’finiSt] *adj.* чала иштелген, чала жасалган, бүтпөгөн, аякталбаган
unfit [An’fit] *adj.* жараксыз, жарамсыз

unflattering [An’flxtqriN] *adj*. жактырбаган, тескери
unfold [‘An ‘fould] *v*. бүктө
unfolded [An ‘ fouldid] *v*. бүктөл
unforeseen [“Anfo:’si:n] *adj*. мурда билинбеген
unforgettable [“Anfq’getqbl] *adj*. унутулгус, эсте калгыс
unfortunately [An’fO:tSVnItlI] *adv*. тилекке каршы
unfounded [An’faVndid] *adj*. негизделбеген, жөнү жок
unfounded [An’f aVndid] *adj*. негизсиз
unfoundedness [An ‘faVndidnis] *n*. негизсиздик
unfriendly [An’frendli] *adj*. 1. душман, кас, жоо; 2. суз, жактырбаган, салкын
ungracious [An’greiSqs] *adj*. сылык эмес, орой чалыш
ungrateful [An’greitVl] *adj*. жакшылыкты билбеген
ungrudging [An’grAGiN] *adj*. март, берешен
unhappy [An’hxpi] *adj*. бактысыз, көңүлсүз
unharmed [An’hQ:md] *adj*. зыянсыз, чыгашасыз
unharness [“An’hQ:nqs] *v*. чыгар, бошот (horse)
unhealthy [An’helTi] *adj*. соо эмес, оорулуу
unheard-of [An’hE:dPv] *adj*. кулак укпаган
unhindered [An’hindqd] *adj*. жолтоосуз
unhinge [An’hinG] *v*. алып ташта
unhorse [An’ho:s] *v*. түш, ыргып түш (horse)
unhurried [An’hArid] *adj*. шашылыш эмес
unhusked [An’haskqd] *adj*. кабыксыз
unidentified [“AnaI’dentIfaId] *adj*. таанылa элек, билине элек
unification [“ju:nifi’keiSn] *n*. бирикме, биригиш
uniform [‘ju:nifo:m] *n*. 1. аскер кийим 2. форма; *adj*. бир түрдүү
unify [‘ju:nifai] *v*. баш коштур
unimaginable [“Ani’mxGinqbl] *adj*. аябаган, барып турган
unimpeded [“Anim’pi:did] *adj*. жолтоосуз
unimportant [“Anim’po:tqnt] *adj*. баалуу эмес, негиздүү эмес
uninhabited [“Anin’hxbitid] *adj*. ээн, элсиз, эли жок, ээнсиреген
unintelligible [“Anin’teliGibl] *adj*. түшүнүксүз
uninterrupted [“Anintq’rAptid] *adv*. тоскоол болбогон
uninvited [“Anin’vaitid] *adj*. чакырылбаган

union [‘ju:niqn] *n.* бирикме, биригиш, союз
unique [ju:’ni:k] *adj.* уникалдуу, өтө сейрек учураган
unit [‘ju:nit] *n.* бирдик, бөлүк
unite [jV’nait] *v.* 1. бириктир, кош; 2. бирик, кошул
united [jV’naitid] *adj.* кошмо
unity [‘ju:niti] *n.* биримдик, биригишүү, биригүү
universal [“ju:ni’vE:sl] *n.* универсалия
universe [‘ju:nivE:s] *n.* аалам, жер жүзү
university [“ju:ni’vE:sqti] *n.* университет
unjust [“An’GAst] *adj.* адилетсиз, туура эмес
unjustified [An’dzAstifaid] *adj.* негизсиз, негизи жок
unkind [“An’kaind] *adj.* акылсыз
unknown [“An’nqVn] *adj.* 1. белгисиз, кабарсыз, дарексиз, дайынсыз; 2. чоочун, бейтааныш
unlace [“An’leis] *v.* боосун чеч
unlawful [An ‘lo:f(q)l] *adj.* законсуз, мыйзамсыз
unlawfulness [An ‘lo:f(q)lnis] *n.* законсуздук, мыйзамсыздык
unlearn [“An’lE:n] *v.* эстен чыгар
unleash [An ‘li:S] *v.* ooздугун чыгар
unlikable [‘An ‘laik] *adj.* жагымсыз
unlike [“An’laik] *adj.* окшобогон, окшош эмес
unlikely [An’laikli] *adj.* күмөндүү, шектүү
unlimited [An’limitid] *adj.* чектелбеген, чексиз
unload [An’lqVd] *v.* түшүр
unlocked [An’lPkt] *adj.* ачык, ачылган
unlucky [An’lAki] *adj.* таалайсыз, бактысыз; жолсуз
unmarried [“An’mxrid] *adj.* бойдок
unmixed [An ‘mikst] *adj.* карандай
unnatural [An’nxtS(q)rql] *adj.* табигый эмес
unnecessary [An’nesqsqri] *adj.* керексиз, кереги жок
unobstructed [“Anqb’straktid] *adj.* тоскоолдуксуз
unoccupied [An’PkjVpaId] *adj.* бош
unofficial [“Anq’fiSl] *adj.* расмий эмес
unpleasant [An’pleznt] *adj.* жагымсыз, жадатма, тажатма
unpolished [An’pPlist] *adj.* одоно, жышылбаган
unprecedented [An’presidentid] *adj.* болбогон, мурун болбогон
unprejudiced [An’predzVdist] *adj.* күн мурун

unpremeditated **[“Anpri:’mediteitid]** *adj.* мурда ниеттелбеген, атайы иштелбеген

unpretentious **[“Anpri’tenSqs]** *adj.* тандабаган

unprintable **[An’printqbl]** *adj.* басылууга болбой турган

unproductive **[“Anprq’dAktiv]** *adj.* өндүрүмсүз, өнүмсүз, өнүмү жок

unprofitable **[An’prpfitqb(q)l]** *adj.* кирешесиз, зыяндуу

unprofitability **[An’prpfitqb(q)liti]** *n.* кирешесиздик

unprofitable **[An’prPfitqbl]** *adj.* берекеси аз

unproven **[“Anprq’vaidid]** *adj.* далилсиз

unpublished **[“An’pAbliSt]** *adj.* басылып чыкпаган

unpunished **[An’pAniSt]** *adj.* жазасыз, жазаланбаган

unqualified **[“An’kwPlifaid]** *adj.* квалификациясы жок

unquenchable **[An’kwenCqbl]** *adj.* кана албаган, кангыс

unquestionable **[An’kwesCqnqbl]** *adj.* талашсыз, күдүксүз

unquestioning **[An’kwesCqniN]** *adj.* кыңк этпей, каяшасыз

unravel **[An’r x vl]** *v.* чатышын жаз

unreal **[An’riql]** *adj.* реалдуу эмес, чын эмес

unreasonable **[An’ri:znqbl]** *adj.* акылга сыйбаган

unrecognizable **[“An’rekqgnaizqbl]** *adj.* таанылгыс, таанылбас, билгис

unrecognized **[“An’rekqgnaizd]** *adj.* таанылбаган

unreliable **[“Anri’laiqb(q)l]** *adj.* ишенимсиз, опурталдуу

unreliable **[“Anri’laiqbl]** *adj.* ишенерлик эмес, ишенимсиз

unreliable **[“Anri’laiqbl]** *adj.* көп ишеничтүү эмес, ишеничсиз

unremitting **[“Anri’mitiN]** *adj.* бошоңдобогон

unrestrained **[“Anri’streind]** *adj.* сабырсыз

unriddle **[“An’ridl]** *v.* тап, жандыр

unripe **[An’raIp]** *adj.* бышпаган, чийки

unrivaled **[an’raiv(q)ld]** *adj.* теңи жок

unruly **[An’ru:li]** *n.* жаңжал, бей баштык

unsaddle **[An’s x dl]** *v.* ээрин ал, жайдакта

unsafe **[An’seif]** *adj.* коопсуз эмес

unsatisfactory **[An”s x tis’f x ktfri]** *adj.* канааттандырбаган

unscientific **[“Ansaiqn’tifik]** *adj.* илимий эмес

unscrew I **[“An’skru:]** *v.* бурап чыгар

unscrew II **[An’skru:]** *v.* каңтар

unscrupulous [An'skru:pjVlqs] *adj.* кара санатай
unseeing ["An'si:iN] *adj.* элейген, элейип караган
unseemly [An'si:mli] *adj.* ылайыксыз, жарабаган
unsettled ["An'setld] *adj.* жөнгө салынбаган
unshackle [An'Sxkl] *v.* алып ташта
unshakeable [An'Seikqbl] *adj.* туруктуу, бек, кебелбес
unshaven [An'Seivn] *adj.* кырынбаган, сакалын, чачын алдырбаган
unsheathed [An'Si:Dd] *adj.* кынсыз
unsheltered ["An'seltqd] *adj.* карып
unsociable [An'sqVSqbl] *adj.* кишиден жат, мерез, түнт
unsociable [An'sqvs(q)b(q)l] *adj.* бөлө качма; жат
unsolved ["An'sPlvd] *adj.* чечилбеген
unspeakable [An'spi:kqbl] *adj.* айтып түгөткүс
unspoiled ["An'spoilt] *adj.* бузулбаган
unstable [An'steibl] *adj.* туруксуз
unsteadiness [An'stedinis] *n.* туруксуздук
unsteady [An'stedi] *adj.* туруксуз
unstick ["An'stik] *v.* сыйры, ажырат
unstitch [An'stits] *v.* бир аз сөк
unsuccessful ["Ansqk'sesfl] *adj.* ийгиликсиз, натыйжасыз, таалайсыз
unsuitability [An'su:tqbliti] *n.* ылайыксыздык
unsuitable [An'su:tqbl] *adj.* ылайыксыз, туура келбеген
unsullied ["An'sAlid] *adj.* булганбаган
unsupervised ["an s(j)u:pqvaizd] *adj.* кароосуз, байкоосуз
untamed [an'teimd] *adj.* жапайы
unthinkable [An'Tinkqbl] *adj.* ойго келгис
unthinking [An'TinkiN] *adj.* ойлонбогон, сарсанаа болбогон
untidiness [An'taidinis] *n.* илээндилик
untidy [An'taidi] *adj.* жыйыштырылган
untidy [An'taidi] *adj.* илээнди
untie ["An'tai] *v.* чеч
until [qn'til] *end.* +кыча, гыча; чейин
untimely [An'taimli] *adj.* убактысыз, бейубак, мезгилсиз
untranslatable ["Antrxns'leitqbl] *adj.* которулбас
untroubled [An'trab(q)ld] *adj.* капарсыз

untruth [An'tru:T] *n.* жалган, калп
untwine ["An'twain] *v.* чатышын жаз
untwist [An'twist] *v.* жандыр
unusual [An'ju:ZVql, Z(q)l] *adj.* кадимки эмес, кадыресе эмес
unwashed [an'wOSt] *adj.* кол жуубас
unwieldy [an'wi:ldi] *adj.* көлөмдүү
unwind I ["An'waind] *v.* кайта жаз, жандыр
unwind II [An'waind] *v.* каңтар
unwinking [An'winkiN] *adj.* сергек, ойгоо
unworthy [An'wE:Ti] *adj.* ылайыксыз, оңбогон
unwrap ["An'rxp] *v.* жаз, жай
unwritten ["An'ritqn] *adj.* жазылбаган
unyielding [An'ji:ldin] *adj.* көк мелтей
up [Ap] *adv.* жогору, өөдө, жогору, көкөлөй; үстүндө, үстүнө, үстүгө
upbraid [Ap'breid] *v.* кекет, колоко кыл
upbringing ['apbriNiN] *n.* тарбия; тарбиялоо
update ["Ap'deit] *v.* жаңырт, жаңыла
updated ["Ap'deitid] *adj.* жаңыртылган, жаңыланган
upgrade ['Apgreid] *n.* жогорулоо, көтөрүлүү
upheaval [ap'hi:v(q)l] *n.* төңкөрүш
upholster [Ap'hqVlstq] *v.* капта
upholsterer [Ap'hqVlstqrq] *n.* мебелчи
upkeep ['Apki:p] *n.* кармоо, туту, багуу
uplift [Ap'lift] *v.* көтөр
upon [q'pOn, qpqn] *adv.* үстүндө
upper ['Apq] *adv.* үстүнкү, өөдө жактагы, жогорку жактагы
uprising [Ap'raiziN] *n.* көтөрүлүш
uproar ['AprL] *n.* кутургандык, ызы-чуу, бака-шака
uproot [Ap'ru:t] *v.* тамырын жулуп сал
upset [Ap'set] *v.* ачуулан, көңүлү бузул
upside-down ["Apsaid'daVn] *adv.* тескерисинен, тетири
upstairs ["Ap'steqz] *adv.* жогоруда, жогорку кабатта
upwards ['Apwqdz] *adv.* өйдө, жогору үстүнө карай, тик өөдө
Uranus ['jVqrqnqs] *n.* Уран
urban ['E:bqn] *adj.* шаардык
Urdu ['Vqdu:] *n. geog.* Урду

urge [E: G] *v.* көкүт
urgency ['E:Gqnsi] *n.* кийинкиге калтырылбас
urgent ['E:Gqnt] *adj.* шашылыш, кечиктирилбей турган
urinary ['jV(q)rIn(q)rI] *adj.* сийдик …
urinate ['jVqrineit] *v.* сий, заара кыл
urination ["jVqri'neiSn] *n.* сийдик чыгаруу
urine ['jVqrin] *n.* сийдик
usable ['ju:zqbl] *adj.* колдонулуучу, пайдалануучу
usage ['ju:siG] *n.* керектөө, пайдалануу
use [ju:z] *v.* колдон, пайдалан
useful ['ju:sfVl] *adj.* пайдалуу, керек
useless ['ju:slqs] *adj.* пайдасыз, керексиз
uselessly ['ju:slisli] *adv.* бекеринен
user ['ju:zq] *n.* керектөөчү
usual ['ju:Zql] *adv.* кадимки, демейдеги
usually ['ju:ZVqlI] *adv.* адата, такай
usurer ['ju:z(q)rq] *n.* сүткор
uterine ['ju:tqrain] *adj.* жатындаш
uterus ['ju:tqrqs] *n.* жатын
utilization ["ju:tilai'zeiSn] *n.* пайдалануу
utilize ['ju:tilaiz] *v.* пайдалан
utmost ['AtmqVst] *adv.* бардык чаралар менен
utopia [jV'tqVpiq] *n.* утопия, кур кыял
utter ['Atq] *v.* тыбыш чыгар
utterly ['Atqli] *adv.* өтө, эң эле
uvula ['ju:vjVlq] *n.* кичинекей тил
Uzbek ['Vzbek] *adj.* Өзбек
Uzbekstan ["uzbekI'stQ:n] *geog.* Өзбекстан
UZI ['u:zi] *n.* УЗИ

V

vacancy ['veikqnsi] *n.* вакансия
vacant ['veik(q)nt] *adj.* бош, ээн, вакант
vacation [vq'keiSn] *n.* каникул; дем алуу
vaccination [«vxksi'neiSn] *n.* вакцинация, эмдөө

vaccine [‘vxksi:n] *n.* вакцина (эмдөө)
vacuum [‘vxkjVqm] *n.* вакуум
vacuum cleaner [‘vxkjVqm»kli:nq] *n.* чаң соргуч
vagrancy [‘veigrqnsi] *n.* селсаяктык, тентимиштик
vagrant [‘veigrqnt] *adj.* селсаяк, тентимиш, кыдырма
vague [veig] *adj.* белгисиз, күңүрт
vain [vein] *adj.* бекер, курулай, текке
vainly [‘veinli] *adv.* бекерге, курулай
valance [‘vxlqns] *n.* бүйүрмө, жээк
valediction [«vxli’dikS(q)n] *n.* коштошуу
valedictory [«vxli’diktqri] *adj.* коштошуу
valiant [‘vxliqnt] *adj.* эр, кайраттуу, каарман
validation [«vxli’deiSn] *n.* бекитүү, ырастоо
valley [‘vxli] *n.* өрөөн
valor [‘vxlq] *n.* эрдик, кайрат, баатырдык
valuable [‘vxljuqbl] *adj.* баалуу
valuabled [‘vxljuqbld] *v.* баалан
valuation [«vxljV’eiSn] *n.* баалоо, баа коюу
value [‘vxlju:] *v.* х. баала 2. ардакта
valuer [‘vxljVq] *n.* баалоочу
vampire [‘vxmpaiq] *n.* вампир
van [vxn] *n.* автофургон
vanilla [vq’nilq] *n.* ванилин
vanish [‘vxniS] *v.* жогол
variable [‘veqriqbl] *adj.* оошмо, оомалуу, өзгөрмө
variant [‘veqriqnt] *n.* вариант, түр
variation [«veqri’eis(q)n] *adj.* өзгөрүлмөлүү
varicolored [‘veqri’kalqd] *adj.* ала
varied [‘veqrid] *adj.* көп түрдүү, ар түрдүү
various [‘veqriqs] *adj.* түрдүү, ар түрдүү
varnish [‘vQQ:niS] *n.* лак; *v.* лакта
varnishing [‘vQ:niSiN] *n.* лактоо
vary [‘veqri] *v.* ооштур, өзгөрт
vascular [‘vxskjVlq] *adj.* кан тамырлуу
vase [vQ:z] *n.* ваза
vaseline [‘vxsqli:n] *n.* вазелин
vast [vQ:st] *adj.* кең

vault [vo:lt] *n.* вольт
vaunt [vo:nt] *n.* мактанчаактык, көйрөңдүк
veal [vi:l] *n.* торпок эти
vegetable [‘veGtqbl] *n.* жашылча, жер жемиштер
vegetarian [«veGq’teqriqn] *n./adj.* вегетарианец, эт жебес
vegetarianism [«veGq’teqriqnizm] *n.* вегетарианчылык, эт жебөөчүлүк
vegetation [«veGq’teisn] *n.* вегетация, өсүмдүктөр
vegetative [‘veGqtqtiv] *adj.* өсүмдүктөр дүйнөсү
vehement [‘vi:qmqnt] *adj.* катуу, бекем, мыкты
vehicle [‘vi:ikl] *n.* автомобил, машина, автоунаа
veil [veil] *n.* чүмбөт, жабуу
vein [vein] *n.* 1. вена, кан тамыр; 2. тарамыш
vellum [‘velqm] *n.* велен кагазы
velocity [vq’lPsqti] *n.* тездик, ылдамдык
velum [‘vi:lqm] *n.* парус
velvet [‘velvit] *n.* бархат
velveteen [«velvq’ti:n] *n.* вельвет
velvety [‘velvqti] *adj.* бархаттуу
vendor [‘vendo:] *n.* сатуучу
venerable [‘venfrqbl] *adj.* урматтуу, кадырлуу
venereal [vq’niqriql] *adj.* венерикалык оорулар
Venetian [vq’ni:Sn] *n.* Венециан, Венецианка
vengeance [‘vendZ(q)ns] *n.* өч, өчтүк, кун, кек
vengeful [‘vendZf(q)l] *adj.* кекчил
vengefulness [‘vendzf(q)lnis] *n.* кекчилдик
venison [‘veniSn] *n.* бугу эти
venom [‘venqm] *n.* уу, заар (snake)
venomous [‘venqmqs] *adj.* уулуу
ventilate [‘ventileit] *v.* вентиляцияла, шамалдат, желдет
ventilation [«venti’leiSn] *n.* желдетүү
ventilator [‘ventileitq] *n.* вентилятор, желдеткич
ventricle [‘ventrikl] *n.* карынча
Venus [‘vi:nqs] *n.* Чолпон жылдыз
veracious [vq’reisqs] *adj.* чын, туура
veracity [vq’rxsqti] *n.* чындык, тууралык
veranda [vq’rxndq] *n.* веранда, астана

verb [vE:b] *n.* этиш
verbal [‘vE:bl] *adj.* этиштик
verbally [‘vq:bqli] *adj.* оозеки
verbena [vE:’bi:nq] *n.* кызыл тал
verbose [vE:’bqVs] *adj.* көп сөздүү, сөзү көп
verdict [‘vE:dikt] *n.* өкүм
verification [“verifi’keiSn] *n.* текшерүү
verify [‘verifai] *v.* текшер, аныкта
vermicelli [“vE:mi’tseli] *n.* вермишель
vernal [‘vE:nl] *adj.* жазгы, жазындагы
versatile [‘vE:sqtail] *adj.* түрдүү жактуу
versatility [“vE:sq’tilqti] *n.* түрдүү жактуулук
versify [‘vE:sifai] *v.* айландыр, көтөр
version [‘vE:Zn] *n.* версия
verso [‘vE:sqV] *n.* тескери жак
verst [vE:st] *n.* чакырым
vertebra [‘vE:tibrq] *n.* омуртка
vertebrate [‘vE:tibrqt] *n.* моюн омурткалары
vertical [‘vE:tikl] *adj.* вертикалдуу, вертикалдык, тик
very [‘veri] *adv.* эң, өтө, абдан
vessel [‘vesl] *n.* кеме
vet [vet] *n.* ветврач
veteran [‘vetFrFn] *n.* ветеран, ардагер
veterinary [‘vetrFnFrI] *adj.* ветеринариялык
veto [‘vi:tqV] *n.* вето, тыюу
vexation [vek’seisn] *n.* ызаа, кордук, өкүнүч
vexed [‘vekst] *v.* ыза бол, ызаалан
vexing [‘veksin] *adj.* кордук болуучу, өкүнүчтүү
via [‘vaiq] *pre.* аркылуу
viable [‘vaiqbql] *adj.* тиричиликке жөндөмдүү
vibrate [vai’breit] *v.* дирилде
vibration [vai’breiSn] *n.* вибрация, дирилдөө
vice [vais] *pre.* вице, орун басар
viceroy [‘vaisroi] *n.* вице-король
victim [‘viktim] *n.* курман
victimization [“viktimai’zeiSn] *n.* изине түшүү
victor [‘viktq] *n.* жеңүүчү

victory [‘viktqri] *n.* жеңиш

video [‘vidiqV] *adj.* видео; ♦ **video camera** видеокамера; **video cassette** видеокассета; **video recorder** видеомагнитофон; **video recording** видео жазуу; **videophone** видеотелефон

Vienna [vi’enq] *geog.* Вена

Viennese [“vi:q’ni:z] *adj.* Веналык

Vietnam [‘vjet’nxm] *geog.* Вьетнам

Vietnamese [“vjetnq’mi:z] *adj.* Вьетнамдык

view [vju:] *n.* пикир, көз караш, ой-пикир; *v.* байка, кара

viewpoint [‘vju:point] *n.* көз караш

vigil [‘viZil] *n.* сергектик

vigilance [‘vIdZFlFns] *n.* кыраакылык, сергектик, сактык

vigilant [‘vIdZIlqnt] *adj.* кыраакы, сергек, сак

vigor [‘vigq] *n.* күч, зордук

vigorous [‘vig(q)rqs] *adj.* кубаттуу, сергек

vile [vail] *adj.* ыплас, кара ниет/санатай

vilify [‘vilifai] *v.* тилде, кордо

villa [‘vilq] *n.* вилла

village [‘vilidz] *n.* кыштак, айыл, элет; *adj.* кыштактык, айылдык

villain [‘vilqn] *adj.* шум, шумпай, бузуку

villainous [‘vilqnqs] *adj.* кара санатайлык, жаман ойлуу

villainy [‘vilqni] *n.* кара санатайлык, кылмыш

vim [vim] *n.* энергия, кубат

vindictive [vin’diktiv] *adj.* өччүл, өч алгыч, кекчил

vine [vain] *n.* жүзүм

vinegar [‘vinigq] *n.* уксус

vineyard [‘vinjqd] *n.* жүзүм заар

violate [‘vaiqleit] *v.* тартипти буз

violation [“vai q’leisn] *n.* тартипти бузуу

violence [‘vai qlqns] *n.* зомбулук, өктөмдүк, зордук

violent [‘vai qlqnt] *n.* өктөмдүк

violet [‘vai qlit] *adj.* көк түс

violin [«vai q’lin] *n.* скрипка

virgin [‘vE:dzin] *n.* кыздык

virginity [vq’dzinqti] *n.* кыздык, кыз белги

virtual [‘vE:tsVfl] *adj.* фактыларга негизделген

virtue [‘vE:tsu:] *n.* изгилик, жакшылык көрсөткүч
virtuosity [“vE:tsV’Psqti] *n.* эң усталык
virtuoso [“vE:tsV’qVzqV] *n.* виртуоз
virtuous [‘ve:tsvqs] *v.* кайырдуу, кайрымдуу
virus [‘vairqs] *n.* вирус
visa [‘vi:zq] *n.* виза; *v.* виза кой, виза ач
viscosity [vi’skPsqti] *n.* илээшчектик
viscous [‘viskqs] *adj.* илээшкек, жабышкаак
visibility [vizq’bilqti] *n.* көрүнүү, көрүнүш
visible [‘vizqbl] *adj.* ачык, даана, көрүнөө
visibly [‘vizqbli] *adv.* окшойт, шекилдүү
visit [‘vizit] *n.* визит, келүү, баруу, кыдыруу; *v.* визит кыл, кыдыр, сапарла
visiting [‘vizitiN] *n.* кыдыруу; ♦ **visiting card** визит карточкасы
vista [‘vistq] *n.* перспектива
visual [‘vIzjuql] *adj.* көрүнгөн, көрсөтмө, көрүүчү
vital [‘vaitl] *adj.* турмуштук, негизги, маанилүү
vitalize [‘vaitqlaiz] *v.* тирилт, жандандыр
vitamin [‘vaitqmin] *n.* витамин; *adj.* витаминдүү
viticulture [‘vitikAlCq] *n.* жүзүм өстүрүүчүлүк
vitreous [‘vitriqs] *adj.* айнектүү
vituperation [vai”tju:pq’reisn] *n.* тилдөө, кордоо
vizier [vi’ziq] *n.* вазир
vocabulary [vqV’kxbjVlari] *n.* лексика, сөз
vocal [‘vqVkl] *n.* 1. вокалдык; 2. үн түйүнү *adj.* үндүк
vodka [‘vPdkq] *n.* водка, арак, ичкилик
voice [vois] *n.* үн, добуш
voiced [voist] *adj.* үндүү
voiceless [‘voislqs] *adj.* үнсүз
void [void] *n.* боштук, ээндик
volatility [“vPlq’tilqti] *n.* учмалуулук, тез соолмолуулук
volcano [vPl’keinqV] *n.* вулкан
volitional [vqV’lisnfl] *adj.* кайраттуу
volley [‘vPli] *n.* залп, жапырт
volleyball [‘vPlibo:l] *n.* волейбол
volt [vqVlt] *n.* вольт
volume [‘vPlju:m] *n.* том, көлөм

volumeaus [vq’lu:mqs] *adj.* көлөмдүү
volumetric [“vPljV’metrik] *adj.* көлөмдүү
voluminous [vq’lu:minqs] *adj.* абдан зор, абдан чоң, эң зор
voluntarily [‘vAlqnt(q)rili] *adv.* ыктыярдуу, ыктыярдык
voluntary [‘vAlqntari] *adj.* ыктыярдуу, өз эрки менен
volunteer [“vAlqn’tiq] *n.* волонтёр, ыктыярчы
vomit [‘vPmit] *v.* кус
voracious [vq’reisqs] *adj.* соргок, ачкараак
voracity [vP’rxsqti] *n.* соргоктук
vortex [‘vLteks] *n.* куюн
vote [vqVt] *n.* добуш берүү; *v.* добуш бер
voter [‘vqVtq] *n.* шайлоочу
vouch [vaVC] *v.* кепилин ал
voucher [‘vaVCq] *n.* ваучер
vow [vau] *n.* ант, убада
vowel [‘vaVql] *n.* үндүү тыбыш
voyage [‘voiZ] *n.* саякат; *v.* саякатта
vulcanization [“vAlkqnai’zeiSn] *n.* вулканизация
vulcanize [‘vAlkqnaiz] *v.* вулканизацияла, желдет
vulgar [‘vAlgq] *adj.* вульгардуу, одоно, уят
vulgarism [‘vAlgqrIz(q)m] *n.* вульгаризм
vulgarity [‘vAlgqriti] *n.* вульгарчылык
vulgarize [‘vAlgqraiz] *v.* вульгаризацияла
vulnerability [“vAlnfrq’bilqti] *n.* өлөрлүк, жеңилердик
vulture [‘vAlCq] *n.* кузгун, таскара

W

wad [wod] *n.* пачка, кесек
wadding [‘wodin] *n.* вата; пахта
waddle [‘wodl] *adv.* теңселип, байпаңдап
wade [‘weid] *v.* кечип өт
waffler [‘wPflq] *n.* вафля
wag [wxg] *v.* куйрукту шыйпаңдат
wage I [weiZ] *v.* согуш чыгар
wage II [‘weiZ] *n.* эмгек акы, айлык

wage-cut [‘weiZkxt] *n.* айлыктын төмөндөшү

wager [‘weiZq] *n.* мелдеш

wagon [‘wxgn] *n.* араба

waif [weif] *n.* тарбиясыз бала

wail [weil] *v.* ыйла

wain [wein] *n.* араба

waist [weist] *n.* бел

waistband [weistvxnd] *n.* кур, кемер

waistcoat [‘weistkout] *n.* желетке

wait [weit] *n.* 1. күтүү; 2. **(ambush)** буктурма; *v.* **(for)** күт; **you must wait your turn** кезегиңизди күтүүгө тийишсиз. 2. **(defer): don’t wait dinner for me** түшкү тамакка мени күтпөгүлө; 3. **(refrain from movement or action) we must wait and see what happens** эмне болоорун күтүп турушубуз керек; 4. **(act as servant) he waited at table** ал официант болуп иштеген; 5. **wait up** чейин күт: **she waited up for him** ал анын келгенине чейин уктабады.

waiter [‘weitq] *n.* официант бала

waitress [‘weitris] *n.* официант кыз/аял, чоң кыз

wake [‘weik] (woke, waked; waked, woke, woken) *v.* 1. ойгот 2. ойгон

Wales [weilz] *geog.* Уэльс

walk [‘wLk] *v.* жөө бас, жүр

wall [wLl] *n.* дубал

wallet [‘wPlit] *n.* картман, кашалок

wallpaper [‘wLl”peipq] *n.* обой

walnut [‘wLlnqt] *n.* жаңгак, грек жаңгагы

walrus [‘wLlrqs] *n.* морж

waltz [wLls] *n.* вальс; *v.* вальс бийле

wander [‘wPndq] *v.* тенти, кез

wanderer [‘wPndqrq] *adj.* каңгыма

want [‘wPnt] *v.* каала ♦ **I want to go to America** Мен Америкага барганды каалайм.

wanton [‘wPntqn] *n.* бузук

war [wL] *n.* согуш

ward [‘wLd] *n.* 1. палата (hospital); 2. камера (jail) 3. керээз

wardrobe [‘wLdroub] *n.* гардероб

warehouse [‘weqhaus] *n.* кампа, склад, сактагыч

wares [weqz] *v.* товарлар
warfare [‘wLfeq] *n.* согуш, күрөшүү
wariness [‘weqrinqs] *n.* сактык, этияттык
warlike [‘wLlaik] *adj.* согушчаак, урушчаак
warm [wLm] *v.* жылыт *n.* жылуу
warmonger [‘wL”mangq] *n.* согуш отун тутандыруучу, согуш чыгаруучу
warn [‘wLn] *v.* эскерт
warning [‘wLniN] *n.* эскертүү
warp [wLp] *v.* иймей, ийрей
warrant [‘wAr(q)nt] *n.* кепил, кепилдик
warrior [‘wPriq] *n.* жоокер, черүү, аскер
Warsaw [‘wLsL] *geog.* Варшава; *adj.* варшавалык
warship [‘wLSip] *n.* согуштук кеме
wart [wLt] *n.* сөөл
wary [‘we(q)rI] *adj.* сак, этиятуу, абайлагыч
was [wPz; wqz, wz] *v.* болгон
wash [w0S] *v.* жуу, жуун; ♦ **washbasin** раковина, кол жуугуч; **washroom** жуучу бөлмө; **washtub** тазик, чылапчын, дагара; **wash maching** кир жуучу машина
washable [‘w0Sqbl] *adj.* жуула турган
washed [‘w0St] *v.* жуул
washing [‘w0Sin] *n.* жууш, тазалоо
Washington [‘w0Sintqn] *geog.* Вашингтон
wasp [w0sp] *n.* аары
waste [weist] *n.* чыгаша, ысырапкерчилик; *v.* ысырапта
wastepaper basket [weist’peipq”bq:skit] *n.* керекесиз кагаздар үчүн корзина
watch [‘w0ts] *v.* көр; кара, тикте
watch I [w0tS] *n.* кол саат
watch II [w0tS] *n.* вахта
watch III [w0tS] *v.* байка; абайла
watch IV [w0tS] *v.* бак
watchful [‘w0tSf(q)l] *adj.* кыраакы, сергек, сак
watchfulness [‘w0tSf(q)lnis] *n.* кыраакылык
watchmaker [‘w0tS”meikq] *n.* саат оңдогуч
watchman [‘w0tSmqn] *n.* кароолчу, сторож, вахтёр, күзөтчү

watchword [‘wLtSwq:d] *n.* чакырык, пароль
water [‘wLtq] *n.* суу; *v.* суугар
waterfall [‘wLtqfLl] *n.* шаркыратма, шаркырама
watermelon [‘wLtq”melqn] *n.* дарбыз
waterproof [‘wLtqpru:f] *adj.* суу өткөрбөс, суу өткүс
watery [‘wLtqri] *adj.* суулуу, суюк
wave [weiv] *n.* толкун; *v.* толкунда, желбире
wavy [‘weivi] *adj.* толкундуу
wax [wxks] *n.* мом; *v.* момдо
waxed [wxkst] *adj.* момдолгон
way [‘wei] *n.* 1. (**raod)** жол; 2. (**distance)** аралык; 3. (**method)** ык, ыкма; 4. (**direction)** багыт
wayside [‘weisaid] *n.* жолдун чети
we [wi:] *pro.* биз
weak [‘wi:k] *adj.* күчсүз, алсыз; арык
weaken [‘wi:k(q)n] *v.* алсыра, начарла
weakling [‘wi:klin] *adj.* кайратсыз
weakly [‘wi:kli] *adj.* начар
weakness [‘wi:knis] *n.* күчсүздүк
wealth [‘welT] *n.* байлык, дөөлөт
wealthy [‘welTi] *adj.* бай, оокаттуу
weapon [‘wJepqn] *n.* курал, жарак
wear [wFq] (wore; worn) *v.* 1. кий, кийин 2. тагын (tie)
weariness [‘wiqrinqs] *n.* талыкшуу
weary [wFqri] *adj.* чарчаган, арыган *v.* талык
weather [‘weDq] *n.* аба-ырайы; ♦ **weather report** аба-ырайы жөнүндө билдирүү
weave [‘wi:v] (wove; woven) *v.* 1. өр; 2. сок; 3. току
weaver [‘wi:vq] *n.* токуучу
web I [web] *n.* желе
web II [web] *n.* кездеме
wedding [‘wedin] *n.* кыз той, нике той; ♦ **wedding ceremony** нике кыюу ырым-жырымдары; **wedding ring** нике шакек; **wedding nuptials** нике кыюу
wedge [weZ] *n.* шынаа; *v.* шынаа как
Wednesday [‘wenzdi] *adv.* Шаршемби, Үчүнчү күн
weed [wi:d] *v.* ото; *n.* отоо чөп, арам чөп

week [‘wi:k] *n.* жума, апта

weekdays [‘wi:kdeiz] *n.* иш күн, жумуш күн

weekend [‘wi:kend] *n.* жуманын аягы, дем алыш

weekly [‘wi:kli] *adj.* жумалык, апталык

weep [wi:p] (wept) *n.* ыйлоо, ыйлактоо; *v.* ыйлакта, ыйла

weigh [wei] *v.* таразала, тарт

weight [wei] *n.* салмак, оордук

weightless [‘weitlqs] *adj.* салмаксыз

weighty [‘weiti] *adj.* салмактуу, негиздүү, маанилүү

weir [wiq] *n.* плотина

welcome [‘welkqm] *n.* тосуп алуу; *v.* тосуп ал; кош кел

weld [weld] *v.* ширет

welfare [‘welfeq] *n.* оомат

well I [‘well] *adj.* 1. **(in good health)** дени соо, дени сак; **I haven’t been well** мен сакая албай жатам; **I am quite well again** мен абдан сакайдым; 2. **(right, satisfac-tory) all’s well** баары жакшы; 3. **(well off, fortunate): you are well out of his company** сиздин бактыңызга, эми алар менен иштебейсиз. 4. **(just) (as) well (advisable): it would be (as) well to ask** сурасак эч нерсе болбойт эле; 5.: **well enough;** жакшы, жаман эмес, боло берет; 6.: **all very well (easy, convenient): it’s all very well for you, you’re not a woman** сизге го эч нерсе эмес – сиз аял эмессиз го!; *adv.* 1. **(satisfactorily)** жакшыраак; **I did not sleep well** мен жаман уктадым; **well done!** абдан жакшы!; азамат!; 2. **(very, thoroughly; properly)** укмуштай, өтө жакшы; **I was well pleased** мен өтө ыраазы болдум; 3. (**considerably**) алда канча, бир далай; **well past 40** 40тан бир далай алыс; 4. (**favorably**): **well off** бай, байлыктуу; **he doesn’t know when he’s well off** ал өз бактысын билбейт; 5. **(fortunately, successfully)** ийгиликтүү; **all went well** баары ийгиликтүү болду; 6. **(wisely)** туура кылуу; **he did well to ask for his money back** ал акчасын сурап ырас кылды; ♦ **well brought up** тарбиялуу, жакшы табияланган; **well-known** белгилүү, маалым; **well then!** кана, канакей, бол; **well, happily, safely** аман-эсен, сак-саламат; **well-being** аман-эсендик, сак-саламаттык; **well-equipped** жакшы жабдылган; **well-wisher** жакшылык каалоочу, жакшылык тилөөчү; **well-known** белгилүү

well II [wel] *n.* кудук

well-being [“wel’bi:iN] *n.* саламаттык, ден соолук

well-bred [“wel’bred] *adj.* тарбиялуу, тарбия көргөн

west [west] *n.* батыш

western [‘westqn] *adj.* батыштан

wet [‘wet] *adj.* нымдуу, суулуу; *v.* суула, суу кыл, нымда

wetnurse [‘wetnE:s] *n.* эмчек эне

whale [‘weil] *n.* косатка

whaler [‘weilq] *n.* китчи

wham [wxm] *n.* согулуу, тийүү

what [w0t] *pro.* **(interrog.)** эмне?; кандай? **what’s that?** бул эмне?; **what did you say?** эмне дедиңиз?; **what is that in Russian?** Орусча кандай?; **what is she like? (in appearance)** ал кандай көрүнөт?; **(in character)** анын мүнөзү кандай?; **what do you want to be? (to a child)** ким болгуң келет?; **what does it taste like?** кандай даамданат?; **what do you think?** сиз кандай ойлойсуз?; **what about it?** а, эмне болуптур?; **what about a walk?** сейилдебейлиби?; **I’ll give you what for!** мен сага көрсөтөм!; **what next!** дагы эмне! **what happened then?** анан эмне болду?

wheat [wi:t] *n.* буудай

wheedle [‘wi:dl] *v.* жагын, көшөкөрлөн

wheel [‘wi:l] *n.* дөңгөлөк

wheelbarrow [‘wi:l”bxrou] *n.* кол араба

wheeze [wi:z] *v.* каргылдан

when [wen] *adv./conj.* качан

whenever [wen’evq] *adv.* качан болсо да

whereby [weq’baI] *adv.* андан бетер

wherever [wfqr’evq] *adv.* кайда болсо да

where [wfq] *adv.* кайда, кайсы жакта, каякта, каерде

whet [wet] *v.* курчут, кайра, чарыкта

whetstone [‘wetstqVn] *n.* кайрак

which [wiC] *pro.* кайсы, канча, канчанчы

whichever [wiC’evq] *adv.* кайсы болсо да

while [wail] *conj.* азырынча, кылгычакты

whim [wim] *adj.* кылтыйма

whimper [‘wimpq] *v.* бышакта, ыйлакта

whimsical [‘wimzik(q)l] *adj.* алаңгазар, эсер

whine [wain] *v.* кыңшыла

whip [wip] *n.* камчы; *v.* камчыла

whirl [‘wq:l] *v.* айландыр, тегерет, тегерен
whirl wind [‘wE:lwind] *n.* куюн-шамал, куюн, бурганак
whirlpool I [‘wq:lpu:l] *n.* куюн
whirlpool II [‘wq:lpu:l] *n.* айлампа, ирим
whiskers [‘wiskqz] *n.* мурут (cat)
whisky [‘wiski] *n.* виски
whisper [‘wispq] *n.* шыбыр, шыбыш, күбүр; *v.* шыбыра, күбүрө
whist [‘wist] *n.* ышкырык
whistle [‘wisl] *v.* ышкыр, үшкүр
white [wait] *adj.* ак; ♦ **white-haired** ак чачтуу; буурул чачтуу
white house [‘wait’haus] *n.* ак үй
whiten [‘waitn] *v.* акта, ак менен бойо
whitewash [‘waiwos] *n.* акиташ; *v.* акта
whitish [‘waitiS] *adj.* агарыңкы
whitness [‘waitnqs] *n.* актык
whiz [wiz] *n.* ышкырык
who [hu:] *pro.* ким, кимдер
whoever [hu’evq] *pro.* ким болсо да
whole [‘houl] *adv.* баары, бүт, толук
wholesale [‘houlseil] *n.* дүң, дүң соода
wholesome [‘houlsqm] *adj.* пайдалуу, жакшы
whom [hu:m] *pro.* кимге, кимдерге
whoop [‘hu:p] *v.* кыйкыр, кыйкырып жибер
whooping cough [‘hu:pinka:f] *n.* көк жөтөл
whose [hu:z] *pro.* кимдин
why [wai] *adv.* эмне үчүн, эмне себептен, эмнеге
wick [wik] *n.* билик
wide [waid] *v.* кеңей; кенен *adj.* кең, жазы, жайык
widen [‘waidn] *v.* кеңейт
widow [‘widou] *n.* жесир аял
widower [‘widouq] *n.* жесир эркек
width [widT] *n.* кеңдик
wife [waif] (pl wives) *n.* аял
wild [waild] *adj.* жапайы; ♦ **wild beasts** жапайы айбанаттар
wildness [‘waildnis] *n.* ээн талаа, эрме чөл; *adj.* жапайылык
will [wil] *n.* эрк, ыктыяр
willow [‘wilou] *n.* тал, кырчын тал

wily [‘wili] *adj.* куу, амалдуу, айлакер
wimp [wimp] *n.* шалпысы бош, мүнөзү бош киши
win [win] (won) *v.* ут, жең
wind [wind] *n.* шамал, жел; *v.* оро, түр
windfall [‘windfLl] *n.* агынды
window [‘windou] *n.* терезе
windpipe [‘windpaip] *n.* кекиртек
windscreen [‘windskri:n] *n.* алдыңкы айнек/терезе
windward [‘windwqd] *adj.* шамал жагындагы
windy [‘windi] *adj.* шамалдуу, желдүү
wine [‘wain] *n.* вино, шарап
wineglass [‘waingla:s] *n.* чөйчөк, бокал
wing [‘win] *n.* канат, канатча, кичинекей канат
wingness [‘winnis] *n.* алсыроо
wink [wink] *n.* көз кысуу; *v.* көз кыс
winner [‘winq] *n.* жеңүүчү
winning [‘winiN] *adj.* ута турган
winnow [‘winou] *v.* сапыр, эгин сапыр
winter [‘wintq] *n.* кыш; *v.* кышта, кыштап кал; *adj.* кышкы, кыштык; ♦ **winter quarters** кыштоо, кышкы жайыт
wipe (up) [‘waip] *v.* аарчы, сүрт
wire [‘waiq] *n.* сым
wireless [‘waiqlis] *adj.* сымсыз
wisdom [‘wizdqm] *n.* акылмандык, акылмандуулук
wise [waiz] *n.* акылман, даанышман
wish (for) [wiS] *n.* каалоо, тилек; *v.* каала, тиле, тилек кыл
wisp [wisp] *n.* бир тутам
witch [‘wiC] *n.* албарсты
witchcraft [‘wiCkrQ:ft] *n.* сыйкыр, сыйкырдуулук
with [wiD] *prep.* менен
withdraw [wiD’dro:] (withdrew; withdrawn) *v.* чыгарып ташта
withdrawal [wiD’dro:ql] *v.* зордоп ал, тартып ал
wither [‘wiDq] *v.* кагыра, куура, соол
withers [‘wiDqz] (of horse) *n.* ыйык жал, кежиге
withhold [wiD’hould] (withheld) *v.* кабыл алба, баш тарт
within [wi’Din] *adv.* ички, ичтеги

without [wi'Daut] *prep.* жок, кем, -сыз; ♦ **without leaving a trace** дарексиз, дайынсыз, изсиз

witness ['witnis] *n.* күбө

witticism ['witisizm] *n.* курчтук

wittingly ['witinli] *adv.* билип туруп

witty ['witi] *adv.* жүйөөлүү

wobble ['wobl] *v.* шылкылда

wobbly ['wobli] *adv.* шылкылдаган, кыйраңдаган

woeful ['wouf(q)l] *adj.* кайгылуу

wolf ['wulf] *n.* карышкыр, бөрү, кашаба

wolfhound ['wulfhaund] *n.* бөлтүрүк

woman ['wumqn] (pl women) *n.* аял, катын

wonder ['wAndq] *n.* 1. керемет, ажайып, укмуш; **I wonder he wasn't killed** анын өлбөй калганына таң калдым; 2. **(deliberate, desire to know)** кызыгуу, өтө кызыгуу; **I wonder who that was** абдан кызык, ким болушу мүмкүн; *v.* 1. **(feel surprised)** таң кал, таңдан; **I wondered at his foolishness** мен анын жеңил ойлуулугуна таң калдым; 2. **(feel curiosity)** кызыгуу; **I was wondering about that** ошол жөнүндө өзүм дагы кызыгып жаткамын.

wonderful ['wAndqf(q)l] *adj.* укмуштуу, укмуш, сонун

wondrous ['wAndrqs] *adj.* кереметтүү

wood ['wud] *n.* 1. токой (forest); 2. жыгач

wooded ['wudid] *adj.* токойлуу

wooden ['wudn] *adj.* жыгач

woodpecker ['wud"pekq] *n.* тоңкулдак

woodwork ['wudwq:k] *n.* жыгач иштетүү

wool [wul] *n.* жүн

woollen ['wulin] *adj.* жүндүү

woolly ['wuli] *adj.* жүндүү

word ['wq:d] *n.* сөз

work [wq:k] *n.* 1. **(mental or physical labor, task)** жумуш, иш; **he is at work** ал жумушта; **the right to work** иштөөгө укук; 2. **(activity, not necessarily productive)** аракет; **it was the work of a moment** бул аз эле убакыттык иш болчу; **dirty work (difficult, unpleasant)** кара жумуш; 3. (**employment**) иш, жумуш; **it is hard to find work** иш табуу абдан кыйын; 4. кол иштери, кол жумуштары; 5. **(workmanship)** устачылык, зергердик иштер; 6. **(finished product)** чыгарма; 7. **(literary or artistic composition)** адабий

чыгармалар; 8. **(parts of machine)** механизмдик иштер; 9. **(factory or similar installation)** завод, фабрика, ишкана; 10. **(operations): public works** коомдук иштер; *v.* 1. **(cause to work)** иште, жумуш кыл; 2. **(operate, manage: a mine, land)** башкар; 3. саймала; 4. **(labor, be employed)** кызмат кыл

workday [‘wq:kdei] *n.* жумуш күн

worker [‘wq:kq] *n.* жумушчу, кызматчы

working [‘wq:kiN] *adj.* жумуш, иш

workman [‘wq:kmqn] *n.* жумушчу

workshop [‘wq:kSop] *n.* 1. устакана 2. секция

world [‘wq:ld] *n.* дүйнө, аалам, өлкө

worldly [‘wq:ldli] *adj.* күндөлүк, дүйнөлүк

worm [wLm] *n.* курт, сөөлжан

wormwood [‘wLmwud] *n.* шыбак

wormy [wLmi] *adj.* курттуу

worn [wLn] *v.* кийин *adj.* жыртылган, эскирген; ♦ **worn on the arm** колго тагылуучу; **worn on the shoulder** ийинге кийилүүчү

wornout [wLnaut] *adj.* жүдөңкү

worried [‘wArId] *adj.* тынчсызданган

worry [‘’wArI] *v.* 1. толкундан; 2. тынчсыздан

worse [wq:s] *adj.* начар, өтө жаман

worsen [wq:sqn] *v.* начарлан

worship [‘wq:Sip] *v.* кудайдай көр; сыйын

worst [wq:st] *adj.* өтө начар

worth [‘wq:T] *n.* баа

worthless [‘wq:Tlis] *adj.* жараксыз, жарабаган

worthy I [‘wu:di] *adj.* таатырлык, татыктуу; эмгек сиңирген

worthy II [‘wu:di] *v.* жара

wound [wu:nd] *n.* жара, жаракат; *v.* жарадар кыл

wounded [waundid] *n.* жарадар

wraith [reit] *n.* элес

wrangle [‘rxngl] *n.* тилдешүү, талашуу; *v.* тилдеш, талаш

wrangler [‘rxnglq] *n.* айтышуучу

wrap [‘rxp] *n.* ороо, чулгоо; *v.* орон, оронуп ал, түрүлт

wraped [‘rxpt] *v.* чулган

wrapper [‘rxpq] *n.* бандероль

wrath [‘rPT] *n.* каар

wrathful [‘rPTfl] *adj.* каардуу
wreath [ri:T] *n.* венок
wreck [‘rek] *adj.* сынык *v.* бүлдүр
wreckage [‘rekidz] *n.* сынык
wrecker [‘rekq] *n.* бүлдүргүч
wren [ren] *n.* бөрү жатыш
wrench [rents] *v.* үз, үзүп ал
wrestle [‘resl] *v.* күрөш
wrestling [‘reslin] *n.* күрөшүү
wrinkle [‘rinkl] *v.* тырыштыр, чыт
wrist [‘rist] *n.* кырк муун
write [rait] (wrote; written) *v.* жаз, жазып ал
writer [‘raitq] *n.* жазуучу
wrong [ron] *n.* ката, туура эмес; ♦ **wrong side** тескери жак
wry [rai] *adj.* кайчылаш, кыйшык

X

xerox [‘ziqroks] *n.* ксерокопия
X-mas [‘krismqs] *n.* роджество
X-rays [‘eks’reiz] *n.* рентген нуру
xylonite [‘zailqnait] *n.* целлулоид
xylophone [‘zailqfoun] *n.* ксилофон

Y

yacht [j0t] *n.* яхта
yah [jQ:] *int.* ха!; э-э!
yak [jq:k] *n.* топоз
Yangown [jxn’goun] *geog.* Янгон
yard I [jQ:d] *n.* короо
yard II [jQ:d] *n.* ярд (= 91,4 см)
yarn [jQ:n] *n.* ийрилген жип
yaw [jL] *v.* жойло, жойлоп жүр
yawn [jLn] *v.* эсте; *n.* эстөө

year [‘jq:] *n.* жыл; ♦ **once a year** жылына бир жолу; **every year** ар жылы; **year income** жылдык киреше; **year report** жылдык отчёт

year’s [‘jq:z] *adv.* жылдык

yearly [‘jq:li] *adj.* бир жылдык; жылдык

yeast [ji:st] *n.* ачыткы

yell [jel] *n.* бакыруу, чаңыруу, кыйкыруу; *v.* бакыр, чаңыр, кыйкыр

yellow [‘jelou] *adj.* сары

yelp [jelp] *v.* каңшыла

Yemen [‘jemen] *n.* Йемен

yen I [jen] *n.* иена (money)

yen II [jen] *n.* кайгы, убайым

Yenisei [“jeni’sei] *geog.* Енисей

yes [‘jes] *adv.* бар, болот; ооба

yesterday [‘jestqdi] *adv.* кечээ, кечээ күнү

yesterday’s [‘jestqdiz] *adv.* кечээки

yet [jet] *adv.* 1. **(so far, up to now, to date)** эмдигиче, азырынча; **as yet nothing has been done** эмдигиче эч нерсе кылынган жок; 2. **(some day; before all is over)** дагы; **he will win yet** ал дагы бир күнү жеңет; 3. **(still) while there is still time** азырынча убакыт бар; 4. **(so early) shall we go? not just yet** кеттикпи? бир аздан кийин. 5. **(even)** алиге чейин, эмдигиче, дагы эле; **this book is yet more interesting** бул китеп дагы эле кызыктуу; 6. **(again, in addition)** дагы; **there is yet another reason** дагы башка себептер бар.

yeti [‘jeti] *n.* йети, кар киши

yield [‘ji:ld] *n.* түшүм; *v.* түшүм бер

yog(h)urt [‘jogqt] *n.* йогурт

yoga [‘jogq] *n.* йога

yoke [jouk] *n.* моюнтурук

yolk [jouk] *n.* жумуртканын сарысы

yonder [‘jondq] *adv.* ары

you [ju:, ju] *pro.* сен, сиз, силер[PL], сиздер[PL]

young [jAN] *adj.* жаш, кичинекей; ♦ **young camel, camel foal** бото, тайлак; **young lion, lion cub** арстандын күчүгү; **young ram, lamb** козу

younger [‘jAngq] *adj.* кичүү, кенже, жаш; ♦ **younger generation** жаш урпактар

your [jL, jo, jLr, jLr] *pro.* сиздики, сиздердики(fromal), силердики, сеники(informal)

yours [jLz] *pro.* сеники, силердики(informal), сиздики, сиздердики(formal)

yourself [jL'self] *pro.* өзүң (informal), өзүңүз (formal); **you know it yourself** муну өзүң (өзүңүз) билесиз.

yourselves [jL'selvz] *pro.* өзүңөр(informal), өзүңүздөр(formal)

youth ['ju:T] *n.* жаштар, жаш адамдар; *adj.* жаштык, жашчылык

youthful ['ju:Tful] *adj.* жаштык

yuan ['juqn] *n.* кытай акчасы

yugoslav ['ju:go(u)'slq:v] *n.* югослав киши; югослав аял

Yugoslavia ['ju:go(u)'slq:vjq] *geog.* Югославия

yurt ['jq:t] *n.* боз үй

Z

Z [**zed**] *n.* зет

Zaire [zq:'iq(r)] *n.* Заир

zeal [zi:l] *n.* ынтаа

zealous ['zelqs] *adj.* ынталуу, тырыш

zephyr ['zefq] *n.* зефир

zero ['ziqrou] *n.* нөл

zest [zest] *n.* жалын

zigzag ['zIgzxg] *v.* ийри-буйру кыл

Zimbabwe [zim'bq:bwi] *n.* Зимбабве; *adj.* зимбабвелик

zinc [zink] *n.* цинк

zip (up) [zIp] *эт.* 1. сыдырыл 2. сыдыр

zipper *n.* сыдырма

zodiac ['zoudixk] *n.* зодиак

zone [zoun] *n.* зона, регион, алкак; *v.* райондоштур, зоналаштыр

zoo [zu:] *n.* зоопарк

zoology [zo(u)'olqdzi] *n.* зоология

zoom in (on) [zu:m] *эт.* жакында *(фотоаппарат)*

zoom out (from) [zu:m] *эт.* дан алыста

Zulu [zulu)] *n.* Зулус; *adj.* Зулустук

Курманакунов Бактыбек Нуралиевич

КЫРГЫЗЧА-АНГЛИСЧЕ, АНГЛИСЧЕ-КЫРГЫЗЧА СӨЗДҮК

(транскрипция менен)

Жооптуу редактору *Абдувалиев И.А.*
Тех. редактор *Примкулов У. А.*
Корректору *Мурзалиев М. А.*
Компьютерге терген *Бактыбек уулу Т.*
Компьютердик калыпка салган *Салиев Э.Ж.*

Терүүгө 16.12.2015-жылы берилди.
Басууга 28.12.2015-жылы кол коюлду.
Форматы 60х84 $^{1}/_{16}$. Көлөмү 50 басма табак.
Нускасы 500 даана. Заказ № 49.

«Бийиктик+» ЖЧК басмаканасында басылды
Бишкек ш., Абдырахманов көчөсү, 170 А